MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE

Cu titlu de manuscris

C.Z.U: 781.7(478)(043.3)

DRAGOI VASILE

CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI

SPECIALITATEA 653.01. – MUZICOLOGIE

Teză de doctor în studiul artelor și culturologie

Conducător științific: _____ Bunea Diana,
doctor în studiul artelor,
conferențiar universitar

Autor: _____ Dragoi Vasile

CHIȘINĂU, 2022

© Dragoi Vasile, 2022

CUPRINS

ADNOTARE 5

LISTA ABREVIERILOR 8

INTRODUCERE 9

1. CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI CA SPECIE LIRICĂ DISTINCTĂ: METODĂ, CADRU TEMPORAL ȘI GEOGRAFIC AL CERCETĂRII 20

1.1. Cântecul propriu-zis ca specie lirică în literatura de specialitate contemporană 20

1.2. Delimitarea spațiului geografic și a perioadelor temporale ale cercetării 25

1.3. Perspective metodologice ale cercetării 28

1.4. Tendințe și particularități ale colectării și publicării folclorului muzical pe parcursul secolului XX – începutul secolului XXI 32

1.5. Concluzii la Capitolul 1 40

2. CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI ÎN PUBLICAȚII DE FOLCLOR DIN SECOLELE XX-XXI 42

2.1. Colecții de folclor editate în prima jumătate a secolului XX 42

2.2. Publicații de folclor din cea de-a doua jumătate a secolului XX – secolul XXI 52

2.3. Concluzii la Capitolul 2 65

3. CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI ÎN COLECȚII ȘI ARHIVE 67

3.1. Fondul Ecaterina Lebedeva (anii 1922-1935) din Muzeul național al muzicii din Rusia 67

3.2. Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului în Arhiva de folclor a AMTAP, Chișinău 74

3.3. Purtători de folclor și repertoriul de cântec propriu-zis din Valea Nistrului în contemporaneitate 85

3.4. Aspecte ale interpretării cântecului propriu-zis din Valea Nistrului 94

3.5. Concluzii la Capitolul 3 97

4. PARTICULARITĂȚI STRUCTURALE ALE CÂNTECULUI PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI 99

4.1. Motive și teme literare specifice 99

4.2. Particularități ale versului popular cântat 107

4.3. Trăsături ale structurii melodice 115

4.4. Structuri ritmice caracteristice 126

4.5. Organizarea arhitectonică 131

4.6. Concluzii la capitolul 4 139

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI 141

BIBLIOGRAFIE 145

ANEXA 1. CÂNTECE DIN COLECȚIA AUTORULUI 155

ANEXA 2. CÂNTECE DIN ARHIVA DE FOLCLOR A ACADEMIEI DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE 284

NOTE LA ANEXA 1 421

NOTE LA ANEXA 2 427

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII 433

CV VASILE DRAGOI 434

ADNOTARE

Dragoi Vasile. Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului, teză de doctor în studiul artelor și culturologie, specialitatea 653.01 – Muzicologie, Chișinău, 2022.

Structura tezei include: introducere, 4 capitole, 144 de pagini ale textului de bază, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 144 titluri, 2 anexe.

Cuvinte-cheie: folclor muzical, cântec propriu-zis, arhivă de folclor, publicație de folclor, cercetare de teren, transcriere, structură poetică, structură sonoră, ritm, arhitectonică, Valea Nistrului.

Domeniul de studiu: folclor muzical, etnomuzicologie.

Scopul cercetării constă în elaborarea unei viziuni complexe asupra repertoriului de cântec propriu-zis din Valea Nistrului. **Obiectivele lucrării**: identificarea și selectarea materialelor pentru studiu din arhiva de folclor a AMTAP, arhiva personală și colecții de folclor; transcrierea și introducerea în circuitul științific a repertoriului selectat din zona nistreană; relevarea contribuției personalităților care au colectat și publicat folclor muzical din Valea Nistrului; sistematizarea sub aspect statistic, comparativ, a conținuturilor poetice; analiza morfologică și trasarea principalelor caracteristici ale melodicii cântecului propriu-zis din spațiul delimitat.

Noutatea și originalitatea științifică. Caracterul științific original al lucrării este determinat de investigarea în premieră a unor fonduri de arhivă cu valoare de patrimoniu cultural, ce vizează cântecul propriu-zis de pe ambele maluri ale Nistrului. Pentru prima dată a fost identificat, selectat, transcris, cercetat, caracterizat pe plan muzical și introdus în circuitul științific un repertoriu reprezentativ de cântec propriu-zis din această regiune. A fost descoperit și a analizat Fondul de manuscrise al E. Lebedeva (1922-1935), necunoscut anterior. Studiul este bazat pe transcrierea documentelor sonore de arhivă, cu valoare de patrimoniu, necercetate anterior.

Rezultatul obținut care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante constă în elaborarea unui tablou sintetic asupra cântecului propriu-zis din spațiul cercetat, prin selectarea și transcrierea unui repertoriu reprezentativ din surse de arhivă și din colecția personală, și reflectarea principalelor sale trăsături morfologice, fapt ce a determinat înlăturarea lacunelor în ce privește cunoașterea și valorificarea acestei specii lirice din zona dată.

Semnificația teoretică a tezei constă în sintetizarea teoretico-științifică, în baza metodologiilor specifice etnomuzicologiei contemporane, a unor aspecte istorice, socioculturale și muzical-poetice ale cântecului propriu-zis din Valea Nistrului; lărgirea spectrului cunoștințelor științifice asupra unei specii importante a folclorului românesc din zona cercetată. Importanța studiului rezidă și în stabilirea, în baza unui repertoriu colectat și transcris de autor, a unor trăsături structural-muzicale specifice, care deschid posibilitatea desfășurării cercetărilor tipologice, comparative, etc., în domeniul dat.

Valoarea aplicativă a lucrării. Rezultatele cercetării pot servi drept suport pentru studii științifice ulterioare, ca sursă pentru creația componistică și pot fi utilizate în cadrul disciplinelor de *Folclor muzical, Canto popular, Istoria interpretării vocale* și altele.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele științifice au fost realizate în contextul activităților profesionale didactice-științifice și interpretative ale autorului, la Institutul de Arte din Tiraspol și la AMTAP, cât și prin participarea la conferințe și simpozioane științifice naționale și internaționale organizate în Republica Moldova, România și Belarus, fiind reflectate în 19 publicații.

АННОТАЦИЯ

Драгой Василий. Лирические фольклорные песни из Долины Днестра. Диссертация на соискание ученой степени доктора искусствоведения и культурологии, по специальности 653.01 – Музыковедение, Кишинев, 2022.

Структура диссертации: Введение, 4 главы, 144 страниц основного текста, основные выводы и рекомендации, библиография из 144 наименований, 2 приложения.

Ключевые слова: музыкальный фольклор, песня, фольклорный архив, фольклорный сборник, полевое исследование, расшифровка, поэтическая структура, звуковысотная структура, ритм, архитектоника, долина Днестра.

Область исследования: музыкальный фольклор, этномузыковедение.

Цель исследования: разработка комплексного видения фольклорного песенного репертуара долины Днестра. **Задачи исследования**: поиск материалов исследования в фольклорном архиве АМТИИ, персональном архиве и изданных сборниках фольклора; расшифровка и включение в научный обиход отобранного репертуара; определение вклада исследователей, которые собирали и публиковали музыкальный фольклор долины Днестра; систематизация поэтического содержания; морфологический анализ и определение главных структурных характеристик мелодики песен долины Днестра.

Научная новизна и оригинальность работы состоит в том, что впервые были изучены архивные фонды, имеющие значение культурного наследия, относящиеся к песенному репертуару долины Днестра. Впервые был найден, отобран, расшифрован, исследован, охарактеризован в музыкально-структурном плане и введен в научный обиход репрезентативный песенный репертуар этого региона. Был обнаружен и проанализирован ранее не известный Фонд музыкальных рукописей Е. Лебедевой (1922-1935). Работа основывается на транскрипции архивных звуковых документов, неисследованных ранее.

Полученный результат, способствующий решению важной научной проблемы, состоит в составлении целостного представления о песенном репертуаре данной зоны, путем выявления и расшифровки репрезентативного репертуара из фольклорных архивов и персональной коллекции, и изучение его основных морфологических черт, что привело к устранению пробелов в познании и ценности этого лирического вида в данном регионе.

Теоретическое значение состоит в научно-теоретическом синтезе, основанном на этномузыковедческой современной методологии, некоторых исторических, социокультурных и музыкально-поэтических аспектов песни Долины Днестра; расширение спектра научных знаний об одном из важных видов румынского фольклора изучаемого региона. Значение исследования состоит и в выявлении некоторых музыкально-стилистических особенностей данного репертуара, которые открывают возможность для проведения типологических, сравнительных и.т.д., исследований в данной области.

Практическая значимость. Результаты диссертации могут служить основой для дальнейших научных исследований, источником для композиторского творчества, могут быть использованы в учебных курсах дисциплин *Музыкальный фольклор, Народное пение, История исполнительского искусства* и др.

Внедрение научных результатов исследования были апробированы в контексте профессиональной деятельности автора, в Тираспольском Институте искусств и в АМТИИ; в ходе научно-практических конференциий и отражены в 19 опубликованых научных работах.

ANNOTATION

Dragoi Vasile. The song from the Nistru River valley. Thesis for degree of Doctor of Arts and Culturology, speciality 653.01 – Musicology, Chisinau, 2022.

Thesis structure: Introduction, 4 chapters, 144 pages of basic text, main conclusions and recommendations, bibliography of 144 titles, 2 appendices.

Key words: musical folklore, the song, the folklore archive, folklore collection, field research, transcription, the poetic structure, the sound structure, rhythms, architectonics, the Nistru River valley.

Research field: musical folklore, ethnomusicology.

The purpose is to developing a complex vision of a song repertory from the folkloric area of the Nistru River valley. **The goals** are identification and selection of study materials from the folklore archive of AMTAP, personal archive and folklore collections; notographic transcription and introduction into the scientific circuit of the song repertoire selected from the Dniester area; revealing the contribution of personalities who collected and published musical folklore from the Dniester Valley; systematization in statistical, comparative aspect of poetic content; morphological analysis and tracing of the main characteristics of the melodies of the song in the delimited space.

The scientific novelty: the original scientific character of the work is determined by the investigation for the first time of archive funds with cultural heritage value, aimed at the actual song on both banks of the Dniester. For the first time, a representative repertoire of songs from this region has been identified, selected, transcribed, researched, musically characterized and introduced into the scientific circuit. It was discovered and analyzed the manuscript Fund of E. Lebedeva (1922-1935), previously unknown. The study is based on the transcription of sound archive documents, with heritage value, previously undocumented.

The obtained result that contributes to the solution of an important scientific problem consists in drawing up a summary of the song from the folkloric space concerned, by selecting and transcribing a representative repertoire from archive sources and personal collection, and reflecting its main morphological features, this has led to closing gaps in knowledge and valuing of this lyrical species in the given area.

The theoretical significance of the thesis consists in the theoretical-scientific synthesis based on methodologies specific to contemporary ethnomusicology, of some historical, sociocultural and musical-poetic aspects of the song in the Nistru Valley, the widening of the spectrum of scientific knowledge on an important species of Romanian folklore in the area under investigation. The importance of the study also lies in establishing, based on a repertoire collected and transcribed by the author, specific structural-musical features, which open the possibility of conducting typological, comparative, etc. research in the given field.

The applicative value of the paper. Research results can serve as a support for further scientific studies as a source of componistic creation and can be used in the courses of *Musical Folklore, Popular Canto, The history of vocal interpretation* and so on.

Implementation of scientific results. The scientific results were realized in the context of author`s professional didactic-scientific and interpretative activities, at Institute of Art in Tiraspol and at AMTFA, as well as by participating in various national and international scientific conferences and symposia organized in the Republic of Moldova, România, Belarus being reflected in 19 publications.

LISTA ABREVIERILOR

alc. – alcătuitor

AMTAP – Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

AF AMTAP – Arhiva de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice

CA – colecția autorului

ex. – exemplu

etc. – et cetera

Inf. – informator

RASSM – Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească

r. – raion

p. – pagina

n. – născut

nr. – numărul

n.n. – nota noastră

or. – oraș

s. – sat

sec. – secolul

sf. – sfârșit

trad.n. – traducerea noastră

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizație Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)

Vol. – volumul

CNCPPCI – Centru Național de Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate în teză. Lirica populară, ce evocă trăirile, emoțiile și gândurile omului, face parte din cele mai răspândite și viabile genuri ale folclorului muzical contemporan, avându-și rădăcinile într-un trecut imemorabil, imprimând și reflectând în conținuturile și structurile sale trăsăturile esențiale ale sufletului poporului. Astăzi, specia lirică de cântec propriu-zis predomină în viața muzicală a Republicii Moldova, manifestând o prezență masivă în sursele media TV, Internet, pe scenele de concert, la festivaluri, concursuri etc.

Totodată, cântecul propriu-zis este una dintre puținele specii lirice ce demonstrează o vivacitate în ce privește manifestarea sa în mediul tradițional, atât prin conservarea unor repertorii vechi, cât și prin procesele complexe ale creării și asimilării unor repertorii noi, ce corespund realităților socioculturale și mai ales trăirilor, sentimentelor, preferințelor și intereselor culturale ale omului contemporan. În acest sens, importanța culturală a cântecului liric în societatea modernă este indiscutabilă, funcționalitatea sa acoperind un larg spectru de manifestări obiective și subiective – de la ponderea tot mai mare în cele mai diverse contexte artistice sociale (concerte, emisiuni etc.) și tradiționale (în special, repertoriul nupțial non-ritual) la intimitatea cadrului liric propriu-zis.

Considerată a fi o specie „tânără” în cadrul sistemului de categorii, genuri și specii folclorice românești, ce cunoaște o înflorire începând cu perioada modernă, acum 200-300 de ani, cântecul propriu-zis deține o mare popularitate în actualitate, iar acesta este unul din primele motive ale adresării noastre la această temă. Iată de ce, o investigație a acestei specii are o importanță majoră în cercetarea etnomuzicologică contemporană, fiind binevenită și de mare actualitate.

O altă cauză care determină actualitatea temei propuse spre cercetare este legată de amploarea tematicilor literare ale cântecului propriu-zis ce însumează un număr considerabil de teme și motive, dar, mai ales, bogăția și varietatea melodică a acestora, diversitatea variantelor și a structurilor sale muzicale care, însă, nu au fost elucidate în cercetări etnomuzicologice la noi în republică. Cu atât mai mult, cântecul propriu-zis din Valea[1] Nistrului nu s-a aflat în vizorul etnomuzicologilor autohtoni. Astfel, actualitatea temei propuse pentru investigație o putem argumenta prin lipsa în etnomuzicologia autohtonă a unui studiu asupra temei anunțate.

[1] Pe parcursul tezei, vom utiliza majuscula pentru cuvântul Valea, întrucât în contextul tezei, acesta desemnează o zonă geografică delimitată a cercetării.

Studiul de față este cu atât mai actual și important, cu cât politicile culturale ale Republicii Moldova sunt îndreptate spre salvgardarea patrimoniului cultural imaterial, prin adoptarea Legii nr. 58 din 29.03.2012, privind protejarea acestuia, în concordanță cu Convenția internațională UNESCO privind salvgardarea patrimoniului cultural imaterial. Astfel, sunt binevenite studiile științifice axate pe identificarea elementelor de patrimoniu cultural intangibil, care își propun demonstrarea valorii culturale și etnice a acestora.

Materialul muzical care a servit drept sursă pentru elaborarea tezei include surse de arhivă, în special din Arhiva de folclor a AMTAP și arhiva autorului, în înregistrări audio. Cele circa 300 de melodii au fost selectate și transcrise de autorul tezei, constituind un obiect de studiu cu valoare de patrimoniu, ce este studiat în premieră. Totodată, în procesul de scriere a tezei, am localizat la Muzeul național al muzicii din Rusia un fond de arhivă important, despre care existau anumite date disparate – este vorba despre fondul cercetătoarei ruse Ecaterina Lebedeva [72], care a colectat folclor muzical în stânga Nistrului, între anii 1922-1935, din care a fost publicată doar o mică parte. În urma unor demersuri, am obținut accesul la fondul de manuscrise rămas nepublicat. Descoperirea acestuia este de o actualitate științifică aparte, întrucât permite compararea, la o distanță de circa 100 de ani, pe mai multe direcții de cercetare – a repertoriilor de cântec din această zonă, a circulației acestora, a variantelor melodice etc.

Am inclus în cadrul cercetării circa 300 de melodii de cântec propriu-zis de pe ambele maluri ale Nistrului, care nu au constituit anterior obiectul unor cercetări etnomuzicologice. Am beneficiat de circa 20 de publicații (culegeri de folclor), apărute pe parcursul ultimului secol, începând cu anii 1930 și până în prezent. Multe dintre acestea conțin bogate materiale folclorice, reprezentative pentru arealul cercetat și ne-au fost de un real folos de asemenea, și în elaborarea conceptului, a scopurilor și obiectivelor tezei de față. Menționăm aici doar câteva dintre colecțiile vizate, alcătuitori fiind folcloriști și cercetători cu nume sonore – L, Axionova [5], E. Lebedeva [132], G. Ciaicovschi-Mereșanu [35], C. Rusnac [69], D. Blajinu [13, 14] ș.a. Am consultat și colecții de folclor al ucrainenilor din Moldova (V. Panco) [134].

Scopul și obiectivele cercetării. Scopul studiului constă în elaborarea unei viziuni complexe asupra repertoriului de cântec propriu-zis din Valea Nistrului Acest scop a determinat următoarele obiective:

- identificarea și selectarea melodiilor de cântec propriu-zis, din Arhiva de folclor a AMTAP, arhiva personală și alte surse de arhivă; din colecții de folclor;
- transcrierea notografică și introducerea în circuitul științific a repertoriului din zona nistreană selectat pentru cercetare;

- relevarea contribuției personalităților care au colectat și publicat folclor muzical din zona Văii Nistrului și a colecțiilor de folclor, din perspectivă științifică și culturală;
- sistematizarea sub aspect statistic, comparativ, a conținuturilor poetice, a repertoriului cercetat;
- analiza morfologică și trasarea principalelor caracteristici ale melodicii cântecului propriu-zis din Valea Nistrului.

Noutatea și originalitatea științifică a tezei rezidă în cercetarea în premieră a unor fonduri de arhivă cu valoare de patrimoniu cultural imaterial ce includ circa 600 de melodii de cântec propriu-zis din zona Văii Nistrului. Pentru prima dată, a fost identificat, selectat, transcris, cercetat și caracterizat pe plan muzical-structural repertoriul de cântec propriu-zis din această regiune limitrofă a arealului folcloric românesc. În premieră, autorul a descoperit și a cercetat Fondul de transcrieri muzicale folclorice al E. Lebedeva, aflat la Moscova, considerat a fi pierdut, necunoscut anterior în cercurile științifice din Republica Moldova.

Problema științifică importantă soluționată în teză se referă la elaborarea unei viziuni sintetice asupra unui element important al patrimoniului imaterial din zona nistreană – repertoriul muzical al cântecul propriu-zis – din perspective istorico-geografice, socioculturale și muzical-structurale; la reflectarea principalelor sale trăsături morfologice, fapt ce a determinat înlăturarea lacunelor în cunoașterea și valorificarea acestei specii lirice din spațiul dat. Totodată, transcrierea acestor materiale, cât și descoperirea unor materiale de arhivă inedite, constituie o contribuție în problema completării repertoriilor de surse folclorice notate, cu noi materiale pentru cercetare.

Baza metodologică și teoretică a tezei se axează pe studii fundamentale în domeniu, structurate pe diferite aspecte ale cercetării științifice. Au fost utilizate metode științifice de bază și specifice inerente studiului muzicologic și etnomuzicologic precum cele *dialectică,* a *inducției și deducției, analizei și sintezei*, a *sistematizării și clasificării, a sociologiei muzicale*, elaborată de unul din întemeietorii etnomuzicologiei românești, C. Brăiloiu și fondatorul școlii sociologice românești D. Gusti, datorită căreia a fost posibilă caracterizarea contextelor sociale și culturale a circulației sau predominării unor anumite teme, motive, melodii etc.; *istorico-geografică*, unul din instrumentele de studiu ce au stat la baza etnomuzicologiei moderne, ce a permis conturarea unor perspective diacronice și sincronice asupra obiectului cercetării, datorită căreia a fost posibilă delimitarea spațiului geografic și a perioadei istorice cercetate; metoda *comparativă,* ce a determinat scoaterea în evidență a elementelor comune și a diferențelor repertoriilor studiate; *analiza structurală* ce a condiționat conturarea particularităților structurilor muzicale a cântecului propriu-zis din zona nistreană. Un loc aparte în cercetare îl ocupă metoda *transcrierii folclorice*;

bazată pe munca de colectare pe teren, ce include metodele *observației directe* și a *investigației indirecte* (utilizarea chestionarelor, a fișelor statistice ș.a.), ce a permis notarea grafică și reconstituirea atât a unor repertorii de arhivă, cât și a materialelor înregistrate de autor în propriile expediții folclorice.

Baza teoretică a tezei o constituie lucrări fundamentale, articole și studii din domeniu, elaborate de cercetători consacrați, reprezentanți ai etnomuzicologiei autohtone, românești și rusești – materiale dedicate problemelor generale ale folclorului (L. Balazs, G. Breazul, A. Fochi, Gh. Sulițeanu, L. Toma-Zoicaș, Gh. Vrabie, ș.a.) [8, 20, 22, 68, 111, 112, 118, 122, 135, 141], problemelor salvgardării folclorului (C. Cristescu, M. Cocieru) [51, 52, 38], arhivelor de folclor (G. Breazul, D. Bunea, S. Badrajan, N. Slabari ș.a.) [21, 23], aspectelor istorice și istoriografice (S. Badrajan, N. Băiești, V. Ghilaș, N. Marcu, A. Hropotinschi și V. Ciuprina, T. Berezovicova, D. Smirnov, S. Țircunova și N. Axionova, V. Gațac) [8, 10, 79, 91, 84, 125, 136, 143, 74], teoretice și analitice (C. Brăiloiu, Gh. Ciobanu, C. Georgescu, M. Kahane, M. Marian, Gh. Oprea și L. Agapie ș.a.) [16, 17, 37, 76, 88, 92, 99, 100], aspectelor de transcriere muzicală (P. Carp, E. Comișel) [27, 48], aspectelor folclorului în contemporaneitate (E. Alexeev, M. Mocanu) [124, 94], unor personalități sau oameni de știință (Gh. Botezatu, C. Rădulescu-Pașcu, V. Ghilaș, V. Vasile) [15, 104, 77, 119] etc. Deosebit de importante sunt sursele științifice dedicate liricii populare, unor genuri și specii folclorice (S. Badrajan, A. Hâncu, M. Kahane ș.a.) [7, 82, 89], în special, un sprijin serios în cercatarea noastră au fost studiile despre cântecul propriu-zis ca specie a liricii populare. În acest sens, menționăm autori consacrați precum V. Chiseliță [33, 34], E. Comișel [46, 47], S. Rădulescu [101] ș.a.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării este determinată de dezvoltarea unei largi problematici legate de valorificarea unui element important al patrimoniului imaterial, axată pe elucidarea specificului nistrean, în cadrul spațiului folcloric pruto-nistrean și al celui românesc în general; de definirea specificului muzical al cântecului liric ce se întâlnește în acest spațiu; de introducerea în circuitul științific a unor surse de arhivă importante, ș.a. Totodată, sunt trasate anumite aspecte și direcții de cercetare noi în acest domeniu.

Lucrarea poate contribui la completarea cunoștințelor referitoare la tezaurul folcloric în general și a cântecului liric nistrean în particular, la valorificarea, în practica artistică a cântăreților de folclor și a colectivelor muzicale, ca sursă de repertoriu muzical, transcris de autor. Rezultatele științifice obținute vor putea fi utilizate ca material didactic în predarea disciplinelor *Folclor muzical, Istoria artei interpretative vocale populare, Istoria muzicii naționale, Canto popular*.

Aprobarea rezultatelor. Teza a fost elaborată în conformitate cu rigorile planului de doctorat al AMTAP, în cadrul Departamentului Muzicologie, Compoziție și Jazz și a fost discutată

la ședința departamentului din 10 iunie 2020, la Seminarul Științific de Profil din 3 decembrie 2021 și a fost recomandată spre susținere. Rezultatele cercetărilor expuse în teză sunt reflectate în 19 publicații la tema tezei, dintre care 9 articole și 10 rezumate, prezentate la:

- Conferințele științifice internaționale anuale *Învățământul artistic – dimensiuni culturale*, organizate în cadrul AMTAP (22.04.2016*;* 15.05.2020);
- Conferințele științifice internaționale desfășurate în cadrul Proiectului *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor şi creaţie componistică) în contemporaneitate*, AMTAP (27.09.2016; 25-26.09.2018);
- *Congresul internațional de muzicologie* Ediția a IV-a, Timișoara, România (26-28.10.2018);
- Conferința științifică-practică internațională *Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтваў*, Minsk, Belarus, (7-8-.09.2017);
- *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor şi creaţie componistică) în contemporaneitate*, Simpozion Științific cu participare Internațională Centenar Gleb Ciaicovschi-Mereșanu (26.09.2017; 17.05.2019);
- Conferința științifică internațională *Folclor şi postfolclor în contemporaneitate* (11-12.12.2014);
- Conferința științifică-practică *Личность в межкультурном пространстве*, Moscova, Rusia (15-16.11.2012);
- Conferința națională *Современные технологии художественного образования в контексте развития культуры Приднестровья*, Tiraspol, 2016
- *Международная неделя науки и мира*, Institutul de arte, Tiraspol, 2018
- *Научно-методические семинары*, Institutul de arte, Tiraspol, 2017-2018

Sumarul capitolelor lucrării. Teza conține următoarele compartimente: introducere, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie și anexe. În **Introducere** este argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, sunt prezentate materialele care au constituit obiectul cercetării, este determinat scopul și obiectivele lucrării, noutatea și originalitatea științifică, baza teoretică și metodologică, este relevată importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, sunt expuse rezultatele aprobării tezei, este redat în mod succint conținutul tezei.

Capitolul 1 este intitulat **Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului ca specie lirică distinctă: metodă, cadru temporal și geografic al cercetării** și conține 5 subcapitole. Primul subcapitol, **1.1. Cântecul propriu-zis ca specie lirică în literatura de specialitate contemporană,** este dedicat aspectelor identificării speciei, în baza materialului din zona Văii

Nistrului, în sursele bibliografice în care este vizată noțiunea și caracteristicile speciei lirice de cântec propriu-zis; este argumentată baza teoretică a lucrării, prin conturarea trăsăturilor determinante și distinctive ale cântecului propriu-zis, conform unor studii etnomuzicologice fundamentale în domeniu semnate de V. Chiseliță, S. Rădulescu ș,a.

Subcapitolul **1.2. Delimitarea spațiului geografic și a perioadelor temporale ale cercetării** conține argumentarea delimitării spațiului de cercetare și a sintagmei zona Valea Nistrului, în baza unor studii anterioare, semnate de cercetători precum P. Ștefănucă [114, 115] și I. Cocișiu [39], cu prezentarea unui tabel al localităților vizate în cadrul cercetării. De asemenea, sunt delimitate două perioade ale cercetării, în baza colecțiilor de folclor editate pe parcursul a circa 100 de ani – a) anii 1920-1950, a trezirii și dezvoltării interesului pentru colectarea și publicarea folclorului muzical și a începuturilor colectării științifice; și b) începând cu 1958 până în prezent – perioada apariției Arhivelor de folclor din Republica Moldova și a publicării folclorului muzical în baza unor principii științifice.

Subcapitolul **1.3. Perspective metodologice ale cercetării** conține expunerea și argumentarea metodologiilor cercetării de față, elaborată în concordanță cu metodele tradiționale și contemporane de cercetare etnomuzicologică. Totodată, au fost relevate particularitățile și dificultățile de transcriere a înregistrărilor folclorice de arhivă, efectuate de autor; transcrierea etnomuzicologică fiind considerată una din metodele eficiente de conservare a documentelor sonore de arhivă. Realizarea corectă a transcrierii, în corespundere cu realizările științei etnomuzicologice și cu cerințele înaintate, reprezintă o muncă migăloasă, o provocare în acest domeniu.

Subcapitolul **1.4. Tendințe și particularități ale colectării și publicării folclorului muzical pe parcursul secolului XX – începutul secolului XXI** conține rezultatele și concluziile asupra unor analize prealabile a colecțiilor de folclor editate pe parcursul secolului XX și până în prezent. Perioada dată este delimitată în două etape – 1920-1958 și 1958-prezent, punctul de „cotitură" constituindu-l apariția, în anul 1958, a colecției de folclor a lui L. Axionova, însoțită de un studiu științific, ce a marcat începuturile cercetării științifice etnomuzicologice la noi în republică. Au fost evidențiate particularități, abordări, contexte socioculturale în care s-a desfășurat colectarea folclorului, în prima perioadă. Au fost reflectate începuturile colectării științifice organizate a folclorului, în cea de-a doua jumătate a secolului XX, sub auspiciile unor instituții abilitate în domeniu – Conservatorul Moldovenesc de Stat (actualmente AMTAP), Casa Republicană a Creației Populare (actualmente CNCPPCI), Academia de Științe a Moldovei – și abordarea științifică riguroasă a muncii de colectare și transcriere, prin documentare bazată pe anchete și chestionare, transcriere și publicare a colecțiilor, de către folcloriști, etnomuzicologi,

compozitori ș.a. Este efectuată o analiză evolutivă a situației în domeniu, în comparație cu perioada anterioară, în baza studiului prealabil al colecțiilor de folclor și al realizărilor în domeniul colectării și salvgardării folclorului, până în prezent. Subcapitolul **1.5.** conține **Concluziile** la capitolul 1, ce reflectă conturarea tabloului general al situației în domeniul problematicii abordate în teză, caracterizarea bine determinată, în literatura de specialitate, a speciei lirice de cântec propriu-zis, determinarea spațiului geografic și temporal al cercetării, conform abordărilor metodologice propuse ș.a.m.d.

Capitolul 2, intitulat **Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului în publicații de folclor din secolele XX-XXI** conține 3 subcapitole. Primul subcapitol, **2.1. Colecții de folclor editate în prima jumătate a secolului XX** este dedicat unei priviri analitice asupra repertoriului de cântec propriu-zis inserat în colecțiile de folclor editate în perioada anilor 1920-1958, multe dintre care constituie rarități bibliografice – V. Korcinski [131], I. Siminel [107] ș.a. De asemenea, sunt prezentate date despre viața și activitatea culegătorilor de folclor din această perioadă – P. Chioru, C. Neniu, E. Lebedeva, I. Siminel, M. Bârcă, este apreciată contribuția lor în dezvoltarea științei etnomuzicologice și folcloristice. Sunt analizate principiile de structurare a publicațiilor, conținutul muzical-poetic al materialelor muzicale, este prezentată sistematizarea poetică a textelor, sunt propuse aprecieri asupra valorii și importanței acestora, din perspectivă contemporană. De asemenea, sunt scoase în evidență cântece cu anumite tematici poetice reprezentative pentru perioada dată, întregul repertoriu fiind analizat și pe plan comparativ, în sensul perpetuării acestuia până în prezent, în baza analizei colecțiilor ulterioare, fiind scoase în evidență mai multe variante ale unora dintre acestea.

Următorul subcapitol, **2.2. Publicații de folclor din cea de-a doua jumătate a secolului XX – secolul XXI** este dedicată analizei colecțiilor și a repertoriului de folclor editat în perioada delimitată, din perspectiva relevării aportului unor importanți promotori ai folclorului, etnomuzicologi, folcloriști și etnologi în colectarea folclorului din zona Văii Nistrului – L. Axionova, G. Ciaicovschi-Mereșanu, E. Junghietu și P. Stoianov, V. Curbet, C. Rusnac, T. Gălușcă și I. Nicola, Gr. Botezatu și T. Colac, D. Blajinu, N. Băieșu ș.a. De asemenea, analiza acestor repertorii a fost efectuată și din perspective comparative, inclusiv cu materialele de arhivă de care am dispus, a sistematizării și transcrierii melodiilor și textelor etc., fiind relevată importanța colectării, transcrierii și publicării folclorului în baza metodologiilor științei etnomuzicologice moderne.

A fost efectuată o „inventariere” a localităților din care au fost colectate melodiile și cantitatea acestora, fiind, totodată, analizate tematicile literare, structurările și sistematizările repertoriilor, este analizat și limbajul muzical al unor melodii, din perspectiva conexiunii dintre

conținutul poetic și cel muzical. Subcapitolul **2.3.** conține **Concluziile** la Capitolul 2, conform cărora se conturează clar un areal destul de larg al localităților de pe ambele maluri ale Nistrului (52 de sate și 5 orașe), din care a fost colectat, documentat și publicat un repertoriu amplu de cântec propriu-zis pe parcursul a aproape 100 de ani (circa 300 de melodii și 400 de texte), rezultate ce au determinat orientarea metodologică a cercetării pe două aspecte principale – diacronic, comparativ-istoric și sincronic, analitic-structural.

Capitolul 3, **Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului în colecții și arhive**, conține 5 subcapitole. Subcapitolul **3.1. Fondul Ecaterina Lebedeva (1922-1935), Muzeul național al muzicii din Rusia** este dedicat descrierii și analizei, pentru prima dată în etnomuzicologia autohtonă, a materialelor din acest fond, descoperite recent de autorul tezei, în urma unor demersuri la această instituție. Cele peste 30 de manuscrise muzicale notate de E. Lebedeva în anii 1922-1935 în satele din stânga Nistrului constituie o sursă de arhivă extrem de interesantă ce va necesita ulterior un studiu aprofundat. La o primă fază a cercetării acestuia, în compartimentul dat, a fost efectuată o sistematizare generală a tematicii literare a melodiilor; având în vedere că, de fapt, acest fond reprezintă cea mai veche sursă de care am dispus, am prezentat o privire comparativă asupra repertoriului, în comparație cu colecțiile apărute ulterior, constatând că unele melodii s-au perpetuat până astăzi, în mai multe variante. Unele melodii din aceste manuscrise au fost prezentate în transcriere digitală. Totodată, au fost prezentate anumite date biografice, necunoscute anterior, ale cercetătoarei, cât și unele însemnări interesante spicuite de pe marginea manuscriselor.

Subcapitolul **3.2. Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului în Arhiva de folclor a AMTAP, Chișinău** se referă la analiza materialelor celor 15 expediții folclorice care au avut loc pe parcursul anilor 1970-1989 în satele din zona nistreană. Repertoriul de cântec propriu-zis din Valea Nistrului, păstrat în această arhivă este foarte variat, divers pe plan muzical-poetic, fiind reprezentativ pentru zona dată. Sunt analizate sfera tematică și motivele poetice, este propusă o privire comparată asupra repertoriului, sunt relevate cele mai importante trăsături de gen ș.a. A fost elaborată lista localităților în care au avut loc expedițiile, pe parcursul anilor 1970-1989, au fost identificate 14 grupuri ale tematicii literare a cântecelor, a fost analizat un repertoriu reprezentativ, din perspectiva corelațiilor conținuturilor poetice și a celor muzicale, fiind remarcate și diverse surse ale completării repertoriului de cântec în această perioadă – spre exemplu, din repertoriul unor cântăreți de folclor sau din cel de estradă.

În subcapitolul **3.3. Purtători de folclor și repertoriul de cântec propriu-zis din Valea Nistrului în contemporaneitate**, am preconizat descrierea și analiza repertoriului din colecția personală, clasificarea conform criteriului conținutului poetic, prezentarea unor date despre

importanți purtători de folclor din zona nistreană, de la care autorul tezei a înregistrat mai multe materiale – printre aceștia menționăm pe Liubovi Prodius, Maria Zbârnea, ansamblurile *Nistreanca* și *Drăgaica* ș.a., aceștia fiind reprezentanți ai tezaurului uman viu ai zonei cercetate, în perioada contemporană. De asemenea, aici sunt analizate pe plan muzical cele mai interesante exemple, fiind consemnate atât viariante ale unor melodii de strat vechi, cât și melodii noi, în special, de autor, compuse în manieră populară, de către unii dintre purtătorii de folclor, în prezent, fapt ce denotă viabilitatea acestei specii, care, prin marea varietate și bogăție tematică și muzicală, rămâne a fi actuală și pentru generația contemporană.

În subcapitolul **3.4. Aspecte ale interpretării cântecului propriu-zis din Valea Nistrului** este abordat un aspect special al cântecului propriu-zis, legat de modul de interpretare acestuia „în tradiția populară „vie". Astfel, au fost descrise două forme principale de interpretare specifice cântecului nistrean – individual și de grup (la două sau trei voci), au fost scoase în evidență anumite aspecte ale manierelor individuale de cântare, specifice unor sate și spațiului folcloric vizat – remarcăm aici interpreți, rapsozi talentați, cu voci și timbruri deosebit de bogate, precum Hartina Cristal și Anastasia Andrievschaia din Cosăuți, Soroca, Ecaterina Melenciuc din Delacău, Aneniii-Noi, Spiridon Galben și Isac Gordelețchi din Japca, Camneca ș.a. Menționăm, că relevarea acestor aspecte a fost posibilă doar datorită posibilității de a audia materialele cercetate, atât cele din arhiva de folclor a AMTAP, cât și în vie manifestare, pe teren. Au fost analizate versiuni la una, două și trei voci ale unor melodii (*La Nistru, la mărgioară*), în diferite interpretări, fiind prezentate și transcrierile acestora. Subcapitolul **3.5.** conține **Concluziile** la Capitolul 3,

Capitolul 4, intitulat **Particularități structurale ale cântecului propriu-zis din Valea Nistrului,** conține 6 subcapitole. Primul dintre acestea, **4.1. Motive și teme literare specifice**, este dedicat analizei conținutului versurilor cântecelor propriu-zise din spațiul nistrean și sistematizării după criteriul tematic al acestora. Sunt relevate, ca cele mai răspândite teme: Nistrul, înstrăinarea și jalea războiul, dorul și dragostea, tematica de glumă și de pahar, cea inspirată din realitatea sovietică. Fiecărui dintre aceste „grupuri tematice"poate cuprinde cele mai diverse aspecte ale temei „centrale", ca niște „fațete" ale înstrăinării, dragostei, naturii etc. Un loc aparte în tematica poetică a cântecelor cercetate îl ocupă motivul deportărilor. Fiecare dintre aceste repere tematice este exemplificat prin texte selectate din materialele cercetate.

Subcapitolul **4.2. Particularități ale versului popular cântat,** este dedicat analizei structurilor versificației – tiparele metrice, rima, refrenul, elemente ce apar în timpul cântării ș.a., cu exemplificări din materialul de arhivă și colecțiile cercetate. Tiparul metric predominant al versului este octosilabic, acatalectic sau catalectic, cu sau fără refren. Am urmărit și anumite elemente ale versificației cântecelor din stratul nou, în care tiparul versului apare ca fiind modificat

– lărgit, comprimat, combinat. O atenție deosebită a fost acordată refrenelor, care, au un rol important în structura poetico-muzicală a cântecului din Valea Nistrului. În general, s-a constatat că pentru textele melodiilor din zona dată sunt specifice trăsăturile principale ale versificației românești – atât tiparul metric, fracționarea, specificul rimei (predomină rima succesivă), cât și numeroase elemente lexicale ce apar în timpul cântării.

În subcapitolul **4.3. Trăsături ale structurii melodice,** este caracterizat aspectul melodic al cântecelor nistrene, ca element integrat cântecului liric și rezultat al caracterului sincretic al creației populare. A fost relevată o diversă și bogată paletă a sistemelor sonore, a raporturilor și combinărilor de intervale, ambitusului, al semicadențelor și cadențelor finale, a ornamentelor încadrate în linia melodică ș.a, toate fiind îndreptate spre redarea unui anumit conținut poetic. Au fost determinate 3 grupuri, ce reprezintă 3 straturi în evoluția acestei specii lirice: 1) stratul vechi și premodern, 2) melodii noi din mediul țărănesc, 3) melodii contemporane de proveniență urbană (de autor sau preluate din repertoriul unor cântăreți consacrați).

Subcapitolul **4.4. Structuri ritmice caracteristice** conține analiza elementului ritmic și a particularităților sale, în cântecele propriu-zise din zona cercetată. S-a constatat prezența particularităților următoarelor sisteme ritmice: giusto-silabic, parlando-rubato, aksak și divizionar, au fost identificate și analizate mai multe formule ritmice specifice fiecărui sistem. De asemenea, s-au observat și procese de alternanță sau combinare dintre sisteme (spre exemplu, giusto-silabic cu divizionarul sau parlando cu giusto) sau prevalarea unora dintre acestea. Exemplele muzicale prezentate vin să confirme concluziile înaintate.

În următorul subcapitol, **4.5. Organizarea arhitectonică,** se relevă, din perspectiva sincretismului poetico-muzical al speciei, structura formei cântecelor din Valea Nistrului, ce prezintă o mare diversitate, acoperind practic toate tipurile arhitectonice specifice acestora – strofele de tip primar, binar, ternar și cuaternar, fiecare având o anumită pondere în melodiile de strat vechi și nou, contemporan. În condițiile unor legături strânse, sincretice, reciproce și creative ale celor două componente ale cântecului liric: melodia și textul poetic, rezultă o multitudine de construcții arhitectonice viabile, care pot fi modificate, adaptate și particularităților interpretative, stării emoționale de moment a interpretului. Sunt prezentate scheme ale diferitor tipuri de strofie, în mai multe exemple muzicale analizate. Ultimul subcapitol, **4.6.,** conține **Concluziile** la Capitolul 4, în care este atestată bogăția și varietatea limbajului muzical al cântecului prorpiu-zis din zona Valea Nistrului confirmată de analiza structurilor sale poetico-muzicale și de scoaterea în evidență a particularităților versificației, sistemelor ritmice, sonore și arhitectonicii specifice zonei date.

În **Concluzii generale și recomandări** sunt prezentate rezultatele cercetării și concluziile finale ce rezidă din acestea, cu argumentarea scopurilor propuse în cercetarea cântecului propriu-zis din Valea Nistrului. Au fost propuse mai multe recomandări în vederea realizări unor noi cercetări ce ar viza această specie lirică din Valea Nistrului, în baza surselor de arhivă și personale prezentate, din perspectiva unor activități practice de salvgardare a acestui strat al patrimoniului cultural intangibil și a unor demersuri teoretice, în baza rezultatelor cercetării.

Teza conține o listă bibliografică din 144 de titluri, în limbile română și rusă și 2 anexe cu melodii descifrate de autor – selectate din Arhiva de folclor a AMTAP și din arhiva personală. De asemenea, au fost prezentate și listele melodiilor din aceste două anexe, cu indicarea localităților și numelor informatorilor.

1. CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI CA SPECIE LIRICĂ DISTINCTĂ: METODĂ, CADRU TEMPORAL ŞI GEOGRAFIC AL CERCETĂRII

1.1. Cântecul propriu-zis ca specie lirică în literatura de specialitate contemporană

Cântecului propriu-zis ca specie folclorică îi este dedicat un grup valoros de surse bibliografice. Dintre acestea numim: V. Chiseliță, *Cântecul liric non-ritual. Doina şi cântecul propriu-zis* [33], E. Comișel, *Studii de etnomuzicologie* și *Contribuții la cunoașterea formei arhitectonice a muzicii populare*. *Melodia cu refren: cântecul propriu*-zis [46], S. Rădulescu, *Cântecul. Tipologie muzicală I. Transilvania meridională* [101], P. Carp, A. Vicol *Cântecul propriu-zis din Muscel* [28] ș.a. [8, 42, 43, 45, 85, 86, 98, 100, 103]. Studierea lor ne-a ajutat să conturăm această specie atât pe plan genuistic, cât și să identificăm anumite particularități muzical poetice specifice cântecului din Valea Nistrului.

Lirica, ca gen specific al creației populare, exprimă în mod direct stări afective personale, sentimente intime, emoții etc., manifestate în totalitatea de creații poetico-muzicale ce exprimă lumea emotivă şi sentimentală a omului. „Prin noțiunea de cântec liric, delimităm totalitatea productelor poetico-muzicale de circulație orală, care exprimă bogăția lumii interioare a omului, amplitudinea trăirii lui sentimentale, dinamismul relațiilor emotive a individului cu natura, familia şi societatea din care el face parte.”, arată etnomuzicologul V. Chiseliță în unul din cele mai recente studii, cu caracter fundamental, asupra cântecului liric non-ritual [33, p.309]. Conform autorului, „Spectrul tematic al cântecului liric interferează diferite registre ale afectivității umane, explorând diverse nuanțe ale sensibilității şi psihicului uman: de la erotic, dragoste, tristețe, lamentare, suferință, dezolare, de la sentimentele cu accent social (înstrăinarea, viața grea, frustrarea, revolta) la atitudini și nuanțe emotive satirice (ironia, umorul și sarcasmul), de la stări de reverie, reflexie, meditație, calm, seninătate la acele de zbucium, agitație, clocotire, burlesc, voioșie, chef, bucurie, exuberanță etc.” [33, p.309].

Pe plan poetic, cântecul liric este structurat în mai multe specii, după criteriul conținutului tematic. Printre cele mai relevante teme, cercetătorii evidențiază: dragostea și dorul; jalea; aspectul meditativ; înstrăinarea; viața grea (ursita); protestul social (haiducia); ciobănia; recrutarea; ostășia; războiul; tematica religioasă; patriotică, de glumă și cea contemporană (de viață nouă). Această clasificare după tematica poetică se regăsește și în grila Registrului digital al Arhivei de folclor a AMTAP, ce reprezintă una din cele mai recente elaborări științifice clasificatoare, publicată sub egida unui proiect științific instituțional AMTAP [23]. În același timp, după cum se știe, clasificarea literară a repertoriului este destul de limitată, întrucât „nu ține cont de aspectele

muzicale (intonaționale, stilistice, compoziționale), inerente actului sincretic al interpretării, ele formând însăși țesătura discursului liric. (... și) nu reflectă specificul limbajului muzical, în special, modul de diferențiere stilistică a doinei și a cântecului." [33, p.309]. Astfel, încă reputatul etnomuzicolog C. Brăiloiu a propus și a folosit termenul „cântec propriu-zis", dorind să-l delimiteze ca gen specific non-ritual al creației lirice, diferit de cel al doinei. E. Comișel, reputat etnomuzicolog român care a continuat opera marelui înaintaș, arata: „Aceste specii lirice au un conținut literar comun și înrudit de ordin expresiv: ambele au un caracter intens liric, cantabil. Deosebiri se observă numai pe plan muzical: doina este o melopee ornamentată, liber construită pe baza unei scheme și a unor formule tradiționale, în timp ce cântecul are totdeauna o formă fixă, strofică, închegată în baza unor sisteme cadențiale moștenite." [44, p.32].

Mai mulți cercetători arată că absența, din câmpul analizei genului liric, a componentei muzicale – cu rol esențial în discursul liric – duce spre omiterea celor mai importante trăsături structurale ale acestuia, constituind o eroare științifică. Astfel, în aprecierea trăsăturilor cântecului propriu-zis ca fenomen folcloric, trebuie să se țină seama atât de criteriul literar, cât și de structura melodiei, de modul de interpretare, tempo, funcție socială, context social. Cu atât mai importante apar aceste criterii, în contextul în care în unele zone folclorice, cântecul propriu-zis „este atât de înrudit cu intonațiile doinei, încât pare a fi evoluat ca o simplificare tardivă a acesteia în formă fixă." [idem, p.33].

Cântecul propriu-zis, care nu-și regăsește o „delimitare terminologică" în procesul de circulație vie a folclorului, însoțind viața cotidiană a omului, s-a dezvoltat alături de doină, cu care are numeroase trăsături structural-muzicale și stilistice comune. Acest fapt a fost confirmat, spre exemplu, și în cadrul edițiilor Festivalului Doinei, 2012-2014, desfășurat la Chișinău sub egida Teleradio-Moldova, când interpreții, purtători de folclor, au prezentat creații lirice de diverse specii, fără a distinge clar particularitățile muzical-poetice ale acestora – ne referim în special la cântecul propriu-zis și doină. În acest sens, etnomuzicologul V. Chiseliță arată: „deseori doina este confundată cu creații ce aparțin altor genuri și forme ale muzicii populare." [34, p. 23]. Printre acestea, cercetătorul menționează: cântecul liric propriu-zis, de dragoste și dor; cântecul liric de înstrăinare; cântecul liric despre ciobani; romanța populară ș.a. Astăzi, cercetătorii delimitează specia dată în „cântec-doină", „doină-cântec", „cântec doinit".

Elucidarea acestui aspect este deosebit de importantă pentru teza noastră, întrucât în zona cercetată am înregistrat un șir întreg de cântece doinite, interpretate *poco rubato*, ce denotă trăsături comune ambelor specii, fapt ce demonstrează o dată în plus importanța definirii și delimitării clare a particularităților muzicale ale acestora. Totodată, găsim în literatura de specialitate caracterizarea limbajului muzical al cântecului propriu-zis ca fiind unul de mare

varietate: „(cântecul – n.n.) are o formă de două, trei și, rar, patru rânduri melodice (cele de trei par a fi predominante). Se remarcă preferința pentru structuri premodale și pentru anumite drumuri tonale ca paralelismul major-minor (prima parte a melodiei se desfășoară în major, iar a doua trece în minor), la distanță de terță mică sau de secundă majoră, importanța tricordiei majore și a cvartei; impunerea treptată a modurilor naturale; mobilitatea treptelor (intervalele cromatice care se formează nu schimbă caracterul tonal); sunet variabil pe plan regional al cadenței finale, pe tr. 1, 2, VII sau V (subfinale) și locul diferit al cezurii interne principale; sistem riguros de cadențe; coexistența mai multor sisteme ritmice precum și subtilitatea formulelor ritmice și melodice (celule generatoare cu o mare vitalitate, comune mai multor tipuri melodice, în alcătuiri diverse), stil melismatic sau silabic.” – arată E. Comișel [44, p. 36], trăsături ce se vor regăsi în cercetările morfologice ale cântecului din zona nistreană, reflectate în capitolul 4 al tezei date.

Una din trăsăturile principale ce deosebește specia de cântec propriu-zis de cea de doină este modul de interpretare în grup. Astfel, chiar dacă se referă la aceeași gamă largă de sentimente umane, iar textele ambelor specii pot fi asociate unor melodii cu trăsături specifice fiecăreia dintre acestea, totuși, pe planul interpretării, cântecul deține modalități mai diverse de interpretare: pe lângă interpretarea individuală sau în grupuri mai mult sau puțin restrânse, cântecul mai poate fi interpretat cu sau fără acompaniament. Ambele aceste modalități de interpretare sunt întâlnite în zona cercetată, în diverse contexte lirice, la întruniri familiale sau comunitare. „Cântecele individuale favorizează o exprimare liberă, necondiționată de ritmuri şi măsuri rigide, pe când cele colective, ghidate de tendința coordonării actului interpretativ, reclamă o exteriorizare a intonației în formule ritmice fixe, cristalizate. Formele colective de interpretare au fost influențate de cultura popoarelor de contact cultural, în special de cântecul polifonic ucrainean sau „rusesc””, arată V. Chiseliță, cu referire la specificul interpretării cântecelor nistrene. [33, p.326].

Limbajul muzical al cântecului a constituit obiectul cercetării unui șir întreg de autori, printre care se evidențiază studiul monografic fundamental al eminentei cercetătoare S. Rădulescu *Cântecul. Tipologie muzicală I, Transilvania meridională* [101]. Etnomuzicologul sintetizează și caracterizează particularitățile muzicale ale cântecului liric, clasificându-l în 3 stiluri „istorice”: *cântecul de stil vechi, cântecul de stil nou* sau *modern* și cântecul de stil *premodern*. Astfel, conform autoarei, „*Stilul vechi* (evid. n.) se actualizează prin melodii de cântec cu ambitus redus, profil rezistent în esență dar lesne alterabil în detalii, ornamentație densă și complexă, structură ritmică dependentă în principal de parlando-rubato sau giusto-silabic, tempo de execuție larg și liber. Melodiile sunt cântate cu voci de piept puternice aspre, colorate eventual cu atacuri de glotă. Forma lor arhitectonică este fie concisă, - alcătuită din unul, două, maximum trei rânduri melodice diferite – die extinsă și ceva mai elastică, apropiată întrucâtva de a doinelor din care este posibil

să fi provenit. Cântecele de *stil modern* (evid. n.) se caracterizează prin ambitusul melodic simțitor extins, profilul melodic ceva mai inflexibil, ornamentația mai simplă și rarefiată, ritmul divizionar sau bazat pe pulsația constantă a unui timp unic, execuția mai mișcată, forma arhitectonică relativ complexă dar în același timp și stabilă. Ele sunt interpretate cu timbruri vocale mai impersonale și puțin diferențiate regional. Cântecele de *stil premodern* (evid. n.) combină în proporții aleatorii particularitățile stilurilor vechi de modern. [101, p.63].

Totodată, cântecul de stil vechi deține mai multe particularități specifice graiului moldovenesc. După cum arată V. Chiseliță, particularitățile date „conturează anumite preferințe în organizarea mijloacelor de expresie (sisteme sonore, formule melodice, structuri ritmice, modele arhitectonice, tipuri de refrene, procedee de emisie). Graiul muzical moldovenesc caracterizează folclorul din Moldova de pe ambele maluri ale Prutului, inclusiv din Bucovina şi *zona transnistreană* (evid. n.). [33, p.327]. În continuare, etnomuzicologul expune câteva observații preliminare asupra particularităților stilistice ale acestuia: „Astfel, a) pentru întreg dialectul muzical moldovenesc, apare specifică formulă finală, bazată pe *cadența frigică*; b) pentru zona bucovineană este specifică interferența cântecului liric cu doina şi cu bocetul, el coexistând cu *tipuri foarte vechi* (de substrat prepentatonic şi pentatonic), deseori contaminate cu *stilul doinei*; c) *în zona nistreană, se impune un stil polifonic de execuție al cântecelor de grup, ele fiind de influență slavă, fenomen ce iradiază şi în alte zone ale Republicii Moldova;* (evid. n); d) melodica conturează tendința axării pe moduri de interferență diatonico-cromatică; e) mișcarea ritmică preferă sistemul *cvasi giusto*, ușor relaxat. Cântecul de stil nou sau modern se bazează pe înnoirea limbajului muzical, pe sinteza diferitor graiuri regionale şi asimilarea influențelor externe.” [33, p.327]. În acest context, este important de menționat și contactele cu muzica academică, cu folclorul altor popoare, procese în care au avut loc folclorizarea, preluarea şi adaptarea anumitor cântece la normele tradiției locale.

În cercetarea de față, toate aceste ample caracterizări au constituit un punct de pornire pentru analizele morfologice ale melodiilor din zona nistreană. Particularitățile muzicale ale acestora au fost confirmate prin numeroase exemple, inclusiv un șir întreg de exemple ce denotă, atât pe plan poetic, cât și muzical, deschiderea acestei specii pentru anumite împrumuturi și influențe culturale.

O altă trăsătură esențială a genurilor lirice vocale în general și cântecului propriu-zis reflectată în studiile științifice este și „interșanjabilitatea melodiilor și textelor poetice (...) care își găsește cea mai deplină exprimare tocmai în cântec”. [101, p.71], fiind datorată structurii versului popular românesc cântat, în care predomină doar două tipare metrice: octosilabicul și

hexasilabicul. Astfel, în materialele cercetate, am întâlnit destul de numeroase exemple de circulație a unei melodii pe mai multe texte, și, mai rar, a unor texte, pe melodii diferite.

În mod deosebit cercetătorii sunt preocupați de funcționarea cântecului ca specie lirică, în contextul schimbărilor socioculturale ce s-au perindat pe parcursul secolului XX și la etapa contemporană. Având, prin definiție, o capacitate impresionantă de adaptare și receptare, cântecul este mereu în actualitate, reflectând viața și trăirile cotidiene, sentimentele și preocupările oamenilor, ca o adevărată oglindă a spiritului uman. În acest sens, V. Chiseliță, menționează un șir întreg de elemente noi apărute în structurile cântecului propriu-zis în perioada contemporană, când „Caracterul heteroclit şi heteronom al limbajului, devine o normă a creației lirice. (iar – n.n.) Procesul de omogenizare şi nivelare a stilurilor regionale se răsfrânge, în primul rând, asupra cântecului propriu-zis” [33, p.328]. Autorul evidențiază unele „tendințe stilistice, printre care: a) pătrunderea unor creații noi, de mare popularitate, în cadrul vechilor dialecte muzicale; b) trecerea unor melodii lirice rituale în categoria celor non-rituale; c) ponderea deosebită a tematicii de dragoste; d) textualizarea melodiilor de joc şi transformarea lor în cântece vocale cu caracter dansant; e) preponderența modurilor diatonice occidentale, de tip major-minor; f) preferința unor desene melodice tipice, axate pe salturi de sextă, septimă, octavă, inclusiv pe formule arpegiate; g) spargerea tiparelor tradiționale de versificație, enjambamentul strofic al unor versuri hetrometrice; h) completarea arcului melodic cu refrene și interjecții speciale; h) substituirea ritmului *parlando-rubato* sau *giusto-silabic* cu ritmul divizionar de tip occidental; i) modificarea raportului dintre durate, înlocuirea ritmului asimetric cu cel simetric sau divizionar; k) încorsetarea melodiilor în măsuri fixe.” [idem, p.328]. Etnomuzicologul mai arată, stratul stilistic modern al cântecului „prezintă structuri melodice foarte variate sub aspectul mijloacelor de expresie”, iar printre tendințele actuale se observă interpretarea cântecelor în ritm de dans. Astfel, melodiile își schimbă și caracterul, dinspre stilul tărăgănat spre cel dansant [ibidem].

Un alt aspect important de care am ținut cont în procesul analizelor, atât în ce privește delimitarea stilurilor vechi și nou a melodicii cântecelor, cât și pentru stabilirea „dialectului muzical” (termin I. Cocişiu) este ornamentarea. Eminentul savant consideră de prim interes „studiul ornamentaţiei, al intonaţiei şi emisiunii vocale, corelate cu pronunţarea fonetică-lingvistică adaptată la cerinţele muzicale” [39, p.68]. La modul general, se apreciază că straturile vechi au o ornamentaţie mai amplă, „mai densă şi mai complexă”, în timp ce straturile mai recente tind să se debaraseze de ea în favoarea fluidității şi accesibilității melodice.

1.2. Delimitarea spațiului geografic și a perioadelor temporale ale cercetării

O problemă aparte care ne-a preocupat la etapa preliminară a selectării materialului și a conturării obiectului cercetării este stabilirea și delimitarea zonei geografice de referință, situată pe ambele maluri ale râului Nistru, pe întreg perimetrul nord-sud, pe teritoriul actual al Republicii Moldova. În acest sens, drept punct de reper ne-a servit unul din primele studii în care apare sintagma Valea Nistrului – cel al eminentului folclorist și etnograf P. Ștefănucă, reflectată chiar în titlul studiului său de referință: *Cercetări folclorice pe Valea Nistrului de jos,* publicat inițial în Anuarul Arhivei de Folklor IV, București, în 1937 [114, p.149-341].[2]

Astfel, referitor la folclorul colectat de autor din satele bazinului râului Nistru, am preluat și vom utiliza termenul *Valea Nistrului,* luând în considerare întreg perimetrul nord-sud al râului, pe teritoriul actual al Republicii Moldova. O specificare importantă în acest context este că am preconizat studierea folclorului de pe ambele maluri ale râului, sesizând și atestând caracterul unitar, omogen al speciei lirice analizate, ce denotă caracteristici muzical-poetice similare și care poate fi considerat ca fiind caracteristic acestui spațiu. De notat că deși în diverse perioade și contexte sociopolitice apar și alte delimitări geografice precum „folclor din Transnistria", folclor de la est de Nistru" (ș.a., în special, cu referire la teritoriul din stânga Nistrului, care, după cum se știe, a trecut prin mai multe reorganizări teritorial-politice, pe parcursul ultimilor 100-200 de ani), totuși, în raport cu structurile muzicale ale acestei specii lirice, ne bazăm pe faptul că folclorul muzical din satele situate în bazinul râului Nistru (Valea Nistrului) reprezintă un spațiu folcloric distinct al Moldovei istorice și cuprinde localitățile aflate pe ambele maluri ale râului.

În pofida delimitărilor teritoriale după criterii istorice și politice ale malurilor acestui râu mult pătimit, realitățile folclorice demonstrează unitatea și specificitatea structural-muzicală a repertoriului vocal și a manierelor de interpretare specifice, ce sunt atestate în mod special în zona delimitată. Aceste realități sunt constatate de noi, în baza audierii și studierii materialelor de arhivă, a efectuării unor expediții folclorice pe teren și în urma contactului nemijlocit cu purtătorii de folclor, cu fenomenele și manifestările folclorice ale ariei vizate. Totodată, analiza structural-muzicală a materialelor de care am dispus, conduce spre concluzia unității elementului etnic românesc în bazinul nistrean. Iată de ce, am considerat necesar să renunțăm la delimitarea teritorială deja oarecum prestabilită în studiile etnofolclorice existente și să lărgim spațiul nistrean cercetat, prin adăugirea satelor din dreapta râului. Considerăm că un studiu bazat pe fenomene folclorice vii și nu pe delimitări politice ce au avut loc pe parcursul unui lung șir de evenimente

[2] Trebuie să menționăm că această zonă se distinge și astăzi pe plan etnologic, prezentând, inclusiv, un interes turistic deosebit, constituind o zonă umedă unică (*Ramsar*), de importanță internațională.

istorice ce s-au derulat în acest spațiu (cel puțin, în ultimii 200 de ani), constituie o abordare cu un suport științific mult mai adecvat decât cele cunoscute până acum. Rezultatele unei astfel de viziuni vor face posibilă conturarea unor elemente muzicale specifice acestei zone, inclusiv și din perspectiva unor analize comparate a repertoriilor.

Geografia materialelor editate și a înregistrărilor de care dispunem include în total 71 de localități: 30 de localități din stânga Nistrului și 41 din dreapta râului, dintre care 5 orașe și 66 de sate.

Numărul total al melodiilor de cântec propriu-zis care am dispus pentru analiză se ridică la aproape 700 de mostre din spațiul geografic și perioada temporală delimitată. Dintre acestea, circa 300 de melodii sunt transcrise de autorul tezei, provenind din surse de arhivă și din expedițiile personale.

Tabelul de mai jos (elaborat de autor) indică localitățile date:

LISTA LOCALITĂȚILOR cu denumirile conform indicațiilor din perioada în care au fost înregistrate				
	DREAPTA NISTRULUI		**STÂNGA NISTRULUI**	
	Raion	**Sat**	**Raion**	**Sat**
	Camenca	Japca	**Camenca**	**Camenca oraș** Cerlina Podoima
	Soroca	**Soroca oraș** Popeștii de Sus Cosăuți, Țâpova, Schineni Slobozia-Vărăncău, Rublenița Șolcani	**Râbnița**	Jura, Cobasna Țareuca Țahnăuți Mocra Vărăncău
	Rezina	**Rezina oraș** Peciște, Mateuți, Răspopeni, Cimișeni, Saharna, Horodiște, Echimăuți, Trifești, Pripiceni-Răzeși, Pripiceni-Curchi	**Dubăsari**	Țibulăuca, Malovata Nouă, Goian, Harmața, Ustia, Oxentia, Molovata, Holercani Burhard Coșnița Roghi
	Orhei	Alcedar, Molovata,	**Grigoriopol**	**Grigoriopol oraș** Sucleia
		Oxentea, Jora de Mijloc, Jora de Sus, Lopatna, Vâșcăuți		Butor Teia Tocmazeia Mălăiești
	Anenii-Noi	Delacău Roșcana	**Slobozia**	Corotna Tărnauca

	Ștefan Vodă	Cioburciu, Tudora, Purcari, Mălăiești, Olănești, Talmaza Onițcani Volontirovca (azi Volintiri)	**Tiraspol**	**Tiraspol oraș** Nezavertailovca
	Criuleni	Slobozia-Dușca, Jevreni, Mașcăuți, Dubăsarii-Vechi		

Spațiul temporal al publicației sau înregistrării acestora acoperă o perioadă de aproape o sută de ani, având în vedere edițiile din perioada interbelică (începând cu anii 1920) ce includ materiale publicate, rezultate din expedițiile E. Lebedeva (1922-1935) [132], materialele culese de Pavel Chioru [32], Culai Neniu [96], V. Korcinski[3] [131], Iulia Siminel [107], Mihail Bârcă (anii 1930) [12], David Gherșfeld și Leonid Gurov (anii 1940) [31], Lidia Axionova (anii 1950) [5] și continuând cu diverse materiale științifice elaborate și culegeri editate în baza expedițiilor și arhivelor (inclusiv în baza Arhivei de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău), din anii 1970 și până în prezent [3, 13, 24, 25, 29, 30, 35, 40, 41, 53, 55, 57, 58, 61, 69, 70, 71, 105, 116, 133, 134], inclusiv semnate de autor, în baza materialelor aflate în arhiva personală a autorului tezei [56, 59, 62, 63, 64, 65].

De fapt, colectarea folclorului a reprezentat cea mai importantă activitate desfășurată în domeniul etnomuzicologiei în prima jumătate a secolului XX – știință în plină devenire, marcată de contribuția unor mari personalități, atât din spațiul românesc, cât și din cel rusesc, ce au pus bazele colectării și cercetării științifice a folclorului muzical. Rezultatul palpabil al acestei ample activități a fost materializat în primul rând prin apariția publicațiilor de folclor muzical. Dintre colecțiile editate în perioada dată care conțin melodii din spațiul cercetat – Valea Nistrului – astăzi cele mai multe sunt rarități bibliografice, practic, fiind foarte puțin sau chiar total necunoscute atât de specialiști, interpreți, cât și de publicul larg. Menționăm că am dispus cu destulă dificultate de unele dintre acestea, împrumutându-le din colecții particulare sau obținându-le, după mai multe căutări, din fondurile de carte rară a bibliotecilor din republică. În același timp, o analiză a repertoriului inserat în aceste colecții, în care predomină specia de cântec propriu-zis, ar scoate la iveală mai multe aspecte importante legate de spectrul tematic și cel structural-muzical al acestuia, ar permite atât trasarea unor concluzii referitoare la circulația în timp a unor anumite teme și motive, variante melodice, cât și compararea acestora cu repertoriile contemporane (colectate de

[3] În procerul investigațiilor, nu am reușit să identificăm prenumele autorului aceastei colecții.

autorul tezei în cadrul expedițiilor de teren). Iată de ce, considerăm că cercetarea mai aprofundată a acestor colecții prezintă o abordare metodologică adecvată studiului de față.

Astfel, colectarea și publicarea folclorului muzical în spațiul cercetat poate fi împărțită în mod convențional în două perioade temporale mari, marcate de procese socioculturale, istorice diferite, ce au determinat și modalitățile de abordare ale fixării și valorificării fenomenelor folclorice:

- perioada anilor 1920-1958, a trezirii și dezvoltării interesului pentru colectarea și publicarea folclorului muzical și a începuturilor colectării științifice;
- 1958 până în prezent – perioada apariției Arhivelor de folclor din Republica Moldova și publicarea folclorului muzical în baza metodelor și principiilor etnomuzicologiei moderne.

1.3. Perspective metodologice ale cercetării

Sursele bibliografice consultate tratează un spectru larg de probleme, propunând și aplicând diferite principii și metode de cercetare, care ne-au fost utile în rezolvarea scopului și obiectivelor formulate în teză. Principiile etnomuzicologice fundamentale de care ne-am condus sunt obiectivitatea, autenticitatea și determinismul social-economic. Se știe că un cercetător nu are dreptul să se plaseze în rol de creator sau corector al folclorului. Sursa autentică, chiar dacă la prima vedere pare a fi neînsemnată sau cu unele greșeli, determinate de interpretare, spre exemplu, la o analiză exhaustivă, în profunzime, poate demonstra contrariul și contribui la identificarea unor procese importante în evoluția folclorului muzical. Astfel, în tratarea materialului muzical am respectat aceste principii și o corectitudine științifică în raport cu documentul sonor.

Din sistemul de metode utilizate, evidențiem metoda *sociologiei muzicale,* pe care am considerat-o fundamentală în procesul de studiu, aplicată și întemeiată în etnomuzicologie de C. Brăiloiu în prima jumătate a sec. XX, în colaborare cu Școala Sociologică de la București a profesorului D. Gusti. Această metodă am utilizat-o în cadrul investigațiilor de teren și la selectarea materialului muzical pentru a cuprinde întreg spațiul geografic folcloric cercetat – Valea Nistrului, de asemenea, pentru a cunoaște contextul social-economic și politic de existență și circulație, a conținutului muzical-poetic al cântecelor lirice, în special al celor din stratul modern. În acest sens, au fost studiate și analizate colecții de folclor muzical editate în diferite perioade de timp, surse documentare, articole și lucrări fundamentale precum cele semnate de: D. Dragnev, I. Jarcuțchi, I. Chitoroagă, E. Negru: *Din istoria Transnistriei (în contextul istoriei naționale)* [97]; *Creația populară. Curs teoretic de folclor românesc din Basarabia, Transnistria și Bucovina* (col. autori) [83]; V. Ghilaș, *Preocupări folclorice în Basarabia, Bucovina și Transnistria* [79]; A.

Hropotinschi, *Capitole inedite din istoria culegerii şi cercetării creaţiei populare orale din Nistrenia* [84]; N. Băieşu, *Folcloristica în R.A.S.S. Moldovenească (anii 1930-1940)* [10] și *Observații privind cultura populară a românilor de la este de Nistru, de Bug, din Nordul Caucazului* [9]; P. Ştefănucă, *Folclor şi tradiţii populare* [114, 115]; C. Cristescu, *Conservarea patrimoniului cultural imaterial – mijloace și metode* [51, 52] ș.a. [1, 38, 78, 119, 121]. În rezultatul aplicării metodei sociologiei muzicale am reușit să identificăm și să explicăm anumite procese ce s-au produs în morfologia muzicală și în conținutul literar al cântecului propriu-zis din zona cercetată.

O altă metodă a sistemului metodologic utilizat pentru cercetarea realizată este cea a *analizei structurale* aplicată la identificarea sistemelor ritmic, melodic, arhitectonic și al versificației. Astfel, am studiat lucrările mai multor etnomuzicologi care tratează problema de clasificare şi analiză morfologică a folclorului muzical, printre care ale autorilor C. Brăiloiu, M. Kahane, Gh. Sulițeanu, Gh. Oprea, T. Mârza, S. Badrajan ș.a. Evidențiem articolele: *Versul popular cântat (vol. I,)*, *Ritmul aksak* și *Ritmul giusto-silabic* de C. Brăiloiu [16]; *Sisteme sonore în folclorul românesc* de Gh. Oprea [99]; *Cu privire la definirea sistemelor melodice* de C. D. Georgescu [76]; *De la sistem sonor la formă arhitectonică* de M. Kahane [88]; *Muzica în ceremonialul nupțial din Basarabia. Cântecul miresei* de S. Badrajan [7]; manuale de folclor: *Folclor muzical* de E. Comişel [42]; *Folclor muzical românesc* de Gh. Oprea și L. Agapie [100]; *Folclor muzical. Modul de studiu I pentru studii universitare prin învățământ la distanță* de I. Szenik [113]. Pentru completarea metodelor și operațiunilor de cercetare informații prețioase am extras din studiile: *Psihologia folclorului muzical* de Gh. Sulițeanu [111]; *Contribuții la studiul „structurii arhitectonice" a melodiilor cu refren* de A. Vicol [120]; *Вопросы формирования лада и мелодики в молдавской народной песне* de P. Stoianov [137] ș.a. [45, 47, 141]

A treia metodă utilizată este metoda *comparată*, una din cele mai importante în etnomuzicologie, fiind în strânsă legătură cu cele două metode evidențiate anterior și constituind „legea supremă şi raţiunea de a fi pentru etnomuzicologi" [17, p. 187]. Metoda comparată am folosit-o la diferite etape de cercetare: pentru analiza morfologică a melodiilor, la studierea proceselor ce se produc în variantele uneia și aceleași melodii, de asemenea, la urmărirea fenomenului cântecul liric în spațiul geografic Valea Nistrului.

În relație nemijlocită cu cele trei metode fundamentale ale sistemului metodologic aplicat sunt și metodele *analizei şi sintezei, inducţiei şi deducţiei, sistemică, transcrierea*. Cu ajutorul metodei analizei și sintezei subiectele supuse cercetării au fost separate și delimitate în părți componente, elemente specifice cântecului liric, fiind analizate multiaspectual, dar şi izolat, punându-i în evidentă esența. În urma sintezei, elementele analizate separat au fost reunite și

expuse logic. Astfel, am reușit să stabilim anumite caracteristici particulare, să schițăm aspectele principale ale fenomenului folcloric – cântecul propriu-zis și să formulăm concluzii și recomandări.

O mare parte a materialului muzical în baza căruia a fost realizat studiul sunt înregistrări de teren efectuate de către autorul tezei. De aceea, metoda *investigațiilor indirecte* a stat la baza expedițiilor de teren. În prezent această metodă este cea mai indicată și mai utilizată în etnomuzicologie, prin care în baza anchetelor și înregistrărilor audio/video, pot fi reconstituite repertoriile, circulația anumitor categorii folclorice etc. În cazul cercetării noastre a fost adunat în urma expedițiilor de teren o cantitate apreciabilă de material factologic și exhaustiv, suficient pentru o abordare complexă și formulare de concluzii.

Un aspect integrat metodologiei de cercetare este *terminologia*, care se axează integral pe sistemul terminologic utilizat în etnomuzicologia națională. În cazul folosirii unor termeni particulari, îi vom explica pe parcurs prin note de subsol. Ca tipuri fundamentale de cercetare a materialului muzical au fost utilizate *sistematizarea și clasificarea*. Acestea au fost folosite în tratarea diferențiată a diferitor elemente în special legate de conținutul literar și morfologia cântecului liric din Valea Nistrului.

O metodă importantă, fără de care este imposibilă o cercetare etnomuzicologică, este *transcrierea* – reproducerea grafică a materialului muzical. Spre deosebire de multe alte discipline muzicale, în etnomuzicologie, problema principalului document de „lucru" este particulară, el nu poate fi niciodată nemijlocit. Acest caracter îl are numai documentul sonor, înregistrarea mecanică, care reține toate particularitățile execuției. Astfel, transcrierea muzicii folclorice constituie un document ce „reflectă viața maselor largi" și trebuie „să redea cât mai fidel elementele sale specifice" [44, p.181]. Pentru a realiza acest lucru e necesar „să cunoști muzica populară prin contactul direct cu ea (prin culegeri, audiții, participare la diferite ocazii de citare), prin analize, care să ducă la aprofundarea caracteristicilor acesteia" [idem, p.182], iar scopul transcrierii este „redarea reală, cât mai aproape de adevăr, a cântecului popular" [ibidem, p.181].

Datorită metodelor de transcriere dezvoltate de B. Bartók, C. Brăiloiu, P. Carp, E. Comișel și alți înaintași ai etnomuzicologiei românești, au apărut colecții de folclor valoroase nu doar prin materialele prezentate ci și prin metodele de transcriere promovate. Tipurile de transcriere diferă în dependență de scopurile propuse de cei care le efectuează. Astfel, cele mai „minuțioase", de mare precizie, se consideră a fi notația sinoptică ce include notarea elementelor discursului muzical-interpretativ al fiecărei strofe și notația definitivă, în care sunt indicate amănunțit ornamentele, emisiile vocale, variațiile de durată, intensitate și înălțime, duratele exacte, inclusiv ale coroanelor, pauzelor, a respirațiilor în cezuri etc.

În teza noastră, cu referire la cântecul propriu-zis, am utilizat transcrierea intermediară a materialului sonor, teoretizată de cercetătoarea P. Carp, bazată pe ideea că „sistemul de notare urmărește să redea relațiile reciproce dintre melodii" [27, p. 8] și care presupune notarea finalelor melodiilor vocale în sol/mi, pentru comoditatea cercetării, în special a particularităților structurale melodice și sonore, a variantelor etc. Transcrierea intermediară se consideră a fi una din cele mai apropiate de procesul real de interpretare, în mediul tradițional și cea mai accesibilă pentru citire/interpretare. Acest tip de transcriere, în opinia E. Comișel, „ilustrează realitatea, cântecul viu, cu ceea ce are el mai caracteristic, cu variațiile melodice la diferite strofe" [48, p.182]. Argumentarea alegerii acestui tip de transcriere se bazează atât pe contactul direct cu informatorii pe teren, în cadrul expedițiilor personale, pe audierea creațiilor aflate în arhiva de folclor a AMTAP, cât și pe luarea în considerare a principalelor trăsături specifice melodiilor din Valea Nistrului (în special, absența unor varieri majore ale strofelor și ornamentica relativ redusă) și particularitățile de interpretare despre care am vorbit mai sus.

În transcrierea ornamentelor ne-am orientat spre specificul interpretării acestora în această zonă – preponderent cu aceeași intensitate vocală ca și notele reale. Astfel, acest tip de ornamente „își ocupă locul lor" în cadrul melodiei propriu-zise, fiind notate prin note obișnuite și nu prin note mici, așa cum se obișnuiește în notarea ornamentelor de intensitate slabă.

De asemenea, cezurile le-am notat prin pauzele dintre rândurile melodice, iar unde a fost cazul, le-am indicat prin bife situate deasupra portativului. Anacruzele de sprijin au fost notate prin note mici, textul cu litere mici. În notarea textelor, am urmărit evidențierea refrenului prin cursiv. În unele cazuri, am optat pentru notarea unor cuvinte dialectale în pronunție locală, evidențiindu-le de asemenea, prin cursiv.

Pe plan ritmic, am preferat notarea cu indicarea măsurii, pentru comoditatea citirii și descifrării ulterioare. În general, majoritatea melodiilor prezintă o ritmică binară, care s-a încadrat în măsurile de 2/4, mai rar, 4/4. Mai multe melodii s-au interpretat în ritm aksak, fiind notate la 7/16 (cu gruparea 2+2+3) (*Foaie verde trei arginți* CA 64 ș.a.). De asemenea, un șir de melodii sunt notate în măsura de 6/8 care, în cele mai multe cazuri, se percepe/se interpretează în metrică binară de 2/4 (*Neagră-i apa pe pârău,* AF1589.8; *Foaie verde-a bobului* CA 61). Dintre măsurile ternare, cel mai des este fixat metrul de 3/8 (*Mânios badea-i de-aseară* CA 135; *Foaie verde bob năut* CA 73), în general, însă, acestea sunt destul de rar întâlnite, cel mai relevant exemplu fiind cântecul *La Nistru, la mărgioară*, care este deseori interpretat la 3/4. Pentru păstrarea specificului ritmului giusto-silabic, în care, precum se știe, urmărim concordanța dintre ritmul melodiei și al versului, am utilizat uneori și măsurile alternative 2/4, 3/4, 6/8 (*Nistre, Nistre, apă rece* CA 133 Anexa 1, nr. 120).

În acest context, ținem să subliniem că metoda transcrierii, tratată ca proces intermediar important, legat, pe de o parte, de investigațiile de teren, iar pe de alta, de tezaurizarea și promovarea prin editare a creațiilor folclorice înregistrate, reprezintă astăzi una din metodele eficiente de conservare a documentelor sonore de arhivă, sub formă scrisă. „Metoda transcrierii etnomuzicologice a documentelor sonore imprimate, cu niveluri diferite de redare a detaliilor, realizează conservarea documentului sonor sub formă de partitură", arată etnomuzicologul C. Cristescu într-un articol recent despre rolul și mijloacele de conservare a patrimoniului cultural imaterial [51, p.12]. Materialul muzical în baza căruia s-a realizat cercetarea, a fost selectat și din colecții de folclor muzical editate, transcris din arhiva de folclor a AMTAP și din alte arhive: *Doine, cântece, jocuri* de Gleb Ciaicovschi-Mereșanu*, Folclor românesc de la est de Nistru, de Bug, din nordul Caucazului*, col. de red. Nicolae Băieșu, Grigire Botezatu, Ion Buruiană ș.a., în total circa 20 de colecții de folclor.

1.4. Tendințe și particularități ale colectării și publicării folclorului muzical pe parcursul secolului XX – începutul secolului XXI

1.4.1. Perioada anilor 1920-1958. Începând cu anii 1920 pe malul stâng al Nistrului,[4] interesul pentru folclor și colectarea acestuia a fost promovat de proeminenți oameni de cultură – P. Chioru, C. Neniu, N. Smochină ș.a., profesori, dar și studenți, elevi, ziariști. Procesul a avut un caracter oarecum spontan, chiar „de masă", unele creații populare fiind publicate nu doar în colecții, ci și în presa vremii. Conform orientărilor socioculturale ale timpului, ei au conștientizat atât valoarea creației populare, ca fiind reprezentativă pentru cultura unui popor, cât și importanța colectării de texte și melodii, chiar dacă acestea au fost înregistrate de multe ori fără indicarea sursei.

Totodată, colectarea folclorului în stânga Nistrului în această perioadă a fost marcată de două tendințe opuse – prima este condiționată de „tributul" adus tiparelor ideologice sovietice, folclorul fiind tratat de autorități ca o metodă de propagandă a idealurilor comuniste. Iată doar câteva spicuiri din prefața culegerii *Cântece poporane* (Neniu, Lebedeva, 1935), scrisă de redactorul ediției S. Soloviova: „Cântecele poporane moldovenești prezintă o nesecată bogăție de creații poetice a maselor și un larg tablou istoric al vieții și al luptei de clasă din trecut a truditorimii moldovenești. În multe cântece se aude gemătul asupririi grele, suspinul traiului subjugat. (...) Unele cântece ne arată tabloul caracteristic al exploatării barbare, pe care o sufereau masele țărănești sub regimul țarist și capitalist." [96, p.3-4]. Acest fapt ar constitui o explicație și pentru

[4] Aflat în această perioadă în componența Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești (RASSM) ce se afla în componența Republicii Ucrainene, URSS

constatarea unui grup de cercetători basarabeni, despre colectarea folclorului în Transnistria, cu referire la jumătatea a doua a deceniului al treilea al secolului XX, precum că „este anemică, înscriindu-se în cadrul construcției culturii noi, socialiste – cultură îndoctrinată ideologic („socialistă după conținut") și ținută în stinghiile dure ale dogmatismului leninist-stalinist" [83, p.123].

Anume din această cauză, activitățile de colectare fusese luate sub controlul riguros al unor instituții precum *Comitetul științific moldovenesc* cu sediul la Tiraspol (1926), *Institutul de istorie și cultură* (1934), în care au fost antrenați mai mulți savanți ruși printre care M. Serghievski și P. Sveșnikov de la Universitatea de Stat *M. Lomonosov* din Moscova și de la Muzeul popoarelor din URSS, cât și cercetătoarea Ecaterina Lebedeva, care a avut o contribuție importantă în colectarea și valorificarea folclorului muzical din partea stângă a râului.

Cea de-a doua tendință se înscrie în procesul de afirmare a conștiinței naționale a moldovenilor din stânga Nistrului, determinată de trecerea, pentru o perioadă scurtă (1932-1937) la alfabetul latin, în cadrul mișcării de „latinizare" a scrisului la popoarele incorporate de curând în URSS, printre care se aflau și românii moldoveni din RASSM.

Fiind „permisă" la etapa inițială, ca „O victorie enormă a politicii naționale leniniste", care „păstrând unitatea scrisului muncitorilor moldoveni ce locuiesc pe ambele maluri ale Nistrului, va întări influenta revoluționarizatoare din Basarabia" [97, p.176], trecerea la alfabetizarea latină a constituit, dimpotrivă, un suport serios în demonstrarea romanității majorității populației locale (dovadă fiind activitatea și cercetările etnologice ale lui N. Smochină și, mai târziu, ale lui P. Ștefănucă). În acest context, este semnificativ de menționat că culegerea C. Neniu / E. Lebedeva din 1935 a apărut în grafie latină.

Pe lângă aceste tendințe, o particularitate remarcată de reputatul cercetător V. Ghilaș, cu referire la colectarea folclorului în perioada interbelică, o constituie și „nesiguranța metodologică în adunarea și notarea melodiilor" [79, p.55] ce explică prevalarea obiectivelor practice de editare și propagare a folclorului, prin intermediul culegerilor, a materialului adunat. Totodată, în anii 1920-1930, principiile metodologice ale etnomuzicologiei moderne abia prindeau contur științific, atât în spațiul românesc[5] cât și în cel rusesc.

Astfel, această observație necesită anumite nuanțări, întrucât, totuși, din cele patru colecții transnistrene de care dispunem din această perioadă – C. Neniu / E. Lebedeva (1935) [96]; V. Korcinskii (1937) [131]; D. Gherșfeld (1940) [31]; E. Lebedeva (1951) [132] – în două din ele,

[5] Avem în vedere articolele lui C. Brăiloiu (*Schiță a unei metode de folklore muzical*, 1931, ș.a.), B. Bartók (scrierile sale „mărunte" asupra folclorului românesc, apărute în 1937) ș.a, care, cel mai probabil, încă nu erau cunoscute în stânga Nistrului.

(C. Neniu / E. Lebedeva, 1935; E. Lebedeva, 1951), textele sunt documentate prin pașaportizare (sunt indicați informatorii, anii și localitățile).

De menționat că cercetătoarea E. Lebedeva (1864-1955, originară din Kameneț-Podolsk, Ucraina, absolventă, în 1908, a *École normale supérieure* din Paris, conform diplomei păstrate la Muzeul național al muzicii din Rusia (Российский национальный музей музыки[6] din Moscova, în fondul său (Ф-162-259, aflat la acest muzeu), reprezentantă a școlii folcloristice ruse, colaboratoare a Secției etnografice a Institutului de Stat al Științei Muzicale din Moscova (Государственный Институт Музыкальной Науки, ГИМН), a urmat principiilor metodologice promovate în cadrul acesteia. Cercetătorul rus D. Smirnov arată, într-un articol dedicat activității timpurii a secției că activitatea ei se axa pe tradiții mai vechi și se desfășura în trei direcții: a) expediții de colectare a folclorului; b) științifică de cercetare; c) propagare de concert: „Activitatea Secției etnografice a ISȘM (1921–1931) s-a dezvoltat în cele mai bune tradiții ale științei pre-revoluționare, în baza unei bogate experiențe a instituțiilor de la începutul secolului XX, în primul rând a Comisiei muzicale-etnografice (CME). Deja în momentul înființării CME în 1901, au fost formulate trei direcții importante ale acestei activități: colectare în expediții, științifică de cercetare și concertistică." [136, p.132].

Pe parcursul anilor 1920, activitățile secției s-au desfășurat fructuos, axându-se, în special, pe colectarea bine documentată, pe principii științifice, cu catalogarea și adnotarea, transcrierea, prezentarea ulterioară a materialelor în cadrul unor ample „concerte etnografice" și publicarea colecțiilor de folclor al popoarelor de pe tot întinsul URSS. În acest context se includ și numeroasele expediții efectuate de E. Lebedeva, în anii 1920 în RASSM, în rezultatul cărora a apărut colecția sa de folclor muzical, în 1951.

Pe de altă parte, D. Smirnov menționează în același articol un alt aspect mai puțin cunoscut, și anume – activitatea secției, încă în anii 1920, a fost „sancționată" prin limitarea drastică a finanțării, fapt ce a pus în dificultate colaboratorii, care erau nevoiți chiar să cheltuie mijloace personale pentru expediții. Autorul explică această situație prin faptul că tradiția orală (atât poetică, cât și cea muzicală) se afla în afara sferei de influență a autorităților – folclorul nu putea fi controlat sau cenzurat, temele, ideile, imaginile erau absolut libere de careva principii ideologice impuse de sus [idem, p.135]. Din această cauză, unii autori chiar tratau cântecul folcloric ca pe un obiect de valoare discutabilă, ca pe un „obiect de valoare dubioasă și chiar dăunător, ca reflectare a unei vieți (...) rămase în trecut" (aici, și în continuare – trad.n.) [citat după un document ce se păstrează în muzeul amintit. [ibidem, p.135]. Această situație, cu siguranță, a avut repercusiuni și în politicile

[6] Muzeul național al muzicii din Rusia (trad.n.)

culturale ale epocii, în RASSM – să menționăm doar faptul că, pentru a publica melodiile colectate, E. Lebedeva a avut nevoie de acordul Uniunii compozitorilor moldoveni (ce își desfășura activitatea la Tiraspol), conform unui alt document, păstrat în fondul autoarei, la același muzeu, în Moscova, intitulat „Lista cântecelor moldovenești, notate de E. Lebedeva, care au fost admise spre publicare de către Uniunea compozitorilor moldoveni" (Список молдавских песен, записанных Е. Лебедевой, которые были допущены к изданию Союзом молдавских композиторов) (Ф-162-176; ГЦММК КП-4720) [72].

O situație oarecum similară, în special, în privința documentării materialelor publicate, observăm și în cele două colecții de folclor apărute în partea dreaptă a Nistrului în aceeași perioadă, de care am dispus pentru cercetarea noastră, – Siminel (1933) [107], în care se indică doar zona de unde provine materialul (Orhei și Lăpușna) și Bârcă/Popovici (1939), în care sunt notați doar informatorii și localitățile [12].

În general, colectarea folclorului în dreapta Nistrului (perioadă în care acest teritoriu era parte din România Mare) în prima jumătate a secolului XX este legată în primul rând, de înființarea la București, în 1927, a Arhivei Fonogramice a Ministerului Cultelor și Artelor (coordonată de G. Breazul) și, în 1928, a Arhivei de Folklore a Societății Compozitorilor Români (întemeiată și condusă de C. Brăiloiu), care aveau, conform prezentării activității acestor arhive pe site-ul Academiei Române, „un scop comun: culegerea de „muzici populare" adunate din tot arealul românesc, consemnate de specialiști formați în discipline precum filologia, etnografia, muzicologia, coreologia, sociologia, însoțită de cercetarea fenomenelor de cultură populară." [4].

Astfel, abordând o privire complexă, exhaustivă asupra fenomenelor folclorice, aceste arhive aveau drept sarcină colectarea folclorului muzical de pe întreg teritoriul țării, în baza unor ample chestionare tematice. După cum relatează G. Breazul, „în cursul primului an de activitate s-au înregistrat și achiziționat melodii populare, după cum urmează: George Breazul: Basarabia – 101 melodii; Emil Riegler (Basarabia și Dobrogea) – 150 de melodii; Anastasia Dicescu (Basarabia) – 18 melodii." [21, p. 389], din totalul de 2377 de melodii culese și altele 1931 de melodii achiziționate. Etnomuzicologul V. Ghilaș menționează că „Anastasia Dicescu nu doar a colectat folclorul, ci și l-a promovat în activitatea ei de interpretă" [77, p. 117], desfășurând în sensul promovării și valorificării acestuia și o activitate în cadrul Societății muzicale Române din Basarabia.

Colectarea folclorului a avut loc și sub auspicii științifice sociologice riguroase în cadrul școlii sociologice a lui D. Gusti: au loc câteva expediții monografice organizate de Institutul Social Român din Basarabia, la care au participat eminenții folcloriști și etnografi basarabeni Petre Ștefănucă și Tatiana Gălușcă-Crâșmaru (colecția ei de folclor basarabean colectat în anii 1930, a

fost publicată abia în anul 1991). P. Ștefănucă a fost singurul etnograf din perioada interbelică, care a publicat, în 1937, un studiu etnografic cu caracter monografic – *Cercetări folclorice pe Valea Nistrului-de-Jos*, care a inclus 11 sate, cercetând „mai amănunțit, următoarele șapte: Copanca, Talmaza, Cioburciu, Purcari, Olănești, Corcmaz și Tudora; foarte puțin satele Chițcani, Leuntea și Palanca, și deloc, Răscăieții." [114, p.149]. Autorul relevă date despre ținutul și istoricul lui, descrie satele, populația (cu date statistice), raporturile etnice, starea economică și ocupațiile locuitorilor; locuința, portul, viața religioasă și morala, explică și analizează particularitățile graiului local. Materialele folcloristice colectate cuprind genuri precum balada, colinda, repertoriul nupțial și cel funebru (bocetul), specii literare (povești, legende, snoave, descântece ș.a.). P. Ștefănucă descrie în amănunt obiceiurile de peste an și cele familiale și superstițiile legate de acestea. Textele de cântec sunt sistematizate după criteriul tematic în: cântece (doine), satire, glume și de pahar. La o analiză mai detaliată, însă, conținutul acestora relevă întregul spectru tematic al cântecului propriu-zis.

Cercetarea prezintă un mare interes și prin caracteristica genurilor folclorice inserate și mai ales a cântecelor care, în opinia sa, sunt puternic influențate de cântecul ucrainean la două voci. Autorul scoate în evidență și faptul că „Subt influența Ucrainenilor și-au însușit Românii facultatea de a cânta în cor. Ori de câte ori încep să cânte mai multe persoane cântece românești sau ucrainene, se împart în mod spontan pe voci și cântă în cor." [idem, p.175]. Studiul lui P. Ștefănucă reprezintă și astăzi un model de probitate și înaltă ținută științifică. Rămâne doar să regretăm faptul că reputatul cercetător nu a transpus pe note muzicale textele exemplelor colectate.

De asemenea, în această perioadă, au loc expediții folclorice cu participarea lui C. Brăiloiu, în special, în zona centrală a Basarabiei. Cu regret, însă, materialele înregistrate atunci au rămas necunoscute și nevalorificate până astăzi, păstrându-se în Arhiva Institutului de Etnografie și Folclor *C. Brăiloiu* din București. Din varii motive, însă, autorul tezei nu a reușit accesarea acestora. Un aport deosebit în colectarea folclorului din spațiul basarabean și transnistrean l-au avut și alți folcloriști și etnomuzicologi români precum Ioan Nicola (coautor la colecția T. Gălușcă) [75], Constantin A. Ionescu (colecția sa *Colinde din Transnistria* a fost publicată integral în 1991) [41].

Cu regret, deși colectarea folclorului (pe întreg teritoriul actualei Republici Moldova) s-a desfășurat destul de activ, cea mai mare parte din aceste materiale au rămas nepublicate. Există informații despre cel puțin patru de colecții de folclor muzical, transcrierile cărora nu a fost posibil de identificat până în prezent. Din acest motiv, nu a fost posibilă includerea acestor materiale în cercetarea de față:

- colecția de melodii culese în anii 1930 de către Culai Neniu (circa 1000 de exemple), care „înregistrează peste 1000 de cântece populare din raioanele Râbnița, Camenca, Dubăsari si Kodâma, Ucraina” [84, p. 149];
- colecția de note muzicale transcrise ale melodiilor culese de E. Lebedeva în anii 1920-1930 în stânga Nistrului, aflate în arhivele Muzeului național al muzicii din Rusia[7] (pe parcursul lucrului asupra tezei, am beneficiat de accesul la circa 40 de manuscrise în format online, a se vedea compartimentul 3.1. al prezentei lucrări);
- colecția lui P. S. Dodul, ce conținea circa 800 de cântece din stânga Nistrului, însă „soarta ei este necunoscută”, conform investigațiilor cercetătorilor de la AȘM [83, p.126];
- colecția lui Gheorghe Madan, „o lucrare mare (monografia comunei Trușeni) și notațiile de melodii (600) întreprinse de Gh. Madan se găsesc în fondurile Bibliotecii Centrale a Universității „Mihai Eminescu” din Iași [idem, p.103].

Astfel, din cele expuse, deducem că activitatea de colectare a folclorului pe ambele maluri ale Nistrului a fost destul de fructuoasă, fiind efectuată după rigorile științifice ale timpului. Totuși, în comparație cu anvergura activităților de colectare, publicarea materialelor, în acea perioadă, a fost limitată, ca, de altfel, și cercetarea teoretică a acestora [65]. Grupul de cercetători de la Academia de Științe apreciază că „Lucrări însemnate de apreciere teoretică a materialelor folclorice în anii 20-30 (ai secolului XX – n.n.), în Basarabia nu există, cu excepția operei lui P. Ștefănucă, precum și unele monografii ale satelor Copanca, Nișcani, Olănești ș.a., ce purtau amprenta școlii sociologice a lui D. Gusti” [idem, p.112]. Cercetarea de față urmează să umple acest gol în etnomuzicologia autohtonă.

1.4.2. Perioada anilor 1958 și până în prezent. Unele din principalele trăsături ale colectării și publicării folclorului în perioada delimitată este legată de organizarea, în cadrul unor instituții de cultură sau de învățământ muzical, a procesului de colectare a folclorului, imediat după încheierea celui de-al doilea război mondial. Inițial, aceste activități s-au desfășurat în cadrul *Cabinetului de folclor* al Conservatorului Moldovenesc de Stat (actualmente Arhiva de folclor AMTAP), format în anul 1945. Etnomuzicologul S. Badrajan dedică un articol proceselor de instituționalizare a cercetării folclorului la noi în republică [6]. În opinia cercetătoarei, înființarea cabinetului a fost „evenimentul poate cel mai important” în această perioadă, întrucât „În rezultat începe o activitate folcloristică sistematică a profesorilor și studenților instituției. Chiar dacă investigațiile de teren nu erau dotate cu aparataj special și înregistrarea materialului muzical se

[7] Informația provine din arhiva familiei Axionov, dintr-o scrisoare adresată Lidiei Axionova de către fiica E.Lebedev, oferită autorului tezei de către muzicologul dr., prof. univ. S. Țircunova.

efectua după auz, totuși în 1956 cabinetul de folclor dispunea deja de o colecție de aproximativ 2000 de exemplare înregistrate în r-nele Hâncești și Ceadâr-Lunga, de către G. Ciaicovschi-Mereșanu, M. Caftanat, V. Safonov, M. Ponomarenco, B. Cotlearov, S. Lobel, N. Chiosa, O. Tarasenco, Gh. Borș ș.a." [idem, p.188]. S. Badrajan arată că în colecțiile de folclor editate între anii 1945-1956, în „aria de investigare al categoriilor înregistrate (predomină – n.n.) cântece epice, colinde, în special cântece propriu-zise." [ibidem, p.188]. Conform informațiilor prezentate în articol, între anii 1956-1964 activitatea cabinetului de folclor al AMTAP a fost întreruptă, iar materialele colectate au fost transferate în arhiva Casei Republicane de Creație Populară (actualmente Centrul Republican de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial – CRCPPCI). Activitatea cabinetului a fost reluată abia în anul 1964, aportul său aducându-l „profesorii și studenții muzicologi, compozitori, instrumentiști precum Iu. Țibulschi, N. Chiosa, O. Tarasenco, S. Stoianov, I. Macovei, E. Doga, F. Biriucov, C. Rusnac etc." [ibidem, p.188].

Începând cu anul 1964, arhiva de folclor a AMTAP dispune de un registru cu informații detaliate despre melodiile colectate, elaborat în baza anchetelor și chestionarelor expedițiilor, dar și în baza prelucrării științifice inițiale (precum clasificarea tematică a textelor de cântec propriu-zis, atribuirea acestuia la specia doinită ș.a.)[8]. De menționat faptul că unul din obiectivele centrale ale activității cabinetului se îndrepta spre colectarea folclorului în baza unor chestionare (elaborate de etnomuzicologii și folcloriștii ce activau acolo), în urma unor cercetări teoretice ale funcționalității și circulației fenomenelor folclorice, în scopul instruirii studenților în lucrul efectuat pe teren, în cadrul expedițiilor. Astfel, una din lucrările metodice de înaltă ținută științifică este cea de *Practic de colectare a folclorului* (1983), care se desfășura în cadrul cursului universitar de *Creație populară muzicală moldovenească* (și în cadrul căruia erau efectuate expedițiile studențești de colectare a folclorului) a fost elaborată de colaboratorul cabinetului L. Lesnic (compartimentul *Obiceiurile calendaristice de iarnă*), filologul-folclorist A. Raevschi (compartimentul *Nunta*) și etnomuzicologul I. Mironenko (*Погребальный обряд* (*Ritualuri funebre*), în limba rusă). Lucrarea în cauză, cu un volum destul de impunător pentru o lucrare metodică (3 coli de autor), conține nu doar un larg spectru de întrebări inserate în chestionarele legate de fiecare etapă a ritualurilor date – spre exemplu, doar la etapele prenupțiale sunt propuse 53 de întrebări, la etapa nunții propriu-zise, circa 100 de întrebări – ci și o descriere succintă, dar cuprinzătoare, a acestora [90].

[8] Între anii 2015-2019, arhiva de folclor AMTAP a constituit obiectul unui proiect științific de cercetare, ce a inclus și elaborarea și editarea unor registre digitale. În cadrul proiectului, au fost publicate primele 5 volume ale acestora.

Sub auspiciile actualei CRCPPCI, instituție cu tradiții în domeniul creației populare, ce își are începuturile încă în perioada interbelică[9], au fost organizate numeroase expediții folclorice, efectuate sistematic, conduse de personalități ce promovau metodologii științifice de colectare. Spre exemplu, culegerea *500 melodii de jocuri din Moldova* (1972), a fost alcătuită în baza fondurilor folclorice ale cabinetului de folclor al Casei Republicane a Creației Populare. După cum se menționează în introducerea acesteia, „O bună parte a culegerii o constituie materiale culese în expedițiile folclorice sub conducerea lui E. Macaleț (1958-1959), a artistului emerit al RSSM V. Momcev (1961-1963) și ale lui P. Stoianov (1964-1968), precum și înregistrările efectuate de către compozitorii N. Chiosa, V. Baronciuc, P. Șerban, de artistul poporului din RSSM, conducătorul artistic al ansamblului „Joc" – V. Curbet, de lăutarii Gh. Dânul și D. Coman." [108, p.3]. Această colecție a constituit un punct de reper în istoria colectării și publicării folclorului la noi în republică, în special, prin diversitatea genurilor instrumentale pe care le conține, cât și prin pașaportizarea destul de riguroasă a melodiilor.

O altă filieră a colectării folclorului după metode științifice – chestionare, anchete, experiment ș.a. a fost promovată, începând cu anul 1961, de către sectorul de folclor al Secției de etnografie și studiul artelor a Academiei de Științe a Moldovei, fapt confirmat și de cercetătorul N. Băieșu care arăta că: „Pe o treaptă nouă, relativ avansată, au fost ridicate studiile etno-folcloristice, inclusiv cele referitoare la românii din Transnistria, începând cu anii 1960. Cercetările de teren au devenit mai sistematice, fiind aplicate metode noi de imprimare a creaților populare, cu utilizarea mai pe larg a tehnicii moderne pe atunci (magnetofoane portative, aparate de fotografiat)." [9, p. 110]. În cadrul acestei secții au activat personalități precum L. Berov, P. Stoianov, E. Junghietu, B. Cotlearov, ș.a. care au adus o contribuție importantă în colectarea, publicarea și cercetarea științifică a folclorului din Valea Nistrului și din întreaga republică.

Studierea tuturor acestor aspecte ale temei de cercetare, prezentarea surselor bibliografice, de arhivă, din perspectivele statistică, istorico-diacronică ș.a., permit formularea și fundamentarea

[9] Conform paginii facebook a centrului, în 1934 la Chișinău este înființat Centrul Cultural, iar în anul 1940, după formarea RSS Moldovenești – Casa Centrală de Creaţie Populară în cadrul Direcţiei Arte de pe lângă Sovietul Comisarilor Norodnici. În iulie 1945, respectiva instituție trece în subordinea Comitetului pentru instituţiile de culturalizare. În noiembrie 1947, în urma lichidării Caselor de creaţie populare judeţene, instituția este numită Casa Republicană a Creaţiei Populare și din mai 1953 se află în subordinea Ministerului Culturii, din momentul înființării acestuia. Ulterior, Casa Republicană a Creației Populare a fost divizată în două instituții: Centrul Republican Ştiinţifico-metodic de creaţie populară și activitate culturală și Cabinetul metodic republican. Din 1990, în Republica Moldova funcționează o singură instituție de profil – Centrul Naţional de Creaţie Populară, prin care se asigură îndrumarea metodologică de specialitate a tuturor formațiilor artistice de amatori, interpreților și creatorilor populari de la sate și orașe. În 2011, Centrul își schimbă denumirea în Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial.

problemei științifice soluționate în teză care rezidă în elaborarea unui tablou sintetic asupra unui element important al patrimoniului imaterial din spațiul cercetat – repertoriul muzical al cântecului propriu-zis – din perspective istorico-geografice, socioculturale și analitice; la reflectarea principalelor sale trăsături morfologice. Lucrarea dată tinde să înlăture lacunele în cunoașterea și valorificarea acestei specii lirice din zona dată. Totodată, transcrierea acestor materiale, cât și descoperirea unor materiale de arhivă inedite, contribuie la completarea repertoriilor de surse folclorice notate, cu noi materiale pentru cercetare.

Problema științifică a determinat **scopul investigației** vizate, care constă în identificarea, transcrierea și cecetarea morfologică a repertoriului muzical al cântecului propriu-zis din satele situate în zona Valea Nistrului. Acest scop a determinat următoarele **obiective**:

- identificarea și selectarea melodiilor de cântec propriu-zis, din Arhiva de folclor a AMTAP, arhiva personală și alte surse de arhivă; din colecții de folclor publicate;
- transcrierea notografică și introducerea în circuitul științific a repertoriului din zona nistreană selectat pentru cercetare;
- relevarea contribuției personalităților care au colectat și publicat folclor muzical din zona Valea Nistrului și a colecțiilor de folclor, din perspectivă științifică și culturală;
- sistematizarea sub aspect statistic, a conținuturilor poetice etc., a repertoriului cercetat;
- analiza morfologică și trasarea principalelor caracteristici ale melodicii cântecului propriu-zis din zona vizată.

1.5. Concluzii la Capitolul 1

1. În rezultatul analizei bibliografiei legate de domeniul și problematica de cercetare, a fost conturat tabloul general al situației în domeniul studierii cântecului propriu-zis și s-a constatat că cercetarea etnomuzicologică contemporană oferă un cadru noțional, terminologic și o caracteristică bine determinată a speciei lirice de cântec propriu-zis, în cadrul genului folcloric liric, prin studii fundamentale în domeniu, care au stat la baza cercetării noastre.
2. Determinarea, în baza unor cercetări de referință, a spațiului geografic (satele situate pe ambele maluri ale Văii Nistrului) și temporal (două perioade istorice) al cercetării oferă un cadru metodologic adecvat cercetării. În acest sens, elaborarea tabelului localităților și a listei sintetice a publicațiilor de folclor sunt instrumente de lucru eficiente, care ne-au permis analiza prealabilă și elucidarea situației științifice și a particularităților de

colectare și cercetare a folclorului pe parcursul a circa 100 de ani, determinate de factori istorici și socioculturali obiectivi.

3. În vederea realizării scopurilor tezei, a fost argumentată necesitatea cercetării complexe a repertoriului de cântec propriu-zis din zona Valea Nistrului, din perspectiva unor metode specifice etnomuzicologiei, precum cea *istorico-geografică*, a *sociologiei muzicale, a comparației, a analizei muzical-structurale* și, nu în ultimul rând, a *transcrierii muzicale* a materialelor de teren și de arhivă.
4. Cercetarea din punctul de vedere al abordărilor științifice a colecțiilor de folclor din cele două perioade delimitate relevă faptul că activitatea de colectare a folclorului pe ambele maluri ale Nistrului a fost destul de fructuoasă, fiind efectuată după rigorile științifice specifice timpului. Și dacă prima perioadă (1920-1958) se deosebește în special prin anvergura activităților de colectare, o mare parte fiind, din păcate, astăzi, pierdută, apoi în cea de-a doua perioadă, constatăm abordarea științifică riguroasă a muncii de colectare și transcriere, prin documentare bazată pe anchete și chestionare, transcriere și publicare a colecțiilor, de către folcloriști, etnomuzicologi, compozitori etc., în cadrul activității acestora în cadrul universitar (actuala AMTAP), la Academia de Științe, la actualul CNCPPCI. Unul din cele mai palpabile rezultate a fost publicarea colecțiilor de folclor, în care prevalează specia de cântec propriu-zis, inclusiv din Valea Nistrului, aria de cercetare a tezei de față.

2. CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI ÎN PUBLICAȚII DE FOLCLOR DIN SECOLELE XX-XXI

2.1. Colecții de folclor editate în prima jumătate a secolului XX

Cele șase colecții editate în perioada dată de care am dispus, prezintă un interes deosebit pentru cercetarea de față. După materialele muzicale pe care le conțin, ne putem face o impresie nu doar despre repertoriul cântecului propriu-zis din Valea Nistrului, ci și despre abordările științifice ale colectării, amprentele ideologice ale vremi, structura și limbajul muzical al acestora etc. Le vom prezenta în ordinea cronologică a apariției, pe ambele maluri ale râului.

Una din primele colecții de folclor editate în dreapta Nistrului este cea a **Iuliei Siminel**, intitulată ***Cântece moldovenești din Basarabia***, apărută la Chișinău în 1933 [107]. Reprezentantă a vechii familii de nobili moldoveni cu viziuni progresiste – Dicescu (tatăl ei, Pavel Dicescu, a fost o personalitate marcantă a vieții sociale și culturale iar sora ei a fost renumita cântăreață de operă Anastasia Dicescu), I. Siminel a conștientizat importanța și rolul folclorului în viața culturală, fiind o promotoare a ideii de valorificare a acestuia (deși nu s-a ocupat de colectare). Colecția analizată conține 9 melodii (8 culese de Gh. Madan și 1 de M. Bârcă) vocale și instrumentale în aranjament armonizat pentru voce și pian sau pian, efectuate de cunoscuta pianistă și profesoară din Chișinău N. Alhazova. Pe parcursul culegerii, autoarea comentează fiecare melodie în manieră romantică, iar în încheiere, remarcă: „Acuma, ca nici odată, tot ce este conștient și chemat de a veghea la conservarea sufletului poporului nostru are sfânta datorie de a pune toate capacitățile în slujba culturii naționale prin conservarea, culegerea și prelucrarea folclorului național” [idem, p.30]. Deși nu conține melodii din zona cercetată în teză, colecția este totuși, importantă, ca una din cele mai timpurii mărturii a colectării și publicării folclorului dintre Nistru și Prut, în prima jumătate a secolului XX, și ca model de abordare și prezentare, - mai degrabă „romantică” decât științifică.

După cum am menționat, unul din primii culegători de folclor în stânga Nistrului este considerat a fi **P. Chioru**, personalitate marcantă, redactorul ziarului *Plugarul Roșu*, comisar norodnic al învățământului din RASSM, care a știut să organizeze munca de colectare a folclorului prin scriitori, învățători cât și cititorii lui, adunând un număr considerabil de cântece pe care le publica la rubrica „ungherașul folclorului moldovenesc”. Fiind unul dintre fondatorii Uniunii Scriitorilor din RASSM, el susține trecerea la grafia latină în stânga Nistrului (în 1932), fapt pentru care a fost mai târziu deportat în Siberia, unde s-a stins din viață, în 1943. P. Chioru a fost unul dintre primii, în anii 20 ai secolului XX, care a menționat importanța folclorului în noua societate

sovietică – chiar în debutul precuvântării la colecțiile sale, el notează: „Cântecele moldovenești (norodnice) sunt o adevărată bogăție a limbii moldovenești" [32, p. 4]. În 1927-1928, P. Chioru editează trei culegeri de ***Cântece moldovenești (norodnice)***, două dintre care conțin texte folclorice și doar cea de-a treia – materiale muzicale [32]. Cu părere de rău, în căutările noastre, nu am reușit să identificăm aceste colecții, astfel, vom rezuma aici datele expuse ce câțiva cercetători care oferă mai multe date importante despre acestea, menționând în primul rând clasificarea textelor folclorice, efectuată conform celei propuse de V. Alecsandri (cântece bătrânești, doine și hore), în colecțiile sale din secolul al XIX-lea.

După A. Hropotinschi, „însuși faptul apelării la opera clasicului V. Alecsandri constituie un act de curaj în acea epocă, deoarece știm că față de clasicii moldoveni exista o atitudine net negativă" [84, p.148]; iar îndemnul lui P. Chioru către cititorii-informatori de a nu interveni în materialele culese – „cântecele trebuie de trimis fără schimbări, așa cum le cânt prin sate" a contribuit cu adevărat, după expresia sa, la „ridicarea culturii moldovenești" [idem, p.149]. Totuși, chiar în prefața culegerii apar mulțumiri exprimate de P. Chioru lui D. Milev, pentru truda de a redacta și potrivi rimele în cântecele date. Cu toate acestea, contribuțiile sale sunt foarte importante, mai ales că munca sa de folclorist și promotor al culturii naționale s-a materializat și prin crearea unei secții de muzică populară (pe lângă Comitetul științific moldovenesc), cu misiunea de a publica cărți de cântece și versuri populare, iar pe lângă aceasta, a fost înființată și capela moldovenească, condusă de C. Neniu, care, după mărturiile contemporanului său I. D. Grecul, „avea o voce foarte plăcută, cunoștea multe cântece populare moldovenești" [81, p.11]. Această capelă „contribuia la popularizarea cântecelor populare moldovenești" [84, p.149].

Printre cei care au colectat cântecul liric pe teritoriul fostei RASSM este și **C. Neniu** (1905-1939), folclorist si compozitor, profesor de muzică și cânt la școala pedagogică din or. Balta, unde conducea câteva colective artistice din școală, corul de studenți si orchestra de coarde. După cum menționează N. Băieșu, [10, p.48] în anii 1930-1937 C. Neniu a lucrat la Comitetul științific moldovenesc în calitate de etnograf-folclorist, colaborând în investigațiile sale cu E. Lebedeva. Astfel, o importantă colecție de texte folclorice ***Cântece poporane***, sub îngrijirea lui C. Neniu și E. Lebedeva, a fost editată în 1935 în grafie latină [96]. Colecția conține 156 de texte de cântece propriu-zise, doine, jurnale orale, grupate pe plan tematic, în 14 compartimente: 1) la închisoare; 2) birurile țariste; 3) cântece noi; 4) cântece haiducești; 5) războiul imperialist și recruții; 6) munca la străini; 7) cântece ciobănești; 8) vinderea oamenilor; 9) cântece de dor și jale; 10) starea de roabă a femeii din trecut; 11) singurătate; 12) cântece antireligioase; 13) cântece de șagă; 14) cântece felurite. Este semnificativ că autorii au notat anul colectării, localitatea și numele informatorilor. Sunt vizate 24 de localități: satele Tașlâc, Mălăiești, Mălăieștii Vechi, Speia, Butor,

Delacău (raionul Grigoriopol); Iagorlâc, Mahala, Doroțcaia, Coșnița, Pârâta, Țibulăuca (raionul Dubăsari); Lipețc, Ghidirim Ofatinți, Molochișul Mare, (raionul Râbnița), Grușca, Podoima (raionul Camenca), orașele Grigoriopol, Slobozia, Tiraspol, Balta, Dubăsari, Camenca. Sunt și câteva texte notate în partea dreaptă a Nistrului, cu indicația „Basarabia": *Plânge-mă, maică, cu dor*, p.74, *Turturică, turturea*, p.138, *Arde-o focul, ciocârlie*, p.140, *Jalea femeii măritate*, p.145 ș.a. Deși a fost criticată imediat după apariție de către N. Smochină, pentru textele folclorice „adesea forțate și lipsite de variație, fiind prelucrate și adăugate atât ca formă, cât și ca fond" și pentru absența unor specii „prigonite" precum colinda, urătura, bocetul, cântecele de nuntă [citat apud: Băieșu, 10, p.49] totuși, trebuie să luăm în considerare că această colecție este unica apărută în grafie latină în RASSM, ceea ce a constituit o realizare deosebită la acel timp. Deja în perioada de după război, în 1965, cercetătorul V. Gațac apreciază culegerea ca fiind „impunătoare atât prin material, cât și prin felul de a-l reproduce și a-l prezenta cititorului [74, p.65]. Totodată, considerăm că aceasta reprezintă o valoare și prin volumul impunător de peste 150 de texte pe care le conține (în articolul semnat de N. Băieșu [10, p.49] sunt indicate „peste 170 de texte, din 21 de localități". Conform estimărilor noastre, culegerea conține 156 de texte din 24 de localități).

Astăzi, de la distanța de 85 de ani de la apariție, ediția prezintă un mare interes, în primul rând pe planul conținutului tematic al repertoriului de cântec propriu-zis din stânga Nistrului, deși presupunem că unele texte ar fi suportat într-adevăr, unele adaptări despre care vorbea N. Smochină. O observație importantă este legată de faptul în această culegere aflăm o serie întreagă de teme literare ce le putem găsi în repertoriul contemporan, multe dintre care au fost înregistrate de noi în cadrul expedițiilor personale pe teren. Spre exemplu, tema de recruție, de plecare în armată a tinerilor flăcăi – *Plânge-mă, maică, cu dor*[10] (p.74) și *Scoală, maică, nu dormi* (p.60); tema înstrăinării – *Frunzișoară de pelin* (p.121), *Frunzuliță lozioară* (p.131, variantă *La Nistru, la mărgioară*); tema ursitei *Răsai, lună, decuseară* (p.198), *Nu mă da, măicuță* (p.240); tema dragostei – *Fa, Ileană, duduleană* (p.204) și multe altele care circulă și sunt încă bine-cunoscute în zonă. În mod deosebit am dori să menționăm fragmente folclorizate din versul lui Mihai Eminescu *Codrule, codruțule*, „completat" în mod firesc de autorul anonim – *Cântec haiducesc*, (atribuit la tematica de haiduie, p. 33): *Codrule, codruțule,/ Ce mai faci, drăguțule! / În tine am intrat copil / Dar acuma sânt bătrân*, cât și o strofă integrală din acest vers, cu subtitlul dat între paranteze: *doină*, în compartimentul cântece de dor și jale (p. 225). Se remarcă și grupul de cântece de război, care au ca tematică primul război mondial – *Neculai, tu, împărate* (intitulat *Războiul*

[10] Indicăm aici primele versuri ale cântecului drept titlu, întrucât titlurile date în culegere sunt vădit forțate, compuse

imperialist și recruții, p.45), *Frunzișoară de susai* (intitulat *Anul 1916,* p.46), *La priom la Voroncău* (p.68) ș.a., întâlnite și în alte colecții.

De menționat este și „tributul" adus ideologiei sovietice de către autori, prin includerea unor texte compuse, cu tematica birului țarist, a „închisorii" la boieri, despre pionieri (la rubrica Cântece noi, textul *Hai băieți*, p.28, care este vădit străin poeticii populare ș.a.). Este interesant că în unele din aceste texte s-a intervenit în mod vădit, prin adăugiri de tipul *Vin copiii pe la poartă / Și tot strigă „tată, tată!" / Zic boierii „nu se poate!"*, iar altele sunt foarte apropiate de limbajul și structurile populare.

O altă sursă la care am vrea să ne oprim este culegerea editată în 1939 la Chișinău – ***Cântece basarabene*** armonizate pe două și trei voci egale, de **Mihail Bârcă** [12], compozitor, dirijor și pedagog ce a activat la Chișinău în perioada interbelică. Deși nu este o culegere de folclor propriu-zisă, această colecție cuprinde 21 de cântece pașaportizate, culese de M. Bârcă, V. Popovici și Gh. Madan în anii 30 ai secolului XX. După afirmația autorilor, publicarea colecției „a izvorât din nevoia ce se simte din ce în ce mai mult, de a da un repertoriu coral pentru școlarii noștri, care că corespundă curentului nou educativ, prin excelență național (…) astfel, învățătorii și profesorii de muzică vor găsi în publicația de față un număr de cântece cu adevărat populare din Basarabia, potrivite pentru copii și armonizate pe două și trei voci egale, în spiritul acestor melodii" [idem, p.3]. O remarcă importantă se referă la faptul că autorii inserează, chiar la începutul colecției, 6 colinde și cântece de stea, în aranjamente corale (3 dintre acestea întrunite sub genericul *Triptic de Crăciun*), ceea ce este poate fi considerată una din primele publicații a folclorului ritualic de iarnă din Basarabia. Din cele 21 de melodii, 3 sunt culese de către V. Popovici în satul Copanca, județul Tighina – *Tare-i rău omul străin*, cu subiect de înstrăinare (copil orfan); *Catincuța* și *Lelița cu testemel*, cu subiecte de glumă și 4 cântece din satul Popești de Sus, Soroca: *Bate vântul* și *La Nistru, la mărgioară*, de înstrăinare; *Lelea naltă în galoși* și *Cumătrița* cu subiecte de glumă. Variante ale acestora au fost înregistrate și în cadrul expedițiilor autorului tezei, făcând parte din repertoriul activ de pe ambele maluri ale râului.

Printre acestea, se remarcă *Catincuța*, care prezintă o versiune a cunoscutului text al cântecului de glumă *La râpa cu tufele*, publicat ulterior și în alte culegeri. Am aflat și o a treia versiune melodică a acestui text, în arhiva de folclor a AMTAP (nr.473.4). Cele trei melodii sunt total diferite una de alta. *Catincuța* în aranjamentul coral al lui V. Popovici, este notată la măsura de 3/8, fiind formată din 8 rânduri melodice încadrate într-o formă strofică mai puțin întâlnită în creația populară, din 5 rânduri muzical-poetice diferite: ABAB/CD/EE, unde E este refrenul lălăit. Cel mai probabil, însă, în opinia noastră, refrenul lălăit este o adăugire a autorului, cu atât mai mult, cu cât melodia are și o codă scurtă, din 2 măsuri, pe același vers lălăit. Pe plan ritmic, este

interesant să observăm că dincolo de notarea la 3/8, se întrevede cu claritate un ritm aksak ternar la 7/16, cu formula optime cu punct – optime – optime, specifică melodiilor de dans din Transilvania caracter ce este specific și acestei melodii.

Am putea găsi și alte exemple similare în colecția dată, cum este, spre exemplu și cântecul *Lelea naltă cu galoși*, auzită de către V. Popovici în satul Popeștii de Sus, Soroca (p.32), publicată în colecția lui E. Junghietu și P. Stoianov din 1975 [87, p.147] cu același text, dar în altă variantă melodică (colectată în 1972 de I. D. Ciobanu și L. Ungureanu în satul Sireți, Strășeni), reluată și în colecția lui P. Stoianov, fără pașaportizare [idem p.156]. Tot astfel, și cântecul de glumă *Cumătrița*, cunoscut în prezent sub denumirea *La cumătra lăudată*, cu același text și melodie, dar și în altă versiune melodică, publicat în colecțiile menționate mai sus (colectată în 1972 de I. D. Ciobanu și L. Ungureanu în satul Recea, Strășeni, (p. 148), reluată în colecția Stoianov [idem, p.154].

Așadar, colecția ne prezintă un material de valoare istorică ce contribuie la cunoașterea repertoriului folcloric al epocii, preluat în versiune de aranjament/prelucrare corală, gen de mare popularitate în acea perioadă, fiind valoroasă și prin versiunile melodice inedite ale unor texte de circulație largă.

O altă colecție de folclor din stânga Nistrului, de care am dispus pentru cercetarea noastră este cea a lui **V. Korcinskii:** ***Молдавские наигрыши и песни*** (*Melodii și cântece moldovenești*), editată în anul 1937 la Moscova (nu am reușit să identificăm prenumele, dar nici careva date despre autor) [131]. Culegerea conține 49 de melodii instrumentale, dintre care se remarcă prezența masivă a speciei lirice de doină: 4 doine ciobănești., 4 doine „de lan", 6 „cântece ciobănești" doinite. De asemenea, autorul include și un repertoriu destul de vast de cântece de nuntă: 14 melodii „în timpul mesei", 6 dansuri de nuntă, printre care *Bulgăreasca din Dubăsari* ș.a. Sunt și două melodii ce însoțesc ritualul *Colacul* și câteva melodii ce aparțin altor ritualuri: *Mălăncuța; Bocet popular*. Melodiile sunt prezentate fără text, fără pașaportizare, detalii ce ne împiedică să o abordăm din punct de vedere științific, ci doar pe plan informativ-comparativ cu alte culegeri. Denumirile sunt date în rusă, cu traducere în română, uneori dată în subtitlu. Conform acestora, am identificat 9 melodii de cântec – 3 dintre acestea (conform indicației în subtitlu) sunt de dragoste (nr.38, *Sonia mamei*; nr.39, *Cântec despre Vasile*; nr.40, *Busuioc și busuioc*) și 1 de masă (nr.47, *Peste vale*). Subtitlurile celorlalte 5 melodii conțin doar traducerea (nr.42 – *Om străin, sărac*; nr.43 – *Hai, leliț*o; nr. 44 – *Mi-i urâtă nevasta*; nr.45 – *Frunzuliță*; nr. 46 – *Tu, măi frate…*; nr.48 – *Hop la la-Hop le le*), după care putem determina doar cu aproximație tematica sau conținutul. Totodată, se remarcă faptul că denumirile melodiilor sunt ortografiate în două grafii – chirilică și latină. Din păcate, transcrierea melodiilor incluse în această culegere este efectuată

destul de schematic, oarecum fragmentat, din care cauză, articularea lor ritmico-melodică este anevoioasă. Deși este o raritate bibliografică, din cauzele expuse mai sus, această colecție nu a fost inclusă în cercetarea noastră.

Următoarea colecție din stânga Nistrului analizată este ***Cânteșe,*** editată în 1940 la Tiraspol [31], în grafie chirilică. Apărută în perioada „de glorie" a stalinismului, colecția se deschide cu portretul lui I. Stalin, fiind scrisă și ortografiată în limbajul moldovenesc „de lemn" al timpului. Nu găsim indicați cercetătorii care au cules și transcris melodiile, ci doar câțiva membri ai colegiului de redacție: „redactoru răspunzător" G. Vexler, „alcătuitoru și redactoru muzâcal" D. Gherșfeld, „redactoru textului cânteșelor" L. Cornfeld, „precuvântarea" fiind semnată de G. Vexler. Având în vedere contextul ideologic în care a apărut această colecție, găsim aici un întreg compartiment format din cântece de autor, cu tematică sovietică, majoritatea în factură corală – *Internționalu, Cântec despre Stalin, Cântec despre patrie, Marşu colhoznicilor* ș.a. Totodată, după cum arată N. Băieșu în analiza succintă a acestei culegeri, „o bună parte de texte (…) plus un compartiment de melodii de jocuri" [10, p.55] au fost preluate dintr-o colecție de texte apărută în același an sub redacția lui L. Barschi și L. Cornfeld – *Cânteșe norodnișe moldovenești / Adunate și orânduite de L. Barschi și L. Cornfeld*, Tiraspol, 1940 (de care nu dispunem în cercetarea noastră), materialele fiind prezentate fără pașaportizare. Totodată, în texte și melodii au avut loc intervenții ale compozitorilor D. Gherșfeld, A. Camenețki, V. Poleacov și ale scriitorilor L. Cornfeld, I. Ceban, L. Barschi și M. Poluboc, fapt notat în „precuvântare": „…care le-au prelucrat și au alcătuit un șir de scrieri" [31, p. 11]. Se știe că unul din scopurile compozitorilor de atunci era de a valorifica în lucrările lor folclorul moldovenesc. Acest fapt este remarcat și în prefața culegerii, cu referire la mai mulți compozitori, spre exemplu: „Osădit de mare lucru creator de învățarea deosedinților garmonișe a muzîșii moldovenești petreșe compozitoru-profesor N. N. Vilinskii, pe baza căror tot el a creat și a prelucrat un șir de scrieri orighinale moldovenești, ca cum cânteșele „Guludiița", „Bună-i brânza" și altele" [idem, p. 11].

Totuși, cel mai probabil, aceste remarci se referă la melodiile prezentate în prelucrări corale, unde sunt indicați și autorii acestora, și nu la cele folclorice. Spre acest fapt indică și calitatea transcrierilor. Astfel, înainte de a analiza repertoriul de cântec propriu-zis inclus în cea de-a doua parte a colecției date, ținem să remarcăm că una din calitățile indiscutabile a acestei colecții este faptul că melodiile au fost notate cu o rigurozitate deosebită, fiind respectate matricea ritmică și melodică, anacruzele de sprijin, indicate ornamentele și treptele alterate, sunt utilizate măsurile alternative ș.a. În acest sens (mai ales, dacă e să facem o comparație cu notațiile din culegerea lui V. Korcinskii, apărută cu un an mai devreme, în 1939), calitatea transcrierilor poate fi catalogată a fiind una profesionistă. Aici am dori să accentuăm contribuția merituosului

compozitor D. Gherșfeld[11], redactorul muzical, care a efectuat această minuțioasă muncă – cel mai probabil, ghidându-se de înregistrări audio, despre care, însă, nu există nici o informație.

Autorii colecției au grupat cântecele în mai multe compartimente, după conținut – *Cânteșe gaidușești și a recruților; Despre viața gre în trecut; Despre viața femeilor în trecut; De masă; De iubire; Cânteșe soțiale de trai,* selectându-le cu o anumită rigoare „profesională". Astfel, o bună parte dintre aceste cântece sunt locale și pot fi auzite și astăzi în satele din Valea Nistrului, dovadă în acest sens fiind din Arhiva de folclor a AMTAP, unde găsim diverse variante ale acestora, cât și materialele colectate de autorul tezei, spre exemplu, cântece din repertoriul contemporan: *Vin bădiță, vin deseară*; *Fa, Ileană, duduleană*; *Frunzișoară de mohor*; *Inimioară cu lăcată*; *La Nistru, la mărgioară*; *Frunzișoară de pe vânt*; *La râpa cu tufele* ș.a. Găsim aici și o versiune mai puțin cunoscută a melodiei *Toate fetele se duc* (p.113); o altă variantă melodică pe acest text, interpretată la două voci, se găsește în arhiva de folclor a AMTAP (nr.1398.4). Majoritatea acestor melodii denotă o structură melodică caracteristică stratului vechi.

Este important de remarcat în această colecție și prezența unor melodii românești de largă circulație. Printre acestea, se află și cântecul orășenesc *Dor, dorule*, în prelucrare pentru cor la patru voci (p. 93), cunoscut sub denumirea *Până când nu te iubeam* (apărut în colecția lui Anton Pann *Spitalul amorului* la București, în 1852). Fiind reluată spre sfârșitul secolului XIX, în armonizare corală de compozitorul Gavriil Musicescu, în secolul XX și până în prezent, melodia se întâlnește în repertoriul unor numeroși cântăreți consacrați, printre care Maria Tănase, Alexandru Mica sau Dan Moisescu. Tematica de dragoste a textului, rămasă neschimbată pe parcursul secolelor în spațiul românesc, aici apare sub alt aspect – de ursită, despre soarta grea a femeii căsătorite. Este semnificativ că refrenul este păstrat, iar textul este înlocuit cu altul, tot de origine folclorică:

Când eram la maica fată/ Dor, dorule, /
Știam floarea cum se poartă/ Dor, dorule! /
Da decând m-am măritat/ Dor, dorule /
Multă grijă am aflat/ Dor, dorule.

Prelucrarea corală aparține compozitorului S. Orfeev, care a activat în stânga Nistrului în perioada interbelică și se deosebește prin accentul pe mișcările paralele ale vocilor de soprano și tenor, susținute de isonuri la alto și bas. Includerea acestui cântec în colecția vizată poate fi explicată doar prin extrema popularitate a acestuia, la acea dată.

[11] David Gherșfeld (1911- 2005) compozitor, dirijor, pedagog şi organizator, folclorist, întemeietor al *Operei Naţionale, și a Conservatorului de Stat* din Moldova și a altor instituții de învățământ muzical special, primul președinte al *Uniunii Compozitorilor din Moldova*

O altă melodie din arealul românesc inclusă în colecția analizată, poate la fel de cunoscută ca cea de mai sus, este și *Bate-i, Doamne, pe ciocoi* (p. 77) – de fapt, o variantă a celebrei melodii despre care se spune că a fost îndrăgită de pandurii lui Tudor Vladimirescu, la revoluția din 1821 și pe care o găsim în aceeași colecție a lui A. Pann. Este interesant că textul publicat aici, în afară de prima și una din cele mai cunoscute strofe – *Bate-i, Doamne, pe ciocoi, / Mugur, mugurel,/ Cum ne bat şi ei pe noi, Mugur, mugurel!* – mai conține încă trei strofe, cel mai probabil, o versiune locală a textului: *Şi-i dă, Doamne, peste munți,/Să-i văd goli, să-i văd desculți!// Chinuiască-se mereu,/Să nu scăpe ei de rău!// E, tu, Doamne, și-i trăsnește,/Inima-mi mai răcorește.*(p. 77). Includerea acestei melodii în colecție poate fi motivată atât de popularitatea de care se bucura, dar și de faptul că era considerat un vechi cântec revoluționar.

Am putea remarca în cadrul acestei colecții și alte melodii și texte interesante, ce denotă diversitatea și bogăția tematicilor poetice și a limbajului muzical al cântecelor. Unele pot fi considerate mostre ale acestui gen, ce prezintă un interes și pentru interpreții originari din Valea Nistrului, care doresc să-și formeze un repertoriu specific zonei. Spre exemplu, textul cântecului de ursită *Frunză verde trii alune* (p. 92) denotă profunda jale, durere, a unei tinere femei căsătorite. În prim plan, apare bine-cunoscutul motiv al înstrăinării – cucul: *Cucuşor cu pană sură/ Nu zbura înspre pădure/ Zbori la mama şi i-i spune/ Că m-a dat şi nu ni-i ghine*. Aceeași temă a ursitei o găsim și în cântecul *Azi îi luni* (p.88), care conține un alt motiv deseori întâlnit în folclorul basarabean – *Azi îi luni, da mâine-i marți,/ Plângeți ochi şi lăcrămați*. Remarcăm că, având în vedere notația efectuată cu mare rigurozitate, putem deduce că acest cântec are un caracter doinit al interpretării. Această particularitate poate fi observată cu referire și la alte cântece – *Rămâi casă, rămâi, masă* (p. 68), *Of, pădure* (p. 70), *Pe-acei vale* (p. 91), *Cine pe drum merge?* (p. 124) ș.a.

O parte din melodiile colecției au fost incluse în repertoriile cântăreților de folclor, începând cu anii 1950 – *Vin bădiță, vin deseară*, *Bade Macovei, Bună-i brânza din burduf,* ș.a.), altele fiind prelucrate ulterior în versiuni corale (*Fa, Ileană, duduleană* ș.a.). În mod deosebit am dori să remarcăm și prezența în cadrul colecției a melodiei *La Nistru, la mărgioară* (p. 66) – probabil, cel mai cunoscut cântec din Valea Nistrului, ce are o largă răspândire în întreg spațiul pruto-nistrean. Versiunea melodică publicată aici este notată la 3/8, și, practic, corespunde configurațiilor ritmico-melodice ale unor numeroase variante care circulă și astăzi în zonă, înregistrate de autorul tezei în cadrul expedițiilor. De remarcat este și faptul că melodia este notată la o singură voce, - probabil, așa cum a fost auzită sau cum circula la acel timp, - pe când astăzi se cunosc mai multe versiuni la două sau trei voci.

Totodată, textul este unul din cele mai complete, din cele publicate până acum în alte colecții și conține 8 strofe. Motivul central este dorul mamei și al surioarei care își așteaptă feciorii/frații, duși pe „Nestru mare”:

Frunzișoară-lozioară,/
La Nestru, la mărgioară//
Lângă apa limpijoară/
S-au strâns frații grămăjoară//
Și-ntre frați o sorioară/
Varsă, biata, lacrimioare//
Frunzișoară de sulfină/
Plânge maica și suspină//
C-o avut ea trei ficiori/
Ca-n grădină trei bujori//
Și s-au dus pe Nestru mare/
Nici de unu parte n-are//
Frunzișoară trei alune/
Cine n-are dor pe lume//
Împrumute de la mine/
Că am mult și-mi mai rămâne.

Considerăm că, deși există lacune metodologice în colectarea de teren a materialelor, această colecție prezintă un tablou valoros al repertoriului din stânga Nistrului, din perioada dată și reflectă o anumită etapă în dezvoltarea etnomuzicologiei naționale (în special în ce privește transcrierea materialelor). Totodată, o mare parte a repertoriului dat poate fi încadrată în stilistica stratului melodic vechi și reprezintă un interes pentru studierea științifică și valorificarea artistică, de către interpreții de folclor.

O altă colecție importantă, intitulată ***Молдавские народные песни*** (*Cântece populare moldovenești*) [132], conține materiale colectate în expedițiile efectuate în anii 1922, 1923, 1927, 1928, 1933 și 1935, de către cercetătoarea moscovită **E. Lebedeva**, despre care am vorbit mai sus. Am inclus-o în grupul culegerilor ce prezintă material muzical folcloric din perioada interbelică, chiar dacă a fost editată abia în 1951. Localitățile din care a fost colectat materialul sunt: orașele Balta, Tiraspol, Grigoriopol și în satele din împrejurimi – Slobozia, Sucleia și Butor, unde, după cum arată autoarea, „am înregistrat cântece vechi populare, în care se reflectă viața poporului moldovenesc din perioada de până la revoluție” [idem, p.2]. În cuvântul autorului, ea oferă detalii despre procesul de colectare, notând: „Înregistrarea cântecelor a fost efectuată la auz de la

cântăreții populari, învățători, copii ș.a.m.d. Se întâmpla să scriu cântecul pe deal, în timpul lucrului, pe stradă, la serile de familie, la sărbători." [ibidem]. Deși în rezultatul expedițiilor E. Lebedeva a înregistrat un mare număr de melodii, culegerea prezentată cuprinde doar 25 de melodii – o mică parte din înregistrările efectuate de ea, fapt mărturisit de autoare: „Culegerea de față cuprinde doar o parte înregistrărilor mele. Majoritatea acestor cântece mi-au fost comunicate în anii 1922 și 1923 de către două cântărețe bune, cunoscătoare excelente a muzicii populare – A. A. Zagardan (care pe atunci avea 40- 45 de ani) și V. I. Șutac, în vârstă de 70 de ani. De la prima am înscris preponderent cântece lirice, iar de la cea de-a doua – istorice. [trad.n., ibidem]. Este important de menționat prezența, la sfârșitul colecției, a unui tabel sub formă de cuprins, în care sunt indicate anul colectării, localitatea, numele informatorului. Ediția este bilingvă – română-rusă, toate textele fiind traduse, versurile în rusă apărând chiar și sub note, fapt ce indică spre calitatea traducerii, ce presupune coincidența ritmului și tiparelor versului cu structura melodiei.

Analizând tematica cântecelor propriu-zise din colecția dată, menționăm că și aici putem urmări amprenta ideologică a timpului, însă, spre deosebire de culegerile interbelice din stânga Nistrului, aici în prim plan apar cântecele de glumă și de dragoste (melodiile 2 – 14). „Tributul ideologic" îl reprezintă primele două melodii, având o tematică de muncă, și, cel mai probabil, o sursă de autor, fiind (conform indicațiilor autoarei) culese de la copii și de la conducătoarea pionierilor, probabil, într-o tabără de copii. Destul de numeroase sunt melodiile de ursită, de înstrăinare (nr. 15-20). Textul melodiei intitulate *Cântecul despre robia turcească* (nr. 19, p.34) denotă o îmbinare a motivelor de recruție, de înstrăinare ce cele despre robia turcească:

Foaie verde de-un mohor, /
Plânge-mă, maică, cu dor//
Că ți-am fost doar scump fecior/
Ți-am scos boii din ocol (...)
Nici o brazdă n-am brăzdat /
Turcii m-au înconjurat/
În robie m-au luat/
Și îs, maică-nstrăinat.

Un loc aparte este acordat tematicii de haiducie (nr. 21, 22), - în special, textele conțin referințe la haiducii Boghean, Stoian și Bergan, - versiuni locale ale subiectului *Radu mamei*, întâlnite și în alte colecții. De fapt, ideea de luptă, de consacrare unui ideal social specifică tematicii haiducești corespundea cu ideologia puterii sovietice fiind menită să însuflețească poporul la fapte mărețe. În cazul haiducilor, este vorba de lupta contra „vrăjmașilor răi" în rolul cărora erau dușmanii – boierii.

Ultimele melodii inserate în colecție se atribuie genului de baladă – *Mare-i iarmaroc la Prut* (motivul *Nevasta vândută*); *Lângă malul Dunării* (*Șăndruleasa*); *Plevna* (despre lupta de la Plevna din 1877) având ca tematică celebra luptă, asediul Plevnei din 1877. În general, și în cântecele despre robia turcească, putem întrevedea o tentă ideologică, prin opoziția dintre trecutul înlănțuit în robie și prezentul unui trai fericit în țara sovietică.

Având în vedere contextul istoric și social în care au apărut colecțiile de folclor muzical în stânga Nistrului, menționăm că, deși sunt marcate de ideologia timpului, ce și-a lăsat amprenta asupra unei părți a repertoriului, totuși, găsim în ele o destul de largă varietate a conținutului tematic liric al cântecului propriu-zis iar după trăsăturile structurale ale melodiilor putem deduce că majoritatea acestor materiale poate fi atribuită stratului vechi.

Conform celor expuse mai sus, putem grupa repertoriul colecțiilor interbelice în trei compartimente:

- melodii compuse în stil popular pe texte cu conținut de viață nouă, despre conducători, luptători comuniști (*Hora colhoznicilor, Cântec despre Moldova sovietică* ș.a.);
- cântece din satele de pe Nistru, care au fost preluate ulterior și în alte colecții și care pot fi găsite și astăzi în repertoriul activ al informatorilor din zona dată (*Fa Ileană, Vin bădiță, vin deseară; La Nistru, la mărgioară*);
- cântece românești de largă circulație, cunoscute după colecții vechi sau din repertoriul unor cântăreți de folclor din spațiul românesc (*Dor, dorule*; *Mugur, mugurel* ș.a.).

Dincolo de premisele ideologice ale constituirii repertoriului acestor colecții, considerăm că acestea demonstrează tabloul clar al circulației largi a repertoriului românesc de cântec propriu-zis în satele din stânga Nistrului (ne referim în mod special la colecția Gherșfeld, (1940) și Lebedeva (1951)). În cât privește colecțiile editate în prima jumătate a secolului XX în dreapta Nistrului – Siminel [107] și Bârcă/Popovici [12], acestea conțin doar materiale folclorice în prelucrare corală sau solo/cor și pot fi incluse doar parțial, ca document de valoare istorică în cercetarea noastră.

2.2. Publicații de folclor din cea de-a doua jumătate a secolului XX – secolul XXI

Prima și una din cele mai importante colecții apărute în cea de-a doua perioadă a colectării folclorului din Valea Nistrului delimitată de noi, este ***Cântecul popular moldovenesc*** de **Lidia Axionov,** editată la Chișinău în 1958 [5], care reprezintă un „punct de reper” în colectarea și studierea folclorului din spațiul basarabean în general și din Valea Nistrului în special. Personalitate marcantă a culturii naționale, „L. Axionov a contribuit prin activitatea sa la

constituirea școlii etnomuzicologice naționale, la canalizarea investigațiilor folclorice de diferit nivel pe o direcție științifică, în baza unei metodologii adecvate.", susține etnomuzicologul S. Badrajan. [6, p.189]. Fiind absolventă a facultății de muzicologie a Academiei de Muzică și Artă Dramatică din Iași (în 1939), a avut profesori precum G. Teodorescu, A. Zirra, G. Georgescu, D. Rudeanu. A studiat folclorul cu reputatul folclorist, compozitor, dirijor și muzicolog Gavriil Galinescu [123; 143, p. 194], absolvent al Conservatorului de muzică și declamație din București (1909) și Conservatorul de muzică din Leipzig și Viena, studiind cu mari profesori ai timpului (Max Reger, Hugo Rieman, Arnold Schering ș.a. [143]. Totodată, L. Axionov era familiarizată cu cele mai importante studii științifice de limbă rusă, menținând, conform relatărilor expuse în același articol, contacte științifice cu importanți cercetători ruși precum V. M. Beleaev, unul din „cei mai progresiști muzicologi sovietici"[12]. Reputatul savant rus a fost și consultant al tezei de doctorat a L. Axionov [idem, p. 195], materialele căreia au stat, la baza amplului studiu introductiv al colecției sale. Demersul teoretic ce prefațează colecția de melodii (în total, 97 la număr) a L. Axionov, a constituit un prim studiu științific etnomuzicologic ce a vizat, practic, cele mai importante categorii, genuri și specii folclorice din spațiul basarabean. Etnomuzicologul S. Badrajan subliniază valoarea științifică și mai ales didactică a acestei monografii, „care timp de câteva decenii a îndeplinit funcția unui manual de folclor muzical." [6, p.189].

Cântecul propriu-zis – „cântecul liric (de dor)" – este delimitat după tematica poetică în: de dragoste, social (despre soarta femeii), de argăție și de recruție, precum și de glumă și de pahar, atribuite compartimentului „cântece vesele". În general, L. Axionov utilizează termenul de „cântec" pentru aproape toate genurile și categoriile folclorului moldovenesc: cântece de muncă; cântecele de calendar; cântecele rituale de familie; cântecele de leagăn; cântecele de copii; cântece de lume și sociale; cântecele lirice (de dor); cântece vesele; cântecul revoluționar; cântecul popular contemporan. Compartimente separate sunt dedicate doinei și folclorului muzical din veacurile XVI-XVIII (unde este abordat genul epic – balada, cântecul istoric și haiducesc) și din veacurile XIX-XX (1812-1917) (în care se vorbește despre cântecul orășenesc și romanța). Această sistematizare, în opinia cercetătoarelor S. Țircunova și N. Axionova [143], a fost efectuată sub influența principiilor de clasificare unificatoare propuse de V. M. Beleaev, aplicabile pentru folclorul mai multor popoare ce locuiau în URSS, pe care l-a studiat (spre exemplu, folclorul bielorus, leton, kirghiz, kazah, turkmen, uzbec, afgan ș.a.) [144].

Pe lângă melodiile notate de L. Axionov, un fapt ce se remarcă este că cercetătoarea a realizat o selecție a celor mai reprezentative melodii din repertoriul acelui timp, preluate din

[12] Cum este apreciat de celebrul muzicolog sovietic I. Holopov [143, p. 391 – trad. n., disponibil online]

diferite colecții de folclor locale (D. Gherșfeld, E. Lebedeva, P. Ștefănucă ș.a.), cât și melodii notate de V. Baronciuc, G. Ciaicovschi-Mereșanu, N. Ponomarenco, V. Popovici ș.a. Un loc aparte îl ocupă melodiile preluate dintr-un șir întreg de colecții românești (precum *Cântece, urături și bocete de-ale poporului*, București 1909 de Al. Vasiliu; *Noua colecțiune de cântări corale pentru uzul școalelor*, Craiova 1914, de Elie Mihăilescu ș.a.).

Pentru prima dată, în perioada de după cel de-al doilea război mondial, în această culegere au fost incluse melodii din ciclul calendaristic (câteva colinde și melodia *Jocul călușarilor,* p.63, preluată din lucrarea lui F. J. Sulzer *Istoria Daciei Transalpine*, editată la Viena în 1791); bocete (2 melodii, notate de L. Axionova, din zona Nistrului), melodii din ritualul nupțial (*Jelea miresei*, *Marș de nuntă* ș.a.) și din folclorul copiilor (cântece de leagăn, inclusiv unul editat de T. Burada în *Almanah muzical*, Iași, 1876). De asemenea, aici sunt prezente doine și balade (două versiuni ale *Mioriței,* baladele *Șarpele* și *Șăndruleasa*, *Ștefan cel Mare și mama sa* (ultima preluată din culegerea lui A. Pann reeditată în 1955) și cântecul *Ștefan, Ștefan, Domn cel mare,* fapt ce a reprezentat un adevărat „dezgheț" pe plan ideologic. Tot în premieră aici apar romanțe și cântece de lume (*Cântecul lui Barbu Lăutaru*, *Doi ochi*, *Pe lângă plopii fără soț*, *De ce nu-mi vii*, *Tu-mi ziceai odată, În zorii zilei*, ultimul fiind preluat din colecția lui A. Pann).

Colecția conține 14 melodii de cântec-propriu-zis din stânga Nistrului, cu o tematică literară diversă:

- de dragoste (*Frunzuliță poamă neagră*, ex.34, p.83; *Frunzișoară-lozioară*, nr.37, p.86; preluat din colecția Lebedeva 1951),
- de dor (*Dor, dorule*, ex.38, p.88, preluat din colecția *Cânteșe* 1940),
- de ursită (*Azi îi luni*, ex.39, p.89, preluat din colecția *Cânteșe* 1940), de recruție (*Frunzișoară de mohor*, ex.42, p.92, preluat din colecția *Cânteșe* 1940),
- de cătănie (*Nistrule, apă vioară*, notat de L. Axionov de la A. Zaloj din s. Oziornoie, reg. Izmail),
- de pahar (*Cântec de masă*, ex.51, notat de V. Popovici în s. Zavertaica, raionul Tiraspol, de la Maria Ureche),
- istorice și de haiducie (*Mare-i iarmaroc la Prut*, ex.66, p.124, pe motivul nevasta vândută; *Cântec despre robia turcească*, ex.67, p.125, preluat din colecția Lebedeva 1951; *Sub poale de codru verde*, ex.68, p.126, notat de V. Popovici în s. Copanca, Bender; din colecția Lebedeva 1951, *Of, pădure*, ex.70, p.128 și *Bate-i, Doamne, pe ciocoi*, ex.71, p.129 din colecția *Cânteșe* 1940)

- de viață nouă (*Frunzuleană de pelin,* ex.85, p.147, notat de Nenev și Lebedeva, st. Lipețk și *Tractorul*, ex.88, p.151, din colecția Lebedeva 1951).

Includerea în cadrul colecției a unui spectru genuistic atât de bogat, a unor melodii românești de circulație largă, fapt ce nu fusese posibil până atunci, a fost determinată de libertățile datorate scurtei perioade a „dezghețului hrușciovist" (1953-1964), în care a apărut colecția dată. În acest sens, este semnificativ că melodiile „de viață nouă" sunt plasate în această colecție la sfârșit și nu la început, așa cum era obișnuit deja în alte colecții. Pe de altă parte, amploarea și profunzimea demersului științific ce conține o primă clasificare a categoriilor și genurilor folclorice moldovenești propusă de autoare, documentarea destul de riguroasă (cu notarea tuturor surselor de preluare a melodiilor), referirile teoretice, plasează această colecției printre cele mai importante în cea de-a doua jumătate a secolului XX, care a marcat atât dezvoltarea etnomuzicologiei autohtone, cât și viața artistică a republicii: multe cântece incluse aici – în special, cele „de viață nouă", contemporane, au devenit în timp, adevărate „șlagăre", fiind preluate în repertoriul multor cântăreți renumiți de muzică populară: *Foaie verde rozachie* (cunoscut ca *M-a trimis mama la vie*), *Foaie verde de-un rogoz*; *Leana* (pe versuri de L. Corneanu) etc. Astfel, fiind și prima femeie din republică, care a obținut, în 1962, titlul de doctor în studiul artelor [125, p.62], L. Axionova, a fost un adevărat „deschizător de drumuri" în etnomuzicologia din Republica Moldova.

Dacă e să vorbim despre prezența și ponderea folclorului muzical din satele de pe Nistru în colecțiile din anii 1960, trebuie să constatăm că aceasta este extrem de modestă. Doar în culegerea lui P. Stoianov, editată în 1967 [29] găsim 2 melodii de cântece propriu-zise din această zonă. Întâi de toate, aceasta se explică prin faptul că în anii 1960 în general au fost publicate foarte puține colecții de folclor muzical, cea semnată de P. Stoianov fiind cea mai importantă. Pe de altă parte, pe parcursul anilor 1960, după cum am arătat, au avut loc anumite reorganizări ale instituțiilor responsabile de colectarea și cercetarea sistematică a folclorului muzical și, totodată, stabilirea metodologiilor științifice de colectare, transcriere și studiere a acestuia. Astfel, conform registrului Arhivei de Folclor AMTAP, [23, p. 4, p.8], abia începând cu anul 1970 s-au desfășurat expediții în Valea Nistrului, prima fiind în satul Delacău, raionul Anenii-Noi, situat în partea stângă a râului, iar publicarea colecțiilor bazate pe materialele arhivei a început abia în anii 1970.

Totodată, o parte destul de semnificativă de materiale folcloristice, inclusiv folclor muzical, se aflau la acel timp în arhivele particulare ale etnomuzicologilor și culegătorilor de folclor. Astfel, un eveniment remarcabil în viața culturală din Republica Moldova l-a constituit editarea în 1972, la Chișinău, a colecției ***Doine, cântece, jocuri***, de **Gleb Ciaicovschi-Mereșanu**

[35], în care cea mai mare parte a melodiilor sunt din colecția reputatului folclorist: din cele 163 de melodii (97 vocale și 7 instrumentale), 104 provin din colecția proprie a autorului. Localitățile vizate sunt: Mereșeni, Hâncești (satul buneilor lui G. Ciaicovchi-Mereșanu), Bravicea, Călărași; Cenac, Cimișlia; or. Hâncești ș.a., situate în centrul spațiului folcloric pruto-nistrean și câteva sate situate pe ambele maluri ale râului Nistru – Mateuți, Rezina (21 de melodii), Dubăsarii-Vechi, Criuleni (1 melodie) și Cobasna, Râbnița (2 melodii). Melodiile au fost culese între anii 1939-1969, în expediții individuale (în unele fiind însoțit de compozitorul Nicolai Ponomarenco); o bună parte a materialelor au fost colectate în 1948. O altă parte de melodii, mai mică, provin din diferite surse de arhivă – Fondurile Arhivei Catedrei de folclor de la Institutul de Stat al Artelor *G. Musicescu* și Fondurile Arhivei secției de folclor a Casei Republicane de Creație Populară.

Astfel, reputatul etnomuzicolog și promotor al culturii naționale și-a valorificat rodul muncii sale ca și culegător de folclor, aducând în fața publicului larg un florilegiu de melodii reprezentative din zona dată. Valoarea culegerii este subliniată și de faptul că autorul a documentat (pașaportizat) materialele muzical-folclorice conform rigorilor etnomuzicologiei la acel moment, indicând numele și anul nașterii informatorilor, anul culegerii, localitatea, sursa sonoră. Autorul însoțește multe din aceste date și cu observații de teren, comentarii referitoare la materialele culese, ceea ce constituia un pas important în primul rând, prin perspectivele de studiere ulterioară ce le oferea. Un alt moment ce se remarcă este și faptul că florilegiul *Doine, cântece, jocuri* – așa cum indică și denumirea acesteia, cuprinde un spectru larg de specii și genuri ale folclorului românesc din Basarabia, în special, principalele specii ale liricii vocale (doina și cântecul propriu-zis), ale folclorului familial (melodii de nuntă și bocete) și de dans (jocuri).

În mod special am menționa includerea doinei și a bocetului, care la acel timp era quasi-absentă din repertoriile cântăreților, fiind marginalizată, considerată o rămășiță a trecutului ce nu se regăsește în contextul traiului fericit în socialism. În introducerea teoretică semnată de autor, se explică principiile de structurare a culegerii: a) criteriul istoric, „de la origine veche la melodiile noi”; b) „clasificarea pe specii a materialului vocal, în baza fondului literar”; c) „pentru melodiile de joc, s-a pus ca bază variantele-tip în jurul cărora s-au plasat celelalte piese” [idem, p. 4]. Compartimentul de cântece propriu-zise, cel mai numeros (120 de melodii în total, dintre care – 24 din satele din Valea Nistrului), este organizat după principiul tematicii poetice, conține următoarele compartimente: a) cu conținut social (de haiducie, de înstrăinare, de argat, despre viață grea, de ursita femeii, de orfan); b) de recruție; c) de dragoste; d) de glumă; e) de pahar; f) din marele război pentru apărarea Patriei (1941-1945); g) cântece noi.

Anunțarea și utilizarea acestor principii constituia pe atunci o noutate științifică, un model de urmat, ce nu și-a pierdut actualitatea și până în zilele noastre, stând la baza metodologiilor

contemporane de clasificare a folclorului muzical. Totodată, în calitatea sa de fondator și conducător, pe parcursul a mai multor ani, al Arhivei de Folclor a actualei Academii de Muzică, Teatru și Arte Plastice, G. Ciaicovschi-Mereșanu a organizat și completarea catalogului arhivei conform acelorași principii și care au servit drept suport pentru numeroase colecții și cercetări de folclor, contribuind și la introducerea acestor materiale în circuitul științific.

În Introducere este inclus și un compartiment dedicat analizei conținutului poetic al textelor, și un succint, dar cuprinzător compartiment analitic, în care autorul se oprește asupra structurii muzicale a cântecului propriu-zis, ca specie predominantă în această culegere. Sunt relevate cele mai esențiale trăsături ale melodiei, ritmului, formei și versului. Acest demers analitic este valoros pe plan științific, întrucât se înscrie în albia cercetărilor etnomuzicologice românești.

În mod special G. Ciaicovschi-Mereșanu se oprește asupra caracterizării melodiilor la două voci din satul Mateuți, Rezina, situat pe malul drept al Nistrului. Este pentru prima dată în etnomuzicologia noastră când aceste cântece la două voci au apărut într-o publicație folclorică de la noi. Pentru vocea a doua, etnomuzicologul folosește terminul *contramelodie*: „Melodia principală (*cantus firmus*) a cântecului se găsește, de obicei, la vocea de sus. Cântecul începe, potrivit tradiției într-o sunare la unison, cântat fiind de tot grupul de cântăreți. *Contramelodia* (la vocea superioară), față de melodia principală, avansează la intervale de terțe mici, și mari. Câte odată bifurcarea vocilor formează și alte intervale, de cvartă, cvintă, sextă mare ori mică. Rândul melodic și strofa melodică se încheie, de obicei, în sunare la octavă." [ibidem, p.13] „Un asemenea stil *contramelodic* este cunoscut și la popoarele vecine, fiind adoptat și de moldovenii din satele situate în apropierea celor ucrainene." – conchide autorul [ibidem]. Aceste observații sunt importante, surprinzând trăsăturile esențiale ale cântecelor nistrene, ce se păstrează și astăzi. Am vrea să menționăm și calitatea transcrierii muzical-poetice a melodiilor, care a fost efectuată de către maestrul G. Ciaicovschi-Mereșanu conform celor mai înalte rigori etnomuzicologice: în texte, au fost notate principalele elemente lexicale ce apar în timpul cântării – completările de silabe, apocopa, anacruza de sprijin, refrenul. De asemenea, a fost alcătuit un glosar de cuvinte și expresii puțin vorbite sau întâlnite în graiul local. Pentru descifrarea melodiilor, au fost utilizate semne convenționale, explicate în prefața culegerii, care constituiau o noutate în domeniu și care includeau, pe lângă semnele cunoscute din notația muzicală, și semne speciale de prescurtare sau prelungire a duratei sunetelor. Pentru fiecare melodie este indicată viteza metronomică de interpretare, iar pentru doine „cântate în stil *parlando*", autorul indică *Ad libitum*.

Culegerea de melodii *Doine, cântece, jocuri* de G. Ciaicovschi-Mereșanu a reprezentat, la anul apariției sale – 1972, o realizare remarcabilă în știința etnomuzicologică națională, completând fondurile folclorului muzical basarabean publicat cu un material bine documentat,

autentic, valoros. Culegerile de folclor ce au apărut ulterior, au avut drept model această colecție, care deja devenit o raritate bibliografică și necesită o reeditare și diseminare în actualitate.

O altă publicație importantă, ce include un număr destul de impunător de melodii din zona cercetată este ***Cântece și melodii de jocuri populare moldovenești,*** editată de **Efim Junghietu** și **Petru Stoianov** în 1975 [30]. Colecția este foarte bine documentată și conține indici de localități, de informatori, de culegători, cât și un glosar de cuvinte dialectale, în special, din zona Nistrului. Deosebit de important este compartimentul *Note și comentarii*, ce oferă pașapoarte detaliate ale fiecărei melodii, cât și unele comentarii etnomuzicologice. Compartimentarea după criteriul tematic de conținut, cuprinde cântece: a) păstorești, b) de viață grea și de haiducie; c) de jale; d) de înstrăinare și singurătate; e) recrutești și ostășești; f) istorice; g) din perioada marelui război pentru apărarea patriei (1941-1945); h) de dragoste și dor; i) satirice și umoristice; k) de pahar; l) meditative; m) orășenești. Repertoriul din Valea Nistrului conține 27 de melodii din satele:

- Ciobruciu (nr.35, 61, 100, 132), Tudora (nr.78, 170), Purcari (nr.118, 124, 140, 183) din raionul Ștefan Vodă (fost Suvorov);
- Rublenița (nr.66), Slobozia-Vărăncău (nr.89), Cosăuți (nr.137), raionul Soroca;
- Jora de Sus (nr.88), Vâșcăuți (nr.75), raionul Orhei;
- Trifești (nr.155, 204, 235, 236), Pripiceni-Răzeși (nr.107, 185) și Pripiceni-Curchi (nr.174), raionul Rezina;
- Delacău (nr.184), raionul Anenii-Noi.

De asemenea, colecția include 19 melodii de cântece ale românilor din satele de pe Bug[13], din regiunea Nicolaev. Este important de menționat că o serie de melodii din cele vizate reprezintă un fond melodic de strat vechi, cu structuri sonore similare: spre exemplu, cântecul de ursită *Tot am zis noroc, noroc* (nr.75) din Vâșcăuți, Orhei și cel de dragoste *Am avut o mândruliță* (nr.155) înregistrat în satul Trifești în anul 1965; cântecul *Patru boi suciți în coarne* (nr.164) din Delacău, *Vezi, măi Vanea, cum ești tu* (nr.170) din Tudora; *Eu cânt de-mi răsună valea* (nr.183) din Purcari ș.a.

De remarcat și diversitatea melodică a unor variante de texte pe aceleași motive tematice – spre exemplu, două melodii de glumă diferite ca material muzical – *Ș-am pus in în furculiță*[14] (nr.203 din Jora de Sus, Orhei) și *Ș-am pus lâna-n furculiță* (nr.204 din Trifești, Rezina). Un alt cântec ce se remarcă este și *Să te duci, neică, te duci* (nr.174, din Pripiceni-Curchi, Rezina) având

[13] Râu cunoscut și ca „simplu Bug" sau Bugul de Sud.
[14] Acest text necesită astăzi o precizare: *in* – plantă și *furculiță* – diminutivul de la furca de tors. Deci, sensul este: a pune inul în furca de tors, a pregăti torsul inului.

ca temă blestemul de dragoste și reprezentând o variantă cunoscută în mai multe sate din Valea Nistrului, publicată și în alte culegeri.

Pe lângă un repertoriu valoros și bogat prezentat în colecția Junghietu-Stoianov, este de menționat și calitatea descifrărilor efectuate: indicarea valorii metronomice a tempoului interpretării, notarea unor variante ale strofelor, a înălțimii intermediare a unor sunete, indicarea mai multor tipuri de ornamente (triluri, apogiaturi, mordente) și a emisiilor vocale specifice (*glissando*), transcrierea îngrijită a textului, cu indicarea anacruzelor de sprijin și a apocopelor. Astfel, valoarea acestei colecții este incontestabilă, atât prin ținuta grafică foarte bine elaborată, cât și prin repertoriul folcloric valoros, preponderent de strat vechi, reprezentativ pentru zona cercetată.

Nu putem să trecem cu vederea culegerea ***Tot cu cântul mă mângâi*** editată în 1984 de renumitul promotor al artei populare, conducător al legendarului ansamblu de dansuri *Joc* **Vladimir Curbet** [53]. Colecția conține un număr impresionant de 470 de melodii, dintre care 54 provin din 25 de localități (22 de sate situate în 6 raioane și 3 orașe) , preponderent de pe malul drept al râului Nistru :

- Jora de Mijloc, Jora de Sus, Lopatna, Vâșcăuți, raionul Orhei;
- Ustia, Oxentia, Harmatca, Molovata, Holercani, raionul Dubăsari;
- Răspopeni, Mateuți, Cimișeni, Saharna, Horodiște, Echimăuți, Trifești, raionul Rezina;
- Jevreni și Mașcăuți, raionul Criuleni;
- Cosăuți, Țâpova, raionul Soroca;
- Olănești și Volontirovca, raionul Ștefan Vodă,
- orașele Soroca, Rezina și Camenca.

Colecția impresionează atât prin bogăția materialului colectat, prin aria geografică ce cuprinde un larg spațiu al bazinului nistrean, cât și prin perioada colectării care cuprinde circa 35-40 de ani, (începând cu anii 1940), fapt ce reprezintă rodul unei munci de colectare de o viață a reputatului autor. Ca și în ultimele două colecții prezentate mai sus, și aici, autorul a optat pentru prezentarea după tematica literară: a) de viață grea, b) de haiducie, c) de voinic, d) de haiducie, e) de dragoste, f) de cătănie, g) de înstrăinare, h) de dor, i) de voie bună, j) de viață nouă. Trebuie să menționăm că unele melodii au mai apărut în culegeri anterioare sau sunt din repertoriul unor cântăreți de muzică populară din spațiul românesc, spre exemplu, *N-am să trăiesc cât pământul* (p. 355), var. *Boală, boală de ești boală* din repertoriul Ioanei Radu, notat în 1968 în Horodiște, Rezina, *Foaie verde și-o sipică; Of, leliță Mărioară,* (p. 453, 464) notat la Vâșcăuți, Orhei, *Mi-a zis mama să mă-nsor* (p. 540), notat la Oxentia, *La lenuța sub cerdac* (p. 490), notat la Horodiște,

Rezina, *La copac, la prăsăzel* (p. 541), notat la Harmața, Dubăsari ș.a., fapt ce demonstrează circulația activă a unui repertoriu românesc amplu în spațiul cercetat. O mare parte însă sunt melodii nepublicate până la acea dată.

Se remarcă bogăția și varietatea limbajului muzical și poetic al unor cântece, spre exemplu, *Dorurile dintr-o seară* (p. 196), notat la Lopatna, Orhei; *Ionică-Ionea* (p..454), notat la Vâșcăuți, Orhei, ș.a., multe dintre acestea constituind o sursă de repertoriu pentru cântăreții de folclor.

Colecția este valoroasă și prin indicarea foarte riguroasă a remarcilor de tempo (fără notarea vitezei de metronom), ce includ și informații asupra caracterului specific al interpretării unor melodii din zona cercetată, spre exemplu, *Andante, rar, doinind* în *Frunzuliță de sulfină* (p. 210), notat în 1948 în Horodiște, Rezina; *Ce mi-e drag mie pe lume* (p. 68), notat în 1952 în Lopatna, Orhei; *Pe sub poala pădurii* (p. 94), notat în 1944 în Molovata, Dubăsari. Acest caracter meditativ, doinit de interpretare se păstrează și astăzi în satele nistrene, fapt remarcat de autorul tezei și în timpul expedițiilor de teren efectuate în ultimii ani.

Colecția ***Folclor muzical din Moldova*** de **Constantin Rusnac** a apărut în anul 1997 în două ediții bilingve: română-franceză și română-rusă [69]. Ea conține atât melodii colectate pe teren de către autor, cât și o selecție de melodii publicate anterior, dintre care circa 11 melodii sunt cântece propriu-zise din satele din Valea Nistrului, de pe ambele maluri, înregistrate în diferiți ani. Culegerea conține în special folclor vocal, iar cântecele propriu-zise sunt compartimentate după conținut: a) doine și cântece haiducești; b) doine și cântece ciobănești; c) cântece de protest social; d) cântece soldățești, de recruție; e) cântece de dor și jale, de înstrăinare, f) cântece de ursita femeii; g) de dragoste și dor, de glumă; fiecare grup este intitulat sugestiv, cu unul din titlurile cântecelor incluse. Pe lângă aceste specii ale cântecului propriu-zis, autorul a mai inclus câteva balade, melodii de nuntă, cântece din folclorul copiilor, de leagăn, colinde și obiceiuri de anul nou.

Cele câteva melodii din Valea Nistrului au lărgit aria localităților incluse în colectare din această zonă: acestea sunt satele:

- Mateuți, raionul Rezina;
- Ciobruciu, Purcari și Mălăiești, Ștefan Vodă;
- Molovata și Oxentea, raionul Orhei;
- Cobasna și Pripiceni-Răzeși, raionul Râbnița;
- Cosăuți, raionul Soroca.

În cadrul acestui repertoriu, putem remarca două melodii transcrise la două voci: cântecele cu teme soldățești *De la Cosăuți la vale* din s. Cosăuți, Soroca (p. 104), și *La Nistru, la mărgioară* din s. Pripiceni-Răzeși, Rezina (p. 90); două cântece de înstrăinare din Molovata, Orhei – *Bate*

vântul dintr-o parte (p. 132) și *Scoală, mamă, nu dormi* (p. 82), în două variante melodice); melodia de glumă *A zis mama că mi-a da* (p. 315) din Cobasna, Râbnița, care este o variantă melodică locală a unul text cunoscut pe un areal românesc larg (cea mai renumită fiind versiunea interpretată de Maria Tănase). Colecția este importantă prin faptul că aduce în fața interpreților și cercetătorilor un bogat repertoriu colectat pe teren conform unor rigori etnomuzicologice înalte, melodiile fiind pașaportizate, selectate și transcrise de alcătuitor cu o înaltă probitate științifică.

În anul 1999 a apărut o colecție de referință, care, în opinia autorilor acesteia, cu adevărat, este o „..mărturie peste veacuri despre românitatea Basarabiei", o „...lucrare scrisă cu sufletul și dorul după pământul meu natal și oamenii lui" adusă ca „omagiu de recunoștință pentru generația excepțională a Basarabiei, care se luptă să păstreze limba, credința, tradițiile" [75, p. 3]. Este vorba despre colecția ***Folclor român din Basarabia*** de **Tatiana Găluşcă** și **Ioan Nicola**, îngrijită de **Gr. Botezatu** și **T. Colac**. Deși materialul folcloric inserat în această culegere a fost colectat între anii 1938-1952, totuși, faptul că acesta a fost prezentat, revăzut și, probabil, comentat de autoare deja peste o jumătate de secol, ne-a determinat să o plasăm printre culegerile din perioada postbelică.

Cei doi autori, folcloriști reputați, au colectat în Basarabia dintre Nistru și Prut un bogat material de diferite genuri și specii, printre care colinde, bocete, cântece propriu-zise ș.a. În prefața colecției, intitulată *Folclorul moldovenilor de la Prut până la Bug*, autorii constată că „Basarabia a format totdeauna cu Moldova o unitate. Satele moldovenești de peste Nistru și Bug sunt o prelungire a Basarabiei, ținut frământat de lupte și cotropiri (...), țara [care] și-a păstrat un folclor și o limbă cu elemente arhaice" [idem, p.5]. Un detaliu important menționat de autori este legat de caracterul și maniera interpretării melodiilor de pe Nistru: „Cântecul tărăgănat al Românilor are aici pendulări mai prelungi: baladele și doinele sunt ferite de contrafacerile lăutarilor" [ibidem, p. 4], - aceeași manieră, în opinia noastră, se păstrează și astăzi în interpretarea unor cântece propriu-zise din Valea Nistrului. La fel de importante sunt și remarcile legate de funcționalitatea, tematica și specificul muzical al cântecului propriu-zis basarabean: „Cântecul propriu-zis nelegat de anumit prilej se cântă oricând și de oricine. Este acompaniat de păstori cu fluierul. Are o tematică variată: Cântec de dor, de dragoste, jale, înstrăinare, cătănie etc. Melodia se încadrează în diferite stiluri cu ritm liber „parlando rubato", cu ritm măsurat „parlando-giusto" [ibidem, p. 6]. Autoarea oferă și o scurtă caracteristică a limbajului muzical-poetic al obiceiurilor de nuntă, de înmormântare ș.a. Acest demers teoretic este extrem de important întrucât permite conturarea unui tablou diacronic în care pot fi identificate modificările sau menținerea unor trăsături stabile ale structurilor muzical-poetice, manierei de interpretare, din perspectiva evoluției acestuia.

Din totalul de 171 de melodii pe care le conține culegerea (ce cuprinde un larg diapazon de genuri și specii folclorice – romanțe, colinde, balade, bocete, cântece propriu-zise, melodii de dans), 30 sunt de cântece propriu-zise înregistrate în localități situate pe Nistru:

- din satul Alcedar, Orhei (28 de melodii)
- Hotin (2 melodii), oraș situat în Republica Ucraineană.

Tematica poetică a cântecelor este foarte diversă și se încadrează în: a) cântece de dragoste (10), b) de armată (4), c) de jale (7), d) de petrecere (2), e) satirice (2), f) de pahar (1), g) de glumă (1), h) meditative (1), i) cântece fără cuvinte la două voci (2). Unele cântece sunt însoțite de comentarii scurte, ce vizează modul de interpretare, spre exemplu, „cântec cântat „în cor" de toate fetele prezente" [ibidem, p. 79] sau detalii despre autorii melodiilor [ibidem, p. 111] ș.a. Un detaliu important care trebuie menționat este notarea pronunției textelor poetice în grai local.

Deosebit de interesante sunt remarcile pentru cele două cântece fără cuvinte, pe două voci, culese de I. R. Nicola în 1938 în Alcedar, Orhei: *Cântec (în pădure)* și *Cântec (de jale)* cu subtitlul *când flăcăii pleacă la armată*: „Se cântă în pădurea (de stejari) de pe malul Nistrului (lângă Valea Ursului); ori/aici, dumineca, se adună în poienile pădurii flăcăi și fete, care cântă – răspunzându-și alternativ – de pe ambele laturi ale văii." [ibidem, p.169, p. 171]. Aceste detalii importante dezvăluie o tradiție mai puțin cunoscută a unui original „hăulit" nistrean, care astăzi nu se mai practică. Detaliul este cu atât mai interesant, cu cât cel de-al doilea cântec se interpretează în context ritual – de petrecere în armată a flăcăilor, care a fost consemnat și descris destul de amănunțit în tradiția nistreană de N. Smochină. Se știe că în virtutea condițiilor istorice și sociale, pe parcursul ridicarea la oaste/petrecerea la armată a tinerilor în Transnistria avea o semnificație aparte, existând ritualuri specifice și un repertoriu foarte bogat al cântecului de recruție, de cătănie, de război, de asemenea, este bogată și tematica istorică și socială a acestora. De fapt, *Cântecul de jale când flăcăii pleacă la armată*, fără cuvinte, poate fi tratat ca un cântec-bocet, mai ales că informatoarele de la care a fost înregistrat sunt un grup de fete. Se știe că genul de bocet este unul din cele mai bine păstrate în această zonă, fapt consemnat și de C. Brăiloiu, în timpul expedițiilor din Basarabia (citat după C. Eretescu) [66].

Se remarcă și caracterul celor două melodii, ce se diferențiază destul de mult una de alta. Melodia primei dintre acestea, *Cântec de pădure*, nu este foarte bine conturată, fiind axată pe intervale largi de octave, cvinte, profiluri ascendente, având opriri specifice pe notele superioare, prelungite (indicate prin coroană) și poate fi tratată ca o „hăulită" locală originală. Putem presupune că prezența șaisprezecimilor sugerează absența cuvintelor, sunetele fiind articulate probabil prin silabe precum *tra-la-la* etc., întrucât de regulă, în ritmica vocală (sistemul ritmic

giusto-silabic) silabele se vocalizează pe optimi. În cel de-al doilea cântec, însă, melodia de bază se conturează clar în vocea de jos, cea superioară însoțind-o, în manieră specific nistreană, formând octave pe sunetele finale. Este de presupus că melodia ar fi avut cuvinte, care, probabil, au fost înlocuite prin lălăit vocal, având în vedere contextul obiceiului descris.

Este extrem de important să remarcăm în această colecție prezența unor melodii de cântec propriu-zis interpretate în manieră specifică meditativă, doinită-romanțată, întâlnită și azi în satele nistrene. Spre acest fapt indică mai ales notarea de tempo și a unor detalii precum *coroana* pe notele alungite, ornamentarea (apogiaturi, triluri ș.a.), în cântecul de dragoste *Copăcel de lângă drum* [85, p. 94] și în cel de înstrăinare *Rău îi, Doamne, sub străin* (p. 138), de armată *Di la Mărășești la vali* (.139) ș.a.

Observăm în colecția dată și unele melodii interpretate cu texte diferite, de aceeași informatori, fenomen deseori întâlnit în practica folclorică. Acestea sunt, spre exemplu, cântecul de petrecere *S-a dus omul la chirie* (cunoscut astăzi în altă variantă melodică) și de pahar – *Păhărel cu stecla murî* – înregistrate de la Dunia Stratan din Alcedar.

Având în vedere cele expuse, putem conchide că colecția T. Gălușcă/I. Nicola este una din cele mai valoroase, ce prezintă un material inedit, înregistrat după rigori științifice, iar transcrierile/notația muzicală efectuată de I. Nicola ne permit să concluzionăm asupra unor particularități de interpretare și a altor detalii structurale specifice importante ale cântecului propriu-zis din zona dată.

O colecție de valoare, în care, din cele 425 de melodii (vocale și instrumentale), 20 sunt de cântece propriu-zise din Valea Nistrului, este ***Alină, dorule, alină,*** apărută în 2008 sub îngrijirea lui **Dumitru Blajinu** (doar una din cele 20 este de pe malul stâng, nr. 63) [14]. Cea mai mare parte din melodiile date se află în Arhiva CNCPPCI din Chișinău, fiind culese de către autor între anii 1984-2002, în satele:

- Peciște, Rezina;
- Schineni și Slobozia-Vărăncău, Soroca;
- Slobozia-Dușca, Criuleni
- Cerlina, Camenca.

Tematica poetică se încadrează în: a) cântece de dragoste, b) de dor, c) de jale, d) de înstrăinare, e) de război, f) de glumă, g) de joc. De remarcat este și faptul că reputatul maestru, culegător și promotor neobosit al folclorului, de asemenea, semnalează maniera de interpretare meditativă, doinită specifică satelor nistrene. Astfel, mai multe cântece conțin indicațiile de interpretate *rubato* sau *ad libitum* – *Alină, dorule, alină* (nr.96 din Slobozia-Vărăncău), *Frunzuliță*

de harbuz (nr.103), *Astă vară n-a fost vară* (nr.24), *Frunzuliță de ovăs* (nr.75, toate trei melodii din Schineni), *De-ar fi dorul ca pădurea* (nr.43, din Slobozia-Dușca). Informația este cu atât mai valoroasă, cu cât provine de la un muzician consacrat, care a fost nu doar o personalitate marcantă a culturii naționale, ci și un mare cunoscător al folclorului, culegerile sale constituind o mărturie în acest sens. Chiar dacă nu a avut formație de cercetător, numeroasele culegeri alcătuite de D. Blajinu constituie un model al documentării științifice și transcrierii cât se poate de exacte. Colecția analizată nu este o excepție – aici, reputatul autor a notat atât tempoul sau viteza metronomică a interpretării, cât și o serie întreagă de detalii precum ornamentele, diviziunile ritmice speciale, măsurile alternative ș.a.m.d. Spre exemplu, se remarcă notarea cântecului la două voci *La o fată mai frumoasă* (nr. 104, din Șolcani, Soroca), melodia desfășurându-se preponderent în terțe, cadențele finisând cu octave paralele, în timp melodia de baza se situează în vocea inferioară.

O culegere de texte folclorice pe care nu putem să o trecem cu vederea este cea a folcloristului și etnologului **Tudor Colac**, intitulată ***Nistrule, apleacă-ți malul. Folclor poetic din Transnistria***, editata la Chișinău în anul 2004 [40]. Regretatul autor ne prezintă o colecție selectată din Arhiva de folclor a Academiei de Științe, din raioanele Grigoriopol, Slobozia, Camenca, cele mai multe fiind din satele raionului Dubăsari, perioada colectării cuprinzând mai mult de jumătate de secol – începând cu anul 1944 si până în 2003. Important pentru teza noastră este clasificarea textelor de cântec propriu-zis (ce prevalează în colecție), după tematica literară, după cum urmează: a) 6 cântece vechi păstorești, b) 23 cântece de familie, c) 7 de viață grea și protestare, d) 5 de haiducie, e) 61 de recruție, de armată, de concentrare, de război, f) 26 de înstrăinare și singurătate, g) 17 cântece satirice si umoristice, h) 17 cântece meditative, i) 54 cântece de dragoste, k) 22 de dor si jale, l) 9 de petrecere, 10 romanțe folclorizat. Cu regret, nu am reușit să identificăm materialele sonore de pe care au fost transcrise textele care, cu siguranță, ar reprezenta un material valoros pentru studiul de față.

Una din cele mai importante contribuții contemporane în valorificarea folclorului din Valea Nistrului o reprezintă antologia ***Folclor românesc de la est de Nistru, de Bug, din nordul Caucazului,*** apărută în două volume (I – 2007; II – 2009) [71], sub îngrijirea unui colectiv de autori de la Academia de Științe din Moldova, condus de reputatul folclorist Nicolae Băieșu. Cel de-al doilea volum conține 45 de melodii de cântece propriu-zise (compartimentul se intitulează Cântece lirice [idem, p. 372-424], colectate în 6 sate, situate în două raioane din stânga râului:

- Țibulăuca, Malovata Nouă, Goian, Harmața, raionul Dubăsari;
- Jura, raionul Râbnița.

După cum se afirmă în nota asupra ediției, „Lucrarea cuprinde materiale etno-folclorice inedite, extrase, în temei, din Arhiva de Folclor (parte componentă a Arhivei Științifice Centrale a Academiei de Științe a Moldovei).” [ibidem, p. 4]. Folclorul muzical este din colecția lui Alexandru Dânul, cunoscut folclorist, culegător al folclorului din Transnistria (menționăm în acest context valoroasa sa culegere de *Jocuri populare Nistrene* (1987), [55] ce cuprinde 83 de melodii instrumentale, în special din repertoriul de nuntă și de joc, culese de autor de-a lungul a mai bine de patru decenii în satele nistrene).

Repertoriul vocal de cântece lirice prezentat în antologia vizată include mai multe melodii la două voci – cântecele de dragoste *Ici, în vale-n arătură* (p. 380), *Arde focu-n paie ude* (p. 390), *Foaie verde și-o lalea* (p. 391) ș.a., melodii de strat vechi, întâlnite și în alte culegeri – cântecele de ursită *Copilă din doi săraci* (p.381), *Două fete, mamă, ai* (p. 382), de dor *Merg pe drum, lumea mă-ntreabă* (p. 395). Se remarcă prezența unui grup destul de mare de melodii de recruție, temă constantă în spectrul acestei specii din această zonă, dintre care se evidențiază melodiile *Of, amarule, amar* (p. 420), *Frunzuliță de harbuz* (p. 421), *Stejărel mândru, frumos* (p. 423), prin limbaj muzical de factură asemănătoare. T. Colac, autorul compartimentului teoretic ce vizează cântecul liric, arată că tematica tradițională a acestuia, în stânga Nistrului, „se remarcă prin simțire românească (...) aceeași receptare și interpretare artistică a realității, doar aria de circulație este mai restrânsă și într-o formă mai palidă, mai degradantă” situație cauzată de „drama istorică a acestor sate (care) este și drama cântecului popular” [71, p. 50]. Valoarea antologiei este incontestabilă, atât prin ineditul creațiilor folclorice pe care le conține, cât și prin diversitatea tematicii, amploarea arealului localităților pe care le cuprinde, dar și prin calitatea transcrierilor muzicale și textuale.

2.3. Concluzii la Capitolul 2.

1. Am constatat, că munca de colectare, transcriere și publicare a folclorului muzical din Valea Nistrului, desfășurată pe parcursul a circa 100 de ani reprezintă o contribuție majoră în vederea conservării și promovării patrimoniului muzical al românilor din acest spațiu folcloric. Cele circa 20 de colecții, ce includ materiale culese, descifrate, alcătuite de promotori de vază ai culturii naționale, conțin un bogat material muzical care nu a mai fost cercetat în etnomuzicologia autohtonă.

2. Pe plan statistic, am stabilit, că aria localităților din Valea Nistrului, vizate în colecțiile de folclor muzical publicat pe ambele maluri ale râului, în perioada ultimului secol, este destul de largă și include circa 52 de sate și 5 orașe. În total, repertoriul de cântec propriu-zis din Valea Nistrului publicat în culegeri cuprinde circa 300 de melodii de cântece propriu-zise, de pe ambele

maluri ale râului și circa 400 de texte.

3. Plasarea obiectului cercetării în diferite contexte socioculturale a permis delimitarea procesului de colectare și studiere a folclorului în două perioade. În prima dintre acestea – anii 1920-1958 – a avut loc colectarea și documentarea folclorului pe teren, selectarea, prezentarea și transcrierea muzicală a melodiilor. Comentariile sau demersurile analitice științifice au fost expuse în prefețele colecțiilor apărute pe malurile drept și stâng al Nistrului, fiind elaborate în condițiile unor abordări metodologice diferite, condiționate atât de contextele socioculturale, cât și de rigorile științei etnomuzicologice, specifice epocii.

4. Am consemnat că în cea de-a doua perioadă delimitată – începând cu anul 1958 și până în prezent – a avut loc stabilirea metodologiilor științifice de colectare și studiere a folclorului muzical, în prim-plan evidențiindu-se contribuția unor personalități marcante ale culturii din Republica Moldova precum L. Axionov, G. Ciaicovschi-Mereșanu, P. Stoianov, V. Curbet, C. Rusnac, T. Gălușcă, D. Blajinu ș.a.

5. Identificarea unui repertoriu nistrean destul de vast inserat în colecțiile de folclor publicate pe parcursul unui secol, a determinat orientarea cercetării de față, sub două aspecte de bază:

- diacronic, comparativ-istoric, cu repertoriul de cântec propriu zis care circulă în actualitate,
- sincronic, analitic-structural, ce se referă la conținuturile poetice și structurile limbajului muzical.

3. CÂNTECUL PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI ÎN COLECȚII ȘI ARHIVE

3.1. Fondul Ecaterina Lebedeva (anii 1922-1935) din Muzeul național al muzicii din Rusia

Una din cele mai timpurii arhive de care am dispus pentru cercetare este o parte din Fondul E. Lebedeva, găsit relativ recent, la Muzeul național al muzicii din Moscova, Federația Rusă [72]. În urma demersului nostru, administrația muzeului a început scanarea digitală și plasarea online a acestei colecții importante, în care se găsesc, pe lângă manuscrisele cu melodiile deja publicate în colecția editată în 1951 (analizată în capitolul anterior), și o serie de cântece propriu-zise care nu au intrat în colecție și spre care ne-am îndreptat atenția în primul rând. Aceste melodii, - multe din ele, de o valoare incontestabilă, - nu au fost admise pentru publicare, fiind supuse „filtrului" Uniunii Compozitorilor din RASSM: pe unele file pot fi observate liniile roșii și chiar unele comentarii lăsate de cenzori. Melodiile sunt notate cu creionul, iar sub note sunt scrise cuvintele primei strofe, în grafie latină; în unele cântece este notată și traducerea în rusă a textului, sub note. E. Lebedeva a fost și autoarea traducerilor în rusă, fapt din care conchidem că cercetătoarea cunoștea bine limba română, manuscrisele textelor fiind transcrise de ea separat în grafie latină, în grafie chirilică, iar mai apoi, pe alte pagini separate, prezentate textele bilingv.

Trebuie să menționăm că și la o privire de suprafață putem conchide că acest fond constituie o sursă de arhivă extrem de interesantă, ce necesită un studiu separat aprofundat, pe diferite direcții de cercetare – istoric, sociologic, lingvistic, și, în primul rând, muzical. În contextul tezei de față, având în vedere că am obținut accesul la acest fond important deja la etapa finisării tezei de față, vom efectua o descriere analitică generală a acestor materiale, preconizând un studiu ulterior mai amplu în acest sens.

La o analiză mai detaliată, o primă remarcă este că nu toate melodiile conțin pașaportul lucrării (localitatea, numele informatorului ș.a.) sau conțin date parțiale – doar localitatea sau doar numele informatorului. Din unele notițe, scrise pe marginea filelor desprindem informații interesante și importante din biografia cercetătoarei. Iată doar una dintre acestea, pe fila cu cântecul *Plângeți, ochi, și lăcrămați*, notat în două variante, în 1927, în orașul Grigoriopol, E. Lebedeva notează: „Записан моим отцом в 1872 г., г. Бельцы" (notat de tatăl meu în 1872, în orașul Bălți – trad. n.). Astfel, datele biografice foarte sumare pe care le cunoaștem despre etnomuzicologul rus sunt completate cu informația despre tatăl ei, care, probabil, a colectat folclor în Basarabia, în a doua jumătate a secolului XX, la Bălți. Doar 16 melodii de cântec de care dispunem, conțin informații de teren adiționale: astfel, localitățile indicate sunt: orașele Tiraspol, Slobozia, Grigoriopol, satul Butor, Grigoriopol, satul Burhard, Dubăsari. Unele nume ale informatorilor figurează și în colecția editată – V. Șutac și A. Zahardan din Grigoriopol, G. Korcinski din Butor,

Grigoriopol; N. Nițuleasî din S. Slobozia; Fiodor Cârlig (Chirlic) din Tiraspol. Apar și alte nume – Simonov din Grigoriopol (*Colo-n vale-n grădiniță*); Muntean din Slobozia (*Hai ș-om zice una*); Țapiș din Slobozia (*Poftim, Cobeșel, în casă*); Irina Balan din Slobozia (*Frunză verde trii alune*).

În total, Fondul E. Lebedeva aflat în acces liber pe site-ul Muzeului național al muzicii din Rusia conține la moment 37 de melodii ce nu au fost publicate în colecția sa apărută în anul 1951, iar diversitatea speciilor lirice prezente este impresionantă: circa 30 sunt de cântec propriu-zis; câteva doine, romanțe, un cântec de nuntă, o baladă (jurnal oral) și câteva melodii instrumentale. Unele dintre acestea circulă și astăzi în spațiul pruto-nistrean, melodiile și textele aparțin fondului melodic vechi.

Printre acestea, evidențiem câteva din cântecele propriu-zise, ce denotă o tematică literară de mare diversitate[15]:

- de ursită: *Decât, maică, mă făcei; Frunzișoară stuh de baltă* (cu remarca: doina, jalea femeii măritate); *Plângeți, ochi, și lăcrămați; Săraca maica me* (atribuit impropriu: cântec de leagăn);
- de dragoste: *Frunzuliță fir mătase; Ileana (Hai, Ileană la poiană); Surugiul; Lele cu scurteica verde; Frunză verde trii alune; Cât îi țara moldovenească*;
- de recruție: *Plânge-mă, maică, cu dor (Cântecul recruților)*;
- de înstrăinare: *Frunzuleană grâu curat*;
- de glumă: *Am un leu și vreu să-l beu; Am pus lâna-n furculiță; Hai ș-om zice una*;
- de pahar*: Poftim, Cobeșel, în casă; Șaer (Moșnejel cu vinu bun); Neica Bahus; Tatu nostru cel bătrân; Bun îi vinul, tare-mi place*;
- de joc: *Mazâleasca, De joc (Șaier)*;
- ciobănești: *Bâr, bâr, bâr, oițele mele* (doar text), ș.a.

Este interesant că cercetătoarea notează și aspecte ale funcționalității cântecelor, spre exemplu, cântecul-romanță *Eu ți-am spus odată* și cântecul doinit *Nistru, Nistru* (cu remarca de tempo *Largo*) sunt atribuite speciei „de lucru", cu remarcile: „se cântă la țesut". Putem presupune că aceste melodii se cântau de femei în timp ce lucrau împreună, iarna, la tors, țesut, la șezători, chiar dacă nu apare nici o informație despre acest obicei. Sunt interesante și alte remarci ale cercetătoarei: pentru cântecele de pahar, notează: „se cântă cu vin"; pentru cântecul dragoste *Ileana* – „cântec de viață"; pentru *Am un leu* – „cântec de veselie"; pentru cântecul *Săraca maica*

[15] Am utilizat clasificarea general acceptată în etnomuzicologia contemporană.

me, cu subiect de ursită (care ar fi atribuit astăzi speciei „ca de leagăn") – „cântec de legănat", „cântec de leagăn" și „cântec de copilărie".

Printre textele notate găsim motive poetice și imagini plastice de înaltă forță sugestivă:

Frunzuleană grâu curat

Tare m-am mai săturat

Țările de-nconjurat,

Pe străini de supărat. (notat în satul Burhard, raionul Dubăsari).

Un text interesant, doar din 4 rânduri poetice, conține cântecul de pahar *Tatu nosrtu cel bătrân*, notat de la V. Șutac din Grigoriopol:

Tatu nostru cel bătrân

Fost au fost foi di român

Sî-l cinstim tot cu vin,

Tot cu vin, cu pelin.

Repertoriul muzical al cântecelor propriu-zise din acest fond conține un șir de variante melodice de largă circulație în întreg arealul românesc. Una dintre acestea este cântecul „de veselie" *Am un leu*, melodie care circulă cu mai multe texte – *Pasăre galbenă-n cioc* în Transilvania; *Măi stejar pletos și verde* în Moldova ș.a., fiind inclusă, după cum se știe, în *Rapsodia Română* Nr. 1 de G. Enescu. Reputatul cercetător român V. Cosma arată că melodia „*Am un leu și vreau să-l beau* circula foarte mult și în Transilvania după Expoziția de la Paris din 1889, unde toți lăutarii români și maghiari o cântau la petreceri. Când s-a publicat pentru prima oară la editorul Constantin Gebauer din București, piesa purta specificarea *„melodie eroică din Transilvania"* (sic!), fapt care confirmă larga ei răspândire peste munții Carpați. George Enescu a valorificat-o în *Rapsodia Română nr. 1*, exact în forma executată de Angheluș Dinicu la nai și de Cristache Ciolac la vioară." [50, p.169]. Textul notat de E. Lebedeva conține mai multe motive disparate, similare cu alte versiuni românești: prima strofă este identică cu versiunea „originală":

Am un leu și vreu să-l beu, / Tra-la-la-la-la-la-la-la/

Ce-mi pasă că nu-i al meu, / Tra-la-la-la-la-la-la-la/

Da eu fac cu el ce vreu / Tra-la-la-la-la-la-la-la/

Am un leu și vreu să-l beu, / Tra-la-la-la-la-la-la-la/.

Strofa a doua reprezintă text contemporan, probabil, de autor:

Ești o țară mult iubită /

Moldova cea slăvită / Așa fete de frumoase /

Nu găsești ca în țara noastră //

Cea de-a treia strofă este preluată dintr-un cântec interpretat de Ioana Radu:

Dragostea de fată mare /

Ca fasula în căldare /

Măcar pune-un pud de sare /

Că ea gust tot nu are.

Pentru comoditatea cercetării, am transcris în format digital câteva manuscrise păstrate în această colecție, disponibile online [72].

Exemplul 1. *Am un leu*. Manuscrisul E. Lebedeva: ГЦММК КП-4720 Ф-162-161.

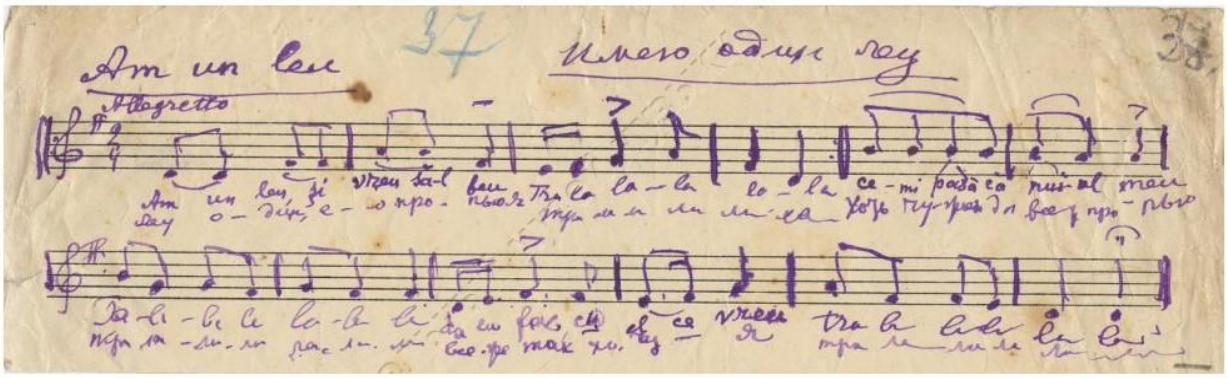

Exemplul 2. *Am un leu*. Transcriere de pe manuscrisul E. Lebedeva: ГЦММК КП-4720 Ф-162-161.

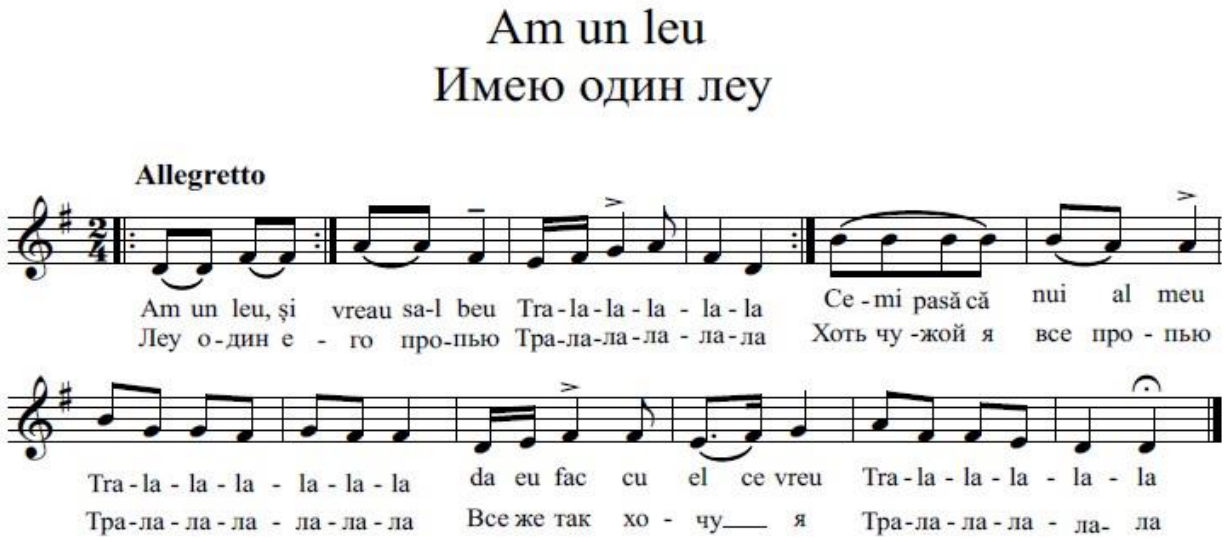

Un alt cântec ce se remarcă în colecția E. Lebedeva este *Cântecul recruților* (*Plânge-mă, maică cu dor*). Chiar dacă primele strofe sunt de largă circulație, celelalte conțin un text mai puțin cunoscut – motivul ciobanului plecat la soldăție și dorul de iubita sa. (transcriere după manuscrisul E. Lebedeva, ortografia păstrată[16]. Colecția Muzeului național de muzică din Rusia):

[16] Textele din colecția E. Lebedeva apar atât sub formă manuscrisă, de mână, cât și culese la mașină. De asemenea, unele texte sunt scrise în română, în alfabetul latin sau chirilic; doar unele texte sunt traduse.

1. *Plînge-mă, maică, cu dor, /*
   Plînge-mă, maică, cu dor, (2 ori),
2. *Că ți-am fost fecior, /*
   Și de grijă ți-am purtat (2 ori),
3. *Ogorul ți l-am lucrat. /*
   Iar de când m-am soldățit (2 ori),
4. *Mult mi-i dor, măicuță, dor, /*
   De cel codru frățior (2 ori),
5. *Și de stîna cea cu oi, /*
   Și de cîntec din cimpoi (2 ori),
6. *Mult mi-i dor, măicuță, dor, /*
   De cea mîndră mea vicară, (probabil descifrat greșit – vicară = „din vară” – n.n.),
7. *Care mă iubeam cu ea /*
   Mult mi-i dorul ne`mpîcaț (ne-mpăcat – n.n.)
8. *Și mă`nde ambă la păcat /* (mă-ndeamnă la păcat – n.n.)
   Să mă fas de soldăție (să mă las – n.n.),
9. *Și să fug la ciobănie, /*
   Orice-a fi cu mine, fie /
10. *Ori ce-o fi cu mine, fi e.*

Și melodia acestui cântec este mai puțin cunoscută, fiind o variantă locală ce denotă trăsături ale stratului vechi – ritm giusto-silabic, paralelism major-minor, structurat pe substratul modal al pentatonicului de mod IV. Tot o trăsătură a stratului vechi este și tripla repetare a unui singur vers în cadrul strofei ternare ABC. Prezența fermatelor de la sfârșitul rândurilor muzical-poetice, augmentarea silabelor în șaisprezecimi, tempoul *Moderato* indică și asupra manierei doinite a interpretării acestui cântec:

Exemplul 3. *Cântecul recruților*. Manuscrisul original E. Lebedeva. Muzeul național de muzică din Rusia ГЦММК КП-4720 Ф-162-67.

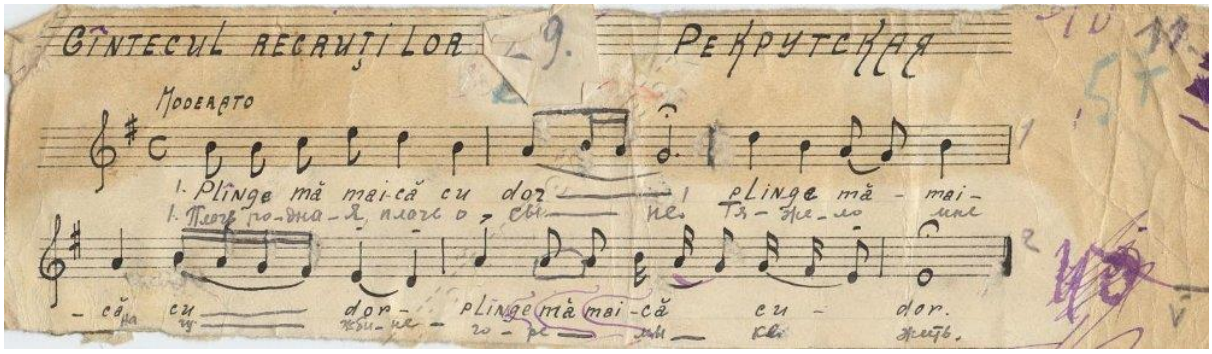

Exemplul 4. *Cântecul recruților*. Transcriere digitală după manuscrisul original E. Lebedeva. Muzeul național de muzică din Rusia.

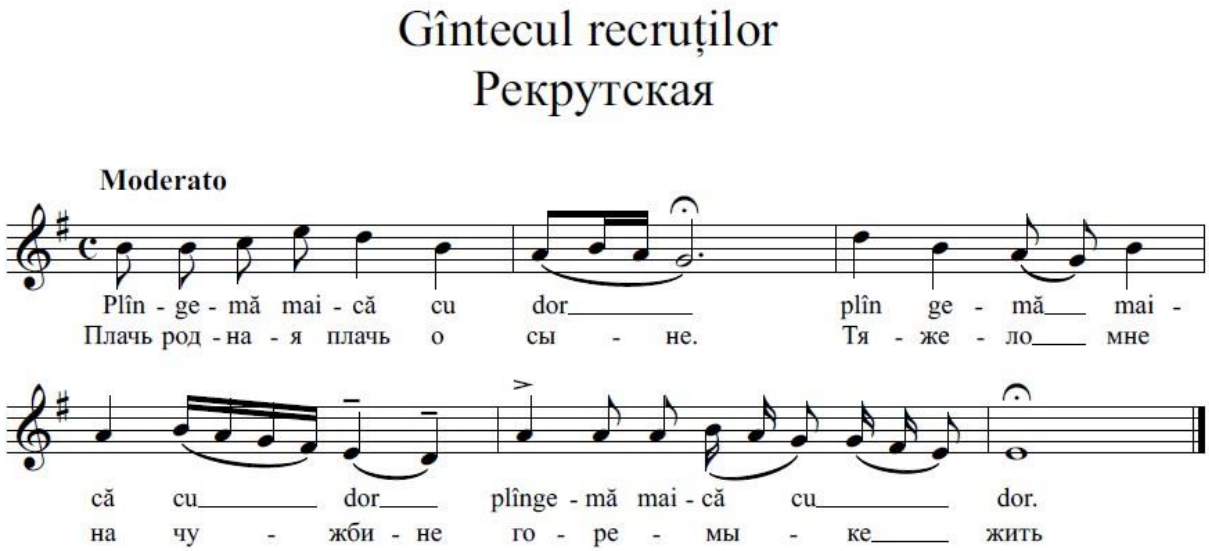

Unele din cântecele din colecția rămasă nepublicată a E. Lebedeva, păstrată la muzeul din Moscova, pot fi aflate în repertoriul activ al cântăreților în actualitate, fiind publicate și în colecții de folclor în cea de-a doua jumătate a secolului XX. Spre exemplu, cântecul de dragoste *Ileana*, care este cunoscut și în aranjament coral:

Exemplul 5. *Ileano*. Manuscrisul original E. Lebedeva. Muzeul național de muzică din Rusia. ГЦММК КП-4720 Ф-162-47.

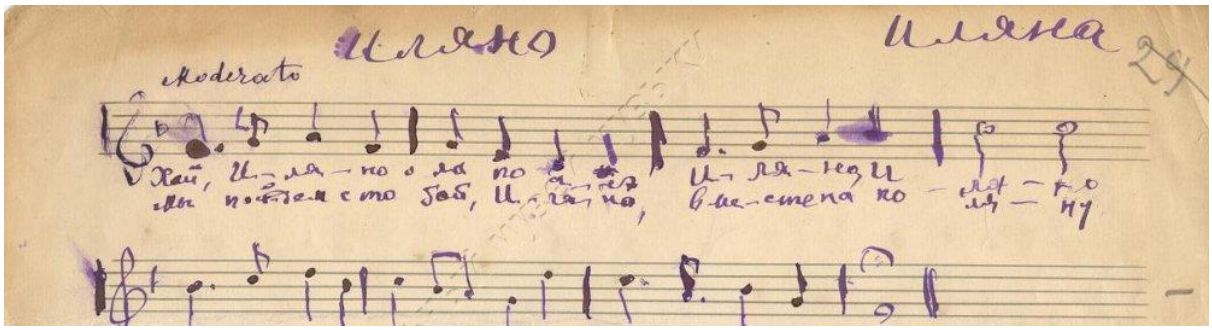

Exemplul 6. *Ileano*. Transcriere digitală după manuscrisul original E. Lebedeva. Muzeul național de muzică din Rusia.

Иляно
Иляна

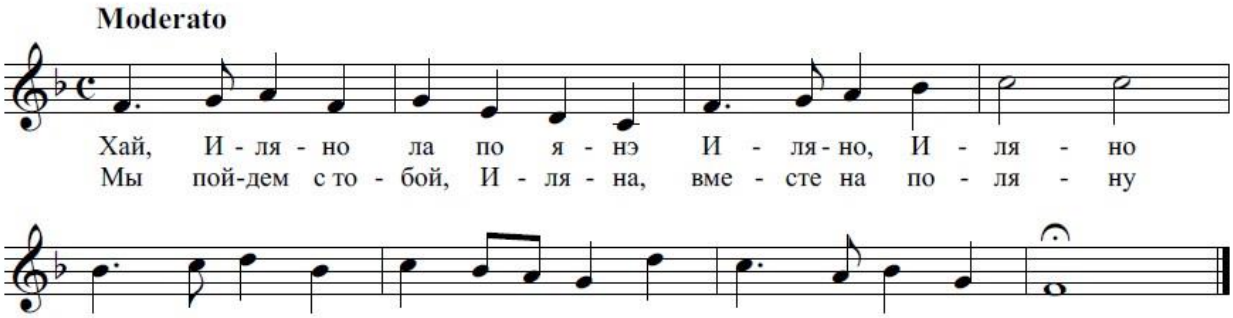

Este interesant că trei variante ale acestui cântec le putem afla în colecția de folclor moldovenesc din nordul Caucazului [116, p. 56, 57, 110], colectat de I. Mironenko în satele de moldoveni strămutați în Caucaz în perioada țaristă (după reforma din 1861), atestate de către cercetător în repertoriul lor activ în anii 1980 ai secolului trecut.

Totodată, este de menționat caracterul divers al transcrierilor autoarei – pe de o parte, unele melodii sunt transcrise destul de schematic, simplu, altele – foarte minuțios, în care sunt notate elemente ale ornamenticii (trilurile, apogiaturile), coroanele, accentele. Totodată, toate melodiile conțin indicațiile de tempo. Iată o mostră de notație, ce poate fi considerată o realizare în acest sens, pentru perioada la care ne referim:

Exemplul 7. *Funză verde trei alune*. Manuscrisul original E. Lebedeva. Muzeul național de muzică din Rusia.

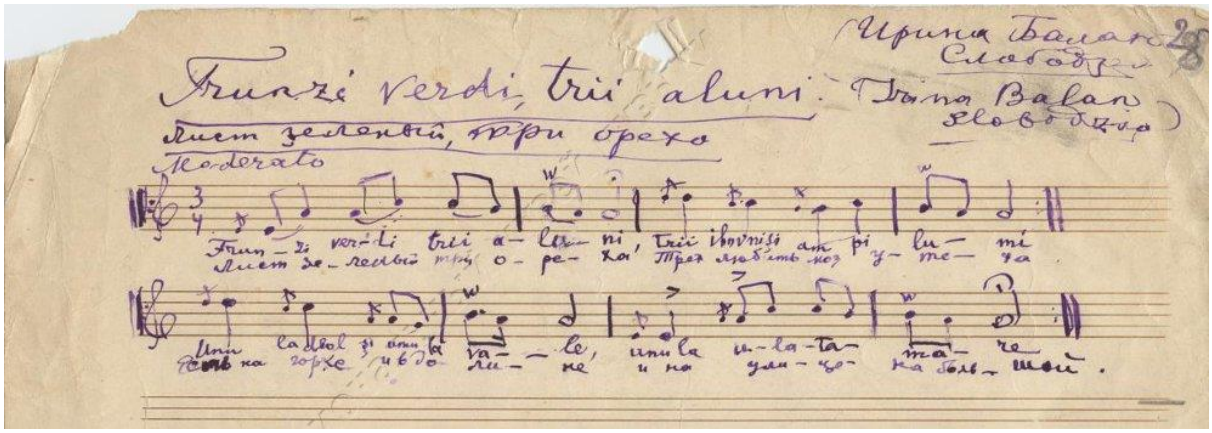

Exemplul 8. Funză verde trei alune. Transcriere digitală după manuscrisul original E. Lebedeva. Muzeul național de muzică din Rusia.

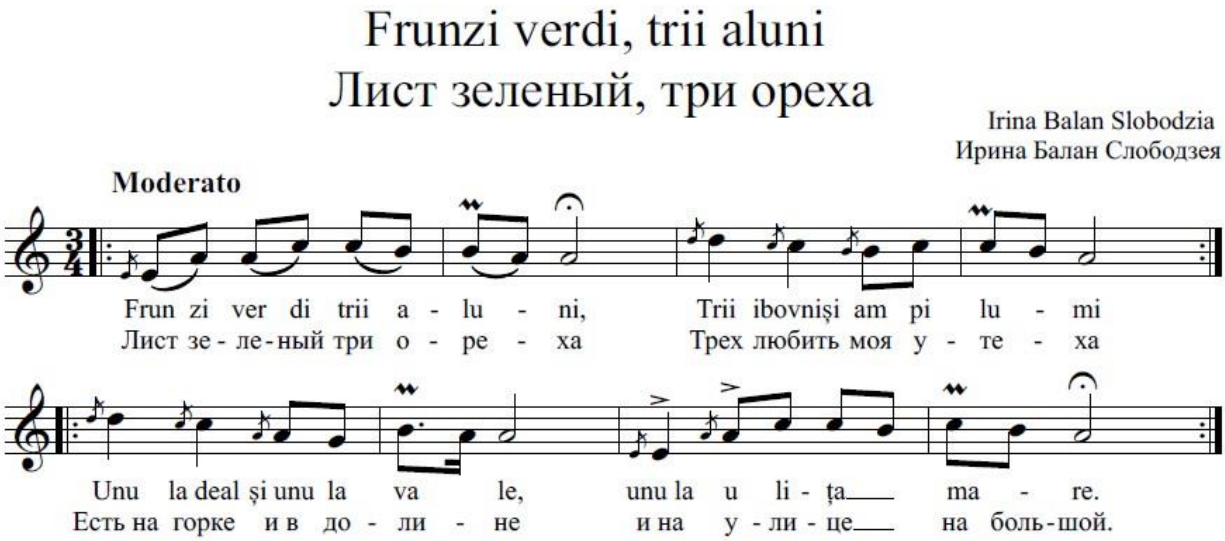

De remarcat este faptul că cel mai probabil, cercetătoarea a transcris melodiile reieșind din comoditatea diapazonului vocal și din perspectiva descifrării în tonalități/scări cu mai puține semne la cheie, ajustând finalele pe notele *la, re, mi*; pe alocuri destul de sumar, alteori – destul de detaliat. Cert că este că la acel timp, cel mai probabil, nu erau încă stabilite rigorile transcrierii folclorce contemporane.

Această privire generală asupra unei mici părți a fondului E. Lebedeva, aflat în colecțiile Muzeului național al muzicii din Rusia, înscris între anii 1922-1935 în localitățile din stânga Nistrului, reprezintă un studiu de debut, care va continua, odată cu completarea materialelor digitale oferite de muzeu pentru acces liber, în spațiul virtual. Fără îndoială, descoperirea acestui fond de o valoare incontestabilă, reprezintă un eveniment de mare semnificație științifică și culturală iar valorificarea sa va necesita nu doar o cercetare etnomuzicologică riguroasă, ci și un efort științific conjugat al cercetătorilor din domenii conexe – culturologi, folcloriști, lingviști, sociologi, istorici ș.a.m.d.

3.2. Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului în Arhiva de folclor a AMTAP, Chișinău

Conform registrului Arhivei de folclor a AMTAP [23], prima cercetare de teren în zona vizată a avut loc în anul 1970 în satul Delacău, Anenii-Noi, fiind condusă de Gleb Ciaicovschi-Mereșanu și Adela Raevschi, alături de o echipă de studenți. Între anii 1964-1991, perioadă de când datează materialele păstrate în această arhivă, au avut loc expediții în următoarele sate de pe ambele maluri ale Nistrului[17]:

- 1970: Delacău, raionul Anenii-Noi, condusă de G. Ciaicovschi-Mereșanu și A. Raevschi;

[17] Am indicat raioanele în care sunt sitauate satele respective, conform indicaților Registrului Arhivei de folclor AMTAP, ce corespund anilor înregistrării. Astăzi, unele dintre aceste sate se pot afla în jursdicția altor raioane.

- 1971: Teia și Tocmazeia, raionul Grigoriopol, condusă de G. Ciaicovschi-Mereșanu;
- 1971: Podoima, raionul Camenca, condusă de C. Rusnac;
- 1972: Talmaza, Ștefan Vodă, condusă de A. Raevschi;
- 1972: Cosăuți, Soroca, condusă de G. Ciaicovschi-Mereșanu;
- 1973: Mălăiești, raionul Gigoriopol, condusă de C. Rusnac;
- 1978: Cosăuți, raionul Soroca, condusă de A. Raevschi;
- 1980: Țareuca și Țahnăuți, raionul Râbnița; Căușeni, conduse de A. Raevschi;
- 1982: Șolcani, raionul Soroca, condusă de G. Ciaicovschi-Mereșanu;
- 1985, 1986: Delacău și Roșcana, raionul Anenii-Noi, condusă de A. Raevschi;
- 1987: Onițcani, raionul Ștefan-Vodă, condusă de A. Raevschi;
- 1989: Mocra, raionul Râbnița, condusă de A. Raevschi;
- 1989: Japca, raionul Camenca, condusă de S. Badrajan;
- 1989: Vărăncău, Râbnița, expediție individuală A. Raevschi

Expedițiile au fost conduse de către colaboratorii arhivei, împreună cu echipele de studenți-muzicologi, iar mai târziu, cu studenți de la specialitatea canto popular. Printre aceștia, se remarcă promotori importanți ai muncii de colectare și valorificare a folclorului, personalități precum Gleb Ciaicovschi-Mereșanu, Adela Cojocari, Constantin Rusnac, Andrei Tamazlâcaru ș.a. Metodologia colectării folclorului în cadrul acestora era foarte bine organizată și se conducea conform unor anchete scrise și îndrumări de intervievare a informatorilor. Astfel, s-a reușit o cuprindere exhaustivă a unui larg spectru de genuri și specii ale folclorului muzical specific acestor localități – ritualuri calendaristice (colinde, urături etc.), familiale (folclorul copiilor, nupțiale, funebre), genuri lirice și epice, melodii de dans.

Un loc aparte în cadrul materialelor colectate îi revine cântecului propriu-zis, care este cel mai bogat ca și conținut literar și cel mai numeros pe plan cantitativ. Astfel, autorul tezei a descifrat circa 300 de melodii ce se încadrează în 14 grupuri cu tematică literară de mare diversitate: 1) de dragoste; 2) de dor și jale; 3) de înstrăinare; 4) despre deportare; 5) de ursită și noroc; 6) de recruție; 7) de război; 8) de glumă; 9) de petrecere și joc; 10) patriotice; 11) meditative; 12) cu subiecte familiale; 13) cu subiecte sovietice „de viață nouă”; 14) contemporane. Cele mai numeroase sunt cântecele de dragoste, urmate de cele de dor și jale și de înstrăinare. Un loc important îl ocupă și cântecele de război și cele de recruție.

Una din primele melodii ce se remarcă în acest repertoriu este cântecul cu subiect contemporan de jale / despre soartă / despre deportare, intitulat *Pe data de șase iunie* (nr.1590.1) înregistrat în 1989 de la Olga Pascari (n.1935) din satul Japca, raionul Camenca. Cântecul are nu

doar o valoare de memorie culturală, ci și una istorică și socială, întrucât subiecte despre deportare nu au fost înregistrate atât de des în arhiva de folclor, din cauze de la sine înțelese – în anii puterii sovietice, cunoașterea unor asemenea cântece constituia un delict, iar interpretarea acestora – un act de curaj civic. Abia după 1989 a fost posibil să se vorbească deschis despre deportări iar înregistrarea acestui cântec demonstrează faptul că memoria populară și creația autorului anonim nu pot fi puse sub obroc.

Textul poetic conține 20 de strofe, fiind unul din cele mai voluminoase din cele descifrate. Subiectul este axat pe un eveniment istoric concret – deportarea din 6 iunie 1949, când, precum se știe, au fost ridicați și trimiși în Siberia mii de moldoveni din întreaga Basarabie. Având în vedere conținutul de imagini și motive poetice, putem presupune că textul este „trăit" chiar de autoare, deși la momentul înregistrării avea o vârstă relativ tânără de 44 de ani. Pe parcursul textului, se perindă mai multe motive poetice tragice, dureroase ce se intercalează în mod organic, în fața ascultătorului apărând întregul zbucium sufletesc pe care l-au trăit miile de deportați. Astfel, primele 3 strofe au un caracter descriptiv concret și povestesc despre evenimentul tragic care a avut loc:

Pe data de șase iunie /
A fost ridicarea lumii //
Încuiete în vagoane /
Zece mii și milioane //
Cu zăvoare ruginite /
Cu lăcăți lăcătuite.

Urmează cunoscutul „blestem" al trenului –

Trenule, să nu ai parte /
de șuruburile toate /
că tare m-ai dus departe

și motivul de ursită și înstrăinare –

Câte lacrimi am vărsat /
făceam o fântână-n sat.

Punctul culminant al cântecului îl reprezintă strofele 9 și 10, ce conțin un blestem „greu" asupra Siberiei:

De-ar da Dumnezeu odată /
Să ardă Siberia toată //
Să rămâie numai scrum /
Să-mi facă și mie drum.

Textul continuă cu mărturisirile emoționante ale eroului liric care este la limita disperării, exprimate sugestiv prin cunoscutul motiv:

inimioară cu lăcată /

de te-ai descuia odată,

ce indică spre faptul că textul este o izbucnire a celor mai lăuntrice trăiri, o adevărată spovedanie:

c-așa-mi vine uneori /

să beau otravă să mor //

dar mai stau și mă gândesc /

La ce să mă otrăvesc // La ce să mă otrăvesc /

Când am zile să trăiesc.

Ultimele strofe conțin câteva motive de mare forță emotivă – al dorului de familie, de cei dragi, alături de motivul înstrăinării, al singurătății: exprimate prin procedeul poetic al paralelismului analogic:

C-așa-mi vine câte-odată /

Să mă sui pe munți de piatră //

Să-mi văd mamă, să-mi văd tată /

Nu-mi văd mamă, nu-mi văd tată //

Parcă sunt făcut din piatră,

dezvoltat prin imagini paralelistice contrastante (munți de piatră-munți de flori):

Să mă sui pe munți cu flori /

Să-mi văd frați, să-mi văd surori /

Nu-mi văd frați, nu-mi văd surori, /

Parcă sunt născut din flori.

Având în vedere această bogăție tematică și semantică exprimată într-un limbaj atât de sugestiv, considerăm că acest text este unul din cele mai valoroase din cele cercetate, exprimând cele mai profunde trăiri sufletești ale omului crunt lovit de soarta grea a deportării.

Și melodia cântecului merită o atenție deosebită. Întâi de toate, se remarcă forma strofică ternară ABC, cu repetitivitatea rândurilor poetice *aab*, absența refrenului – elemente specifice melodicii cântecelor nistrene.

Exemplul 9. *Pe data de șase iunie*. AF AMTAP, 1590.1, Inf. Pascari Olga, n.1935, s. Japca, r. Camenca, Anexa 2, nr. 121:

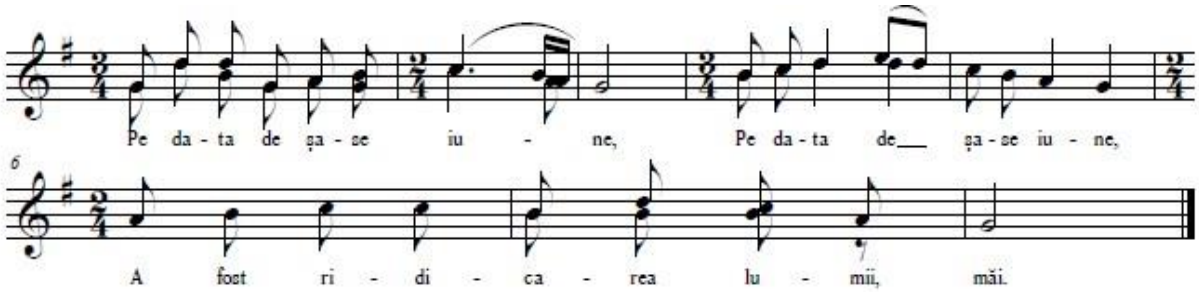

În opinia noastră, melodia este o variantă cunoscută și în alte sate din Valea Nistrului, întâlnită și cu alte texte. Spre exemplu, în arhiva de folclor AMTAP, am găsit o variantă melodică foarte asemănătoare, cu subiect de război – *Nistrule, apă vioară* (nr.1399.1) – înregistrat în anul 1985 în satul Delacău, raionul Anenii Noi, interpretat la două voci, în duet. Melodia de bază este la vocea inferioară, cu anumite schimbări în segmentul final. Vocea a doua se suprapune în terță, sextă și octavă. Spre deosebire de structura melodică a cântecului *Pe data de șase iunie*, aici apare înlocuirea celui de-al treilea rând poetic cu silabele *trai, lai, lai…*, în timp ce primele două rânduri se repetă, la fel ca în varianta de mai sus.

Exemplul 10. *Nistrule, apă vioară*. AF AMTAP 1399.1, Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924 și Iordan Maria, n.1933, s. Delacău, r. Anenii-Noi, Anexa 2, nr. 74:

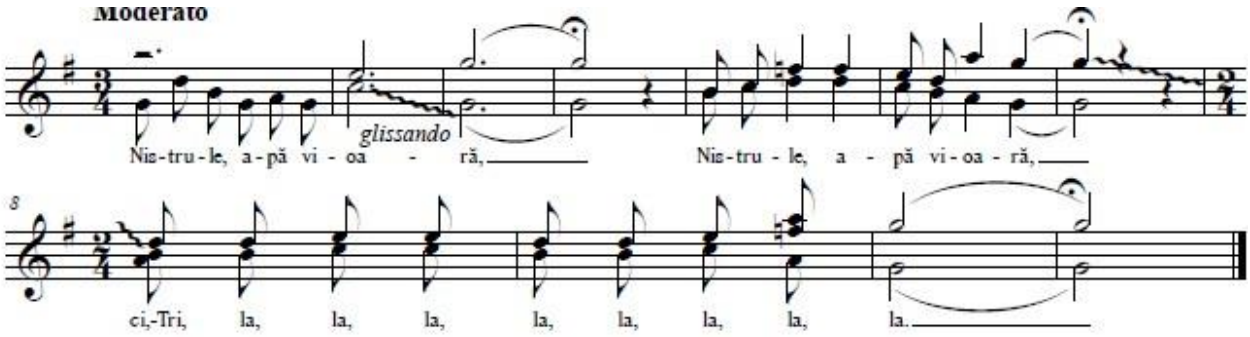

Trebuie să spunem că și acest cântec este unul din cele ce se remarcă în mod deosebit în colecția arhivei. Ca și exemplul precedent, textul are o lungime considerabilă – 29 de strofe, ce îmbină mai multe motive poetice. Eroul liric este soldatul, cu trăirile lui, în mijlocul unui război crunt în munții Caucaz.

Motivul poetic predominant este de factură mioritică, desfășurat de la persoana întâia:

Nistrule, apă vioară /

Face-te-ai neagră cerneală /

Să te pun în călimară /

Să-mi scriu o carte poștală /

S-o trimit la maica-n țară. /

Să nu-i scriu că-s împușcat /

Dar să-i scriu că-s însurat /

După fata vântului /

În fundul pământului.

Un al motiv este cel al sorții grele, deseori întâlnit în texte de ursită și de înstrăinare:

Rău, maică, m-ai blăstămat, /

De-am ajuns și eu soldat /

Și m-ai blăstămat și lunea /

De-am ajuns să-nconjur lumea, /

Și m-ai blăstămat și marța, /

Ca-n război să-mi petrec viața.

Însă, dacă de obicei, acesta este specific liricii feminine, aici, el apare în raport cu soarta ostașului. Remarcăm acest detaliu ca fiind specific cântecelor din Valea Nistrului, motivul „ursitei bărbătești" fiind prezent într-un șir de alte cântece.

În arhiva de folclor a AMTAP sunt și alte melodii ce se deosebesc printr-o bogată paletă a motivelor tematice – putem aduce ca exemplu cântecul de ursită *Foaie verde trei crenguți* (1591.8) înregistrat în satul Japca, Camenca în anul 1989 de la Efrosinia Pascari. Aici putem urmări o adevărată dramă a unei fete lăsată de iubit cu un pruncuț în brațe – în prim plan apar motivele blestemului de dragoste, al dragostei nefericite, al ursitei:

Cine iubește și lasă /

Din ostrov să nu mai iasă /

Când a vrea el ca să iasă /

Chică-i carnea de pe oasă /

Să-i rămâie osul gol /

Să-l ajungă al meu dor.

Un loc aparte în repertoriul din nistrean păstrat în arhiva AMTAP îl ocupă cântecele tărăgănate, în tempo mai lent, care mai sunt numite și „prelungi", interpretate *poco rubato*. Deși tempoul mai lent permite utilizarea unei ornamentici mai bogate, totuși, în contextul general al cântecului nistrean, în repertoriul vizat nu observăm diferențe substanțiale în acest sens. Consemnăm, însă că acest repertoriu conține o melodică și o versificație deosebit de diversă și bogată, printre care se remarcă cântecele de înstrăinare *Poamă neagră, agurită* (1259.4), înregistrat în 1980 de la Eugenia Rotaru, 54 de ani, în satul Țahnăuți, Rezina; *Cucușor cu pană mură* (472.9) înregistrat în 1971, de la Alexandra Bardă, de 70 de ani, din satul Podoima, Camenca; cântecul de ursită *Bine, maică, ți-a părut* (1127,8) și cântecul de dor *Amărâtă-i turturica* (1127.1) înregistrate de la Hartina Cristal, în anul 1978 în Cosăuți, Soroca ș.a.

Exemplul 11. *Cucușor cu pană sură*. AF AMTAP, 472.9, înr. în 1971, Inf. Alexandra Bardă, 70 de ani, s. Podoima, r. Camenca, Anexa 2, Nr. 14.

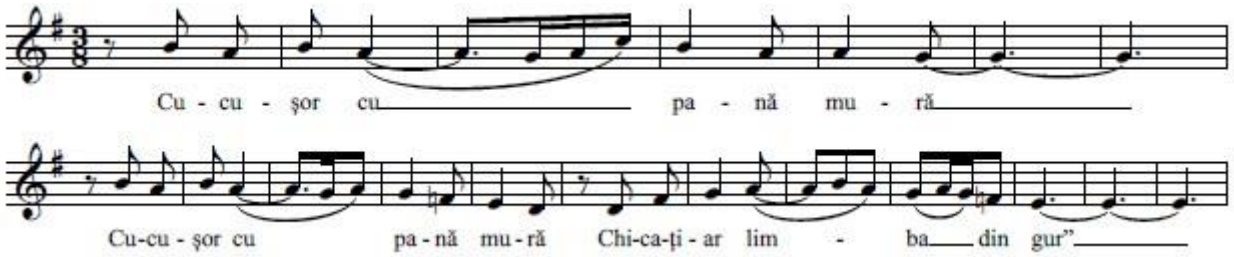

Imaginile poetice în acest cântec sunt de o mare expresivitate, fiind exprimate prin comparații și analogii de o deosebită frumusețe:

Cucușor cu pană mură/

Chicați-ar limba din gură //

Să-și rămâie gura lină/

Cum am rămas eu străină //

De străină ce-am rămas/ Parcă-s neagră pe obraz //

Neagră, neagră și pătată/

De la părinți depărtată.

Planul sonor al melodiei este bazat pe pentatonicul de mod 4 (re-mi-sol-la-si), iar structura cu caracter repetitiv a strofei muzical-poetice indică spre stratul vechi al melodicii.

Dintre melodiile de petrecere și de pahar se remarcă *Păhăruț cu boghiți verzi*. Versul conține un limbaj bogat și pitoresc, plin de haz, de voie bună, de comparații neașteptate:

Păhăruț din boghiț verz /

Multe daravele vez //

Păhărușu-i ca un pește/

El de gură se lichește //

Bun îi vinul și rachiu /

Dar mai bun mahalagiul.

Este interesantă și maniera de interpretare a melodiei, în care se întrevede exuberanța, veselia molipsitoare, libertatea vocală. De aici, probabil, vine și interpretarea variată a strofelor.

Exemplul 12. *Păhăruț din boghiț verzi*. AF AMTAP, 1261.6, Inf. Ivancov Maria, n. 1927, înr. în 1980, Țahnăuți, Rezina, Anexa 2, nr. 59

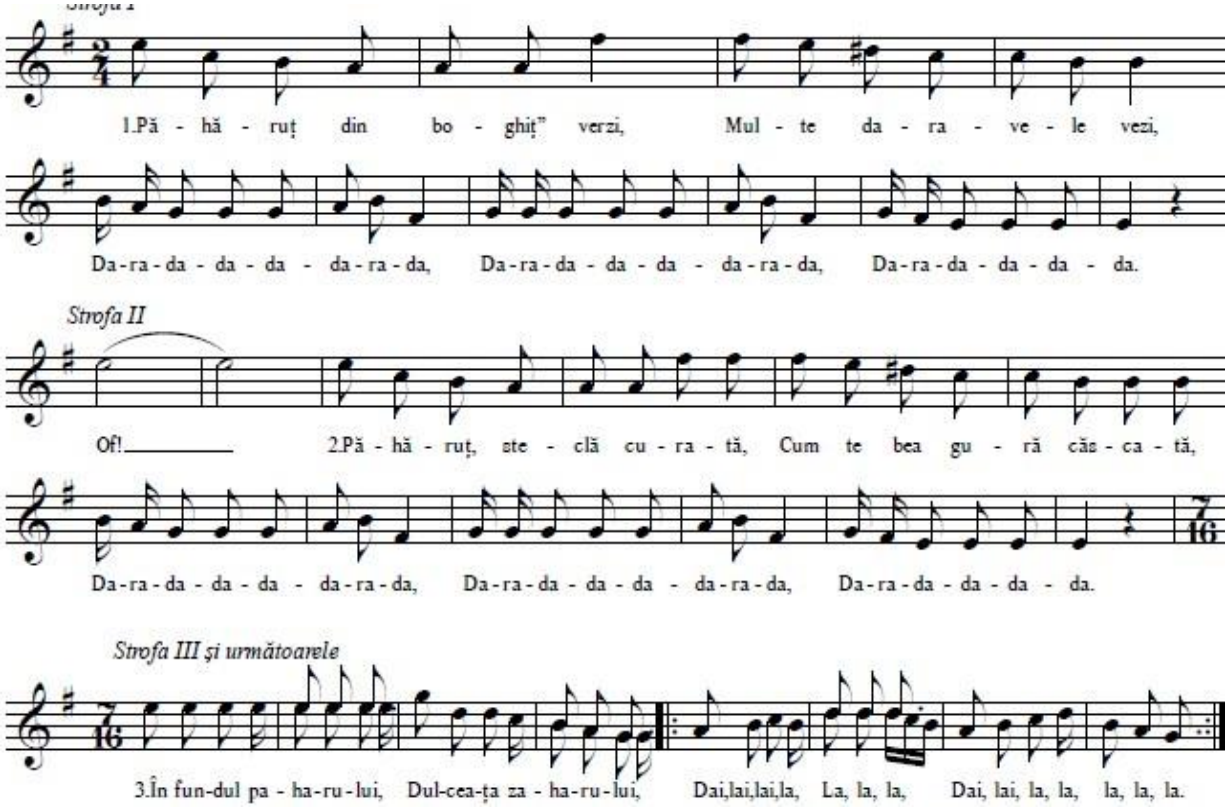

În arhiva AMTAP se păstrează și melodii cu tematică sovietică – „tribut" al timpului – printre care se remarcă două cântece din Mălăiești, Grigoriopol, înregistrate în anul 1973 – *Măi, ce-i vesăl în colhoz* (814.1) și *Dis-de-dimineață eu te-am adăpat* (814.7). Având în vedere conținutul și structura versurilor, după toate probabilitățile, acestea sunt de autor: structura versului este străină de cea tradițională. Urmărim, astfel, succesiunea unui vers octosilabic și a altuia hexasilabic, și rima îmbrățișată în cadrul strofei (1-3; 2-4), structuri nespecifice versului popular:

Măi, ce-i vesăl în colhozIa ce grâu, ia ce grâu
Creşte sprinten şi frumos
Pân-la brâu, pân-la brâu. (Arhiva AMTAP, nr. 814.1)
Disdedimineață
eu te-am adăpat
Și în loc de paie
Gaz eu ți-am turnat
Haide, bătrânele
Tractore bălan
Că întâia oară
am ieşit pe lan. (Arhiva AMTAP, 814.7)

Și structurile melodice ale acestor două cântece denotă „deviații" de la tiparele folclorice și pot fi atribuite stratului contemporan. Având în vedere repertoriul actual, cunoscut de autorul

tezei din cadrul expedițiilor personale efectuate în ultimii ani (urmează a fi analizat în compartimentul următor), putem conchide că melodiile cu subiecte sovietice au circulat și au fost înregistrate doar în perioada sovietică, iar după 1989, acestea nu se mai interpretează, întrucât nu mai reflectă realitățile timpului.

Printre melodiile contemporane înregistrate se află și cântece devenite șlagăre în perioada sovietică, adoptate în repertoriul activ al satelor: spre exemplu, melodia *Frunzuliță, foi și-o fragă* (1261.7), înregistrată în 1980 de la Tamara Ceban, 43 de ani, din orașul Căușeni, a fost foarte populară în interpretarea duetului Valentina Cojocaru – Teodor Negară sau melodia de „viață nouă" *Și-am zis verde strop de rouă*, (nr.815.4) înregistrată în 1973 de la Gavriil Robceag (n.1912, 61 de ani) din Căușeni, din repertoriul lui Teodor Negară. Ambele melodii, având, cel mai probabil, autori, parcursese la momentul colectării un anumit proces de folclorizare.

Un șir întreg de melodii nistrene înregistrate în arhivă sunt preluate din repertoriul cântăreților de folclor din Republica Moldova și din întreg spațiul românesc, auzit la radio, televiziune, în concerte – melodii foarte cunoscute acum 20, 30, 40 sau chiar 50 de ani. Este un proces relativ nou în mediul tradițional ce datează odată cu apariția aparatelor de radio și TV în sate – anii 1940-1950, ce are semnificații multiple și un impact deseori negativ asupra proceselor firești, milenare, de transmitere și perpetuare a folclorului. Fără a aborda aici mai pe larg această problematică complexă, constatăm că multe din cântecele preluate au cunoscut un anumit grad de adaptare melodică sau poetică, parcurgând în așa mod, poate, o primă etapă de folclorizare. Am putea remarca aici melodii precum *Ia-mi, tătucă, papucei* (815.2) din repertoriul Angelei Moldovan; *Ghiocel de deal adus* (1588.6) din repertoriul Irinei Loghin; *M-a jucat badea la horă* (1399.2) din repertoriul Valentinei Cojocaru; *Moș Ion cu vinul bun* (424.4) și *Inimă de-amărăciune* (1588.5) din repertoriul Mariei Drăgan.

Este interesant să găsim în arhiva de folclor a AMTAP, într-o localitate situată pe râul Nistru, un cântec despre un alt râu important al românilor – Mureșul – „prezent", la fel ca și Nistrul, în cele mai diverse contexte poetice – de dragoste, de dor, de jale etc.: este vorba despre cântecul de înstrăinare *Mureș, Mureș, apă lină*. Melodia în cauză este, de fapt, o versiune a cântecului *Mureș, Mureș, apă rece* din repertoriul unui mare cântăreț din Valea Mureșului – Petre Săbădeanu, foarte popular începând cu anii 1960. Versiunea înregistrată în satul Japca conține cu totul alt text decât cel al cântărețului, având un subiect de înstrăinare – temă predilectă pe Valea Nistrului – de mare forță emotivă: *Mureș, Mureș, apă lină/ Cine-a bea apă din tine/ Să fie străin ca mine*. În comparație cu melodia de pe Mureș, cântată doinit, pe Nistru acesta se cântă mai ritmat și mai puțin ornamentat, deși într-un tempo destul de lent.

Exemplul 13. *Mureș, Mureș, apă lină*. AF AMTAP, 1592.2, Inf. Ecaterina Ucrainciuc, n.1948, 41 de ani, înr. 1989, s. Japca, r. Camenca, Anexa 2, 131.

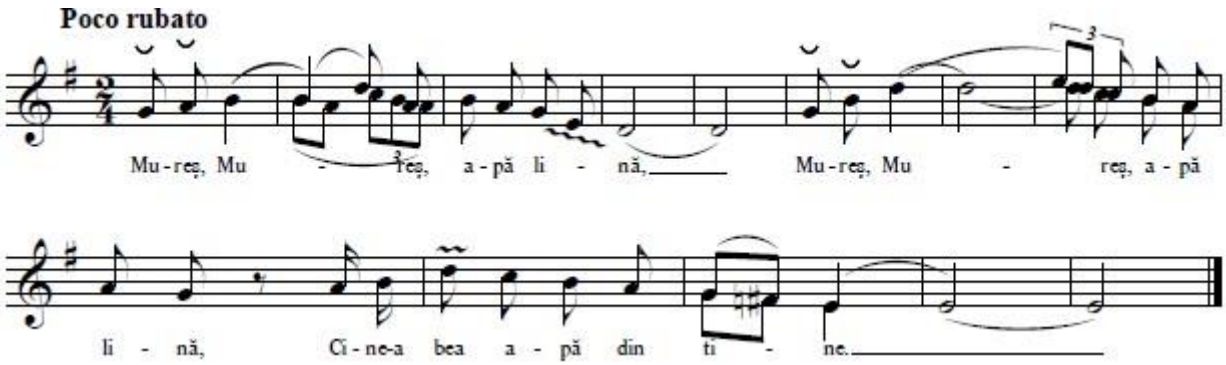

Consemnăm și procese de transformare a unor melodii cunoscute, cântate cu alte versuri: spre exemplu, cântecul *Ici în vale la prăsad* (421.3) este o variantă a melodiei *Leliță Ioană*, din repertoriul Ioanei Radu. Mai mult, putem urmări și adoptarea în repertoriul activ a unor melodii de mare popularitate, din surse străine de folclor. Așa sunt melodiile *Mult e dulce și frumoasă* (AF AMTAP 1587.2, Anexa 2, Nr. 97, versuri Gh. Sion, muzică I. Cartu), cunoscută de cea mai mare parte a purtătorilor de folclor de vârstă înaintată, din spațiul basarabean, din repertoriul școlar românesc din perioada interbelică.

Un cântec deosebit de interesant, cu titlul *Într-o zi de toamnă* a fost înregistrat în anul 1980 în Țahnăuți, Rezina, de la Eugenia Rotaru, de 58 de ani (AF AMTAP, 1259.13, Anexa 2, 52). Melodia este, din câte se pare, o versiune a șlagărului german din perioada interbelică *Lili Marlen* din repertoriul renumitei cântărețe Marlene Dietrich. Versiunea „nistreană" a acestei melodii conține și un text compus, după toate probabilitățile, despre ocuparea Ardealului în cel de-al doilea război mondial, în urma dictatului de la Viena:

Într-o zi de toamnă/
Cu tristețe grea/
Mi-au furat maghiarii/
Colț din țara mea.

Nu cunoaștem soarta „folclorică" ulterioară a acestui cântec, însă fenomene asemănătoare de împrumutare a unor melodii străine – în cazul dat, de estradă – în folclorul nostru au fost semnalate și puse în discuție încă în perioada interbelică de către G. Breazul: „Lucrările de culegere și studiile asupra cântecului popular, datorite compozitorului și folcloristului *Bela Bartók*, dar mai ales intervențiile critice și cercetările comparative ale *prof. Coriolan Petranu*, aduc pe primul plan al interesului științific, problema influențelor suferite de muzica populară a unei națiuni din partea altor neamuri, acea a împrumuturilor de motive melodice, desenuri ritmice, de

instrument muzicale și de elemente tehnice din care își iau forma artistică producțiile muzicale ale unei națiuni” [20, p.352], tema fiind dezvoltată ulterior în etnomuzicologia românească.

În spațiul cercetat, se remarcă și așa zisele cântece de glumă de tip *ciastușka*, specie întâlnită la popoarele slave (ucraineni și ruși): melodiile *Poloboace* (1123.2) din Cosăuți, Soroca; *La râpa cu tufele* (473.4), din Podoima, Camenca ș.a. pot fi înscrise în această categorie. Pentru aceste melodii este caracteristică repetitivitatea unor motive melodice scurte și umorul deseori „pipărat” al textelor:

La râpa cu tufele/
Spală Lida rufele/
Le spăla, le săpunea,
Albe ca tureatca mea//
Și pe sârmă le-ntindea/
Și câinele hârâia/
Leagă-ți, bade, câinele,/
Că ți-a rupe rufele//
Da eu câine n-oi lega/
Las-să-ți rupă rufa ta.

Este interesant că această din urmă melodie conține un text întâlnit și pe alte melodii, publicate în mai multe colecții de folclor – [12; 87; 69]. Melodia se bazează pe o pentacordie de tip major cu finala pe treapta a IV-a, iar ritmul giusto-silabic izoritmic, bazat pe celule pirice sugerează o manieră de interpretare declamativă. Iată varianta din arhiva AMTAP:

Exemplul 14. *La râpa cu tufele*. AF AMTAP 473.4. Inf. o femeie, Podoima, Camenca, Anexa 2, nr. 16.

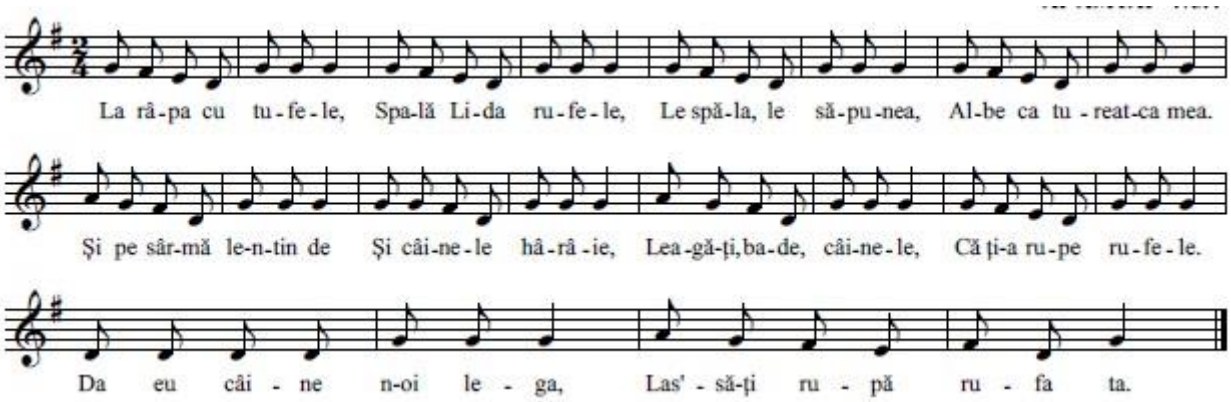

3.3. Purtători de folclor și repertoriul de cântec propriu-zis din Valea Nistrului în contemporaneitate

Pe parcursul ultimilor 15 ani, autorul tezei a realizat un șir întreg de expediții în satele de pe malul stâng al Nistrului, formându-și o colecție de melodii ce include practic toate genurile și speciile folclorice românești. Specia lirică a cântecului propriu-zis ocupă un loc aparte în colecția personală, aceasta fiind una din cele mai bine păstrate și viabile din lirica folclorică vocală întâlnită în zona dată. Astfel, au fost înregistrate, selectate, transcrise și analizate circa 150 de melodii.

După criteriul conținutului tematic, am grupat repertoriul colectat (ca și repertoriul din Arhiva AMTAP) în 14 grupuri tematice – 1) de dragoste; 2) de dor și jale; 3) de înstrăinare; 4) despre deportare; 5) de ursită și noroc; 6) de recruție; 7) de război; 8) de glumă; 9) de petrecere și joc; 10) patriotice; 11) meditative; 12) cu subiecte familiale; 13) cu subiecte sovietice „de viață nouă"; 14) contemporane. Spre deosebire de repertoriul din arhivă, în colecția autorului predomină tematica de dragoste, urmată de cea de dor, jale și înstrăinare. De asemenea, un loc important îl ocupă și cântecele de război și cele de recruție.

Arealul localităților vizate în cercetările de teren include peste 10 sate: Nezavertailovca și Cioburciu, raionul Slobozia, raionul Tiraspol; satele Talmaz, Corotna și Cioburciu, raionul Ștefan Vodă; satele Coșnița, Goian, Roghi, raionul Dubăsari; Butor, raionul Grigoriopol; Satele Slobozia și Târnauca, raionul Slobozia.

Pe parcursul expedițiilor personale de colectare a folclorului, am întâlnit numeroși interpreți, iubitori pasionați ai muzicii noastre populare, păstrători ai tradițiilor și a unui valoros repertoriu. Printre aceștia, cei mai importanți sunt: Negrețcaia Svetlana și Focșa Natalia din s. Slobozia; Malzam Evdochia din s. Coșnița r. Dubăsari; Zgherea Aliona, Zbârnea Maria din s. Goian, r. Dubăsari; Pavlova Ludmila din s. Roghi, r. Dubăsari; Balanco Nina din s. Butor, r. Grigoriopol; Socolan Maria din s. Tărnauca, r. Slobozia; Milenti-Nicolau Agafia din s. Cioburciu, Ștefan-Vodă; Nadejda Deliv din s. Talmaza, Ștefan-Vodă; Crâșmari Alla din s. Corotna, r. Slobozia; Ceaicovschi Vasile din s. Cioburciu, r. Slobozia; Vera Sandul și Liubovi Prodius din Nezavertailovca, raionul Slobozia ș.a. De asemenea, un număr mare de melodii a fost înregistrat de la ansamblul *Drăgaica* din orășelul Slobozia și în special, de la S. Negrețcaia, care deja de mai bine de 20 de ani conduce acest ansamblu [56, 62, 63].

Practica expedițiilor a permis observația directă pe teren, notarea unor date care rămân în afara înregistrărilor audio păstrate în arhivele de folclor. Din această perspectivă, ne-a fost interesant să urmărim contextele biografice ale interpreților-informatori și alte elemente care, analizate împreună, permit formarea unui „tablou" al funcționării și a circulației melodiilor,

aspecte ale creației și interpretării în diverse împrejurări, ale manierei de interpretare etc. În cele ce urmează, vom prezenta câteva „mini-portrete de creație” ale unor interprete care ne-au comunicat un repertoriu larg de cântece, reprezentativ pentru zona dată.

Cea mai în vârstă informatoare a fost regretata **L. Prodius** (1932-2017; născută Cocieru), de la care am înregistrat melodii de diferite genuri – colinde, cântece de stea, romanțe, cântece de lume, melodii din repertoriul nupțial ș.a. Mai mult de 50 de melodii din acest repertoriu le-am atribuit speciei lirice de cântec propriu-zis. La momentul când au fost făcute înregistrările, D-na Prodius se afla la respectabila vârstă de aproape 80 de ani, însă memoria ei a păstrat cu grijă atât melodiile cât și cuvintele creațiilor. Nu a fost originară din zona nistreană, fiind născută pe malul Prutului, în satul Duruitoarea Nouă din raionul Râșcani. Rămânând orfană la vârsta de 13 ani, ea se stabilește la Dnestrovsc, aici întâlnindu-și viitorul soț, Ivan Prodius din satul Nezavertailovca, formându-și o familie și educând doi feciori.

Satul Nezavertailovca, așezat în imediata apropiere cu satul românesc Grădinița (situat pe teritoriul Ucrainei), era renumit prin repertorii folclorice bogate. In anul 1965, când s-a format colectivul folcloric de amatori, L. Prodius, fiind îndrăgostită de cântecul popular românesc, s-a înscris în colectiv, ea având o voce frumoasă de *alto*, cu un timbru bogat. Aducând multe cântece din satul natal, ea îmbogățește repertoriul acestui colectiv – printre melodiile acestea numărându-se și renumitul cântec *Măriță, Măriță, tânără fetiță*, care a fost foarte îndrăgit de ansamblu, acesta luându-și și denumirea, de ansamblul folcloric *Mărița*.

Repertoriul interpretei s-a îmbogățit pe parcursul anilor prin numeroase piese locale. Totodată, după cum este și firesc, ea a cântat și creații auzite la radio și TV, de la interpreții îndrăgiți. De la L. Prodius am înregistrat cântece de circulație contemporană destul de intensă în Valea Nistrului – *Am pus pânza după casă* (CA 132), *Hai, Ileană-n deal la gară* (CA 126), *Bate vântul vălurele* (CA 124), *Are mama fată mare* (CA 122); *Paraschiță, ochi de poamă* (CA 117), *Prin pădurea verde, deasă* (CA 143) ș.a. O melodie interesantă din repertoriul ei este *Am pus pânza după casă,* un cântec de glumă, specific pentru repertoriul din Valea Nistrului

Exemplul 15. *Am pus pânza după casă*. Inf. L. Prodius. Col. autor. Anexa 1, Nr. 119.

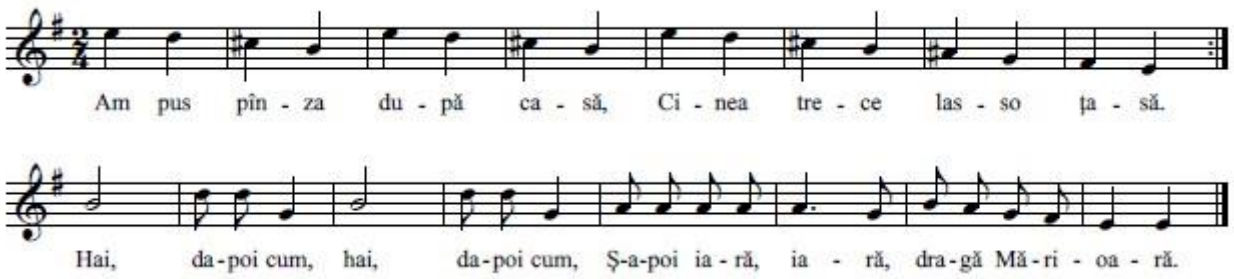

Are o structură specifică versului românesc, în tipar metric octosilabic și un refren format din repetarea versului exclamativ *Hai, d-apoi cum!*, la care se adaugă două versuri hexasilabice: *Și-apoi iară, iară,/ Dragă Mărioară*. Această îmbinare a octo- și hexasilabicului mai puțin specifică versului tradițional e întâlnită deseori în structurile cântecelor locale. Totodată, structura sonoră denotă clar prezența modului cromatic 1, considerat a fi „cel mai răspândit" [100, p.127] și unul din cele mai vechi în arealul românesc, întâlnit în specii ancestrale precum doina, bocetul, balada. Sistemul ritmic este giusto-silabic, în care observăm corespunderea clară silabă-notă, în formule izoritmice preponderente de spondeu și piric.

Un alt cântec din repertoriul L. Prodius, *Bate vântul vălurele*, este reprezentativ pentru repertoriul nistrean, fiind cunoscut cu un șir întreg de texte diferite, având în acest caz, subiect de înstrăinare. Și în structurile acestuia observăm elemente specifice melodicii românești precum ritmul giusto-silabic, paralelismul modal ionic-eolic, forma strofică ternară repetitivă AA/BC, în care ultimele două versuri se repetă: *abcc*, fără refren.

Exemplul 16. *Bate vântul vălurele*. Inf. L. Prodius, CA 124, Anexa 1, Nr. 114.

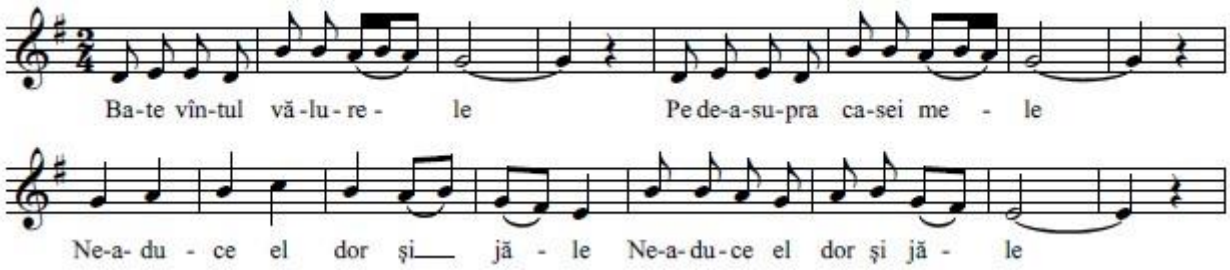

Repertoriul preluat de la L. Prodius demonstrează că ea a fost un veritabil purtător de folclor tipic pentru contemporaneitate, ce a deținut un foarte valoros fond de cântece de strat vechi, specific zonei cercetate, dar și un vast repertoriu contemporan, de strat nou. Totodată, am înregistrat de la ea și câteva romanțe, cântece orășenești, o serie de cântece din repertoriul unor cântăreți de folclor din Republica Moldova și din România, „șlagăre" folclorice ce s-au bucurat de popularitate încă începând cu perioada interbelică. L. Prodius a fost interesată de istoria plaiului natal – a cercetat materialele din arhiva raională, scriind propria versiune a înființării satului Nezavertailovca; a fost autoare de poezii și povestiri (povestirea *O zi la război*), pe care le publica în ziarul raional. A păstrat valoroase amintiri despre Nicolai Țurcan, poet și profesor de limbă română din Nezavertailovca, care a fost deportat în Siberia din motive politice. În anii de deportare, Nicolae Țurcan și-a scris poeziile pe scoarțe de mesteacăn, aducându-le acasă, la întoarcerea din Siberia. Câteva din aceste versuri au fost publicate de D-na Prodius în ziarul raional. De asemenea, a scris un articol în gazeta raională și despre cunoscutul istoric moldovean Petru Danici – veteran

de război și membru al ansamblului *Mărița*. În ultimii ani de viață, L. Prodius a alcătuit o broșură cu texte din repertoriul ansamblului folcloric *Mărița*, în care a activat întreaga viață.

Maria Zbârnea și ansamblul *Nistreanca*. O altă interpretă, păstrătoare a creației populare românești din stânga Nistrului este Maria Zbârnea (n. 1950; născută Goriținco), locuitoare din satul Goian, raionul Dubăsari. Originară dintr-o familie de țărani din satul Oxentea, același raion. Din spusele ei, ambii părinți aveau voci foarte frumoase și deseori cântau cu diferite ocazii acasă, alături de vecini, cumetri și alte rude din alte sate, astfel că Maria și cei doi frați ai săi au îndrăgit cântecul din copilărie. Deși nu mai sunt astăzi în viață, cei doi frați ai ei erau cunoscuți în sat pentru vocile clare, puternice și melodioase. Întreaga viață, după spusele ei, D-na Maria „își alină sufletul cu cântecul". Lucrând pe câmpiile colhozului din tinerețe, obișnuia să cânte în timpul lucrului sau seara, „când se întorceau cu fetele de la câmp, tot drumul cântau, până ajungeau în sat". D-na Zbârnea își amintește cu drag de tinerii din sat, care, mai zăbovind după o zi de lucru pe toloacă, unde era un loc cu o natură „frumoasă ca în povești", cântau împreună cântece pe două voci, se întorceau apoi acasă „cu sufletele împăcate"[18].

La sfârșitul anilor 60 ai secolului trecut, în satul vecin Molovata Veche s-a format un grup folcloric, în care s-a înscris și M. Zbârnea. Împreună cu alte fete din sat, seara după lucru mergeau la repetiții. De-a lungul anilor, ansamblul și-a format un repertoriu bogat, evoluând în satele și orașele vecine – Susleni, Orhei, Vadul lui Vodă, la Doroțcaia și Crasnâie-Ocna, Ucraina. În anii 1970 s-a căsătorit în satul Goian și, împreună cu soțul, au fost invitați să cânte în ansamblul folcloric *Spicușor* ce activa în sat, condus de d-na Zinaida Gherghiș (astăzi – ansamblul *Nistreanca*). Colectivul era format din 10 femei în vârstă, originare din sat, la care s-au alăturat mai mulți tineri de diferite profesii (profesori, țărani, bibliotecara ș.a.) și interpreta doar cântece moldovenești *a cappella*, fiind foarte bine primit la diferite sărbători, concursuri și festivaluri.

Pentru prima dată, ansamblul a participat la un festival folcloric, în satul Lunga, în anul 1975, iar dintre membrii ansamblului de atunci, unii mai activează și astăzi – Matroana Stăjilă, Efrosinia Cijevscaia și Olga Novac, care în prezent este la vârsta de peste 80 ani. În ultimii ani, ansamblul *Nistreanca* a participat la festivalul folcloric de la Dubăsarii-Vechi, desfășurat chiar pe malul Nistrului, ocupând primul loc. D-na Zbârnea ne povestește că din motivul că au un repertoriu format din cântece vechi moldovenești, la festivalurile folclorice organizate la Tiraspol, sunt prezentate ca „Goianskie babuśki" – „Bunicuțele de la Goian". În ultimii 20 de ani, colectivele folclorice din stânga Nistrului includ în repertoriu în mod obligatoriu, cântece ucrainene și rusești.

[18] Din discuțiile purtate de autorul tezei cu Maria Zbârnea

„Credem că nu este o problemă, dar copiii din sat, care vin din noua generație, cu mult entuziasm învață anume cântecele moldovenești, fiind purtători de limbă română”, mărturisește interpreta.

Din cele circa 50 de melodii înregistrate de la Maria Zbârnea, menționăm cântecele de înstrăinare *Mamă, măiculița mea* (CA 112), *Foaie verde, doi bujori* (CA 75), cântecul de dor și jale *Crești, pădure, și te-ndească* (CA 74), cântecul de recruție *Scoală, maică, nu dormi* (CA 72), cântecele de dragoste *Nistrule, pe malul tău* (CA 81), *Mi-ai spus Ionele-odată* (CA 111), cântecul de ursită *Foaie verde, trei arginți* (CA 64), cântecul de glumă *La cumătra lăudată* (CA 104) ș.a. O parte din melodiile înregistrate sunt cântece din repertoriul unor interpreți de muzică populară din Republica Moldova și din România, iar acest fapt vorbește despre viabilitatea speciei de cântec propriu-zis, despre ușurința cu care a fost adoptat în repertoriile locale.

Unul din cântecele ce aparține fondului melodic vechi, din repertoriul interpretei, este cântecul de recruție prezentat în exemplul de mai jos. Această tematică este reprezentativă pentru întreaga zonă a Văii Nistrului, fapt explicat și prin istoria zbuciumată de care au avut parte locuitorii acesteia:

Exemplul 17. *Scoală, maică, nu dormi*. Inf. M. Zbârnea, n. 1950, CA 72, Anexa 1, Nr. 65.

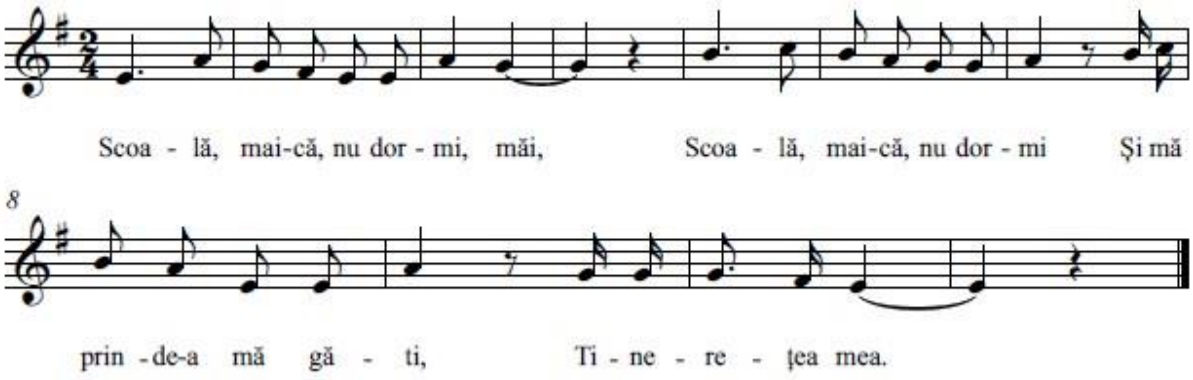

Textul, cu un accentuat conținut dramatic, denotă o structură octosilabică a versului, cu refrenul din cinci silabe *Tinerețea mea,* ce apare după cele trei rânduri repetitive, *aabc(rf)* ale strofei pătrate ABCD(rf):

Scoală, maică, nu dormi/
Și mă prinde-a mă găti//
Du-te, băiete, cu bine,/
Te-or petrece și străinii//
Hai, măicuță, dumneata/
De străini m-oi sătura//
De străini îi plină lumea/
Dar măicuța-i numai una.

Această structură repetitivă a versului, ritmul giusto-silabic, cât și structura sonoră a melodiei, ce se bazează pe un substrat sonor tetratonic *e-g-a-h*, încadrat într-o hexacordie de tip minor cu finala pe treapta I-a, denotă apartenența melodiei la stratul sonor vechi.

Cu certitudine, M. Zbârnea este nu doar o activă purtătoare de folclor din zona dată, ci datorită bogatului său repertoriu, ea contribuie la transmiterea mai departe a acestuia, la perpetuarea românității pe aceste meleaguri.

Svetlana Negrețcaia și ansamblul folcloric *Drăgaica*. Un rol important în păstrarea obiceiurilor și cântecelor românești din Valea Nistrului îi aparține ansamblului folcloric *Drăgaica* și anume conducătoarei ansamblului, Svetlana Negrețcaia (n. 1954; născută Cioburcian). Originară din Slobozia, raionul Tiraspol, dintr-o familie de țărani care iubeau foarte mult muzica – tatăl cânta la trompetă, iar mama (originară din satul Căinari) avea o voce foarte frumoasă, moștenită și de cei trei frați, Vasile, Volodea și Victor. În fiecare seară, în casa lor răsunau cântece moldovenești, ucrainești și rusești. Tatăl ei, Ștefan Ciobrucian a format o orchestră de fanfară în sat. Și astăzi, Svetlana își amintește despre fascinația copilărească cu care asculta această orchestră, mai ales vara, când se întorceau seara târziu de la lucru, iar tatăl ei făcea repetiții cu orchestra la ei acasă. I se părea o minune să audă o muzică atât de frumoasă cântată de acei oameni obosiți, care, întorcând-se de la câmp, luau în mână instrumentele și cântau. Absolvind secția de dirijat coral a Institutului de Arte din Chișinău, Svetlana Negrețcaia a activat în funcția de șefă a secției de cultură din raionul Slobozia (până în 2014), în toți acești ani continuând să conducă corurile de amatori din satele din împrejurimi.

Din 1992, devine conducător al ansamblului folcloric *Drăgaica* din Slobozia, cu care activează până în prezent. Activitatea acestui cunoscut ansamblu din stânga Nistrului a constituit subiectul unui articol semnat de autor și a unei culegeri cu repertoriul folcloric al ansamblului [64; 65]. Analizând vastul repertoriu al ansamblului, putem afirma că acesta deține un bogat fond de cântece din stratul vechi, dar și din stratul folcloric nou, cu un conținut poetic din cel mai divers: cântece de dor (*De la Nistru mai la vale*), de dragoste (*Cui nu-i place dragostea, Hai cu căruța*), de glumă (*Tot cu ochii pe cărare*), de ursită (*Săracu norocul meu*) ș.a.

Ansamblul etnofolcloric *Drăgaica* este una din cele mai importante formații de artiști amatori din orașul Slobozia și din stânga Nistrului, la etapa actuală, cunoscut prin prezența sa la cele mai diverse manifestări – concerte, concursuri și festivaluri de folclor, spectacole după obiceiurile populare ș.a.m.d. Crezul artistic al ansamblului se bazează pe faptul că folclorul constituie una din valorile naționale ale fiecărui popor, iar cântecul popular, prin mesajul său, trezește în suflet cele mai frumoase și adânci trăiri. Repertoriul ansamblului este reprezentativ pentru folclorul contemporan din stânga râului, iar cei peste 30 de ani de activitate artistică de

succes vine în confirmarea acestuia. Fiind fondat în toamna anului 1987, de către un grup de iubitori de folclor – câțiva profesori, alături de profesorul de muzică Vasile Cojocaru de la școala nr.1 din orașul Slobozia și familia de muzicieni Elena și Ion Mihalache, inițial au interpretat cântecele culese din satele raionului Slobozia – *Hai, Ileană-n deal la vie, Nistrule, cu apă rece, Săracul norocul meu* ș.a. Pe parcurs, activitatea concertistică s-a îmbinat cu cea de colectare a folclorului, iar cele mai frumoase melodii au fost incluse în programele ansamblului. Pe parcursul a doar câțiva ani, ansamblul și-a format un repertoriu bogat și a realizat câteva spectacole după obiceiuri populare, a participat și a devenit laureat la mai multe festivaluri de folclor, acasă și peste hotare – în România, China, Mongolia, Rusia.

Începând cu anul 1992 și până în prezent, S. Negrețcaia a preluat conducerea artistică a *Drăgaicei*. Alături de membrii „veterani" ai ansamblului – E. Scișciova, șefa clubului veteranilor din oraș; profesoarele Z. Șincariuc; A. Ghițman; E. Malizam; lucrătorii de cultură X. Popova; U. Lazareva; C. Oprea, V. Barcari, *Drăgaica* a reușit să se impună în viața culturală a orașului, evoluând la sărbătorile Pascale, de Crăciun, de Hramul orașului etc.

Printre membrii ansamblului se evidențiază și activitatea profesoarei Natalia Deliv, care este în componența *Drăgaicei* chiar de la înființarea ei. Domnia sa este autoarea multor scenarii după obiceiuri populare – *De la lume adunate, La gura sobei, La curățitul fântânii, Dragobetele* ș.a. Dragostea sa de cântecul popular, de străvechile obiceiuri și de mândrul port popular, s-a transmis și elevilor din școala în care activează mai mult de 50 de ani și unde a înființat un cabinet etnografic în care se găsesc obiecte de artizanat vechi, reprezentative pentru zona nistreană. În ultimii 10 ani, colectivul ansamblului *Drăgaica* s-a completat cu membri tineri – X. Popova, N. Gusca, L. Cacarcean, E. Cebotari, F. Macalici, M. Panfilii, T. Fiodorova, V. Belousova, A. Sârbu, V. Galeliuc, N. Focșa – profesori, educatori sau de alte profesii, dar care sunt împătimiți de cântecul popular și se dedică acestuia cu pasiune.

Trebuie să spunem că ansamblul vocal al *Drăgaicei* este însoțit și de un grup de instrumentiști – Ion Macalici (acordeon), Vladimir Macalici (trompetă), Alexei Balan (percuție), Dumitru Ivanov (clarinet), Ion Lipovan (baian), Iurie Focșa ce au adus un mare aport în sonoritatea ansamblului, prin aranjamentele bogate și interpretarea impecabilă.

Ansamblul s-a remarcat mereu printr-un înalt nivel de interpretare vocală și instrumentală, obținut prin lucrul minuțios în cadrul repetițiilor, prin cizelarea fiecărui detaliu din spectacolele realizate. *Drăgaica* e un ansamblu model, care acordă o atenție deosebită formării repertoriului, ce poate fi grupat în mai multe compartimente, după genurile și tematica pe care o conține.

Astfel, un loc aparte în ocupă înscenările după un obicei popular sau spectacolele tematice cu subiecte din viața de la sat. Este semnificativ că în cadrul acestor scenarii improvizate, în care

se intercalează dialogurile, cântecele, ghicitorile și cimiliturile, ba chiar și dansul, sunt aduse și numeroase informații despre vechile tradiții populare. Spre exemplu, în spectacolul intitulat *La casa părinților*, care, după scenariu, are loc „sfânta sfintelor" caselor tradiționale românești – *Casa mare*, unde se adună întreaga familie, în textul vorbit al personajelor părinților și bătrânilor găsim fragmente despre semnificațiile simbolice ale unor obiecte sau fenomene („focul este un simbol sacru", iar la întrebarea „de ce busuiocul este un simbol sfânt, care se pune și la icoane?" răspunsul este: „ia uitați-vă mai atent, crenguțele de busuioc cresc în cruce, iar dacă e uscat, nu-și pierde culoarea, mirosul". Aceste exemple pot fi continuate. Spectacolele ating și numeroase aspecte legate de obiceiurile calendaristice sau familiale – găsim mențiuni despre obiceiurile *Găina, Iertăciunea* ș.a din cadrul *Nunții tradiționale*, obiceiuri la nașterea copilului, colindatul și multe altele. De asemenea, în textele acestor spectacole găsim și date prețioase despre meșteșugurile populare, despre diferite credințe și superstiții etc. Așadar, toate aceste elemente reflectă, pe de o parte, atât tendința de păstrare a tradițiilor moștenite de la bătrânii satelor nistrene, iar pe de alta, starea actuală a obiceiurilor din acest spațiu folcloric și a vieții la sat în general.

O parte semnificativă a repertoriului ansamblului o reprezintă cântecul propriu-zis, cu toată diversitatea sa tematică – de dragoste (*Foaie verde de susai; Smărăndiță; Paște calul lui Gheorghiță; Frunză verde ca cicoarea; Paraschiță, ochi de poamă* ș.a.), de dor (*Să vii, puiule, să vii; Vin bădiță, vin deseară; Teiule cu frunza rară; Frunză verde ca mohorul* ș.a.), de glumă (*O zis mama că mi-a da; Măi bădiță, Păvălaș*), de pahar (*Polobocule*), de înstrăinare (*Vino, maică, să mă vezi; Ține-mă, măicuță, bine; Săracu norocul meu*), de petrecere (*Am venit cu drag la voi; Umpleți păhărelele*), meditative (*Așa-i viața omului*), de joc (*Dragu mi-i în sat la joc; Joacă moșul și cu baba*), de recruție (*Hai, mamă, de m-ai petrece*) ș.a.m.d. Un loc aparte îl ocupă tematica nistreană – cântecele în care Nistrul apare ca „personaj" – *Nistrule cu apă rece; La Nistru, la mărgioară; De la Nistru mai la vale; Nisrte, Nistre, apă rece* și altele care sunt cunoscute pe larg în întreg spațiul folcloric românesc.

Sursele de inspirație în formarea repertoriului sunt și ele foarte diverse – de la cântece culese din satele din preajma orașului Slobozia sau auzite de la membrii ansamblului, la melodii din repertoriul cântăreților de muzică folclorică cunoscuți din Republica Moldova sau din spațiul românesc, fapt ce arată continuitatea și înnoirea repertoriului contemporan. Foarte îndrăgite de ansamblu și de public sunt cântecele *Leliț̦o Marie* din repertoriul Mariei Lătărețu, *La portiță la Gheorghiță* din repertoriul surorilor Osoianu, *M-a trimis mama la vie* din repertoriul Veronicăi Mihai, *Mândra mea s-a măritat* din repertoriul lui Mihai Ciobanu, *Mândruliță de la munte* din repertoriul Angelei Moldovan, *Douăzeci de primăveri* din repertoriul lui Mioara Velicu, *De ce*

mamă, de ce tată din repertoriul Irinei Loghin și multe altele. Este impresionant că de-al lungul anilor, ansamblul a interpretat peste 300 de melodii.

În repertoriul ansamblului există și variante ale unor melodii folclorice din repertoriul unor cântăreți renumiți – spre exemplu, *Cântă cucul, bată-l vina* din repertoriul lui Grigore Leșe care, în repertoriul ansamblului *Drăgaica* sună ca *Cântă cucul, bată-l vina/ De răsună-n Slobozia*. În continuare, textul rămâne neschimbat, însă „localizarea" conținutului în Slobozia oferă un sens aparte acestui cântec și vorbește despre adaptarea și circulația locală activă a acestuia.

Este interesantă și o variantă locală a unui alt cântec – *Mi-o zis mama că mi-a da* – cunoscut în spațiul românesc din repertoriul Mariei Tănase și care circula în această zonă, și în perioada itnerbelică – o variantă a acestui text este inserată în colecția lui P. Ștefănucă. Este o melodie de glumă, iar textul variantei de pe Nistru nu doar că păstrează versiunea marii cântărețe (care „vine" din partea unei fete de măritat), ci și o „continuă" prin câteva strofe, cântate de un flăcău „bun" de însurat:

O zis tata că mi-a da/
Zestre când m-oi însura, //
Douăzeci de poloboace/
Fără fund și fără doage;
O zis tata că mi-a da/
Când m-oi însura://
Covățica de la pâine/
Și lanțugul de la câine. [114, p. 222].

Totodată, structura strofei este modificată față de versiunea cunoscută, în care apare ca refren exclamația *Văleleu!*, care aici lipsește. În schimb, în melodia din repertoriul *Drăgaicei*, apare în calitate de refren, după fiecare rând, versul *O zis mama că mi-a da // O zis tata că mi-a da*. Melodia este însă o versiune locală, alta decât versiunea Maria Tănase.

Exemplul 18. *O zis mama că mi-a da*. Inf. Svetlana Negrețcaia, n.1954, r. Slobozia, CA 05, Anexa 1, Nr.5.

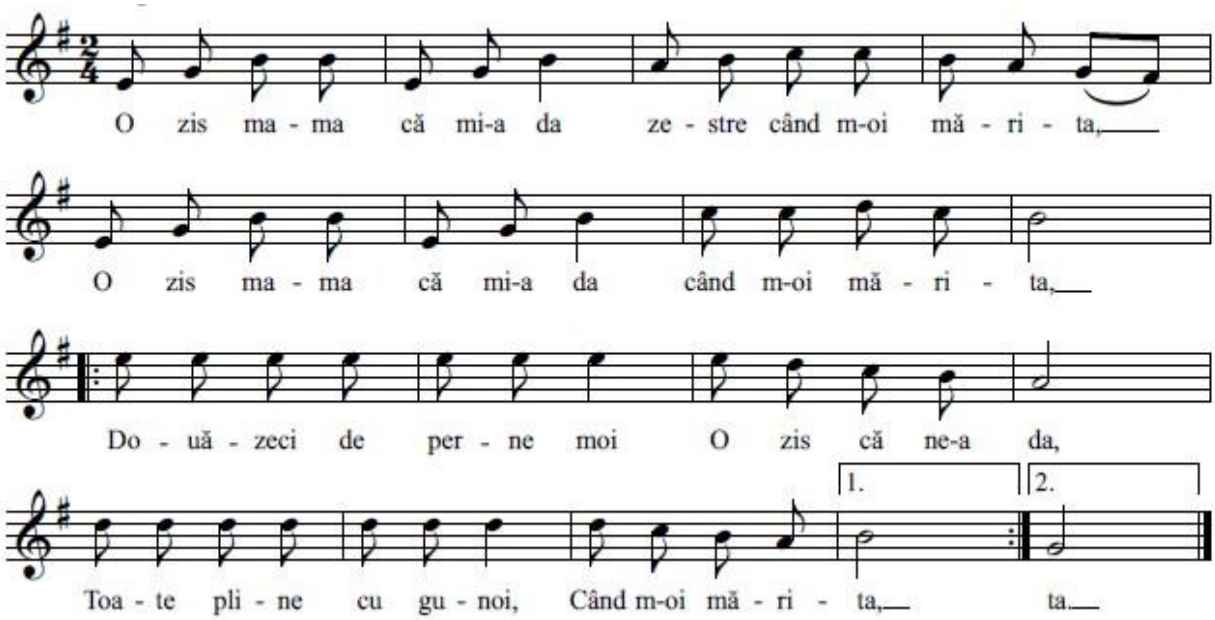

La cei 30 de ani de activitate artistică, ansamblul *Drăgaica* din Slobozia se poate mândri cu cele mai frumoase realizări, fiind nelipsit de la concerte, festivaluri și de la cele mai diverse manifestări artistice din orașul natal, din republică și de peste hotarele ei. Având un repertoriu divers, bogat, cules și bine cunoscut în satele din Valea Nistrului, areal folcloric pe care îl reprezintă, a contribuit foarte mult la promovarea cântecului folcloric și a obiceiurilor de pe Nistru, aducând nu doar bucuria întâlnirii cu valorile folclorului românesc din această zonă, ci și cu satul tradițional, cu tezaurul nesecat al neamului nostru.

3.4. Aspecte ale interpretării cântecului propriu-zis din Valea Nistrului

Cele mai multe cântece propriu-zise din Valea Nistrului înregistrate în Arhiva de folclor AMTAP și în colecția personală sunt interpretate solo, fără acompaniament. Conform acestei sistematizări funcționale, în baza unor criterii sociale și muzicale, propusă de V. Chiseliță, cu referire la cântecul propriu-zis în general, acest mod de interpretare are loc „în diverse contexte lirice, pentru delectare estetică, alinare sufletească, comunicare sentimentală” [33, p.326]. În contextele unor colective mai mari de persoane, la șezători, mese de sărbătoare etc., în satele din spațiul delimitat, cântecele propriu-zise sunt interpretate în grup/duet – de regulă, la două sau, mai rar, la trei voci (de obicei, fără acompaniament) iar acest fapt constituie un important element ce îl distinge de alte zone din Moldova. Aceste forme colective de interpretare, în opinia cercetătorului V. Chiseliță, „au fost influențate de cultura popoarelor de contact cultural, în special, de cântecul polifonic ucrainean sau „rusesc”. Ele au înlesnit și anumite împrumuturi din repertoriul muzicii corale culte (coruri școlare, cântece patriotice etc.) [idem, p.326]. Totodată, profilul

melodic al melodiilor interpretate în grup este mai puțin ornamentat în comparație cu cele interpretate individual.

Practic, în toate satele investigate au fost înregistrate cântece în astfel de interpretări. De menționat este faptul că în arhivă se găsesc înregistrări ale unui și aceluiași cântec în două versiuni – omofonă și polifonică (la două voci). Este interesant că, de regulă, în varianta la două voci, melodia principală se plasează în vocea inferioară, iar cea superioară se poziționează cu o terță mai sus. Deseori melodiile finisează în octavă. Această structură specifică a fost menționată de G. Ciaicovschi-Mereșanu în prefața colecției sale *Doine, cântece, jocuri* (vezi capitolul anterior) și de etnomuzicologul V. Chiseliță, care vorbește despre „stilul polifonic de execuție" [ibidem, p.328].

Vom exemplifica prin două din cele mai cunoscute melodii din Valea Nistrului, întâlnite, de fapt, pe întreg teritoriul basarabean – *La Nistru, la mărgioară*. Această versiune la o voce, foarte cunoscută, aici se remarcă prin faptul că cele două interprete cântă în unison, înregistrarea fiind făcută de către G. Ciaicovschi-Mereșanu în anul 1985, în cadrul festivalului *La vatra horelor*.

Exemplul 19. *La Nistru, la mărgioară*. AF AMTAP 1577.8, Inf. Bureacova Al-dra, n.1911, Bușilă Nichita, n. 1910, s. Vărăncău, r. Râbnița. Anexa 2, Nr. 90.

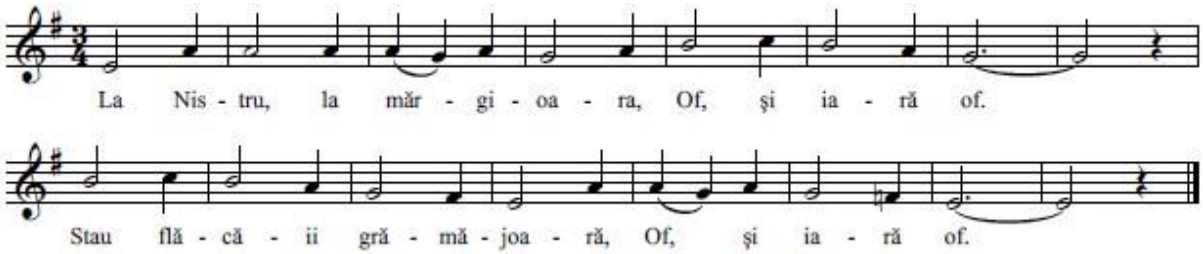

Acest cântec a fost prezentat la același festival și de ansamblul *Prealocika* din Cobasna, Dubăsari, în versiune la patru voci (AF AMTAP 1366.5), (AF AMTAP 1372.2); de grupul folcloric din Șolcani, Soroca (AF AMTAP 1376.5), la trei voci. Această din urmă versiune este interesantă prin faptul că se desfășoară în metru binar, iar melodia principală este prezentată în vocea mediană.

Exemplul 20. *La Nistru, la mărgioară*. AF AMTAP 1376.5, Inf. un grup folcloric din s. Șolcani, r. Soroca, Anexa 2, Nr. 66.

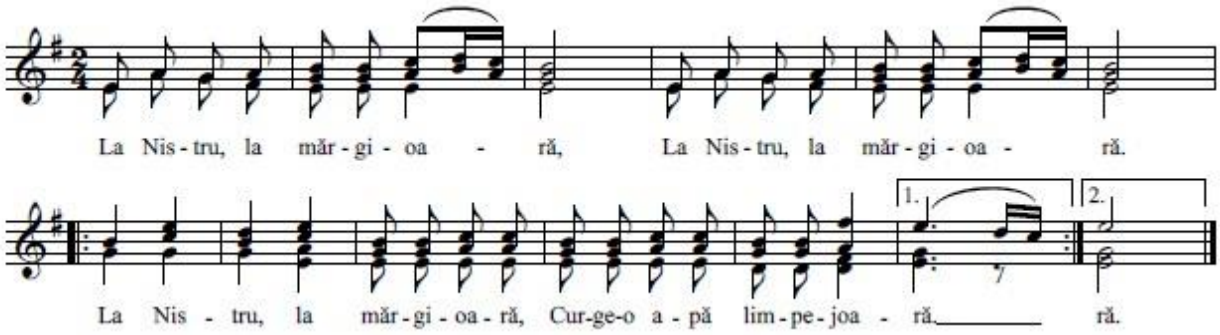

O versiune a acestei melodii – la 2 voci – a fost prezentată la festival de un grup folcloric din Năpădeni, Ungheni, sat din zona Codrilor – dovadă a popularității acestei melodii, anume în versiune plurivocală.

Grupul folcloric din satul Șolcani, Soroca, a interpretat la trei voci și cântecul *Nistrule cu apă rece* (AF AMTAP 1376.6), în arhivă aflându-se și versiunile la o voce din Cosăuți, Soroca (AF AMTAP 1121.2) și alta la trei voci din satul Mocra, Râbnița (AF AMTAP 1573.15) ale acestui cântec.

În arhiva AMTAP se păstrează și alte melodii interpretate la două sau trei voci, din Valea Nistrului. Printre acestea pot fi menționate *Vine Gheorghe de la vie* (AF AMTAP 1398.10), *Toate fetele se duc* (AF AMTAP 1398.4), *La casa cu neamuri multe* (AF AMTAP 1398.9), *Trenule, mașină neagră* (1398.8) din Delacău, Anenii Noi; *Frunzuliță de cireș* (AF AMTAP 1261.7) din Țahnăuți, Rezina; *De la Odesa la vale* (420.3) din Teia, Grigoriopol; *Foiul verde trei vâzdogi* din Cosăuți, Soroca (AF AMTAP 1127.6). Astfel, pe ambele maluri ale râului observăm același mod de interpretare, faptul fiind confirmat și de mai multe versiuni ale acestor cântece înregistrate și în colecția personală a autorului (CA23, *Nistrule cu apă rece* din Coșnița, Dubăsari, versiune la două voci; CA 25; CA 62, *La Nistru, la mărgioară* din Slobozia, și, respectiv, Goian, Dubăsari, versiuni monovocale ș.a.).

O altă trăsătură legată de modul de interpretare a cântecului propriu-zis din Valea Nistrului se referă la abilitatea interpreților de a „auzi" potențialele voci adăugătoare ale unei melodii monovocale – a doua superioară, a treia, linia basului – și de a le „alătura" cu mare ușurință în timpul interpretării. De fiecare dată, acestea se desfășoară după un tipar prestabilit de legitățile structurale ale plurivocalității nistrene [59].

În urma audierii înregistrărilor melodiile din Valea Nistrului putem constata prezența unor numeroase voci feminine și bărbătești cu calități vocale deosebite. Pe Nistru se cântă de obicei cu voci pline, bogate, cu emisie de piept. De regulă, în fiecare sat se remarcă un șir de informatori, buni cântăreți, care, de multe ori, prezintă propria manieră de interpretare, încadrată în stilul vocal al satului, deținând și un repertoriu bogat, reprezentativ. Printre acestea, am dori să menționăm

interpretările și repertoriul Hartinei Cristal și Anastasiei Andrievscaia din Cosăuți, Soroca; a Ecaterinei Melenciuc din Delacău, Anenii Noi; Robceag Gavriil, și Șerbu Mihai din r. Criuleni, Levizoru Mihail din Cosăuți, Soroca, Galben Spiridon și Gordelețchii Isac din Japca, Camenca ș.a.

Pe de altă parte, maniera de interpretare individuală este condiționată și de expresivitatea textelor, de căldura sentimentului, frământările sufletești ce le trezește, de profunzimea trăirilor etc., interpretul exteriorizează stări provocate de cele mai diverse fapte de viață, la care se fac referiri în textul poetic. Un factor aparte, ce determină maniera de interpretare îl constituie și contextul în care sunt interpretate cântecele – la o masă de sărbătoare, alături de prieteni și familie (interpretarea în grup); în singurătate sau într-un cadru mai liniștit (interpretarea individuală) etc.

Este interesant de remarcat și unele aspecte ale ornamenticii vocale a melodiilor de cântec propriu-zis din Valea Nistrului – un subiect complex ce necesită o cercetare separată. În general, ornamentica este destul de „modestă" în această zonă, în special, în interpretarea de grup, în care ornamentele aproape lipsesc. Totuși, în cântecele interpretate individual observăm prezența mordentelor, a grupetto-urilor, a apogiaturilor.

3.5. Concluzii la Capitolul 3

1. Descoperirea unei părți a Fondului de manuscrise de cântece din Valea Nistrului din colecția Ecaterinei Lebedeva, la Muzeul național al muzicii din Rusia – circa 37 de melodii nepublicate – a permis nu doar accesul la cele mai timpurii surse muzicale transcrise în manuscris, din această zonă, datând cu anii 1920, ci și o analiză comparată a repertoriului acestei specii, în această perioadă, prezența, dispariția sau circulația unor variante până la etapa contemporană.
2. Investigarea și slectarea materialelor colectate în zona cercetată, din Arhiva de folclor a AMTAP (cea mai mare din Republica Moldova), a relevat prezența unui bogat și valoros repertoriu de înregistrări audio ale cântecelor propriu-zise (conform estimărilor, mai mult de 1000 de exemplare), din 17 sate de pe ambele maluri ale Nistrului, din perioada anilor 1970-1989. O mare parte a acestor materiale au fost selectate și transcrise de autorul tezei, constituind un material reprezentativ pentru cercetare.
3. Înregistrările din colecția personală a autorului (circa 200 de melodii), efectuate între anii 2010-2021, prezintă interes pentru cercetarea științifică, oferind un tablou real al repertoriului și circulației acestuia, în contemporaneitate.
4. Putem afirma că în Valea Nistrului au existat și există un șir întreg de interpreți, purtători de folclor ce pot fi atribuiți categoriei de „tezaur uman viu", întrucât dețin un bogat

repertoriu de cântec propriu-zis de strat vechi, la care se adaugă și un important strat nou – modern, contemporan.

5. Analiza comparată a repertoriilor din arhive și din colecții a relevat prezența unor procese specifice și intrinseci funcționării folclorului în colectivitățile tradiționale precum preluarea, perpetuarea (în repertoriile contemporane) a unor cântece din stratul vechi, cunoscute după colecțiile de folclor; re-interpretarea și adaptarea unor melodii de largă circulație în arealul românesc, inclusiv a unor cântece din repertoriul cântăreților consacrați de muzică populară din Republica Moldova și din întreg spațiul românesc, la repertoriile locale, crearea și circulația unor numeroase și/sau noi variante etc.

4. PARTICULARITĂȚI STRUCTURALE ALE CÂNTECULUI PROPRIU-ZIS DIN VALEA NISTRULUI

4.1. Motive și teme literare specifice

În vederea analizei conținutului textelor poetice, este necesară considerarea contextelor istorice, sociale și politice, ca factor important în argumentarea tematicii literare și a limbajului poetic al cântecului propriu-zis din acest spațiu, ce poate fi considerat ca o oglindă a vieții sociale, politice, economice a trecutului și a prezentului. Astfel, este esențială cunoașterea și trasarea anumitor conexiuni cu evenimentele istorice și sociale, de cele mai multe ori dramatice, care s-au perindat pe parcursul existenței poporului român, în special al ultimilor 100-200 de ani. Toate acestea și-au găsit reflectarea în lirica nerituală neocazională, fapt remarcat și de cercetători: „Ceea ce nu poți să nu sesizezi e că majoritatea dintre aceste creații (cântecele lirice n.n.) redau multă suferință și durere. Ele sunt o expresie a destinului istoric nemilos al omului simplu de pe aceste meleaguri” [71, p.49]. Totodată, unii cercetători arată, că nu trebuie pierdut din vedere și faptul că fiind o „expresie a unor realități de viață”, opera folclorică este, în același timp, și o pronunțată expresie spirituală a personalității purtătorului [121, p. 23].

În monografia citată mai sus [71], autorii compartimentului dedicat cântecului liric, Ion Buruiană și Tudor Colac, propun o sistematizare a liricii populare din spațiul delimitat, arătând că aceasta „este caracterizată de cântece familiale, de viață grea și protestatare, de haiducie, de recruție/armată/concentrare/război, de dragoste, de dor și jale, de petrecere” [idem, p.49]. Punându-ne în acord cu sistematizarea propusă de acești autori, vom detalia prin evidențierea unor constante tematice predominante, cu referire la specia de cântec propriu-zis din arealul folcloric cercetat.

Nistrul. Atestăm numeroase texte în care Nistrul este personificat și apare în contexte dramatice:

Trece-aș Nistru și m-aș duce,
Dar mă tem că m-or ajunge.
M-o ajuns și m-o legat,
Și m-o legat cot de cot,
Mi-o dat Nistru să-l înot,
L-am -notat pe jumătate –
Maica mă plânge de moarte,
Și l-am înotat pe tot –
Maica mă plânge că-s mort,

L-am înotat și mai sus –

Maica mă plânge că nu-s.

Sau*: Stai, Nistre, nu mă-neca,*

Că n-ai bani să mă plătești,

Da nici glas să mă bocești,

Nu-i pop` s`mă prohodească

Niș măicuțî s-mă bocească. (Inf. Georgieva Maria, n.1911, S. Dorotcaia, Dubăsari, AF AMTAP 814.3, Anexa 2, Nr. 27).

Printre cele mai cunoscute motive despre Nistru, „râu al despărțirii", „râu de hotar blestemat" se află cel al fraților „ce stau grămăjoară și privesc în altă țară". Numeroase sunt și variantele versurilor inițiale ce vizează râul: *Nistrule cu apă rece*; *Nistrule, cu apă lină; Nistrule, apă vioară; Nistre, Nistre, apă rece; Nistrule, pe malul tău ș.a.*

Înstrăinarea și jalea – cele mai pregnante dominante tematice în cântecul propriu-zis din Valea Nistrului. Și aici, râul apare îngemănat cu jalea și amarul:

Tare-s plină eu de jăle

Ca Nistru de chetrisheli

Tare-s plină de amar

Ca Nistru din mal în mal (Inf. Maria Leonte, n.1958, S. Teia, Grigoriopol, CA)

Numeroase sunt fațetele înstrăinării, căci, orice om plecat de acasă, din satul natal, se simte înstrăinat. Astfel, evidențiem mai multe „grupuri tematice" legate de înstrăinare:

– **însingurarea, jalea, amărăciunea:**

Frunzuliță, măr bălan, măi,

Mă stâlcesc din an în an

Să-mi fac din pelin zăhar

Și străinul să-mi fac neam.

Pelinaș, frate pelin,

Amară-i frunza pe tine

Amar îi și bățul tău

Ca și sufletelul meu. (Inf. Rozalia Naghiț, n.1923, Țibulăuca, Dubăsari, 1, p.404).

– **femeia căsătorită în alt sat, ursita, căsătoria nefericită**:

Foaie verde trei arginți

Am fost una la părinți,

Și de bine ce-mi era,

Mi-a venit a mărita. //

Mi-a venit mire din sat,
Și părinții nu m-au dat,
Și-a venit mire din lume
La părinți le-o părut bine,
Că s-au mântuit de mine. (Inf. Maria Zbârnea, n.1950, s. Goeni, r. Dubăsari, CA 64, Anexa 1, Nr. 57).

– **dragostea nefericită**:

Frunzișoară știr pârlit,
Când noi cu tin` ne-am iubit,
Părea casa șindrilită
Și ograda pietruită,
Da portița feluită.
Da de când ne-am lepădat,
Casa-ni pare grajd de cai
Și ograda mucigai,
Da portița putregai (Inf. L. Prodius, n.1932, S. Nezavertailovca, r. Slobozia, CA)

– **recruție, cătănie, armată:** motivele *Hai, maică, de m-ai petrece / Mâine pe la ora zece* și *Plânge-mî, maică, cu dor, / Că și eu ți-am fost fecior*, prezente în cântecele de recruție, sunt unele din cele mai răspândite. Tot astfel și:

Trenule, mașină neagră
Toată lumea te blesteamă
Și te-am blestemat și eu
Căci m-ai dus din satul meu
M-ai dus tânăr și voinic
M-ai adus în sat calic (Inf. Ecaterina Melenciuc, n. 1924, Maria Iordan, n.1933, s. Delacău, r. Anenii-Noi, AF AMTAP 1398.8, Anexa 2, Nr. 71).

Sau:

Hai, Ileană-n deal la gară
Să vezi trenul cum ne cară
Și ne duce-n altă țară
Unde-i viața ni-i amară.
Și ne duce-n țări străine
Unde nu cunosc pe nime`
Numa` arma lângă mine

Și batista de la tine

Și batista are-o floare

De-mi șterg fața de sudoare

Și ochii de lăcrimioare (Inf. L. Prodius, n.1932, s. Nezavertailovca, Slobozia, CA 127, Anexa 1, Nr. 115)

Războiul. Un grup destul de numeros de cântece poate fi atribuit tematicii de război, - probabil având chiar o pondere mai mare în Valea Nistrului, - având în vedere chiar și evenimente din istoria recentă, când Nistrul a constituit un teatru de război crunt (războiul de pe Nistru din 1992), care a despărțit, a unit și a despărțit din nou țară și neam. Deseori aceste cântece conțin referințe la anumite date sau evenimente istorice: războaiele purtate pe timpul Țarului Nicolai al Rusiei, în secolul XIX:

Neculai, tu, împărate,

De n-ai avea noroc nici parte,

Căci cu ochi în tunurele

Nu vezi lacrimile mele,

Lacrimile mamelor

De dorul feciorilor,

Lacrimile fetelor

De dorul flăcăilor [96, p.46], evenimente din primul război mondial (cântecul *Anul 1916,* notat în anul 1932 de către Culai Neniu în s. Doroțcaia, Dubăsari, în care este evocată durerea ostașului mobilizat.

Un loc aparte îl ocupă subiectele despre cel de-al doilea război mondial: intrarea armatelor române, în frunte cu Mareșalul Antonescu în Basarabia, la începutul războiului:

Nistrule, apleacă-ţi malul,

Ca să treacă mareşalul.

Mareşalul a trecut,

Mare război s-a-nceput; cât și cunoscutele cântece *De la Odesa la vale; La 22 iunie, Măi război îngrozitor,* ș.a.; [71, p.74].

Remarcăm în cadrul acestui grup de cântece prezența **motivului mioritic,** în care soldatul răpus pe meleaguri străine se substituie ciobănașului:

Cini, mamă, te-a pansat?

– O sestriţî rusculiţî.

– Dumnezeu s-o miluiascî,

Cî ţi-o făcut piriviazcî.

– Cini, mamă, te-a bocit?

– Păsăr`li s-o grămădit Șî cu toate-o ciripit. (Inf. Xenia Dudca, n.1935, s. Delacău, r. Anenii-Noi, AF AMTAP 1399.4, Anexa 2, Nr. 76)

Dorul și dragostea – constante poetice (deseori personificate) definitorii pentru specia vizată din Valea Nistrului:

Mare-i cerul si pământul,
Mai mare-i dorul și urâtul!
Câtu-i de afundă marea,
Mai mare-i dorul și jalea (CA).

Un alt exemplu, din colecția autorilor, de cântec-romanță contemporan:

Paraschiță, ochi de poamă,
Poamă neagră de pe deal
Tu te-ai copt pe malul cela,
Eu crescusem pe alt mal
Peste apa argintie,
Inimile ne-au zburat
Valul Nistrului năvalnic,
Dorul ni l-a legănat (CA 117, Anexa 1, Nr. 109).

Dragostea trezește cele mai arzătoare pasiuni, este „foc și pară” ce „arde inimioara”:

Verde floare de năut
De amorezat ce sânt
Nu văd iarba pe pământ
Nici luna pe șer mărgând.
Nu știu luna pe șer merge,
Ori puica la apă trește,
Să-mi aducă apă reșe.
Apă reșe-n străchinioară,
Șî năsâp în batistioara
Să mi-l pui la inimioară,
Să-mi treacă de foc de-asară [idem, p.101].

Dragostea este însă și motiv de glumă, de voie bună:

Dragostea de fată mare –
Ca fasula din căldare,
Macar pune-un ton de sare,

Că dulceaţă nu mai are. Iar dragostea de nevăstuică-i

Ca şi zama cea din puică;

Dragostea de flăcăuaş – / Ca zama de iepuraş;

Dragostea de vădăoi – / Ca şi zama de cioroi. (CA)

Natura – cadrul natural, mirific în care omul se regăsește, își alină sentimentele de înstrăinare, jale, dragoste și dor:

Foaie verde de gheorghină

Cresc trei flori într-o grădină

Eu m-aplec ele se-nchină

Că mă văd că îs străină. [132, p.32],

sau:

Trandafir cu două flori,

Măicuță cu doi feciori.

Vântul toamnei a suflat,

Florile s-au scuturat.

Vântul rece din apus,

Pe feciorii tăi i-a dus,

Ca să-ți lase azi în loc,

Două blesteme cu foc.

Trandafir cu două flori,

Măicuță cu doi feciori.

Ți-au rămas doi ochi scârbiți,

Pe-a lor cale-i tot trimiți [53, p.235];

//

Frunzuliță ca cicoarea,

Omul este ca și floarea,

Omul este ca și iarba,

Nu stă pe pământ degeaba.

Toamna iarba se coseşte,

Primăvara înverzește [idem, p.244].

Un loc aparte îl ocupă tematica **de glumă și de pahar**. Printre acestea, interesant apare motivul *O zis mama că mi-a da* din repertoriul Mariei Tănase. Versiunea din s. Cobasna, Râbnița (Inf. I. Cernov, n. 1941, cules în 1956) are nu doar un alt text, ci și o altă versiune melodică: *O zis mama că mi-a da:*

A zis mama că mi-a da,

Când eu m-oi însura,

O găină tărcăţică

Să-mi pară că-i o viţică,

O găină porumbacă

Să îmi pară că-i o vacă. [69, p. 315]

Gluma se asociază deseori și cu motive satirice, destul de usturătoare:

Nevăstuica mea cei slutî

Ne-o făcut măliga crudî.

Eu chem mâța s-o mănânşi,

Mâța miaunî şî fugi,

Iar motanu` din cuptior

Nu mănâncî, măcar mori,

Eu o scot pi prispî-afarî,

Dar fug cînii din măhalî. [71, p. 94].

Un subiect frecvent abordat în cântecul liric studiat este **soarta** și **norocul.** Aceste două teme sunt deseori împletite între ele sau cu celelalte evidențiate mai sus. Spre exemplu, cântecul *Ce folos de tinerețea mea* (Inf. Zbârnea Maria, n.1950, s. Goian, CA 69, Anexa 1, Nr. 622)

Ce folos de tinerețea mea,

Dacă n-am avut noroc de ea

Stau în pat, pe gânduri pusă

De durere sunt răpusă

Ce folos de tinerețea mea.

O grupă aparte o constituie cântecele de origine urbană care au o circulație general românească, în care, evident, prevalează tema de dragoste, dar într-o nuanță optimistă, pozitivă. Numim în acest sens cântecele: *Tudoriță, nene; Aseară vântul bătea; Suflecată pân-la brâu; Leliță, Marie; Frumoasă-i vecina noastră* și multe altele. Dintre cântecele din stratul nou, contemporan se impun cele cu tematică inspirată din **realitatea sovietică**:

Frunzuliță, foi și-o fragă,

Te cântăm, Moldovă dragă

Trai, lai, lai, lai, lai, la

Ai roadă însoritoare

Și stai cu mărgăritare, măi.

//

Iată un covor îi gata (*Fire albe roşioare* Inf. Ivancov Maria, Ţăhnăuţi, Rezina, AF AMTAP 1260.1, Anexa Nr. 55)

Şi-i cu flori împodobit,
L-a ţesut o mândră fată
A lui Lenin chip iubit
La Moscova l-om trimiti
La Kremlinul bătrânesc
Drept lui Lenin, de la fete,
Dintr-un sat moldovenesc.
//
Măi ce-i vesel în colhoz
Ia ce grâu, ia ce grâu
Creşte sprinten şi frumos,
Pân` la brâu, pân` la brâu.
//
Dis-de-dimineaţă eu te-am adăpat
Şi în loc de paie, eu gaz ţi-am turnat
Haide, bălănele, tractore bălan,
Că întâia oară, am ieşit pe lan.

Aceste cântece din punct de vedere al conținutului sunt valoroase documente istorice, care relatează specificul organizării sociale și politice, modul de viață, activitatea de muncă în perioada regimului sovietic. Chiar dacă, în mare parte prevalează subiecte ce redau viața frumoasă, totuși geniul creator al poporului nostru, în pofida cenzurii, urmăririi și controlului permanent dictatorial, nu a putut să nu păstreze cu grijă teme dureroase despre evenimente tragice, precum **deportarea**:

Pe data de şase iunie, (Inf. Pascari Olga, Japca, Camenca, AF AMTAP 1590.1, Anexa 2, Nr. 121)*Pe data de şase iunie,*

A fost ridicarea lumii, măi
Încuiete în vagoane
Zece mii şi milioane, măi
Cu zăvoare ruginite
Cu lăcăţi, lăcătuite, măi.
.....
Şi m-ai dus şi m-ai cotit
Drept la Sibiri m-ai oprit, măi.

Trebuie să menționăm faptul că sub aspectul versificației, într-o mare parte se păstrează specificul versului popular cântat în tipar octosilabic, iar din punct de vedere al melodiei se conturează câteva direcții: preluarea și adaptarea unor melodii vechi, preluarea și adaptarea melodiilor din folclorul orășenesc, mai frecvent a romanței, compilări de fragmente ale diferitor surse melodice și melodii create de interpret.

4.2. Particularități ale versului popular cântat

Creatorul popular dintotdeauna a știut să-și exprime cel mai bine sentimentele și experiențele prin vers, dând dovadă de talent, originalitate și înțelepciune. Lirica populară cântată este valoroasă nu doar prin temele și motivele abordate, ci și prin structurile poetice de natură complexă. Este bine cunoscut faptul că în poezia genului liric gândurile, ideile și sentimentele eroului sunt exprimate în mod direct, prin intermediul *eului liric*. Discursul poetic liric este de natură subiectivă, fiind exprimat printr-un limbaj bogat și expresiv, axat pe cele mai variate figuri de stil și simboluri. Prin viziuni și transfigurări artistice, autorul apelează la aluzii și asociații, creând un univers de mare sensibilitate și forță de sugestie.

În cântecul folcloric, muzica și poezia, prin actul firesc și simultan al creativității populare, se asociază în moduri și sensuri multiple, dând naștere în rezultat unei mari diversități de producții, cu multiple variante, dar totodată unice, inedite fiecare în parte. Fiind expresie a vieții, existenței, a trăirilor, sentimentelor la orice treaptă și formă de civilizație umană, cântecul liric se caracterizează printr-o legătura firească, profundă și reciprocă a celor două componente: versul și melodia. Vom analiza particularitățile versificației și a fenomenelor ce se produc în timpul interpretării vocale, specifice cântecelor lirice din zona transnistreană. Acestea au un rol important în organizarea liniei melodice, identificarea lor ne va permite explicarea proceselor, care au loc în cadrul discursului muzical. Subiectele tematice evidențiate determină anumite aspecte ale versificației. Tiparul metric predominant este cel octosilabic în ambele forme acatalectică și catalectică, cu sau fără refren:

Valea vin, valea mă duc, /octosilabic catalectic

Bătrâneţile m-ajung.

Nu m-ajung că sunt bătrână, /octosilabic acatalectic

Da m-ajung că sunt străină, măi, măi. (*Valea vin, valea mă duc,* Anexa 2, nr. 122).

În cadrul acestui tipar constatăm un șir de fenomene, care duc la îmbogățirea lui, determinate de relația text poetic-melodie, de necesitatea sublinierii, evidențierii unui anumit conținut, dar cu păstrarea tiparului de la începutul până la sfârșitul creației. În cântecele din stratul

nou, contemporan tiparul versului deseori este modificat – lărgit, comprimat sau combinat, adică cu o structură variabilă a versurilor pe parcursul strofei poetice:

De sa-r face drum pe sub pământ /9 silabe

Să mă duc la mama la mormânt /9 silabe

De ți-i dor, mamă, de mine /8 silabe

Oprește-mă lângă tine /8 silabe

Unde-i mama să ne vadă-acum? /9 silabe (*Când eram de paisprezece ani*, Anexa 2, Nr. 82).

sau

Căci pe mine nu mă las` /7 silabe

Căci pe mine nu mă lasă /8 silabe

Măicuța de-acas` /5silabe (*Toate fetele se duc,* Anexa 2, Nr. 68)

Gruparea versurilor în cadrul strofei este predominant regulată, mai frecvent de tipul 2+2+2/4+4+4. Se întâlnesc cântece cu strofa poetică construită pe un singur vers:

Pe casa lui Vasilică

Pe casa lui Vasilică,

Șai la la. (*Pe casa lui Vasilică,* Anexa 2, Nr. 15).

În cântecele prelungi, doinite deseori gruparea este neregulată, cum ar fi 3+4+2

Nu mă blestema măicuță

Nu mă blestema și-n plânge

Că eu ghini noi ajunge.

//

Că m-ai blestemat și lunea

De-am rămas și-înconjur lumea

Că m-ai blestemat la soareDe n-am zi de sărbătoare.

//

Să bea și dușmanca mea, măi

Cum ne-o stricat casa mea, măi. (*Nu mă blăstăma, măicuță* Anexa 2, Nr. 21).

Un rol anumit în sincretismul poetico-muzical îl are rima. Observăm în cântecele din stratul vechi și premodern respectarea rimei succesive. În schimb în cele contemporane vom întâlni și rimă încrucișată, o dovadă a creării recente a acestor cântece și influența nemijlocită a poeziei literate:

Rătăcesc pe căi străine,

De căminul depărtat.

Petrec viața în suspine,

Pâinea-n lacrimi ne-am udat. (*Rătăcesc prin căi străine*, Anexa 2, Nr. 34).

Totuși și în cântece din stratul nou predomină rima succesivă, indiciu al legăturii încă puternice cu stratul vechi sau premodern.

Din cele trei tipuri de rimă identificate, în versul popular cântat cu o frecvență mai mare constatăm prezenta rimei suficiente, apoi inexactă și mult mai puțin rima bogată, spre exemplu:

Ce poate spune pământ<u>ul</u>,

Că el mi-o fost așternut<u>ul</u>. (suficientă) (*Pădure, verde pădure* Anexa 1, Nr. 71].

//

Na-m venit ca să te <u>văd</u>,

Am venit ca să te-<u>ntreb</u>, (inexactă) (*Nistrule, pe malul tău* Anexa 1, Nr. 73).

//

Două mere aurite,

Aurite, au<u>rite,</u>

Șed în sân acoper<u>ite</u>. (bogată) (*Cât îi țara ungurească*, Anexa 2, Nr. 115).

O particularitate a textului cântecului popular sunt formulele de repetiție, care constituie „o consecință a oralității folclorice; preluate dintr-un fond moștenit, ele nu rămân imuabile în procesul creației. Între anumite limite, variabilitatea își face și aici efectul; urmarea ei este mulțimea variantelor” [100, p.56]. În materialul analizat vom descoperi frecvența unor astfel de formule cum sunt: *Foaie verde bob năut, Foaie verde-a bobului, Foaie verde și-o lalea, Frunză verde ca mohorul, Foaie verde trei crenguțe, Frunzuliță de cireș, Foaie verde busuioc* ș.a. Acestea sunt plasate de regulă la începutul textului poetic, îndeplinind funcții concrete precum cea de introducere în atmosfera conținutului, de pregătire a interpretului, dar și o încărcătură filosofico-meditativă, specifică creației populare românești, „Formulele vin în sprijinul memoriei interpretului, în special ca puncte de reper în momente „cheie” ale creației populare, dar și ca „prefabricate”, ce pot fi mânuite în desfășurarea orală” [idem].

O altă caracteristică specifică versului popular cântat sunt formele de repetiție, repetarea integrală a versului, diferite paralelisme ș.a., toate conlucrând pentru redarea unui conținut anumit ideatic, a sublinia repere importante de conținut pe parcursul desfășurării discursului muzical-poetic. Dintre formele de repetiție se întâlnesc:

1. Anafora

De străină șe-am rămas, măi

Parcă-s neagră pe obraz.

Neagră, neagră și pătată

Di la părinți dipărtată.

Di la părinți, di la surori, măi

Cân` m-ajunge câte-un dor (*Cucușor cu pană mură*, Anexa 2, Nr. 14).

2. Epifora

Mamă/ căci destul m-ai dat pe mine,

Căci destul m-ai dat pe mine (*Mamă, două fete ai,* Anexa 1, Nr. 121).

3. Anadiploza

S-o pornit mama prin țară,

Să ne strângă grămăjoară.

Grămăjoară nu ne-o strâns,

Numai s-o împlut de plâns. (*Foaie verde doi bujori,* Anexa 1, Nr. 68).

4. Combinații de forme de repetiție

Dor de mama, dor de tata

Dor de nucul de la poartă.

Dor de frați, dor de surori,

Dor de grădina cu flori. (*Foaie verde și-o lalea,* Anexa 1, Nr. 105)

Constatăm o frecvență mai mare a Anaforei și combinații de forme de repetiție. Destul de des se întâlnește repetarea integrală a versului pe parcursul strofei, de regulă 1=2, 2=3, 3=4 sau ultimul vers la începutul strofei următoare. De asemenea, un rol important în dezvăluirea subiectului îl au diferite paralelisme, precum cel analogic, explicativ, sinonimic sau repetiția paralelistică. Spre exemplu:

Paralelism explicativ

Unul zboară și se duși

Unu-ni rămâne și plânji, (*Pe casa lui Vasilică*, Anexa 2, Nr. 15), paralelism analogic:

Ori ți-e foame, ori și-e foame, ori și-e rău, măi

Ori ți-e greu, ori ți-e greu de trupul meu, măi (*Murgule, căluțul meu*, Anexa 2, Nr. 129)

sau repetiție paralelistică

Și-oi trece și oi cânta

Și ți-oi rupe inima

Și ți-oi rupe inima

Și ție, și mâne-ta, măi. (*Of, măi Gheorghe, rău de tine* Anexa 2, Nr. 129).

Caracterul sincretic al creației tradiționale și „*tendința spre sistem* (...) se manifestă concomitent cu o permanentă îmbogățire a posibilităților expresive. Apar, de pildă, în momentul interpretării o serie de fenomene de versificație specifice folclorului; explicația manifestării lor

este relevată tot de urmărirea contopirii dintre muzică și poezie" [ibidem, p.63]. Astfel vom constata cu o frecvență egală folosirea apocopei și completărilor de silabe atât în cântecele din stratul premodern, cât și cel modern. Apocopa se întâlnește mai des pe parcursul rândului muzical-poetic, dar observăm folosirea ei uneori și la începutul sau sfârșitul acestuia:

Și păsăr`le te-or jăli (*Rabdă, inimă, și taci* Anexa 2, Nr. 47)

//

`Ncet, încet, să nu mă-neci (*Nistrule, cu apă rece* Anexa 1, Nr. 21)

//

De ce eu s`mă otrăjesc, măi? (*Cucușor cu pană mură,* Anexa 2, Nr. 14)

//

Hai, Du-te, neică, s`ti tot duci, (*Du-te, neică, să te tot duci* Anexa 2, Nr. 35)

//

Să-mi iei sapa și lopata,

Să-mi dai țărna la o part`

Să-mi vezi fața me curată

Cate-o sărutai odat`.* (*Spune-mi, bade, un`-te duci Anexa 2, Nr.11)

În ceea ce privește completările de silabe, utilizarea lor este predominant la sfârșitul rândului muzical-poetic. Integrarea acestora în textura muzical-poetică este rezultatul caracterului izometric al versificației populare, „păstrarea tiparului metric pe toată desfășurarea unei creații; (...) succesiunea versurilor acatalectice cu cele catalectice nu urmează anumite principii. Se creează în anumite locuri o neconcordanță între terminația versului (catalectic) și finalul rândului melodic; pentru a se reface seria scurtată, apare completarea silabică. Specificăm însă că versul poate rămâne și necompletat" [ibidem, p.63]. Mai mult decât atât, completările de silabe, pentru păstrarea unui caracter emoțional, a unei periodicități în expunerea textului poetic, a consonanței rimei, se pot combina cu apocopa:

Dar de când te-ai măritat

Plâng și plâng eu câte-o dat` măi. (*Frunză verde răsărită* Anexa 2, Nr. 19).

Completările de silabe se manifestă deseori în formulele cadențiale:

Teiule, cu frunza rară

Lasă-mă să vin diseară,

Să mă culc la umbra ta

Cu gândul șa bădița, măi. (*Teiule, cu frunza rară*, Anexa 1, Nr. 3).

În versurile unde predomină forma acatalectică, completările de silabe sunt prezente în mai multe versuri catalectice din strofa muzical-poetică:

Că eu numai am băut, măi

Câ eu numai am gustat

De străini m-am sărutat, măi. (*Mureș, Mureș, apă lină*, Anexa 2, Nr.131).

Observăm că cel mai des completările de silabe se realizează pe interjecția *Măi*, mai puțin *Of,* și sunt interpretate predominant la sfârșitul versului. Silabele intercalate sunt întâlnite, având un anumit efect estetic:

Foaie verde şi-o lalea,

De-ar veni duminica,

Să pun şeaua pe murga,

Să mă duc, să mă duc La Jura mea, măi [71, p. 391].

O particularitate a versului popular cântat este anacruza de sprijin, un fenomen întâlnit, în special, în cântecele în tempo moderat, prelungi, doinite. În materialul cercetat ele sunt amplasate la începutul strofei și în interiorul ei în afara tiparului, au o funcție expresivă, se axează pe o consoană, o vocală, cuvânt sau pot forma un grup de tipul interjecției de sprijin și se execută cu „o intensitate scăzută – „anacruza șoptită" (flüsteraufrackt), cum o numea B.Bartók" [100, p.67]. În exemplele din colecțiile de folclor muzical, care au fost studiate cu scop comparativ, cu regret, melodiile nu sunt transcrise științific, de aceia, practic nu este indicat acest element specific cântării populare. În schimb în melodiile înregistrate pe teren de către autor, se aud foarte bine și au fost transcrise conform rigorile științifice [23]. Anacruza de sprijin, cu toate că nu are un rol structural-organizațional pe parcursul melodiei, are o funcție expresivă, de ornare a melodiei, chiar dacă deseori este doar un moment de respiro pentru interpret.

Exemplul 21. *De n-ai şti tu măi bădiţă,* AF AMTAP 813.4, Inf. Gheorghieva Maria, n.1911, s. Doroțcaia, r. Dubăsari, Anexa 2, Nr. 22.

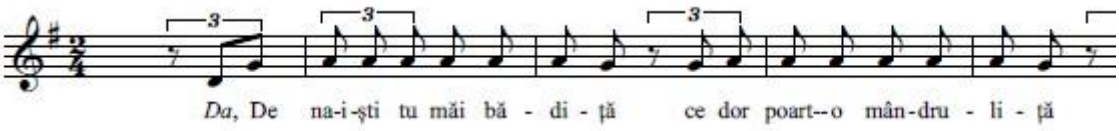

Exemplul 22. *Ghiocel din deal adus*, AF AMTAP 1588.6, Inf. Cornea Maria, n.1930, s. Japca, r. Camenca, Anexa 2, Nr. 109:

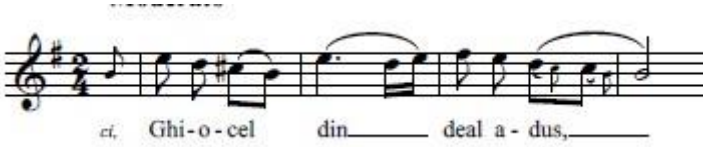

Exemplul 23. *Ş-am zis verde foi ca una,* AF AMTAP 815.5, Inf. Robceag Gavriil, n.1912 și Șerbu Mihai, n.1910, r. Criuleni, Anexa 2, Nr. 33.

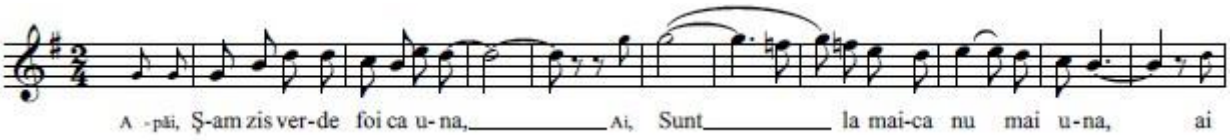

Exemplul 24. *Frunză verde răsărită*, AF AMTAP 432.5, Inf. Leontieva Agafia, n.1938, s. Teia, r. Tiraspol, Anexa 2, Nr. 10. (Interjecție de sprijin în interiorul strofei).

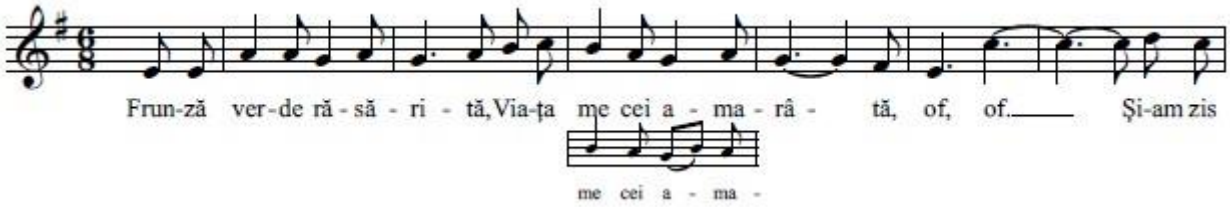

În cântecele din stratul modern am descoperit un fenomen interesant de tipul formule de sprijin, care lărgesc tiparul octosilabic, încadrându-se în structura melodiei, dar care pot fi calificate și ca niște refrene de anticipație, de exemplu, *Murgule, căluțul meu*, AF AMTAP, Inf. Cornea Xenia, s. Japca, r. Camenca, Anexa 2, Nr. 129)

Jocurile de cuvinte, intercalările de silabe le vom descoperi cu o frecvență mai mare în creațiile de sorginte contemporană, în cele de glumă sau de joc. Acestea lărgesc tiparul tradițional octosilabic, deseori la sfârșitul strofei musical-poetice și creează secvența cadențială.

Exemplul 25. *Mândruliță cu brățări*, Inf. Liubovi Prodius, n. 1932, s, Nezavertailovca, r. Slobozia, CA 145, Anexa 1, Nr. 129.

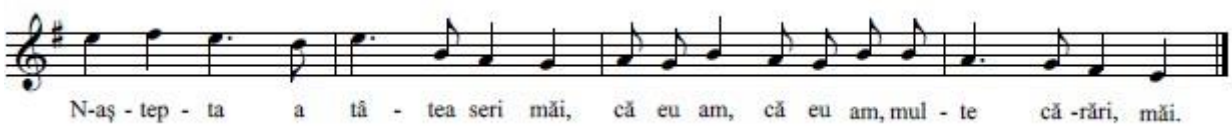

Parte componentă a arhitectonicii marii majorități de cântece analizate sunt refrenele. Acestea denotă diversitate din punct de vedere al locului și frecvenței pe parcursul melodiei, dimensiunii în raport cu tiparul versurilor, conținutului, tipului de refren: ornament sau tematic. In calitate de refren ornament întâlnim mai des *O lei la; Of, of, of; Marie, mărioară; Leana mea, of; Măi, măi; Of, amar, amar* ș.a. Refrenul tematic poate fi generalizat cum ar fi: *Vino, măi, Gheorghiță; Mândra, of; Mamă*; *Lida, Lida mea* sau destul de desfășurat, completând conținutul textului poetic: *Măiculiță, puișorul tău; Of, Of, dorule, doru-i greu; Și bade, mândruțo, și bade, mândra, Și, bade, mândruță, mândra mea* ș.a.

Constatăm folosirea refrenelor de dimensiunile unui rând poetic, pe care îl înlocuiesc, cu La, la, la, ... cum este, spre exemplu, în cântecul *Măiculiță, trei măsline* [71, p.386], unde refrenul cu structură fixă de nouă silabe se repetă după fiecare vers, dublând dimensiunile strofei. Alteori, refrenul se repetă în mod neregulat, așa cum este, spre exemplu, cel din cântecul *Mergi, mândruțo,*

după mine, care se cântă după fiecare două versuri și constituie de fapt, jumătate din strofa poetică de patru rânduri:

Mergi, mândruţo, după mine,

După mine ţi-a fi bine.

Of, of, inima

Rău mă doare, sărmana [idem, p. 407].

Și în cântecul de pahar *Vinișor, nu tremura*, refrenul dublează, practic, dimensiune strofei poetice: 4 + 4 rânduri poetice, apărând sub forma unui joc de cuvinte care necesită și anumite abilități de interpretare:

Vinişor, nu tremura,

Că te-oi be, nu te-oi mînca.

Să fi fost să te mănînc,

Te mîncam de pe butuc.

Dumba, di-ghi, di-ghi,

Dumba, di-ghi, di-ghi,

Dumba, di-ghi, di-ghi,

Dumbam, ba. [ibidem, p. 399].

În cântecele din stratul nou se întâlnesc refrene de dimensiunea strofic, chiar de tip catren:

Pe sub deal, pe sub pădure

Se duc fetele la mure

Refren: *Zărzărea, zărzărea.*

Zărzărea, zărzărea.

Pe la poarta casei mele

Gheorghiță trecea. (Inf. Zbârnea Maria, s. Goian, CA 106, Anexa 1, Nr. 98).

În exemplul *Mamă, inima mă doare*, refrenul este constituit de fapt din jumătate de strofă care se repetă:

Mamă, inima mă doare

Mamă, inima mă doare

Mamă, inima mă doare

Lasă-mă la şezătoare

Tra, la, la, la, la, la, la, la, la. (Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, CA 109, Anexa 1, Nr. 101)

În acest exemplu, primul vers al strofei se repetă de trei ori, iar refrenul *Tra la la...*, ca și în cântecul *Măiculiță, trei măsline*, are un număr fix de nouă silabe ce depășește tiparul metric

octosilabic. Aceste exemple sunt destul de numeroase, fapt ce ne permite să conchidem că este un elemente specific al versului cântecului propriu-zis din spațiul cercetat.

Încă un model interesant de refren este în cântecul din stratul nou *Hai, Ileano-n deal la vie*. Aici refrenul este de tip ornament, interpretat după fiecare vers (strofa are două versuri): *Hai, Ileano, hai,* doar că la a doua repetare onomatopeea *Hai* se transformă într-o construcție extinsă cu rol de interjecție de sprijin, ce leagă două execuții consecutive ale refrenului, fără a afecta întreaga construcție muzical-poetică, îmbogățind conținutul ideatic la lucrării. Observăm, deci, un rol substanțial al refrenului în sincretismul poetico-muzical al cântecelor din Valea Nistrului.

4.3. Trăsături ale structurii melodice

Structura melodică, ca element integrat cântecului liric, rezultat al caracterului sincretic al actului creației populare, se prezintă diversă și bogată din punct de vedele al sistemelor sonore, raporturilor și combinărilor de intervale, ambitusului, al semicadențelor și cadențelor finale, al ornamentelor încadrate în linia melodică ș.a, toate canalizate spre redarea unui anumit conținut poetic. Pentru analiza sistemului sonor vom utiliza metoda folosită de mai mulți etnomuzicologi, axată pe notarea grafică a acestuia atât pe portativ, cât și cu litere [7, 102, ș.a.].

Melodiile cântecelor lirice analizate pot fi convențional divizate în câteva grupuri, care reprezintă, respectiv, și straturi în evoluția acestora:

1. melodii din stratul vechi și premodern,
2. melodii noi din mediul țărănesc,
3. melodii contemporane de proveniență urbană, fie de autor, preluate din repertoriul cântăreților consacrați, fie create în mediul popular orășenesc (romanțe, cântece patriotice, de petrecere ș.a.).

Melodiile, în funcție de corelația vers-melodie, pot fi:

– silabice, de regulă, în cele de joc, de glumă, dar pot fi și în cele dragoste, dor, așa cum vedem în exemplul de mai jos.

Exemplul 26. *Poloboace,* Inf. Andrievscaia Anastasia, n.1914, s. Cosăuți, r. Soroca, AF AMTAP 1123.2, Anexa 2, Nr. 38

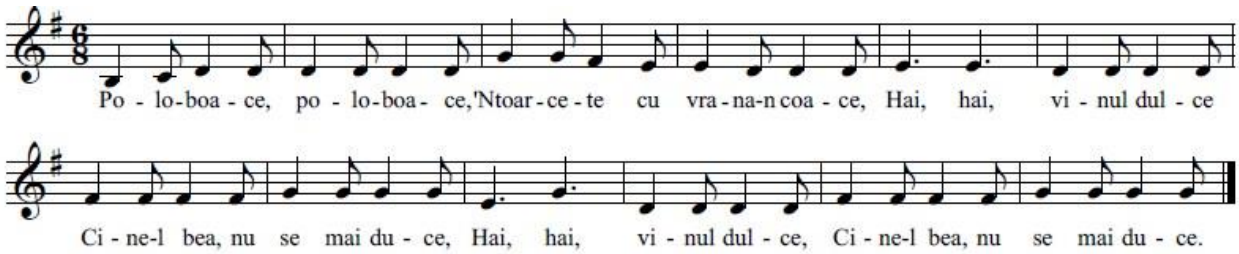

– cantabile

a) cu sau fără ornamente, o mare parte din lucrări au o astfel de melodie:

Exemplul 27. *Rabdă, inimă și taci*, Inf. Ana Muntean, s. Sămășcani, AF AMTAP, 1255,3, Anexa 2, Nr. 47.

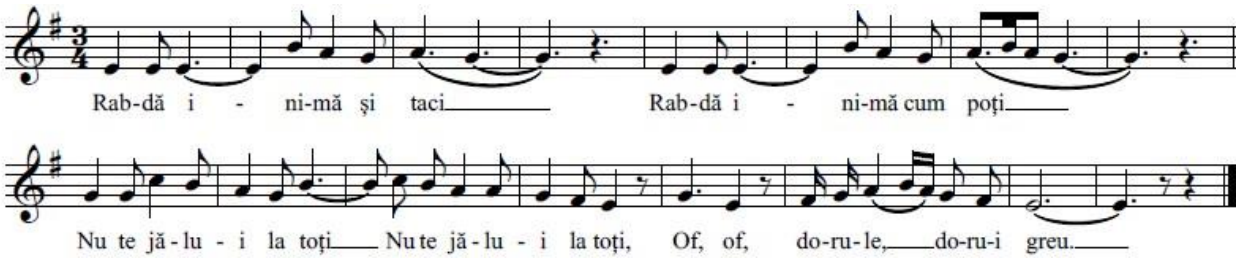

b) desfășurate și ornamentate în creațiile, ce au un caracter doinit.

Exemplul 28. *Mureș, Mureș, apă lină*, Inf. Ucrainciuc Ecaterina, n.1948, s. Japca, r. camenca, AF AMTAP, 1592.2, Anexa 2, Nr. 131.

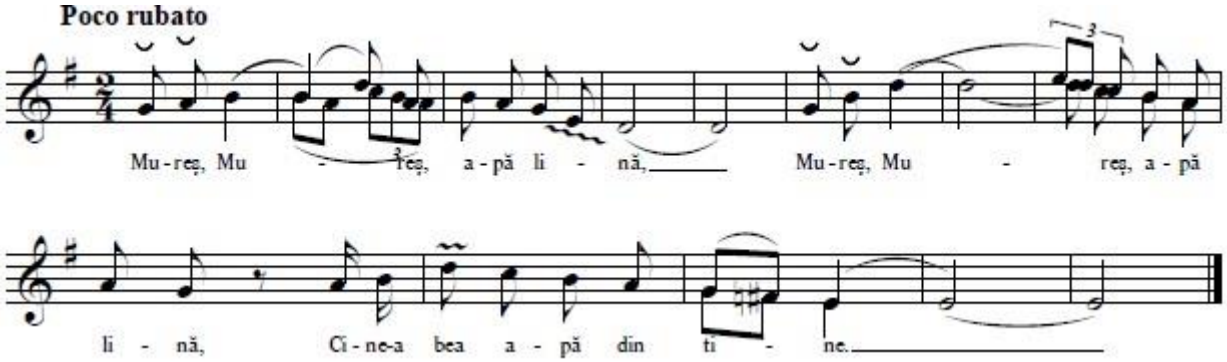

In parcurgerea melodică se întâlnește o structurare bazată pe formule, mai des în melodiile din stratul vechi și premodern.

Exemplul 29. *Nu mă blăstăma măicuță*, Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăiești, r. Grigoriopol, AF AMTAP 813.3, Anexa 2, Nr. 21.

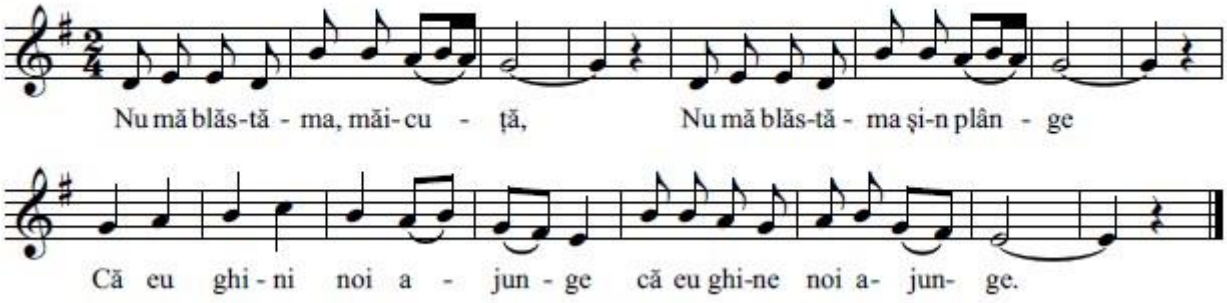

Cu înaintarea spre contemporaneitate, tot mai mult se configurează direcția liniară în melodie. Profilul tuturor melodiilor este predominant ondulatoriu cu un mers treptat în desfășurarea discursului muzical, mișcare descendentă în cadențe și semicadențe. Direcția descendentă, ce prevalează în melodii, a determinat aspectul grafic al formulelor care reprezintă

sistemul sonor. Ambitusul melodiilor din prima grupă, de regulă, se încadrează în intervalul de cvintă, sextă, octavă:

Exemplul 30. *Foaie verde doi bujori*, Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, CA 75 Anexa 1, Nr. 68.

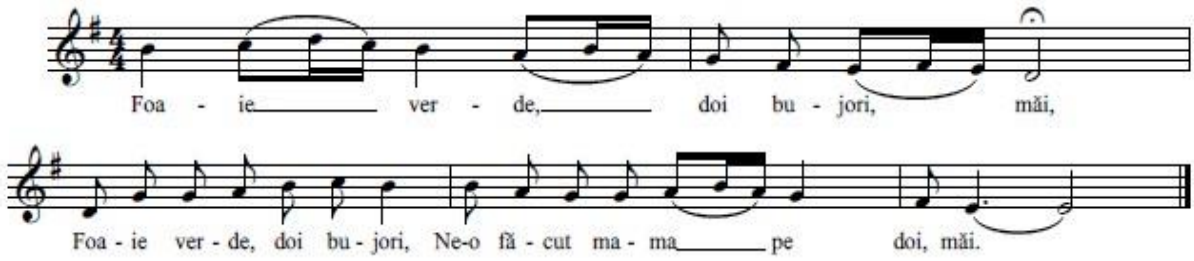

În cele din grupele a 2-a și a 3-a, deseori ambitusul depășește octava:

Exemplul 31. *Inimă de-amărăciune* AF AMTAP 1588.5, Inf. Cornea Maria, s. Japca, r. Camenca, Anexa 2, Nr. 128.

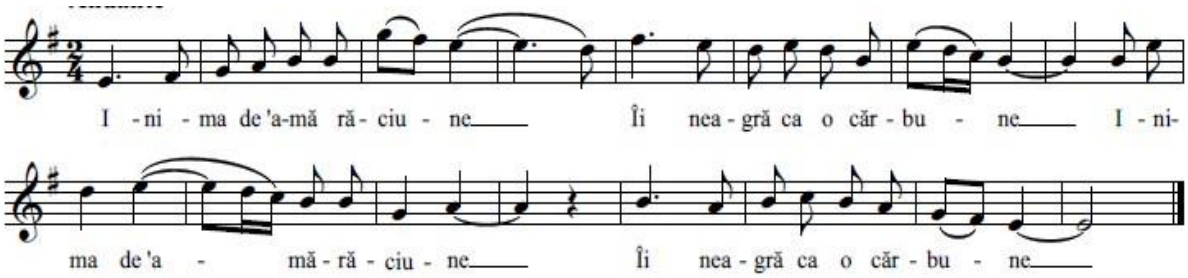

De asemenea, în cântecele contemporane constatăm utilizarea frecventă a mersului melodic pe treptele trisonului.

Exemplul 32. De exemplu, *Tot am zis și m-am jurat,* Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP, 1587.10, Anexa 2, Nr. 102.

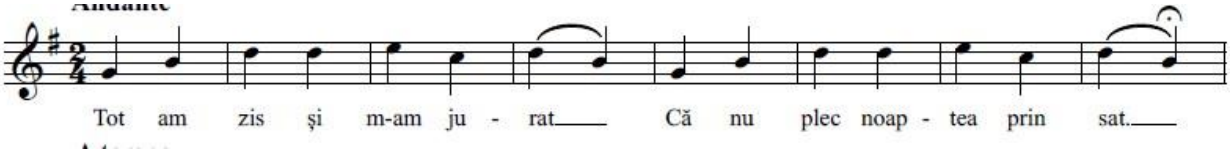

Sistemul sonor al melodiilor din stratul vechi și premodern denotă o structură în mare parte modală. Astfel frecvent este constatată prezența pentatonicului sub diferite aspecte:

1. Pentatonic de mod IV cu cadența pe treapta a doua și *fa diez* cu rol de pien: Si L S fa♯ **M** R.

   Exemplul 33. De exemplu, *Nistrule, pe malul tău*, Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, CA 81, Anexa 1, Nr. 73.

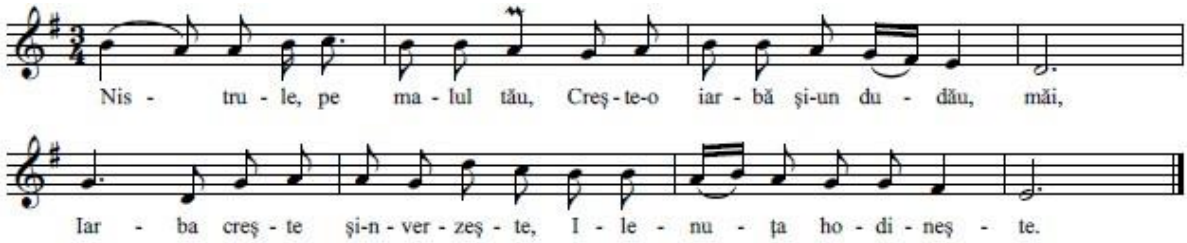

2. Pentatonic de mod IV cu cadența frigică pe treapta a doua și pienul *fa* fluctuant *fa diez/becar*: Si L S fa♯ ♮ **M** R.

Exemplul 34. *Când eram mai tinerică*, Inf. Croitor Maria, n. 1910, s. Tocmazeia, r. Tiraspol, AF AMTAP 431.3, Anexa 2, Nr. 8.

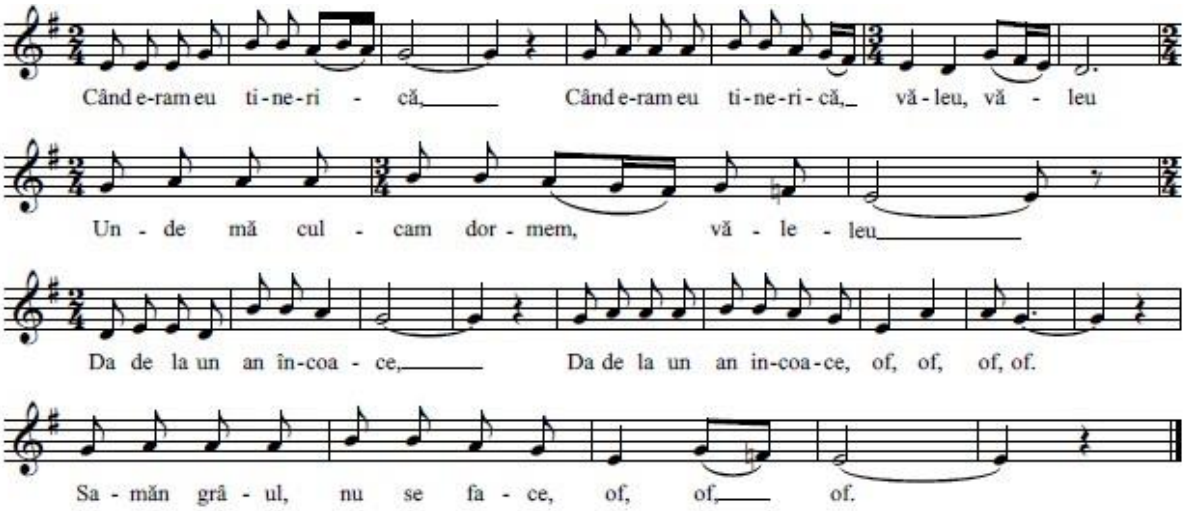

3. Pentatonic de mod IV cu tetracordul superior, cadența pe treapta a două și pienul *fa diez*: Si L S fa♯ **M** (re).

Exemplul 35. *Mândra mea s-a măritat*, Inf. Vicol Eugenia, n.1959 și Ogorodnic Ludmila, n.1955, s. Delacău, r. Anenii-Noi, AF AMTAP 1400.14, Anexa 2, Nr. 86.

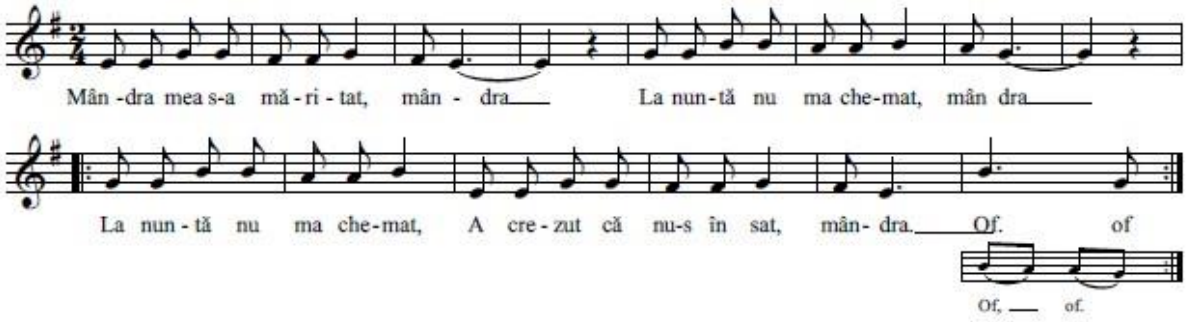

4. Metabol pentatonic IV-V cu cadența finală pe treapta întâi a pentatonicului de mod V și pienii *fa diez, do*.

Exemplul 36. *Frunză verde răsărită*, Inf. o femeie Podoima, AF AMTAP 475.4, Anexa 2, Nr. 10.

IV_____
/ /
M ² R² do² Si L S fa♯ **M** R
/_____/
V

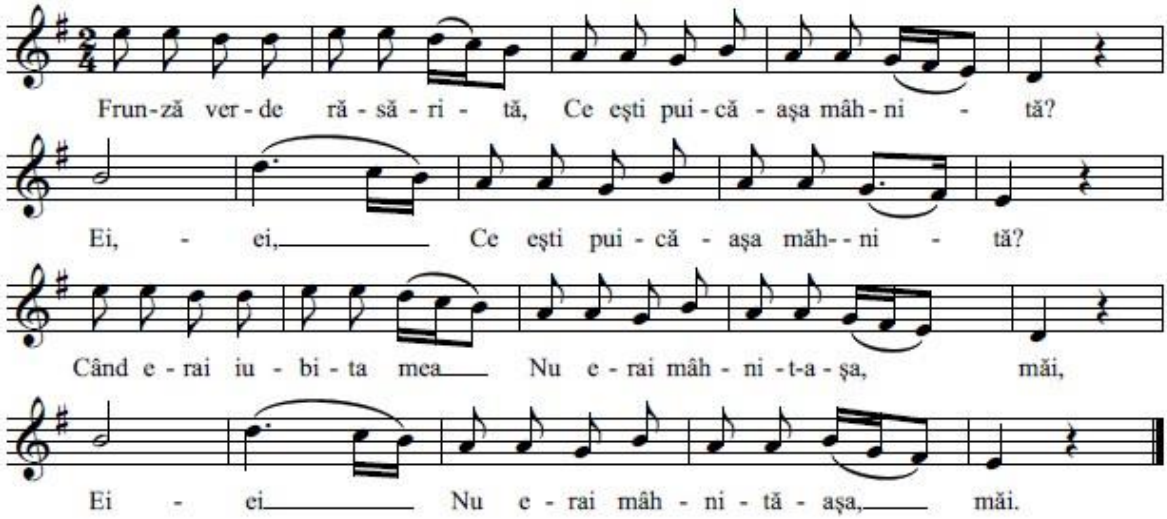

5. Metabol pentatonic V-IV cu cadența finală pe treapta a doua și pienii *fa diez, do*.

Exemplul 37. *Pădure verde, pădure*, Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, CA 78, Anexa 1, Nr. 71.

____IV_____
/ /
M ² R² do² Si L S fa♯ **M** R
/_____/
V

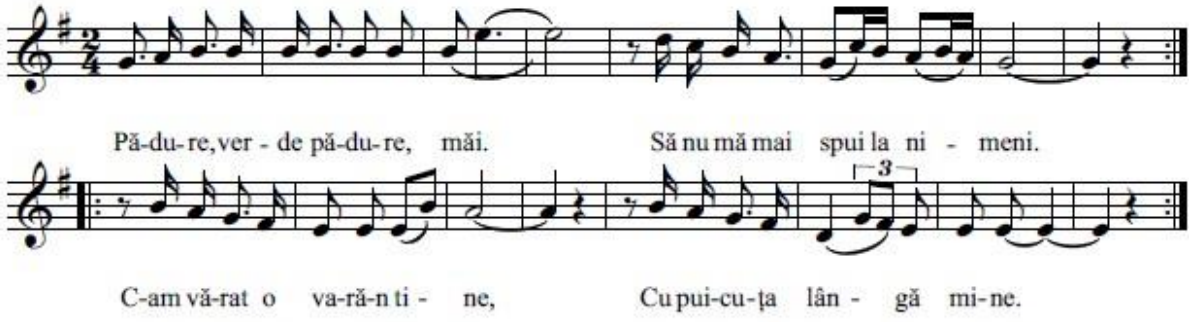

6. Pentatonic de mod V pendulator cu prima dublată în octavă, pienii *fa diez, do* (în unele exemple și pienul *fa becar*), cadența finală pe prima treaptă din subton.

Exemplul 38. *Foaie verde busuioc*, Inf. Deliv Nadejda, CA 32, Anexa 1, Nr. 29.

M ² R² do² Si L S fa♯ **M**

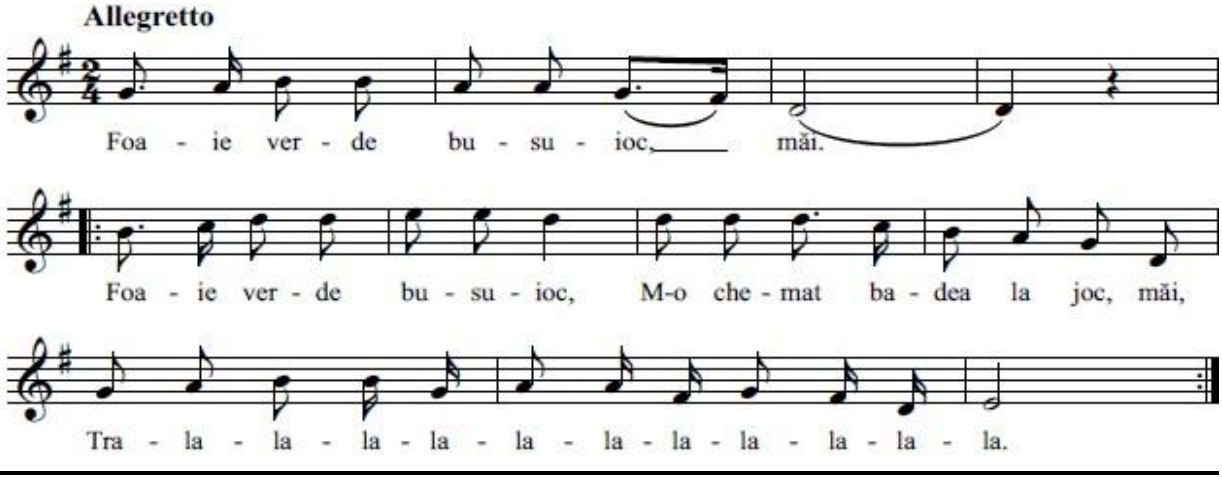

7. Pentatonic de mod V fără pieni cu cadența realizată prin salt descendent la interval de cvartă/cvintă pe prima treaptă.

Exemplul 39. *Foaie verde trei crenguțe*, Inf. Pascari Eufrosinia, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1591.8, Anexa 2, Nr. 124.

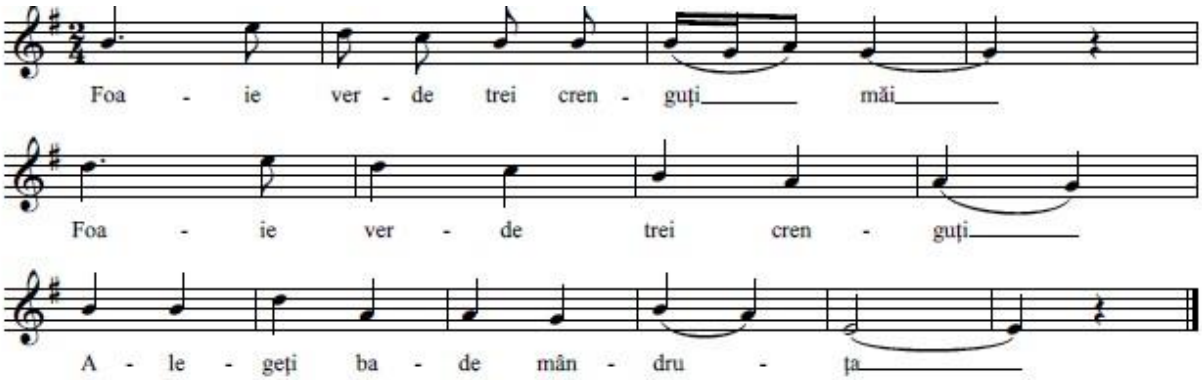

8. Metabol pentatonic dublu V-I-V cu sau fără pieni și cadența pe treapta întâia.

Exemplul 40. *Puișor, bată-te-ar Sfântu*, Inf. Popa Maria, n. 1914, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1587.6, Anexa 2, Nr. 99.

_____I_____
/ /
M ² R² do² Si L S fa♯ **M**
/_____/
V

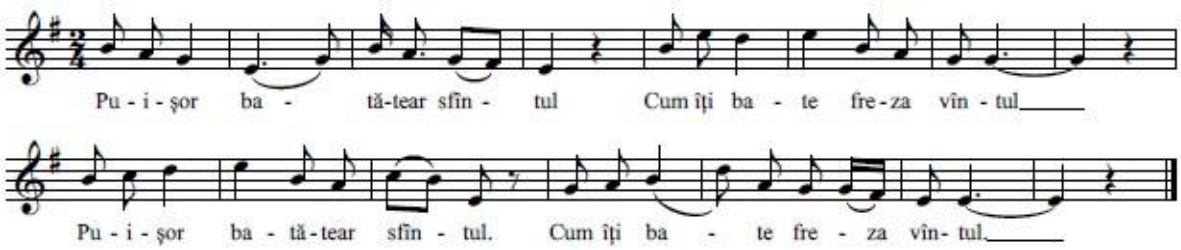

Pentatonic de mod I cu pienul *do* și cadența finală pe prima treaptă: M ² R² do² Si L **S**.

Exemplul 41. *Fire-ai, maică, blăstămată*, Inf. Gaban Alexandra, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1586.11, Anexa 2, Nr. 94.

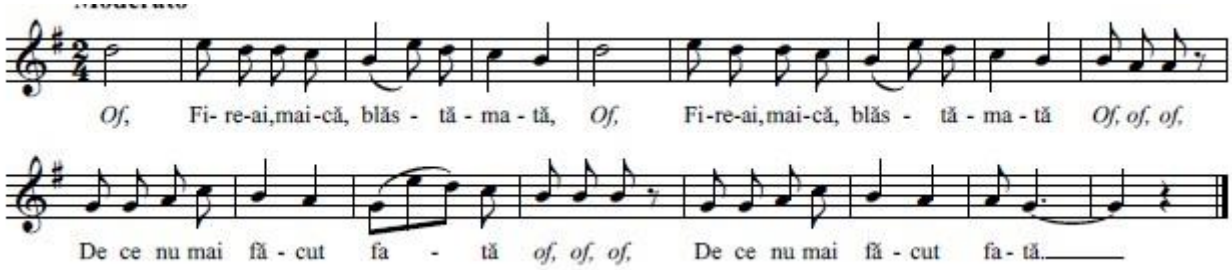

---

10. Pentatonic de mod I ca substrat al mixolidicului și cadența pe trapta întâi: S² fa♯ ²M ² R² do² Si L **S**.

Exemplul 42. *Poamă neagră, aguridă*, Inf. Rotaru Eugenia, n.1926, s. Țahnăuți, r. Rezina, AF AMTAP 1259.4, Anexa 2, Nr. 48.

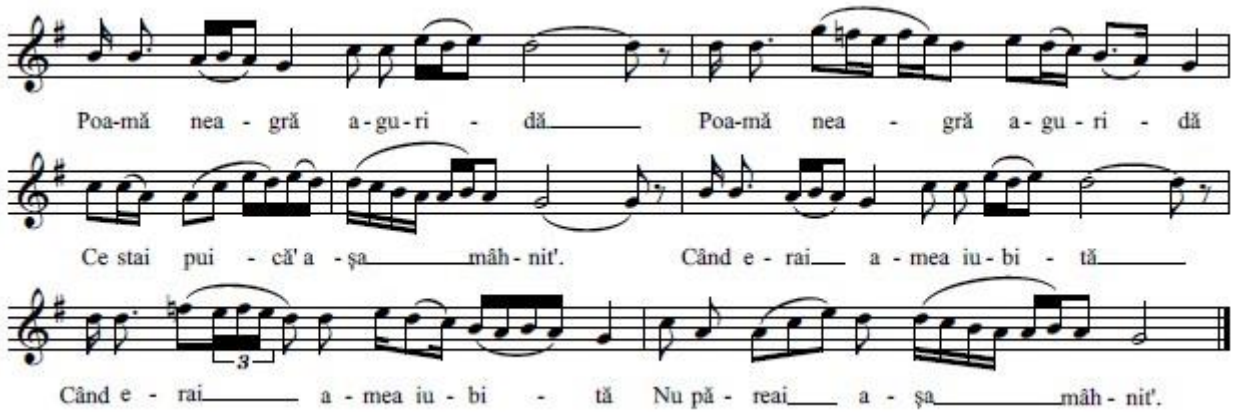

În unele exemple de cântec liric din spațiul studiat am descoperit și structuri modale prepentatonice, precum tetratonicul de mod III cu sau fără pienii *fa diez, fa becar* și cadența pe treapta a doua: L S fa♯ **M** R.

Exemplul 43. *Frunzuliță de cireș*, Inf. Cojocari Parascovia, n.1954 și Ivancov Maria, n.1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, AF AMTAP 1261.4, Anexa 2, Nr. 57.

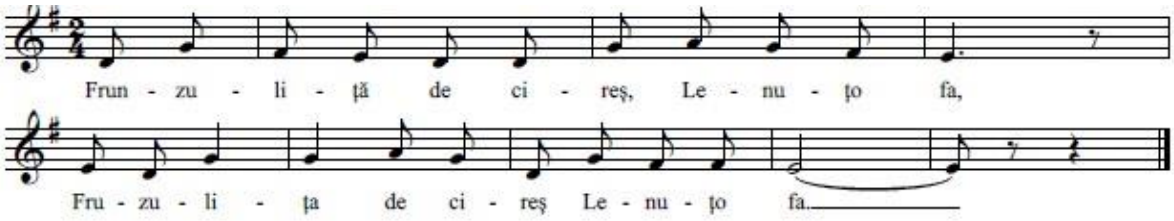

De asemenea, o anumită frecvență o are alternarea modală dur-moll, moll-dur-moll la nivel de heptacordie, în cadrul căreia, în parcursul melodiei descoperim insulițe modale pentatonice sau

prepentatonice. Același fenomen îl constatăm și în celelalte grupuri de melodii. Spre exemplu, în cântecul de mai jos avem alternarea G-dur/ e-moll, iar în desfășurarea melodiei se conturează succesiv pentatonic de mod IV, pentatonic de mod I, revenirea la pentatonic de mod IV cu cadența pe treapta a doua.

Exemplul 44. *Teiule cu frunza rară*, Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, r. Slobozia, CA 3, Anexa 1, Nr. 3.

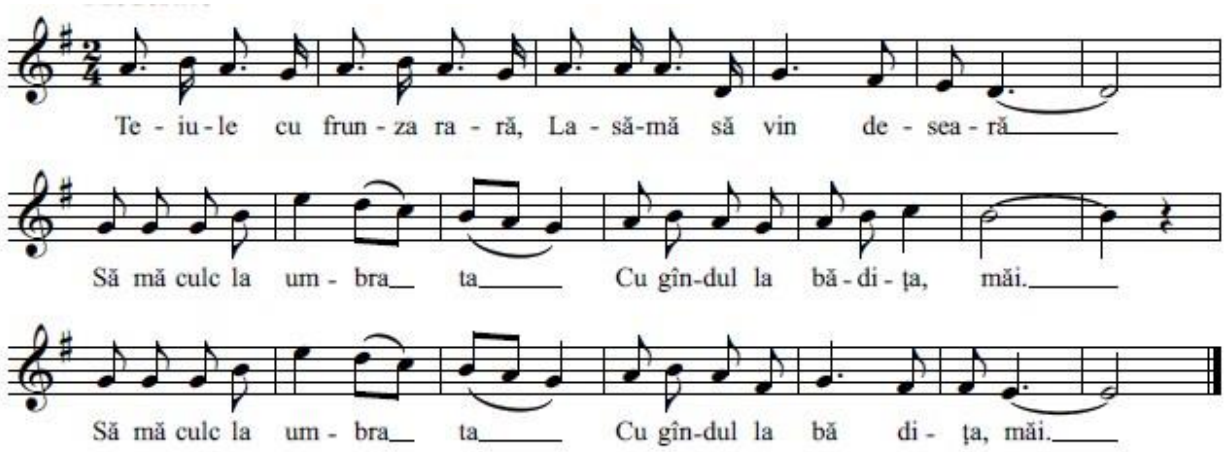

Sau în exemplul următor, în care alternanța modală Dur-moll încorporează un metabol pentatonic I-IV:

Exemplul 45. *Bădiță sărutul tău,* Inf. Șincariuc Zinaida, n.1957, CA 18, Anexa 1, Nr. 16:

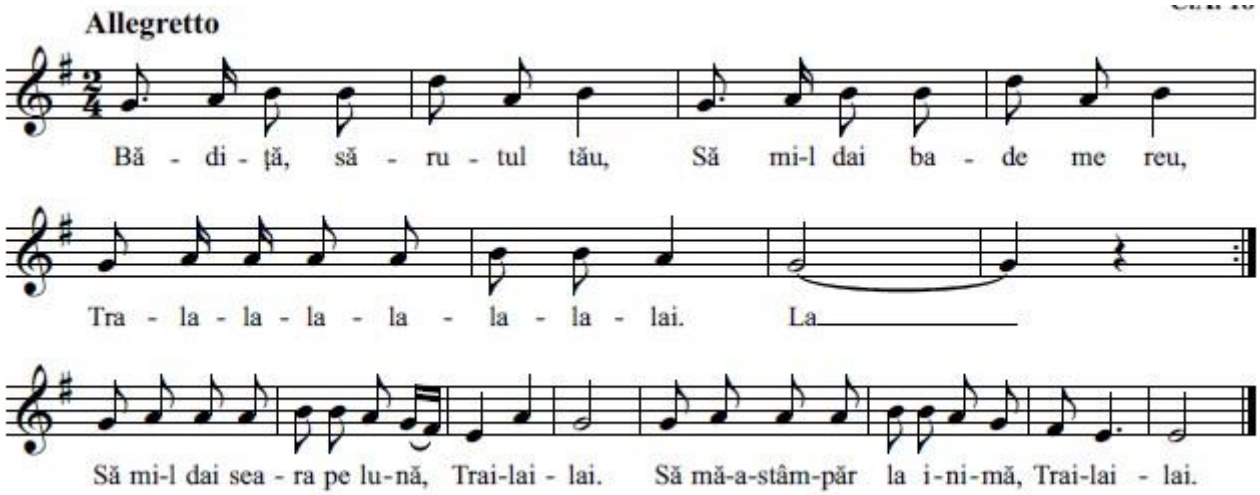

În melodiile din stratul nou țărănesc și contemporane urbane observăm o mare varietate în structura sonoră, de la substraturi modale prepentatonice și pentatonice, la moduri heptacordice naturale și structuri tonale. De fapt, fenomenul menționat mai sus reflectă o stare de tranziție spre structuri tonale, stare care se amplifică în cântecele din stratul nou. Aducem câteva exemple.

Exemplul 46. *Cine vine din cel deal* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Gioan, CA 88, Anexa 1, Nr. 80. Urmărim un joc modal Dur-moll cu cadența finală eolică:

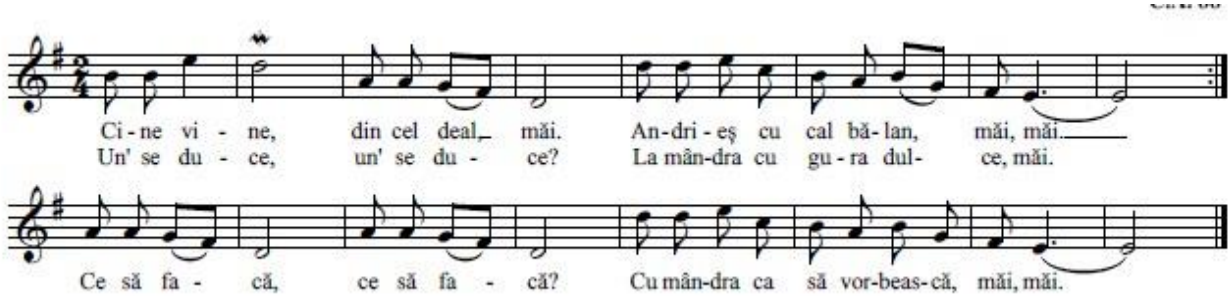

Exemplul 47. Sau: *Foaie verde doi bujori* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian CA 108, Anexa 1, Nr. 100.

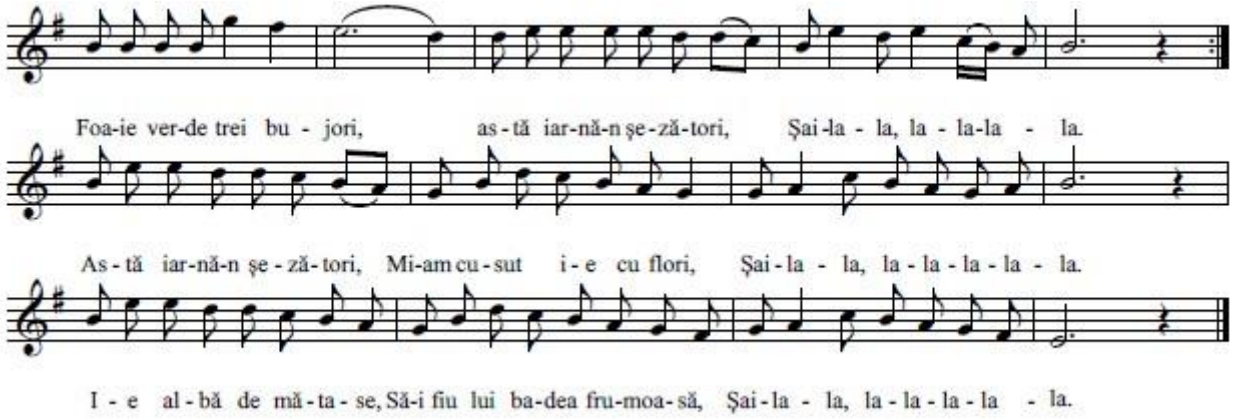

În creațiile cu o structură modală eolică deseori cadența este și de tip frigică:

Exemplul 48. *Mai la vale de Gheorghiță*, Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, CA 84, Anexa 1, Nr. 76.

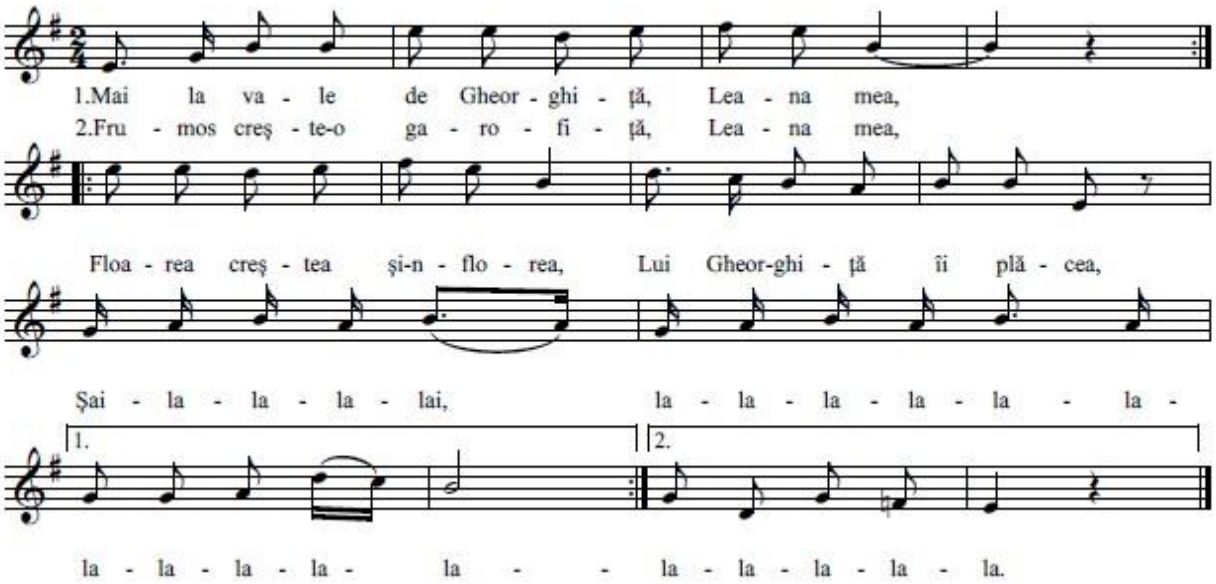

Subliniem faptul că această cadență frigică este una frecvent întâlnită „care s-a impus în cântecul moldovenesc mai mult ca în orice parte a țării, fiind socotită ca una dintre caracteristicile sale fundamentale.” [98, p. 15]. Structura modală Dur-moll cu cadența eolică și cea frigică

prevalează în melodiile cercetate. Cu o frecvență mai mică, dar totuși prezent este și pentatonicul, de regulă, de mod IV cu cadența pe treapta a două, uneori cu extindere spre heptacordic natural:

Exemplul 49. *Se-aude valea vuind*, Inf. Pascari Alexandra, n. 1937, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1590.8, Anexa 2, Nr. 119.

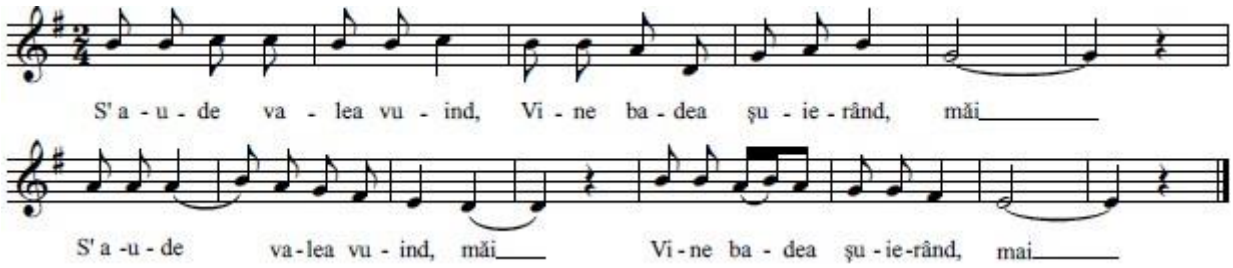

Un mod natural heptacordic, ce se produce des în cântecele lirice din Valea Nistrului este cel mixolidic, „O mare parte a melodiilor mixolidice este o formă evoluată din hexacord major, atingând doar septima modului. O altă linie evolutivă prin care se afirmă modul mixolidic este în cadrul stilului modern al cântecului propriu-zis; în acest strat evolutiv mixolidicul captă aspecte tonale datorită interferenței cu majorul: cele două caracteristici alternează şi în cadrul aceleiași melodii” [113, p.77].

Exemplul 50. *Foaie verde-a bobului* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian CA 60, Anexa 1, Nr. 54.

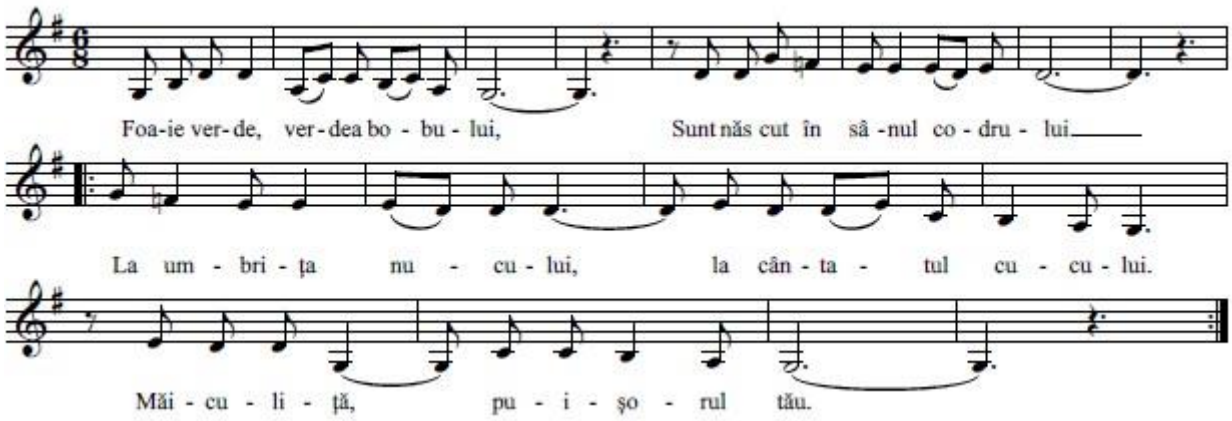

În exemplul de mai jos, în cadrul modului mixolidic insistă pe porțiuni importante ale melodiei picnonul, ceea indică spre substratul pentatonic al structurii sonore:

Exemplul 51. *Valea vin, valea mă duc*, Inf. Cornea Maria, n. 1921, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1590.7, Anexa 2, Nr. 122.

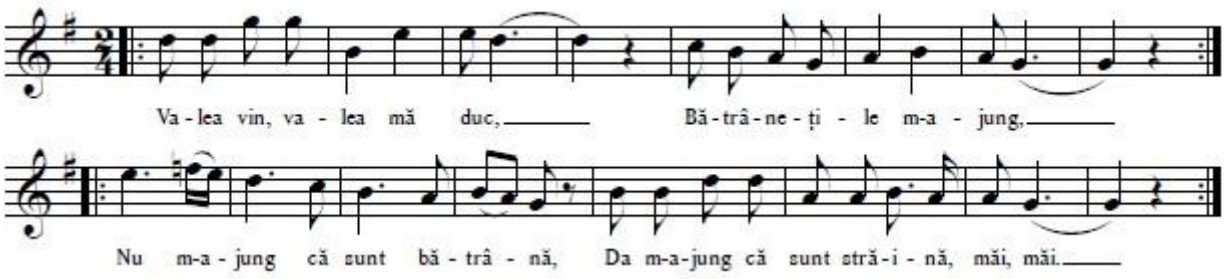

Exemplul 52. *Du-te, neică, să te tot duci*, Inf. Șcerbu Mihai, n. 1910, r. Criuleni (AF AMTAP 815.7, Anexa 2, Nr. 35): observăm un mixolidic cu treapta a patra urcată:

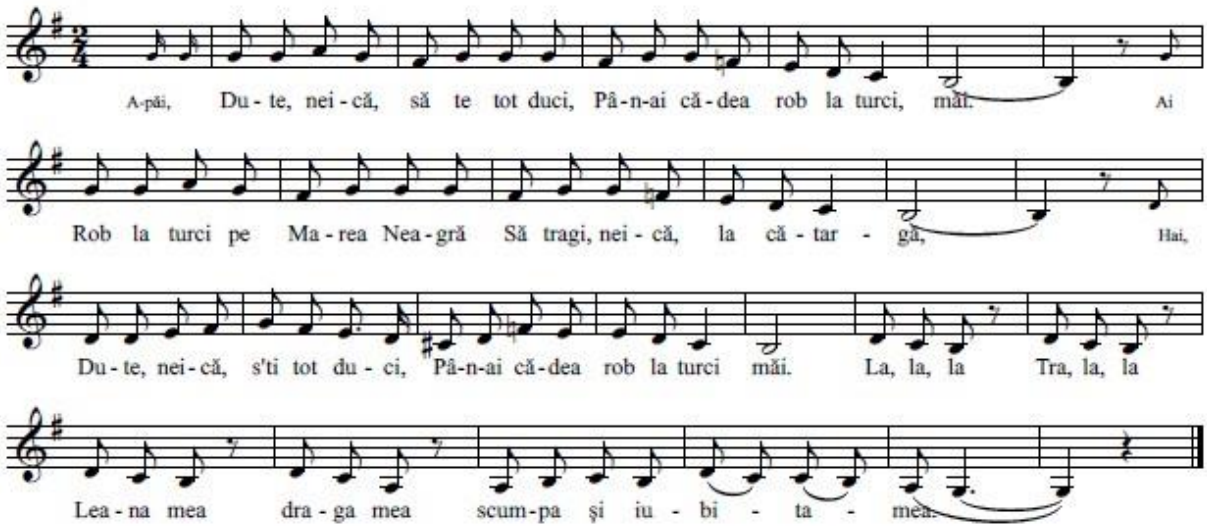

Modul major natural, adică ionic, este mai rar întâlnit: „Frecvența sa crescândă se datorează contactului cu muzica tonală vest-europeană. Schimbarea petrecută în gândirea muzicală a poporului se reflectă în două tendințe generale: de o parte se aduc transformări în tipurile melodice vechi (amplificări, folosirea sensibilei, în melodiile cu paralelism major-minor deplasarea finalei pe centrul modal major; celei din urmă modalități de transformare i se datorează *hipoionicul* din melodiile de stil modern); de altă parte, majorul câștigă predominanță încompunerea de noi cântece în stilul nou şi în muzica de joc” [idem, p.77].

Exemplul 53. *Am pus pânza după casă* Inf. Liubov Prodius, CA 132, Anexa 1, Nr. 119: se conturează modul doric cromatizat în storfa muzicală cu trecerea spre eolic în refren:

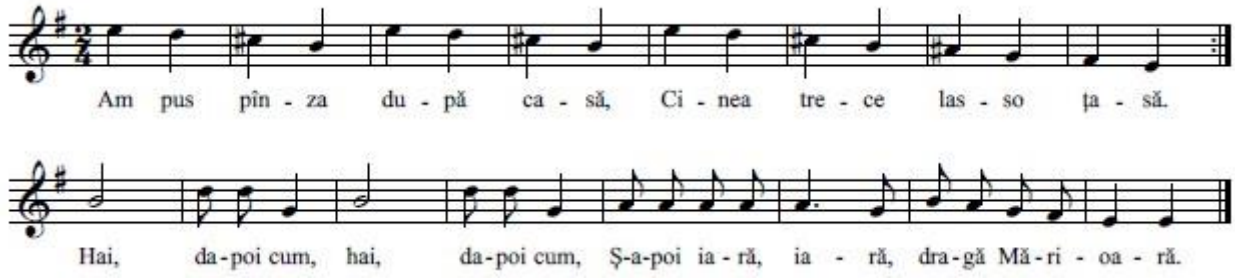

În sistemul sonor al cântecelor studiate, în special a celor din stratul nou, contemporan mai des vom constata o structură tonală în major sau minor natural/ armonic.

Exemplul 54. *Hai, Ileană-n deal la vie,* Inf. Negrețcaia Svetlana, Slobozia, CA 35, Anexa 1, Nr. 30.

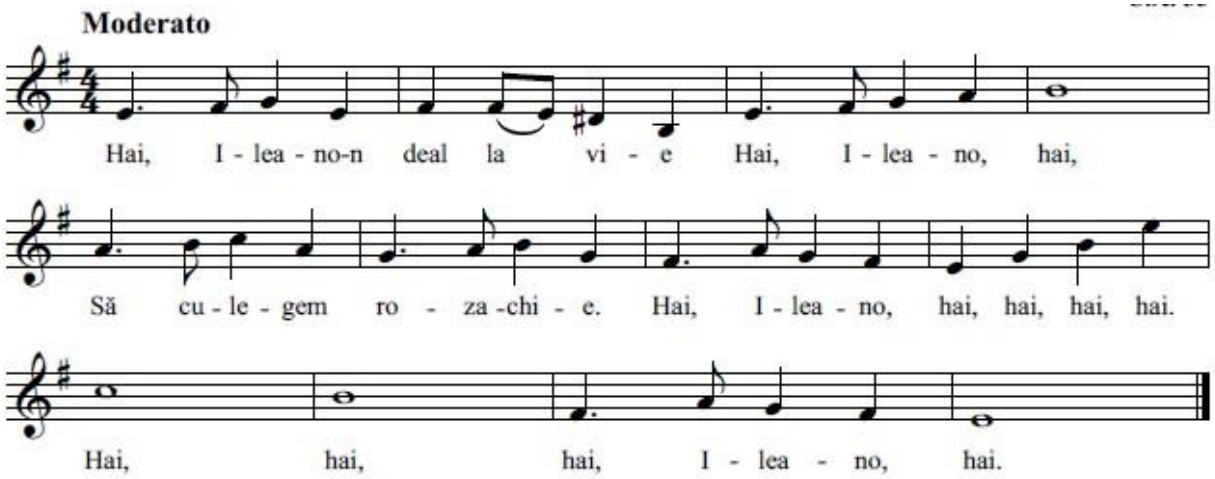

Totuși, în urma analizei sistemelor sonore, observăm într-o mare majoritate de melodii prevalarea structurilor premodale și modale de sorginte minoră, ceea ce, de fapt, reflectă categoriile tematice predominante: dragoste, noroc, soartă, dor și jale, deportarea, recruția, războiul.

4.4. Structuri ritmice caracteristice

Particularitățile melodiilor evidențiate în compartimentul 4.3.: silabice, cantabile cu sau fără ornamente, desfășurate cu ornamentare, și stratul cărui aparțin – melodii din stratul vechi și premodern, melodii noi din mediu țărănesc, și melodii contemporane de proveniență urbană, fie de autor fie de tradiție orală, au determinat specificul structurii ritmice. Totodată, trebuie să subliniem un aspect foarte important în constituirea structurii ritmice și determinarea sistemului ritmic, și anume cel al interpretării, care, în mare parte contribuie la crearea unor sisteme intermediare, combinări de sisteme sau trecerea dintr-un sistem în altul într-o singură creație. În rezultat, constatăm prezența caracteristicilor următoarelor sisteme ritmice: giusto-silabic, parlando-rubato, aksak și divizionar.

Vom prezenta în continuare particularitățile ritmice ale diferitor melodii și tipul de formule ritmice încadrate în fiecare din sistemele evidențiate, modul de combinare al acestora. Astfel vom putea să descoperim unele legități ale constituirii seriilor ritmice și a strofelor ritmice. Unitatea minimă ritmică va fi optimea, determinată de pulsațiile egale ale metrului versului, iar „La realizarea marii varietăți a raporturilor de durată din structurile ritmice, în comparație cu o presupusă structură elementară, contribuie două principii: *cumularea* (adică alungirea) unor

valori lărgește durata globală a seriei ritmice (adică, în raport cu structura elementară, valoarea totală la 6 pulsaţii va fi mai mult decât șase optimi, respectiv la 8 pulsații va fi mai mult decât opt optimi); în cazul *distribuţiei* durata globală este constantă, valorile se contopesc sau se divizează, în genurile vocale fiind strâns legate de micșorarea/sporirea numărului de silabe" [ibidem, p. 44].

Sistemul giusto-silabic îl întâlnim preponderent în melodiile din stratul premodern executate în tempo moderat spre allegretto, de asemenea într-o mare parte a cântecelor de glumă. Spre exemplu, în cântecul *Mândra mea s-a măritat,* Inf. Prodius Liubov, n. 1912, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, CA 128, Anexa 1, nr. 117, se conțin următoarele serii ritmice:

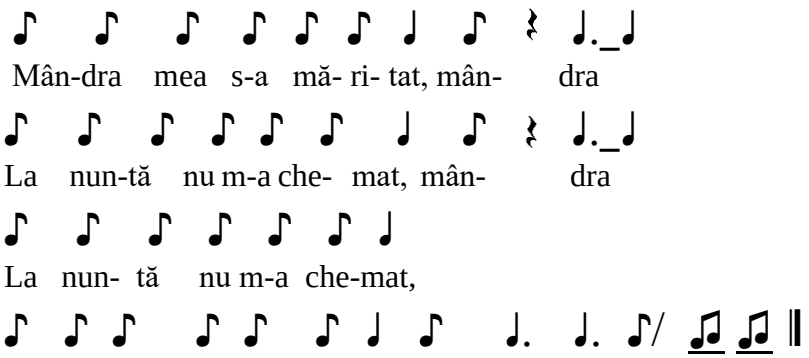

Formulele ritmice care alcătuiesc seriile ritmice sunt:

♪ ♪ piric, ♪ ♪ ♩ anapest, ♪ ♩. iamb, ♪ ♪ ♪ ♪ dipiric

În cântecul *Frunză verde răsărită* descoperim în structura strofei ritmice și a seriilor ritmice următoarele formule: ♪ ♪ ♪ ♪ dipiric; ♪ ♪ ♩ ♩ ionic minor:

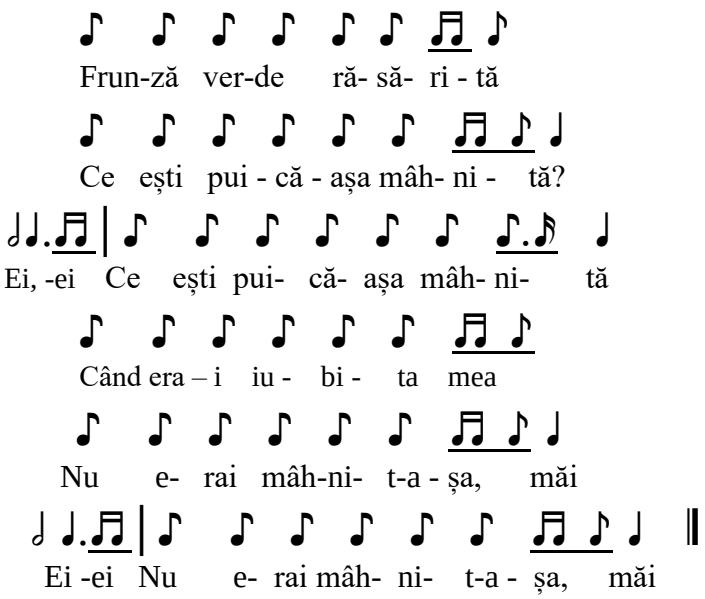

Seriile ritmice în strofa ritmică a cântecului *Fire-ai, maică, blăstămată*, Inf. Gaban Alexandra, n.1920, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1586.11, Anexa 2, Nr. 94, sunt construite din formulele de dipiric ♪ ♪ ♪ ♪, dactil ♩ ♪ ♪, spondeu ♩ ♩, tribrah ♪ ♪ ♪ (în semicadențe) și ♪♩.♩ iamb alungit în cadența finală.

În cântecul *Frunzuliță de cireș*, Inf. Cojocari Parascovia, n.1954 și Ivancov Maria, n.1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, AF AMTAP 1261.4, Anexa 2, Nr. 57 predomină formulele ritmice piric ♪♪, dipiric ♪ ♪ ♪ ♪, anapest ♪ ♪ ♩ și dactil ♩ ♪ ♪. În următorul exemplu *Tot mă-ntreabă lumea-n sat*, Inf. Ogorodnic Ludmila, n.1955, s. Delacău, r. Anenii-Noi, AF AMTAP 1400.9, Anexa 2, Nr. 84, constatăm la baza structurii ritmice formulele piric ♪♪, anapest ♪ ♪ ♩ și amfibrah ♪♩ ♪.

Studiind și alte cântece în sistem ritmic giusto-silabic observăm frecvența anume ale acestor formule ritmice, care se combină variat creând seriile ritmice. Menționăm în mod deosebit piricul ♪♪, dipiricul ♪ ♪ ♪ ♪, spondeul ♩ ♩, anapestul ♪ ♪ ♩ și iambul ♪ ♩, deseori modificat în cadențe.

Sistemul ritmic giusto-silabic frecvent este combinat cu divizionarul. O astfel de configurare ritmică este predominantă, fapt care indică spre variantele premoderne și contemporane a unei mari majorități de cântece analizate.

Exemplul 55. *Neagră-i apa de pârău*, Inf. Cornea Maria, n.1930, S. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1589.8, Anexa 2, Nr. 116.

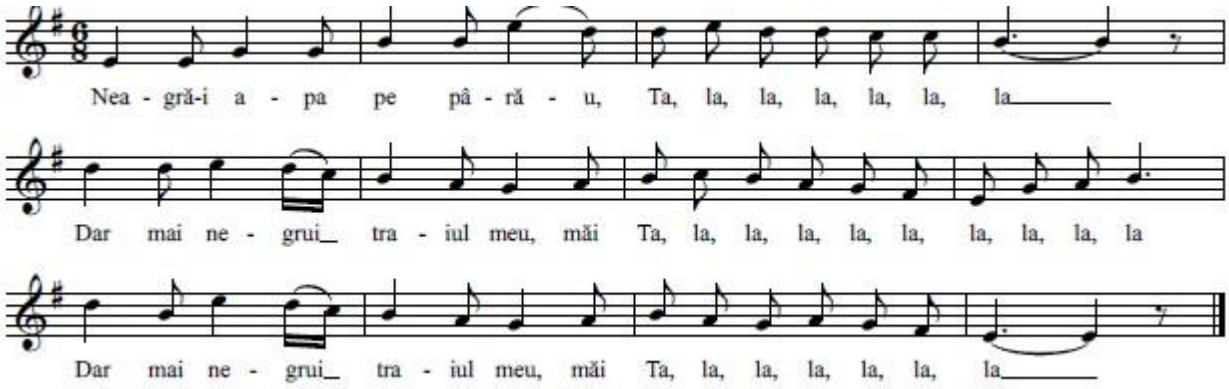

Exemplul 56. *La Nistru, la mărgioară,* Inf. Cuzmici Stepanida, n.1939, s. Teia, r. Tiraspol, AF AMTAP 432.3, Anexa 2, Nr. 9. În acest cântec măsura 3/4 a determinat lărgirea valorilor ritmice, care în alte variante melodice formula ritmică de bază este troheul ♪ ♩:

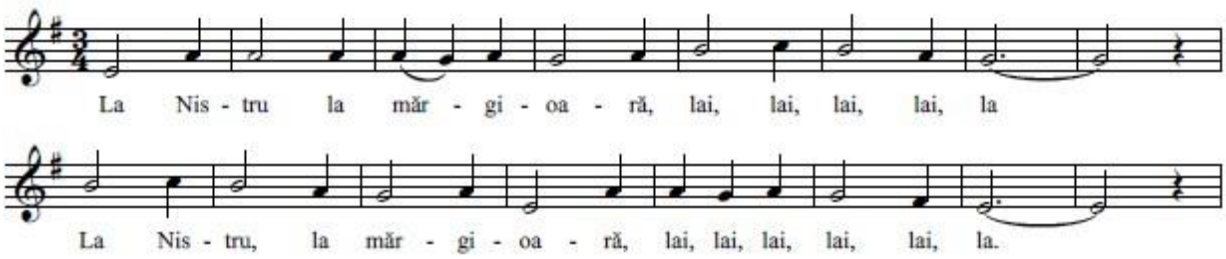

Sistemul divizionar, ce se manifestă prin ritmul punctat și predominarea accentului ritmic asupra celui metric, prevalează în cântecele din stratul nou, în special în cele de origine urbană, create sub influența folclorului orășenesc sau a muzicii literate.

Exemplul 57. *Hai, Ileană, la Chișinău,* Inf. Galben Spiridon, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1594.6, Anexa 2, Nr. 136.

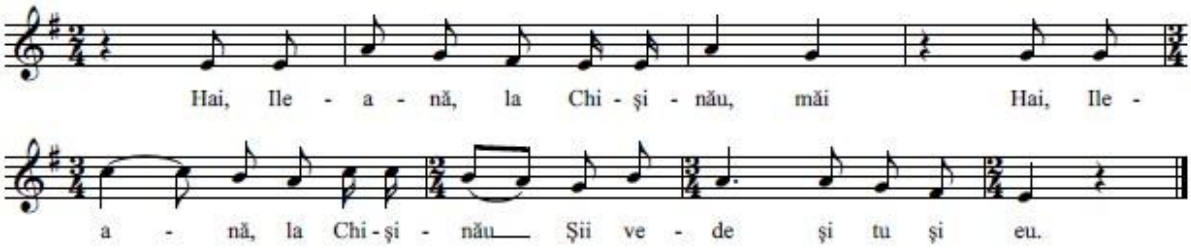

Sau:

Exemplul 58. *Azi îi luni, dar mâine-i marți*, Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, AF AMTAP 473.6, Anexa 2, Nr. 17.

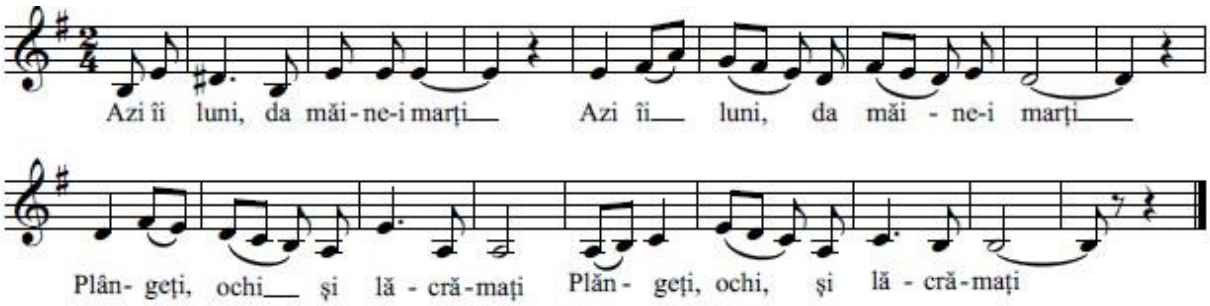

Referindu-ne la sistemul ritmic aksak, menționăm că acesta „în mod asemănător sistemului giusto-silabic, alternează combinații celulare formate din valori scurte şi lungi. Diferența esențială constă în raportul celor două valori: cel lung este alungit cu jumătatea valorii celui scurt, adică în notarea convențională optime: optime cu punct, raportul numeric fiind 2:3 (calculat cu șaisprezecimi).

Sistemul ritmic aksak este prezent în cântecele propriu-zise din Valea Nistrului prin formula specifică folclorului moldovenesc ♪ ♪ ♪., cum ar fi, în exemplul următor:

Exemplul 59. *Și-am zis verde trei arginți*, Inf. Ucainciuc Ana, n.1934, s. Japca, r. Camenca, AF AMTAP 1588.9, Anexa 2, Nr. 110.

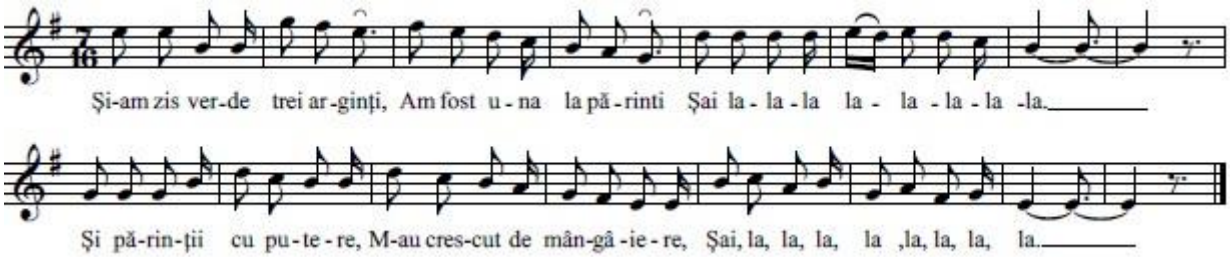

Sistemul parlando-rubato este specific melodiilor de tip doinit, prelungi. În cântecul de mai jos sunt prezente caracteristicile specifice sistemului precum alungirea duratelor în emistih și cadențe, augmentarea acestora în ultima serie ritmică, ornamentarea bogată, interpretarea *poco rubato*:

Exemplul 60. *Și-am zis verde de-un mohor,* Inf. Pascari Feodora, n.1958, s. Japca, r. Camenca AF AMTAP 1586.3, Anexa 2, Nr. 91.

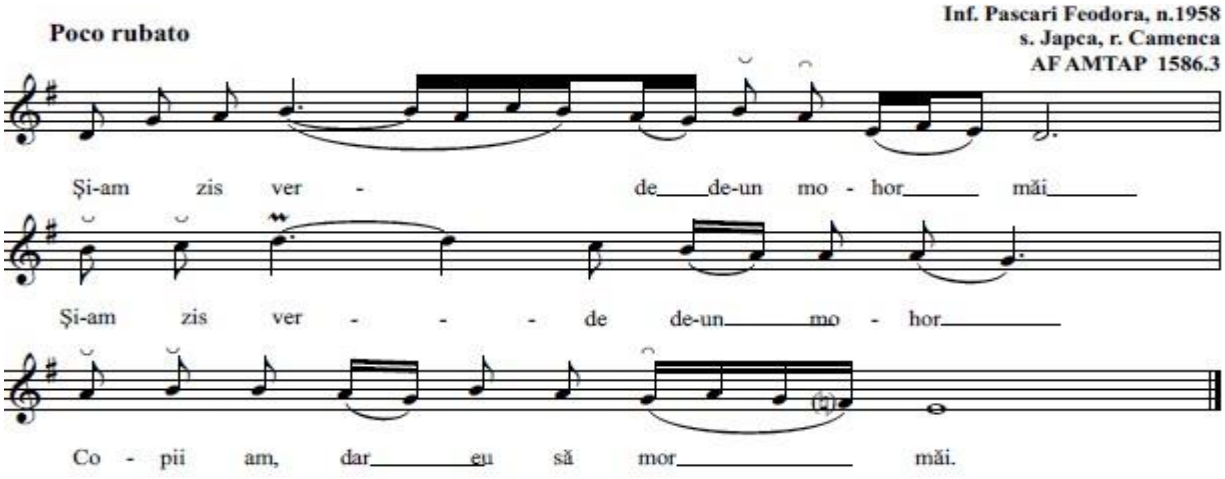

O combinare de elemente ritmice, ce reprezintă diferite sisteme ritmice este cel de parlando-giusto. Un exemplu, în care execuția individuală, determinată de o anumită stare emoțională a dus la alungirea finalelor rândurilor melodice și utilizarea valorilor ritmice de doime legată de pătrime, este cântecul *Nu mă blăstăma, măicuță* (Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăiești, r. Grigoriopol, AF AMTAP 813.3, Anexa 2, Nr. 21. Prima, a doua și a patra serie ritmică sunt asemănătoare, îmbinând un dipiric și safic alungit:

♪ ♪ ♪ ♪ / ♪ ♪ ♪ ♬ 𝅗𝅥 ♩

Nu mă blăs- tă – ma măi- cu- ță ---
Nu mă blăs- tă - ma și-n- plân- ge---

Că eu ghi - ni- noi a - ju - ge---

Seria a treia se construiește în exclusivitate pe spondeu ♩ ♩:

♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♫ ♫ ♩

Că eu ghi- ni n-oi a - jun-ge.

La fel și în cântecul *Bate vântul vălurele* (Inf. Liubovi Prodius, n. 1932, s. Nezavertailovka, CA 124, Anexa 1, Nr. 114), care reprezintă o variantă a aceluiași tip melodic. Un alt exemplu în acest sens este cântecul *Spune-mi bade un-te duci.* Seria ritmică se construiește din combinări de durate precum optime, pătrime, doime legată de pătrime sau cu altă doime:

Exemplul 61. *Spune-mi bade un-te duci.* Inf. Cuzmici Stepanida, n. 1939, s. Teia, r. Grigoriopol, AF AMTAP 432.2, Anexa 2, Nr. 11.

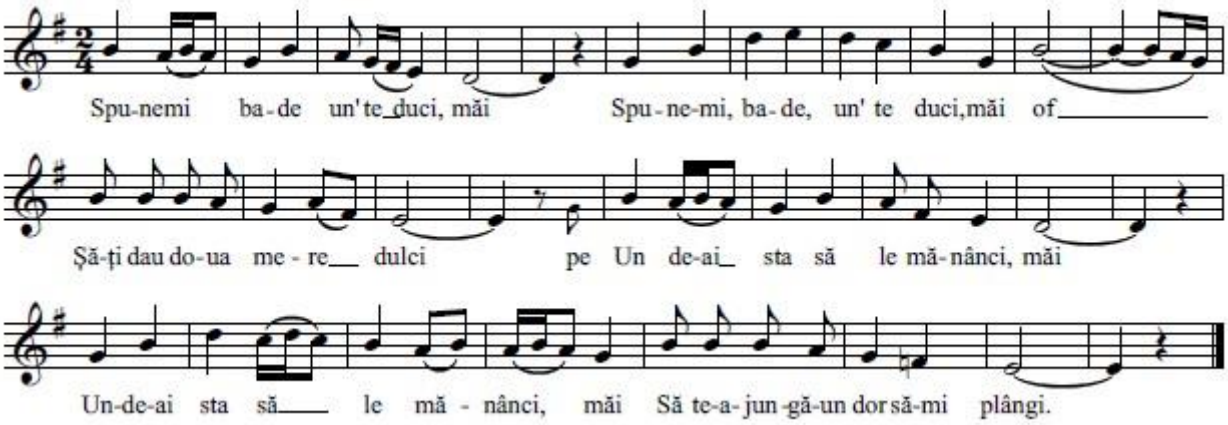

În rezultat, observăm insistența pe formulele ritmice specifice precum piric, spondeu și safic. Totodată, constatăm în structura ritmică a cântecelor cercetate prevalarea combinării formulelor ce aparțin diferitor sisteme ritmice, fenomen specific proceselor folclorce.

4.5. Organizarea arhitectonică

Structura formei cântecelor din Valea Nistrului prezintă o mare diversitate, acoperind practic toate tipurile arhitectonice specifice acestei specii a liricii populare. Evident arhitectonica va fi analizată, luându-se în considerare sincretismul poetico-muzical ca fiind un sistem procesual, „timpul rostirii muzicale e un timp al trăirii estetice, iar această trăire, experiență interioară, își impune imperativele proprii, diferite de cele ale experienței comune, cotidiene și fizice. Există un imperativ de care cântecul, odată declanșat, ascultă el însuși: acela al realizării în sine” [92, p.173]. Trebuie să menționăm că melodia cântecului popular este o entitate muzicală „pe care cântărețul anonim o repetă de câte ori are nevoie, ca să ajungă la capătul unui text poetic” [16, p. 42], de

aceia orice fluctuații în sistemul sonor, intonație, ritm și conținutul poetic vor avea repercusiuni în arhitectonică.

Ca și la analiza structurii melodice, apelăm și în cazul dat, la notarea grafică a formei, având evident în vedere specificul textului poetic „vom indica cu litera M linia melodică, respectiv rândurile melodice, iar prin litera T – textul poetic, respectiv versurile" [7, p. 79]. În interiorul formulei grafice vom nota cu literă mare – A, B, C, D etc., rândul melodic, ce corespunde unui vers și cu litera R – refrenul. Așadar, în structura formei cântecelor din arealul folcloric investigat putem delimita două mari grupuri arhitectonice: construcții strofice cu refren și strofice fără refren, pe care le întâlnim în toate cele trei straturi melodice evidențiate în compartimentul 4.3.

Tipul primar este întâlnit cel mai rar, în unele melodii de joc sau în cele cu refren complex: (*Calul lui Gheorghiță* Negrețcaia Svetlana, Slobozia, CA 9, Anexa 1, Nr. 9)

M: A(a+a)+A1(a+a_1)+R(a+a+a_1)
T: A + B

În această lucrare observăm structura de formule melodice în interiorul rândului melodic și un refren extins la dimensiunea strofei muzica-poetice.

Tipul binar are o frecvență largă, prezent cu multiple variante de combinare a rândurilor melodice A și B:

– Strofa melodică este din două rânduri melodice AB fără refren (*Și-am zis verde de-un păpșoi*, Păvălachi Ana, Delacău AF AMTAP 1400.4, Anexa 2, Nr. 81)

M: A + B
T : A + B

– Două rânduri melodice AB cu refren ca sfârșitul strofei muzical-poetice (*Pe casa lui Vasilică*, o femeie, Podoima AF AMTAP 473.3, Anexa 2, Nr. 15)

M: A(a+b)+B(a+ a_1) + R
T : A+B

În construcția generală a strofei melodice constatăm organizarea rândurilor melodice în bază de formule, iar refrenul, de fapt, este o reluare poetico-muzicală variațională a materialului din strofă, astfel îndeplinind și funcția unei structuri cadențiale; cu refren după fiecare rând melodic (*La cruciulița de piatră*, Gordelețchi Isac, Japca, AF AMTAP 1594.1, Anexa 2, Nr. 134)

M: A + R + B + R_1
T : A + A

În cazul dat, primul refren este de dimensiunea versului octosilabic, iar al doilea – variantă a primului, este secționat, reluându-se doar primul emistih.

– O altă variantă combinatorie a celor două rânduri melodice diferite A și B, este cea în care se repetă cu sau fără variantă primul rând melodic – A (*Crești, pădure, și te-ndeasă*, Zbârnea Maria, CA 74 Anexa 1, Nr. 67)

M: A + A1 + B
T : A + A + B

sau al doilea rând melodic (*Frunză verde răsărită*, Leontieva Agafia AF AMTAP 432.5 Anexa 2, Nr. 10)

M: A + B + R + B1+ B2
T : A + B + A + B

În acest cântec observăm mersul procesului de creație tradițional și realizarea echilibrului între cele două componente ale fenomenului „cântec folcloric" și constituirea treptată a formei muzicale.

Refrenul este scurt, de tip ornamental și integrat primului rând melodic, realizând semicadența, dar și o interjecție de sprijin spre al următorul vers. După al doilea rând melodic B1 formula melodică a refrenului se integrează complet versului octosilabic. Ultimul rând melodic finalizează cadențial întreaga entitate poetico-muzicală.

– Repetarea ambelor rânduri melodice de tipul AABB (*De la Nistru mai la vale*, Focșa Natalia, CA 26 Anexa 1, Nr. 24)

M: A + A1 + R +B + B + R_1
T : A + A + B + B +

Referindu-ne la acest exemplu, remarcăm funcția de interjecție de sprijin al primului refren și tipul integrat al celui de la doilea, care realizează semicadența și puntea spre repetarea rândului al doilea; cu refren după fiecare rând melodic – (*Cât îi țara ungurească*, Cornea Maria, Japca, AF AMTAP 1589.6 Anexa 2, Nr. 115):

M: A + R + A + R + B + R_1 + B + R_2
T : A + A + B + B +

sau ABAB cu refren după fiecare rând melodic – (*La copac, la stejerel*, Gheorghieva Maria, AF AMTAP 813.9 Anexa 2, Nr. 25)

M: A + R + B +R + A + R + B + R
T : A + B + C + D +

Acesta este un cântec din stratul modern cu refren după fiecare rând melodic. Evident că o astfel de formă este caracteristică cântecelor folclorice contemporane.

O structură arhitectonică interesantă axată pe două rânduri melodice diferite AB se produce în cântecul-doină *De n-ai şti tu, măi bădiţă* (Gheorghieva Maria AF AMTAP 813.4 Anexa 2, Nr. 22). Caracterul improvizatoric, elementele distincte doinei, ne referim la recitativul recto-tono şi melodic, elasticitatea strofei melodice, au determinat construcţia de ansamblu a strofei muzical-poetice. Cadrul arhitectonic îl constituie două rânduri melodice diferite AB şi refrenul *O lei la/A lei la*. Ca urmare a improvizaţiei se clădeşte o formă arhitectonică de tipul:

M: A + A + B + R + A + A + B +R_1 + A + B +R+R
T : A + B + B C + D + D +E + F + F

Observăm că al doilea are text poetic, ceia creează un efect de dezvoltare, se evită stoparea fluxului muzical-poetic şi duce spre secvenţa melodică finală, unde refrenul iniţial se repetă de două ori. În cazul dat refrenul, de fapt, are şi o funcţie asemănătoare anacruzei/interjecţiei de sprijin, acea de acumulare energetică, de rememorare, de creare a rampei spre o următoare expunere a discursului muzical.

Tipul ternar este prezent cu o mare diversitate de combinări variate a celor trei rânduri melodice ABC, care sunt asociate în unele exemple şi cu refren:

fără refren (*Şi-am avut şi n-am avut*, Pascari Efrosinia, Japca, AF AMTAP, 1591.13 Anexa 2, Nr. 127)

M: A + B + C

T: A + A + B

Sau (*Murgule, căluţul meu*, Cornea Xenia, Japca, AF AMTAP, 1592.16 Anexa 2, Nr. 129)

M: A + B + C
T: A + B + A

cu refren (*Seara când răsare luna*, Pascari Alexandra, Japca AF AMTAP 1590.9 Anexa 2, Nr. 120 sau: *Cu bărbatul cum trăiesc*, Vicol Eudochia, Delacău, AF AMTAP 1400.1 Anexa 2, Nr. 79)

M: A + B + C + R
T: A + A + B

Sau (*Săracul norocul meu*, Negreţcaia Svetlana, CA 36 Anexa 1, Nr. 31)

M: A + B + R + C
T: A + A + B

repetarea primului rând melodic A (*Bine, maică, ți-a părut*, Cristal Haritina, Cosăuți, AF AMTAP 1127.8 Anexa 2, Nr. 46)

M: A + A + B + C
T: A + A + B + C //

Sau (*Foaie verde-a bobului* Zbârnea Maria, Goian, CA 60 Anexa 1, Nr. 54)
M: A + A + 𝄆B + C 𝄇
T: A + A + 𝄆B + C

cu refren (*Foaie verde sălcioară*, Zbârnea Maria, Goian, CA 70 Anexa 1, Nr. 63)

M: A + R + A +R + B + C
T: A + B + C + D

Acest exemplu – *Foaie verde sălcioară*, este un cântec de origine urbană, de autor, care a devenit de circulație folclorică, dar este reprezentativ în ceia ce privește valorificarea creativă contemporană a formelor vechi tradiționale:

repetarea rândului melodic C (*S-aude valea vuind* Zbârnea Maria Goian CA 105 Anexa 1, Nr. 97)

M: A + B + C + C1
T: A + B + C + D

cu refren la sfârșitul strofei muzical poetice (*Foaie verde și-o lalea*, Zbârnea Maria CA 113 Anexa 1, Nr. 105)

M: 𝄆A + B 𝄇 +𝄆 C + C1 + R 𝄇
T: 𝄆A + B 𝄇 + 𝄆C + D 𝄇

Menționăm în acest cântec – *Foaie verde și-o lalea*, repetarea integrală a primelor două rânduri melodice AB cu aceleași versuri și celui de al treilea C împreună cu refrenul, în care la repetare se produce formula cadențială. O astfel de structură arhitectonică mai des o întâlnim în stratul modern, fie ca reinterpretare a unui cântec mai vechi, fie o creație nouă:

cu refren dublu de tip onomatopeic (*Să vii puiule, să vii* Negrețcaia Svetlana, Slobozia CA 119 Anexa 1, Nr. 111)

M: A + B + R + C + C1 + R
T: A + B + B + C

Lucrarea dată – *Să vii puiule, să vii,* putem presupune că are un prototip în stratul premodern, care a fost rescris pentru interpretare corală și reluat după această transformare corală în mediul tradițional, păstrându-și unele caracteristici generale, inclusiv particularitățile formei:

repetarea rândului melodic B fără refren (*Frunză verde ca mohorul* Deliv Nadejda, Talmaza, CA 38 Anexa 1, Nr. 33)

M: A + B + 𝄆 B + C 𝄇
T: A + B + 𝄆B/D + C/E 𝄇

cu refren (*Vino, Gheorghe, serile*, Negrețcaia Svetlana, CA 48 Anexa 1, Nr. 43)

M: A + B + R + B1 + C + Rv
T: A + B + A + B

repetarea neconsecutivă a rândului melodic, fenomen ce se întâlnește în cântecele din stratul modern (*Mamă, măiculița mea*, Zbârnea Maria, CA 112 Anexa 1, Nr. 104)

M: A + B + 𝄆C + B1 + R 𝄇 Rv T: A + B + 𝄆C + D R 𝄇 R1

Refrenul de tip ornament în acest cântec – *Mamă, măiculița mea*, primul pe interjecția *Măi,* al doilea pe cuvântul *Mamă*, are un important rol structural, fiind integrat rândului melodic și formând în primul caz semicadența, iar în al doilea cadența finală. (*La Lenuța sub cerdac*, Negrețcaia Svetlana, CA 39 Anexa 1, Nr.34

M: A + B + 𝄆A1+ C 𝄇
T: A + B + 𝄆 C + D 𝄇

În acest caz, repetarea rândului melodic A variat realizarea trecerea spre rândul melodic C, care îndeplinește și funcția cadențială.

Interesante construcții arhitectonice, axate pe trei rânduri melodice ABC, se produc în cântecele doinite, în care are loc fenomenul specific de elasticitate strofică, dependent, în mare parte de textul poetic și tendința spre improvizație. Aducem câteva exemple:

repetarea variată a rândului melodic B la sfârșitul strofei melodice cu scopul realizării pasului cadențial (*Cine m-aude cântând*, Negrețcaia Svetlana, CA 56 Anexa 1, Nr. 50)

M: 𝄆A +B 𝄇 + C + B1
T: 𝄆A + B𝄇 + C + D

repetarea rândurilor melodice BC după o interjecție de sprijin și crearea secvenței concluzive și a cadenței finale (*Ghiocel din deal adus* Cornea Maria, AF AMTAP 1588.6 Anexa 2, Nr. 109)

M: A +B + C + B + C1
T: A +A + B +B + C

Varierea și repetarea multiplă a primului rând melodic A, cu același vers sau cu text poetic nou, reflectând nemijlocit tendința spre improvizație și creativitate populară. Forma, de fapt, nu este un

cadru fix, rigid, este procesuală și exemple date ne demonstrează acest fapt (*Cucușor cu pană mură*, o femeie, Podoima, AF AMTAP 472.9 Anexa 2, Nr.14)

M: A + A1 + B + A + A2 + C
T: A + A + B + B + C + C

sau repetarea fiecărui rând melodic cu alt text poetic (*Ionel când trece valea*, Ceban Tamara, Căușeni, AF AMTAP 1261.11 Anexa 2, Nr. 63)

M: A + A + B + B + C + C1
T: A + B + C +D + C + D

Tipul cuaternar al formei este specific cântecelor contemporane, în special de origine urbană:fără refren (*Inimă de-amărăciune*, Cornea Maria, Japca, AF AMTAP 1588.5 Anexa Nr. 2, 108)

M: A + B + C + D
T: A + B + A + B

Acest cântec, *Inimă de-amărăciune*, prin diapazonul larg (undecimă), salturi la intervale mari (sexta), fraze complicate, denotă un caracter romanțat. Acest fapt indică spre originea urbană, ceea ce explică structura formei.

– cu refren la sfârșitul strofei (*M-a trimis mama la vie*, Liubovi Prodius, Nezavertailovca CA 137 Anexa 1, Nr. 124)

M: A + B + C + D + R
T: A + B + C + D

În cazul dat ca exemplu a fost adus cântecul *M-a trimis mama la vie*, o creație contemporană, de autor, care s-a folclorizat, devenind foarte populară. Are refren tradițional onomatopeic, mișcarea treptată în desfășurarea discursului muzical, iar în interiorul strofei melodice expunerea celui de la doilea rând melodic în raport cu primul prin relația modală *moll-dur*, specifică, după cum am subliniat în subcapitolul 4.3., pentru cântecul folcloric moldovenesc.

– cu refren onomatopeic după fiecare două rânduri melodice, care poate fi calificat și ca înlocuiri de silabe, având în vedere segmentul melodic al acestuia, care completează firesc structura arhitectonică integrală a cântecului *Să vii, puiule, să vii* (*Să vii, puiule, să vii*, Zbârnea Maria, Goian, CA 83 Anexa Nr. 1, Nr. 75)

M: A + B +R + C + D + R
T: A + B + B + C

– repetarea unui sau mai multor rânduri melodice din strofa cuaternară (*Foaie verde de susai*, Negrețcaia, CA 4 Anexa 1, Nr. 4)

M: A + A +B + C + D

T: A + B + B + C +D

Sau (*Măi Volodea, dealu-i mare*, Goian, CA 85 Anexa 1, Nr.77)

M: A +B + C + D +D
T: A +A + B + C +C

După cum observăm, și în aceste creații din stratul nou, contemporan, repetarea rândului melodic pe parcursul strofei muzical-poetice se produce pe primul A și pe ultimul D.

O structură arhitectonică complexă se conturează în cântecele din stratul nou, în care și melodia și conținutul tematic sunt producții contemporane. În mai multe exemplu, constatăm prezența elementului improvizatoric și rolul structural al improvizației onomatopeice, care se extinde la dimensiunea strofei, care poate fi tratată ca refren sau ca imitare instrumentală:

Exemplul 62. *S-am zis verde bob de rouă* Robceag Gavriil, Șerbu Mihail AF AMTAP 815.4 Anexa 2, Nr. 32.

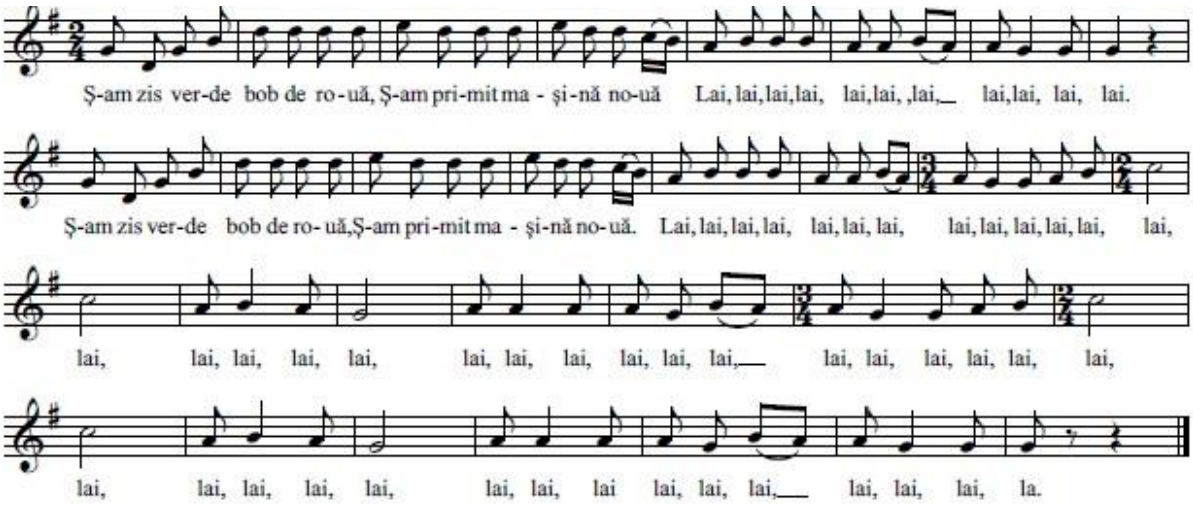

În exemplul de mai jos, în care procedeul secvențial dominant a determinat interpretarea a cinci versuri pe rânduri melodice constituite variațional A+A1+A2+A3+A4 și doar al cincilea este material melodic nou cu rol cadențial, consolidat ulterior de refrenul onomatopeic, ca variantă melodică a acestuia:

Exemplul 63. *Rătăcesc pe căi străine*, Inf. Șerbu Mihail, or. Criuleni, AF AMTAP 815.6 Anexa 2, Nr. 34.

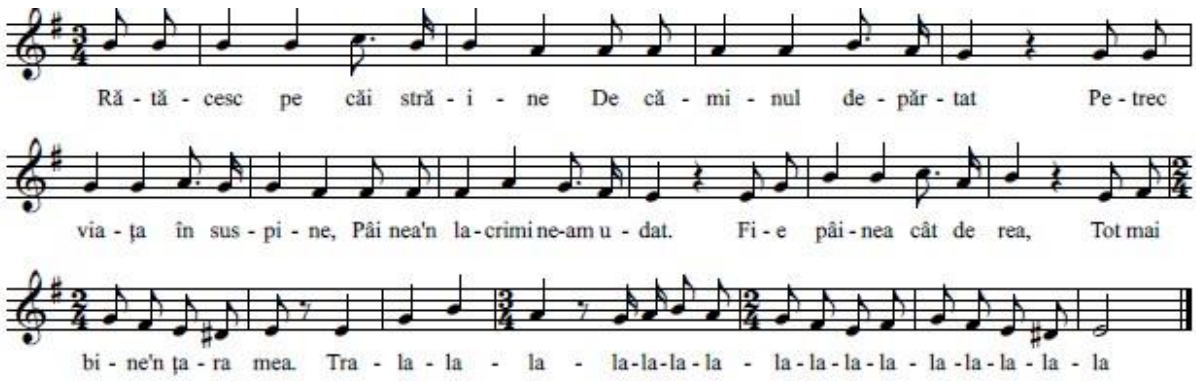

Așadar, în urma studierii formei observăm predominarea tipurilor binar și ternar, constatăm legătura strânsă, reciprocă și creativă a celor două componente ale cântecului liric: melodia și textul poetic, din care rezultă o multitudine de construcții arhitectonice viabile, care pot fi modificate, adaptate și particularităților interpretative, stării emoționale de moment a promotorului. Drept dovadă sunt variatele asocieri creative a unui text poetic cu diferite melodii.

4.6. Concluzii la capitolul 4

1. Temele și subiectele abordate în cântecul liric din Valea Nistrului acoperă întreg spectrul caracteristic cântecului liric românesc cu o mare diversitate de combinări ale acestora. Totodată, evenimentele social-politice, care au marcat viața moldovenilor din arealul studiat au determinat tratarea unor idei și subiecte specifice, cu o oscilare emoțional-artistică de la cele de glumă, optimism spre tristețe, jale, tragism. Ne referim la temele inspirate din realitatea regimului comunist, vieții socialiste, războiului, deportării.
2. În urma analizei morfologice a textelor poetice cântate, am stabilit că acestea denotă elemente specifice versului popular cântat, utilizate creativ de interpreți, în diferite variante ale uneia și aceleiași creații. Totodată, remarcăm importanța refrenului ca element structural și ideatic, care variază de la cel de tip ornamental, până la concret tematic.
3. Am constatat, că în ce privește felul de aplicare a textului, materialele studiate conțin melodii: 1) silabice; 2) cantabile: a) fără, sau cu ornamente modeste; b) desfășurate cu ornamentare. De asemenea, după stratul cărui aparțin, am identificat prezența: a) melodiilor din stratul vechi și premodern, b) melodiilor noi din mediul țărănesc și c) melodiilor contemporane de proveniență urbană, fie de autor, fie de tradiție orală.
4. Am scos în evidență, în cântecul propriu-zis nistrean, o mare varietate a sistemelor sonore – de la premodale la tonale. În mod special se remarcă prezența sistemului pentatonic, în special a celui de mod IV, iar cadențele cele mai frecvente sunt de tip eolic sau frigic.

5. Am relevat mai multe particularități ritmice ale cântecului propriu-zis din Valea Nistrului, multe ditnre care au apărut în rezultatul influenței mass media, a execuției cu sau fără acompaniament instrumental, a evoluției modului de gândire și percepție a interpretului, care a tins întotdeauna spre îmbogățirea paletei expresive, a interferențelor culturale specifice zonei:

- prezența unor elemente ritmice, caracteristice sistemelor ritmice specifice folclorului muzical: giusto-silabic, parlando-rubato și aksak;
- insistența sistemului ritmic divizionar în cântecele din stratul premodern și prevalarea acestuia în cântecele din stratul nou;
- îmbinarea și influența reciprocă dintre diferite elemente ritmice, specifice anumitor sisteme ritmice;
- combinările ritmice frecvent întâlnite sunt giusto-silabic, divizionar; parlando-giusto.

6. Am constatat prezența arhitectonicii specifice melodiilor folclorice vocale precum: strofa primară, binară, ternară și cuaternară cu sau fără refren. Cel mai des întâlnim tipul binar și ternar, cu multiple variante, pe care le descoperim atât în cântecele din stratul premodern, cât și în cele din stratul nou, contemporan. Forma de catren cu sau fără refren este specifică cântecelor din stratul nou.

7. Un factor important ce a determinat procesele de constituire și dezvoltare ale arhitectonicii melodiilor analizate este raportul tradiție-inovație (în textul poetic, cât și în melodie), spre exemplu, adaptarea sau încadrarea diferitor tipuri de refrene unor construcții muzical-poetice vechi în cântecele din stratul premodern; a unor texte noi, care nu respectă principiile structurale ale versului tradițional cântat, la melodii vechi.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea realizată este dedicată speciei lirice de cântec propriu-zis din zona Valea Nistrului și unui șir de probleme actuale ale științei etnomuzicologice contemporane, determinate atât de importanța culturală a acestei specii lirice, cât și de lipsa unor studii de specialitate ce ar propune valorificarea științifică a acesteia. Studiul de față este realizat în baza propriilor investigații de teren și a materialelor de arhivă.

Considerăm că obiectivele propuse în teză au fost realizate, astfel, fiind soluționată **problema științifică importantă** care a constat în elaborarea unui tablou sintetic asupra unui element important al patrimoniului imaterial din spațiul nistrean – repertoriul muzical al cântecului propriu-zis. Investigațiile efectuate, în contextul perspectivelor de cercetare propuse – istorico-geografice, socioculturale și analitice, au demonstrat valoarea de patrimoniu a speciei date și au contribuit la relevarea principalelor trăsături morfologice ale cântecului propriu-zis nistrean. Astfel, a devenit posibilă înlăturarea lacunelor în cunoașterea și valorificarea acestei specii lirice din zona dată. Totodată, transcrierea unor materiale din arhiva AMTAP și descoperirea unor surse de arhivă inedite, aflate peste hotare, constituie o contribuție în soluționarea problemei completării surselor folclorice notate cu noi materiale pentru cercetare.

Concluziile generale ce rezidă din teză, sunt următoarele:

1. Identificarea, selectarea și transcrierea unui repertoriu reprezentativ de cântec propriu-zis din de pe ambele maluri ale Nistrului, din Arhiva de Folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plasice și din colecția personală a autorului, în urma mai multor investigați de teren pe parcursul mai multor ani, a condiționat, pe de o parte, introducerea acestora în circuitul științific iar, pe de altă parte, caracterizarea sa muzicală, din perspective socioculturale diacronică și sincronică, în baza unor metodologii științifice fundamentale în domeniul etnomuzicologiei, și crearea unei viziuni complexe asupra acestei specii a folclorice a liricii nistrene.

2. Documentarea de teren efectuată conform metodolelor de cercetare etnomuzicologică contemporană, indispensabilă oricărui demers analitic-teoretic din domeniul dat, reprezintă o contribuție în ce privește continuarea acestui tip de activități – susținute de către importanți culegători de folclor, folcloriști, etnomuzicologi și cercetători – ce s-a desfășurat în zona delimitată pe parcursul a circa 100 de ani. În acest sens, descoperirea, în procesul cercetării, a Fondului de manuscrise muzicale al Ecaterinei Lebedeva, necercetat și nepublicat până în prezent, păstrat în arhivele Muzeului național al muzicii din Rusia, reprezintă o sursă de arhivă extrem de importantă,

ce necesită studii ulterioare aprofundate. În perioada anilor 1922-1935, cercetătoarea a efectuat mai multe expediții folclorice în stânga Nistrului, însă din totalul de peste 100 de melodii colectate a publicat doar 25. Mai multe manuscrise din acest fond sunt marcate cu creionul roșu al cenzurii timpului. Privirea analitică comparată, propusă de autor în teză, asupra colecției E. Lebedeva descoperite recent, denotă diversitatea tematică și poetico-muzicală a repertoriului de cântec propriu-zis și caracterul reprezentativ al acestuia pentru zona cercetată.

În aceeași ordine de idei, în cadrul investigațiilor de teren în Valea Nistrului au fost identificați un șir întreg de purtători de folclor ce pot fi numiți „tezaur uman viu", care astăzi păstrează și promovează un bogat repertoriu folcloric din această zonă. Totodată, și în procesul de selectare a melodiilor din Arhiva de folclor a AMTAP, au fost descoperiți numeroși informatori reprezentativi pentru spațiul folcloric vizat, prin varietatea repertoriului și specificitatea manierei de interpretare.

3. Perspectiva diacronică comparată și sincronică structurală a obiectului de studiu al tezei – cântecul propriu-zis din Valea Nistrului – a determinat delimitarea investigației pe plan temporal (în două perioade) și geografic (malurile drept și stâng ale râului Nistru, care formează un spațiu folcloric distinct – Valea Nistrului). Datorită acestei abordări metodologice, au fost relevate particularitățile colectării, transcrierii, publicării și studierii acestei specii lirice pe parcursul a circa 100 de ani (începându cu anii 1920 și până în prezent). Totodată, au fot scoase în evidență procese folclorice legate de circulația și structura tematică a repertoriilor, perpetuarea sau apariția unor variante noi ale melodiilor de strat vechi, preluarea și adaptarea unor cântece din repertoriul interpreților de folclor contemporani – procese specifice fenomenelor folclorice, ce demonstrează vitalitatea și vigurozitatea speciei lirice de cântec propriu-zis în zona cercetată. În perioada contemporană se remarcă circulația destul de intensă, în zona dată, a unui repertoriu cunoscut în spațiul românesc în general, inclusiv a unor melodii de autor/din repertoriul școlar/coral, ce au fost supuse unui proces de folclorizare – fenomen datorat, cel mai probabil, accesibilității la tehnologiile de informare modernă.

4. Limbajul muzical al cântecului propriu-zis din Valea Nistrului denotă o mare diversitate a variantelor melodice, circulația unor texte pe diverse variante ale unor melodii (fapt demonstrat inclusiv și pe plan diacronic, prin exemple din colecțiile de folclor analizate). Pe plan structural muzical (versificație, sistme ritmice, sisteme sonore, arhitectonică) a fost relevată prezența unor trăsături specifice acestuia:

– texte poetice cu elemente specifice versului românesc popular cântat; tipar octosilabic; importanța refrenului ca element structural și ideatic;

– două tipuri de melodii, sistematizate după criteriul relației vers-melodie: 1) silabice; 2) cantabile: a) cu sau fără ornamente; b) desfășurate cu ornamentare (doinite);

– trei tipuri „istorice” de melodii, sistematizate după criteriul evoluției limbajului muzical în diverse contexte socioculturale: a) melodii din stratul vechi și premodern, b) melodii noi din mediul țărănesc și c) melodii contemporane de proveniență urbană;

– sisteme ritmice specifice folclorului muzical, în special structuri giusto-silabice, parlando-rubato și aksak, în melodiile de strat vechi; predominarea sistemului ritmic divizionar (în cântecele din stratul premodern și, într-o măsură mai mare, în cântecele din stratul nou); îmbinarea unor elemente specifice anumitor sisteme ritmice, cele mai frecvente fiind formulele de giusto-silabic și divizionar și giusto-silabic cu parlando-rubato;

– sisteme sonore de mare varietate (de la premodale la tonale ș.a.); importanța sistemului pentatonic ca substrat sonor (în special pentatonicul de mod IV); frecvența cadențelor de tip eolic sau frigic;

– arhitectonică specifică folclorului vocal: strofa primară, binară, ternară și pătrată, cu sau fără refren, cu predominarea tipurilor binar și ternar, în variante multiple.

5. Rezultatele cercetării de față reprezintă o contribuție în domeniul salvgardării patrimoniului cultural imaterial din Republica Moldova. În acest sens, a fost identificat și studiat un element important al patrimoniului cultural intangibil – cântecul propriu-zis din Valea Nistrului, fiind demonstrată valoarea sa culturală, istorică, importanța sa în contextul sociocultural contemporan. În același timp, relevarea specificității repertoriului și a structurilor muzicale ale speciei demonstrează puternica sa viabilitate, în cadrul unor procese firești de circulație, conservare și dezvoltare a limbajului muzical, specifice fenomenelor folclorice. Astfel, cântecul propriu-zis din Valea Nistrului reprezintă un element determinant în aprecierea specificului folcloric al zonei date în cadrul spațiului folcloric pruto-nistrean și al celui românesc în general, iar cercetarea se înscrie în direcțiile contemporane de dezvoltare socioculturală a țării, legate de conservarea și promovarea patrimoniului imaterial muzical.

Rezultatele cercetării au determinat formularea următoarelor **recomandări**:

1. A completa repertoriul de cântec propriu-zis din alte localități decât cele vizate în teză, inclusiv a înregistra folclorul etniilor conlocuitoare, prin investigații de teren în zona cercetată, cu implementarea metodologiilor științifice contemporane.
2. A elabora studii etnomuzicologice dedicate cântecului propriu-zis din Valea Nistrului, pe mai multe direcții de cercetare: tipologie muzicală; folclor comparat; limbaj muzical și manieră de interpretare; abordarea din perspectiva interinfluențelor cu folclorul etniilor

conlocuitoare; studii comparate legate de specificitatea și tangențele cântecului propriu-zis cu alte specii din cadrul genului liric, etc.

3. A dezvolta aspecte științifice ce țin de domeniul teoriei artei interpretative vocale populare: particularități și maniere specifice de interpretare, stiluri vocale locale și zonale; aspecte comparative, inclusiv dintre melodiile vocale și instrumentale, din perspectiva tangențelor și interinfluențelor cu folclorul etniilor conlocuitoare, etc.
4. A realiza studii interdisciplinare în domenii conexe etnomuzicologiei, precum sociologia, psihologia; lingvistica și dialectologia, istoriografia ș.a.
5. A iniția un demers, din partea cercetătorilor și a factorilor de decizie în domeniul culturii, pentru identificarea și salvgardarea unor importante materiale colectate pe teren și transcrise în perioada interbelică pe ambele maluri nistrene (dacă e să luăm în considerare datele aduse de cercetători, acestea ar însuma în total circa 2500 de creații) care așa și nu au văzut lumina tiparului, unele fiind, probabil, pierdute sau securizate excesiv.
6. A reedita, în vederea conservării și diseminării, colecțiile de folclor ce au devenit astăzi rarități bibliografice, unele din ele aflându-se într-un singur exemplar sau în număr foarte limitat de exemplare, în săli de lectură sau în colecții private, fiind, practic, inaccesibile pentru publicul larg. Reactualizarea editorială a acestora va contribui la prezervarea, promovarea, diseminarea și re-includerea în circuitul folcloric și științific a acestui valoros patrimoniu folcloric în actualitate.
7. A valorifica materialele transcrise de autor, prin includerea acestora în cercetări științifice ulterioare, în repertoriile cântăreților de folclor, ca sursă de inspirație pentru compozitori de muzică academică, de estradă și jazz;
8. A promova manierele vocale de interpretare specifice zonei date, în cadrul disciplinei *Canto popular* la AMTAP și în alte instituții muzicale; a utiliza materialele cercetării în cadrul cursurilor didactice de *Folclor muzical, Canto popular, Istoria muzicii naționale, Istoria artei interpretative folclorice vocale* ș.a.
9. A include materialele tezei în cadrul unor proiecte naționale și internaționale legate de salvgardarea patrimoniului cultural imaterial.

BIBLIOGRAFIE

1. ALEXANDRU, T. *Bela Bartók despre folclorul românesc*. București: Editura muzicală, 1958. 128 p.
2. *Antologie de lirică populară românească*. Ediție îngrijită și studiu introductiv L. Bâgu-Georgescu. București: Minerva, 1980. 605 p.
3. *Arta muzicală din Republica Moldova. Istorie şi modernitate.* Chișinău: Grafema Libris, 2009. 952 p. ISBN 9789975520461.
4. Arhiva Institutului de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu". [online] [citat 15.01.2021] Accesibil pe Internet: <URL: https://academiaromana.ro/ief/ArhivaIEF/ArhivaIEF-Prezentare.pdf
5. AXIONOVA, L. *Cântecul popular moldovenesc*, Chișinău: Editura de Stat a Moldovei, 1958. 164 p.
6. BADRAJAN, S. File din istoria etnomuzicologiei naționale în perioada postbelică In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*, nr.1(21), Chișinău: VALINEX SRL, 2014, pp.188-191. ISSN 2345-1408.
7. BADRAJAN, S. *Muzica în ceremonialul nupțial din Basarabia, Cântecul miresei*: Studiu monografic, Chișinău: Epigraf, 2002. 236 p. ISBN 9975903533.
8. BALAZS, L. *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*. Kolozsvar: Scientia Kiado, 2003. 308 p. ISBN 973-7953-06-1A.
9. BĂIEȘU, N. Observații privind cultura populară a românilor de la este de Nistru, de Bug, din Nordul Caucazului. In: *Akademos, nr.2(13), iunie 2009*, Chișinău: AȘM, 2009, pp. 104-112. ISSN 1857-0461.
10. BĂIEȘU, N. Folcloristica în R.A.S.S. Moldovenească (anii 1930-1940). In: *Revistă de lingvistică și știință literară,* Nr. 3-4, Chișinău, 2008, pp. 48-57 ISSN 0236 – 3119
11. BÂRLEA, O. *Metoda de cercetare a folclorului*. București: Editura pentru literatură, 1969. 326 p.
12. BÂRCĂ, M. POPOVICI, V. *Cântece basarabene,* Chișinău: Atelierele grafice Emil Grabovschi, 1939. 36 p.
13. BLAJINU, D. *Antologie de folclor muzical. 1107 melodii și cântece din Moldova istorică*. Constanța: Exponto, 2002. 927 p. ISBN 9736440990.
14. BLAJINU, D. *Alină, dorule, alină,* Chișinău: Grafema Libris, 2008. 352 p. ISBN 9789975520256.

15. BOTEZATU, Gh. Despre Nichita Smochină. In: *Revista de etnologie*, Nr. 1, Chișinău, 1995, pp. 88-89.
16. BRĂILOIU, C. Opere: Vol. I, București: Editura Muzicală, 1967. 456 p.
17. BRĂILOIU, C. Opere: Vol. II, București: Editura Muzicală, 1969. 239 p.
18. BRĂILOIU, C. Opere: Vol. IV, București: Editura Muzicală, 1981. 295 p.
19. BRĂTULESCU, M. Câteva precizări în legătură cu funcția în folclor. In: *Revista de Etnografie și Folclor,* Nr. 1, București, 1976, pp. 39-49.
20. BREAZUL, G. Muzica românească de azi (IV – Culegerea muzicii populare). In: *Muzica românească de azi. Cartea sindicatului artiștilor instrumentiști din România,* red. prof. P. Nițulescu, București: Editura Marvan, 1940, pp. 221-368.
21. BREAZUL, G. Muzica românească de azi (V - Arhiva fonogramică). In: *Muzica românească de azi. Cartea sindicatului artiștilor instrumentiști din România*, red. prof. P. Nițulescu, București: Editura Marvan, 1940, pp. 369-411.
22. BREAZUL, G. *Pagini din istoria muzicii românești*. Bucureşti: Editura Muzicală, 1981. 504 p.
23. BUNEA, D., BADRAJAN, S., SLABARI, N. *Registru digital al Arhivei de folclor a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău*, Vol. I, Chișinău: Valinex, 2018. 140 p. ISBN 978-9975-68-351-7; 978-9975-68-352-4.
24. BUNEA, D., **DRAGOI, V.** Despre maniera de interpretare a cântecului propriu-zis din Valea Nistrului (în baza înregistrărilor audio din Arhiva de Folclor a AMTAP). In: *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor și creație componistică) în contemporaneitate: Conferință științifică internațională, Chișinău, 25 septembrie 2018,* Tezele comunicărilor, Chișinău, AMTAP, 2018, pp. 68-69. ISBN 978-9975-3119-1-5.
25. BUNEA, D., **DRAGOI, V.** Valențe poetice și muzicale în cântecul propriu-zis din Valea Nistrului (în baza înregistrărilor din Arhiva de Folclor a AMTAP din Chișinău și a propriilor investigații pe teren). In: *Congresul internațional de muzicologie, ediția a 4-a, 26-28 octombrie 2018*, Timișoara: Eurostampa, 2018. pp. 102-107. ISSN 2285-6269; ISSN-L 2285-6269.
26. BURADA, T. O călătorie în satele moldovenești din gubernia Kerson. In: *Opere.* Vol. IV, București: Editura muzicală, 1980, pp. 143-157.
27. CARP, P. Notarea relativă a melodiilor populare pe baza integrării lor într-un sistem organic. In: *Revista de Etnografie și Folclor,* Nr.1-2, București, 1960, pp. 7-25.
28. CARP, P., VICOL, A. *Cântecul propriu-zis din Muscel.* Vol.1, București: Editura Muzicală, 2007. 533 p. ISBN 9789734204724.
29. *Cântece populare moldovenești,* Alcăt. P. Stoianov. Chișinău: Cartea moldovenească, 1967.

172 p.

30. *Cântece și melodii de jocuri populare moldovenești*. Alcăt. și îngr.: E. Junghietu, P. Stoianov. Chișinău: Știința, 1975. 258 p.

31. *Cânteșe*, Red. răsp. Vexler, Gh., alc. și red. muz. Gherșfeld, D., red. text. Cornfeld, L., Tiraspol: Editura de stat a Moldovei, 1940. 161 p.

32. CHIORU, P. *Cântece moldovenești (narodnice)*, partea I, II, III. Tiraspol-Balta, 1926-1928.

33. CHISELIȚĂ, V. Cântecul liric non-ritual. Doina și cântecul propriu-zis. In: *Arta muzicală din Republica Moldova. Istorie și modernitate.* Chișinău: Grafema libris, 2009, pp. 308-338. ISBN: 978-9975-52-046-1.

34. CHISELIȚĂ, V. Festivalul modern de folclor și doina ca gen, tradiție și stil muzical. In: *Doina: Identitate, destin, valorificare: Festivalul Doinei, ed.a 2-a, 2013*. Chișinău: Notograf Prim, 2014, pp. 22-32. ISBN: 978-9975-4270-5-0.

35. CIAICOVSCHI-MEREȘANU, G. *Doine, cântece, jocuri*, Chișinău: Cartea moldovenească, 1972. 155 p.

36. CIOBANU, Gh. Formule melodice – elemente structural în muzicile ecleziastică și folclorică. In: *Revista de Etnografie și Folclor*, Tom 35, Nr.5-6, București, 1990, pp. 333-341.

37. CIOBANU, Gh. Modurile cromatice în muzica populară românească. In: *Revista de Etnografie și Folclor,* Tom 11, nr. 4, București, 1966, pp. 309-318.

38. COCIERU, M. Digitizarea – provocare a viitorului sau oportunitate a prezentului. In: *Folclor și postfolclor în contemporaneitate.* Materialele conferinței internaționale 11-12 decembrie 2014, Chișinău: Grafema Libris, 2015, pp.159-165. ISBN 978-9975-52-185-7.

39. COCIȘIU, I. *Contribuții la etnomuzicologia românească din prima jumătate a secolului XX*, Bistrița: Charmides, 2014. 286 p. ISBN 978-606-8513-52-2.

40. COLAC, T. *Nistrule, apleacă-ți malul... Folclor poetic din Transnistria*, Chișinău: Grafema libris, 2004. 216 p. ISBN 9975-9790-3-0.

41. *Colinde din Transnistria*. Ediția a II-a. Pref. T. Herseni. Cuv. înainte, st. introd., texte și melodii culese și notate de Const. A. Ionescu. Postfață de Const. Mohanu. Chișinău: Știința, 1994. 204 p. ISBN 5-376-01761-1

42. COMIȘEL, E. *Folclorul muzical*. București: Editura didactică și pedagogică, 1967, 470 p.

43. COMIȘEL, E. *Studii de etnomuzicologie,* Vol. I, București: Editura Muzicală, 1986, 278 p.

44. COMIȘEL, E. *Studii de etnomuzicologie*, Vol. II, București: Editura Muzicală, 1992, 269 p.

45. COMIȘEL, E. Elemente comune în muzica folclorică. In: *Studii de muzicologie*. Vol. XVIII, București: Editura Muzicală, 1984, pp. 249-281.

46. COMIȘEL, E. Contribuții la cunoașterea formei arhitectonice a muzicii populare. Melodia cu refren: cântecul propriu-zis. In: *Studii de muzicologie* Vol. VI, București: Editura muzicală a Uniunii compozitorilor, 1970, pp. 141-178.
47. COMIȘEL, E. Genurile muzicii populare românești – doina. In: *Studii de muzicologie* Vol. V. București: Editura muzicală a Uniunii compozitorilor, 1969, pp. 81-121.
48. COMIȘEL, E. *Probleme de transcriere* In: Studii de etnomuzicologie. Vol. II, București: Editura Muzicală, 1992, pp. 181-193.
49. CONSTANTINESCU, N. Conceptul de text folcloric. In: *Revista de Etnografie și Folclor* Tom 28, Nr.1, București, 1983, pp. 38-45.
50. COSMA, V. *București: citadela seculară a lăutarilor români (1550-1950)*, București: Editura Fundației Culturale Gh. Marin Speteanu, 2009. 568 p. ISBN 978-973-88609-7-0.
51. CRISTESCU, C. Conservarea patrimoniului cultural imaterial – mijloace și metode. In: *Ghidul iubitorilor de folclor* 6/2016, Suceava: Lidana, 2016, pp.7-15. ISSN 2284-5593.
52. CRISTESCU, C. Conservarea și promovarea editorială a folclorului muzical – cu referire la zona Bucovinei. In: *Ghidul iubitorilor de folclor* 6/2016, Suceava: Lidana, 2016, pp.15-22. ISSN 2284-5593.
53. CURBET, V. *Tot cu cântul mă mângâi*, Chișinău: Literatura artistică, 1984. 608 p.
54. DATCU, I. Nichita Smochină In: *Dicționarul etnologilor români*, Vol. 2, București: Saeculum I.O., 1998, p. 213. ISBN 973-642-098-1.
55. DÂNUL, A. *Jocuri populare Nistrene,* Chișinău: Literatura artistică, 1987. 88 p.
56. **DRAGOI, V.** Ansamblul etnofolcloric Drăgaica din orașul Slobozia – promotor al folclorului românesc din stânga Nistrului. In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*, nr. 2(39), Chișinău: Valinex, 2021, pp. 110-114. ISSN 2345-1408.
57. **DRAGOI, V.** Cântecul propriu-zis din Valea Nistrului în culegerile de folclor din secolul XX (în baza colecției Doine, cântece, jocuri de Gleb Ciaicovschi-Mereșanu). In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*, nr. 2(37), Chișinău: Valinex, 2020, pp.118-122. ISSN 2345-1408.
58. **DRAGOI, V.** Cântecul liric din stânga Nistrului în culegeri de folclor. In: *Folclor și postfolclor în contemporaneitate,* Conferință științifică internațională, Rezumatele lucrărilor. Chișinău: Valinex, 2014, pp. 32-33. ISBN 978-9975-9617-3-8.
59. **DRAGOI, V.** Cântecul românesc propriu-zis la două voci din Valea Nistrului în Arhiva de folclor AMTAP, considerații preliminării. In: *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (Folclor și creație componistică) în contemporaneitate. Conferința Științifică Internațională*

Chișinău, 27 septembrie 2016 Rezumatele comunicărilor. Chișinău, Valinex, 2016, p. 32. ISBN 978-9975-4461-2-9.

60. **DRAGOI, V.** Contribuțiile lui Teodor Burada în studiul folclorului românilor de dincolo de Nistru. In: *Învățământul artistic – dimensiuni culturale.* Conferință științifică internațională, Rezumatele lucrărilor, Chișinău, 22 aprilie, 2016, pp. 27-28 ISBN 978-9975-9617-8-3

61. **DRAGOI, V.** Culegători ai cântecului popular din Transnistria în perioada interbelică. In: *Patrimoniul muzical din Republica Moldova (folclor și creație componistică) în contemporaneitate. Conferința Științifică Internațională. Chișinău, 23 iunie 2015*. Chișinău: Valinex, 2015, pp. 35-36, ISBN 978-9975-6917-6-9

62. **DRAGOI, V.** *De la Nistru mai la vale*. *Ansamblul etnofolcloric Dărgaica din orașul Slobozia. la aniversarea celor 30 de ani de activitate artistică*. Tiraspol, 2018, 103 p., УДК 398.8, ББК 82.3(3).

63. **DRAGOI, V.** Purtători de folclor din satele transnistrene: repertoriul de cântec propriu-zis (în baza propriilor investigații pe teren). In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*, nr. 1(38), Chișinău, Valinex, 2021, pp.111-115. ISSN 2345-1408.

64. **DRAGOI, V.** Repertoriul de cântec propriu-zis contemporan din satele Transnistrene (în baza propriilor investigații pe teren). In: *Învățământul artistic – dimensiuni culturale*, 15 mai 2020. Tezele comunicărilor. Chișinău, AMTAP, 2020, pp.75-76. ISBN 978-9975-3311-6-6.

65. **DRAGOI, V.** Tendințe și particularități ale colectării și publicării folclorului muzical din satele nistrene pe parcursul secolului XX – începutul secolului XXI. In: *Revista Akademos 1/2022*, Chișinău, 2022, pp.101-106. ISSN 1857-0461.

66. ERETESCU, C. N. Smochină: un cărturar recuperat. In: *Revista Cultura literară*, nr. 538 din 30 octombrie 2015, [online]. [citat 23.07.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: https://revistacultura.ro/nou/n-smochina-un-carturar-recuperat/

67. *Estetica folclorului moldovenesc*. Chișinău: Știința, 1974. 191 p.

68. FOCHI, A. *Estetica oralității*, București: Minerva, 1980. 414 p.

69. *Folclor muzical din Moldova,* Alc. C. Rusnac. Chișinău: Comisia națională a Republicii Modlova pentru UNESCO, 1997. 414 p. ISBN 9975-9509-0-6.

70. *Folclor românesc de la est de Nistru, de Bug, din nordul Caucazului*, Vol. I, Col. de red. Băieșu, N., Gr. Botezatu, M. Cocieru, T. Colac, A. Graur. Chișinău: Elan poligraf, 2007. 599 p. ISBN 978-9975-66-025-9

71. *Folclor românesc de la este de Nistru, de Bug, din nordul Caucazului*, Vol. II, Col. de red. Băieșu, N., Gr. Botezatu, M. Cocieru, T. Colac, A. Graur. Chișinău: Tipografia Centrală, 2009. 557 p. ISBN 978-9975-66-025-9

72. Fondul personal Ecaterina Lebedeva. Muzeul național al muzicii din Rusia (Moscova). [online]. [citat 15.01.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: https://glinka-iss.kamiscloud.ru/entity/OBJECT?person=4116643

73. GALAICU, V. *Dimensiunea etnică a creației muzicale (în lumina tradiției românești)*. Chișinău: Aec, 1998. 117 p. ISBN 9975-61-045-5.

74. GAȚAC, V. Folcloristica sovietică moldovenească. In: *Schițe de folclor moldovenesc,* col. de red. Botezatu, G., Gațac, V., Ciobanu, I.D., Editura Cartea moldovenească, Chișinău, 1965, pp. 58-76.

75. GĂLUȘCĂ, T., NICOLA, I. *Folclor român din Basarabia*, Chișinău: Î.E.P. Știința, 1999. 258 p. ISBN 9975-67-133-0.

76. GEORGESCU, C. Cu privire la definirea sistemelor melodice. In: *Revista de Etnografie și Folclor,* Tom 26, Nr. 2, București, 1981, pp. 133-165.

77. GHILAȘ, V. Creația artistică orală în viața familiei Dicescu. In: *Revista Akademos 1/2019,* Chișinău, 2019, pp.115-120. ISSN 1857-0461.

78. GHILAȘ, V. *Muzică etnică. Tradiție și valoare*. Chișinău: Grafema Libris, 2007. 296 p. ISBN 978-9975-9864-9-6.

79. GHILAȘ, V. Preocupări folclorice în Basarabia, Bucovina și Transnistria. In: *Arta muzicală a Moldovei. Istorie și modernitate*, Chișinău: Grafema Libris, 2009, pp. 39-66. ISBN 9789975520461.

80. GHIRCOIAȘIU, R. *Cultura muzicală românească în secolele XVIII-XIX*, Bucureşti: Editura muzicală, 1992. 262 p.

81. GRECUL, I. D. Pavel Chioru – om politic și de cultură. In: *Din iureșul vieții*, Chișinău: Literatura artistică, 1981, pp.8-26.

82. HÎNCU, A. *Genurile și speciile folclorului românesc*. Chișinău, Grafema Libris, 2003. 94 p. ISBN 9975-9778-3-9.

83. HÎNCU, A., BOSTAN, G., CIRIMPEI, V. Din istoria folcloristicii. In: *Creația populară. Curs teoretic de folclor românesc din Basarabia, Transnistria și Bucovina.* Chișinău: Știința, 1991, pp. 7-150. ISBN 5-376-01010-4.

84. HROPOTINSCHI, A., CIUPRINA, V. Capitole inedite din istoria culegerii și cercetării creației populare orale din Nistrenia În: *Literaturnoie Pridnestrovie*, 2002, pp.147-152.

85. ISPAS, S., TRUȚĂ, D. *Lirica de dragoste. Index motivic și tipologic,* Vol I (A-C). București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1985. 400 p.

86. ISPAS, S., TRUȚĂ, D. *Lirica de dragoste. Index motivic și tipologic,* Vol II (D-H). București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1986. 671 p.

87. *În grădina cu flori multe* (culegere de cântece populare moldovenești). Alcăt. P. Stoianov. Chișinău: Literatura artistică, 1980. 248 p.

88. KAHANE, M. *De la sistem sonor la formă arhitectonică*. In: *Revista de Etnografie şi Folclor* Tom 24, Nr.1. București, 1979, pp.11-43.

89. KAHANE, M., GEORGESCU, L. *Cântecul zorilor şi bradului. (Tipologie muzicală)*. Institutul de cercetări etnologice și dialectologice. Seria Colecția națională de folclor, București: Editura muzicală, 1988. 824 p.

90. LESNIC, L., RAEVSCHI, A., MIRONENKO I. *Practica de colectare a folclorului. Lucrare metodică pentru cursul de Creație populară muzicală moldovenească*. Chișinău: IPC „S. Lazo", 1983. 49 p.

91. MARCU, N. Materiale de interes etnografic publicate în revista Viața Basarabiei (1932-1944). In: *Imagini şi permanențe în etnologia românească. Materialele primului simpozion național de etnologie*. Chișinău: Știința, 1992, 372 p. ISBN 5-376-01545-9.

92. MARIAN M. Textul popular cântat. Introducere în logica constructivă a arhitectonicii de ansamblu melopeic. In: *Memoriile comisiei de folclor*, Tom. II, 1988, București: Editura muzicală, 1992, pp.173-204.

93. MÂRZA, T. Cadențe finale în cântecul popular românesc. In: *Studii de muzicologie*. Vol. II, București: Editura Muzicală, 1966, pp. 81-109.

94. MOCANU, M. Folclorul în emisiunile radio şi TV din Moldova. Valenţe şi dimensiuni contemporane. In: *Folclorul şi contemporaneitatea: conservarea, revitalizarea şi valorificarea culturii tradiţionale*. Materialele simpozionului științifico-practic internațional 4-5 aprilie 2006, Chişinău: PERISCOP, 2006. p. 130-135. ISBN 978-9975-9987-5-8.

95. MORARU, M. *Dicționar de forme și genuri muzicale*. Chișinău: Epigraf, 1998, 188 p. ISBN 9975-9985-5-0.

96. NENIU, C., LEBEDEVA, E. *Cântece poporane moldovenești.* Tiraspol-Balta, 1935. 251 p.

97. NEGRU, E. Perioada interbelică. In: Dragnev, D., Jarcuțchi, I., Chitoroagă, I., Negru, E., *Din istoria Transnistriei (în contextul istoriei naționale)*. Chișinău: Civitas, 2001, pp.157-189. ISBN 9975-936-87-3

98. NICOLESCU, V., PRICHICI, C. *Cântece şi jocuri populare din Moldova*, București: Editura muzicală, 1963. 198 p.

99. OPREA, Gh. *Sisteme sonore în folclorul românesc*. Bucureşti: Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din România, 1998. 231 p.

100. OPREA, Gh., AGAPIE, L. *Folclor muzical românesc*, București: Editura didactică și enciclopedică, 1983. 435 p.

101. RĂDULESCU, S. *Cântecul. Tipologie muzicală I . Transilvania meridională. (Institutul de etnografie și folclor. Colecția națională de folclor)*. București: Editura muzicală, 1990. 255p.
102. RĂDULESCU, S. *Peisaje muzicale în România secolului XX*. București: Editura Muzicală, 2002. 190 p. ISBN 973-42-0297-9.
103. RĂDULESCU-PAȘCU, C. *Ornamentica melodicii vocale în folclorul românesc,* București: Editura Muzicală, 1998. 200 p. ISBN 973-42-0203-0.
104. RĂDULESCU-PAȘCU, C. Emilia Comișel – o viață închinată folclorului. In**:** *Revista Muzica*, nr. 2, București, 1993, pp.96-102.
105. *Romanțe și cântece de lume*. Alc. și îngr. G. Ciaicovschi-Mereșanu. Chișinău: Hiperion, 1990. 206 p.
106. SÂRBU, G. *Cântece şi jocuri populare*. Suceava: Casa Județeană a Creației Populare, 1969. 211 p.
107. SIMINEL, I. *Cântece moldoveneşti din Basarabia*. Chișinău: „M.O. Imprimeriile Statului”, 1933. 30 p.
108. STOIANOV, P., *500 melodii de jocuri din Moldova*. Chișinău: Cartea Moldovenească, 1982. 392 p.
109. STOICA, G., PETRESCU, P., BOCŞE, M. *Dicţionar de artă populară*. Bucureşti: Editura ştiinţifică şi enciclopedică, 1985, 443 p.
110. SULIŢEANU, G. Cântecul de leagăn. București: Editura muzicală, 1986, 906 p.
111. SULIŢEANU, G. *Psihologia folclorului muzical, contribuția psihologiei la studierea limbajului muzicii populare*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1980. 304 p.
112. SULIȚEANU, G. Principiile si legile folclorului in etnomuzicologie. In: *Revista de Etnografie și Folclor* Tom 34, Nr. 5, București, 1989.
113. SZENIK, I. *Folclor muzical. Modul de studiu I pentru studii universitare prin învățământ la distanță* [online]. [citat 20.04.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: http://docplayer.ro/192280476-Academia-de-muzic%C4%83-gheorghe-dima-cluj-d-i-d-ileana-szenik-folclor-muzical-modul-de-studiu-i-pentru-studii-universitare-prin-%C3%AEnv%C4%83%C5%A3%C4%83m%C3%A2nt-la-distan%C5%A3%C4%83.html
114. ŞTEFĂNUCĂ, P. *Folclor şi tradiţii populare*. Vol. I. Chişinău: Ştiinţa, 1991. 360 p.
115. ŞTEFĂNUCĂ, P. *Folclor şi tradiţii populare*. Vol. II. Chişinău: Ştiinţa, 1991. 510 p.
116. *Și cânt codrului cu drag, Folclor moldovenesc din sate nord-caucaziene*, Culeg., alcăt., descifr. și pref.: I. Mironenco. Chișinău, Editura Literatura artistică, 1987. 132 p.
117. *Tăpușele, tăpușele*. Alc. A. Tamazlâcaru. Chișinău: Literatura artistică, 1986. 335 p.

118. TOMA-ZOICAȘ, L. *Pedagogia muzicii și valorile folclorice*. București; Editura muzicală, 1988, 138 p.

119. VASILE, V. Teodor T. Burada – ctitor al muzicologiei românești (1839-1923). In: *Revista MUZICA nr. 2/2010*, pp. 145-160 [online]. [citat 30.04.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: http://www.ucmr.org.ro/Texte/RV-2-2010-12.pdf

120. VICOL, A. Contribuții la studiul „structurii arhitectonice" a melodiilor cu refren. In: *Revista de Etnografie și Folclor*, Tom 13, nr. 1, București, 1968, pp.45-62.

121. VRABIE, Gh. *Din estetica poeziei populare române*. București: Albatros, 1990. 208 p. ISBN 973-24-0016-1.

122. VRABIE, Gh. *Folclorul. Obiect, principiu, metodă, categorii*. București: Editura Academiei RSR, 1970. 555 p.

123. Ziua Culturii Naționale aduce lansarea unei lucrări importante: „Gavriil Galinescu – Cântece Populare din Moldova". In: Centrul pentru Cutură şi Arte „Carmen Saeculare" Neamţ, 13 ianuarie 2020. [online]. [citat 15.01.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: http://dordeneamt.ro/2020/01/13/ziua-culturii-nationale-aduce-lansarea-unei-lucrari-importante-gavriil-galinescu-cantece-populare-din-moldova/

ÎN LIMBA RUSĂ:

124. АЛЕКСЕЕВ, Э. *Фольклор в контексте современной культуры*. Москва: Советский Композитор, 1988. 225 с. ISBN 5-85285-030-6.

125. БЕРЕЗОВИКОВА, Т. Страницы истории национального музыковедения: Лидия Александровна Аксенова. In: *Studiul artelor şi culturologie: istorie, teorie, practică*, Nr. 1(24), Chișinău, 2015, pp.60-65. ISSN 2345-1408.

126. БУНЯ, Д., **ДРАГОЙ, В.,** Песенный репертуар левобережья Днестра в сборниках фольклора 30-х−40-х годов: современный ракурс. В: *Зборнік дакладаў і тэзісаў Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтваў», Мінск, Беларусь, 7-8 верасня 2017 года,* г. Мінск: Права і эканоміка, 2018, pp. 479-481. ISBN 978-985-552-782-5.

127. ГУСЕВ, В. О полифункциональности фольклора. В: *Актуальные проблемы современной фольклористики.* Сборник статей и материалов. Ленинград: Музыка, 1980. с. 180-183.

128. ГРИЦА, С., Основные направления социологического изучения фольклора. В: *Актуальные проблемы современной фольклористики,* Ленинград, Музыка, 1980, с. 178-199.

129. ГРИЦА, С., Функциональный многоуровневый анализ народного творчества. В: *Методы изучения фольклора*. Сборник научных работ. Ленинград, 1983, с. 45-52

130. **ДРАГОЙ, В.** Песенный репертуар левобережья Днестра в сборниках фольклора 30-х−40-х годов: современный ракурс. In: *Studiul artelor şi culturologie: istorie, teorie, practică, Nr.1 (34), 2019*, Chișinău: Valinex, 2019, pp.105-108. ISSN 2345-1408.

131.КОРЧИНСКИЙ, В. *Молдавские наигрыши и песни*, Москва: Музгиз, 1937. 36 с.

132. ЛЕБЕДЕВА, Е. Молдавские народные песни, Москва-Ленинград, 1951.

133.*Обрядовая и ритуальная поэзия*. Chișinău: Uniunea de Creaţie a intelectualilor din Moldova, 2009. 156 c. ISBN 978-9975-9601-0-6.

134. ПАНЬКО, В. *Песенный фольклор украинцев севера Республики Молдова*. Кишинёв, 2009. 156 с. [online]. [citat 31.10.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: https://proza.ru/2013/08/14/1927

135. РУБЦОВ, Ф. *Статьи по музыкальному фольклору*. Москва-Ленинград: Советский композитор, 1973. 221 с.

136. СМИРНОВ, Д. Собирательская работа этнографической секции государственного института музыкальной науки (1921–1931). В: *Научный альманах Традиционная культура*, Том 20, № 2, 2019, 131-141. [online]. [citat 06.04.2021]. Accesibil pe Internet: <URL: http://www.trad-culture.ru/article/sobiratelskaya-rabota-etnograficheskoy-sekcii-gosudarstvennogo-instituta-muzykalnoy-nauki

137. СТОЯНОВ, П. *Вопросы формирования лада и мелодики в молдавской народной песне,* Кишинёв: Штиинца, 1990. 155 с.

138. СТОЯНОВ, П. *Молдавский мелос и проблемы музыкального ритма*, Кишинёв: Штиинца, 1985. 164 с.

139. СТОЯНОВ, П. *Ритмика молдавской дойны*. Кишинэу: Штиинца, 1980. 173 с.

140. ЗЕМЦОВСКИЙ, И. Жанр, функция, система. В: *Советская музыка*, №.1, 1971, с.24.

141. ЗЕМЦОВСКИЙ, И. О системном исследовании фольклорных жанров. В: *Проблемы музыкальной науки* 1 ч., М., 1972.

142. ЦИРКУНОВА, С. *Методика классификации песенных жанров молдавского фольклора, анализ, функции и связь между ними*. Кишинев: Отдел печати КГУ, 1984. 40 с.

143. ЦИРКУНОВА, С., АКСЕНОВА, Н. Материалы и документы из личного архива Лидии Александровны Аксёновой. In: *Anuar ştiinţific: muzică, teatru şi arte plastice 2013, nr.3*, pp. 192-199. ISBN 978-9975-9925-4-1; 978-9975-9886-6-7.

144. ХОЛОПОВ, Ю. В. М. Беляев – ученый В: *Виктор Михайлович Беляев (1888-1968)*, Москва: Сов. композитор, 1990, с. 386-394 [online]. [citat 30.05.2021]. http://www.kholopov.ru/hol-belyaev.pdf

ANEXA 1. CÂNTECE DIN COLECȚIA AUTORULUI

1. Cui nu-i place dragostea

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 01

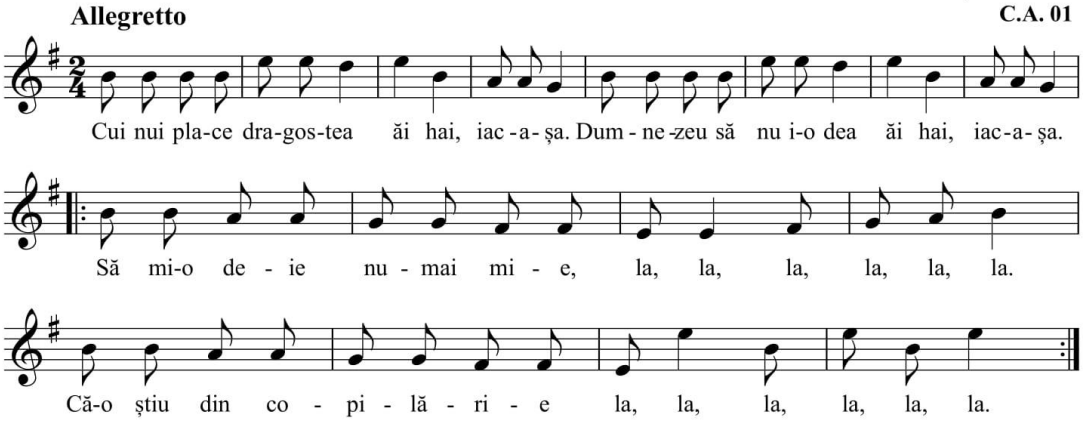

1. Cui nu-i place dragostea, *hei, hai, iac-așa*
Dumnezeu să nu i-o dea, *hei, hai, iac-așa*
Să mi-o deie numai mie, *la, la, la, la, la, la,*
Că-o știu din copilărie, *la, la, la, la, la, la.*

2. Din copilăria mea
Am știut ce-i dragostea,
Nici acum nu mi-i urâtă,
Numai vremea mi-i trecută.

3. Măi Ioane, copil prost,
Spune-asară unde-ai fost,
Unde-am fost am trăit bine
Cu mândruța lângă mine.

4. Măi Ioane, băiețele,
Nu-ți mai pierde nopțile,
Pe la toate mândrele,
Că-s închise porțile.

5. Numai la mândruța mea,
Arde lampa ca o stea,
Că știe că merg la ea,
Că știe că merg la ea.

2. De la prispa casei mele

Inf. Negreţcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
şi ans. Drăgaica
C.A. 02

Con moto

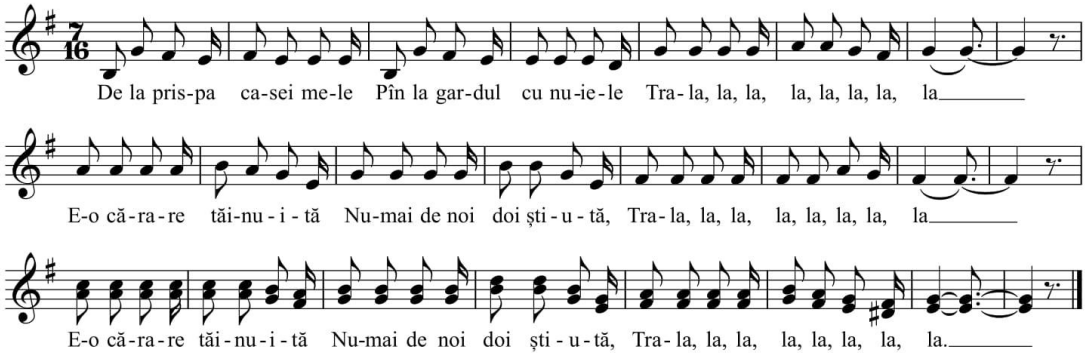

1. De la prispa casei mele
Pân-la gardul cu nuiele
Tra-la,la,la,la,la,la,la,la.
E-o cărare tăinuită
Numai de noi doi ştiută,
Tra-la, la, la, la,la, la,la, la.

2. Să ajungă cea cărare
Pe sub pomii daţi în floare,
Sub un pom de liliac,
Ce creşte chiar lângă prag.

3. Când soarele-a asfinţi
Şi luna va răsări
Eu m-oi furişa afară
Măicuţa să nu mă vadă.

4. Bădiţa pe cea cărare
Vine seara pe răcoare,
Mă sărută cu dulceaţă
Până înspre dimineaţă.

5. Şi apoi ne despărţim
Ca mâine să ne-ntâlnim
Şi aşa seară de seară,
Ca să ne iubim noi iar.

3. Teiule cu frunza rară

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia r. Slobozia
C.A. 03

Moderato

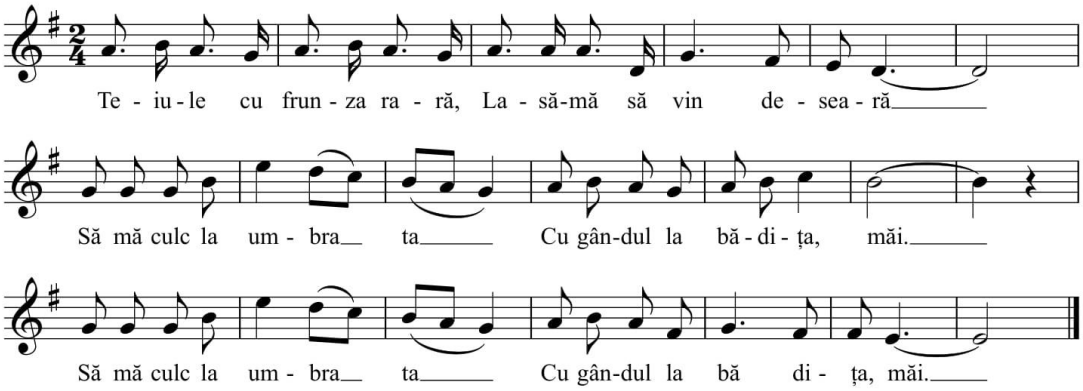

1. Teiule cu frunza rară
Lasă-mă să vin deseară,
Să mă culc la umbra ta
Cu gândul la bădița, măi.

2.Era iarnă și ningea,
Pe la noi badea venea,
Dar acu-i senin și bine
Pe la noi badea nu vine.

3.Vino, bade, serile,
Nu-ți uita cărările.
Nu-ți uita cărările,
Și nici sărutările.

4. Foaie verde de susai

Inf. Negreţcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia r. Slobozia
şi ans. Drăgaica
C.A. 04

Con moto

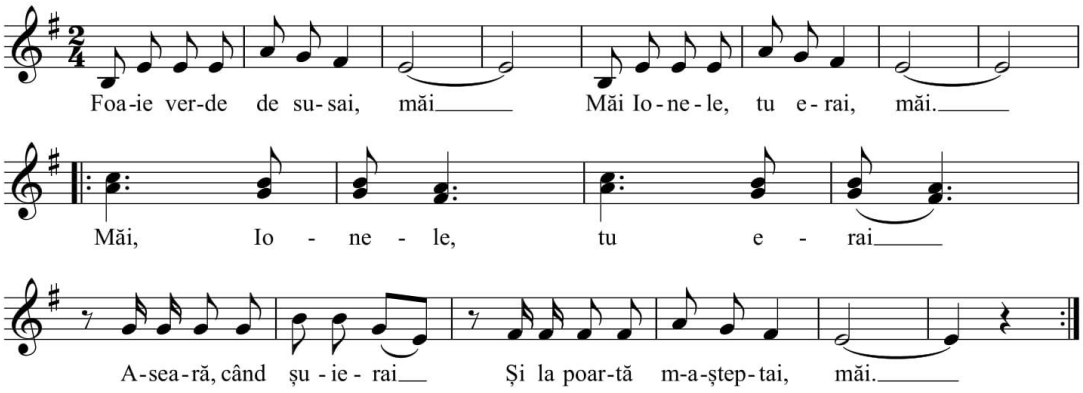

1.Foaie verde de susai, măi
Măi Ionele, tu erai, măi.
Măi Ionele, tu erai,
Aseară când şuierai
Şi la poartă m-aşteptai, măi.

2. Da, mândruţo, eu eram, măi
Da, mândruţo, eu eram
Aseară când şuieram,
Pe la poartă te-aşteptam, măi

3. Te-aşteptam să ieşi puţin, măi
Două vorbe să vorbim, măi
Două vorbe să vorbim
Şi apoi să ne iubim,
Şi apoi să ne iubim, măi.

5. O zis mama

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 05

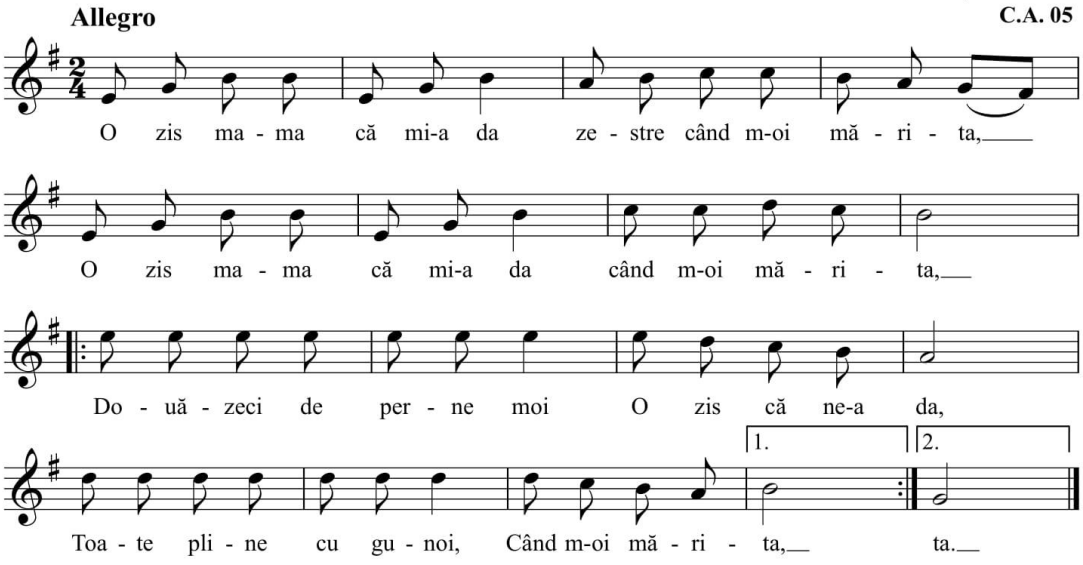

1. O zis mama că mi-a da
Zestre când m-oi mărita,
O zis mama că ne-a da
Când m-oi mărita.

Douăzeci de perne moi
O zis că mi-a da,
Toate pline cu gunoi,
Când m-oi mărita.

2. O zis mama că mi-a da
Zestre când m-oi mărita,
O zis mama că mi-a da
Când m-oi mărita.

Douăzeci de perne mici
O zis că ne-a da,
Toate pline cu furnici
Când m-oi mărita.

3. O zis tata că mi-a da
Zestre când m-oi însura,
O zis tata că mi-a da
Când m-oi însura.

Douăzeci de poloboace
O zis că mi-a da,
Fără fund și fără doage
Când m-oi însura.

4. O zis tata că mi-a da
Zestre când m-oi însura,
O zis tata că mi-a da
Când m-oi însura.

Covățica de la pâine
O zis că ne-a da
Și lănțiul de la câine
Când m-oi însura.

6. Smărăndița

Inf. Deliv Nadejda, n. 1949
s. Talmaza, r. ȘtefanVodă
C.A. 06

Allegretto

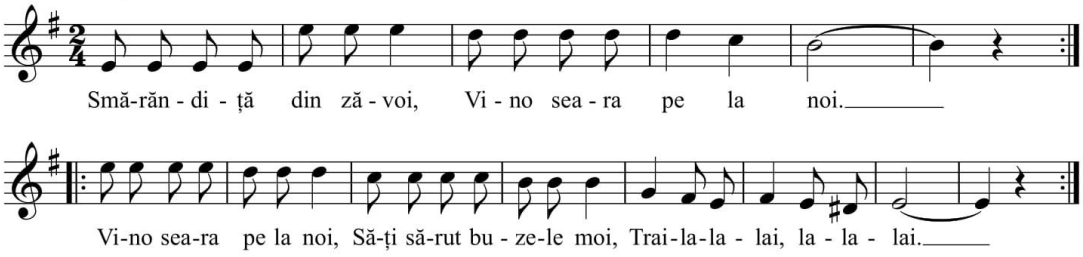

1.Smărăndiță din zăvoi
Vino seara pe la noi,
Vino seara pe la noi,
Să-ți sărut buzele moi
Trai-la-la-lai, la-la-lai.

2.Smărăndiță la portiță
Vino ca să-ți dau guriță.
Eu ți-aș face drum și cale
Ca să vii seară la seară
Trai-la-la-lai, la-la-lai.

3.Smărăndiță frumușea
Mor flăcăii după ea.
Fetele n-o pot vedea
Nici pe mine, nici pe ea
Trai-la-la-lai, la-la-lai.

7. Să vii, puiule, să vii

inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 83

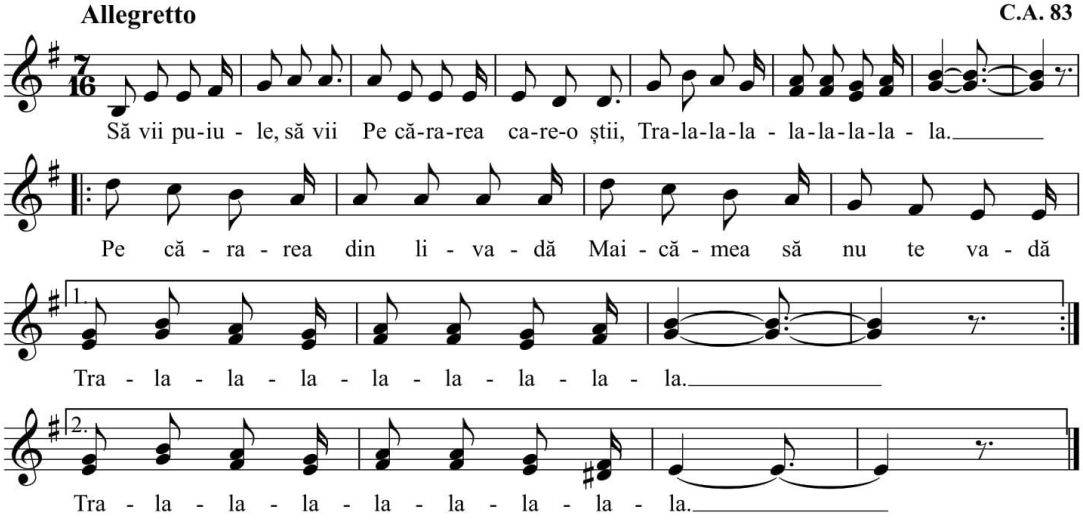

1. Să vii, puiule, să vii
Pe cărarea care-o știi,
Pe cărarea cea din jos
La portița cu rogoz.

2. Să vii, puiule să vii
Pe cărarea care-o știi,
La fereastra cu oblon
Acolo, puiule, dorm.

8. Frunză verde ca cicoarea

Inf. Deliv Nadejda, n.1949
s. Talmaza, r. Ștefan.Vodă
C.A. 08

Moderato

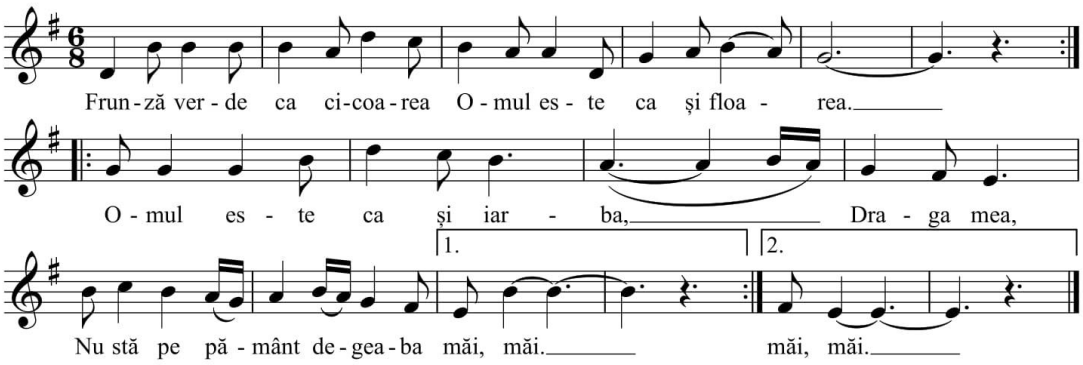

1. Frunză verde ca cicoarea
Omul este ca și floarea
Omul este ca și iarba, *draga mea, măi*
Nu stă pe pământ degeaba măi, măi.

2. Vara iarba se cosește
Primăvara înverzește
Omul știe a cânta, *draga mea, măi*
Floricele-a aduna măi, măi.

3.Foaie verde și-un lipan
Colo-n vârfuleț de deal
Frumos cântă un cioban, *draga mea, măi*
Din fluier și din caval măi, măi.

4. Și se uită la mioare
Cum beau apă din izvoare
Hai neică, să bem și noi, *draga mea, măi*
Să ne iubim amândoi măi, măi.

9. Calul lui Gheorghiță

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 09

Allegretto

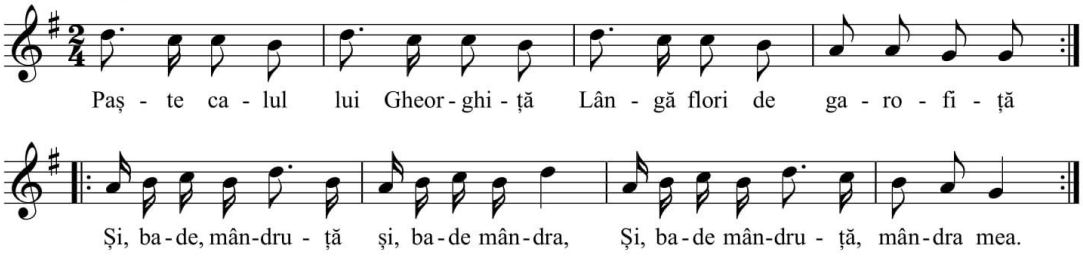

1. Paște calul lui Gheorghiță
Lângă flori de garofiță,

Și, bade, mândruțo, și, bade, mândra,
Și, bade, mândruțo, mândra mea.

2. Garofița s-a uscat ,
Calul lui Ghiță-a scăpat.

3. Aleargă, Ghiță, aleargă,
C-ai scăpat calul la iarbă.

4. Aleargă cu capul gol,
Că-ai scăpat calu-n ogor.

10. Vin bădiță, vin deseară

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
și ans. Drăgaica
C.A. 10

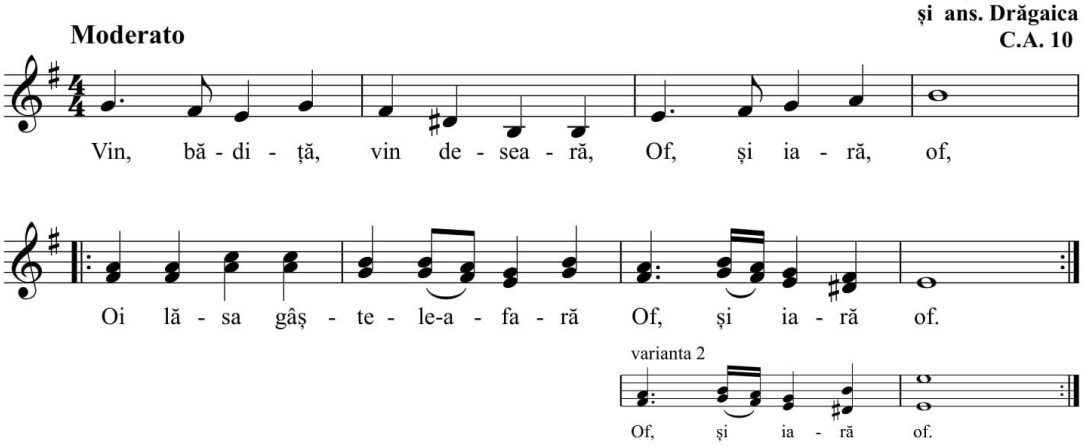

1. Vin bădiță, vin deseară
Of, și iară of
Oi lăsa gâștele-afară
Of, și iară of.

2. Eu mă-i face a le prinde
Of, și iară of
Tu pe mine mă-i cuprinde
Of, și iară of.

3. Eu mă-i face-a le scăpa
Of, și iară of
Tu pe mine mă-i pupa
Of, și iară of.

11. Dacă ai nevastă rea

Inf. Deliv Nadejda, n.1949
s. Talmaza, r. ȘtefanVodă
C.A. 12

Allegretto

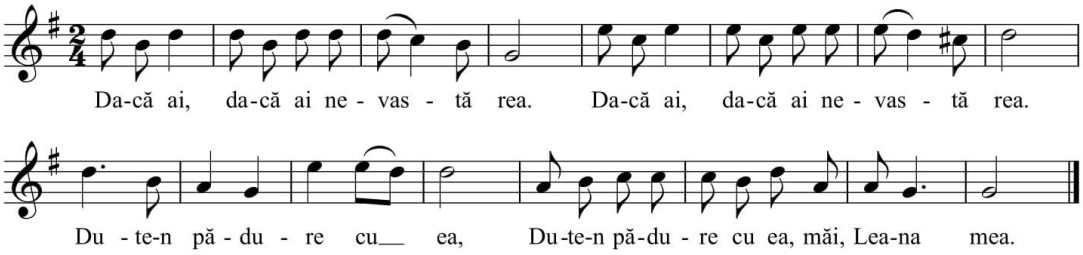

1.Dacă ai, dacă ai nevastă rea
Dacă ai, dacă ai nevastă rea
Dute-n pădure cu ea
Dute-n pădure cu ea măi, Leana mea.

2.Și o leagă, și o leagă de-un copac
Și o leagă, și o leagă de-un copac
Să-i vină mintea la cap
Să-i vină mintea la cap măi, Leana mea.

3.Să vină, să vină ursul la ea,
Să vină, să vină ursul la ea,
Să vorbească el cu ea,
Că de cură-i tare rea măi, Leana mea.

4.Fa femeie, fa nevastă, fa muiere,
Fa femeie, fa nevastă, fa muiere,
Ce-ai tu cu mândrele mele,
Ce-ai tu cu mândrele mele, Leana mea

5.Eu cu ele, eu cu ele, beau o bere,
Eu cu ele, eu cu ele, beau o bere,
Iar cu tine fac avere,
Iar cu tine fac avere, Leana mea.

6.Eu cu ele, eu cu ele, stau un ceas,
Eu cu ele, eu cu ele, stau un ceas,
Dar cu tine, trag necaz,
Dar cu tine, trag necaz mai, Leana mea.

7.Eu cu ele, eu cu ele, stau o noapte,
Eu cu ele, eu cu ele, stau o noapte,
Dar cu tine pân-la moarte,
Dar cu tine pân-la moarte, Leana mea.

12. Dragu mi-i în sat la joc

Inf. Negrețcaia Svetlana
n. 1954 s.Slobozia r. Slobozia
C.A. 13

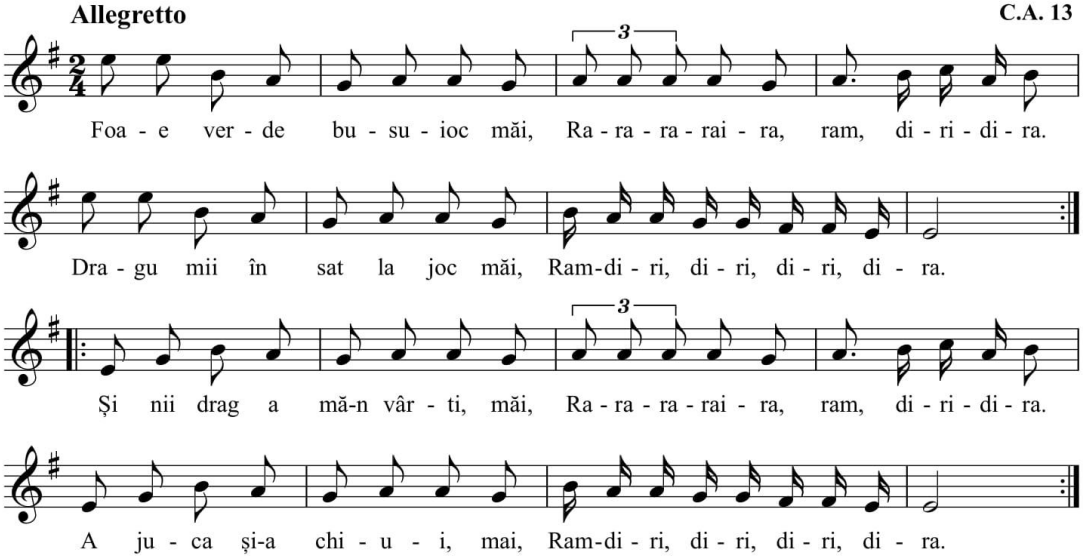

1.Foaie verde busuioc, măi
Ra-ra-ra-rai-ra, ram, di-ri-di-ra.
Dragu mi-i în sat la joc, măi
Ram-di-ri, ,di-ri,di-ri,di-ra.
Și ni-i drag a mă-nvîrti, măi
Ra-ra-ra-rai-ra, ram, di-ri-di-ra.
A juca și-a chiui, măi
Ram-di-ri,di-ri,di-ri,di-ra.

2.Când îi vorba de jucat, măi
Nu-mi mai trebuie mâncat, măi
Nici un om nu joacă rău, măi
Gospodar din satul meu, măi.

3.Hai la horă și-om juca, măi
Cu tot neamu-alăturea, măi
Că eu joc frumos și bine,
Nu-i fată în sat ca mine.

Strigătură:
Joacă-mă, bădiță, bine
Și mă-nvârte până mâine.

13. De ce mamă, de ce tată

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia r. Slobozia
C.A. 15

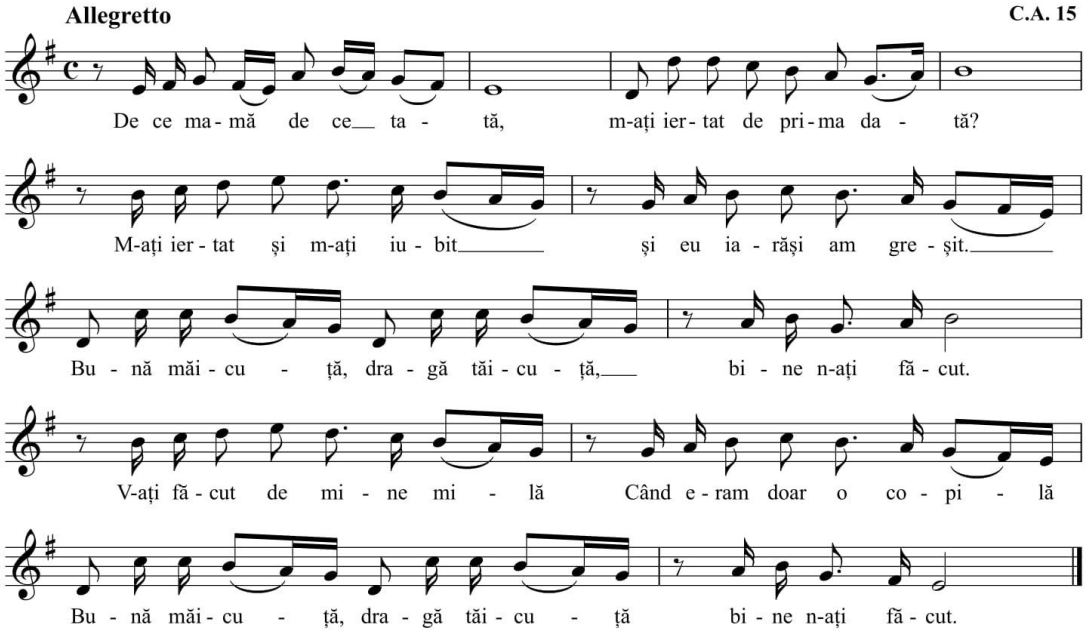

1.De ce mamă, de ce tată,
Mi-ați iertat de prima dată.
Mi-ați iertat și mi-ați iubit
Și eu iarăși am greșit.
Buna măicuță, dragă tăicuță
Bine n-ați făcut.
V-ați făcut de mine milă,
Când eram doar o copilă,
Buna măicuță, dragă tăicuță,
Bine n-ați făcut.

2.Mi-ați dat tot ce-aveți în casă,
Să-mi fie viața frumoasă,
Mi-ați ținut cu zile bune,
Să nu știu ce-i rău în lume.
Buna măicuță, dragă tăicuță,
Bine n-ați făcut.
Pentru mine ați muncit,
Și nu mi-ați cerut nimic.
Buna măicuță, dragă tăicuță
Bine n-ați făcut.

3.Mult putea să-mi folosească
Doar o palmă părintească.
Doar o palmă și-o povață,
Să nu fac glumă din viață.
Să fi plâns eu de copilă,
Nu să-mi plângeți voi de milă.
Buna măicuță, dragă tăicuță
Bine n-ați făcut.

4.Vă cer din suflet iertare
Pentru zilele amare.
Mi-ați făcut viața senină
De flori și de soare plină.
Buna măicuță, dragă tăicuță
Azi vă dăruiesc
Gândul meu cel mai frumos,
Cântecul cel mai duios,
Buna măicuță, dragă tăicuță
Ce mult vă iubesc.

14. Ține-mă, măicuță, bine

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 16

Moderato

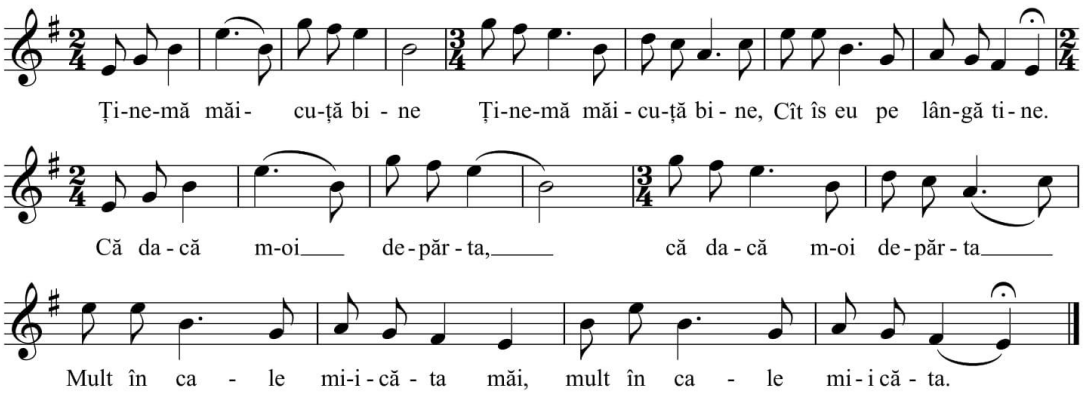

1.Ține-mă, măicuță, bine – 2 ori
Câtîs eu pe lângă tine
Că dacă m-oi depărta, – 2 ori
Mult în cale mi-i căta.

2.Câte păsări or zbura, măi – 2 ori
Pe toate le-i întreba
Și nici una nu ți-a spune– 2 ori
C-ai avut fiică pe lume.

3.Numai una rândunea, măi – 2 ori
Știe de durerea mea
Păsărică, păsărea, măi – 2 ori
N-ai văzut copila mea? măi

4.Am văzut-o-ntr-o grădină – 2 ori
Cu vreo două flori în mână
Floricele răsădea, măi – 2 ori
Din gurița îmi zicea:

5.Creșteți flori și înfloriți, măi.
Că voi jălea nu mi-o știți, măi.

15. Mândruliță de la munte

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 17

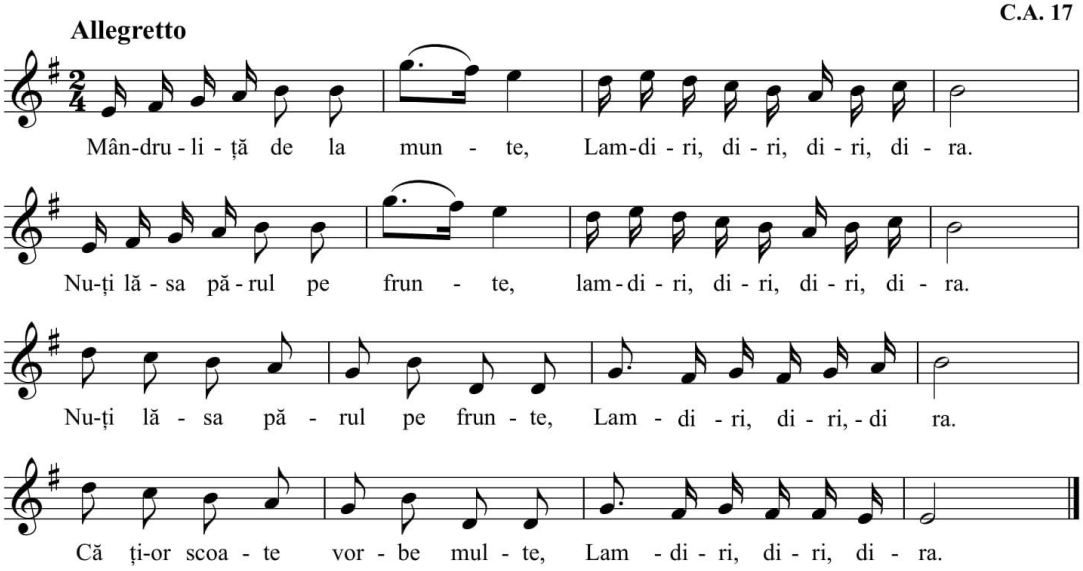

1.Mândruliță de la munte,
Lam-di-ri-di-ri-di-ri-di ra.
Nu-ți lăsa părul pe frunte,
Lam-di-ri-di-ri-di-ri-di ra.
Nu-ți lăsa părul pe frunte,
Lam-di-ri-di-ri-di-ri-di ra.
Că ți-or scoate vorbe multe.
Lam-di-ri-di-ri-di-ri-di ra.

2.Las" să-mi scoată, că nu-mi pasă
M-a făcut mama frumoasă,
M-a făcut mama frumoasă,
Nici la apă nu mă lasă.

3.Că m-o mai lăsat o dată
M-o cătat o vară-ntreagă
Și acum de m-or fura,
Înapoi nu m-or mai da.

16. Bădiță, sărutul tău

Inf. Șincariuc Zinaida, n.1957
s. Talmaza, r.St. Vodă
C.A. 18

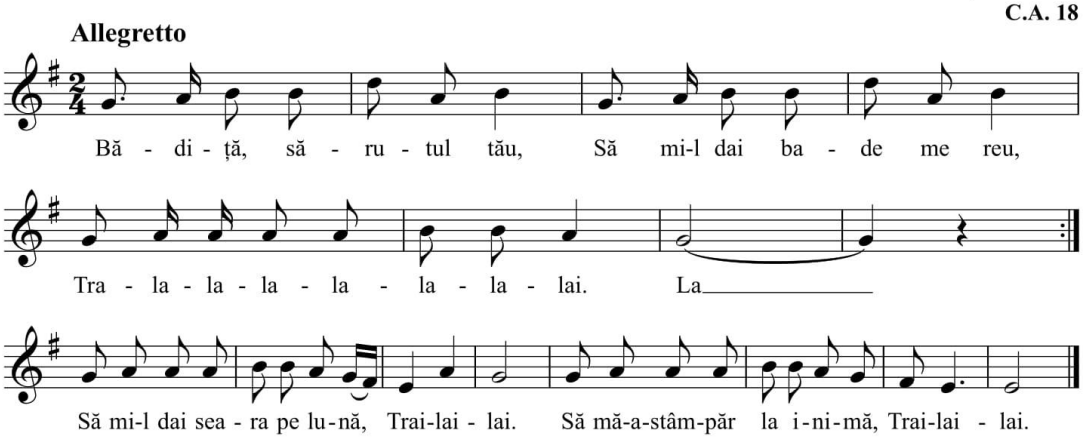

1.Bădiță, sărutul tău
Să mi-l dai, bade, mereu.
Tra-la-la-la-la-la-la-lai-la.
Să mi-l dai seara pe lună,
Trai-lai-lai
Să mă-astâmpăr la inimă,
Trai-lai-lai.

2.Numai codrul să ne știe,
Și-un izvor cu apă vie,
Îți dau mândre flori de ie,
Pune-ți tu la pălărie,

3.Bădiță, sărutul tău
Să mi-l dai, bade, mereu,
Să mi-l dai cu bucurie,
Cu floare la pălărie,

17. Vino, maică, de mă vezi

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 19

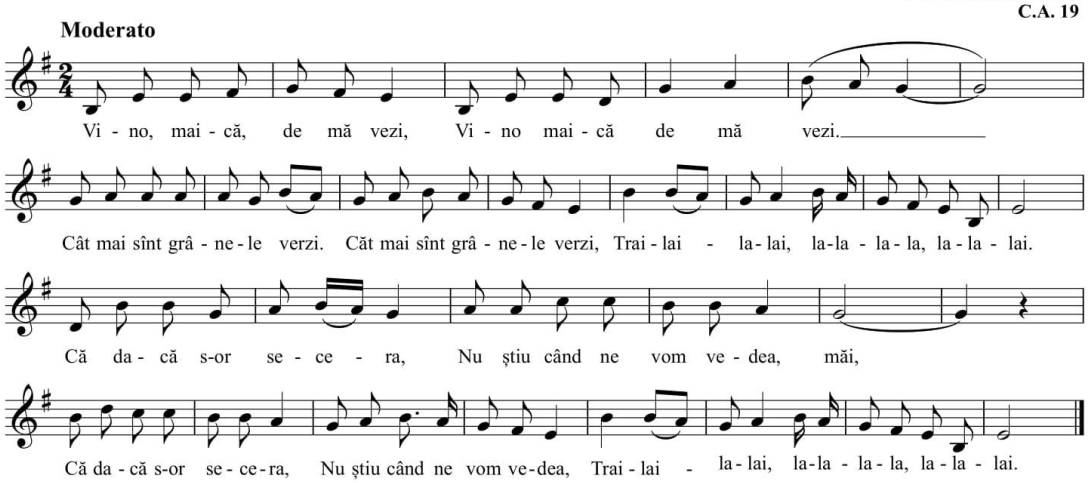

1.Vino, maică, de mă vezi – 2 ori
Cât mai sânt grânele verzi – 2 ori
Trai-lai-la-lai, la-la-la-la, la-la-lai.
Că dacă s-or secera
Nu ştiu când ne vom vedea, măi – 2 ori
Trai-lai-la-lai, la-la-la-la, la-la-lai.

2.Maică, n-ai avut dreptate,
Când m-ai dat aşa departe,
Că-într-o zi mare de vară,
Nu ajungi nici până-n seară.

3.Că m-ai dat peste trei sate
Şi vii cu desagi în spate
Cu desagii rourați
Şi cu ochii-nlăcrimați.

18. Hramul satului

Inf. Deliv Nadejda, n.a.1949
s. Talmaza, r. Ștefan Vodă
C.A. 20

Moderato

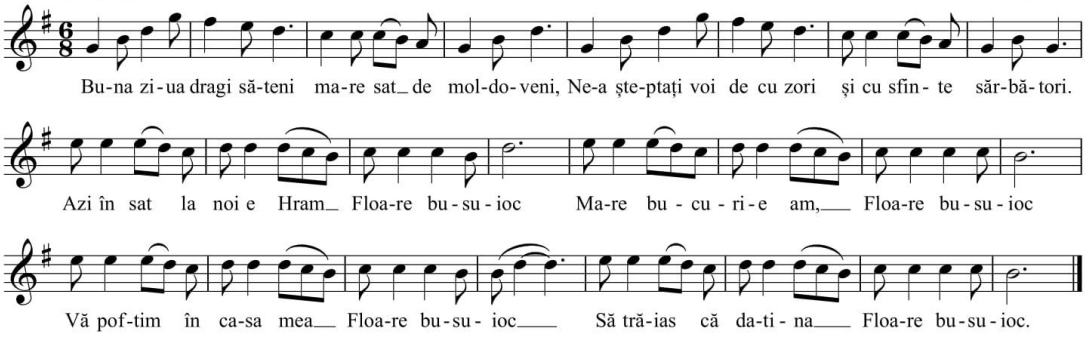

1.Buna ziua, dragi săteni
Mare sat de moldoveni,
Ne-aşteptaţi voi de cu zori,
Şi cu sfinte sărbători.

2.Azi în sat la noi e Hram,
Floare busuioc,
Mare bucurie am,
Floare busuioc.

3.Vă poftim în casa mea,
Floare busuioc,
Să trăiască datina,
Floare busuioc.

4.Cum sunt florile-n cununi,
Aşa-s oamenii de buni,
Doamne miluieşte-ni-i
Cu mireasma liniştii.

5.Azi în sat la noi e Hram,
Floare busuioc,
Mare bucurie am,
Floare busuioc,
Aşa adunatu-ne-am.

19. Am venit cu drag la voi

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 21

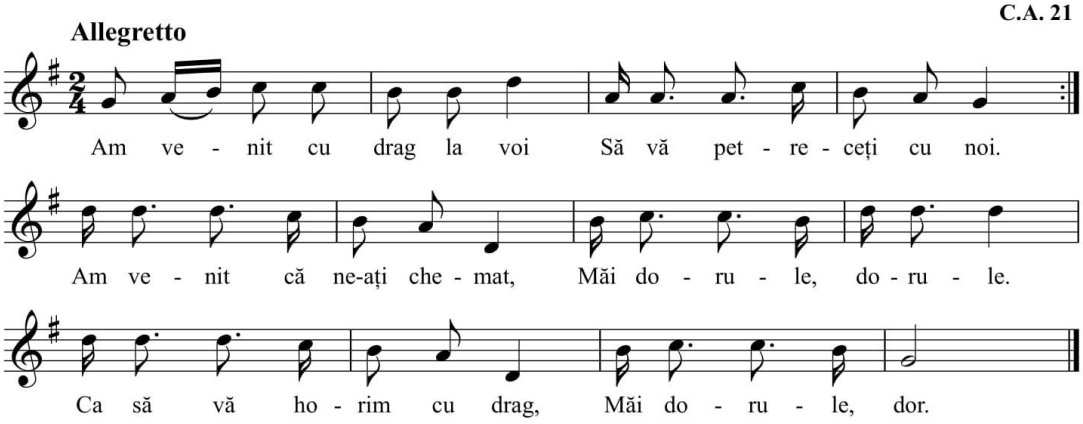

1.Am venit cu drag la voi
Să vă petreceți cu noi
Am venit că ne-ați chemat
Măi dorule, dorule.
Ca să vă horim cu drag
Măi, dorule, dor.

2.Cui nu-i place voia bună
Aici cu noi se-adună,
Să petrecem împreună
Măi dorule, dorule.
Cu horilcuță de prune
Măi dorule, dor.

3.La casa de omenie
Toată lumea se *înghie*
Se *înghie* mic și mare
Măi dorule, dorule.
Și nu-i loc de supărare,
Măi dorule, dor.

4.Moldovenii când s-adună
Îșі petrec cu voie bună
Dacă trăiesc supărat,
Măi dorule, dorule.
Cu ei toate le-ai uitat,
Măi dorule, dor.

5.Când cântăm moldovenește,
Toată lumea ne iubește,
Când horim de viață bună,
Măi dorule, dorule.
Cetina cântă pe strună.
Măi dorule, măi

6.Tot pe placul inimii
Măi dorule, dorule.
Vom hori cât vom trăi
Măi dorule, măi.

20. Măi bădiță, Păvălaș

Inf. Focșa Natalia, n.1978
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 22

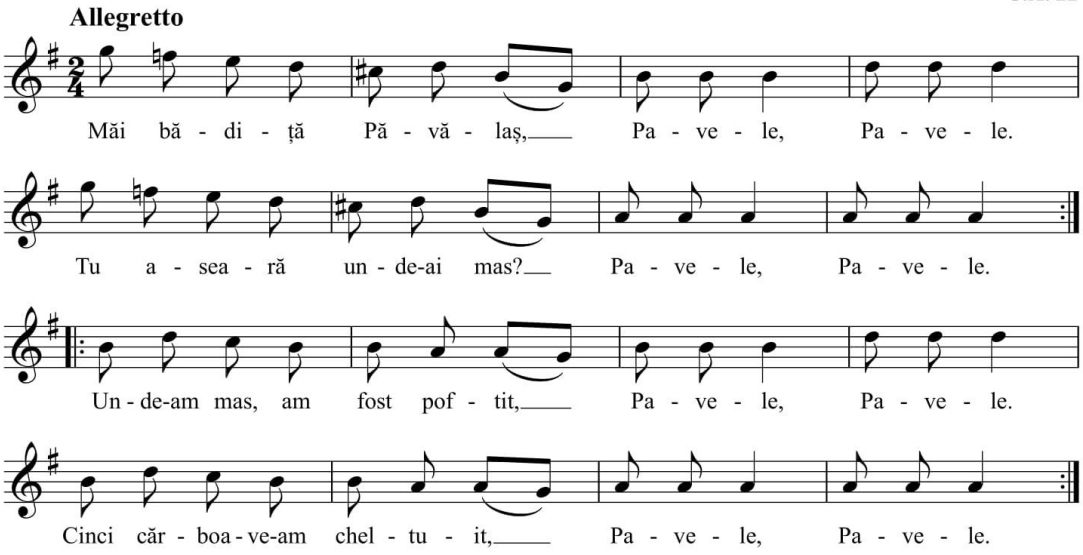

1.Mai bădiță Păvălaș, Pavele, Pavele
Tu aseară unde-ai mas? Pavele, Pavele
Unde-am mas, am fost poftit, Pavele, Pavele
Cinci cărboave-am cheltuit, Pavele, Pavele

2.Pe cinci perne am dormit,
Și-o bătaie am primit,
Am intrat cu veselie,
Și m-au scos pe năsălie.

3.Când mă uitam înainte,
Veneau așchii necioplite,
Când mă uitam înapoi,
Veneau pumnii ca un roi.

4.Mai bădiță Păvălaș,
Eu ți-am spus să nu mă lași,
Dacă vrei și-n astă seară,
Îți dau voie, du-te iară.

21. Nistrule, cu apă rece

Inf. Malzam Eudochia, n.a.1959
s. Coșnița, r. Dubăsari
C.A. 23

Moderato

varianta 1

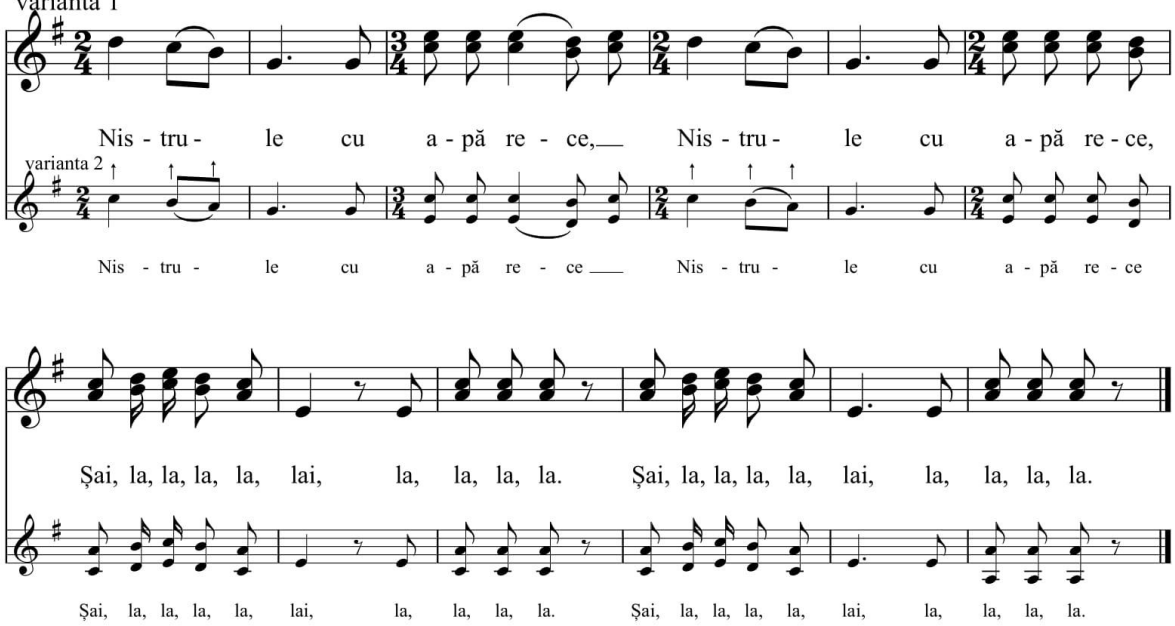

1.Nistrule, cu apă rece – 2 ori
Șai, la, la, la, la, lai, la, la, la, la.

2.M-am jurat că nu te-oi trece – 2 ori
Șai, la, la, la, la, lai, la, la, la, la.

3.Te-am trecut pe jumătate – 2 ori
Mi s-a-ntors barca pe-o parte – 2 ori

4.'Ncet, încet să nu mă-neci– 2 ori
Că n-ai bani să mă plătești – 2 ori

5.Dar nici flori să mă-floreşti – 2 ori
Și nici glas să mă bocești– 2 ori

22. Așa-i viața omului

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 24

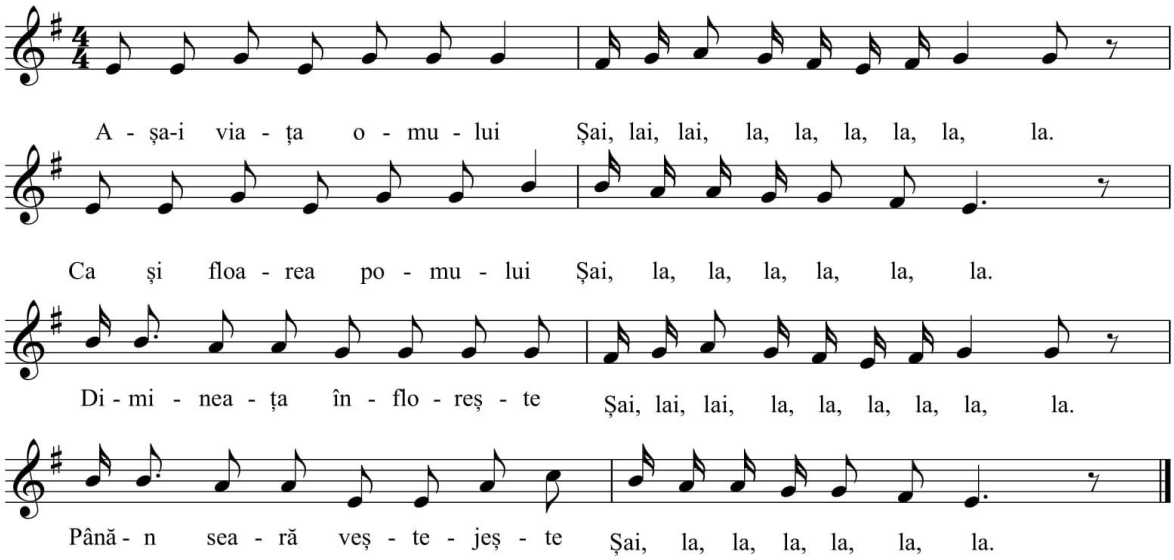

1.Așa-i viața omului
Șai, lai, lai, la, la, la, la, la, la.
Ca și floarea pomului
Șai, lai, lai, la, la, la, la, la, la.

2.Dimineața înflorește,
Până-n seară veștejește .

3.Pe drum merg, pe drum mă duc,
Bătrânețile m-ajung.

4.Eu mă duc, să nu m-ajungă,
Ele vin să-mi facă umbră.

5.Spune-mi, bade, ce-ai băut,
De n-ai mai îmbătrânit?

6.Am băut vinul cu gheață,
Ș-am dormit la mândra-n brațe.

23. La Nistru, la mărgioară

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 25

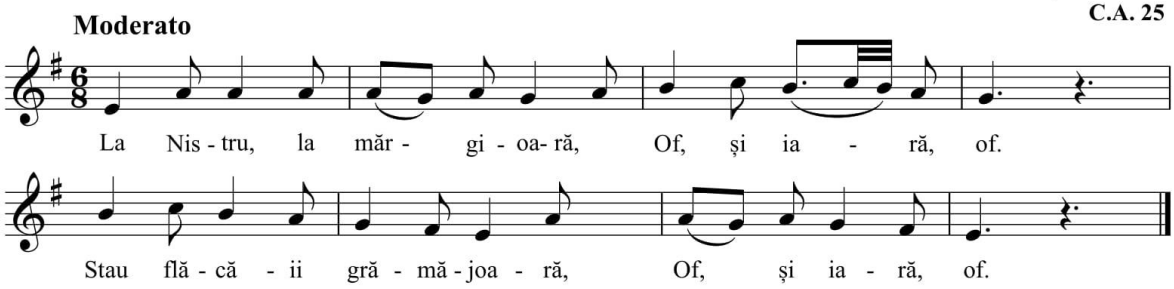

1.La Nistru, la mărgioară,
Of, și iară of.
Stau flăcăii grămăjoară,
Of, și iară of.

2.Și-ntre ei o surioară,
Cu rochița albă-n floare.

3.Cu papuci nalți în *podvoare*
Și plânge de se omoară.

4.Și se uită-n ceea vale,
Și cântă cu glas de jale.

24. De la Nistru mai la vale

Inf. Focșa Natalia, n.a.1978
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 26

Moderato

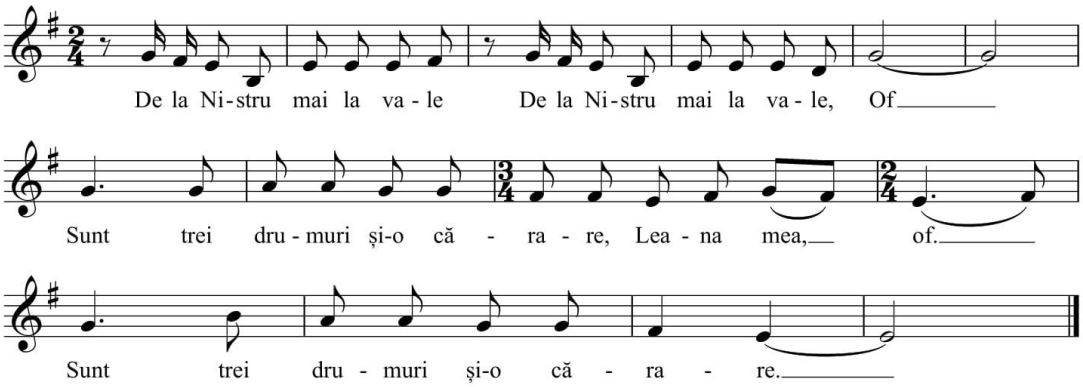

1.De la Nistru mai la vale
De la Nistru mai la vale, of,
Sunt trei drumuri și-o cărare
Leana mea, of,
Sunt trei drumuri și-o cărare.

2.Și-un izvor cu apă rece,
Unde crește iarba mare,
Leana mea, of,
Unde crește iarba mare.

3.Vine-acolo un flăcău,
Și-și aduce dorul său,
Leana mea, of,
Și-și aduce dorul său.

4.Că Maria a plecat
Dragostea lor a uitat
Leana mea, of
Dragostea lor a uitat.

5.El se uită tot la vale
Unde-i dragostea lui mare
Leana mea, of
Unde-i dragostea lui mare.

6.Decât dragoste să faci,
Mai bine plugul să tragi,
Leana mea, of
Mai bine plugul să tragi.

25. Fa Ileană, duduleană

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 27

Moderato

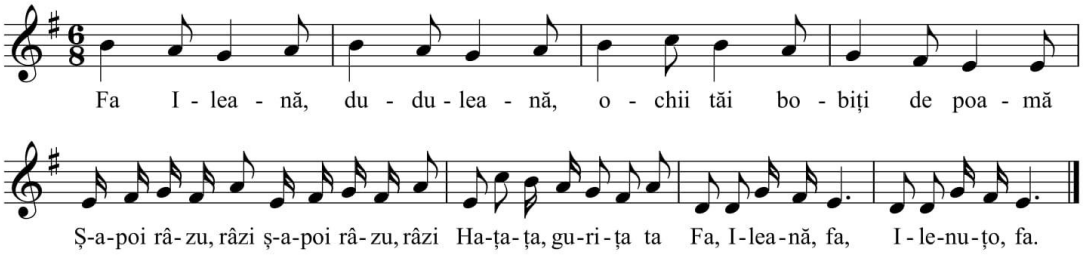

1.Fa Ileană, duduleană
Ochii tăi, bobiți de poamă
Ș-apoi râzu, râzi
Ș-apoi râzu, râzi
Ha-ța-ța, gurița ta
Fa Ileană fa, Ilenuțo fa.

2.Câte târguri am umblat,
Peste ochi ca-i tăi n-am dat.

3.Numa-n târgul Chișinău
Crește-o floare – chipul tău.

4.Cum aș face s-o rup eu.
S-o pun în rachiu, s-o beu.

5.S-o pun în rachiu, s-o beu
Să-mi treacă de dorul tău.

6.Eu rachiul l-am băut,
Dorul tău nu mi-a trecut.

26. Se-aude Gheorghe cântând

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.a. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
și ans. Drăgaica
C.A. 29

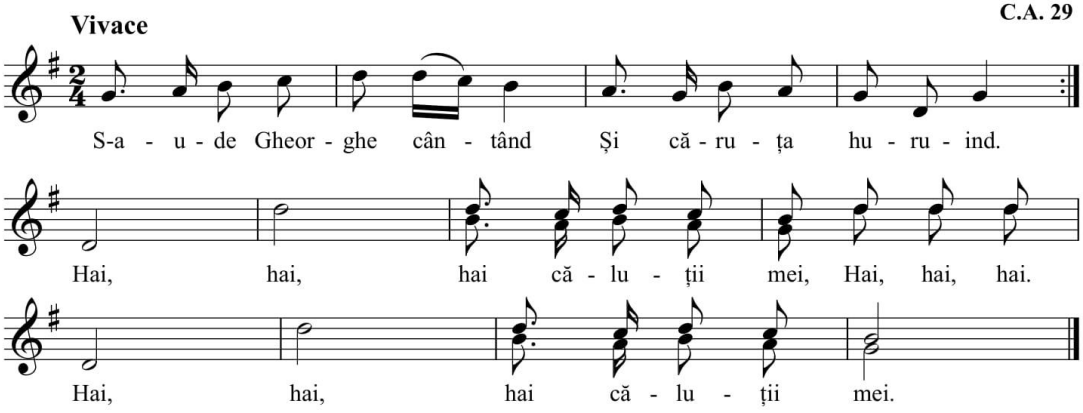

1.Se-aude Gheorghe cântând
Și căruța huruind.
Hai, hai, hai căluții mei,
Hai, hai, hai.

2.Mândru Gheorghe stă-n căruță
Și așteaptă vreo mândruță.

3.În căruță m-am urcat,
Gheorghiță m-a sărutat.

4.Ne-am plimbat pe deal, pe vale
Unde-i dragostea mai mare.

5.Da vecinii m-au văzut
Și la mama m-au pârât.

6.I-am spus mamei-adevărat,
Că cu Gheorghe m-am plimbat.

27. La portiță la Gheorghiță

Inf. Deliv Nadejda, n.1949
s. Talmaz, r. ȘtefanVodă
C.A. 30

Allegretto

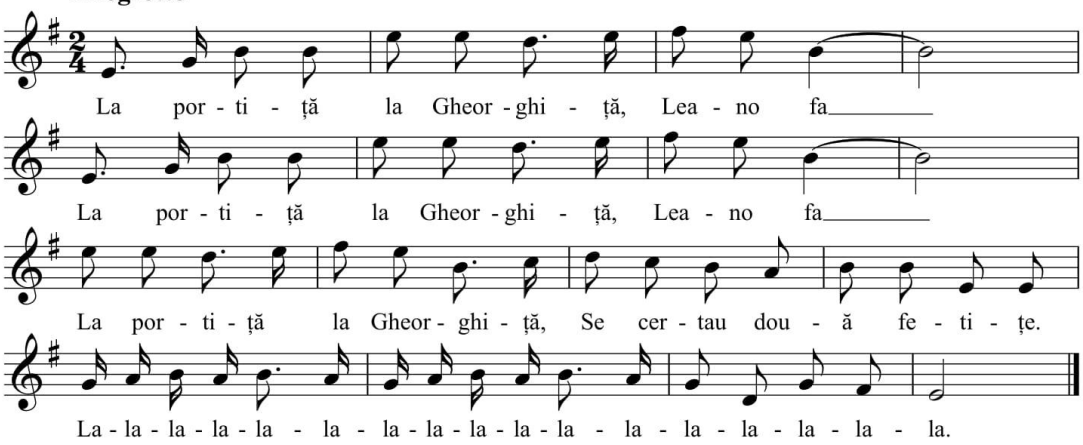

1.La portiță la Gheorghiță, Leano, fa
La portiță la Gheorghiță, Leano, fa
La portiță la Gheorghiță, Leano, fa
Se certau două fetițe, la,la,la.

2.Cea bogată-așa zicea, Leano, fa
Pe mine badea mă ia, la,la,la.

3.Că-mi dă tata patru boi, Leano, fa
Și-o turmă mare de oi, la,la,la.

4.Cea săracă-așa zicea, Leano, fa
Pe mine badea mă ia, la,la,la.

5.Nu dă badea ochii mei, Leano, fa
Pe cei patru boi ai tăi, la,la,la.

6.Nu dă badea gura mea, Leano, fa
Nici pe toată turma ta, la,la,la.

28. Azi în sat la noi e joc

Inf. Deliv Nadejda, n.1949
s. Talmaza, r. Ștefan.Vodă
C.A. 31

Moderato

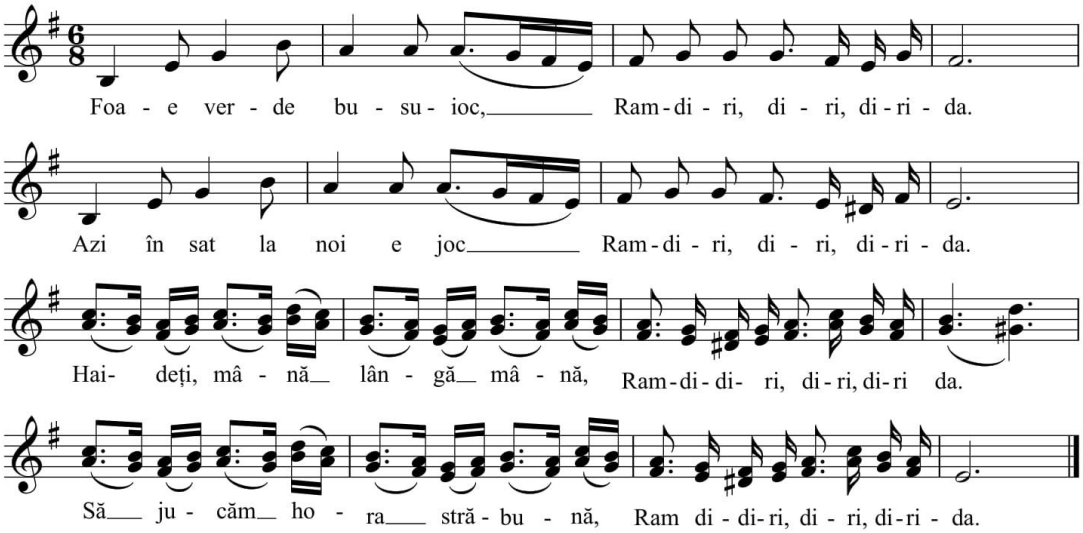

1.Foaie verde busuioc,
Ram-di-ri, di-ri, di-ri-da.
Azi în sat la noi e joc,
Ram-di-ri, di-ri, di-ri-da.
Haideți, mână lângă mână
Ram-di-di-ri,di-ri,di-ri-da.
Să jucăm hora străbună
Ram-di-di-ri,di-ri,di-ri-da.

2.Hora veche din străbuni
S-o jucăm cu oameni buni
Cu pas mândru, legănat,
La orașe și la sat.

3.Păstrați horele și cântul,
Ele-mpodobesc pământul,
Horele se cer jucate
Și cântecele cântate.

29. Foaie verde busuioc

Inf. Deliv Nadejda, n.1949
s. Talmaza, r. Ștefan Vodă
C.A. 32

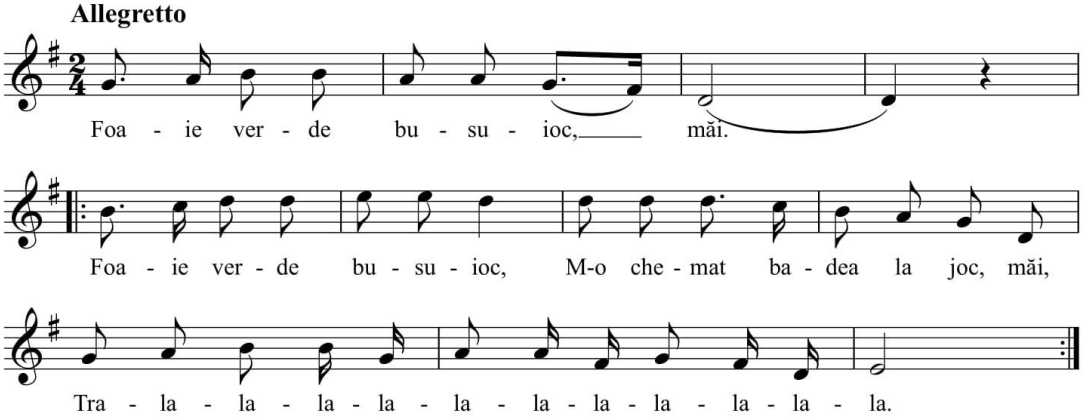

1. Foaie verde busuioc, măi
   Foaie verde busuioc,
   M-o chemat badea la joc, măi
   Tra-la-la-la-la.

2. Foaie verde de mușcată,
   Foaie verde de mușcată,
   Nu mă duc, că-s supărată.

3. Că acuma o zi, două
   Că acuma o zi, două
   Și-o găsit mândruță nouă.

4. Poimâine îi sărbătoare
   Poimâine îi sărbătoare
   Și m-oi găti ca o floare.

5. M-oi duce pe deal în sus
   M-oi duce pe deal în sus
   Și mi-oi găsi alt drăguț.

30. Hai, Ileano,-n deal la vie

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 35

Moderato

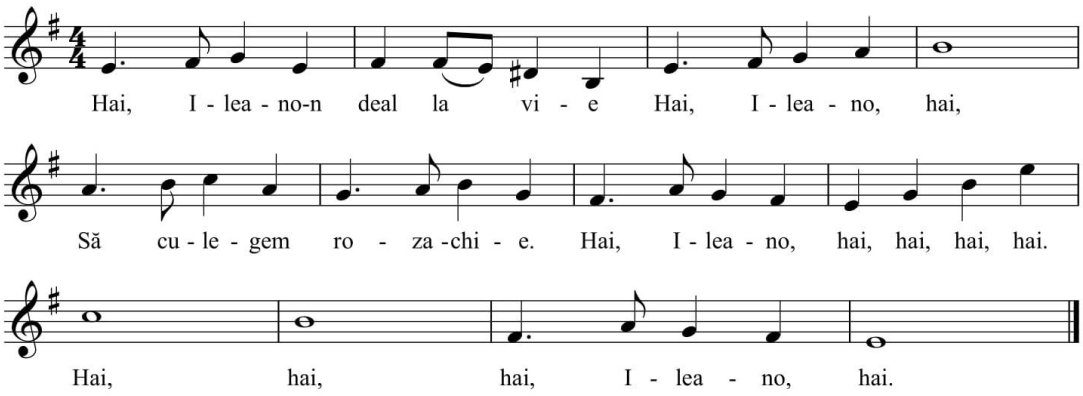

1. Hai, Ileano-n deal la vie
   Hai, Ileano, hai,
   Să culegem rozachie.
   Hai, Ileano, hai, hai, hai, hai.
   Hai, hai, hai, Ileano, hai.

2. Dimineața roua-i mare
   Ea te udă la picioare.

3. Dimineața roua-i rece
   Ea te udă și se trece.

4. Roua trebui scuturată
   Și Lenuța sărutată.

31. Săracul norocul meu

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 36

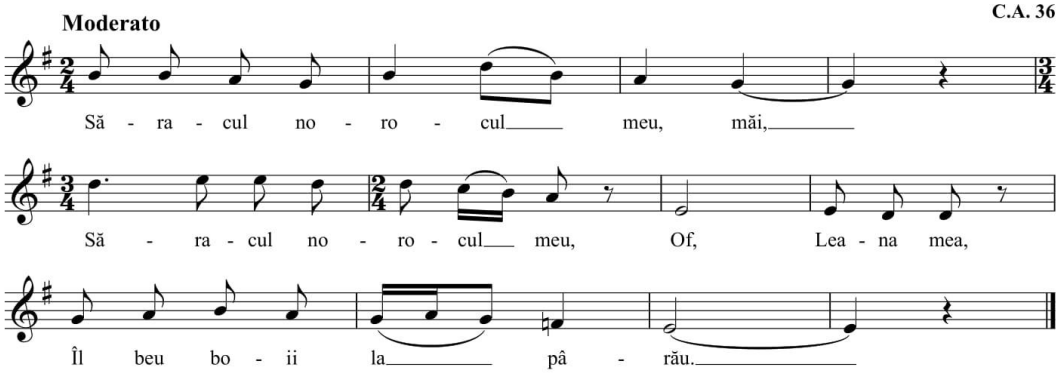

1. Săracul norocul meu, *măi*
   Săracul norocul meu, *of, Leana mea,*
   Îl beu boii la pârău.

2. Nu ştiu, boii chiar îl beu, măi
   Ori nu l-am avut chiar eu.

3. Nu ştiu, boii l-au băut, măi
   Ori chiar eu nu l-am avut.

4. Bine mi-a mai fost odată, măi
   Lângă mamă, lângă tată.

5. Dar acu tare mi-i greu, măi
   C-am rămas eu străinel.

6. Cine o mai zis de mine,
   C-oi ajunge-aceste zile.

7. Cine o mai zis de noi, măi
   C-om trăi noi amândoi.

32. Tot cu ochii la cărare

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 37

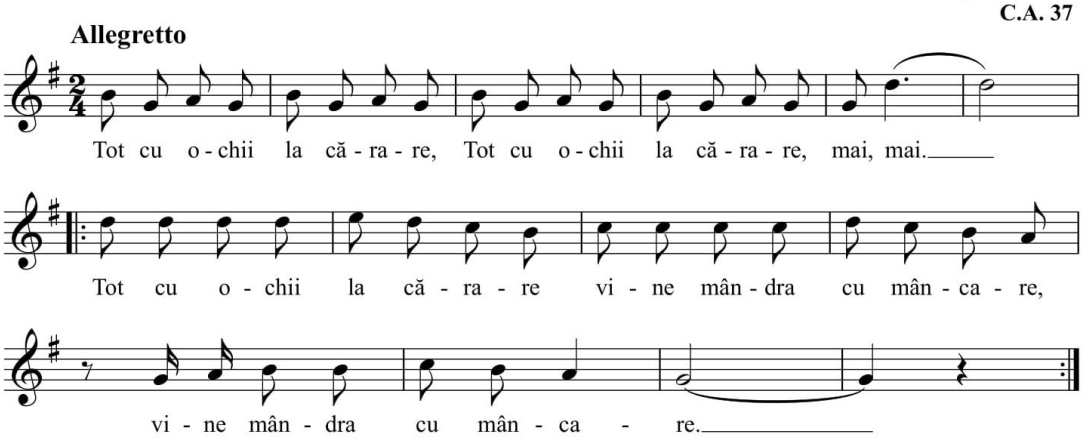

1.Tot cu ochii la cărare,
Tot cu ochii la cărare, măi, măi.
Tot cu ochii la cărare
Vine mândra cu mâncare,
Vine mândra cu mâncare.

2.Ce-aduci, mândro, de mâncat?
Mălai cald și usturoi.
Du-te, mândro, înapoi,
Că nu-mi place usturoi, măi.

3.Iar cu ochii la cărare
Vine mândra cu mâncare.

4.Ce-aduci, mândro, de mâncat?
Pâine albă de-arnăut,
Și-o găină friptă-n unt,
Și-un ulcior cu vin umplut, măi.

5.Haide, mândro, și-om mânca,
Și-om bea vinul din ulcea,
Și apoi ne-om săruta,
Și pe urm-om mai vedea, măi.

33. Frunză verde ca mohorul

Inf. Deliv Nadejda, n.1949
s. Talmaza, r. ȘtefanVodă
C.A. 38

Moderato

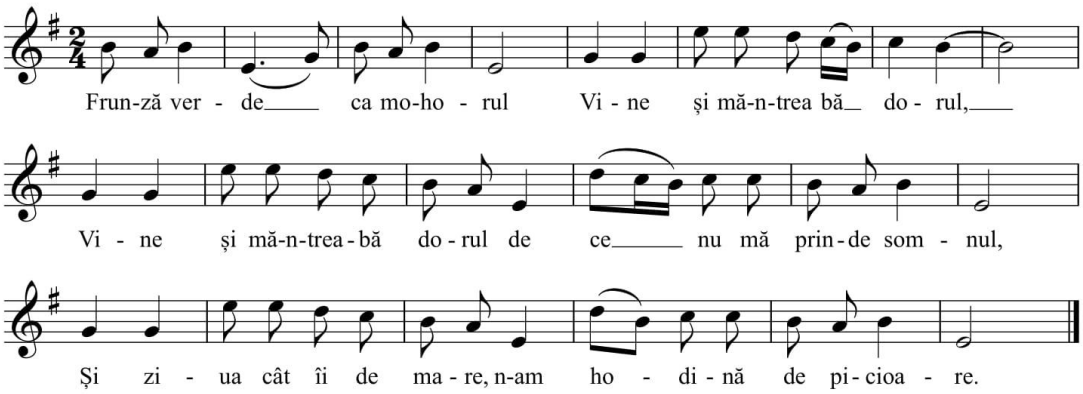

1.Frunză verde ca mohorul
Vine și mă-ntreabă dorul,
Vine și mă-ntreabă dorul
De ce nu mă prinde somnul,
Și ziua cât îi de mare,
N-am hodină de picioare.

2.Muntele, cât îi de munte
Are și el doruri multe,
Dar un tinerel ca mine
Cum să n-aibă dor de nimeni.

3.Și iar verde, ziua-i sus
Eu i-am spus dorului, spus.
L-am iubit mai mult pe lume,
Cum să n-am eu dor de nimeni.

4.Frunză verde ca mohorul
Vine și mă-ntreabă dorul,
Vine și mă-ntreabă dorul
De ce nu mă prinde somnul,
Și ziua cât îi de mare,
N-am hodină de picioare.

34. La Lenuța sub cerdac

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
și ans. Drăgaica
C.A. 39

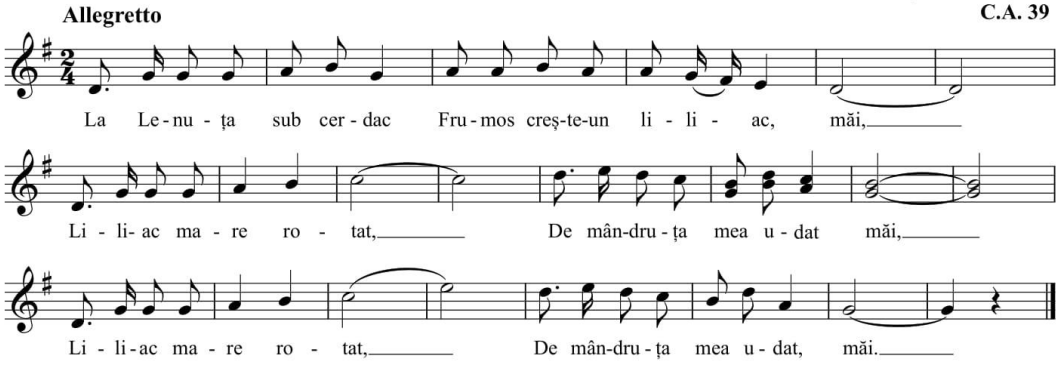

1.La Lenuța sub cerdac
Frumos crește-un liliac, măi.
Liliac mare rotat,
De mândruța mea udat, măi.

2.Astă vară n-a plouat
Liliacul l-am udat, măi.
Ilenuțo, ce să-ți dau,
Liliacul să ți-l iau, măi.

3.Ilenuțo, ce să-ți dau,
Liliacul să ți-l iau, măi.
Poți să-mi dai tu mii și sute,
Liliacul nu se rupe.

4.Hai, mândruțo, să luăm
Liliacul să-l udăm, măi
Liliacul să-nverzească
Dragostea să înflorească.

35. Foaie verde-a bobului

Inf. Negreţcaia Svetlana n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 40

Allegro

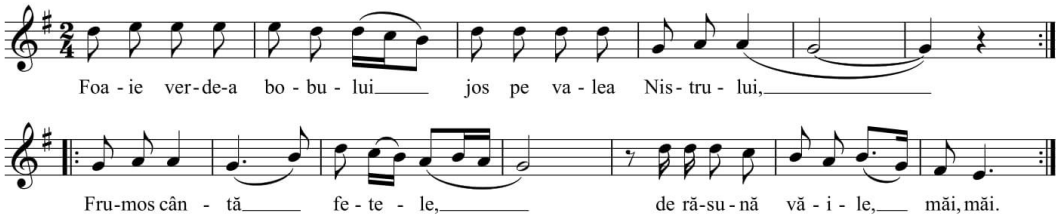

1.Foiae verde-a bobului
Jos pe valea Nistrului,
Frumos cântă fetele
De răsună văile, măi, măi.

2.Mai la vale Nistrul curge
Cântecul drag mi-l ajunge
Îi cântat de mândre flori
De fete la șezători, măi, măi.

3.Cântă, cântă ciocârlia
Că mi-e dragă bucuria,
Cântă, cântă ciocârlia
Că mi-e dragă Slobozia.

Zii cântarea ta măiastră
Că mi-i dragă viața noastră, măi, măi.

36. Frumoasă-i vecina noastră

Inf. Malzam Eudochia, n.1959
s. Coșnița, r. Dubăsari
C.A. 41

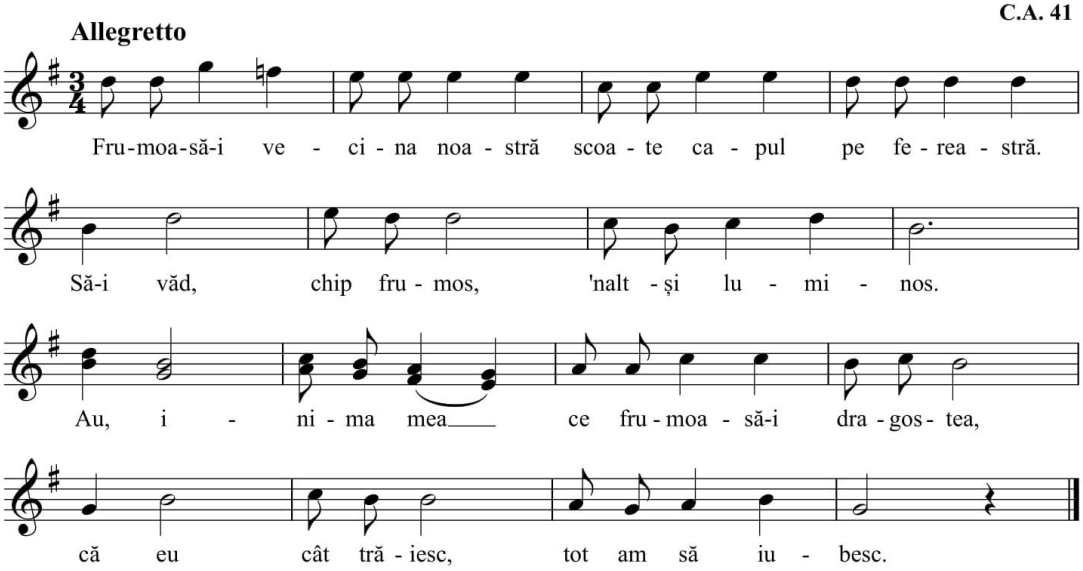

1.Frumoasă-i vecina noastră
Scoate capul pe fereastră
Să-i văd chip frumos,
'Nalt și luminos
Au, inima mea,
Ce frumoasă-i dragostea,
Că eu, cât trăiesc,
Tot am să iubesc.

2.Aseară trecui călare
Pe la poarta dumitale,
Te-am văzut la lumânare
Supărată tare.
Dacă-aș ști că de la mine
Vine dorul meu la tine,
Aș cânta mereu
Tot de dorul tău.

37. Cântec despre Slobozia

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 42

Allegretto

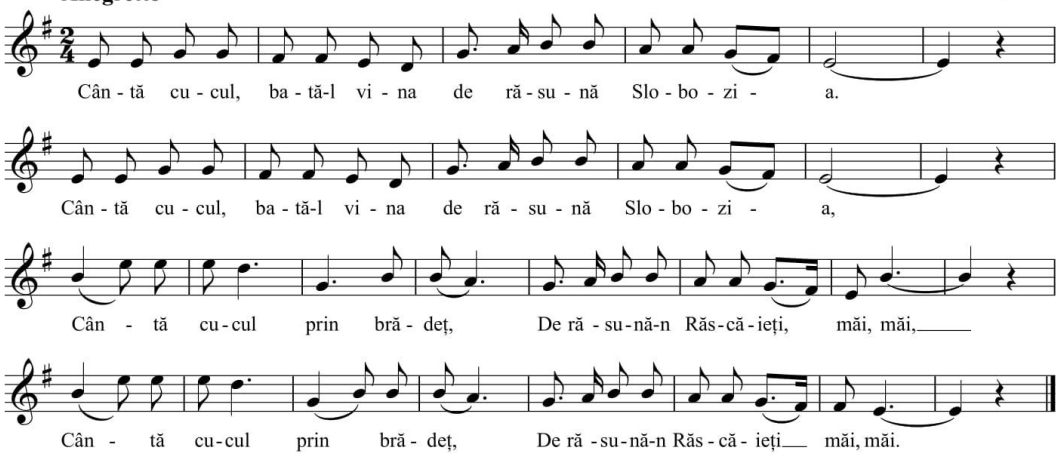

1. Cântă cucul, bată-l vina,
De răsună Slobozia
Cântă cucul, bată-l vina,
De răsună Slobozia
Cântă cucul prin brădeț,
De răsună-n Răscăieți, măi, măi
Cântă cucul prin brădeț,
De răsună-n Răscăieți, măi, măi.

2. Slobozia - plai cu flori
Unde sunt ai tăi feciori?
Au plecat în altă țară
Dar se-ntorc la primăvară, măi, măi.

3.Slobozia, suflet mare
Ai grijă de-a noastre mame.
Că-napoi când vom veni
Tot pe tine te-om iubi, măi, măi
Taci, cucule, nu cânta,
Nu-mi răscoli soarta mea.

38. Leliț̦o Marie

Inf. Negreț̦caia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 43

Allegretto

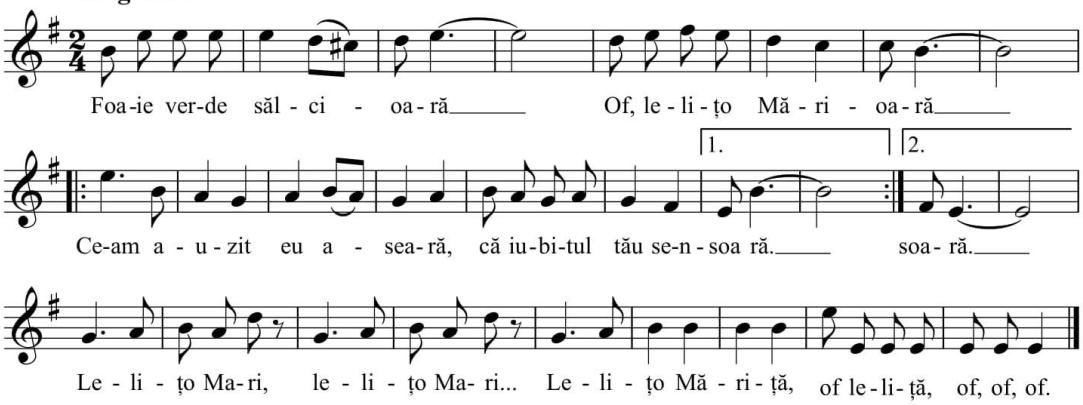

1.Foaie verde sălcioară
Of, leliț̦o, Mărioară,
Ce-am auzit eu aseară,
Că iubitul tău se-nsoară.

Leliț̦o, Mari, leliț̦o Mari...
Leliț̦o, Mărițț̦ă, of, leliț̦ă, of,of,of.

2.Însoară-se sănătos,
Dacă-a fost un păcătos,
Însoară-se, rău nu-mi pare,
Numai inima mă doare.

3.Bade, eu m-oi mărita
Mai la deal de casa ta,
Când oi trece la vecine,
Va plânge inima-n tine.

4.Când oi trece ș-oi cânta
Mult îi plânge și-i ofta
Ș-ai să vii, bade, la mine
Dar eu n-oi căta la tine.

39. Umpleți păhărelele

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 44

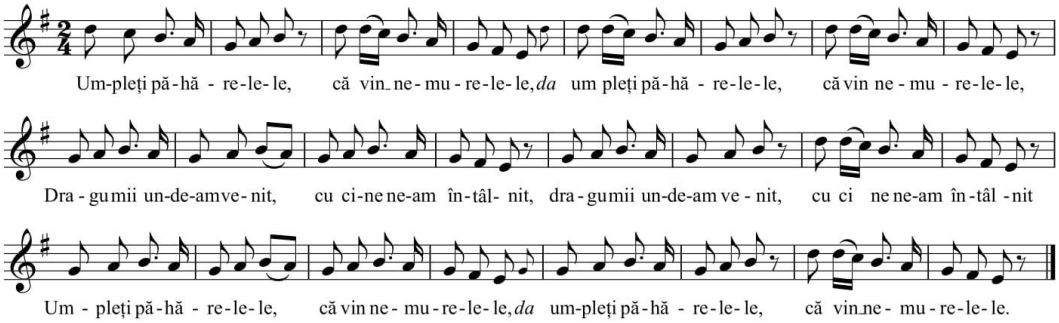

1.Umpleți păhărelele,
Că vin nemurelele.
da, Umpleți păhărelele,
Că vin nemurelele.
Dragu ni-i unde-am venit,
Cu cine ne-am întâlnit.
Dragu ni-i unde-am venit,
Cu cine ne-am întâlnit.
Umpleți păhărelele,
Că vin nemurelele.
da, Umpleți păhărelele,
Că vin nemurelele.

2.Am venit la zile mari,
În casă de gospodari.
Lăutare, zi-i din strună,
Că amu-i voia ce-abună.
Mult mi-i drag aici la noi,
Cu tot neamu meu de soi.

3.Umpleți păhărelele,
Că vin nemurelele.
Unde-i joc și veselie,
Acolo-mi place și mie.
Am să joc podelele,
Până rup opincile.

4.Tot cu frați și cu surori
Să petrecem până-n zori.
Umpleți păhărelele,
Toate nemurelele.

40. Joacă moșul și baba

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 45

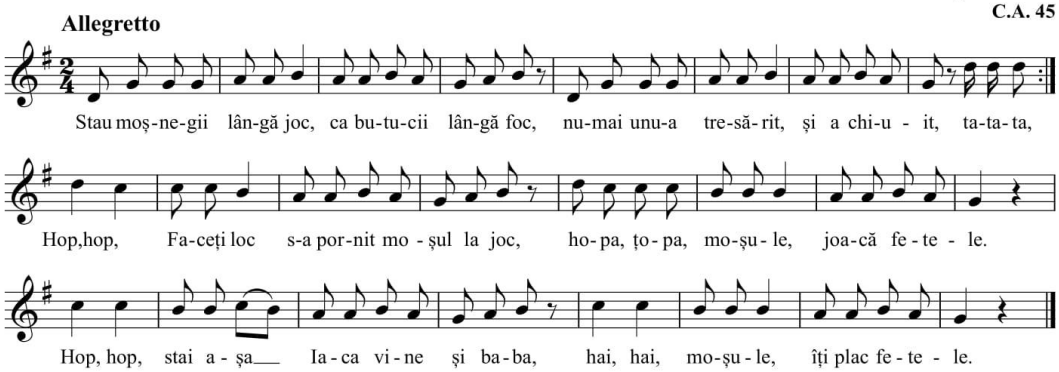

1.Stau moșnegii lângă joc
Ca butucii lângă foc,
Numai unu-a tresărit,
Și a chiuit.

Refren:
Hop, hop, faceți loc
S-a pornit moșul la joc,
Hopa, țopa, moșule,
Joacă fetele.
Hop, hop, stai așa
Iaca vine și baba,
Hai,hai, moșule
Îți plac fetele.

2.Moșul tot zăcu la pat
Că demult el n-a jucat,
Și când s-a pornit la joc
I-a trecut pe loc.

3.Joacă moșul cu baba,
Nu le-ajunge ograda.
Nu se știe câți ani au,
Bine că nu stau.

41. Așa e viața

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 46

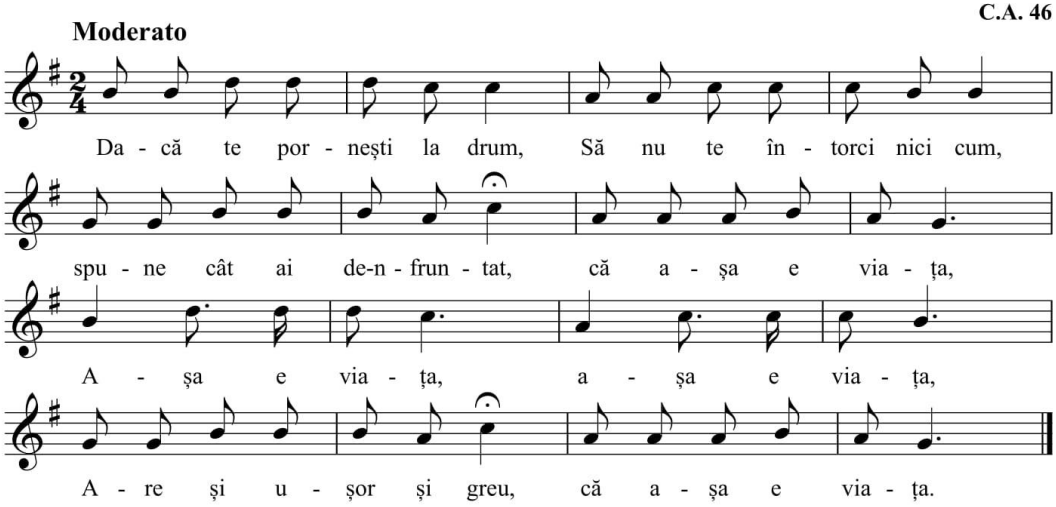

1. Dacă te pornești la drum,
Să nu te întorci nicicum.
Spune cât ai de-nfruntat,
C-așa e viața.

Așa e viața, așa e viața
Are și ușor și greu,
C-așa e viața.

2. Dacă-n dragoste vreo dată
Ai pierdut sau câștigat,
Să repeți neapărat:
C-așa e viața.

3. Tu să dai și să nu ceri,
Să iubești și-apoi să speri,
Și zâmbind să te convingi,
C-așa e viața.

4. Drumul îi întortocheat,
Când cobori, ai de urcat,
Dar zâmbind, să te convingi,
C-așa e viața.

42. Mamă, hai de mă petrece

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 47

Andante

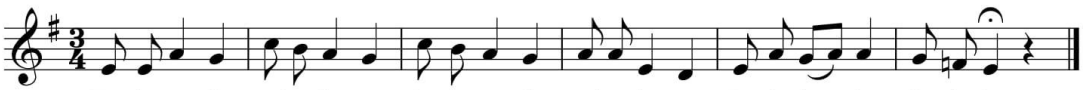

1.Foaie verde, trei alune,
Foaie verde, trei alune,
La, la, la, la, la, la, la.

2.Mai am azi, mai am şi mâine,
Şi plec, satule, din tine.

3.Şi las satul ca un soare,
Şi-o copilă ca o floare.

4.Mamă, hai de mă petrece,
Măcar pân-la Valea-Rece.

5.Dragul mamei, nu pot merge,
Străineii te-or petrece.

6.Hai, măicuţă, hai mata, măi
De străini m-oi sătura, măi.

7.De străini îi plină lumea,
Dar măicuţa-i numai una.

43. Vino, Gheorghe, serile

Inf. Negrețcaia Svetlana , n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 48

Moderato

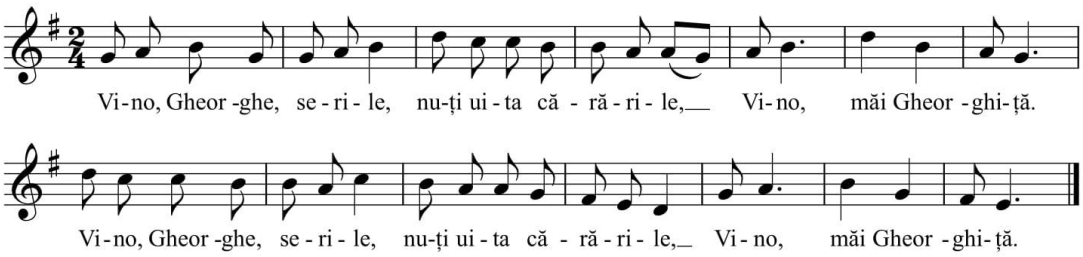

1.Vino, Gheorghe, serile,
Nu-ți uita cărările,
Vino, măi Gheorghiță. – 2 ori.

2.Vino, Gheorghe, cum veneai,
Gurița îmi sărutai,
Vino, măi Gheorghiță. – 2 ori.

3.De-aș ști, Gheorghe, că-ai veni,
Cărărușa ți-aș plivi,
Vino, măi, Gheorghiță. – 2 ori.

4.Și de iarbă, și de nalbă,
Și de spini cu floare albă.
Vino, măi, Gheorghiță. – 2 ori.

44. Aseară vântul bătea

Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 49

Moderato

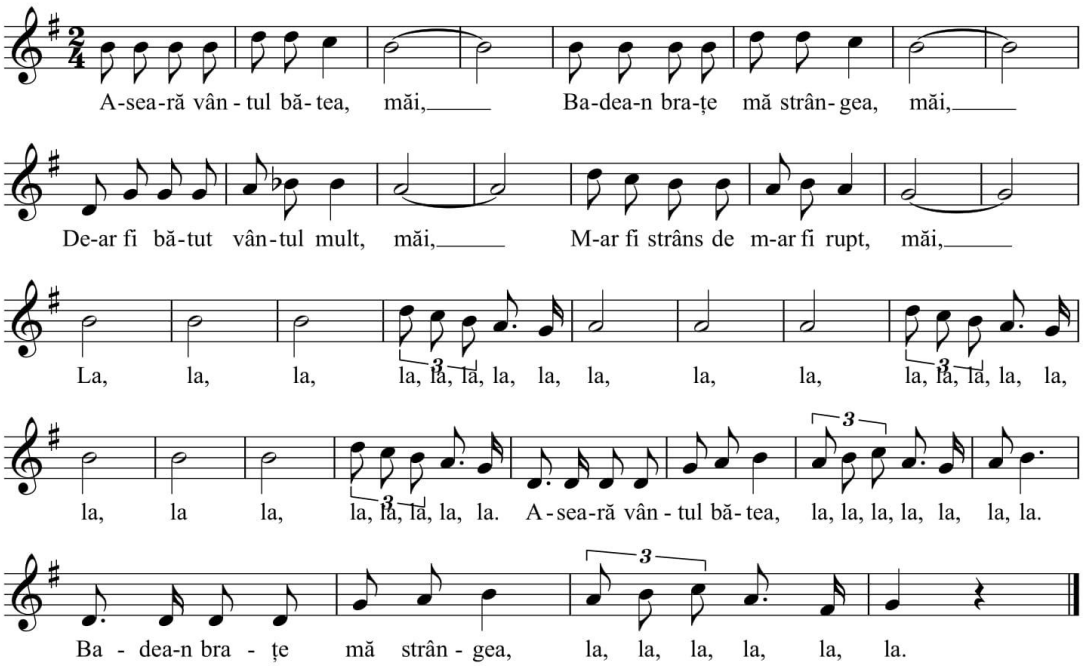

1.Aseară vântul bătea, măi
Badea-n brațe mă strângea, măi
De-ar fi bătut vântul mult, măi
M-ar fi strâns de m-ar fi rupt, măi
La, la, la, la, la, la, la, la. – 2 ori

Aseară vântul bătea,
La, la, la, la, la, la, la.
Badea-n brațe mă strângea,
La, la, la, la, la, la.

2.Dar noroc că vântu-a stat, măi
Și bădița m-a lăsat, măi
Dar a plecat supărat, măi
Că n-am stat la sărutat, măi

Dar noroc că vântu-a stat
La, la, la, la, la, la, la.
Și bădița m-a lăsat
La, la, la, la, la, la.

3.Și de când trăiesc pe lume, măi
Bădiței nu-i zic pe nume, măi
Da-i zic bade și-i zic pui, măi
Este-al meu și sunt ai lui, măi

Aseară vântul bătea,
La, la, la, la, la, la, la.
Badea-n brațe mă strângea,
La, la, la, la, la, la

45. Mamă, inima mă doare

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 50

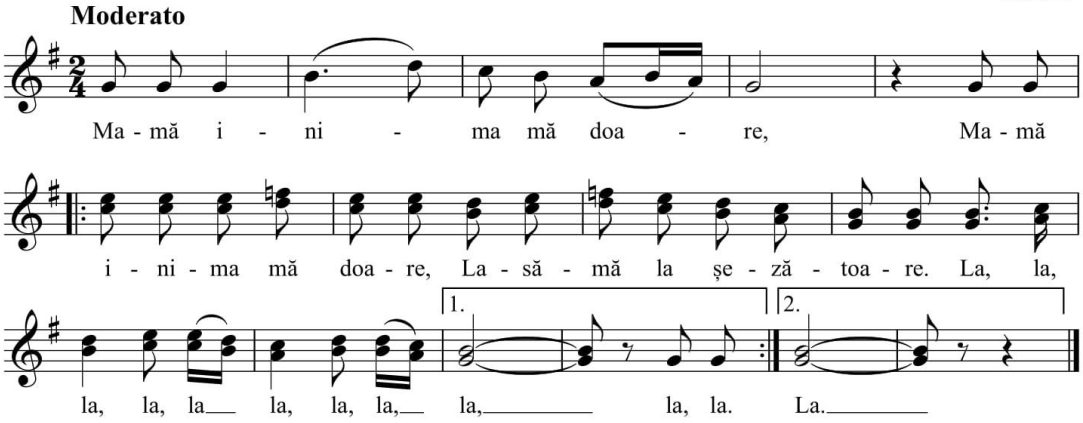

1.Mamă, inima mă doare, - 2 ori
Lasă-mă la şezătoare.
Şai lai la, lai la la, lai la la.

2.Şezătoarea-i pe hârtop, măi.
Unde fac flăcăii foc.

3.Şi fac focul cu surcele
În ciuda inimii mele.

4.Măi, Ioane-şarlatane
Cu *chiroane*-n buzunare.

5.Ş-amăgeşti tu fete mari, măi.
Că ai bani in buzunar.

6.M-ai amăgit şi pe mine
Să-mi dau viaţa pentru tine.

46. Bădiță cu părul creț

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 51

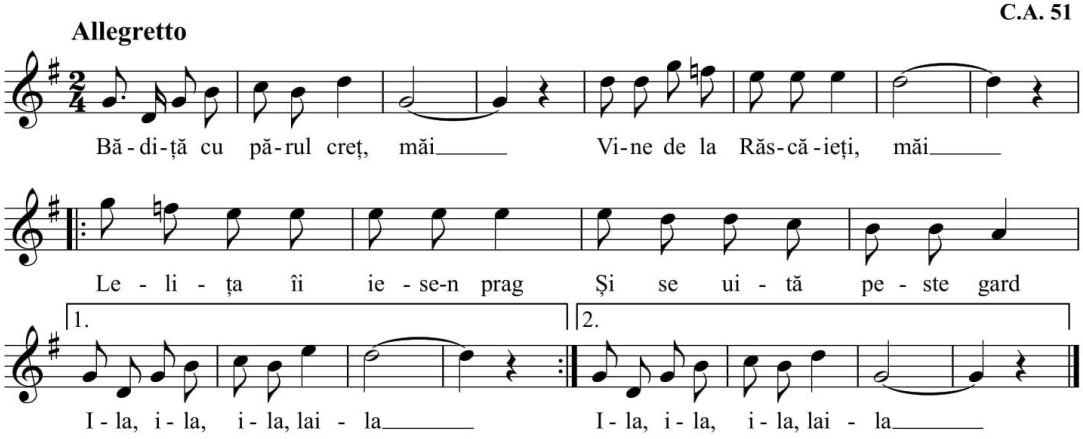

1.Bădița cu părul creț, măi
Vine de la Răscăieți, măi
Lelița îi iese-n prag
Și se uită peste gard
Ila, ila, ila, lai-la.

2.Lasă, lele, fudulia,
Ia mai adă, omenia
Că cine se fudulește
Fată mare-mbătrânește

3.Iese lelea pân la poartă
Cu rochița despicată,
Rochie nouă cu volane
Fudulia-i boală mare.

47. La morișca cea din jos

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 52

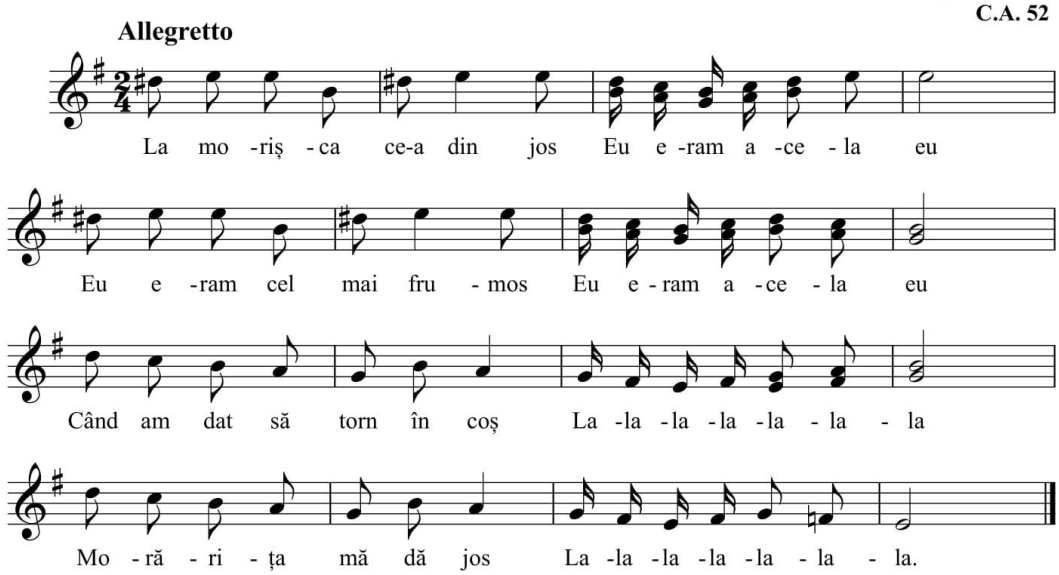

1.La morișca cea din jos,
Eu eram acela, eu,
Eu eram cel mai frumos,
Eu eram acela, eu,
Când am dat să torn în coș,
La, la, la, la, la, la, la.
Morărița mă dă jos,
La, la, la, la, la, la, la.

2.Stai, bădiță, nu turna
Până nu m-ai săruta
Ești frumos și sprâncenat
Nu-i altul ca tine-n sat.

3.Astă vară a plouat
Spicul mândru s-a-ncărcat
Grâu frumos și tot mășcat
Numai bun de măcinat.

4.Hai, bădiță și-i turna
Eu acum te-oi ajuta
Pân făina a ieși
Amândoi ne vom iubi.

5.Iar când toamna va veni
Nunțile se vor porni
Din făină cea din coș
Vom coace colaci frumoși.

48. Hai, Ileană, după mine

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 53

Allegretto

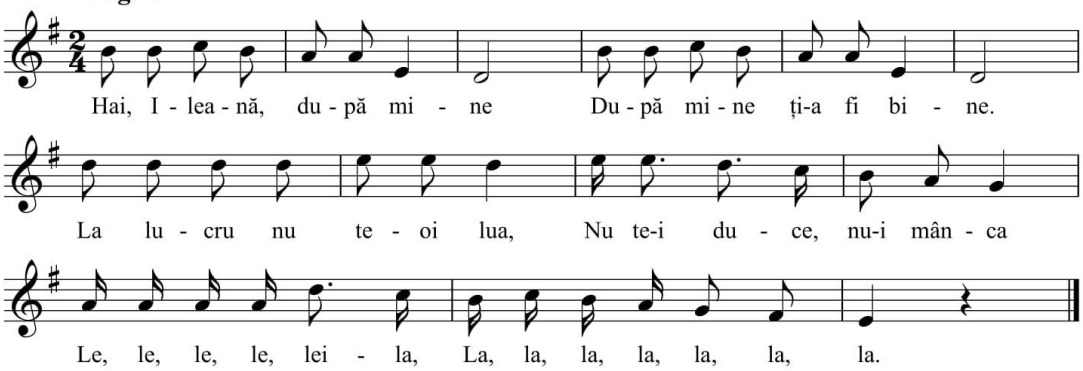

1.Hai, Ileană, după mine
După mine ți-a fi bine.
La lucru nu te-oi lua,
Nu te-i duce, nu-i mânca
Le, le, le, le, lei-la,
La, la, la, la, la, la, la.

2.Vaci cu lapte n-ai mai mulge,
Nici boii nu te-or împunge.
Lapte dulce nu-i mânca,
Să te doară inima.

3.Lapte dulce şi nici acru
Ca să nu te doară capu
Lapte dulce, nici *chișleag*
Să te doară la stomag

4.Desculță nu te-oi purta, măi
Că tu singură-i umbla.
Hai, Ileană, după mine
După mine ți-a fi bine.

49. Închinați paharele

Inf. Negrețcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 54

Allegretto

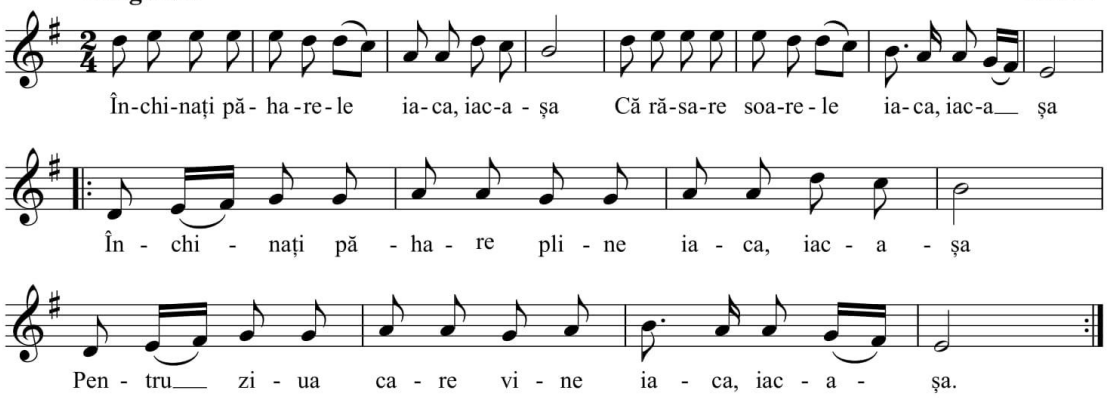

1.Închinați paharele, iaca, iac-așa
Că răsare soarele, iaca, iac-așa
Închinați pahare pline, iaca, iac-așa
Pentru ziua care vine, iaca, iac-așa.

2.Păhărușu-acest de vin,
Cu toată lumea-l închin,
Închinați pahare pline,
Pentru ziua care vine,

3.De trei ori de după masă,
Să scoatem răul din casă,
Să rămâie binele,
Să trăiască gazdele.

50. Cine m-aude cântând

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 56

Allegretto

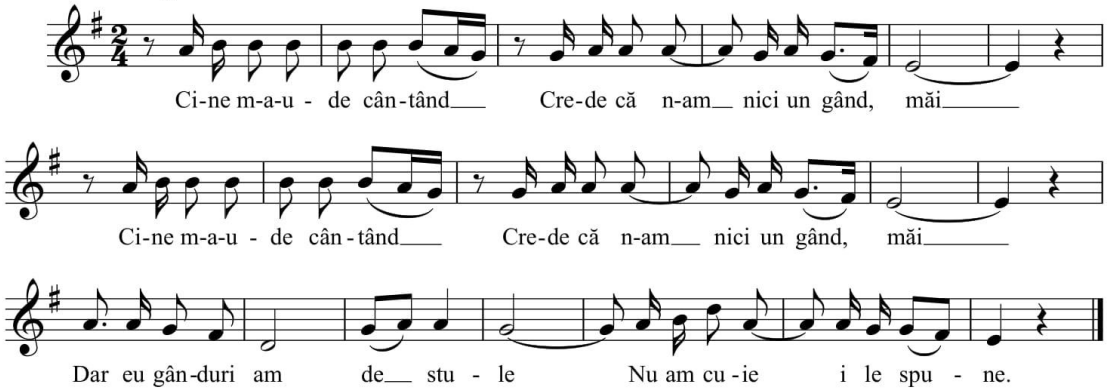

1.Cine m-aude cântând
Crede că n-am nici un gând, măi – 2 ori
Dar eu gânduri am destule
Nu am *cuie* i le spune.

2.Aş spune la un vecin –
Până-n seară satu-i plin, măi – 2 ori
Aş spune la o vecină –
Până-n seară lumea-i plină

3.Aş spune măicuţei mele,
Dar şi ea-i plină de jele,
De jele şi de amar –
Ca Nistru din mal în mal, măi. – 2 ori

51. Vecină, dragă vecină

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 57

Allegretto

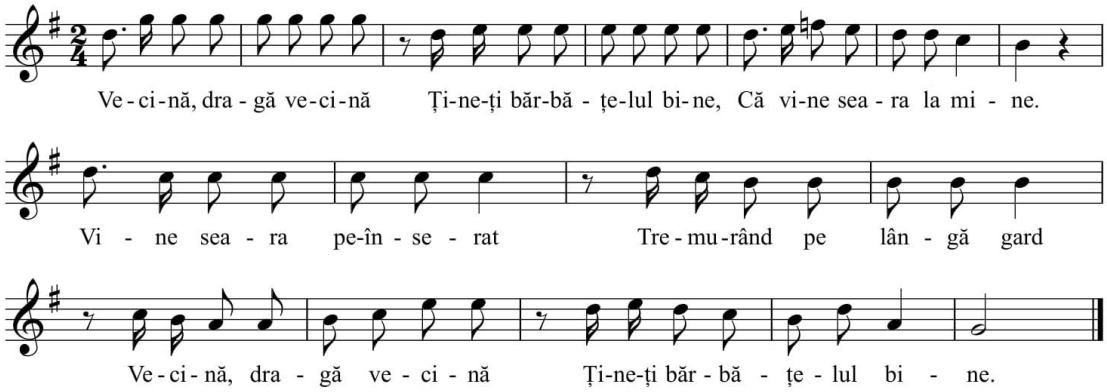

1.Vecină, dragă vecină
Ţine-ţi bărbăţelul bine,
Că vine seara la mine.
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

2.Vine seara pe ’nserat
Tremurând pe lângă gard
Vecină, dragă vecină
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

3.Eu sunt femeie miloasă
’l iau de mână-l bag în casă
Vecină, dragă vecină.
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

4.Îi pun masă să mănânce
Îi fac patul să se culce
Vecină, dragă vecină
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

5.Peste noapte când e ger
Mă culc şi eu lângă el
Vecină, dragă vecină.
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

6.Îi pun stânga căpătâi
Şi cu dreapta mi-l mângâi.
Vecină, dragă vecină
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

7.Femeia care-i iubeaţă
Se scoală de dimineaţă
Vecină, dragă vecină.
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

8.Şi strigă găinile
Să audă vecinele,
Vecină, dragă vecină,
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

9.Pui, pui, pui porumba nu-i
C-a mâncat-o dumnealui.
Vecină, dragă vecină
Ţine-ţi bărbăţelul bine.

52. Suflecată pân-la brâu

Inf. Negreţcaia Svetlana, n.1954
s. Slobozia, r. Slobozia
C.A. 58

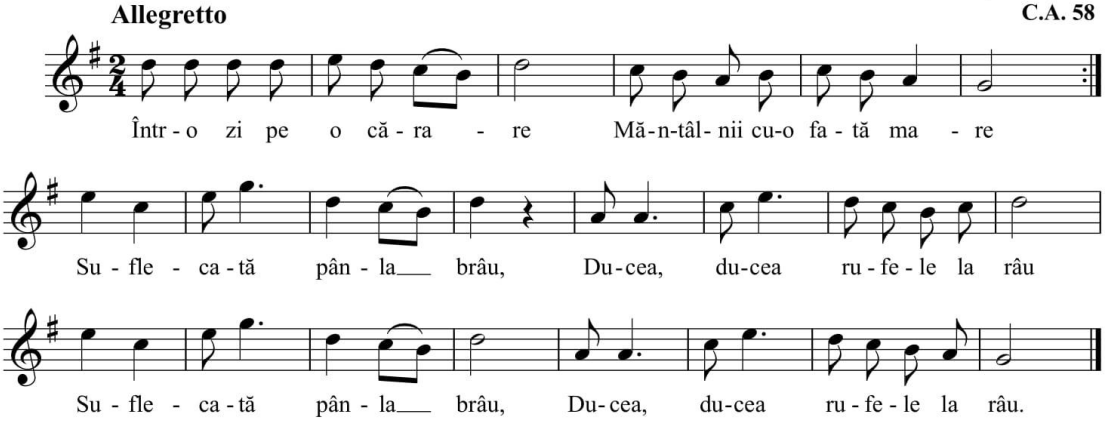

1.Într-o zi pe o cărare,
Mă-ntâlnii cu-o fată mare – 2 ori

2.Suflecată pân-la brâu,
Ducea, ducea rufele la râu – 2 ori

3.Eu o-ntreb cu ce le spală,
Cu săpun şi cu sineală – 2 ori

4.O-ntrebam dacă e fată
Ea mi-a spus că-i măritată -2 ori

5.Suflecată pân-la brâu,
Ducea, ducea rufele la râu

6.Suflecată pân-la coate,
Ducea, ducea rufele pe spate.

53. Trecui valea, mor de sete

Inf. Crîșmari Alla, n.1965
s. Corotnar, r. Slobozia
și ans. Mărița
C.A. 59

Moderato

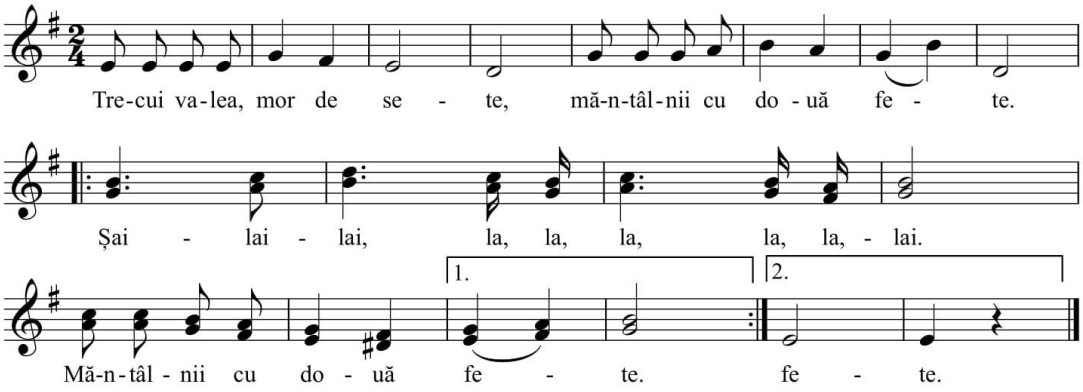

1.Trecui valea mor de sete,
Mă-ntâlnii cu două fete
Șai-lai-lai, la,la la,la,la, la,
Mă-ntâlnii cu două fete.

2.Amândouă-n rochii nouă,
Săruta-le-aș pe-amândouă.

3.De-ar fi dat o lege veche
Să le iubesc din pereche

4.De-ar fi dat o lege nouă
Să le iubesc pe-amândouă.

54. Foaie verde-a bobului

inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 60

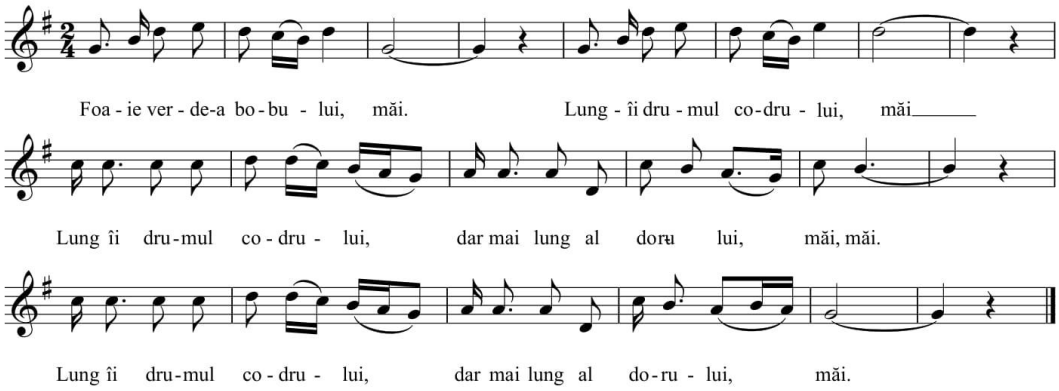

1.Foaie verde-a bobului, măi
Lung îi drumul codrului, măi
Lung îi drumul codrului,
Dar mai lung al dorului, măi.

2.Dorule, ardă-te-ar focu"
Că tu mi-ai mâncat norocu", măi.
Dorule, ardă-te-ar para,
Mi-ai făcut fața ca ceara, măi.

3.Dorule, de n-ai mai fi,
Eu n-aș mai îmbătrâni, măi.
Eu n-aș mai îmbătrâni,
Ca o floare-aș înflori, măi.

4.Du-te, dor, tu de la mine,
Că deloc nu-ți șede bine, măi.
Du-te, dor, din fața mea,
Eu am prins a te uita, măi.

55. La Nistru, la mărgioară

inf. Zbârnea Maria , n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 62

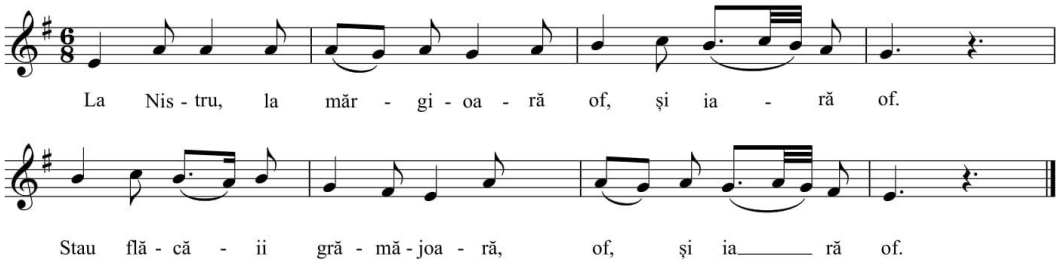

1.La Nistru, la mărgioară,
Of, și iară of,
Stau flăcăii grămăjoară,
Of, și iară of.

2.Și-ntre ei o fată mare
Cu cosiță bălăioară.

3.Cu papuci nalți în *podvoare*
Și plânge de se omoară.

4.Și se uită-n ceea vale
Și cântă cu glas de jale.

56. Foicică foi de grâie

inf. Zbirnea Maria n.1950
s.Goian, r. Dubăsari
C.A. 63

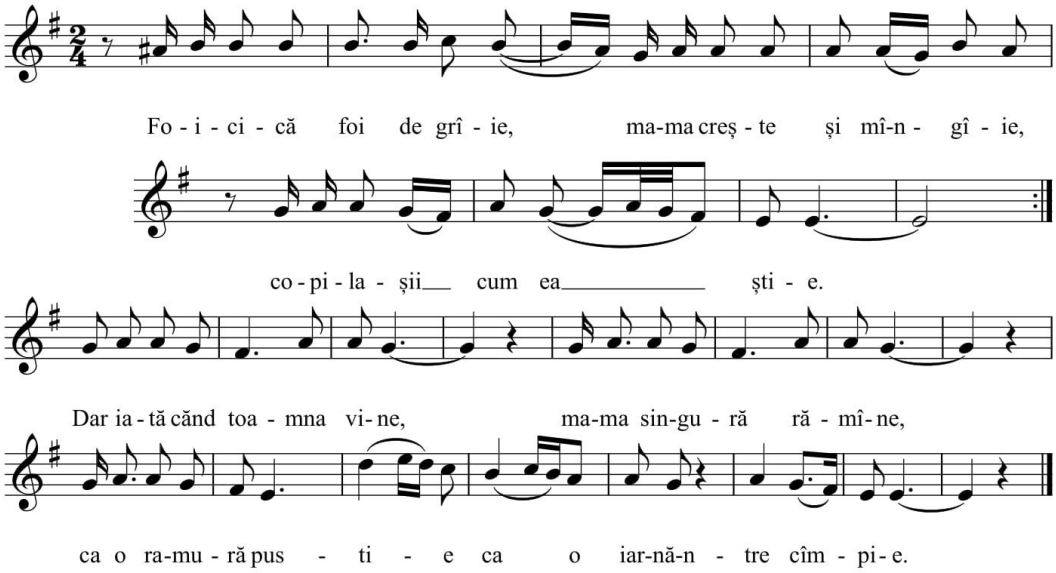

1.Foicică foi de grâne,
Mama creşte şi mângâie.
Copilaşii cum ea ştie.
Dar iată când toamna vine,
Mama singură rămâne
Ca o ramură pustie,
Ca o iarnă-ntre câmpie

2.Băiatul de s-a-nsurat,
De tată s-a depărtat,
De mamă s-a-nstrăinat.
Dar fata-i niţel mai bună,
Din ce are-şi mai adună,
Şi mai vine câte-o dată
Pe la mamă, pe la tată.

3.Am crescut băieţi fete
Ş-am rămas cu iarna-n plete.
I-am legănat cu piciorul,
Din furcă torceam fuiorul.
I-am crescut, i-am legănat
Şi iată-acuma m-au lăsat
Şi s-au dus toţi de la mine
Şi nici unul nu mai vine.

57. Foaie verde trei arginți

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 64

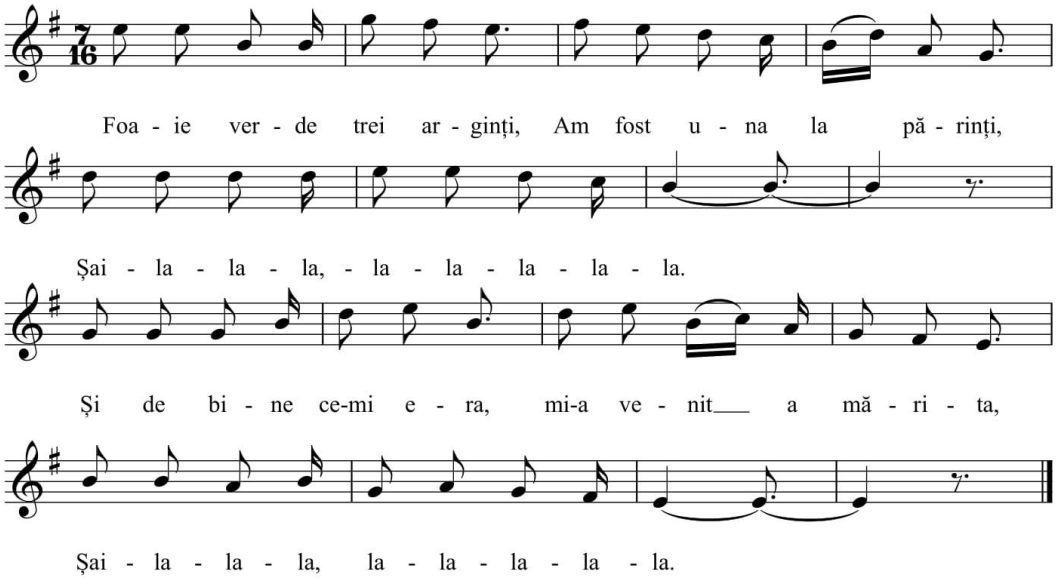

1.Foaie verde, trei arginți,
Am fost una la părinți.
Șai-la-la-la-la, la-la-la.
Și de bine ce-mi era,
Mi-a venit a mărita.
Șai-la-la-la-la-la,la-la-la.

2.Mi-a venit mire din sat
Și părinții nu m-au dat,
La părinți le-a părut bine,
Că s-au mântuit de mine.

58. Pe malul oceanului

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 65

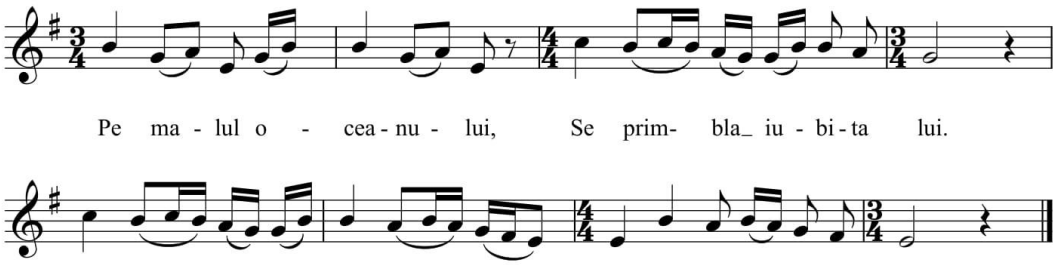

1.Pe malul oceanului
Se primbla iubita lui.
Din ochi negri lăcrămând
Și din gură cuvântând.

2.Marinar, marinăraș,
Un-te duci și cui mă lași?
Te las, mândro, cui îi vrea,
Până eu m-oi înturna.

3.Când vei auzi vaporul,
Să vii, mândro, să-mi dai dorul.
Să rămâi cu dorul dat,
Cu obrazul sărutat.

4.Când îi auzi mașina
Să vii, mândro, să-mi dai mâna.
Să rămâi cu mâna dată,
Cu gurița sărutată.

5.Marinarul un' se duce?
Unde valurile-l duce
Marinarul cât trăiește,
Numai barca și-o iubește.

59. E liniște în codrul verde

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 66

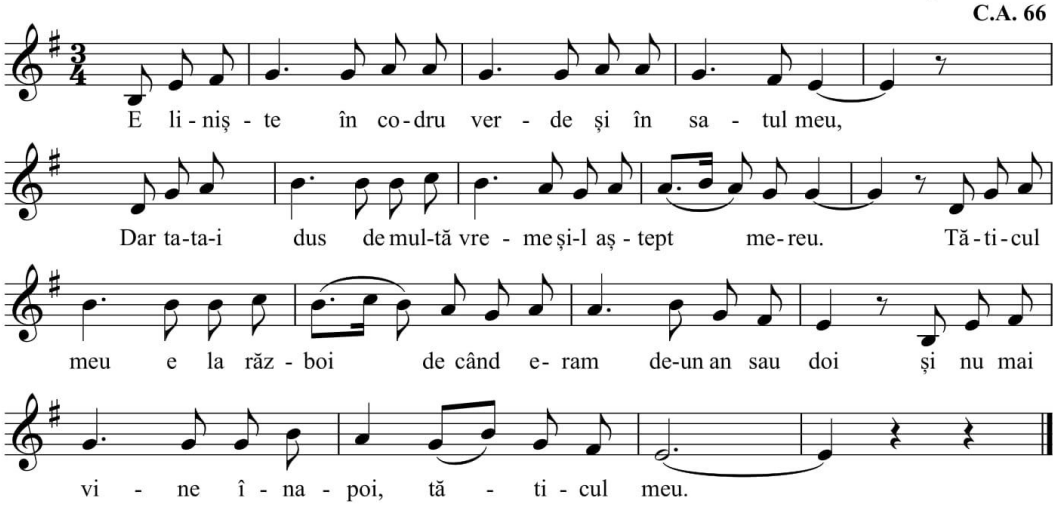

1.E liniște în codrul verde
Și în satul meu,
Dar tata-i dus de multă vreme
Și-l aștept mereu.
Tăticul meu e la război
De când eram de-un an sau doi
Și nu mai vine înapoi,
Tăticul meu.

2.Iar mama plânge în năframă
De atunci mereu.
Că din durerea ei de mamă
Am crescut și eu.
Pe unde tată ai rămas,
Târziu în noapte la popas,
Eu te aștept și până azi,
Tăticul meu.

3.Să vie tata și să vadă
Câte le-am făcut.
Livada-n floare-a înflorit
Cum nu s-a mai văzut.
Să vadă strugurii din vii,
Și cântecul de ciocârlii
Și zâmbet vesel de copii,
Tăticul meu.

60. Așa-i viața omului

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 67

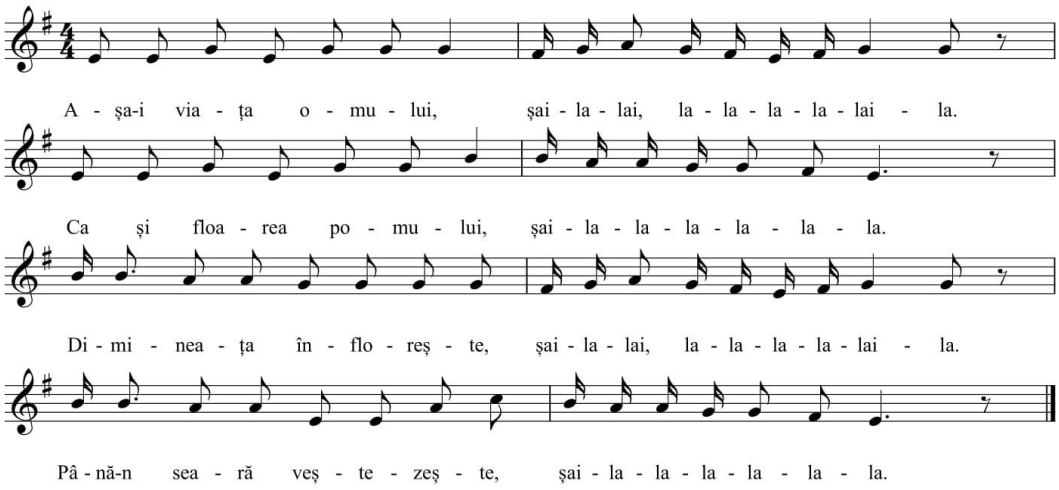

1.Așa-i viața omului
Șai-la-la,la-la-la-la-la.
Ca și floarea pomului.
Șai-la-la,la-la-la-la-la.
Dimineața înflorește
Șai-la-la,la-la-la-la-la.
Până-n seară veștezește.
Șai-la-la,la-la-la-la-la.

2.Pe drum merg, pe drum mă duc,
Bătrânețile m-ajung
Eu mă duc să nu m-ajungă,
Ele vin să-mi facă umbră.

3.Spune-mi bade ce-ai băut
De n-ai mai îmbătrânit
Am băut vinul cu gheață
Și-am dormit la mândra `n brațe

61. Fetele mele

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 68

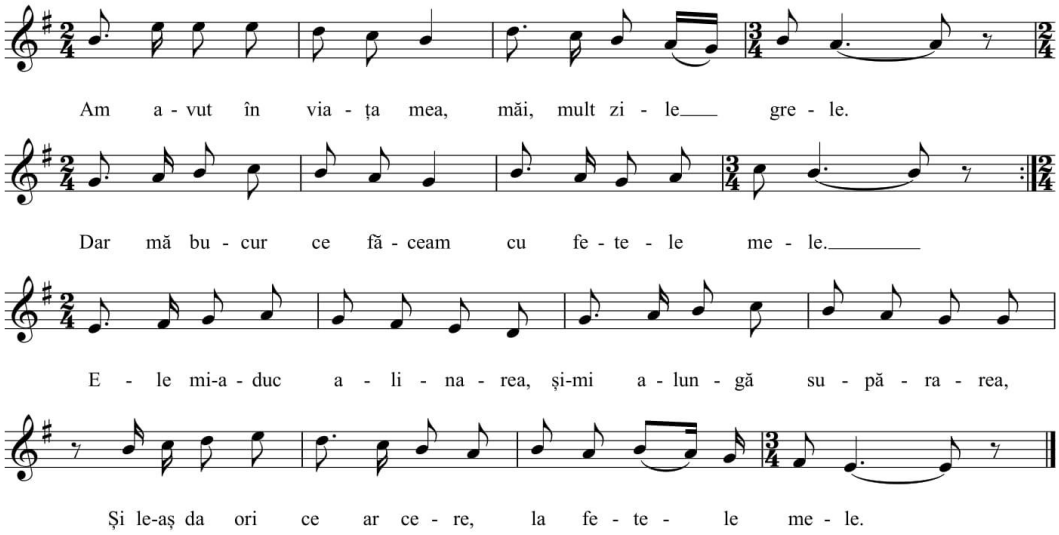

1.Am avut în viața mea
Mai mult zile grele,
Dar mă bucur ce făceam
Cu fetele mele.
Ele-mi aduc alinarea,
Și-mi alungă supărarea
Și le-aș da orice ar cere,
La fetele mele.

2.Le-am crescut, le-am legănat
Cu tăticul lor,
Și cu drag le-am alintat
S-avem ajutor.
Să le fie bună soarta
Să nu aibă niciodată,
Să nu aibă lacrima
Fetele lui tata.

3.De când mă știu am muncit
Și-am cântat cu drag,
Și-acasă când am venit
M-așteptau în prag.
N-am muncit pentru avere
Dar pentru fetele mele,
Să aibă pâine pe masă
Și noroc în casă.

4.Azi mă rog lui Dumnezeu
Să-mi de-a sănătate,
Să-mi văd fetițele mari
Ș-apoi măritate.
Să trec de două mii și nouă
S-aibă copii amândouă,
Să ne bucurăm cu toții
Să creștem nepoții.

62. Ce folos de tinerețea mea

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 69

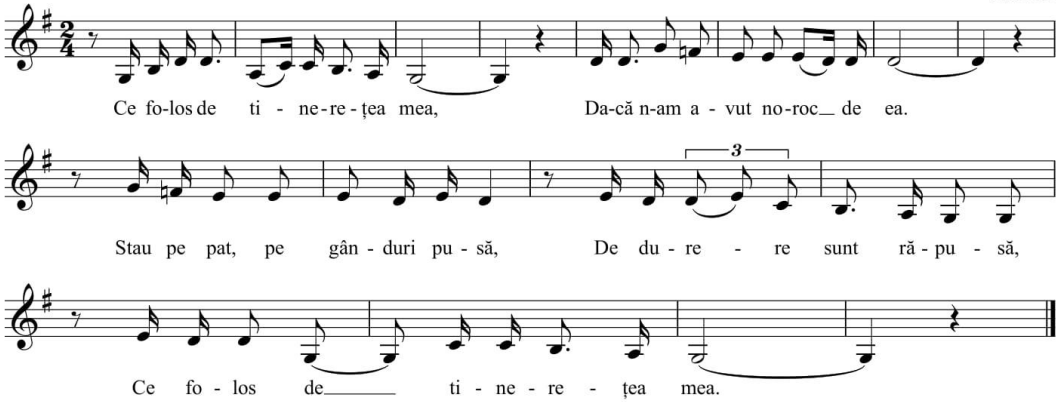

1.Ce folos de tinerețea mea,
Dacă n-am avut noroc de ea.
Stau pe pat, pe gânduri pusă
De durere sunt răpusă
Ce folos de tinerețea mea.

2.De știam că nu aveam noroc
De micuță m-aruncam în foc.
De micuță mă ardeam
Și cenușă mă făceam
Și n-aveam durerea care-o am.

3.Mamă, tată, eu mă prăpădesc,
Eu văd zilele cum se sfârșesc.
Mamă, tată, eu mă duc
Pe vecie să mă culc.

4.Și-a venit un doctor din alt sat
Și de boală el m-a consultat.
După ce m-o consultat
De-al meu pat s-a-ndepărtat
Și-a spus mamei că-i greu de scăpat.

5.Să nu mă îngropi mamă adânc,
Ca s-aud fetele cântând.
Să mă-ngropi la suprafață
Că-am trăit puțin în viață
Ce folos de tinerețea mea.

63. Foaie verde sălcioară

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 70

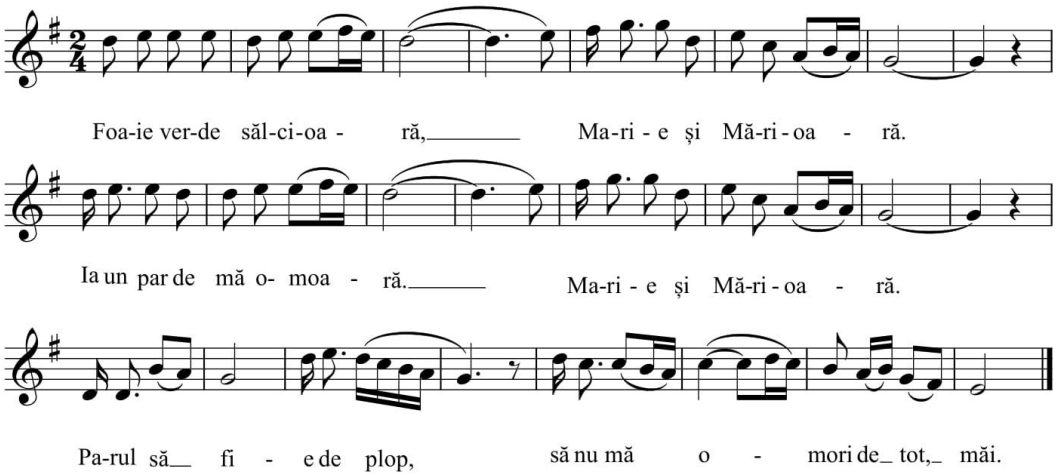

1.Foaie verde sălcioară
Marie şi Mărioară
Ia un par de mă omoară.
Parul să fie de plop,
Să nu mă omori de tot, măi.

2.Pe mine m-ai omorât,
Dar cu calul ce-ai făcut, măi.
Calul m-a călătorit,
Eu cu puica m-am iubit, măi.

64. Of, inima mea

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 71

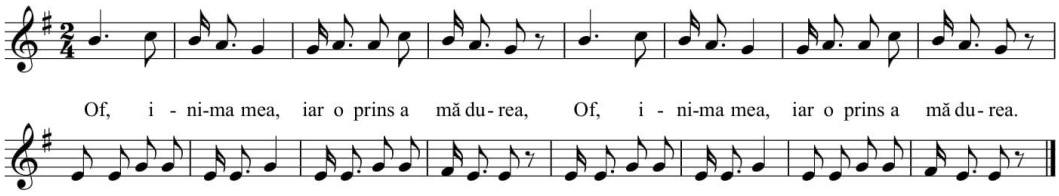

1.Of, inima mea
Iar o prins a mă durea.
N-am venit ca să vă prăd,
Am venit ca să vă văd.
N-am venit ca să vă beu,
Am venit să mă mai eu.

2.Of, inima mea,
Iar o prins a mă durea.
N-am venit ca să cinstesc,
Am venit să veselesc.
N-am venit eu cu pomană,
Am venit să văd pe mama.

3.Of, inima mea,
Iar o prins a mă durea.
N-am venit cu rău în gând,
Am venit ca să vă cânt.
N-am venit cu rău în gând,
Am venit ca să vă cânt.

65. Scoală, maică, nu dormi

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 72

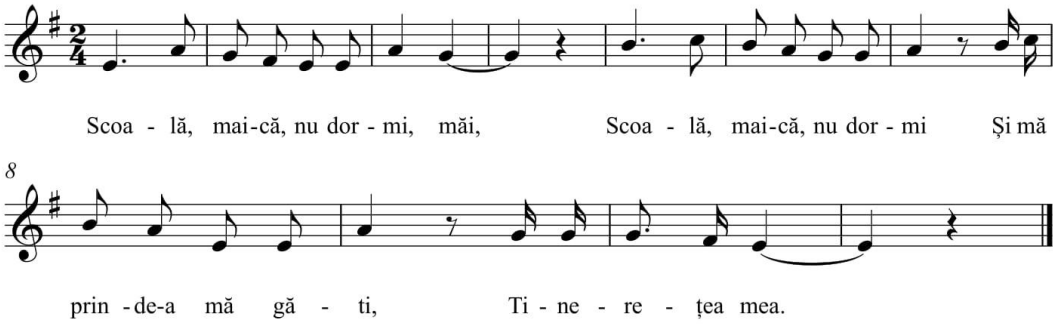

1.Scoală maică, nu dormi, măi
Și mă prinde a mă găti,
Tinerețea mea.

2.Du-te, băiete, cu bine, măi
Te-or petrece și străinii,

3.Hai, măicuță, dumneata, măi
De străini moi sătura.

4.De străini îi plina lumea, măi
Da măicuța-i numai una.

5.Că ți-am fost și eu fecior, măi
Ți-am pus plugul pe ogor.

6.Hai,măicuță-n deal la cruce, măi
Și-i vedea-încotro m-or duce.

7.De m-or duce-nspre Hotin, măi
Să știi maică c-am să vin.

8.De m-or duce-n spre apus, măi
Să știi, mamă, că-s pierdut.

66. Foaie verde bob năut

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 73

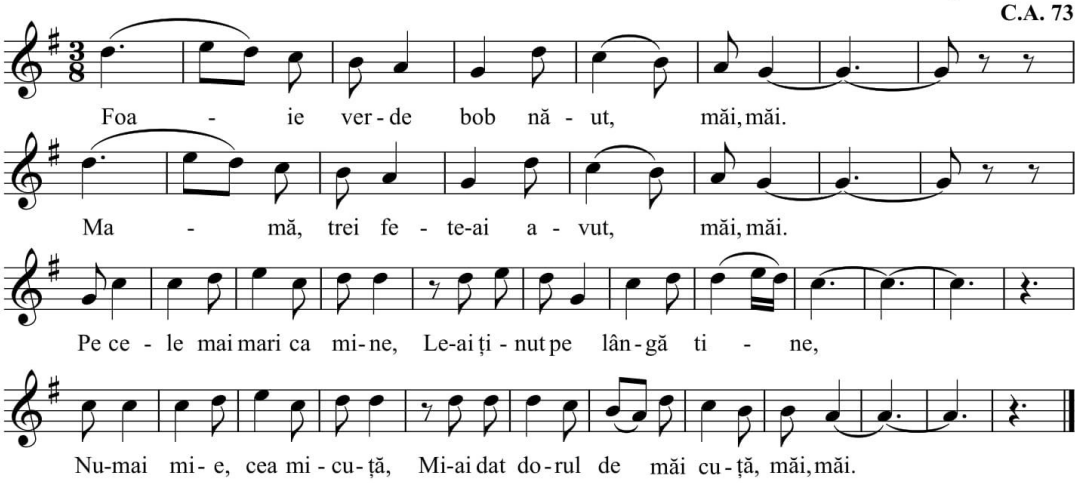

1.Foaie verde bob năut, măi, măi
Mamă, trei fete-ai avut, măi, măi
Pe cele mai mari ca mine,
Le-ai ținut pe lângă tine.
Numai mie, cea micuță,
Mi-ai dat dorul de măicuță, măi, măi.

2.Mi-ai dat glas să pot cânta,
Și să nu te pot uita.
Mamă, când gândesc la tine,
Uit de toate și mi-i bine.

3.M-ai ştiut, mamă, cum cânt,
Dar nu mă auzi cum plâng.
M-ai ştiut cum veselesc,
Dar nu m-auzi cum jălesc.
Aș da, mamă, lumea toată,
Să te pot vedea odată.

67. Creşti, pădure, şi te-ndeasă

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 74

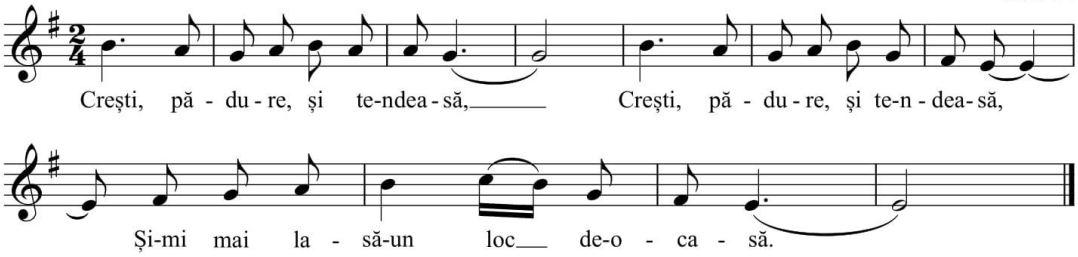

1.Creşti, pădure, şi te-ndeasă
Şi-mi mai lasă-un loc de-o casă.

2.Loc de-o casă şi-o cărare
Să mă duc la mândra-n vale.

3.Loc de-o casă-n poieniţă,
Să-i sărut a ei guriţă.

4.Nu-i da, Doamne, nimănui
Ce mi-ai dat mie şi codrului.

5.Codrului i-ai dat cărare,
Mie mi-ai dat supărare.

6.Codrului i-ai dat smicele,
Mie mi-ai dat dor şi jăle.

7.Codrului i-ai verdeaţă
Iar mie jale pe-o viaţă.

8.Codrului i-ai dat bujori,
Mie, jale până mor.

68. Foaie verde doi bujori

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 75

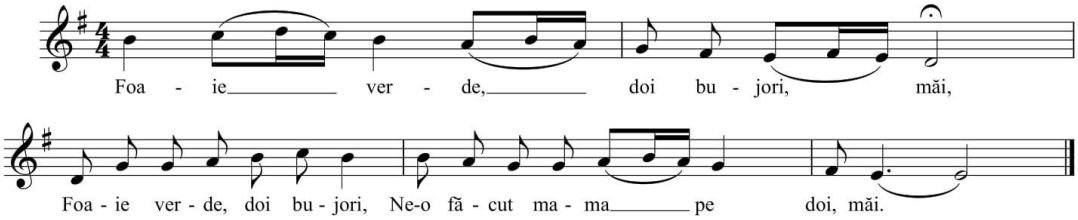

1.Foaie verde, doi bujori,măi
Ne-o făcut mama pe doi, măi.

2.Unul miercuri şi-altul joi, măi
Şi-o împlut lumea cu noi.

3.Şi-ntr-o sâmbătă-n deseară
S-o pornit mama prin ţară.

4.S-o pornit mama prin ţară,
Să ne strângă grămăjoară.

5.Grămăjoară nu ne-o strâns,
Numai s-o împlut de plâns.

6.Taci, măicuţă, nu mai plânge,
Grămăjoară nu ni-i strânge.

7.Nu ne-ai strâns cât am fost mici,
Dar acum suntem voinici.

8.Dar acum suntem voinici,
Mâncăm pâine şi pe-aici.

69. Foaie verde de trifoi

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 76

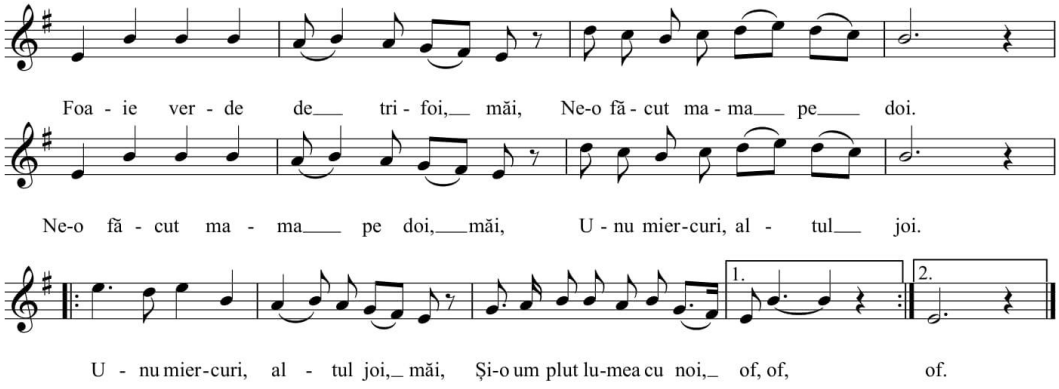

1.Foaie verde de trifoi, măi
Ne-o făcut mama pe doi,
Ne-o făcut mama pe doi, măi
Unu miercuri, altul joi,
Unu miercuri, altul joi,
Și-o împlut lumea cu noi, of, of.

2.Într-o sâmbătă ' ndeseară,
S-o pornit mama prin țară,
Să ne strângă grămăjoară,
Grămăjoară nu ne-o strâns
Și s-o pus mama pe plâns.

3.Iartă-mă, măicuța mea,
Că te-am lăsat singurea.
Singură făr-de ajutor,
În grija vecinilor.

4.Iartă-mă, Doamne, și tu,
C-am îndrăgit cântecul.
Și umblu ca frunza-n vânt
Cu cântecul pe pământ.

70. Foaie verde de nuc

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 77

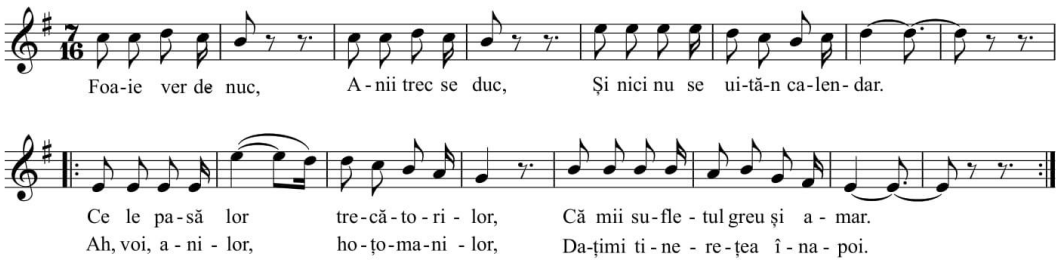

1.Foaie verde, nuc
Anii trec se duc.
Și nici nu se uită-n calendar.
Ce le pasă lor, trecătorilor
Că mi-i sufletul greu și amar.
Ah, voi anilor, hoțomanilor
Dați-mi tinerețea înapoi.

2.De te uiți într-o zi
În oglindă și vezi
Un om cărunt necunoscut.
Și te-ntrebi chiar tu:
„Domnule, cine ești”
Niciodată tu nu l-ai văzut.

3.Îți place sau nu,
Ista ești chiar tu
Trist, ai vrea să plângi
Dar tu nu poți.

4.Tânăr dacă ești,
Nici nu bănuiești
Că viața lui așa s-a dat:
Azi ai înflorit,
Mâini te-ai ofilit.
Dar poimâine te-ai și scuturat.

71. Pădure, verde pădure

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 78

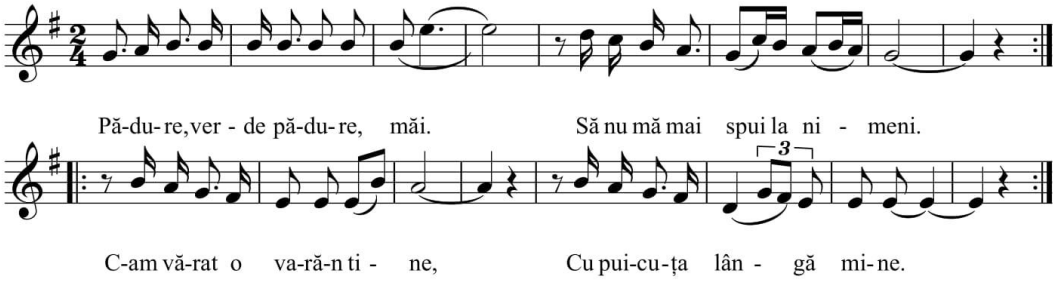

1.Pădure, verde pădure, măi
Să nu mă mai spui la nimeni,
C-am vărat o vară-n tine
Cu puicuța lângă mine.

2.Ce poate spune pământul,
Că el mi-o fost așternutul.
Ce poate spune iarba, măi
Numai ea ți-o fost salteaua.

3.Ce poate spune frunza, măi
Că eu m-am iubit cu ea.
Ce poate spune crenguța,
Că ea ți-o ținut hăinuța.

72. Am crescut băiat și fată

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 79

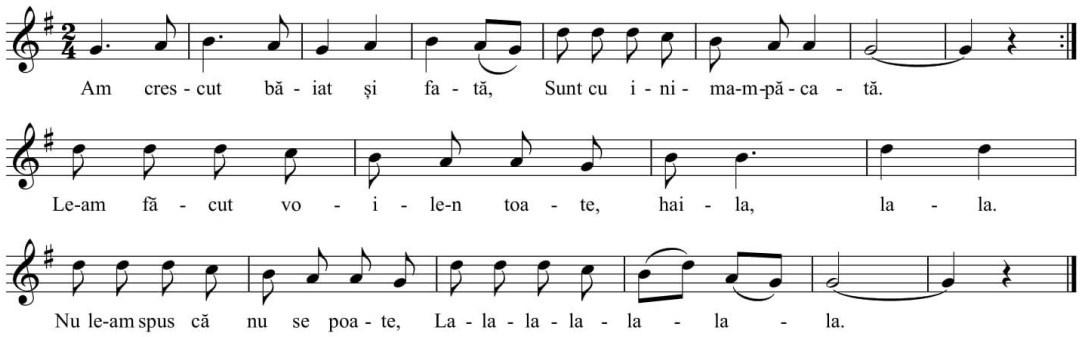

1.Am crescut băiat și fată,
Sunt cu inima-npăcată.
Le-am făcut voile toate, *hai, la, la, la.*
Nu le-am spus că nu se poate.
La-la-la-la-la-la-la.

2.Fata cântă ca și mine,
Băiatu-mi seamănă bine,
Ține-i, Doamne, norocoși
Și fă-le anii frumoși.

3.Mă uit la copii cum cresc
Și văd cum îmbătrânesc,
Dă-le, Doamne, numai bine,
Dar nu uita și de mine.

5.Mulțumesc, Doamne, de toate,
Dă-mi și mie sănătate,
Ține-i, Doamne, fericiți,
Pe copiii mei iubiți.

73. Nistrule, pe malul tău

inf. Zbirnea Maria n.1950
s.Goian, r. Dubăsari
C.A. 81

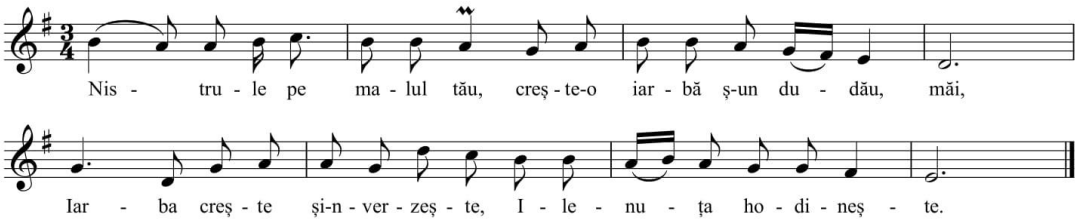

1.Nistrule, pe malul tău,
Crește-o iarbă și-un dudău, măi.
Iarba crește și-nverzește,
Ilenuța hodinește.

2.Trece Ghiță ș-o trezește,
Ilenuțabănuiește.
Taci, Leano, nu bănui,
Că mai mult nu te-oi trezi.

3.N-am venit ca să te văd,
Am venit ca să te-ntreb,
Să mă-nsor ori să te-aștept
Să mă-nsor ori să te-aștept.

4.Leana mândră-i răspundea,
Însoară-te dumneata,
Că și eu m-oi mărita
Că și eu m-oi mărita.

74. Tudoriță, nene

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 82

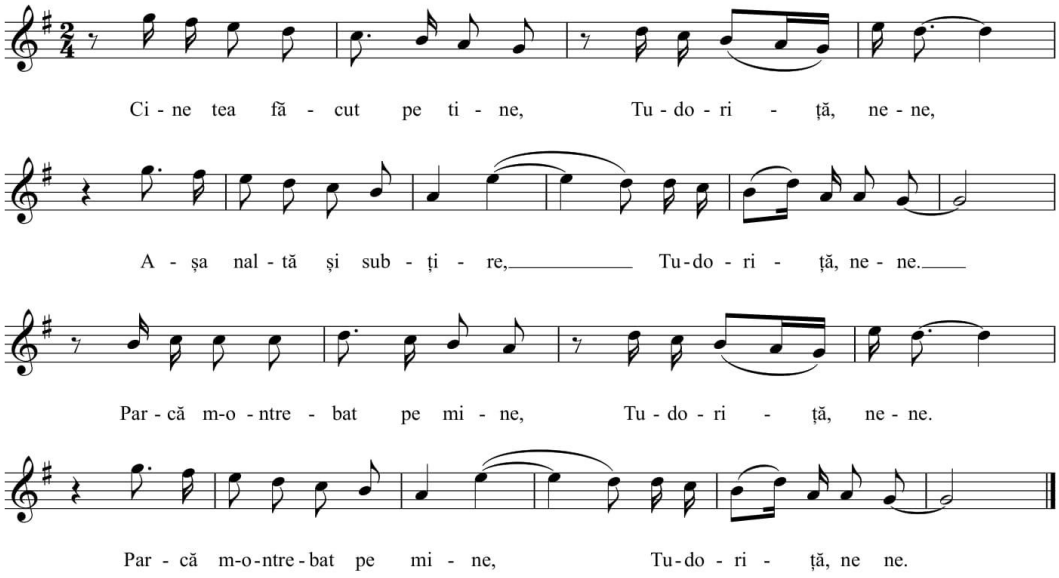

1.Cine te-a făcut pe tine,
Tudoriță, nene?
Așa 'naltă și subțire
Parcă m-o-ntrebat pe mine
Tudoriță, nene.

2.Tudoriță, să-ți spun drept,
Mi-ai făcut o rană-n piept.
Nu e rană de cuțit,
Da e rană de iubit.

3.La poarta grădinii mele
Mi-au răsărit trei lalele
Una verde și-alt-albastră,
Și-alta-i Tudorița noastră.

75. Să vii, puiule, să vii

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 83

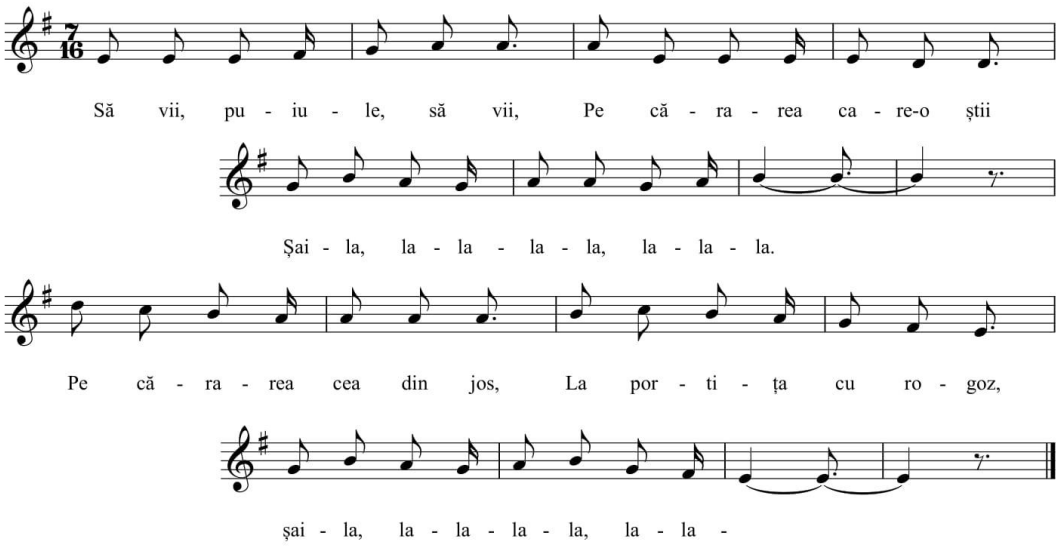

1.Să vii, puiule, să vii
Pe cărarea care-o știi.
Pe cărarea cea din jos
La portița cu rogoz.

2.Să vii, puiule, să vii
Pe cărarea care-o știi.
La fereastra cu oblon
Acolo, puiule, dorm.

76. Mai la vale de Gheorghiță

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 84

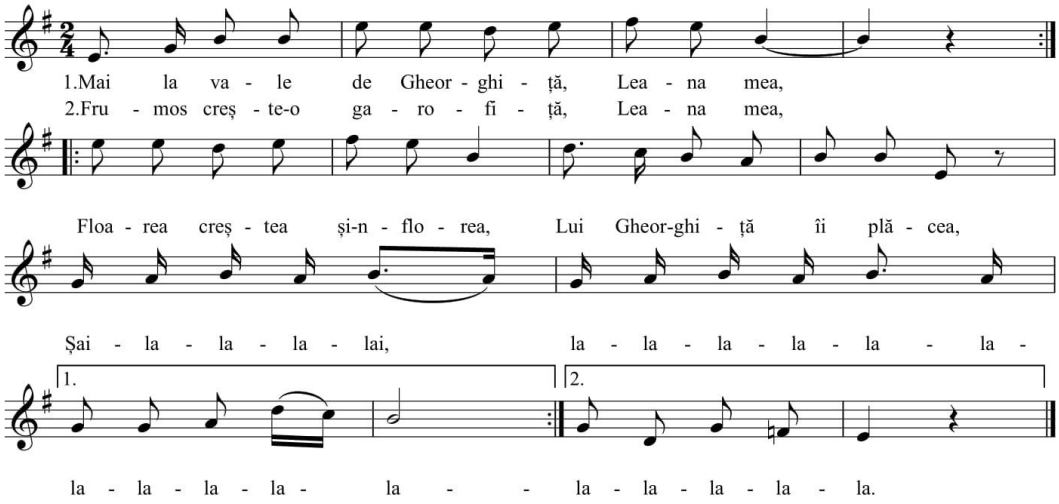

1.Mai la vale de Gheorghiță, *Leana mea*,
Frumos crește-o garofiță, *Leana mea*.
Floarea creștea și-nflorea,
Lui Gheorghiță îi plăcea.

2.Floricică, floare'albastră,
Ce-ai crescut în calea noastră?
Așa mândră și subțire,
Pentru-a noastră întâlnire.

4.Ce măicuță te-a născut,
De-așa mândră te-a crescut?
Ieși, mândruțo, la portiță
Să-ți sărut a ta guriță.

5.Spune, mîndrulițo, spune
Cine te-a adus pe lume,
Așa mândră și frumoasă,
Și vreau să te fac mireasă
Că ești floarea florilor,
Dragostea feciorilor.

77. Măi, Valodea

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 85

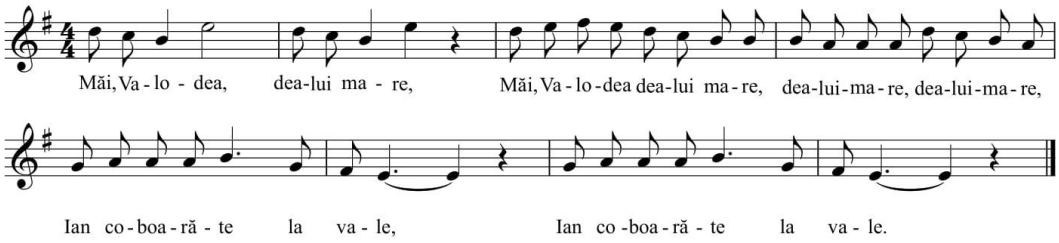

1.Măi Valodea, dealu-i mare,
Măi Valodea, dealu-i mare
Dealu-i mare, dealu-i mare,
Ian coboară-te la vale,
Ian coboară-te la vale.

2.Măi Valodea, pentru tine,
Măi Valodea, pentru tine,
Pentru tine, pentru tine,
M-o bătut mama pe mine,
M-o bătut mama pe mine.

3.M-o bătut, m-o chinuit,
M-o bătut, m-o chinuit,
M-o chinuit, m-o chinuit,
Să mă satur de iubit,
Să mă satur de iubit.

4.Să mă bată cât de tare,
Să mă bată cât de tare,
Cât da tare, cât da tare,
Pentru tine nu mă doare,
Pentru tine nu mă doare.

78. Câte fete-n sat la noi

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 86

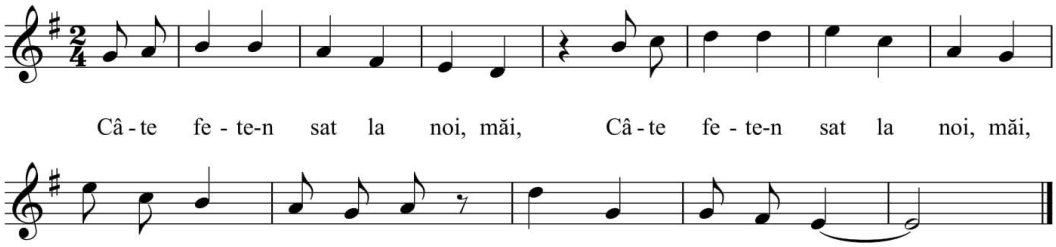

1.Câte fete-n sat la noi, măi
Vanea măi, Vanea măi, iu-ha, Vanea măi!

2.Toate-s cu basmăli bălăi, măi

3.Numai una-i cu chetrie.

4.Și aceia-mi place mie.

5.Ș-am s-o ieu, eu de soție.

6.Poartă rochie înflorată.

7.Să mai stau vreo doi ani fată.

79. Bade, când te-ai însura

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 87

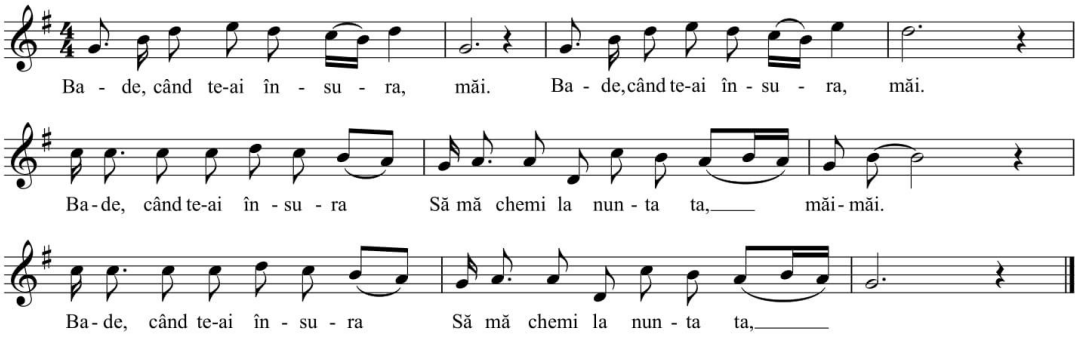

1.Bade, când te-ai însura, măi
Să mă chemi la nunta ta, măi, măi.

2.Să mă pui o druşculiţă,
Că ţi-am fost a ta drăguţă.

3.Să mă ei la tine-acasă
Să mă faci a ta mireasă.

4.Păsărică de sub nori
Ia-mă şi pe mine-n zbor.

5.Să văd badea cum trăieşte
Şi pe cine el iubeşte.

80. Cine vine din cel deal

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 88

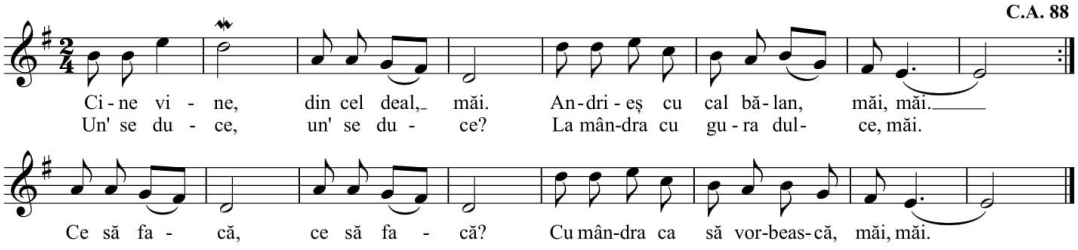

1.Cine vine din cel deal, măi.
Andrieş cu cal bălan, măi, măi.
Un-se duce, un-se duce?
La mândra cu gura dulce.
Ce să facă, ce să facă?
Cu mândra ca să vorbească.

2.Nici o vorbă n-a vorbit,
Mândruța l-o îndrăgit.
Andrieş cu păr negruț,
De trei ani îmi eşti drăguț.
Îți doresc vorbele-n noapte,
Care le spunea în șoaptă.

3.Mândrulița, mândra mea,
Vreau să fii aleasa mea,
Mândrulița mea frumoasă,
Eu vreau să te văd mireasă,
Să ne șad-așa de bine,
Tu mireasă şi eu mire.

81. Foaie verde ca secara

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 89

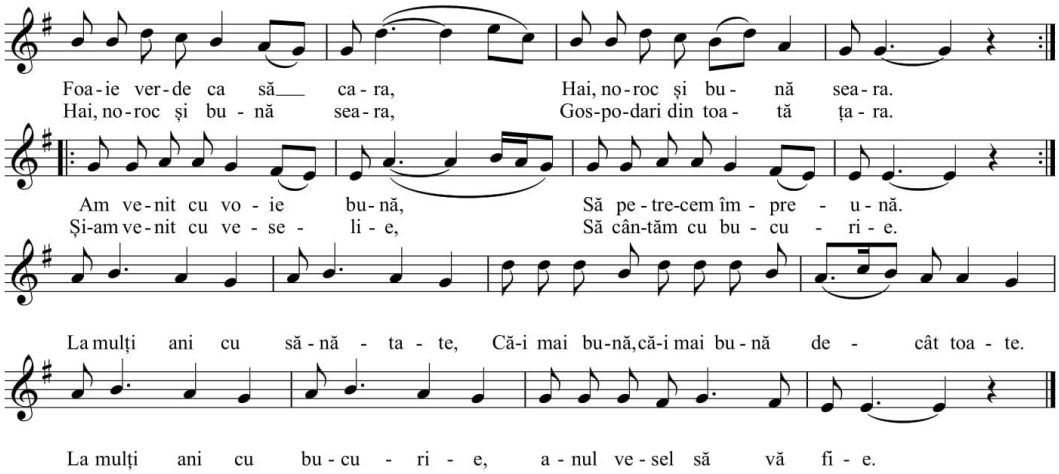

1.Foaie verde ca secara,
Hai, noroc şi bună seara.
Hai, noroc şi bună seară,
Gospodari din toată ţara.
Am venit cu voie bună
Să petrecem împreună.
Şi-am venit cu veselie
Să cântăm cu bucurie.

Refren:
La mulţi ani cu sănătate,
Că-i mai bună decât toate
La mulţi ani cu bucurie
Anul vesel să vă fie.

82. Leliță Ioană

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 90

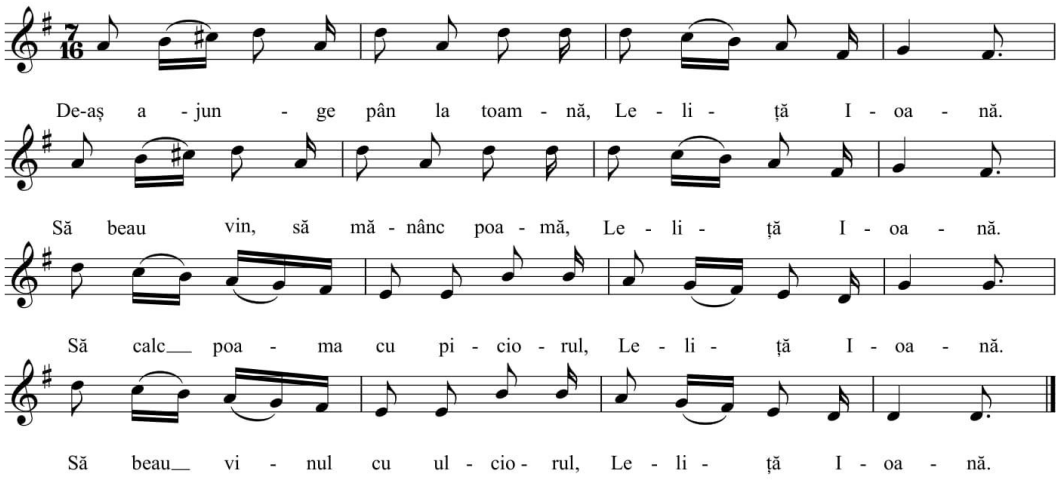

1.De-aș ajunge pân-la toamnă,
Să beau vin, să mănânc poamă,
Să calc poama cu piciorul,
Să beau vinul cu ulciorul.

2.Bun-îi vinul, bine-mi place.
Nu știu viei ce i-oi face.
Să mă sui în deal la vie,
Să beau vin de rozachie.

3.De-ar fi via lângă casă,
Mi-aș lega-o cu mătasă.
De-ar fi via pe cuptor,
Mi-aș lega-o cu fuior.

4.Tot am zis că n-oi mai be.
Dacă nu mă pot ține.
Tot am zis că nu beau vin,
Pân n-a fi păharul plin.

83. La mulți ani cu sănătate

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 91

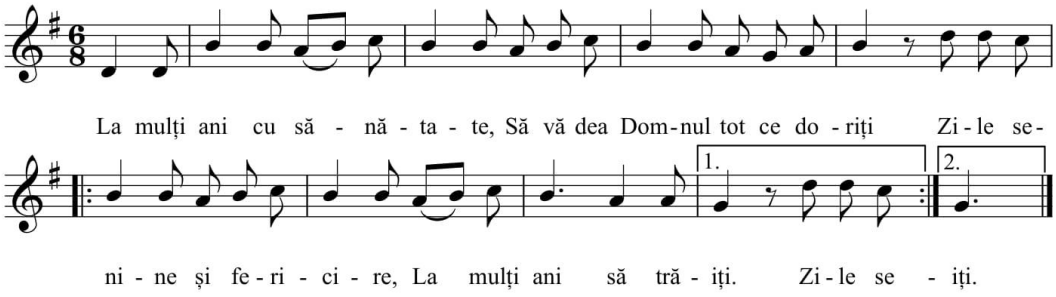

1.La mulți ani ci sănătate,
Să vă dea Domnul tot ce doriți!
Zile senine și fericire,
La mulți ani să trăiți!

Mulți ani, la mulți ani!
La mulți ani, să trăiți!
La mulți ani, mulți ani,
Mulți ani să trăiți,
La mulți ani!

2.Vă fie viața numai lumină
Ca în lumină să dăinuiți.
Pentru credință și sănătate,
La mulți ani să trăiți.

84. Azi e mare sărbătoare

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 92

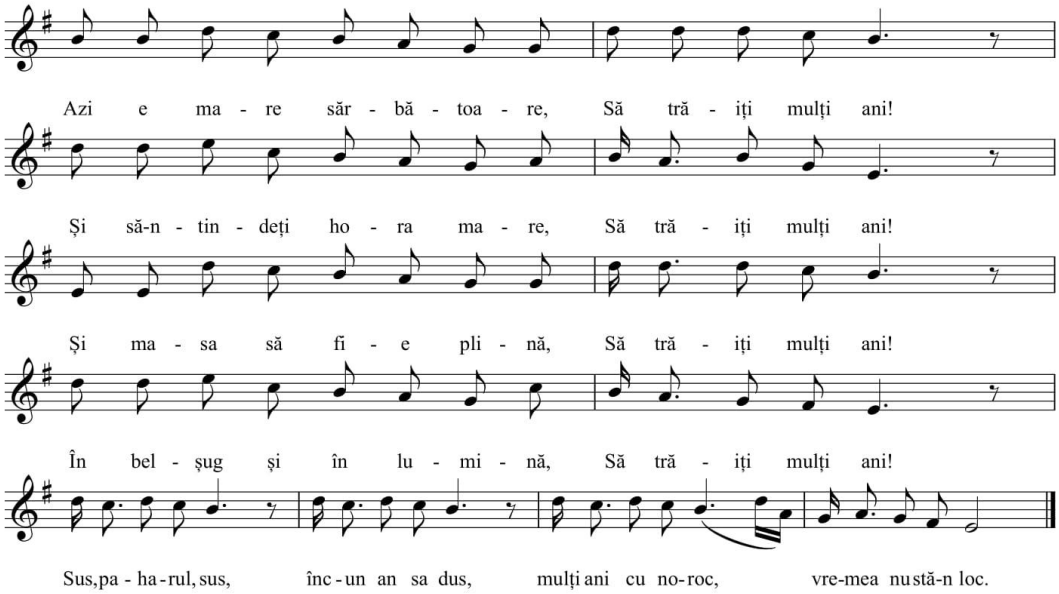

1.Azi e mare sărbătoare
Să trăiți mulți ani
Și să-ntindeți hora mare
Și masa să fie plină
În belșug și în lumină.

Sus, paharu", sus
Încă un an s-o dus,
Mulți ani cu noroc
Vremea nu stă-n loc.

2.Nu luați în samă azi,
De nevoi și de necaz,
Sănătoși cu bani în pungă,
Ca tot anul să v-ajungă.

3.Și anul care vă vine
Să v-aducă numai bine,
Și de viață bucuroși,
Și la anul sănătos.

85. De ziua măicuței noastre

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 93

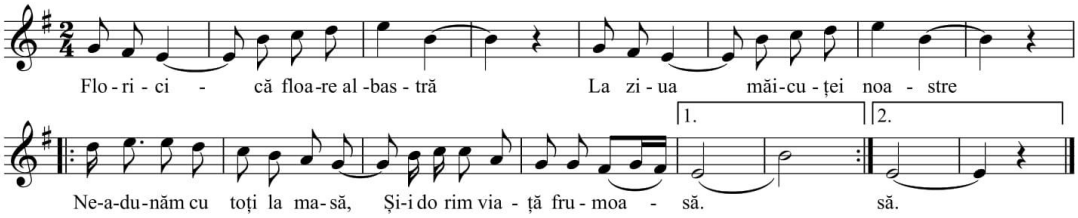

1.Floricică floare-albastră,
La ziua măicuței noastre
Ne-adunăm cu toți la masă
Și-i dorim viață frumoasă, măi, măi.

2.Ne-adunăm în jurul mamei,
Ca albina-n jurul poamei,
Ne-adunăm lângă bătrână,
Ca cei mici în jurul pâinii.

3.Mulțumesc, copii cuminți,
Că de mama v-amintiți.
Și voi dori sănătate,
Și pe cele bune toate.

4.De-aș ajunge și la anul
Să vă văd iar grămăjoară,
Cu nepoți și nepoțele,
Ca câmpul cu floricele.

86. Ani frumoși ca dragostea

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 94

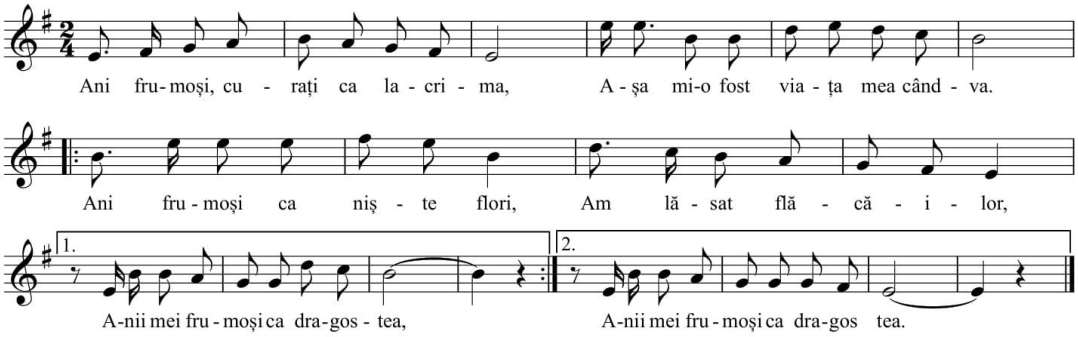

1.Ani frumoși, curați ca lacrima,
Așa mi-o fost viața mea cândva.
Ani frumoși ca niște flori
Am lăsat flăcăilor,
Anii mei, frumoși ca dragostea.

2.Doamne, bine când ești sănătos
Și mai vine-n prag și-un om frumos
C-un cântec ș-un păhăruț,
Ani frumoși ce nu-i mai uiți.
Anii mei, frumoși ca dragostea.

3.Doamne-i bine că mi-ai dat copii,
Că mi-aduc și multe bucurii.
Fericit și plină casa
Cu nepoți frumoasă-i viața,
Anii mei frumoși ca dragostea.

4.Și tot voi cânta așa mereu
Lângă voi și bunul Dumnezeu.
Dacă nu puteam cânta
Lumea demult mă uita,
Anii mei frumoși ca dragostea.

5.Și anii care mi-au rămas,
La bărbat eu, am să-i las.
Iaca așa de nu glumești,
La ce, Doamne, mai trăiești?

87. Stejărel mândru frumos

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 95

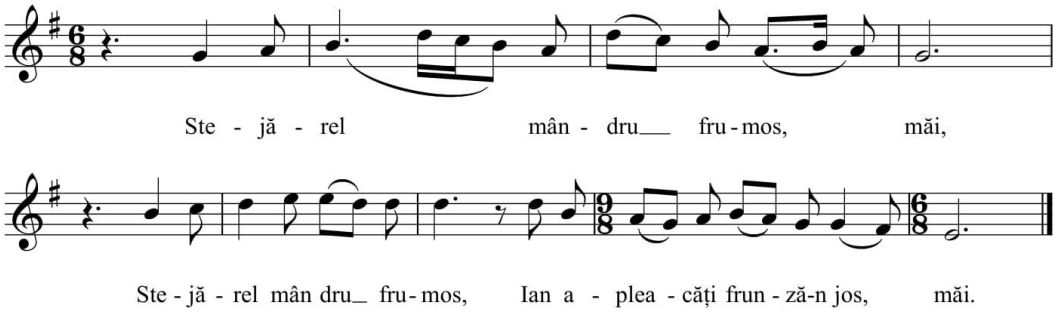

1.Stejărel mândru frumos, măi
Ian apleacă-ți frunza-n jos.

2.Să mă sui în vârful tău, măi
Să mă uit la satul meu.

3.Să mă uit la sat cu drag, măi
S-o văd pe măicuță-n prag.

4.De-aș fi pasăre să zbor, măi
M-aș duce unde mi-e dor.

5.Să mă uit la el cu drag, măi
S-o văd pe măicuță-n prag.

88. M-a-nvățat un moș bătrân

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 96

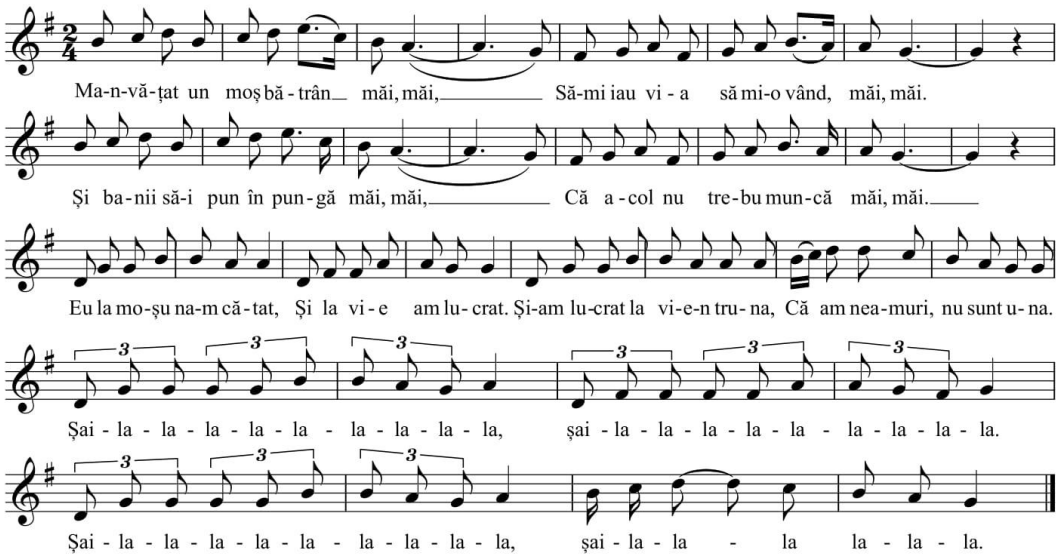

1.M-a-nvățat un moș bătrân măi, măi
Să-mi iau via să mi-o vând. măi, măi
Și banii să-i pun în pungă, măi, măi
C-acolo nu trebu" muncă, măi, măi

Eu la moșu" n-am cătat
Și la vie am lucrat.
Și-am lucrat la vie-ntruna,
Că am neamuri, nu sunt una.
Șai-la-la-la-la……..

2.Foaie verde ca măraru", măi, măi
Dragă-mi este gospodaru", măi, măi
Se gătește de iernat, măi, măi
Vin și pepeni la murat, măi, măi
Gospodaru-i tinerel
Și am ce vorbi cu el.
Gospodaru-i din Goian
Muncitor și are bani.

3.Pune frigărui pe masa măi, măi
Nevăstuica lui frumoasă, măi, măi
Păhăruțu" ist cu vin, măi, măi
Cu multă lume-l închin, măi, măi
Păhăruț nu tremura,
Eu ti-oi be, nu te-oi mânca.
Păhăruțu-i ca un pui,
Când îl pui la gură, nu-i.

89. Iarăși beau, iarăși petrec

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 97

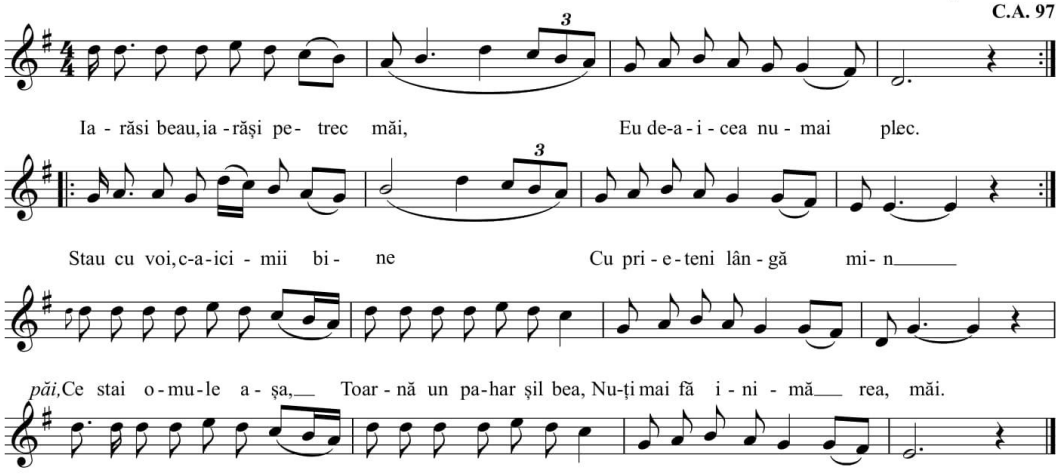

1.Iarăși beau, iarăși petrec, măi
Eu de-aicea numai plec.
Stau cu voi, c-aici mi-i bine, măi
Cu prieteni lângă mine.

păi, Ce stai, omule, așa?
Toarnă un pahar și-l bea.
Nu-ți mai fă inimă rea!
Dacă astăzi nu petreci,
La ce, Doamne, mai trăiești?
Că azi ești, mâine nu ești…

2.Dragă-mi este să trăiesc,
Să petrec și să iubesc.
Bătrânețea-mi dă ocol,
Da eu cânt de drag și dor.

3.Nu-i nimic mai scump ca viața,
Ca dragostea dimineața.
Ce folos că viața-i scurtă
Și că dragostea se uită.

4.Omul se naște și moare
Și toate sunt trecătoare.
Că ți-am spus de-atâtea ori,
Să ții minte până mori,
Că cu moartea ești dator.

90. Azi e nori, mâine-i senin

Inf. Zbârnea Maria, n. 1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 98

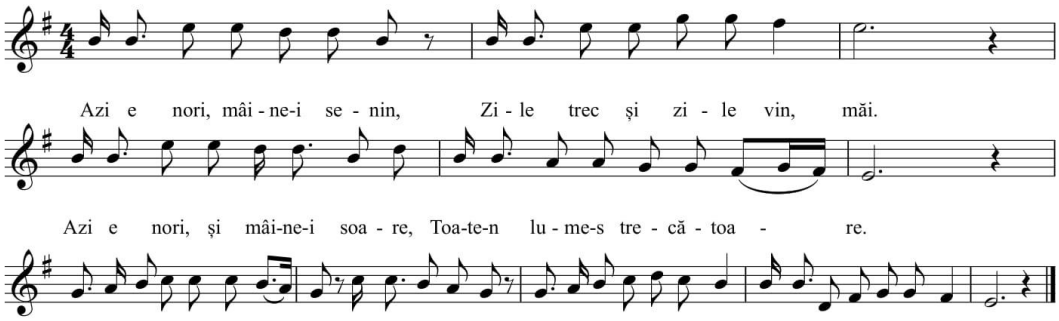

1.Azi e nori, mâine-i senin,
Zile trec și zile vin.
Azi e nori și mâine-i soare,
Toate-n lume-s trecătoare.
Lume, azi îți mai cânt eu,
Lume, draga mea,
Mâine alta-n locul meu,
Mâine alta-n locul meu.

2.Jos e noru", sus e luna,
Aș muri, da nu acuma.
Într-o toamnă, când dă brumă,
Să se mire bun și rău,
Ce fel de om sunt eu.

3.Viață, viață și iar viață
Legată cu fir de ață.
Tragi de ea, dar ea se ține,
Se rupe când e mai bine,
Dar eu legat-am nodurele
Și-mi cânt cântecele mele
Tot de dragoste și jele.

4.Lume, nu mă judeca,
Cum îmi trăiesc eu viața,
Căci trăiesc eu ca și tine,
Nici mai rău, dar nici mai bine.
Judeca-m-ar Dumnezeu,
Dar păn'atuncea mai petrece,
Că viața-i scurtă și trece.

91. Douăzeci de primăveri

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 99

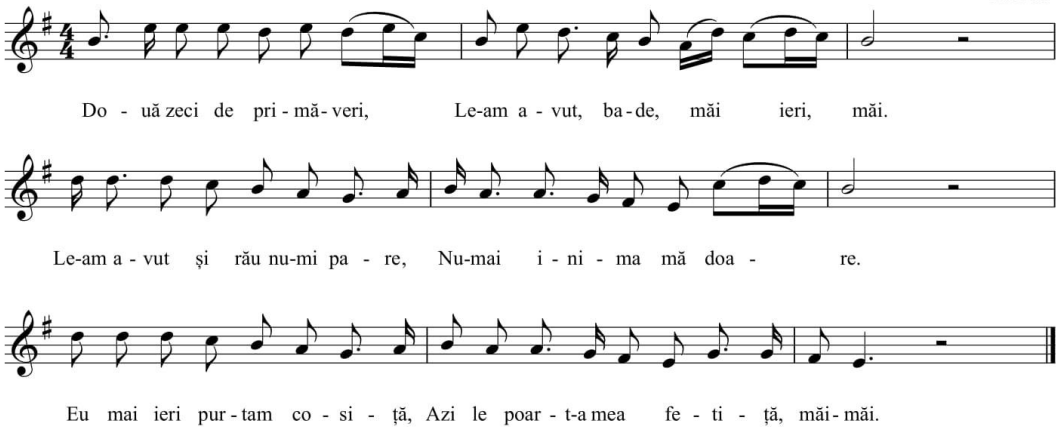

1.Douăzeci de primăveri
Le-am avut, bade, mai ieri, măi.
Le-am avut și rău nu-mi pare,
Numai inima mă doare.
Eu mai ieri purtam cosiță,
Azi le poart-a mea fetiță, măi, măi.

2.Cine'mbătrînește omul?
Numai dragostea și dorul, măi.
Că dorul un-se pune,
Face inima tăciune.
Te scoală noaptea din pat
Și umbli nebun prin sat, măi, măi.

3.Dorul, care l-am dus eu
Ca pământul e de greu, măi.
Că prea mult eu am iubit
Pe cine n-a trebuit.

92. Badea-l meu e moldovean

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 100

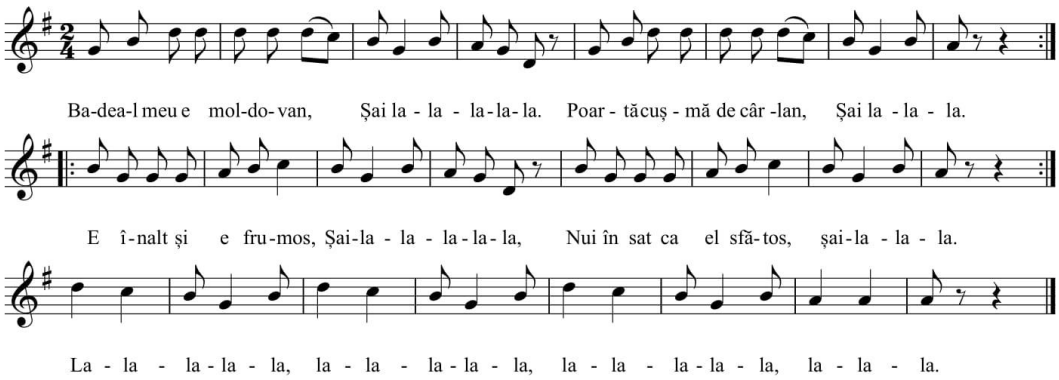

1.Badea-l meu e moldovean
Şai-la, la-la-la-la,
Poartă cuşmă de cârlan.
E înalt şi e frumos,
Nu-i în sat ca el sfătos.

La-la-la-la-la…

2.Cînd mă prinde badea-n joc
Din călcâie iese foc.
Joaca-mă bădiţă bine
Şi mă strânge lângă tine.

3.Lui îi place să muncească,
Dar şi sa se-nveselească
Să umple cu vin paharu”
Şi să cântelăutaru”.

5.Arde inima ca focu”,
Drag mi-e cântecu” şi jocul,
De prieteni casa-i plină,
În suflet poartă lumină.

93. Badea-l meu la horă vine

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 101

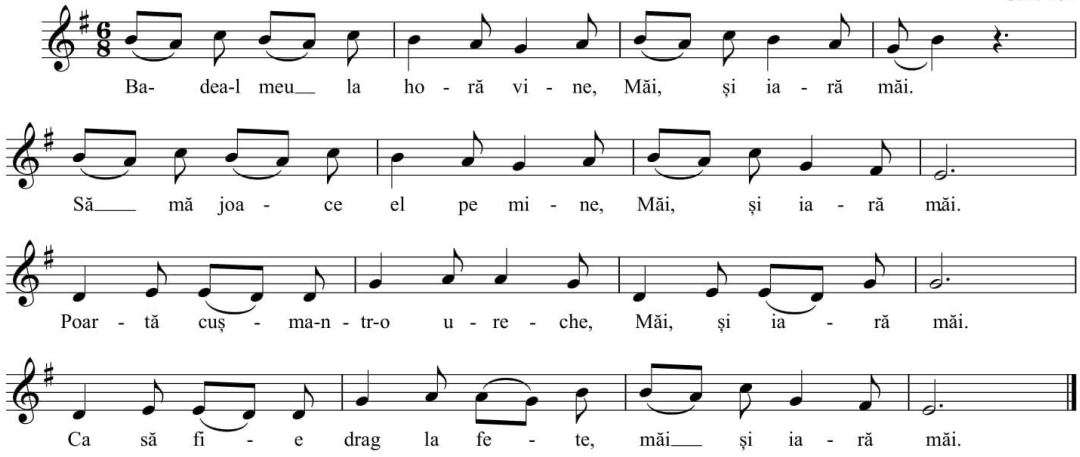

1.Badea-l meu la horă vine, măi, și iară măi
Să mă joace el pe mine, măi, și iară măi.
Poartă cușma pe-o ureche, măi, și iară măi.
Ca să fie drag la fete, măi, și iară măi.

2.Haide, haide de mă joacă,
Că nu-i fată sa mă-ntreacă,
Să mă vadă măiculița
Cât de bine pot juca.

3.În catrință și-n bondiță,
Și cu flori de lămâiță,
Să mă vadă lumea-n sat,
Că-s fată de măritat.

4.Câte-n lume se găsesc,
Nu chiar toate-mi trebuiesc,
Mi-o dat Domnul dragostea,
Chiar asta-mi și trebuia.

94. Frunzuliță, iarbă deasă

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 102

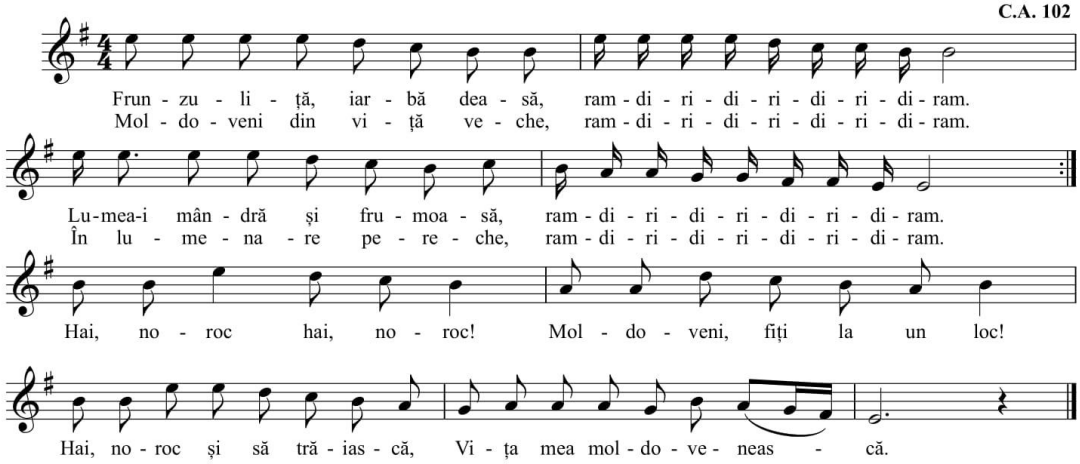

1.Frunzuliță iarbă deasă,
Ram-di-ri-di-ri-di-ri-di-ram
Lumea-i mândră și frumoasă,
Moldoveni din viță veche,
În lume n-are pereche.

Hai, noroc, hai, noroc,
Moldoveni toți la un loc,
Hai noroc și să trăiască
Vița mea moldovenească.

2.Mi-a plăcut întotdeauna
Ca să petrec cu lumea,
Ca să fac la toți eu bine,
Să nu fie de rușine.

3.Iubește pâinea și sarea,
Nu știe ce-i supărarea,
Harnic la muncă și joc
Și la dragoste cu foc.

4.Moldovanu se întrece
La muncă și la petreceri,
El nu bea pe datorie
Dacă are,-ți dă și ție.

95. Astăzi este ziua mea

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 103

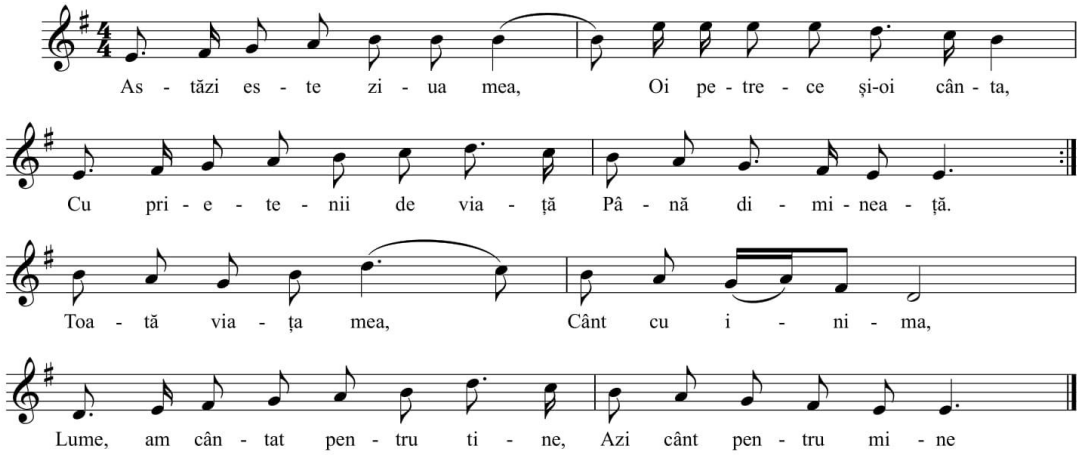

1.Astăzi este ziua mea
Oi petrece și-oi cânta
Cu prietenii de-o viață
Până dimineață.

Toată viața mea
Cânt cu inima,
Lume, am cântat pentru tine,
Azi cânt pentru mine.

2.Drumul meu a fost cotit,
Cu mare greu l-am suit,
Drumu-a fost cu bolohani
Și cu mulți dușmani.

3.Rău nu-mi pare de nimic,
Doar de tinerețe-un pic.
C-așa trec zilele mele,
Dar eu cânt cu jale.

96. La cumătra lăudată

inf. Zbirnea Maria n.1950
s.Goian, r. Dubăsari
C.A. 104

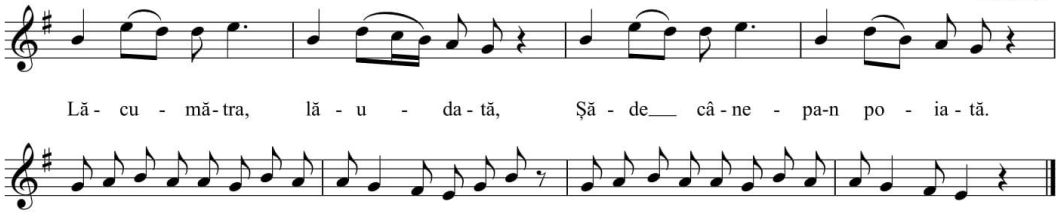

1.La cumătra lăudată,
Șăde cânepa-n poiată,
Cânepioara cea de vară,
Șai, la, la, la, la, la.
O torc mățele pe-afară,
Șai, la, la, la.

2.Cânepioara cea de toamnă
Șede-n pod ca o cucoană,
Și vrea lelea măritată
Da cânepa nu-i lucrată.

3.La cumătru cel înalt
Șede fânul ne-adunat,
Și s-ar duce să-l adune,
Dar se teme de șopârle.

4.De șopârle verzișoare,
Să nu-l muște de picioare,
Și vrea badea însurat,
Cu fânu ne-adunat.

97. S-aude valea vuind

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A. 105

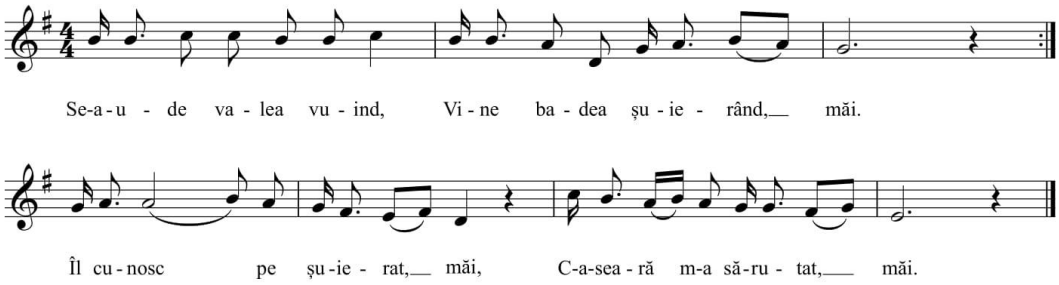

1.S-aude valea vuind,
Vine badea șuierând, măi.
Îl cunosc pe șuierat, măi.
C-aseară m-a sărutat, măi.

2.Mână, bade, boii bine,
Nu te mai uita la mine.
Că te-ai mai uitat odată,
Și m-ai lăsat supărată.

3.Ochii mei sunt negri ca mura
Nu te mai uita întruna.
Ochii mei sunt verzi ca iarba,
Nu te mai uita degeaba.

98. Zărzărică, zărzărea

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.106

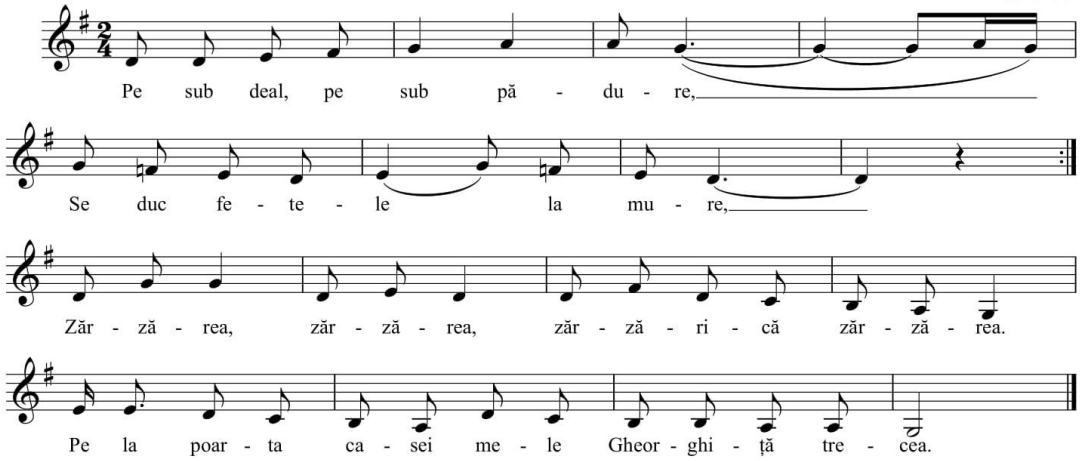

1.Pe sub deal, pe sub pădure
Se duc fetele la mure.

Zărzărea, zărzărea,
Zărzărică, zărzărea.
Pe le poarta casei mele
Gheorghiță trecea.

2.Eu mă fac că tai nuiele,
Dar cu ochii după ele.

3.Hai, mândruțo, în pădure
Să culegem fragi şi mure.

4.În pădurea noastră mare
Se coc, mândro, pomuşoare.

5.Pentru ochi ca mura coaptă
M-ai purtat pădurea toată.

6.Pentru ochi ca murele
M-ai purtat pădurile.

7.Bade, bade şi iar bade,
Ce bătaie ţi se cade.

8.M-ai purtat pădurea toată,
Nu m-ai sărutat o dată.

9.Chiar să mor de dorul murei –
Nu mă mai duc la pădure.

10.M-ai purtat în sus şi-n jos –
Nu m-ai pus o dată jos.

99. Bun îi vinul cel bălan

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.107

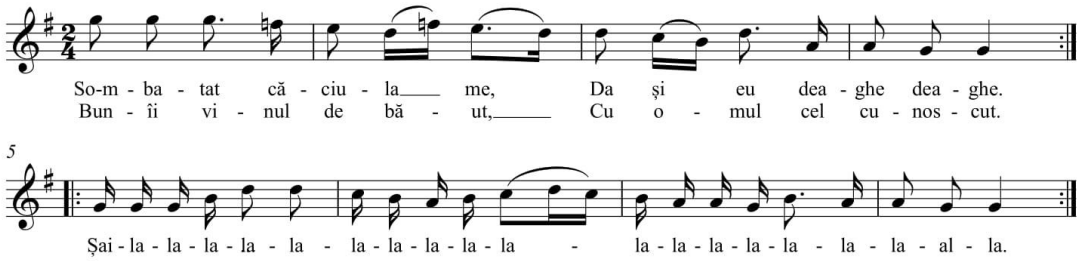

1.S-o-mbătat căciula me,
Dar şi eu *de-aghe, de-aghe*.
Bun îi vinul de băut
Cu omul cel cunoscut.

2.Bun îi vinul cel bălan,
Când te poartă prin hărman.
Când te poartă prin hărman,
Te trânteşte prin ciulan.

3.Struguraş de poamă rară,
Te-am prăşit eu astă vară.
Te-am prăşit de două ori,
Să te am la sărbători.

4.Sărbătorile-au venit,
Pe tine te-am mântuit.
Te-am adus cu corzâncuţa
Şi te-am băut cu mândruţa.

100. Foaie verde trei bujori

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.108

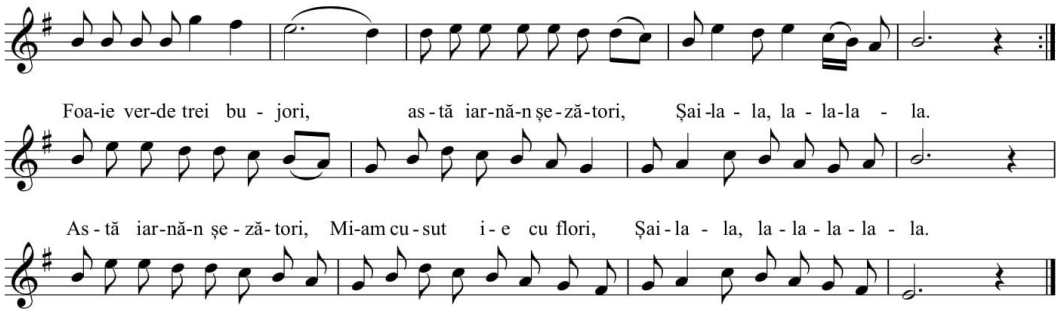

1.Foaie verde, trei bujori,
Asta iarnă-n şezători
Şai la la la la la la la.
Asta iarnă-n şezători
Mi-am cusut ie cu flori.
Şai la la la la la la la.
Ie alba de mătasă
Să-i fiu lui badea frumoasă.
Şai la la la la la la la.

2.Măneca-i cusută cu fire,
Poalele-s cu trandafire.
Să mă duci bădiţă-acasă
Şi tu să mă faci mireasă.

3.Nu fi, bade, suparat,
Că n-am stat la sărutat.
Că măicuţa, ştii tu bine,
Cum se supără pe mine.
C-am stat mult pe înserat
Cu tine la sărutat.

101. Mamă, inima mă doare

inf. Zbirnea Maria n.1950
s.Goian, r. Dubăsari
C.A.109

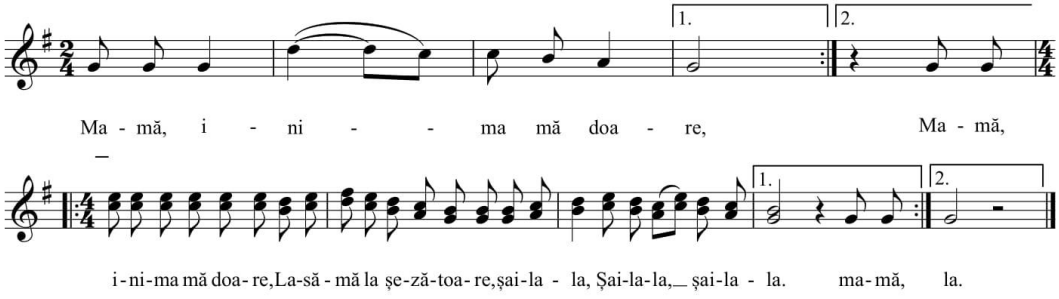

1.Mamă, inima mă doare, - 2 ori
Lasă-mă la șezătoare.
Șai lai la, lai la la, lai la la.

2.Șezătoarea-i pe hârtop, măi.
Unde fac flăcăii foc.

3.Și fac focul cu surcele
În ciuda inimii mele.

4.Măi, Ioane-șarlatane
Cu *chiroane*-n buzunare.

5.Ș-amăgești tu fete mari, măi.
Că ai bani in buzunar.

6.M-ai amăgit și pe mine
Să-mi dau viața pentru tine.

102. Hai, omule, ş-om petrece

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.110

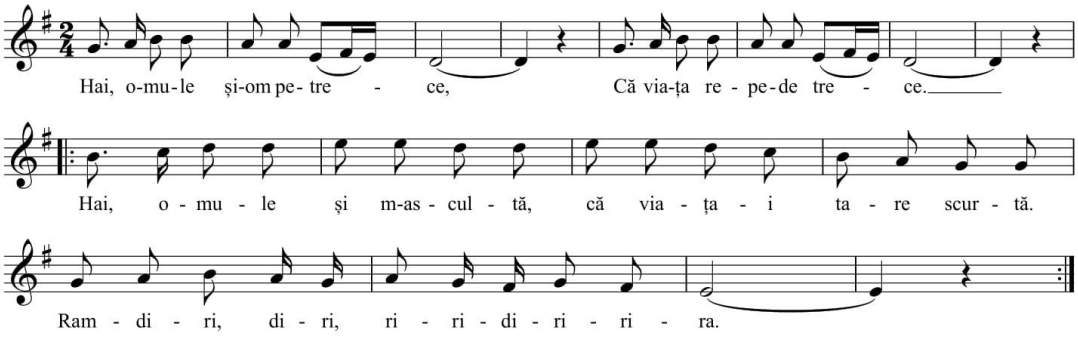

1.Hai, omule, ş-om petrece,
Că viaţa repede trece.
Hai, omule, şi m-ascultă,
Că viaţa e tare scurtă.
Ram, di-ri, di ri ri ri di ri ri ra.

2.Cântă să ne bucurăm, măi.
Că numai o viaţă-avem, măi.
Că azi eşti, mâine nu eşti,
Pământul nu-l moşteneşti.

3.Doamne, bine ai mai face
Tinerețea de-ai întoarce,
La treizeci să ne oprim
Să nu mai îmbătrânim.

4.Dacă aş avea putere,
Aş scăpa lumea de rele,
Aş da tot ce-i bun anume
La toţi ca să fie bine.

5.Ia, mai toarnă în pahare,
Să ciocnim cu fiecare,
De la mic şi pân-la mare –
Azi e mare sărbătoare!

103. Mi-ai spus, Ionele-odată

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.111

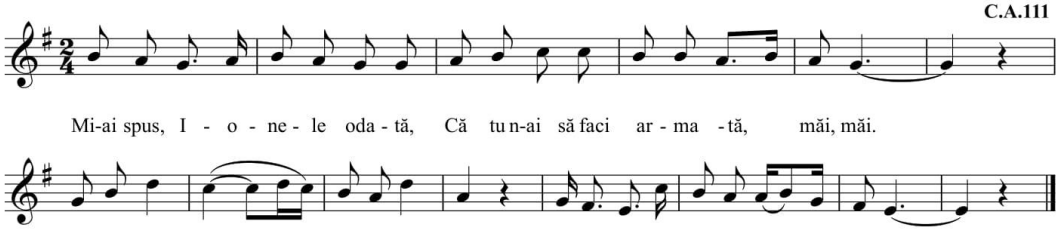

1.Mi-ai spus, Ionele-odată
Că tu n-ai să faci armată, măi, măi.
Acum pleci milităraş, măi.
Şi pe mine cui mă laşi, bădiţă?

2.Te las, puică, cui îi *vra*
Pân-la liberarea mea, măi- măi
Şi când m-oi elibera, măi.
Tot pe tine te-oi lua.

3.Ia-mă, bade, şi pe mine,
Să fac armata cu tine, măi- măi
Să ştiu puşca a ţinea, măi.
Ca să-mi apăr ţara mea.

4.Eu, mândruţo, te-aş lua,
Dar armata-i tare grea, măi- măi
Eu mă duc, mândro, mă duc, măi.
La armată, nu la plug, mândruţo
Eu mă duc, mândro, de-acasă
La armată, nu la coasă, mândro.

104. Mamă, măiculița mea

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.112

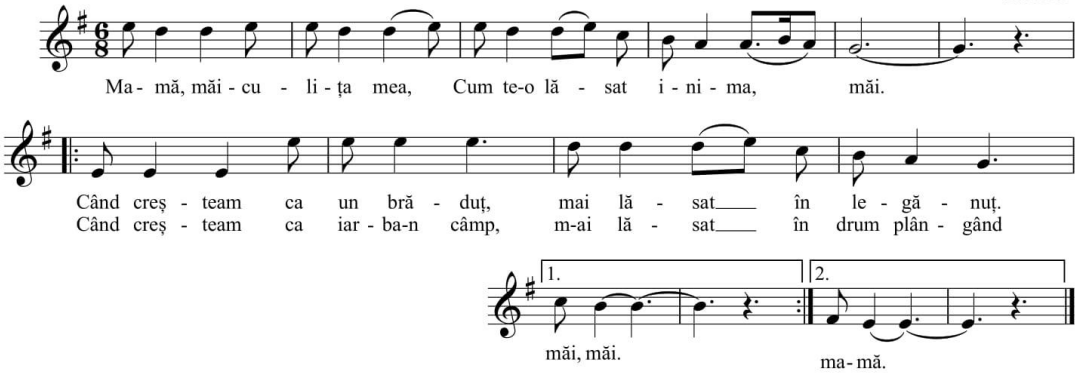

1.Mamă, măiculița mea
Cum te-o lăsat inima, măi?
Când creşteam ca un brăduț
M-ai lăsat în legănuț, măi, măi
Când creşteam ca iarba-n câmp,
M-ai lăsat în drum plângând, mamă.

2.Plâng-un brad de rădăcină,
Că-i zic mamă la străină, măi
Und' mă duc şi orice fac.
La străini eu nu le plac măi, măi

3.Şi iar verde busuioc,
Astăzi am ieşit la joc, măi
Se uită lumea la mine
Şi mă seamănă cu tine măi, măi
Dintr-un colț se uită tata,
Să vadă cum joacă fata, mamă

4.Spune-mi, lună călătoare,
Ce fel de ochi mama are?
Am văzut-o-n poartă stând
Şi de tine întrebând.

105. Foaie verde și-o lalea

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.113

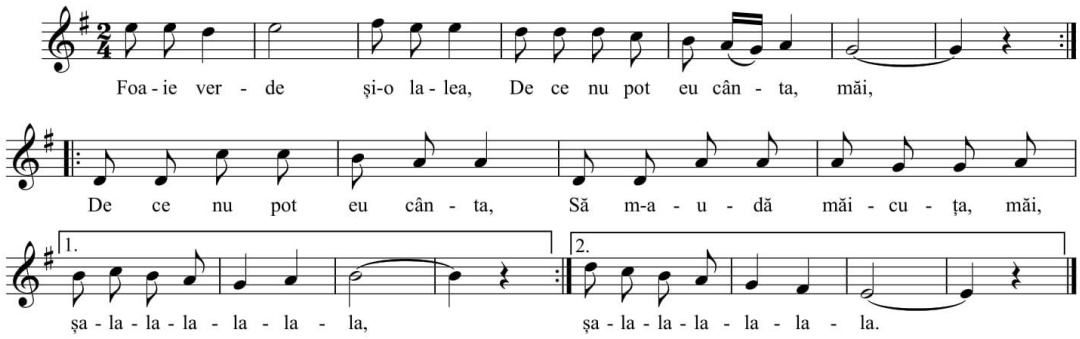

1.Foaie verde şi-o lalea,
De ce nu pot eu cânta, măi.
De ce nu pot eu cânta.
Să m-audă măicuța, măi.
Șa, la, la, la, la, la,la.

2.Măicuța şi-o surioară,
Cu dor de la inimioară.
Măicuța şi-un frățior,
Că şi de-acela mi-i dor.

3.Dor de mama, dor de tată,
Dor de nucul de la poartă.
Dor de frați, dor de surori,
Dor de grădina cu flori.

4.Mulțumesc, Doamne, frumos,
Că mi-ai dat un glas duios,
Să le cânt oamenilor
Tot de dragoste şi dor.

106. Ninuță

Inf. Zbârnea Maria, n.1950
s. Goian, r. Dubăsari
C.A.114

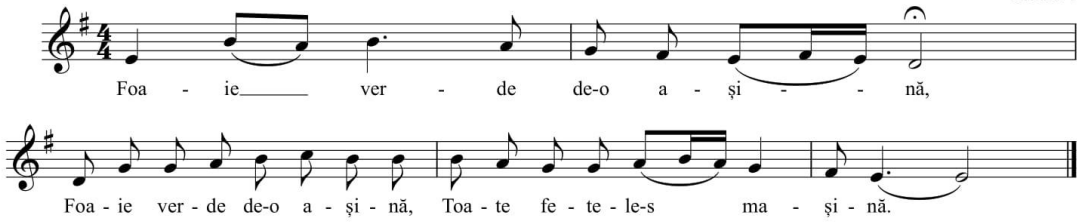

1.Foaie verde de-o aşină,
Toate fetele-s la maşină.
Iaca şi Ninuţa mea, măi,
”mbrobodită-ntr-o basma, măi.

2.Sui, Ninuţă, în maşină
Şi dă snopii drept în mână,
Nici un snop Nina n-o dat
Şi la Gheorghe o strigat:

3.Opreşte, Gheorghe, maşina,
Că i-ai rupt Ninuţei mâna,
Opreşte, Gheorghe, motoru”,
Că i-ai rupt Ninei picioru”.

4.Scrie, Gheorghe, o scrisoare
La părinţi în depărtare.
Să nu scrii că am murit,
Dar să scrii c-am logodit
Cu mirele de pe vânt
Şi cu *ţărna* din pământ.

107. Struguraș de pe colină

Inf. Liubov Prodius, n.1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.115

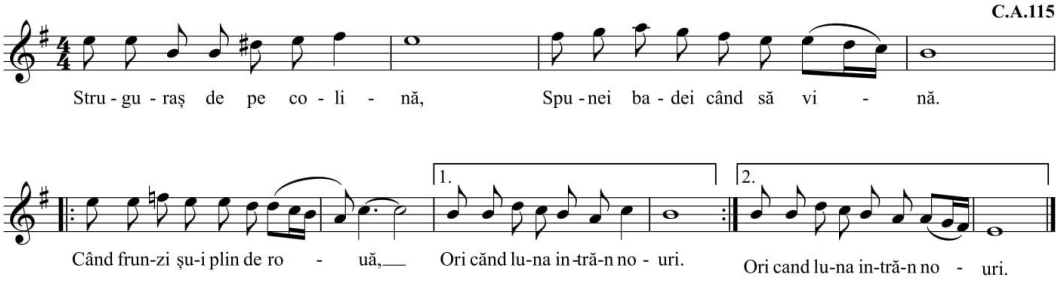

1.Struguraș de pe colină,
Spune-i badei când să vină
Când frunzișu-i plin de rouă,
Ori când luna intră-n nouri.

2.Struguraș de pe colină,
Spune-i badei când sa vină
Când îi arșiță pe dealuri,
Ori când Nistrul vine-n valuri.

3.Nici când Nistrul vine-n valuri,
Nici când arșița-i pe dealuri,
Dar când doru-i la cules
Și bobițele-s la pres.

4.Struguraș de poamă bună,
D-apoi lumea ce-o să spună
Ne-or cinsti la nunta lor,
Nici dulceag, nici acrisor.

108. Foaie verde, lozioară

Inf. Liubov Prodius, n.1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.115

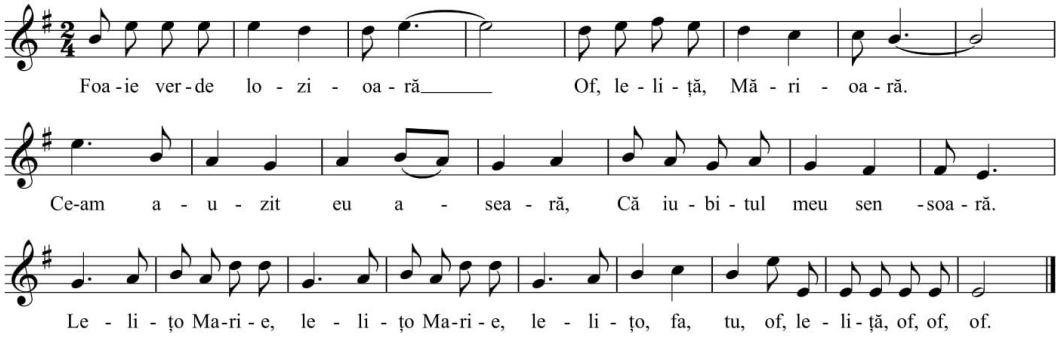

1.Foaie verde, lozioară
Of leliță, Mărioară.
Ce-am auzit eu aseară,
Că iubitul meu se-nsoară.
Leliț̦o Marie, leliț̦o Marie,
Leliț̦o, fa, tu,
Of leliță, of, of, of.

2.Însoară-se sănătos,
Dacă nu ș̦tie ce-i frumos.
Însoară-se sănătos,
Dacă nu ș̦tie ce-i frumos.

3.Căci ș̦i eu m-oi mărita,
Mai la deal de casa ta.
Când voi trece la vecine
Va crăpa inima-n tine.

109. Paraschiță, ochi de poamă

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.117

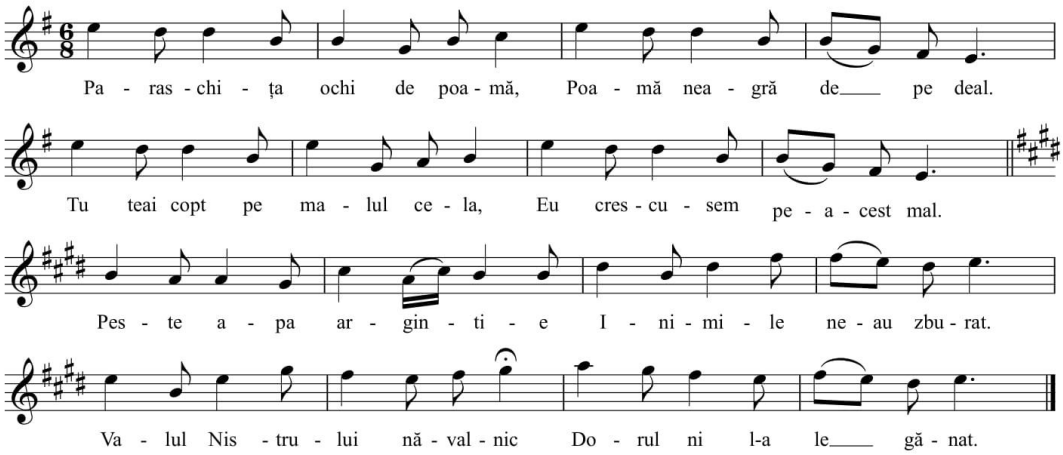

1.Paraschiță, ochi de poamă,
Poamă neagră de pe deal.
Tu te-ai copt pe malul cela,
Eu crescusem pe-acest mal.
Peste apa argintie
Inimile ne-au zburat.
Valul Nistrului năvalnic
Dorul ni l-a legănat.

2.Paraschiță, vin la mine,
Vin deseară pe-al meu mal.
Să vezi mere rumenite,
Luna, strălucind pe val.
Iară mâine eu m-oi duce,
Pe-al tău mal ca să culeg,
Poamă neagră, poamă dulce
Și pe tine să te-aleg

3.Ziua-ntreagă împreună
Vom culege, vom cânta.
Iar când soarele-a apune,
Pe furiș ne-om săruta.
Peste apa argintie
Inimile ne-au zburat.
Valul Nistrului năvalnic
Dorul ni l-a legănat.

110. Mai la deal de casa noastră

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.117

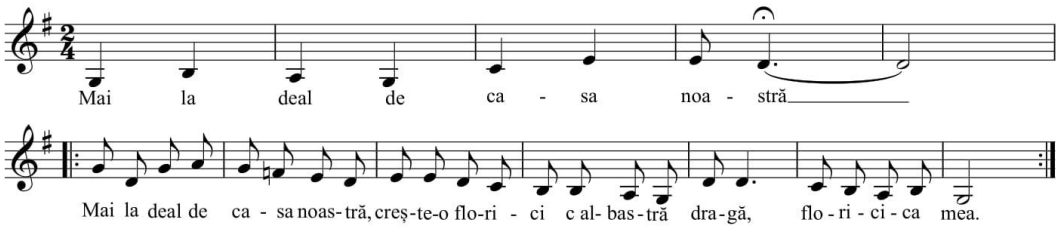

1. Mai la deal de casa noastră
Crește-o floricic-albastră,
Dragă, floricica mea.

2.Mai la deal de floricică
Pasc caii lui Ionică.

3.Mai la deal de caii lui
Odihnește Dumnealui.

4.Face umbră cu mantaua
Și răcoare cu băsmaua.

5.Doi bujori între bujori,
Obrăjorii rumeori.

111. Să vii, puiule, să vii

Inf. Negreţcaia Svetlana n. 1954
s. Slobozia r. Slobozia
şi ans. Drăgaica
C.A. 119

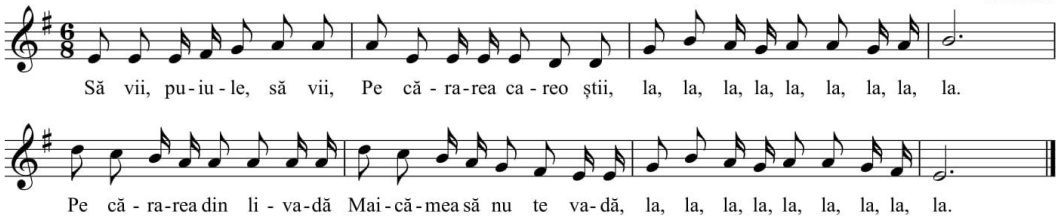

1.Să vii puiule, să vii
Pe cărarea care-o ştii,
Trai-la-la-la-la-la-la-la-la.
Pe cărarea din livadă
Maică-mea să nu te vadă
Trai-la-la-la-la-la-la-la-la.

2.Maică-mea de te-a vedea
Tare rău te-a blestema.
La mine nu te-a lăsa
De nevastă nu m-a da.

3.Să vii puiule, să vii,
Pe cărarea care-o ştii,
La fereastra cu oblon,
Că-acolo puiule dorm.

4.Să vii puiule, să vii
Pe cărarea care-o ştii,
Acolo puiule dorm,
Ca să nu mă prindă somn.

112. Foicică, iarbă grasă

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.120

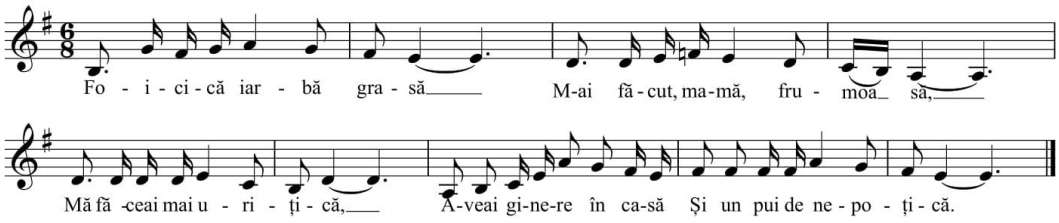

1.Foicică, iarbă grasă
M-ai făcut mamă, frumoasă.
Mă făceai mai urâțică,
Aveai ginere în casă,
Și un pui de nepoțică.

2.Nu-mi ieșeau mereu în cale,
Toți flăcăii cu bulucul.
Nu-mi cânta cu dor și jale,
Nu-mi cânta cu dor și jale,
În ograda noastră cucul.

3. Poate nu-mi era atâta
Inima mea rătăcită.
Nu-mi cânta în prag ursita,
Nu-mi cânta în prag ursita,
Așteptată, fericită.

5. Mă făcui, maică, urâtă,
Mă făcui, maică săracă,
Poate nu-mi erau atâta,
Poate nu-mi erau atâta
Lacrimile de sărate.

113. Are mama fată mare

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.121

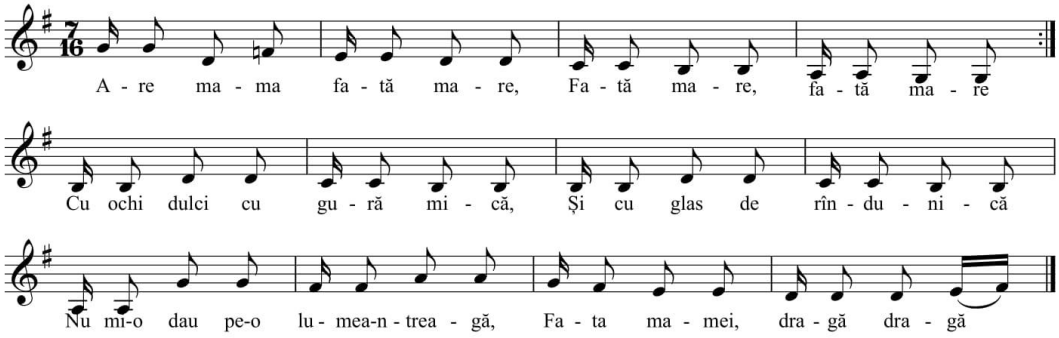

1.Are mama fată mare,
Fată mare,fată mare.
Cu ochi dulci, cu gură mică,
Și cu glas de rândunică.
Nu mi-o dau pe lumea-ntreagă,
Fata mamei, dragă, dragă.

2.Dimineața când se scoală,
Cea dintâi, dintâi se spală.
Și când strigă dimineața,
Bună, bună dimineața,
Îngerii din cer se lasă
Cu noroc la noi în casă.

Are mama fată mare,
Fată mare, fată mare.

114. Bate vântul vălurele

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.124

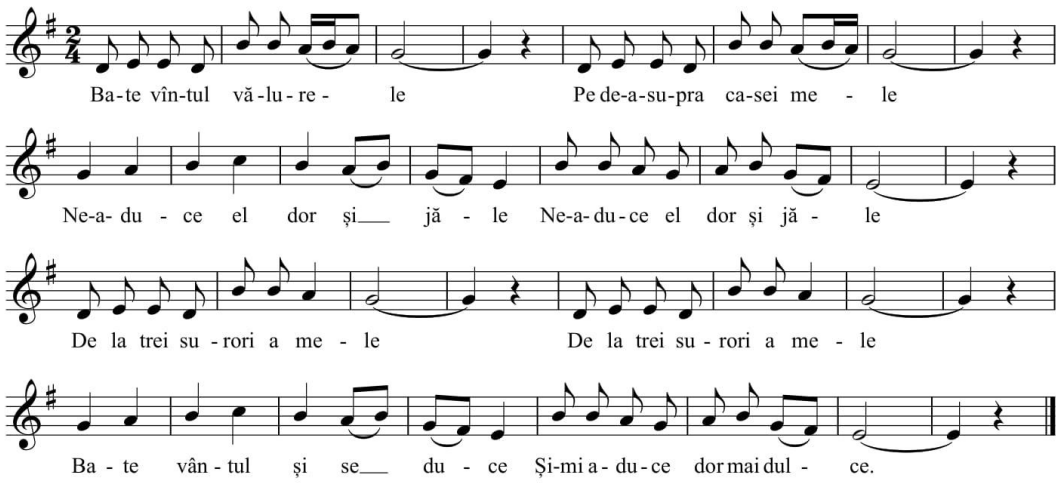

1.Bate vântul vălurele
Pe deasupra casei mele
Ne-aduce el dor și jăle – 2 ori,
De la trei surori a mele – 2 ori.
Bare vântul și se duce
Și-mi aduce dor mai dulce.

2.Da de-a fi și nori străini, măi
La surori n-ar mai veni, măi
Că de ne-ai ști tu măicuță - 2ori
Surioara cea drăguță – 2 ori
Ne-o plecat în altă țară
Să-ni mai ducă dor și-amarî.

3.Măicuță, am petrecut eu, măi
Ne-am petrecut amarul meu măi.
Și mai vine vremea amu, măi
Să-ni petrec amarul dor, măi
Tot amar și rea durere
Moarte făr-de mângâiere
Că-mi petrec amar și jăle
Moarte făr-de mângâiere.

115. Hai, Ileană-n deal la gară

Inf. Liubov Prodius n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.126

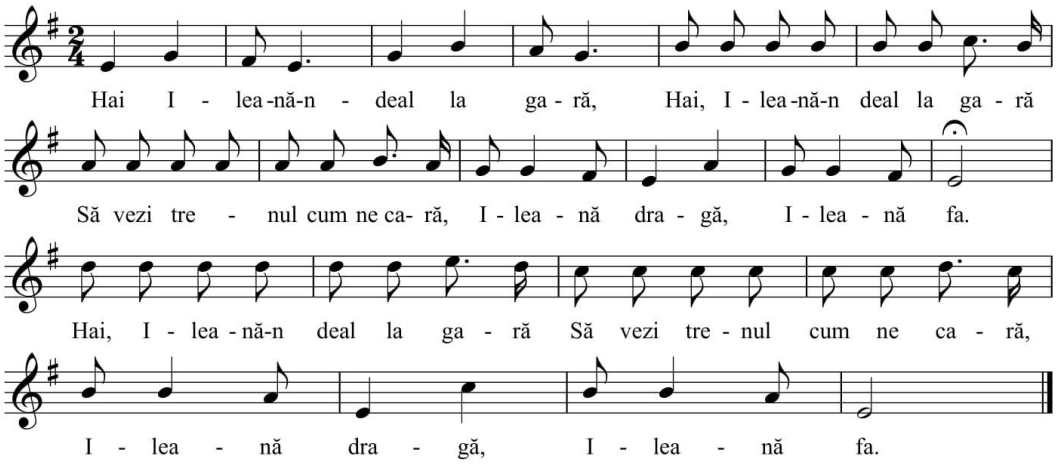

1.Hai, Ileană-n deal, la gară,
Hai, Ileană-n deal, la gară,
Să vezi trenul cum ne cară,
Ileană dragă, Ileană, fa!

2.Să vezi trenul cum ne cară,
Și ne duce-n altă țară.

3.Și ne duce-n altă țară,
Unde viața ni-i amară.

4.Și ne duce-n țări străine,
Unde nu cunosc pe nimeni.

5.Numa arma-i lângă mine,
Și batista de la tine.

6.Și batista are-o floare,
De-mi șterg fața de sudoare.

7.De-mi șterg fața de sudoare,
Și ochii de lăcrimioare.

116. Fa, Ileană, fa

Inf. Liubov Prodius n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.127

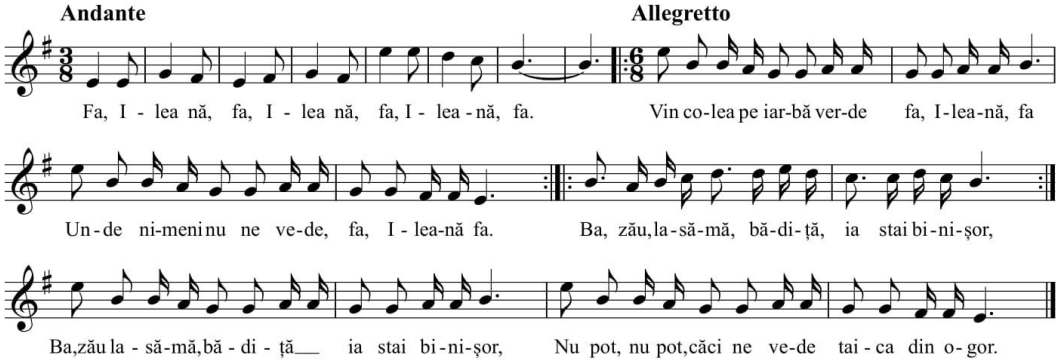

1.Fa, Ileană, fa Ileană, fa Ileană, fa!
Vin colea pe iarbă verde, fa Ileană, fa!
Unde nimeni nu ne vede, fa Ileană, fa!

Ba, zău, lasă-mă bădiță, ia stai binișor!
Ba, zău, lasă-mă bădiță, ia stai binișor!
Nu pot, nu pot, căci ne vede, taica din ogor!

2.Fa Ileană, fa Ileană, fa Ileană, fa!
Dacă vii, îți dau mărgele, fa Ileană, fa!
Și-ți voi da tot ce vei cere, fa Ileană, fa!

Ba, zău, lasă-mă bădiță, pune-ți pofta-n cui!
Ba, zău, lasă-mă bădiță, pune-ți pofta-n cui!
Să nu-ți joace pe spinare coada sapei lui!

117. Mândra mea s-a măritat

Inf. Liubov Prodius n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.128

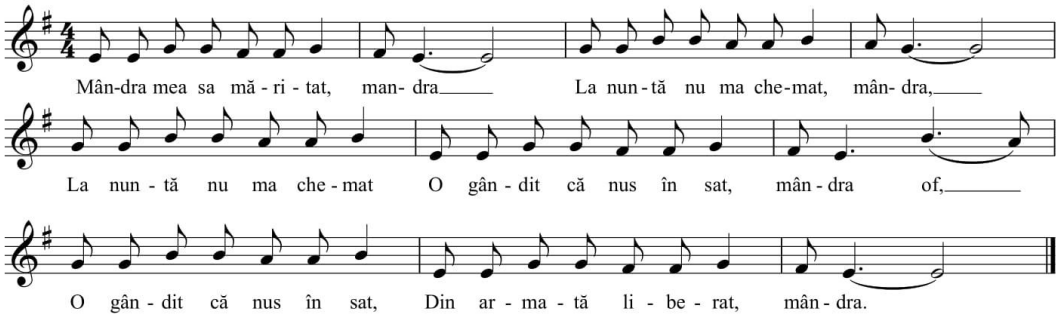

1.Mândra mea s-a măritat, mândra,
La nuntă nu m-o chemat, mândra,
La nuntă nu m-o chemat,
O gândit că nu-s în sat, mândra,
O gândit că nu-s în sat,
Din armată liberat, mândra.

2.Eu m-am dus s-o văd mireasă, mândră,
Pe-al cui umăr capu-şi lasă, mândră,
Mândruța stătea la poartă,
Cu geana înrourată, mândră,
Cu geana înrourată,
De druște înconjurată, mândră.

3.Nu mai plânge tu, mireasă, mândră,
Nunta tare ți-i frumoasă, mândră,
Chiar şi mirele-i de treabă,
Noroc bun o viață-ntreagă, mândră.

4.Şi s-aveți numai băieți, mândră,
În armată să-i petreci, mândră,
Eu voi creşte mândre fete,
Pe feciorii tăi s-aştepte, mândră.

118. Bade-al meu, frumos mai eşti

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.131

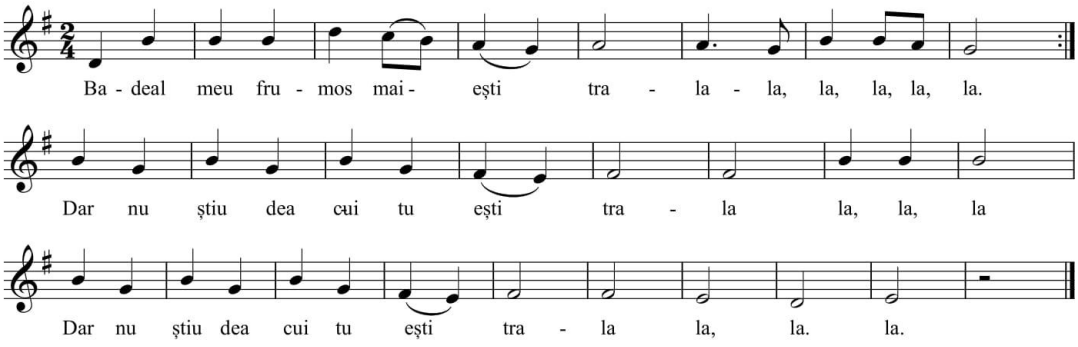

1.Bade-al meu frumos mai eşti, tra-la-la-la-la-la-la.
Dar nu ştiu de-al cui tu eşti, tra-la-la-la-la.

2.Şi ce maică ai avut,
De-aşa mândru te-a născut.

3.Şi te-a legănat cu mâna,
De ţi-i gura ca smochina.

4.Când începi a săruta,
Nu te mai pot sătura.

119. Am pus pânza după casă

nf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.132

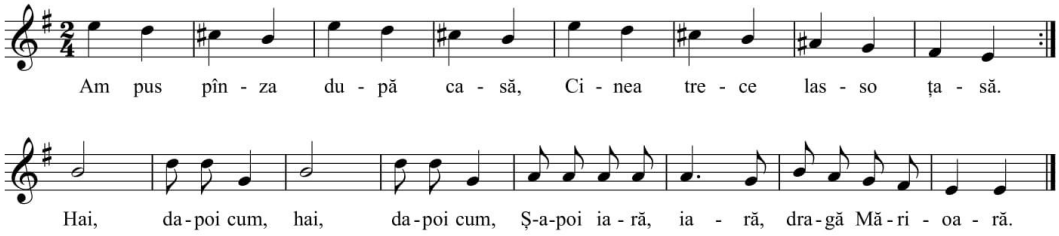

1.Am pus pânza după casă,
Cine-a trece, las”s-o țasă.

Hăi, d-apoi cum,
Hăi, d-apoi, cum,
Ș-apoi iară, iară
Dragă, Mărioară.

2.Și-a trecut un om călare
Și mi-a spus că spata-i rară.

3.Și-a trecut un om pe jos
Și mi-a spus că tortu-i gros.

4.S-au băgat și mâțele
Și-au încurcat ițele.

120. Nistre, Nistre

nf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
şi ans. Mărița
C.A.133

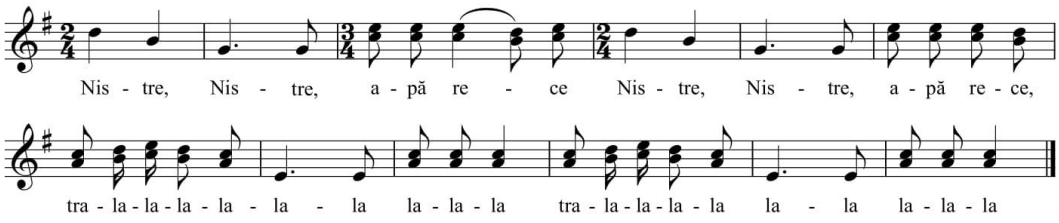

1.Nistre, Nistre, apă rece
Nistre, Nistre, apă rece
Tra-a-la-la-la-la-la, la-la-la - 2ori.

2.M-am jurat că nu te-oi trece.
Te-am trecut pe jumătate,
Mi s-a-ntors barca pe-o parte.

3.'Ncet, încet să nu mă-neci,
Că n-ai bani să mă plătești,
Dar nici flori să mă-nfloreşti,

121. Mamă, două fete ai

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.134

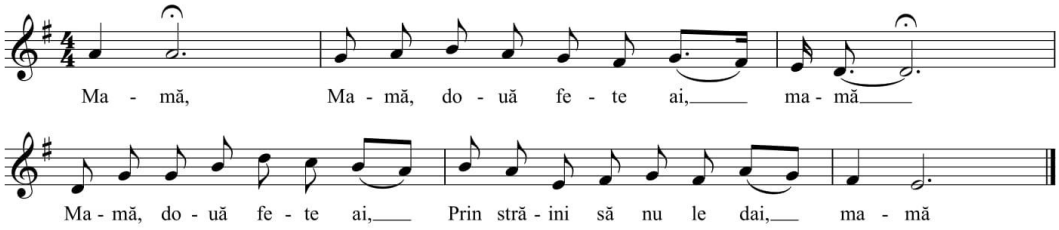

1.Mamă, mamă, doua fete ai, mamă.
Mamă, doua fete ai.
Prin străini să nu le dai, mamă.

2.Mamă, căci destul m-ai dat pe mine,
Căci destul m-ai dat pe mine
Și mă mustrează străinii, mamă.

3.Mamă, mă mustrează soacra mea, mamă.
Mă mustrează soacra mea,
Că nu știu a peria, mamă.

4.Mamă, mă mustrează și-o cumnată, mamă.
Mă mustrează și-o cumnată,
Că nu știu a face patul, mamă.

122. Mânios badea-i de-asară

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.135

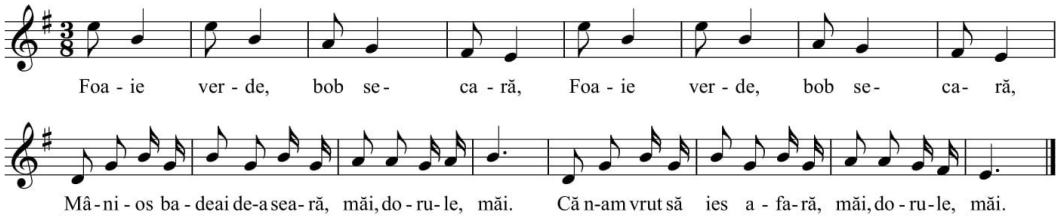

1.Foaie verde bob secară,
Foaie verde bob secară,
Mânios badea-i de-asară, *măi dorule, măi.*
Că n-am vrut să ies afară, *măi dorule, măi.*

2.N-am ieşit că n-am putut, *măi.*
N-am ieşit că n-am putut, *măi.*
M-o pus mama la cernut, *măi dorule, măi.*
M-o pus mama la cernut, *măi dorule, măi*.

3.Şi mi-o dat o sită deasă,
Şi mi-o dat o sită deasă,
Să nu pot ieşi din casă, *măi dorule, măi*.
Să nu pot ieşi din casă, *măi dorule, măi.*

4.Când am vrut să-mi stîmpăr dorul,
Când am vrut să-mi stîmpăr dorul,
M-o trimăs să ard cuptorul, *măi dorule, măi.*
M-o trimăs să ard cuptorul, *măi dorule, măi.*

5.Când am vrut să-mi cer răsplata,
Când am vrut să-mi cer răsplata,
M-o trimăs să rad covata*, măi dorule, măi.*
M-o trimăs să ard covata, *măi dorule, măi.*

123. Arde focu-n paie ude

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.136

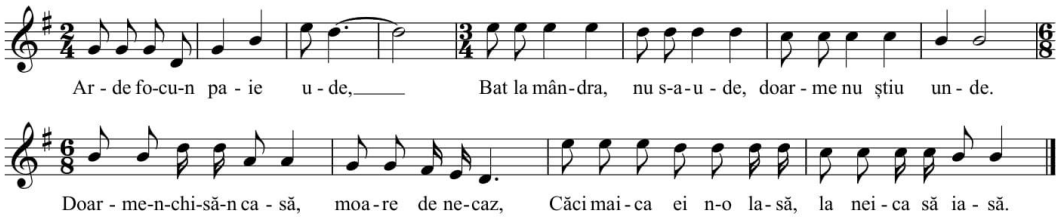

1.Arde focu-n paie ude.
Bat la mândra, nu s-aude,
Doarme nu știu unde.
Doarme-nchisă-n casă,
Moare de necaz.
Căci maica ei n-o lasă,
La neica să iasă.

2.Auzi, mândro, ori n-auzi?
Ori nu poți ca să-mi răspunzi,
Când te strig prin vie?
Eu te-aud bădiță,
Seara la portiță,
Dar mămica mea nu vrea,
Ca să ies la Dumneata.

3.Arde focu-n paie ude.
Bat la mândra, nu s-aude,
Doarme nu știu unde.

124. M-a trimis mama la vie

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.137

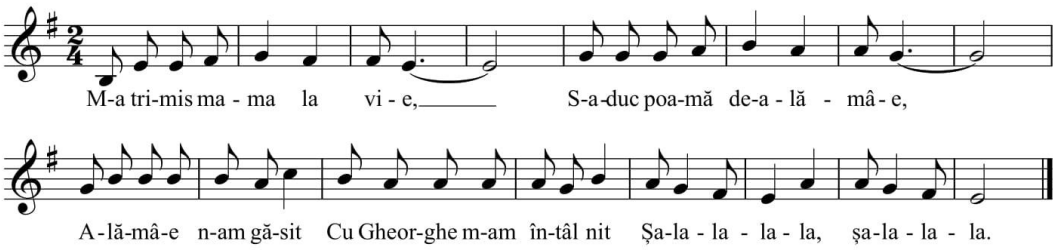

1.M-a trimis mama la vie
S-aduc poamă de-alămâie.
Alămâie n-am găsit,
Cu Gheorghe m-am întâlnit.
Șa, la, la, la, la, șa, la, la, la.

2.El de mână m-a luat,
Pe obraz m-a sărutat.
Iar vecinii m-au văzut,
La măicuța m-au pârât.

3.Dar măicuța mânioasă,
M-a certat, m-a-nchis în casă.
Eu cu jale, la fereastră
Mă uitam în deal, pe coastă.

4.Gheorghiță cosea la grâu
Cu batista mea la brâu.
Brazdă mare răsturna
Și de dragoste-mi cânta.

125. Trecu-i valea, mor de sete

nf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
și ans. Mărița
C.A.138

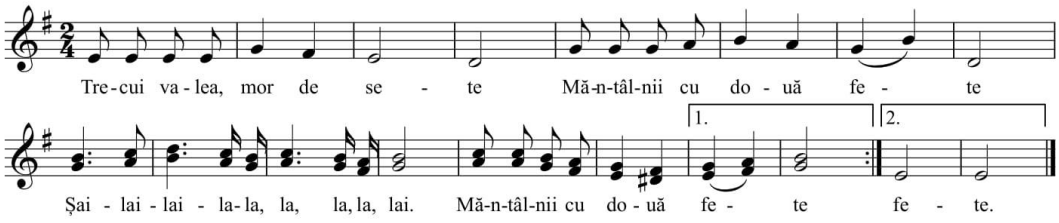

1.Trecu-i valea, mor de sete,
Mă-ntâlnii cu doua fete,
Tra-la-la-la-la-la-la-la,
Mă-ntâlnii cu doua fete.

2.Amândouă-n haine nouă,
Să le iubesc pe-amândouă.

3.Aș iubi pe cea mai mare,
Cea mai mică-mi place tare.

4.Aș iubi pe cea mai mică,
Cea mai mare-i mai voinică.

5.Și-am să scot o lege nouă –
Să le iubesc pe amândouă.

126. Baba mea frumoasă nu e

nf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.139

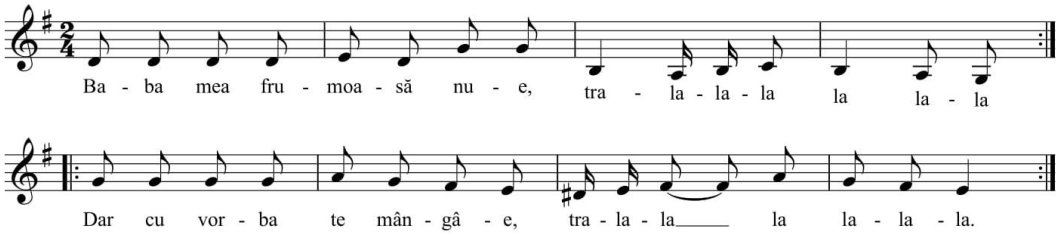

1.Baba mea frumoasă nue,
Tra, la, la la, la, la, la.
Dar cu vorba te mângâie.
Tra-la-la-la. La-la-la.

2.Baba mea n-are măsele,
Dar la gât poartă mărgele.

3.Femeia care-i frumoasă.
Trebuie-*ncuietă*-n casă.

4.Femeia care-i urâtă,
Nu-i păcat s-o dai în râpă.

5.Bărbatul care-i urât.
Leagă-i funia la gât.

6.Și îl du în piața mare.
Și strigă în gura mare:

7.„Iată bărbat de vânzare!”
Tra-la-la-la. La-la-la.

8.De ți-or da pe el un zlot,
Dă-l cu funie cu tot.

128. Prin pădurea verde, deasă

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.143

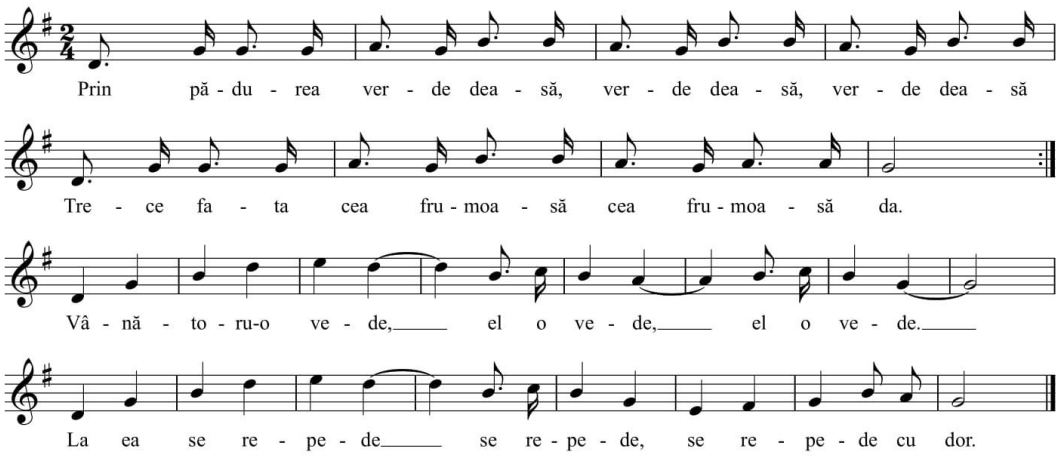

1.Prin pădurea verde, deasă,
Verde, deasă, verde, deasă,
Trece fata cea frumoasă,
Cea frumoasă, cea frumoasă.
Trece fata cea frumoasă,
Cea frumoasă, da.

Vânătoru-o vede el, o vede, el o vede.
La ea se repede, se repede cu dor.

2.Bună ziua, fetişoară,
Fetişoară, fetişoară.
Frumuşică, bălăioară,
Bălăioară, da.
Dacă-ţi plac eu ţie,
”ţi plac eu ţie, ”ţi plac eu ţie,
Ia-mă de soţie, de soţie, voi cânta.

Vara trece, iarna vine,
Iarna vine, iarna vine.
Vânătorul nu mai vine,
Numai vine, da.

128. Vecină, dragă vecină

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
C.A.144

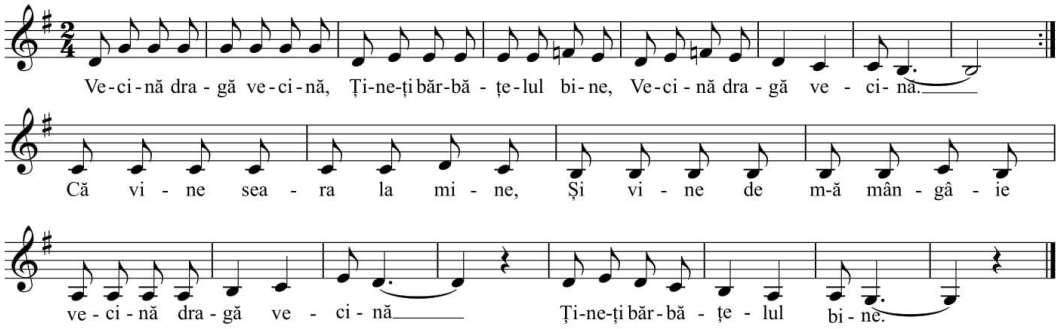

1.Vecină, dragă vecină,
Ține-ți bărbățelul bine,
Vecină, dragă vecină,
Că vine seara la mine,
Vecină, dragă vecină,
Că vine seara la mine,
Și vine de mă mângâie,
Vecină, dragă vecină,
Ține-ți bărbățelul bine.

2.Eu-s-o nevastă miloasă.
Eu de mână-l trag în casă.
Vecină, dragă vecină,
Eu-s-o nevastă miloasă,
Eu de mână-l trag în casă,
Vecină, dragă vecină,
Și-i pun masa să mănânce,
Și-i fac patul să se culce,
Vecină, dragă vecină.

3.Și-l poftesc cu dor în casă,
Că-s o nevastă miloasă,
Vecină, dragă vecină,
Ține-ți bărbățelul bine.

129. Mândruliță cu brățări

Inf. Liubov Prodius, n. 1932
s. Nezavertailovca, r. Slobozia
și ans. Marița
C.A.145

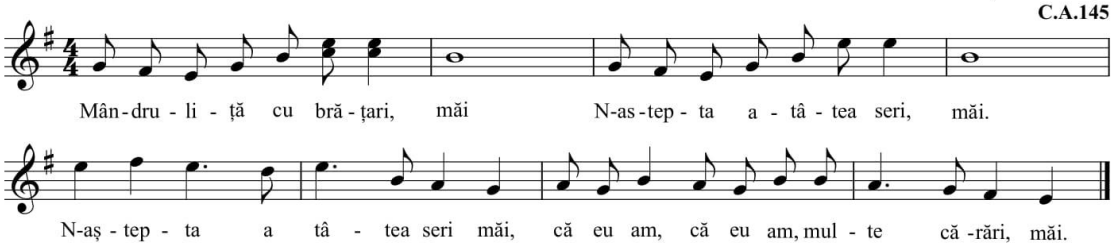

1.Mândruliță cu brățări, măi,
N-aștepta atâtea seri, măi
N-aștepta atâtea seri, măi
Că eu am, că eu am multe cărări, măi.

2.Spune-mi, bade, tot ce ai, măi
De nu mai vii, cum veneai, măi,
De nu mai vii, cum veneai, măi
Și cu drag, și cu drag mă sărutai, măi.

3.Ce-auzii, bade, nu crede
Căci dragostea mea se vede
Dragostea pe veci rămâne,
Dacă ea, dacă ea-i păzită bine.

ANEXA 2. CÂNTECE DIN ARHIVA DE FOLCLOR A ACADEMIEI DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE

1. De la Odesa la Vale

Inf. Simonova Maria, n. 1937
şi Evtodienco Efrosinia, n.1928
s. Teia, r. Grigoriopol
AF AMTAP 420.1

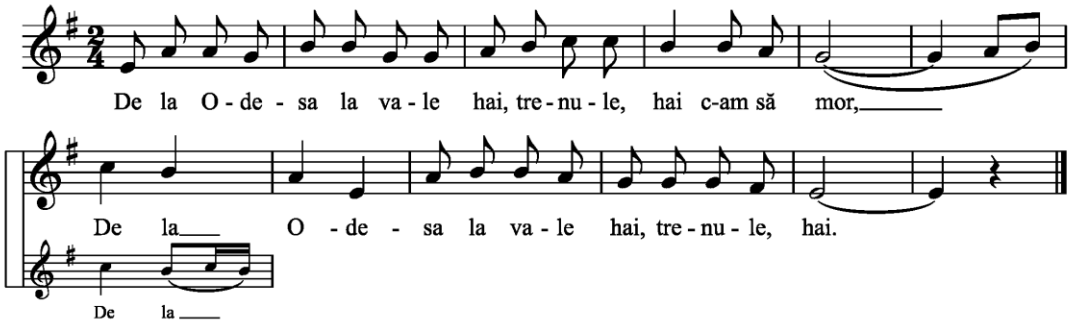

1. De la Odesa la vale
Hai, trenule, hai, c-am să mor
De la Odesa la vale
Hai, trenule, hai.

2. Trece-un tren cu cinci vagoane
3. În vagonul de la urmă
4. Îmi stă Ghiţă făr-de-o mână
5. Făr-de-o mână şi-un picior.
6. Decât cu picior de gumă,
7. Mai bine o moarte bună,
8. Decât mână făr-de os,
9. Mai bine-un săcriu frumos.

2. De la Odesa la Vale

Int. Simonova Maria n. 1937
și Eftodienco Efrosinia n.1928
s. Teia r. Grigoriopol
AF AMTAP 420.3

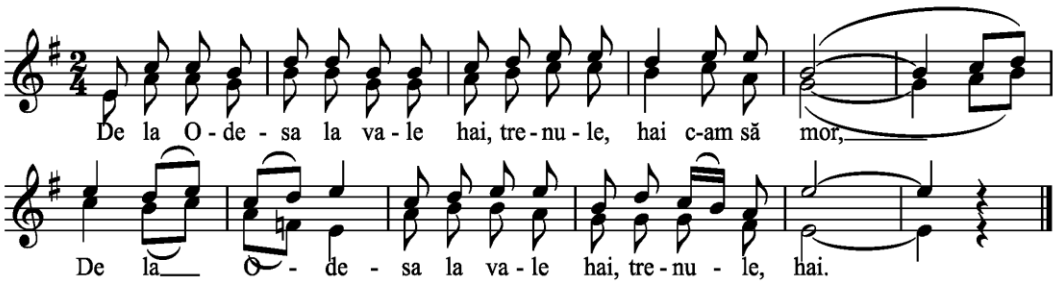

1. De la Odesa la vale
Hai, trenule hai, c-am să mor
De la Odesa la vale
Hai, trenule, hai.

2. Trece-un tren cu cinci vagoane
3. În vagonul de la urmă
4. Îmi stă Ghiță făr de-o mână
5. Făr-de-o mână ș-un picor
6. Decât cu picor de gumă
7. Mai bine o moarte bună
8. Decât mână făr-de os
9. Mai bine-un săcriu frumos.

3. Ici în vale la prăsad

Inf. Leonteva Agafia, n. 1938
s. Teia, r. Grigoriopol
AF AMTAP 421.3

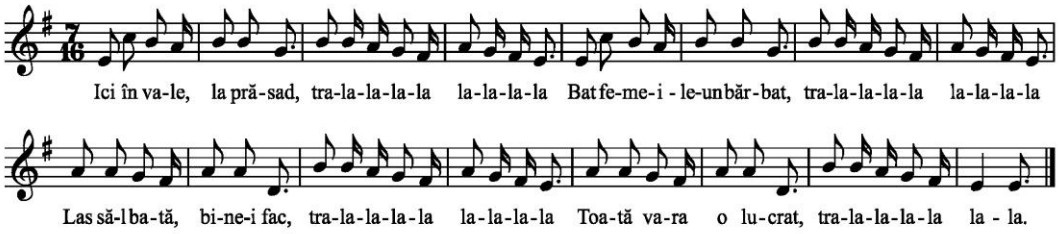

1. Ici în vale la prăsad,
   Tra-la-la-la-la – 2 ori
   Bat femeile-un bărbat,
   Tra-la-la-la-la – 2 ori

2. Las să-l bată – bine-i fac,
   Toată vara o lucrat,

3. Cuşmă-n cap nu s-o luat,
   Cuşmă-n cap nu s-o luat.

4. S-o luat o pălărie,
   S-o luat o pălărie,

5. Ş-aceea pe datorie,
   Ş-aceea pe datorie.

4. Şi-am zis verde-a bobului

Inf. Lupolova Lidia, n. 1955
s. Teia, r. Grigoriopol
AF AMTAP423.3

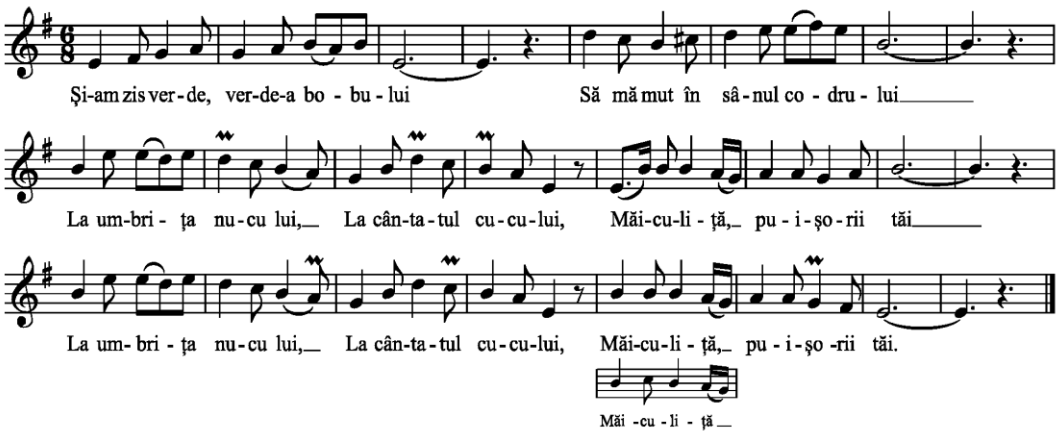

1. Şi-am zis verde, verde-a bobului ,
Să mă mut în sânul codrului,
La umbriţa nucului,
La cântatul cucului,
Măiculiţă, puişorii tăi.

2. M-am nascut la jalea merilor
Şi la zbuciumul izvoarelor,
Codrul de mierliţe-i plin,
Dar eu tot sunt pui strain,
Măiculiţă, puişorii tăi.

3. Las-că ne-a da ş'mie merla să cânt,
Să cânt dorul şi-al meu juramânt,
Şi-aş muri de dor şi chin,
Decât să rămân străin,
Măiculiţă, puişorii tăi.

4. Să am mamă, tată, frate,
Cu dor să m-aştepte-n poartă,
Măiculiţă, puişorii tăi.

5. Eu, tată, m-aş însura

Inf. Postică Condrat, n. 1943
Şi Volontir Nina, n. 1952
s. Teia, r. Grigoriopol
AF AMTAP 424.1

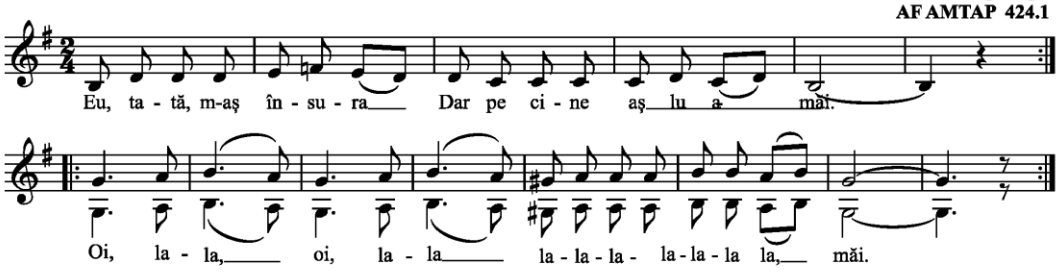

1. Eu, tată, m-aş însura
   Dar pe cine aş lua măi – 2 ori

2. Aş lua o târgoveaţă,
   Dar nu ştie-a toarce aţă.

3. Aş lua una din curte,
   Dar ştie năravuri multe.

4. Aş lua eu o vădană,
   Că ea singură mă cheamă.

5. Că ea singură mă cheamă,
   Că-i cu tatăl meu de-o samă.

6. Moş Ion cu vinul bun

Inf. Volontir Nina, n. 1952
s. Teia, r. Grigoriopol
AF AMTAP 424. 3

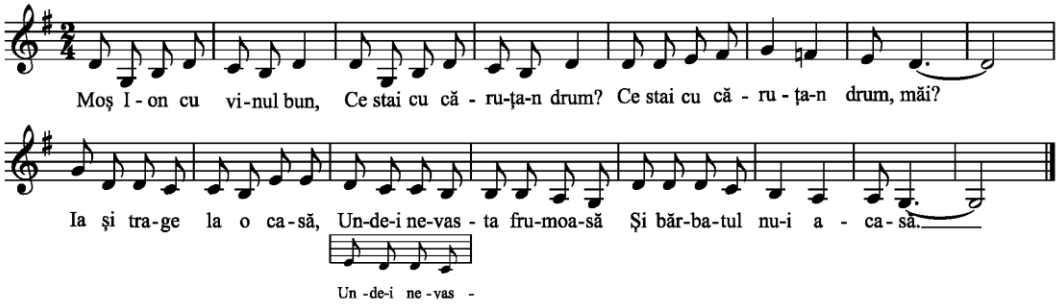

1. Moş Ion cu vinul bun,
   Ce stai cu căruţa-n drum? – 2 ori
   Ia şi trage la o casă,
   Unde-i nevasta frumoasă
   Şi bărbatul nu-i acasă.

2. Nevăstuica omului
   Şade-n vârful hornului. – 2 ori
   Şi cată posomorât
   Că i-i bărbatul urât. – 2 ori

3. Cioca-boca la fereastră,
   Ia dă drumul, bre nevasta – 2 ori.
   Ea în foc îşi mai punea,
   Pe iubit îl ascundea – 2 ori
   După sobă, sub saltea, măi.

7. M-a-nvățat un moș bătrân

Inf. Lupolova Nina, n. 1953
s. Tocmazeia, r. Grigoriopol
AF AMTAP 424. 4

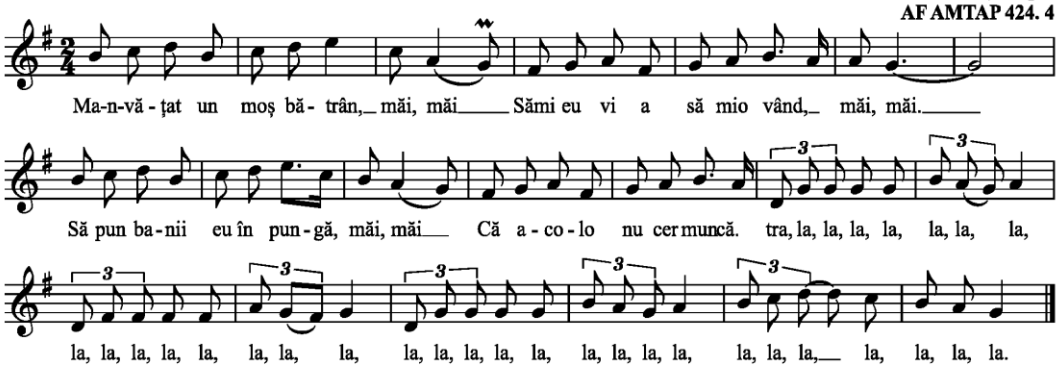

1. M-a-nvăţat un moş bătrân, măi, măi
Să-mi eu via să mi-o vând, măi.
Să pun banii eu în pungă,
Că acolo nu cer muncă,
La, la, la, la, la, la, la, la...

2. Eu la moşu' n-am cătat, măi, măi
Şi la vie am lucrat, măi, măi
Că şi eu nu-s numai una, măi, măi
Vreau să fiu în rând cu lumea.

3. Stăcănaş cu floricele, măi, măi
Ian închină, nănăşăle, măi, măi
Mă miram cine cinsteşte, măi, măi
Da el cumnăţălu-mi este.

4. Foaie verde ca mărarul, măi, măi
Tare-mi place gospodarul, măi, măi
Care-şi pune la iernat, măi
Vin şi pepeni la murat.

8. Când eram eu tinerică

Inf. Croitor Maria, n.1910
s. Tocmazeia, r. Tiraspol
AF AMTAP 431.2

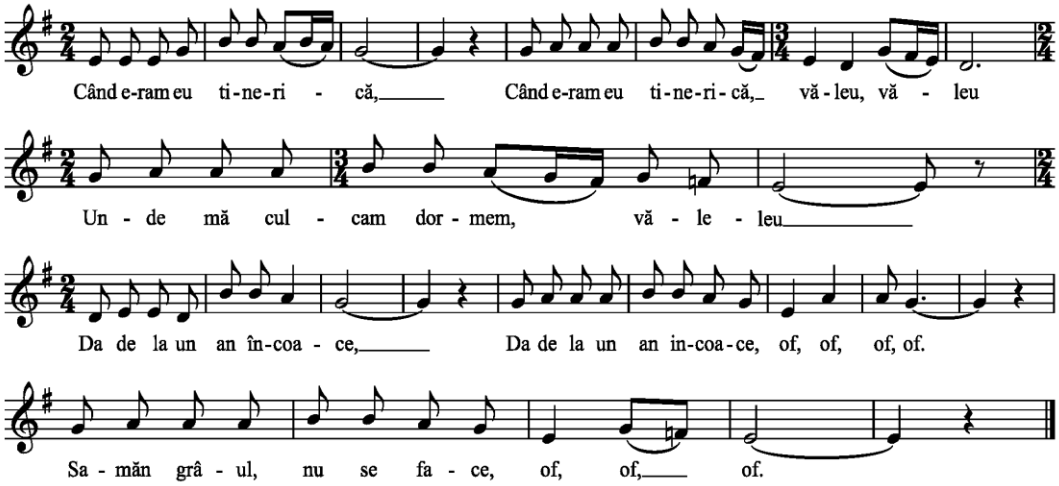

1. Când eram eu tinerică,
   Când eram eu tinerică, văleu, văleu
   Unde mă culcam dormem, văleleu

2. Da de la un an încoace,
   Da de la un an încoace, of, of, of, of
   Samăn grâul – nu sâ face, of, of, of

3. Am sămănat grâu curat, of
   Mi-o ieşit cu busuioc.
   Mi-o ieşit cu busuiocu.

4. Amar viaţă de trăit, măi
   Amar viaţă de trăit, of, of, of, of.

5. Când eram eu, of, odată
   Unde mă culcam dormeam
   Dar de când am bătrânit, măi
   Unde mă culcam dornem.

6. Dar amu unde mă culc, măi
   Nu mă mai pot scula
   M-o ajuns şi vremea me, măi - 2 ori
   Rău eu am bătrânit, măi

7. Când îi ghine de trăit, măi - 2 ori
   N- amu eu viaţă, măi

8. Eu am zis să mai trăiesc, măi
   Bătrâneţele mă-ajung, măi - 2 ori

9. Cucule de pe pădure - 2 ori
   Săcaţa-şi limba în gură
   Cum am rămas eu străină - 2 ori

9. La Nistru, la mărgioară

Inf. Cuzmici Stepanida, n. 1939
s. Teia, r. Tiraspol
AF AMTAP 432.3

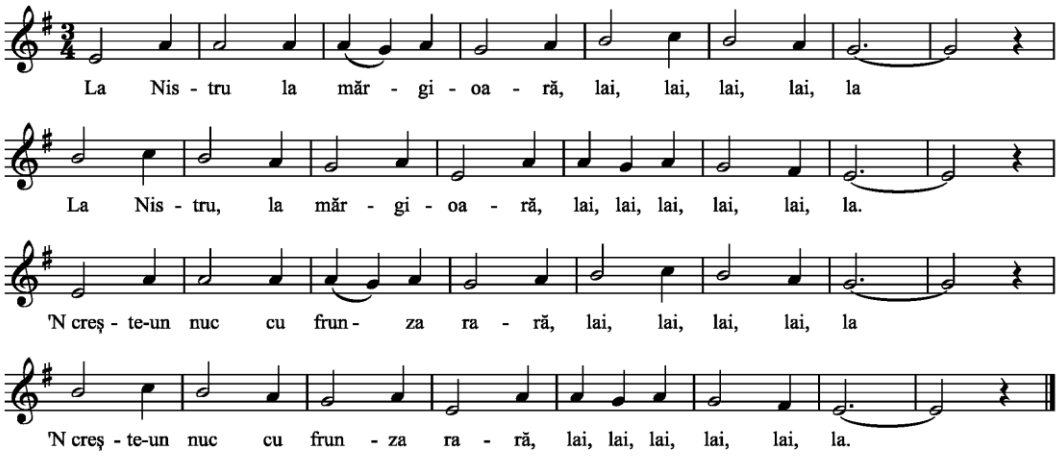

1. La Nistru, la mărgioară - 2 ori
2. ‘N creşte-un nuc cu frunza rară.- 2ori
3. ‘N creşte-un nuc cu frunza rară,- 2ori
4. Nu ştiu, rară ori amară, - 2 ori
5. Dar m-o ars la imimioară.- 2ori
6. *Ei*, Dar m-o ars la inimioară.- 2ori
7. Şi-ntre două rămurele - 2 ori
8. ‘mi cântă două păsărele. - 2 ori
9. Una-mi cântă – glas subţire
   Despre-a noastră despărţire.
10. Una-ni cântă – glas mai gros
    Despre-a nostru trai frumos.

10. Frunză verde răsărită

Inf. Leontieva Agafia, n. 1938,
s. Teia, r. Tiraspol
AF AMTAP 432.5

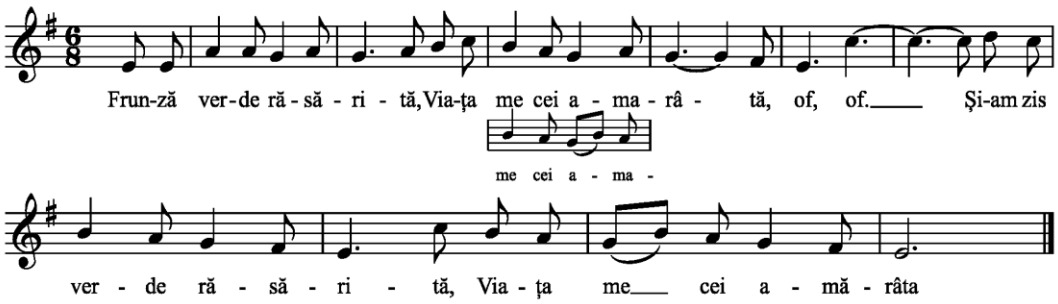

1. Frunză verde răsărită
Viaţa me cei amărâtă, of, of.
Şi-am zis verde răsărită,
Viaţa me cei amărâtă.

2. Neagră-i apa din pârău,
Dar mai negru-i traiul meu, of, of.
Neagră-i apa din pârău,
Dar mai negru-i traiul meu.

3. Negru-i, negru-i şi pătat
De părinţi m-am dipărtat, of, of.
Negru-i, negru-i şi pătat
De părinţi m-am dipărtat.

4. Tare-s plină eu de jale,
Ca Nistru de *chetrişeli*, of, of.
Tare-s plină eu de jale,
Ca Nistru de *chetrişeli*.

5. Tare-s plină şi de-amar,
Ca Nistru din mal în mal, of, of.
Tare-s plină şi de-amar,
Ca Nistru din mal în mal.

11. Spune-mi, bade, un-te duci

Inf. Cuzmici Stepanida, n.1939
s.Teia, r. Grigoriopol
AF AMTAP 432. 2

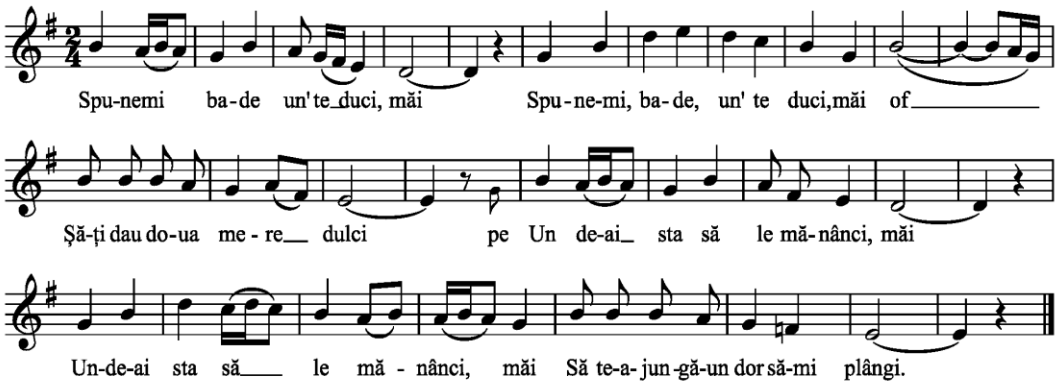

1. Spune-mi, bade, un-te duci, măi - 2 ori
   Să-ţi dau două mere dulci.
   Pe unde-ai sta, să le mănânci, măi.

2. Unde-ai sta să le mănânci, măi
   Să te-ajungă-un dor,să-mi plângi.
*şi,*Mult să nu-mi te *zăbăjeşti*, măi.

3. Mult să nu-mi te zăbăjeşti, of
   Şi-napoi să-mi te porneşti, măi
   Şi-napoi să-mi te porneşti, of,

4. *ai,* De te-i *zăbăji* o lună
   De te-i *zăbăji* o lună –
   Mă găseşti în câmp nebun'.

5. De te-i *zăbăji* un an,măi,
   De te-i *zăbăji* un an, măi
   Mă găseşti moartă-n divan

6. De te-i *zăbăji* mai mult, măi
   De t-i *zăbăji* mai mult, măi
   Mă găseşti moartă-n pământ.

7. Să-mi ici sapa şi lopata,
   Să-mi dai ţărna la o part ',
   Să-mi vezi faţa me curată,
   Care-o sărutai odat'.

12. Omul cât trăieşte

Inf. Chiriacova Feodora, n. 1919
s. Tocmazeia, r. Tiraspol
AF AMTAP 434.1

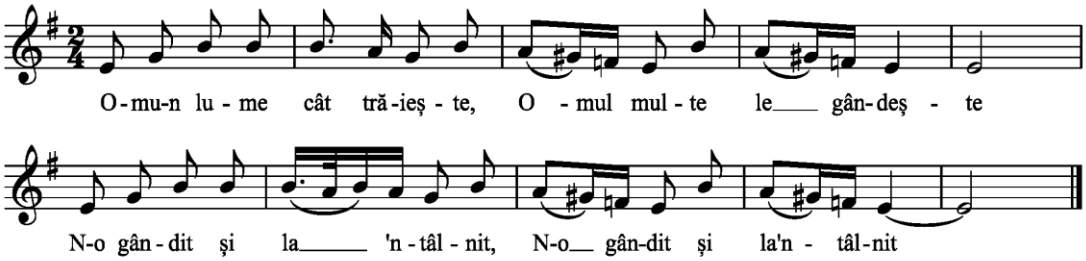

1. Omu-n lume cât trăieşte,
   Omul multe le gândeşte.

2. N-o gândit şi l-a-ntâlnit,
3. Asta-i moartea mânioasă.
4. Cu cuţite şi cu coasă/ coas'
5. Şi sâ dă la cap di masă
6. Şi-ni şeri suflet din oasî.
7. Eu mă rog sâ mă mai lasâ, las'
8. E zâşi câ m-a lăsa,
9. Da sufletu – ni-a lua.
10. Săriţi, fraţi, săriţi, surori
11. Şi mă-mpodobiţi cu flori
12. Di la cap pân-la picioare
13. Sâ vă pai tot o floari.

13. Fa femeie, fa femeie

Inf. Chiriacova Feodora, n. 1919
s. Tocmazeia, r. Tiraspol
AF AMTAP 434.2

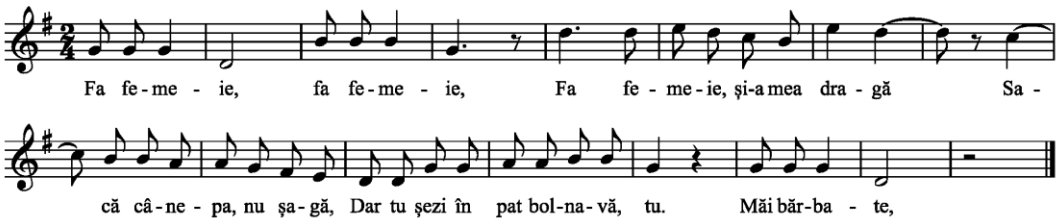

1. Fa femeie, fa femeie,
   Fa femeie, şi-a mea dragă,
   Sacă cânepa, nu şagă,
   Da tu şezi în pat bolnavă, tu.

2. Măi bărbate, măi bărbate,
   Ian ia coasa şi-o coseşte,
   Şi de val mai învăleşte,
   Şi de val mai învăleşte, tu

3. Fa femeie, fa femeie,
   Fa femeie şi-a mea dragă,
   Sacă cânepa, nu şagă,
   Da tu şezi în pat bolnavă, tu.

4. Măi bărbati, măi bărbati,
   Taci c-om da un pud de brânză
   Şi-om lua un val di pânză,
   Şi-om lua un val di pânză, pânză tu.

5. Fa femeie, fa femeie,
   Fa femeie şi-a mea dragă,
   Sacă cânepa, nu şagă,
   Da tu şezi în pat bolnavă, tu.

6. Măi bărbate, măi bărbate,
   Dacă vrei să ai muiere,
   Dacă vrei să ai muiere –
   Apoi taci şi nu mai cere.

14. Cucuşor cu pană mură

Inf. o femeie
s. Podoima, r. Camenca
AF AMTAP 472.4

Poco rubato

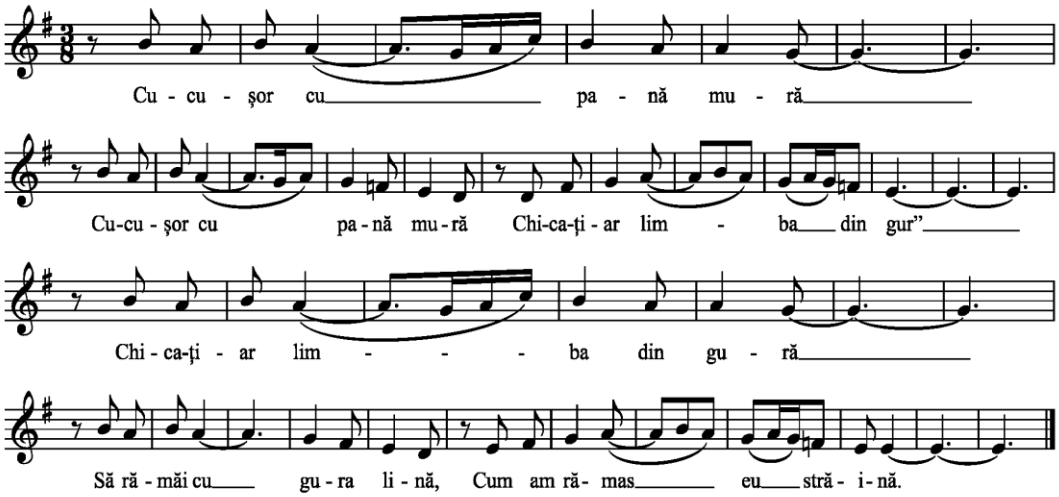

1. Cucuşor cu pană mură – 2 ori
   Chicaţi-ar limba din gură.– 2 ori
   Să-ţi rămâi cu gura lină,
   Cum am rămas eu străină.

2. Di străină şi-am rămas, măi – 2 ori
   Parcă-s neagră pe obraz.
   Neagră, neagră şi pătată – 2 ori
   Di la părinţi dipărtată.

3. De la părinţi, de la surori, măi – 2 ori
   Cân’ mă-ajunge câte-un dor – 2 ori
   Parcă-aş be otravă si-ni mor, măi.

4. Şi-ni mai stau, şi-ni mai gândesc, măi – 2 ori
   De ce eu s’mă otrăjesc, măi? – 2 ori
   Sufletu să-ni prăpădesc, măi. – 2 ori
   C-aşa e viaţa omului, măi – 2 ori
   Ca şi frunza codrului, măi. – 2 ori

15. Pe casa lui Vasilică

Inf. o femeie
s. Podoima, r. Camenca
AF AMTAP 473.3

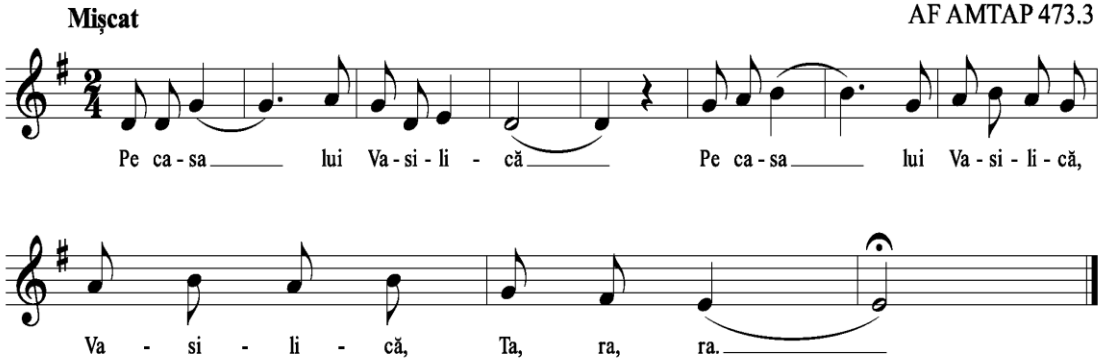

1. Pe casa lui Vasilică – 2 ori,
   Şai, lai, lai

2. Cresc doi pui di rândunică.
3. Unu zboară şi să duşi
4. Unu-ni rămâni şi sâ plânji.
5. Taci, fraţiorule, nu mai plânji,
6. Câ ne-om duşi la măicuţa,
7. La măicuţa la mormânt, măi
8. Şi-om spune măicuţei aşa, măi
9. Tătuţa ne-o lepădat, măi
10. Şi-mblăm noi sat di la sat, măi
11. Şi şerem noi di mâncat, măi
12. Taceţi, taceţi, dragii mamei,
13. Câ mama va lua, măi, va lua.

16. La râpa cu tufele

Inf. o femeie
s. Podoima, r. Camenca
AF AMTAP 473.4

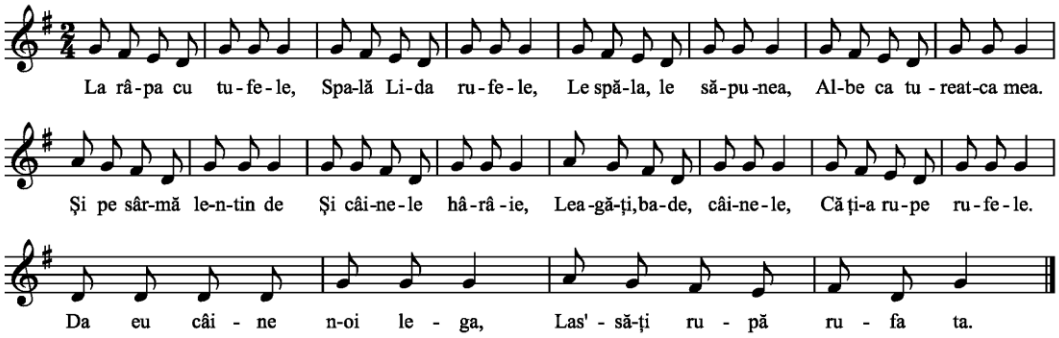

1. La râpa cu tufele
   Spală Lida rufele.

2. Le spăla, le săpune
   Albe ca *tureatca* me.

3. Și pe sârmă le-ntinde
   Și câinele hârâie.

4. Leagă-ți, bade, câinele,
   Că ți-a rupe rufile.

5. Da eu câine n-oi lega,
   Las'să-ți rupă rufa ta.

17. Azi îi luni, dar mâine-i marți

Inf. o femeie
s. Podoima, r. Camenca
AF AMTAP 473. 6

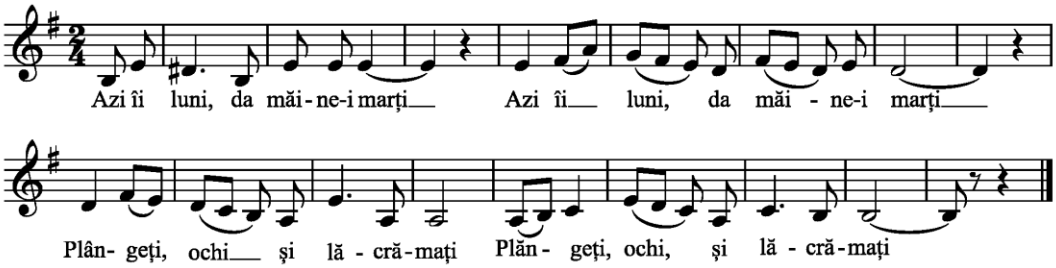

1. Azi îi luni, da mâine-i marţi – 2 ori
   Plângeţi, ochi, şi lăcrămaţi, – 2 ori

2. Dar nu-i vina ochilor,
   Da-i vina părinţilor.

3. C-o băut ş-o ospătat,
   Da' n-o ştiut cui m-o dat.

4. Da' m-o dat bogatului.
   Ş-am fost argata salutui.

18. Frunzişoară de pe vânt

Inf. o femeie
s. Podoima, r. Camenca
AF AMTAP 474.1

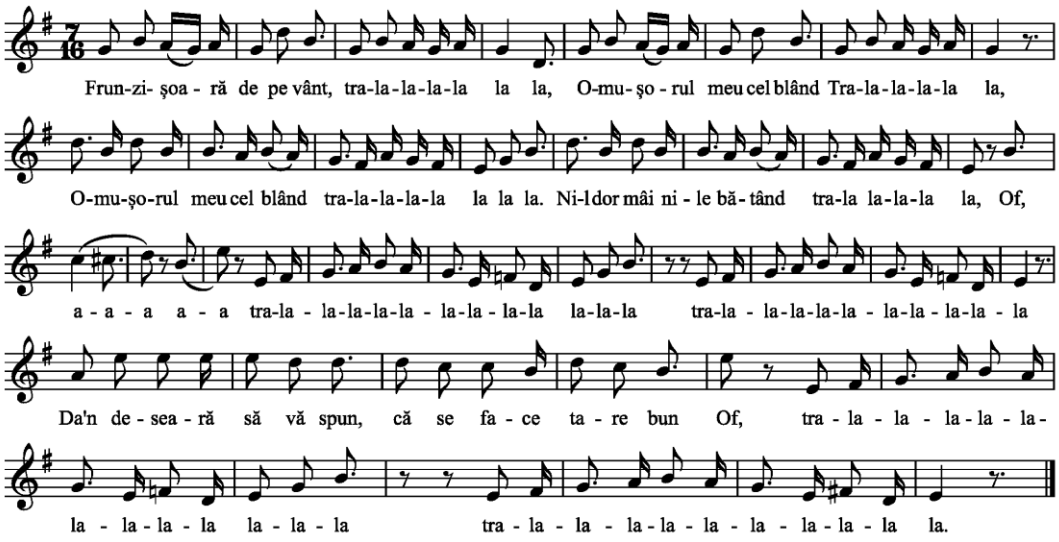

1. Frunzişoară de pe vânt,
   Tra, la, la, la, la, la, la.
   Omuşorul meu cel blând.
   Tra, la, la, la, la, la, la.

2. Omuşorul meu cel bland
   Mi-l dor mâinile bătând.

3. Da-n deseară, să vă spun,
   Că să face tare bun.

19. Frunză verde răsărită

Inf. o femeie
s. Podoima, r. Camenca
AF AMTAP 475,4

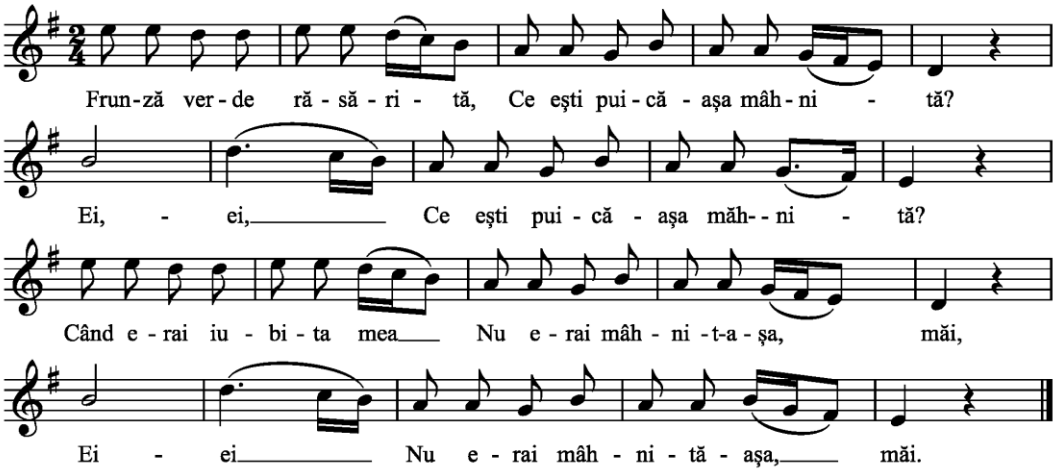

1. Frunză verde răsărită,
   Ce eşti puic-aşa mâhnită?
   Ei, ei, ce eşti puic-aşa mâhnită?

2. Când erai iubita mea
   Nu erai mâhnit-aşa, măi,
   Ei, ei, nu erai, mâhnit-aşa,măi

3. Dar de când te-ai măritat
   Plâng şi plâng eu câte-o dat' măi,
   Ei, ei, plângi şi plângi eu când te cat.

4. Decât măritat-am stat
   Nu ne-ar fi nici un bănat, măi,
   Ei,ei, nu ne-ar fi nici un bănat, măi

5. Da aşa a treia casă,
   Când îl văd – inima-i arsă,
   Ei, ei, când îl văd – inima-i arsă.

6. Când îl văd eu la fântână
   Eu jălesc o săptămână,
   Ei, ei, eu jălesc o săptămână.

20. Of, amar și-n gre durere

Inf. Vasiliță Nadejda, n.1918
s. Doroțcaia, r. Dubăsari
AF AMTAP 813.1

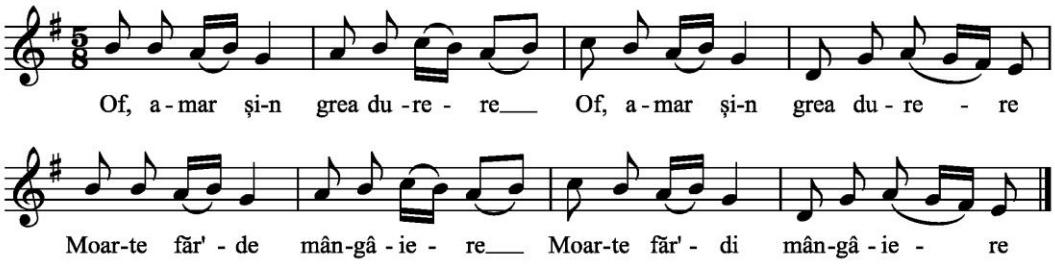

1. Of amar și-n grea durere – 2 ori
   Moarte făr-de mângâiere – 2 ori

2. Vine moartea mânioasă
   Să mă scoată azi din casă
   Cu cuțite și cu coasă – 2 ori.

3. Eu mă rog să mă mai lasă
   Dar e zice că nu-i pasă – 2 ori
   Că-i de Dumnezeu trimasă.

21. Nu mă blăstăma, măicuță

Inf. Georgieva Maria, n.1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 813.3

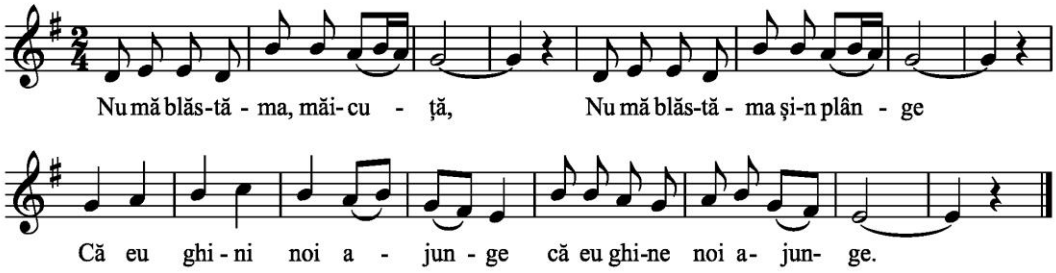

1. Nu mă blăstăma, măicuță
Nu mă blăstăma şi-n plânge,
Că eu ghini noi ajunge. – 2 ori

2. Că m-ai blestemat şi lunea
De-am rămas şi-încunjur lumea
Că m-ai blestemat la soare
De n-am zi de sărbătoare.

3. Când îi ziua de hodină,
Îmi şterg puşca de rugină.
Şi de puşcă mă mai las, măi
Multe lăcrămioare vărs, măi.

4. Pot să-mi fac cu o fântână – 2 ori
Fântână cu trei izvoare
Să beie duşmanu să-mi moară.

5. Să beie şi duşmanca mea, măi
Cum ne-o stricat casa mea, măi.

22. De n-ai şti tu, măi bădiţă

Inf. Georgieva Maria, a.1911
s. Doroţcaia, r. Dubăsari
AF AMTAP, 813. 4

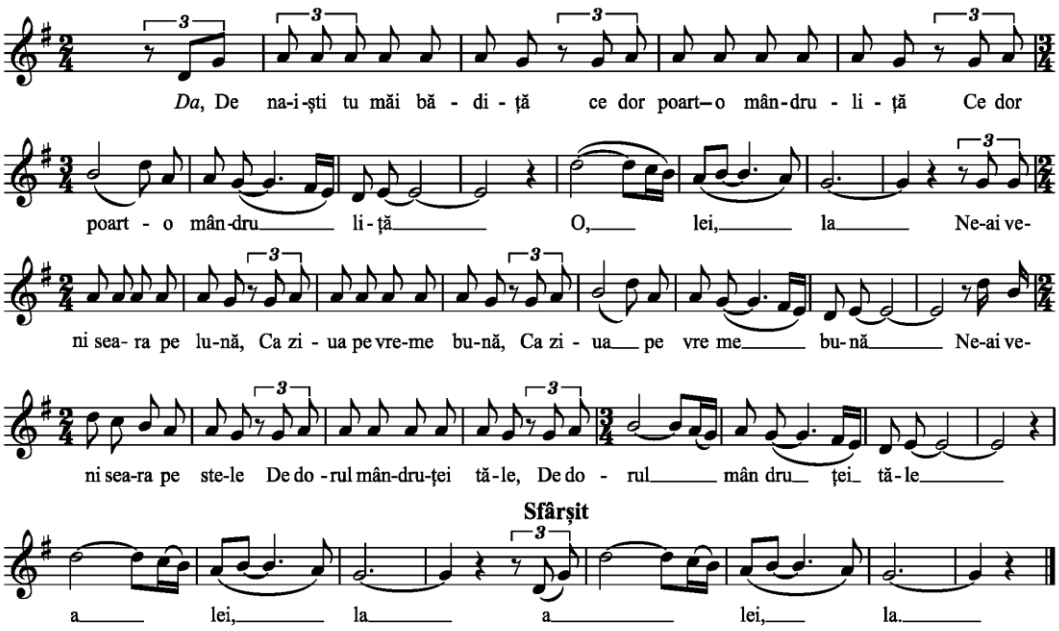

1. *da,* De n-ai şti tu, măi bădiţă
Ce dor poart-o mândruliţă
Ce dor poart-o mândruliţă
O...,lei....., la
N-ai veni seara pe lună
Ca ziua pe vreme bună
Ca ziua pe vreme bună.
N-ai veni seara pe stele
De dorul mândruţei tăle
De dorul mîndruţei tăle
Ă....., lei....., la.....

2. Da să-mi vii, badeo, să-mi vii
Pe cărarea care-o ştii
Pe cărarea care-o ai,
Tu pe-aici să nu-mi mai stai.

23. Foaie verde alunică

Inf. Georgieva Maria, n.1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 813.5

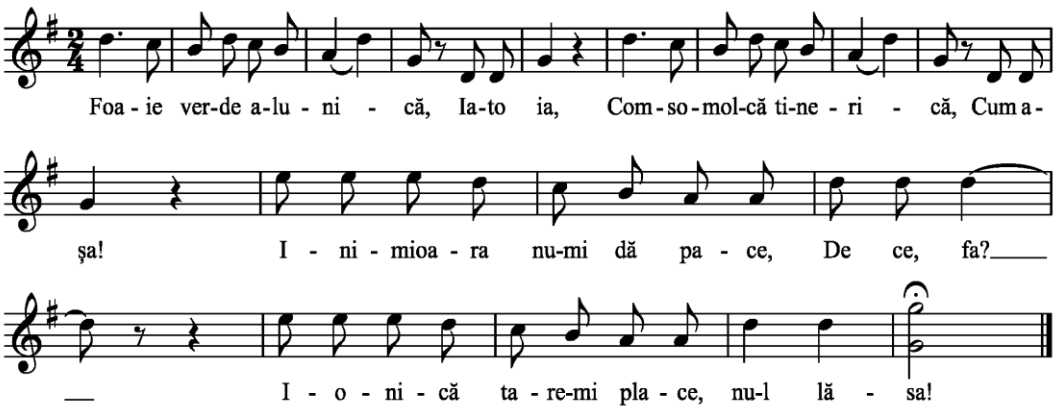

1. Foae verde alunică,- iato, ia!
Comsomolca tinerică, - cum aşa?
Inimioara nu-mi dă pace, - de ce fa?
Ionică tare-mi place - iat-aşa!

2. Leg eu snopii pe sudoare, ei, ce fa?
Că-n sirenele ogoare, da, da, da!
Albioare frumuşele, iată, ia!
Comsomolce tinerele, chiar aşa!

3. Nu mă lasă din căsuţă – cine fa?
Ştii, măi tată şi măicuţa – chiar aşa?
Azi la vie şi-n grădina – ia mai ia!
Mâini voi fi eu la uzină – chiar aşa!

24. Bate vântul vălurele

Inf. Georgieva Maria, n.1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 813.9

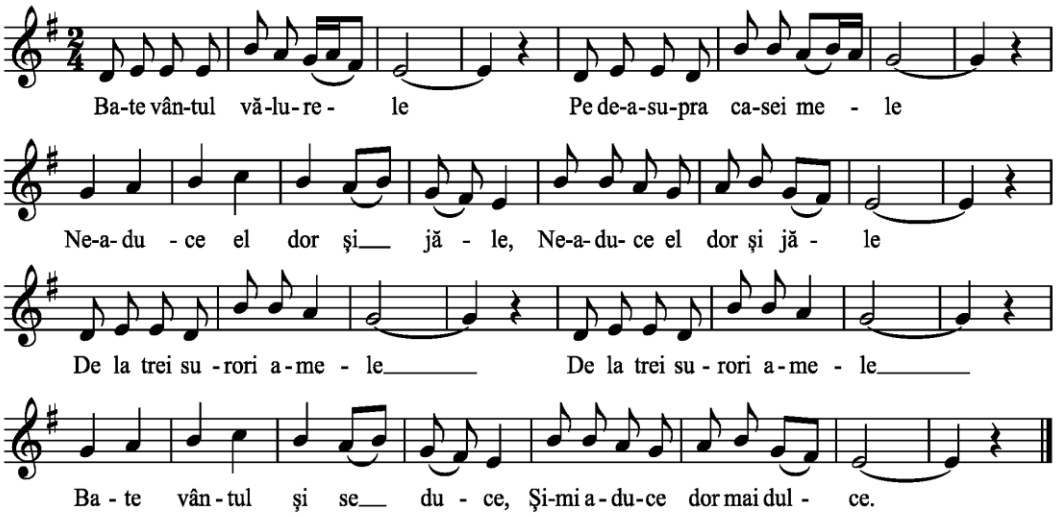

1. Bate vântul vălurele,
   Pe de-asupra casei mele,
   Ne-aduce el dor şi jăle
   Ne-aduce el dor şi jăle.

2. De la trei surori a mele,
   De la trei surori a mele.
   Bate vântul şi se duce,
   Şi-mi aduce dor mai dulce.

3. Da de-a fi şi nori străini, măi
   Da de-a fi şi nori străini, măi
   La surori n-ar mai veni măi,
   La surori n-ar mai veni măi.

4. Că de ne-i şti tu, măicuţă,
   Surioara cei drăguţă,
   Surioara cei drăguţă,
   Ne-o plecat în altă ţară.

5. Să-mi mai ducă dor şi-amarî
   Măicuţă – am petrecut eu, măi
   Ne-am petrecut amarul meu, măi.

6. Şi mai vine vremea-amu, măi
   Să-mi petrec amarul dor, măi
   Tot amar şi ră dureri
   Moarte făr-de mângâiere.

7. Că-mi petrec amar şi jăle,
   Că-mi petrec amar şi jăle,
   Moarte făr-de mângâiere,
   Moarte făr-de mângâiere.

25. La copac, la stejărel

Inf. Gheorgieva Maria, n. 1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 813.9

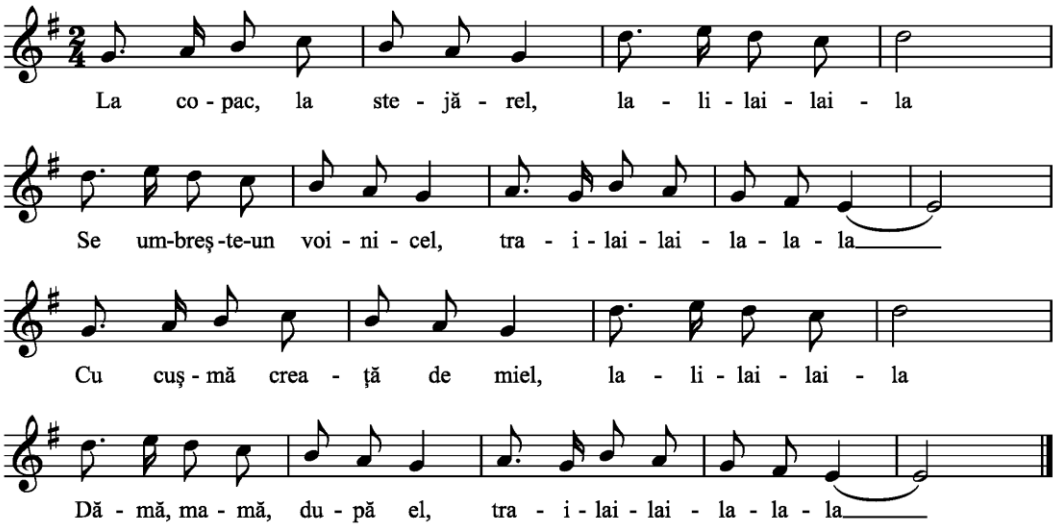

1. La copac, la stejărel, şai, li, lai, la, la, la, la.
Se umbreşte-un voinicel, şai, li, lai, lai, la, la, la.
Cu cuşmă creaţă de miel, şai,li, lai, la, la, la, la.
Dă-mă, mamă, după el, şai, li, lai, lai, la, la, la.

2. Draga mamei, nu te duce
'Că el îţi dă guriţă dulce
Măcar dămi-o cu zăhar,
Că ni-a fi traiul cu-amar.

3. De cu-amar şi cu mult greu
Că-şi de-a fi traiul c-am rău
Oi şti, maică, numai eu
Oi şti, maică, numai eu.

26. Măi, ce-i vesăl în colhoz

Inf. Georgieva Maria, n.1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
F.A.AMTAP 814.1

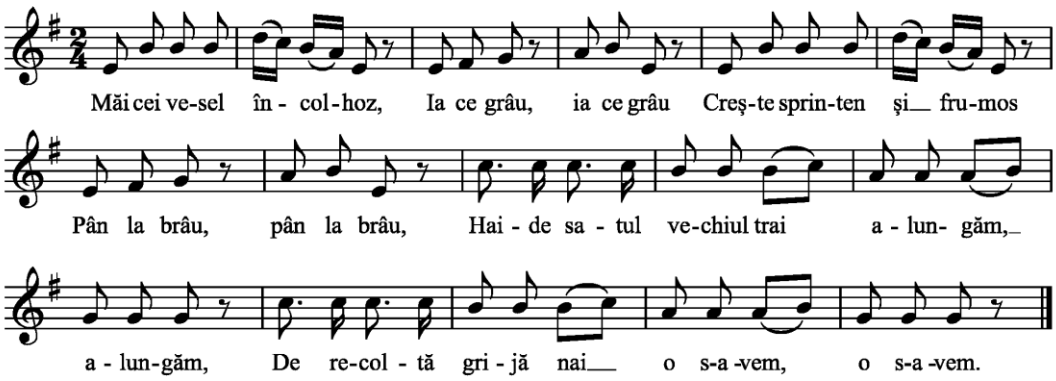

1. Măi ce-i vesel în colhoz
Ia ce grâu, ia ce grâu
Creşte sprinten şi frumos ,
Pân la brâu, pân la brâu.

2. Haide, satul vechiul trai,
Alungăm, alungăm,
De recoltă, grijă n-ai,
O s-avem, o s-avem.

3. După roadă nu scânci,
Leanco fa, Leanco fa,
Că-s cu tractorul, de ea
Te-oi uita, te-oi uita.

4. Se întind ogoarele,
Nesfârşit, nesfârşit,
Trec şi trec tractoarele,
Neoprit, neoprit.

5. Masele cu voinicei,
Se măresc, se măresc,
Steagurile ne-mpăcat,
Nimicesc, nimicesc.

6. Haide, satul vechiul trai,
Alungăm, alungăm,
Şi recoltă, grijă n-ai,
O s-avem, o s-avem.

27. Nistre, Nistre, malul tău

Inf. Gheorghieva Maria, n.1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 814.3

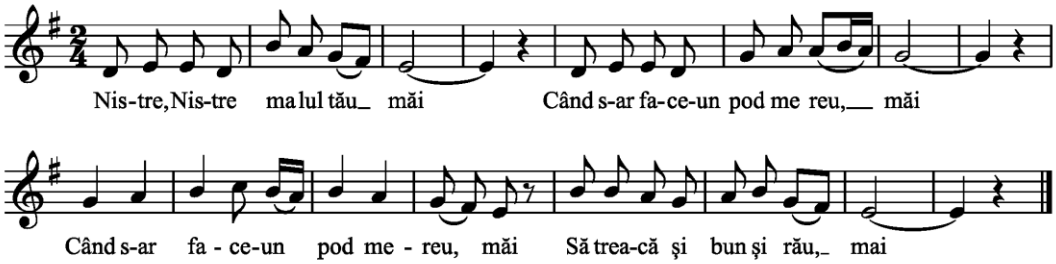

1. Nistre, Nistre malul tău, măi
Când s-ar face-un pod mereu, măi
Când s-ar face-un pod mereu, măi
Să treacă şi bun şi rău, măi

2. Să treacă şi bun şi rău, măi
Să treacă ş-un frate-a meu, măi
Nestri, Nestri, apă rece,
M-am jiurat că nu te-oi trece.

3. Te-am trecut pe jiumătat,e
Ni s-o dat luntrea pe-o parte,
Da maica n-o dat înot, măi
O gândit că eu îs mort, măi.

4. Stăi, Nestre, nu mă-neca, măi
Stăi, Nestre, nu mă-neca, măi
Că n-ai bani să mă plăteşti, măi
Da niş'glas să mă boşeşti, măi.

5. Că n-ai bani să mă plăteşti, măi
Da niş' glas să mă boşeşti, măi
Nu-i pop' s'mă prohodeascî,
Niş' măicuţî s'mă boşeascî.
Nu-i pop s' mă prohodeascî,
Niş măicuţî s' mă boşeascî.

28. Nu mă da, măicuță

Inf. Gheorghieva Maria, n.1911
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 814.6

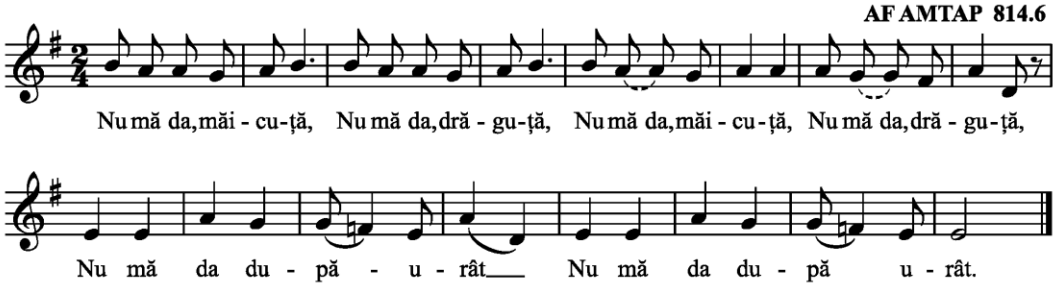

1. Nu mă da, măicuță,
   Nu mă da, drăguță,
   Nu mă da, măicuță,
   Nu ma da, drăguță,
   Nu mă da după urât,
   Nu mă da după urât.

2. Că urâtu cât trăieşte
   Numa-n pod hodorogeşte,
   Numa-n pod hodorogeşti.
   Du-te, măi măicuță,
   Fata nu-i drăguță
   Du-te măi măicuță,

3. Datu-mă, măicuță,
   Datu-mă, drăguță,
   Dă-mă, mamă, dupa drag,
   Că şi-n *pământ* ți-a fi larg.

4. Dă-mă, mamă, dă-mă, dragă
   Pe mine după plugar,
   Că plugaru cât trăieşte,
   El ară şi boroneşte.

5. El ară şi boroneşte,
   Toată pasărea hrăneşte,
   Toată pasărea hrăneşte,
   Şi pe mine mă iubeşte.

29. Disdedimineaţă eu te-am adăpat

Inf. Grigoriev Boris, n.1948
s. Mălăieşti, r. Grigoriopol
AF AMTAP 814.7

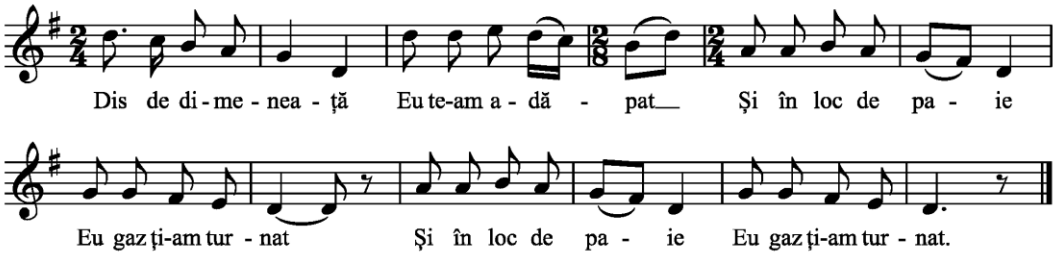

1. Disdedimineaţă eu te-am adăpat
Şi în loc de paie, eu gaz ţi-am turnat
Şi în loc de paie, eu gaz ţi-am turnat.

2. Haide, bălănele, tractore bălan,
Că întâia oara, am ieşit pe lan,
Că întâia oară, am ieşit pe lan.

30. Ia-mi, tătucă, papucei

Inf. Savinova Valentina
r. Criuleni
AF AMTAP 815.2

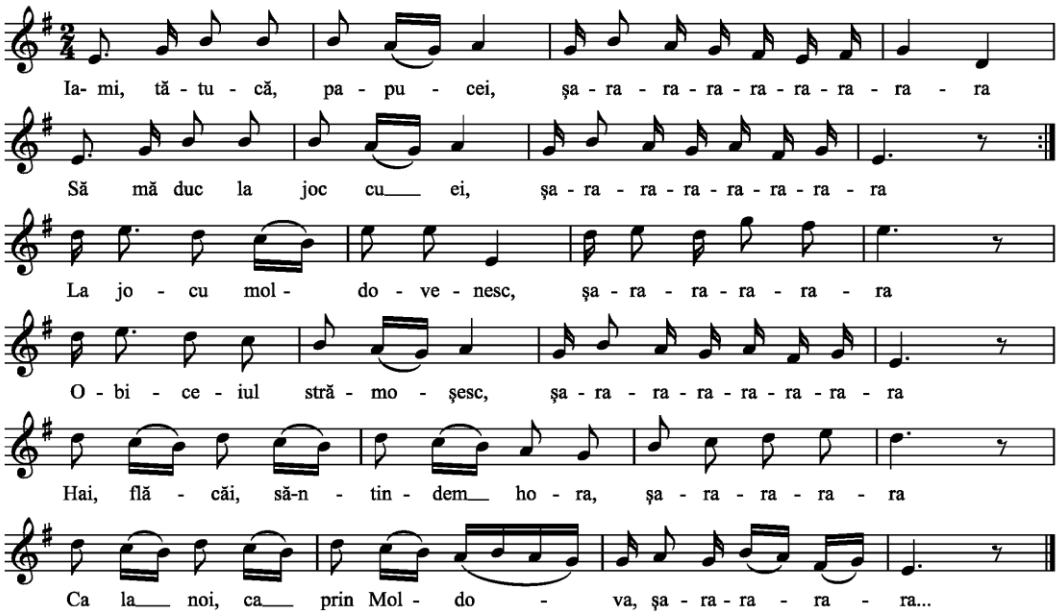

1. Ia-mi', tătucă, papucei, şa-ra-ra-ra…
   Să mă duc la joc cu ei, şa-ra-ra-ra…

2. La jocu' moldovenesc, şa-ra-ra-ra…
   Obiceiul strămoşesc, şa-ra-ra-ra…

3. Hai, flăcăi, să-ntindem hora, şa-ra-ra-ra…
   Ca la noi, ca prin Moldova, şa-ra-ra-ra…

4. Ş-ai să vezi cum oi juca, şa-ra-ra-ra…
   Cu flăcăi de sama mea, şa-ra-ra-ra…

5. Trei-nainte, doi mărunţi, şa-ra-ra-ra…
   Cu papucii noi-nouţi, şa-ra-ra-ra…

6. Hai, flăcăi, să-ntindem hora, şa-ra-ra-ra…
   Ca la noi, ca prin Moldova, şa-ra-ra-ra…

7. C-aşa mama m-o-nvăţat, şa-ra-ra-ra…
   Să mă duc la horă-n sat, şa-ra-ra-ra…

8. În mijlocui jocului, şa-ra-ra-ra…
   Şă fiu dragă badiului, şa-ra-ra-ra…

9. Hai, flăcăi, să-ntindem hora, şa-ra-ra-ra…
   Ca la noi, ca prin Moldova, şa-ra-ra-ra…

31. Cincisprezece surioare

Inf. Savinova Valentina
r. Criuleni
AF AMTAP 815.1

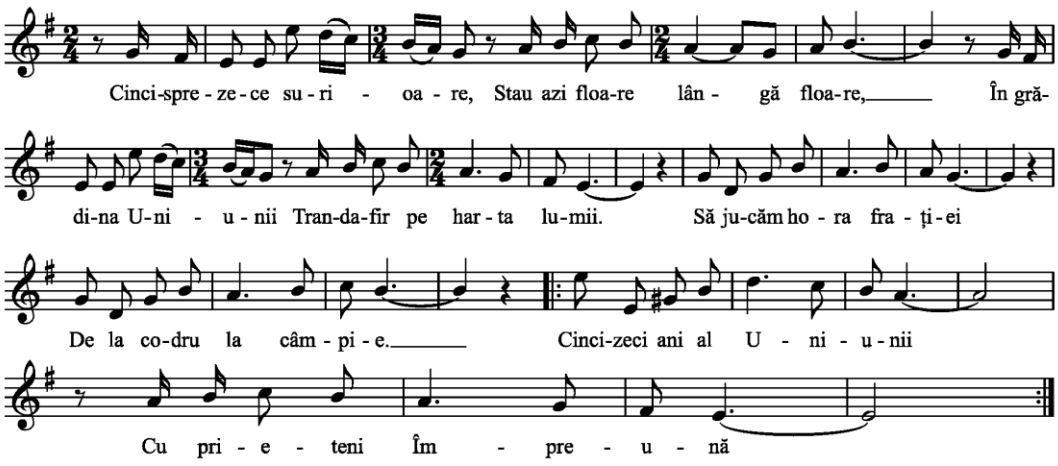

1. Cincisprezece surioare,
Stau azi floare lângă floare,
În grădina Uniunii –
Trandafir pe harta lumii.

2. Să jucămhorafrăţiei
De la codru la câmpie.
Cincizeci ani ai Uniunii
Cu prietenii-mpreună.

3. De la răsărit lucoare
Ne luceşte ca o zare,
Peste glia mea bogată,
Peste viaţa-mbelşugată.

4. Peste văile nistrene,
Peste sate podgorene,
Luminează ca un soare
A cincizecea primăvară.

5. Plai de basme şi de hore
Ţărişoara mea, Moldovă,
Eşti livadă-mpodobită
Patriei nemărginite.

6. Ai şi vinuri, ai şi pâine,
Ai şi cântece bătrâne.
Oameni harnici, mândre multe
Şi prieteni mii şi sute

7. Eşti a ţării casă mare,
Vinul spumegă-n pahare,
Vă poftim de sărbătoare
Să veniţi, surori-popoare.

8. Să jucăm hora frăţiei
De la codru la câmpie.
Cincizeci ani ai Uniunii
Cu prietenii-mpreună.

32. Ş-am zis verde bob de rouă

Inf. Robceag Gavriil, n.1912
şi Şerbu Mihai, n.1910
r. Criuleni
AF AMTAP 815.4

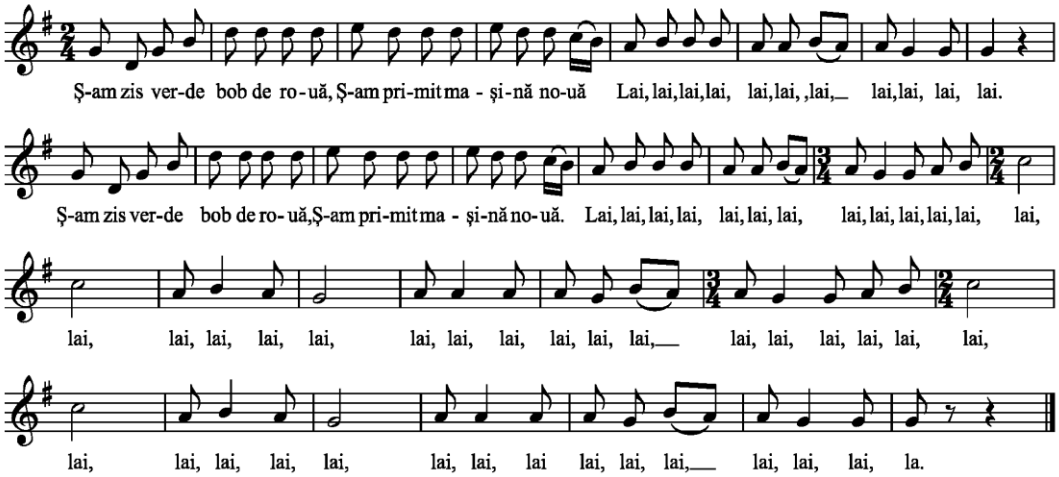

1. Ş-am zis verde bob de rouă,
   Ş-am primit maşină nouă.
   Lai, lai, la.

2. Măicuţa mi-o dat un sfat
   Să nu-mi eu şofer bărbat.
   Lai, lai, la.

3. Zică maică-mea ce-a vrea,
   Şofer eu tot mi-oi lua.
   Lai, lai, la.

4. Când el vine şi se duce
   Atunci dragostea-i mai dulce
   Lai, lai, la.

5. Când se duce el departe
   I-oi spăla hainele toati
   Lai, lai la.

33. Ş-am zis verde foi ca una

Inf. Robceag Gavriil, n.1912
şi Şerbu Mihai, n.1910
r. Criuleni
AF AMTAP 815.5

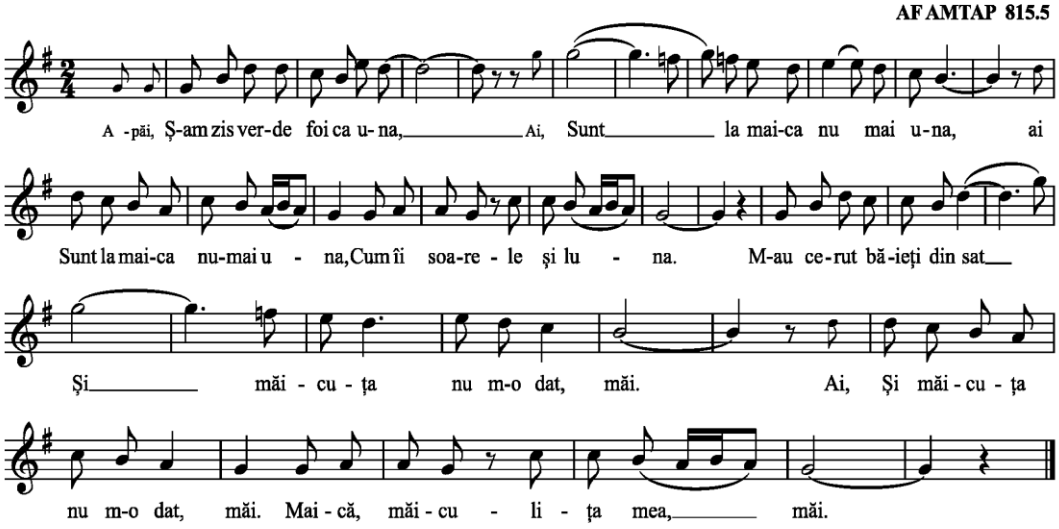

1. *Apăi*, Ş-am zis verde foi ca una,
   Ai, Sunt la maica numai una,
   Cum îi soarele şi luna.

2. M-au cerut băieţi din sat,
   Şi măicuţa nu m-o dat, măi.
   Ai, Şi măicuţa nu m-o dat, măi.

3. Maică, măiculiţa mea, măi.
   A venit unu din lume,
   Nevăzut, necunoscut, măi.

4. *Ai*, Şi măiculiţei i-a plăcut, măi.
   Şi măiculiţei i-a plăcut, măi.
   N-a trecut un an de zile,

5. *Ai,* Vine maica pe la mine,
   Ai, Şi mă-ntreabă de mi-i bine.
   Şi mă-ntreabă de mi-i bine.

6. *Hai,* De mi-i bine, de mi-i rău,
   Ştie unul Dumnezeu, măi.
   Ai, Ştie unul Dumnezeu, măi.
   Maică, măiculiţa mea, măi.

34. Rătăcesc pe căi străine

Inf. Şerbu Mihai, n.1910
r. Criuleni
AF AMTAP 815.6

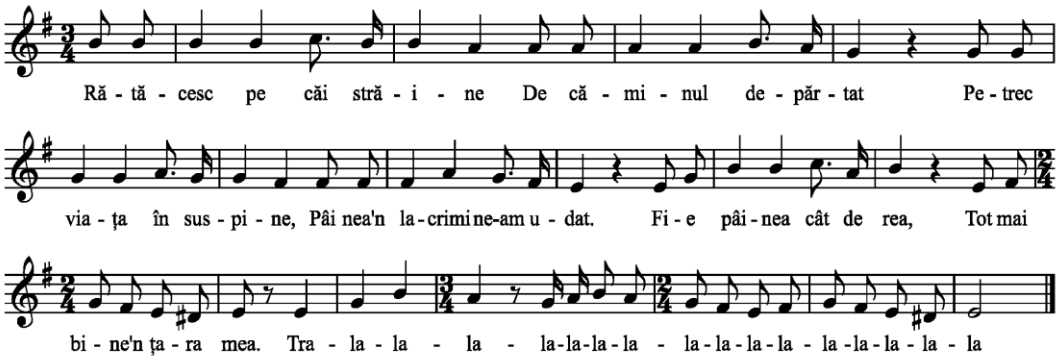

1. Rătăcesc pe căi străine,
   De căminul depărtat.
   Petrec viaţa în suspine,
   Pâinea-n lacrimi ne-am udat.
   Fie pâinea cât de rea,
   Tot mai bine-n ţara mea.
   Tra la la la la la la.

2. Vezi o culme muntenească,
   Unde laptele l-am supt –
   Este casa părintească
   Care-n viaţă n-am s-o uit
   Fie pâinea cât de rea,
   Tot mai bine-n ţara mea.
   Tra la la la la la la.

35. Du-te, neică, să te tot duci

Inf. Şerbu Mihai, n.1910
r. Criuleni
AF AMTAP 815.7

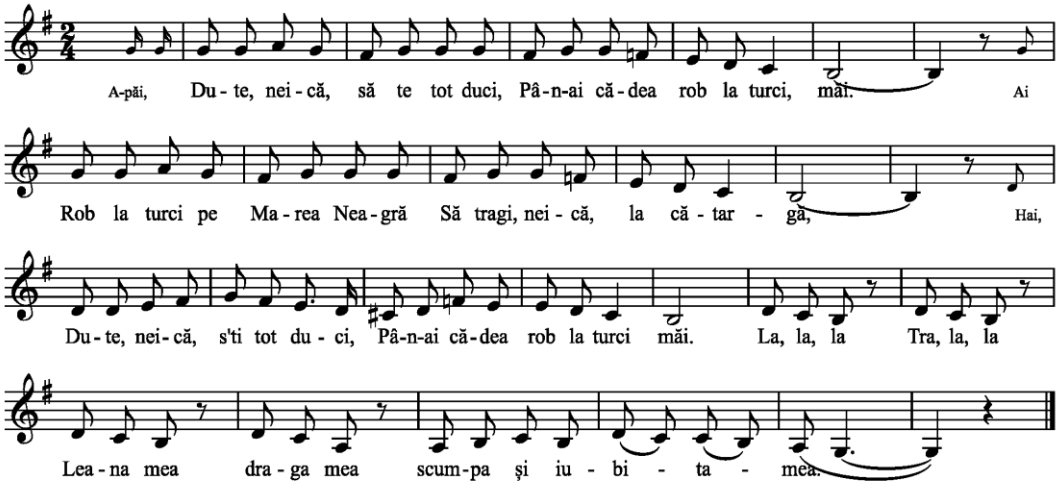

1. *Apăi,* Du-te, neică, să te tot duci,
Pân-ai cădea rob la turci, măi.
Hai, Du-te, neică, s'ti tot duci,
Pân-ai cădea rob la turci, măi.
Rob la turci pe Marea Neagră.
Să tragi, neică, la cătargă,
Leana mea, draga mea,
Scumpă şi iubita mea.

3. *Hai,* Şi tu mie, şi eu ţie,
Într-o grădină cu vie.
Leana mea, draga mea,
Scumpă şi iubita mea.

36. Totdeauna, totdeauna

Inf. Rapceac Grigore Nistor, n. 1912
or. Criuleni
AF AMTAP 815.10

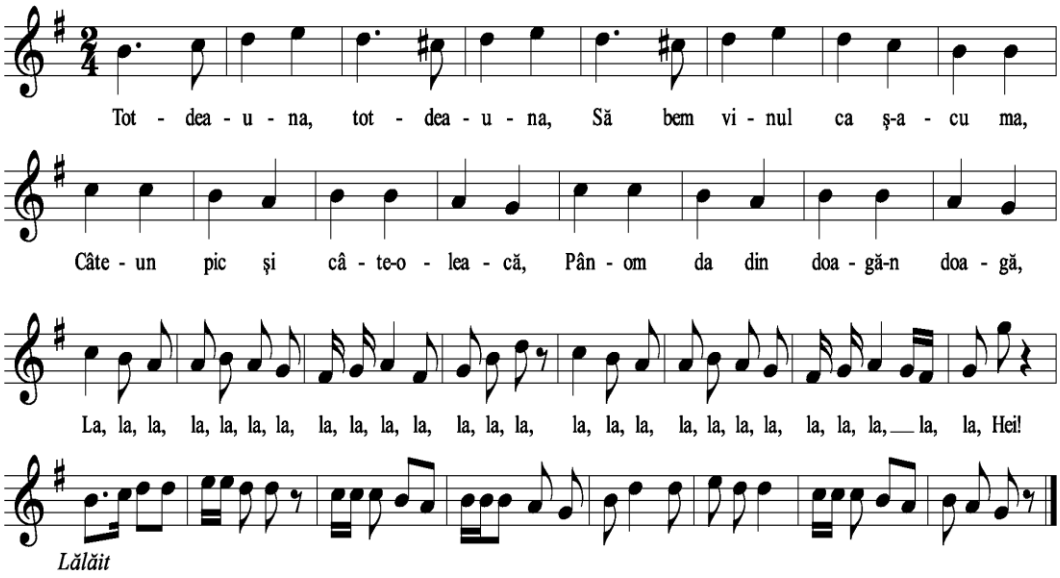

Totdeauna, totdeauna,
Să bem vinul ca ş-acuma,
Câte-un pic şi câte-oleacă,
Pân-om da din doagă-n doagă.

37. Nistrule, cu apă rece

Inf. Andrievscaia Anastasia, n.1914
s. Cosăuți, r. Soroca
AF AMTAP 1121.2

Moderato

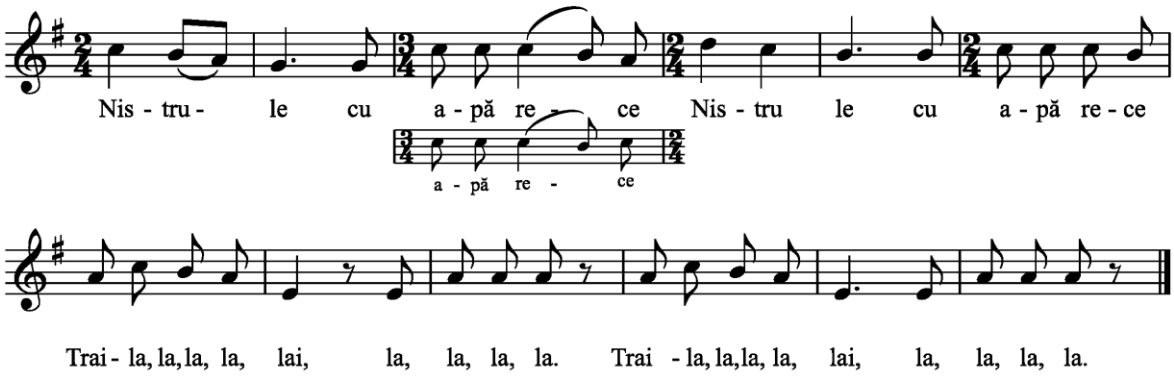

1. Nistrule, cu apă rece – 2 ori
   Tai, la, la, la, la, lai, la, la, la, la. – 2 ori

2. M-am jurat că nu te-oi trece
3. Te-am trecut pe jumătate
4. Mi s-a-ntors barca pe-o parte
5. 'Ncet, încet, să nu mă-neci
6. Că n-ai bani să mă plătești
7. Dar nici flori să mă-floreşti
8. Şi nici glas să mă boceşti.

38. Poloboace

Inf. Andrievscaia Anastasia, n.1914
s. Cosăuți, r. Soroca
AF AMTAP 1123.2

Allegretto

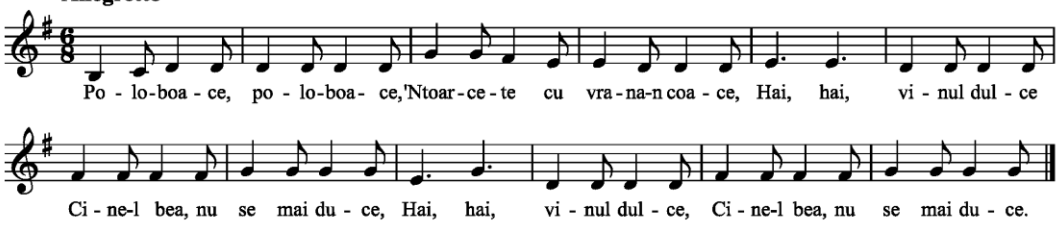

1. Poloboace, poloboace,
   ' Ntoarce-te cu vrana-ncoace.
   Hai,hai, vinul dulce
   Cine-l bea, nu se mai duce,
   Hai, hai, vinul dulce
   Cine-l bea, nu se mai duce.

2. Decăt burta s-putrezească
   Mai bine vinul să plesnească.

3. Căci burta o mai cârpești,
   Dar vinul nu-l mai găsești.

39. Într-o sâmbătă-ndeseară

Inf. Cristal Haritina, n.1932
s. Cosăuți, r.Soroca
AF AMTAP 1125.2

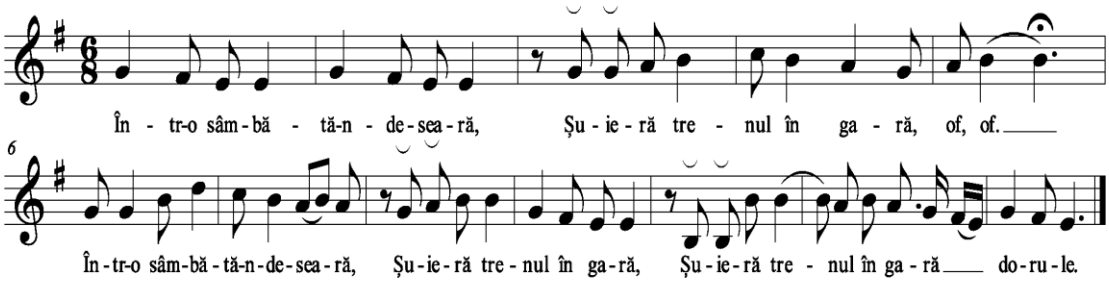

1.Într-o sâmbătă'n deseară
Șuieră trenul la gară, of, of.
Într-o sâmbătă'n deseară,
Șuieră trenul la gară,
Șuieră trenul la gară
Măi dorule.

2. El nu șuieră să steie
Dar șuieră să mă ieie, of, of.

3. Trenule, măria ta
Eu te rog, nu mă lua, of, of.

4. Eu te rog, nu mă lua,
Că-mi rămâne mândruța grea, of, of.

5. Au trecut trei luni de zile
Iaca și-o scrisoare-mi vine, of, of.

6. Scrisoare-i de la măicuța,
Că-mi se mărită mândruța, of, of.

7. Eu scrisoarea când citeam,
Căpitanul ușa-mi deschidea, of, of.

8. Însă comendașul bun,
Mi-a făcut foaia de drum, of, of.

9. Coborând din deal în vale,
Mi-a ieșit mândruța-n cale, of, of.

10. De ce vii, puișor, acasă
Ai aflat că sunt mireasă of, of.

11. Dar nici bine nu-mi pre pare,
Numai inima mă doare, of, of.

12. Numai inima mă doare,
Pentru ultimioara seară of, of.
Pentru ultimioara seară,
Toată viața să-ți fie-amară
Sănătate, mândră bună,
Căci eu plec.

40. Colo-n vale la izvor

Inf. Cristal Haritina, n.1932
s. Cosăuți, r. Soroca
AF AMTAP 1126.1

Poco rubato

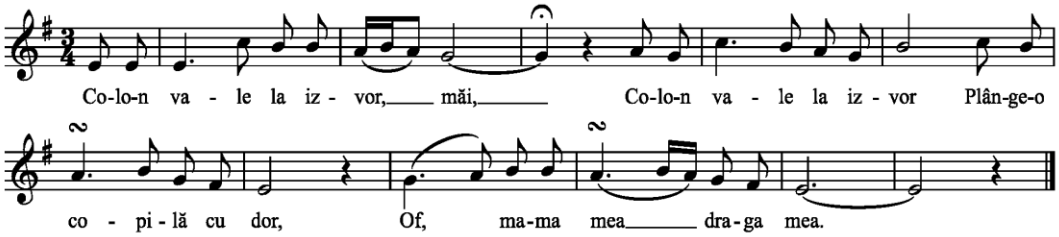

1. Colo-n vale la izvor, măi
Colo-n vale la izvor
Plânge-o copilă cu dor,
Of, mama mea, draga mea.

2. Cum n-oi plânge, n-oi ofta, măi
Dac-mă doare inima.

3. C-aseară veste-am primit,măi
Că iubitul mi-a murit.

4. Şi mă tot combat cu gândul
Să mă duc să-i văd mormântul.

5. Când o fi să te porneşti. măi
Părul să ţi-l despleteşti.

6. Şi cu părul despletit. măi
Să-l cauți pe-al tău iubit.

7. Şi pânza de catifea, măi
Neagră ca inima ta.

8. Şi cu ea să mă-mpânzeşti
Şi-n pământ să mă aşezi.

9. Din mormânt se auzea, măi
Un glas dulce ce zicea:

10. Copilițo bălăoară,
Eu nu pot să ies afară.

11. Eu nu pot să ies afară
Că duşmanii mă-nconjoară.

12. Copiliță cu amor, măi
Dă-mi o mână de-ajutor.

13. Dacă nu eşti mulţumită
Dute-acasă, te mărită.

14. Căci şi eu m-am însurat
În cimitir la Stalingrad.

15. Cu patru scânduri de brad
Şi de-asupra un capac.

16. Şi capacul aurit, măi
Să priceapă c-am murit.

17. Şi la cap să-mi pui o cruce,
Făcută dintr-un măr dulce.

18. Şi pe ea să scrii cu drag, măi
C-aici zace-al meu iubit.

41. Pe-un vârf de munte

Inf. Cristal Haritina, n.1932
s. Cosăuți, r. Soroca
AF AMTAP 1126.2

Poco rubato

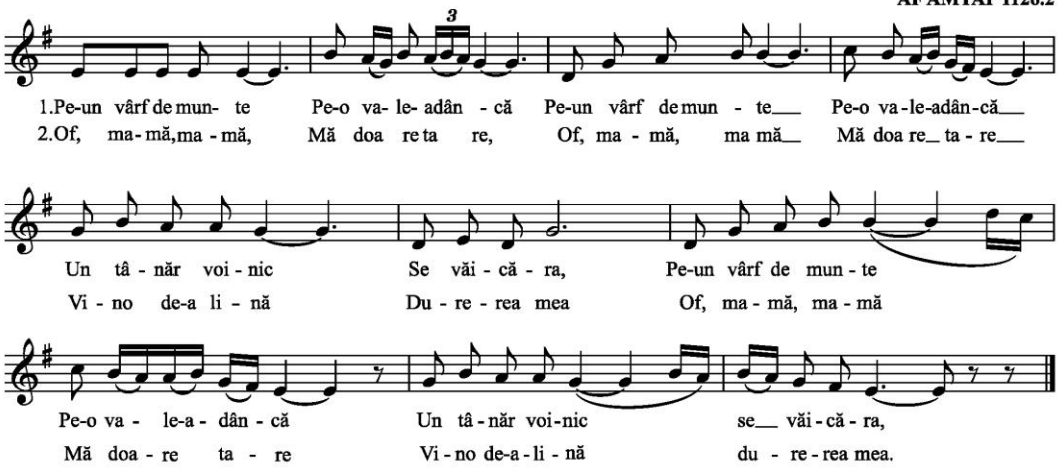

1.Pe-un vârf de munte
Pe o vale-adâncă,
Pe-un vârf de munte,
Pe o vale-adâncă,
Un tânăr voinic, se văicăra.

2. Of, mamă, mamă, mă doare tare,
Vino de-alină durerea mea.

3. Şi nu ştiu ziua de mâine
De sfântul soare, de-l voi vedea.

4. De-ar da Dumnezeu, să se termine
Războiu-acesta înfricoşat.

5. Să vin acasă şi fraţii noştri,
Aceştia care au mai scăpat.

42. Plânge-mă, maică, cu dor

Inf. Cristal Haritina, n.1932
s.Cosăuți, r. Soroca
AF AMTAP 1126.3

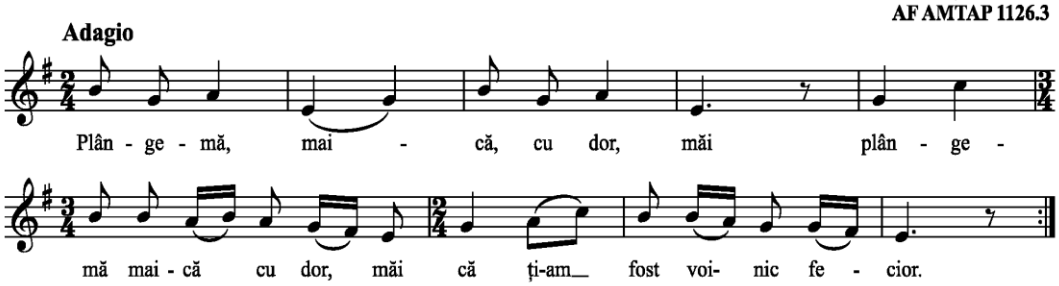

1. Plânge-mă, maică, cu dor, măi
Plânge-mă, maică, cu dor, măi
Că ți-am fost voinic fecior.

2. Ţi-am scos boii din ocol, măi
Şi plugul de sub şopron.

3. Pe Hulub şi pe Bujor, măi
Şi plugul de sub şopron.

4. M-am dus să-ți ar din ogor, măi
Nici o brazdă n-am arat.

5. Nici o brazdă n-am arat, măi
La *priiom* când m-o chemat.

6. Chica din cap mi-o luat,
Chicuşoara me iast-creaţ'.

7. Chicuşoara me iast-creață
Cum ne-o *prăjesc* eu pe braţ'.

8. Vinerea şi sâmbăta
Dar mai mult duminica.

43. Amărâtă-i turturica

Inf. Cristal Haritina, n.1932
s. Cosăuți, r. Soroca
AF AMTAP 1127.1

Andante

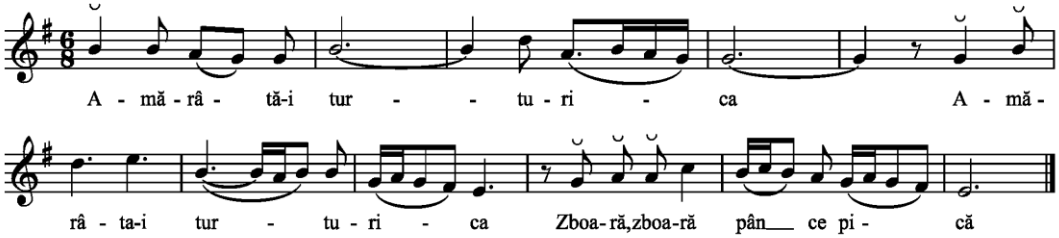

1. Amărâtă-i turturica,
   Amărâtă-i turturica,
   Zboară, zboară, pân-ce pică.

2. Zboară-ntr-o pădure-adâncă
   Nici nu bea, nici nu mănâncă.

3. Unde vede-o apă bună,
   Ea fuge ca o nebună.

4. Unde vede-o apă rea, măi
   Ea o tulbură şi-o bea, măi.

5. La stejarul cel tufos, măi
   S-a pus turturica jos, măi.

6. Şi strigă la vânător, măi
   Împuşcaţi-mă să mor, măi.

7. Împuşcaţi-mă să mor, măi
   Căci nu mai pot de-atâta dor, măi.

8. Căci, câte doruri am dorit, măi
   Am trăit şi n-am murit, măi.

9. Dar pe-aist care-l doresc, măi
   Am să mor, n-am să trăiesc, măi.

10. Am să mor, n-am să trăiesc,
    Şi dorul nu-mi înplinesc, măi.

44. Foiul verde trei vâzdogi

Inf. Levizoru Mihail, n.1932
Cristal Haritina, n.1932
s. Cosăuşi, r. Soroca
AF AMTAP 1127.6

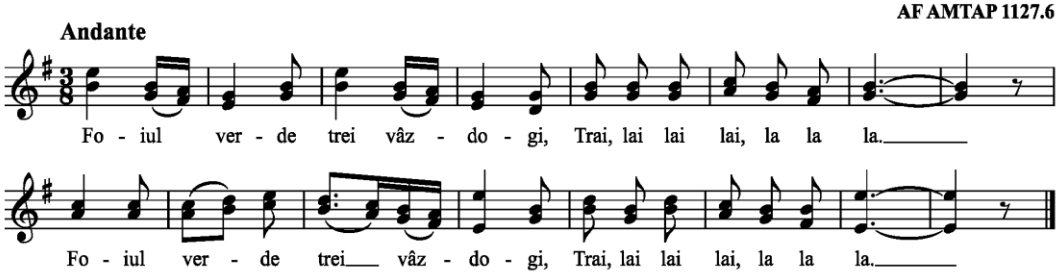

1. Foiul verde trei vâzdogi,
Trai, lai, lai, lai, la, la, la.
Foiul verde trei vâzdogi,
Trai, lai, lai, lai, la, la, la.

2. La crâşmuţa din pârlogi, măi
4. Este-un vin cu poroşoc.
5. Cine-l bea, copii nu face
6. N-o ştiut şi maica mea, măi
7. Se ducea şi bea şi ea, măi
8. Şi pe noi nu ne făcea, măi
9. Ne-o făcut maica pe doi, măi
10. Unul miercuri, altul joi, măi
11. Şi-o-mplut ţările cu noi, măi
12. Foiul verde bob secară,
13. S-o pornit maica prin ţară,
14. Să ne strângă grămăjoară.
15. Grămăjoară nu ne-o strâns, măi
16. Numai ne-o-ntărtat la plâns, măi.

45. Trec zilele, mă trec și eu

Inf. Levizoru Mihail, n.1932
s. Cosăuși, r. Soroca
AF AMTAP 1127. 7

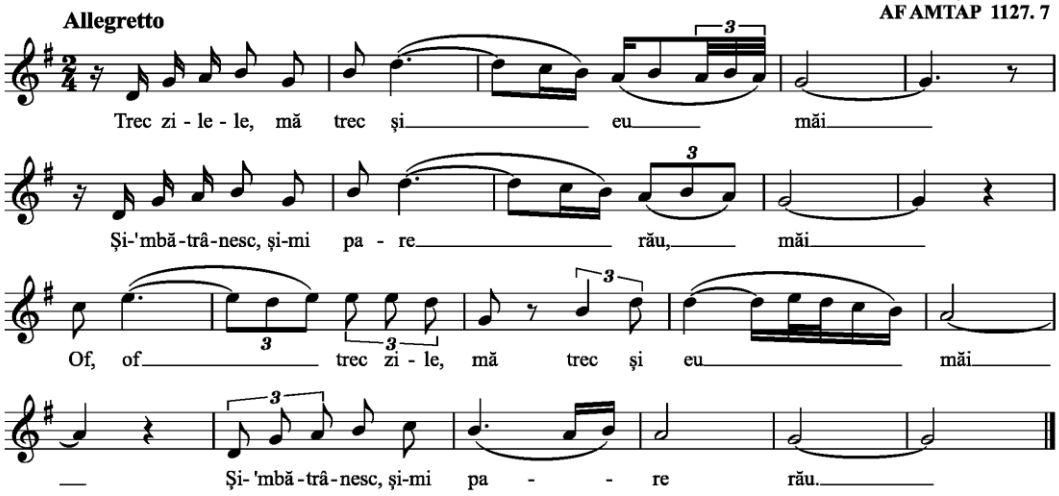

1. Trec zilele, mă trec și eu, măi
   Și-mbătrânesc, și-mi pare rău, măi – 2 ori

2. Tinerețe, haină scumpă,
   Cât să-ți dau, să nu se rupă?

3. *Of, of,* Trec zilele, mă trec și eu ,
   Și-mbătrânesc și-mi pare rău, măi.

4. Bătrânețe, haină grea,
   Cât să-ți dau, să scap de ea?

5. *Of, of,* Trec zilele, mă trec și eu,
   Și-mbătrânesc, și-mi pare rău.

46. Bine, maică, ți-a părut

Inf. Cristal Haritina, n.1932
s. Cosăuși, r. Soroca
AF AMTAP 1127.8

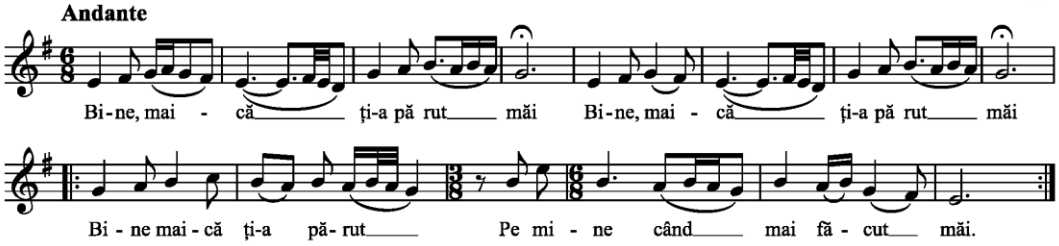

1. Bine, maică, ți-a părut, măi – 3 ori
   Pe mine când m-ai făcut, măi.

2. Când ai dat la legănat, măi
   N-ai luat sama cui m-ai dat, măi.

3. Când ai dat la măritat, măi,
   Mamă, rău m-ai blestemat, măi.

4. N-am fost, maică, învățată
   Să spăl haină-nsângerată.

5. Bucură-te, mănăstire,
   Că frumoasă floare-ți vine.

6. Ea nu vine să-nflorească,
   Dar vine să putrezască.

47. Rabdă, inimă, și taci

Inf. Ana Muntean,
s. Sămășcani,
AF AMTAP 1255.3

Andante

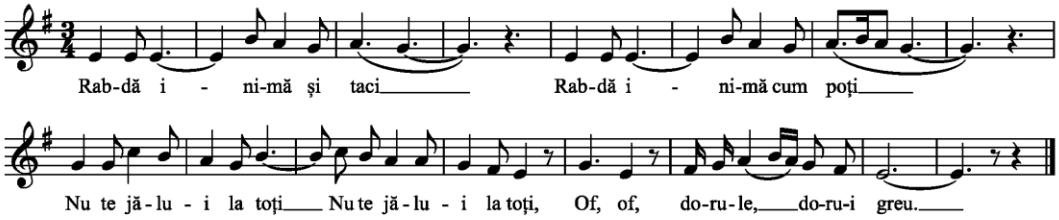

1. Rabdă, inimă, și taci,
Rabdă, inimă, cum poți
Nu te jălui la toți,
Nu te jălui la toți,
Of,of, dorule, doru-i greu.

2. Rabdă, inimă, și ține
Nu mai spune la străini,
Căci străinu-i tot străin,
Și-i amar ca un pelin.

3. Căci străinul tot ce spune,
Nu mai are vorbe bune.
Arde inima în mine
Ca cum un *cuptiori* de pâine.

4. Focul arde și se stinge,
Inimioara-n mine plânge.
Și-a plânge cât a fi e,
C-așa mi-o fost soarta me.

5. Puișor, să te usuci, măi
Ca pâinea care-o mânânci ,mai
Ca pâinea care-o mânânci
Și ca vinul care-l bei.

6. Tot ai zis că m-ai lua, măi – 3 ori
De luat nu m-ai luat,
De luat nu m-ai luat,
M-ai lăsat de râs în sat.

7. Puișor,să te însori, măi
Să te-nsori de nouă ori, măi
Și să ai nouă fecori,
Și să ai nouă fecori.

8. Și la urm-o fiiculiță,
Să te poarte de mânuță,
Să îmbli din sat în sat
Să-ți faci pâinea de mâncat

9. Și s-ajungi la poarta mea, măi
Și ți-oi da și eu ceva, măi
Ț-oi da o coarjă de pâine
Început'ca la un câine.

10. Puișor, săn-ajungi bine
Că ți-ai făcut râs de mine,
S-nai tămâie la mormânt,
Nici dascăl ca să-ți citească.

11. Să n-aibă cin-te-ngropa, măi – 2 ori
Da nici cin-te îmbrăca – 2 ori

12. Când ploaia a ploua, măi – 2 ori
Pe tine te-a spăla – 2 ori

13. Când codru s-a scutura, măi – 2 ori
Pe tine te-a îmbrăca. – 2 ori

14. Când malur'le s-or ponărî
Pe tine te-or coperi
Și păsăr'le te-or jăli
Și păsăr'le te-or jăli.

48. Poamă neagră, aguridă

Inf. Rotaru Eugenia, n.1926
s. Ţăhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1259. 4

Poco rubato

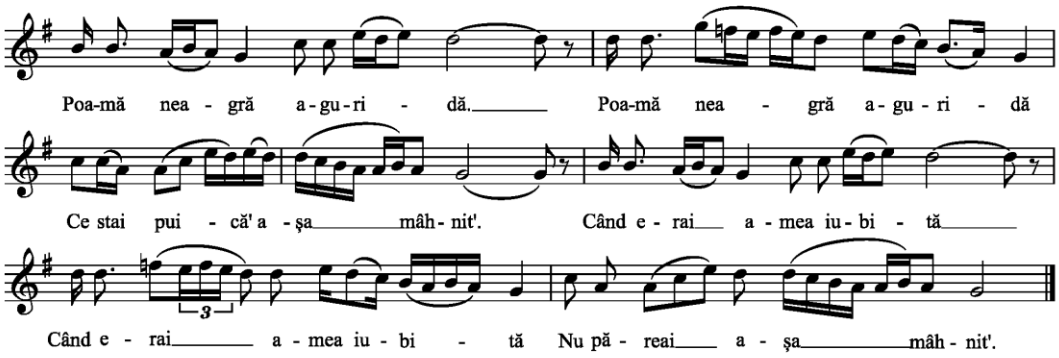

1. Poamă neagră agurită
   Ce stai puică-aşa mâhnit'?
   Când erai a mea iubită,
   Când erai a mea iubită ,
   Nu păreai aşa mâhnit'.

2. Dar de când te-am lepădat, măi – 2 ori
   Tare rău te-ai mai schimbat.

3. Ceru-i plin de stele multe -2 ori
   Vine puiul de la curte.

4. Afară-i senin şi bine -2 ori
   Aştept puiul şi nu vini'.

49. Câte fete sunt în joc

Inf. Rotaru Eugenia, n.1926
s. Țăhnăuți, r. Rezina
AF AMTAP 1259.5

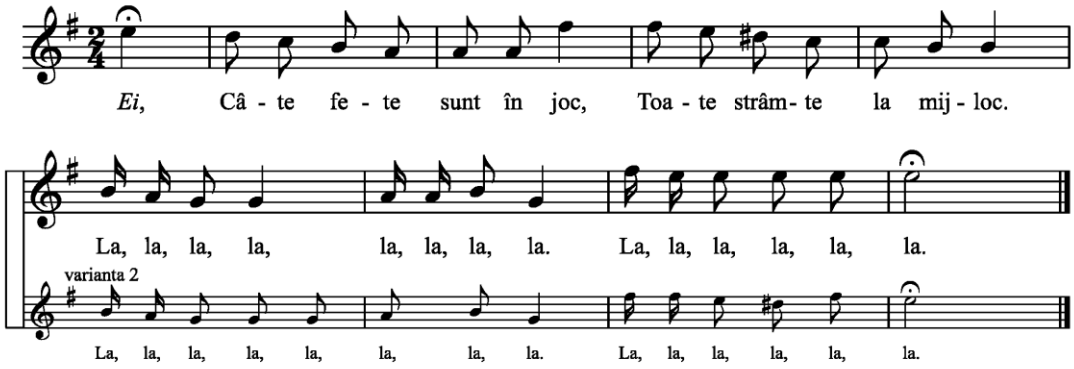

1. *Ei!* Câte fete sunt în joc,
   Toate-s strâmte la mijloc,
   Tra, la, la, la, la, la, la, la,
   Tra, la, la, la, la, la.

2. *Of,* Numai ibovnica mea,
   Îi dreaptă ca secera.

3. *Of,* Îi dreaptă ca secera,
   Și-i tânără ca mâca.

4. *Of,* Când o văd seara la foc,
   Parcă-i dracul din cojoc.

5. *Of,* Când o văd seara în pat,
   Parcă-i dracu-mpiedicat.

6. *Of,* Când o văd în pat culcată,
   Parcă e o iapă moartă.

7. *Of,* Na-ți, părinte, patru boi,
   Descunună-mă-napoi

8. *Of,* Chiar să-mi dai tu vaci cu lapte,
   Cununia-i pân la moarte.

50. La Nistru, la mărgioară

Inf. Rotaru Eugenia, n.1926
s. Ţăhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1259.6

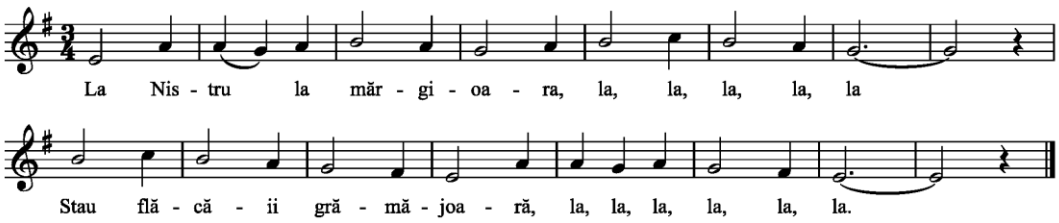

1. La Nistru, la mărgioară,
La, la, la, la, la.
Stau flăcăii grămăjoară,
La, la, la, la, la, la.

2. Si-ntre ei o fată mare
Cu cosiţă bălăioară.

3. Cu papuci nalţi în *podvoare*
Şi plânge de se omoară.

4. Şi se uită-n ceea vale
Şi cântă cu glas de jale.

51. Frumoase-s fetele pe-aici

Inf. Rotaru Eugenia, n.1926
s. Ţăhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1259.12

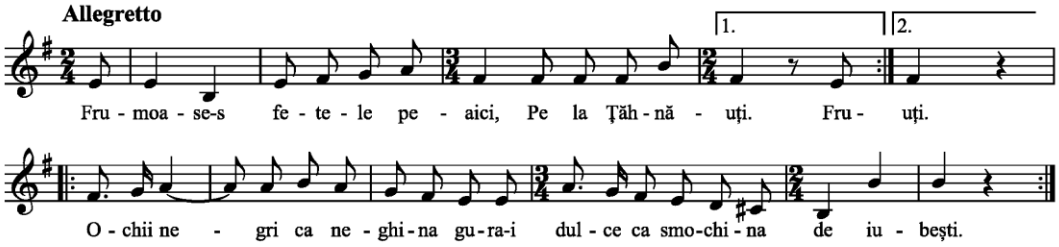

1. Frumoase-s fetele pe aici,
Pe la Ţăhnăuţi – 2 ori.
Ochii negri ca neghina,
Gura-i dulce ca smochina, *de iubeşti*.

2. Ş-am avut la Bucureşti
La Galaţi, Focşani, Piteşti.
Ş-am avut întotdeauna,
Dar acuma n-am nici una, *iaca n-am*.

52. Într-o zi de toamnă

Inf. Rotaru Eugenia, n.1926
s. Ţăhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1259. 13

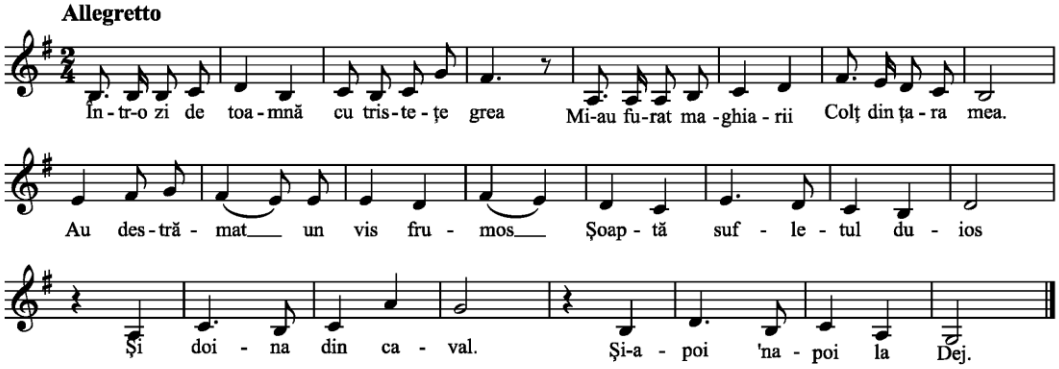

1. Într-o zi de toamnă
Cu tristeţe grea,
Mi-au furat maghiarii
Colţ din ţara mea.
Au destrămat un vis frumos
Şoaptă sufletul duios
Şi doina din caval.
Şi-apoi, napoi la Dej.

2. Dar pentru pământul
Nostru de la Dej.
Vom străda pe burtă
Pân-la Budapeşt
Noi nu suntem de neam maghear
Ca să cerşim pământu-n dar
Să vinzi robii Români
Ardealu-i din străbuni.

53. De unde vii tu oare, domnul căpitane

Inf. Cojocari Parascovia, n.1954
Ivancov Maria, n.1927
s. Ţâhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1260.2

Moderato

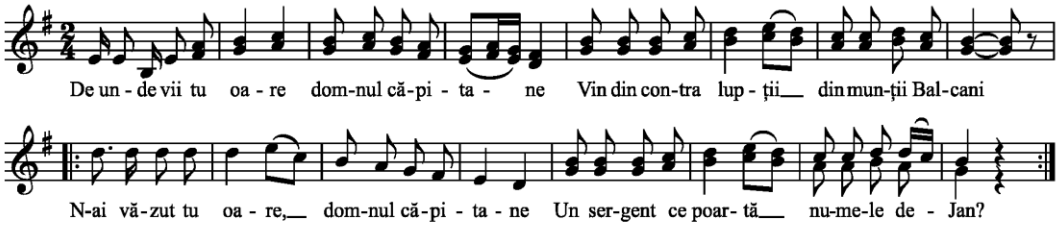

1. De unde vii tu oare,
Domnul căpitane?
Vin din contra lupţii,
Din munţii Carpaţi.
N-ai văzut tu oare,
Domnul căpitane
Un sergent ce poartă
Numele de Jan? - 2 ori.

2. *da,* L-am văzut, fetiţo,
Căci el m-a servit,
Şi pe câmp de luptă
Cu cinste-a murit.
De ce-ntrebi fetiţă
De sergentul Jan?
Fostam lui mireasă,
Domnul căpitan.

3. Dragă copiliţă,
Fii a mea mireasă,
Şi-n puţine zile
Vei fi căpităneasă.
Dar să ştiu eu bine,
'Mpărăteas-oi fi,
Altuia mireasă
Nu vreau ca să fiu.

4. Dacă de iubire
Parte n-am avut
Eu la mănăstire
Vreau ca să mă duc.
Să slujesc preasfintei
Mănăstiri cu drag,
Cu haina cea neagră,
Cu scufie-n cap.

5. Dragă copiliţă,
Sunt al tău amor
Vin-la mine-n braţe
Să te strâng cu drag.
Dragă copiliţă,
Sunt al tău amor
Vin-la mine-n braţe
Să te strâng cu drag.

54. Fetița mamei, cea frumoasă fată

Inf. Cojocari Parascovia, n.1954
Ivancov Maria
s. Țăhnăuți, r. Rezina
AF AMTAP 1260. 5

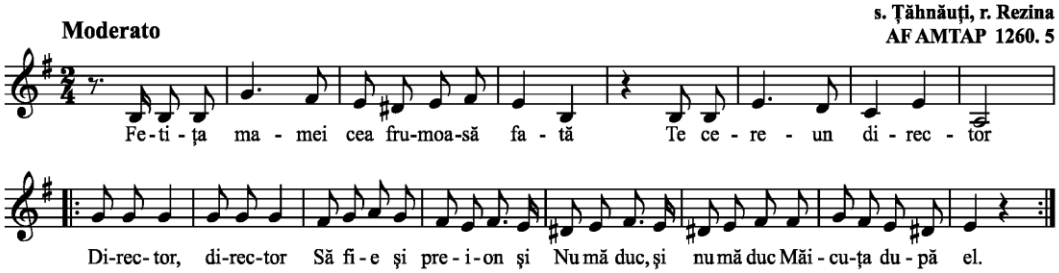

1. Fetița mamei, cea frumoasă fată,
Te cere-un director,
Director, director
Să fie și preion,
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

2. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere-un pădurar
Pădurar, pădurar
Numai frunză și tufar
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

3. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere-un șofer,
Un șofer, un șofer
Numai drumuri și hotel
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

4. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere-un croitor,
Croitor, croitor
Numai ață și mosor
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

5. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere-un bucătar.
Bucătar, bucătar
Cu *canfeta-n* buzunar
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

6. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi-te cere un lemnar,
Of, lemnar, of, lemnar
Numai *strușcă* și *fugan*
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

7. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere-un țigan,
Of, țigan, of, țigan
Număi *fere* și ciocan
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el

8. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere-un secretar,
Secretar, secretar
Cel mai mare potlogar
Și nu mă duc, și nu mă duc
Măicuță după el.

9. Fetița mamei, cea frumoasă fată
Mi te cere un țăran,
Of, țăran, of, țăran
Cel mai mare gospodar,
Și eu mă duc, și eu mă duc
Măicuță după el.

55. Fire albe, roșioare

Inf. Ivancov Maria, n. 1927
s. Țăhnăuți, r. Rezina
AF AMTAP 1260.1

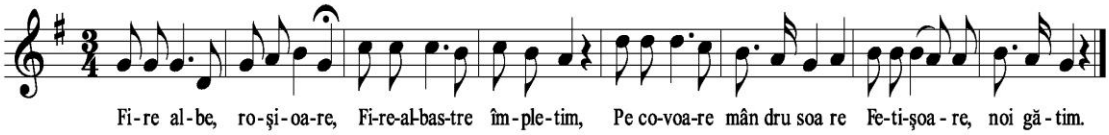

1. Fire albe, roșioare,
Fire-albastre împletim,
Să coboare mândrul soare
Peste țara ce-o gătim.

2. Iată un covor îi gata
Și-i cu flori împodobit,
L-a țesut o mândră fată
A lui Lenin chip iubit.

3. La Moscova l-om trimeti
La cremlinul bătrânesc
Drept lui Lenin, de la fete,
Dintr-un sat moldovenesc.

4. I-om trimite în hârtie
Salutările fetești,
Că ne-a scos el din robie
Și ne-a fericit pe veci.

5. Fire albe, roșioare ,
Fire-albastre împletim,
Să coboare mândrul soare
Peste țara ce-o gătim.

56. Tinerel m-am însurat

Inf. Ivancov Maria,n.1927
s. Ţâhnăuţi,r. Rezina
AF AMTAP 1261.2

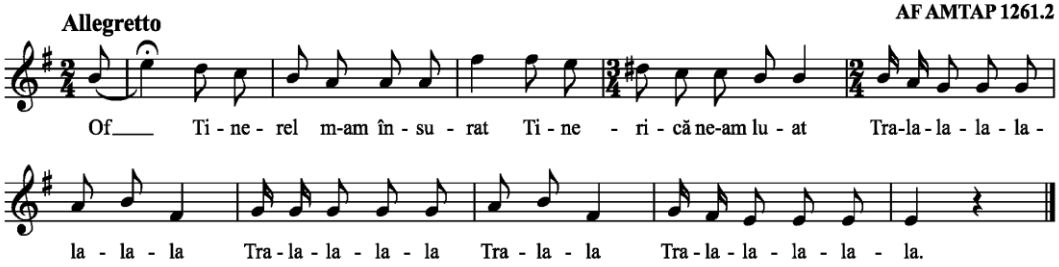

1. *of,* Tinerel m-am însurat,
   Tinerică mi-am luat,
   Ta-ra-ra-ra-ra,ra-ra-ra
   Ta-ra-ra-ra-ra,ra-ra-ra
   Ra-ra-ra-ra-ra-ra.

2. Şi-am luat-o din alt sat,
   Stricăţică de vărsat.
3. Şi-am luat-o cu doi boi,
   Şi-o sută cincizeci de oi.
4. Boii beu pân-o crăpat,
   Şi oile di vărsat.
5. Şi-am rămas cu sluta-n sat
   Şi-am rămas cu sluta-n sat.
6. Of, nănaşă fir de mac,
   Eu cu sluta ce să fac?
7. Taci, finule, şi-ţi fă pace,
   Sluta de mâncat ţi-a faci'.
8. Of, nănaşă, nanaşică,
   Că urgia mă mănâncă.
9. Că-asară nu m-o mâncat,
   C-am avut vargă uscat'.
10. Dar deseară mă mănâncă,
    C-am uitat varga la luncă.

57. Frunzuliță de cireș

Inf. Cojocari Parascovia, n.1954
Ivancov Maria, n.1927
s. Ţăhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1261.4

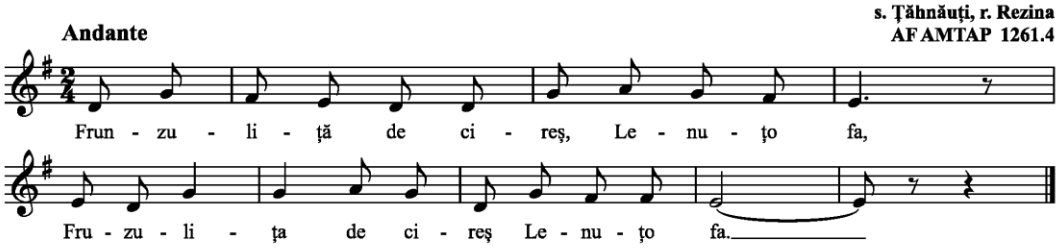

1. Frunzuliță de cireș, *Lenuța, fa*
   Frunzuliță de cireș, *Lenuța, fa*

2. Șapte flăcăi de răzăși,
3. Trei călări, patru pe jos.
4. Unde mergeți voi flăcăi?
5. Noi ne dăm la judecată,
6. Pentr-un puișor de fată.
7. C-am iubit-o și-am lăsat-o.
8. De-ar scri cartea să te eu,
9. Vai și amar de capul tău.
10. De-ar vre *sudul* să te las,
11. Inimioara-n tine-o las.
12. De-ar scri sudul să rămâi
13. Cu cine-ai să te mângâi?

58. Neagră-i apa pe pârău

Inf. Cojocari Parascovia, n.1954
Ivancov Maria, n.1927
s. Ţăhnăuţi, r. Rezina
AF AMTAP 1261.5

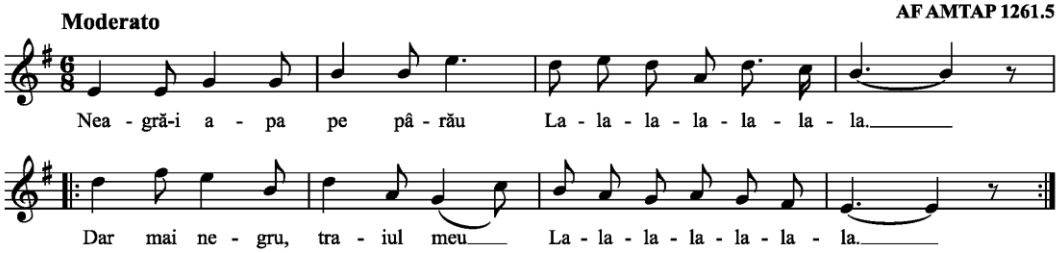

1. Neagră-i apa pe pârău,
La,la,la,la,la,la,la,la.
Dar mai negru, traiul meu,
La,la,la,la,la,la,la,la.
Dar mai negru, traiul meu,
La,la,la,la,la,la,la,la.

2. Nu-i o dragă dimineaţă,
Să nu vărs lacrimi pe faţă.

3. Dar pe seară când ajung,
Cu lacrimi fierbinţi mă culc.

4. Dimineaţă când mă scol
Dintăi plâng, ş-apoi mă spăl.

5. Mamă, la a mea născare,
N-ai avut nici o-ntâmplare.

6. Când mă ei din scăldătoari,
Să mă dai pe-o apă mare.

7. Întâmplare am avut,
Dar de păcat m-am temut.

8. Ai ştiut că n-am noroc,
De ce nu m-ai dat în foc?

9. Să-mi ardă trupul meu tot,
Şi mâinile pân-la cot.

10. Cenuşa s-o ieie vântul,
Să nu ştie nici pământul.

59. Păhăruț din boghiț" verz"

Inf. Ivancov Maria, n.1927
s. Ţăhnăuți, r. Rezina
AF AMTAP 1261.6

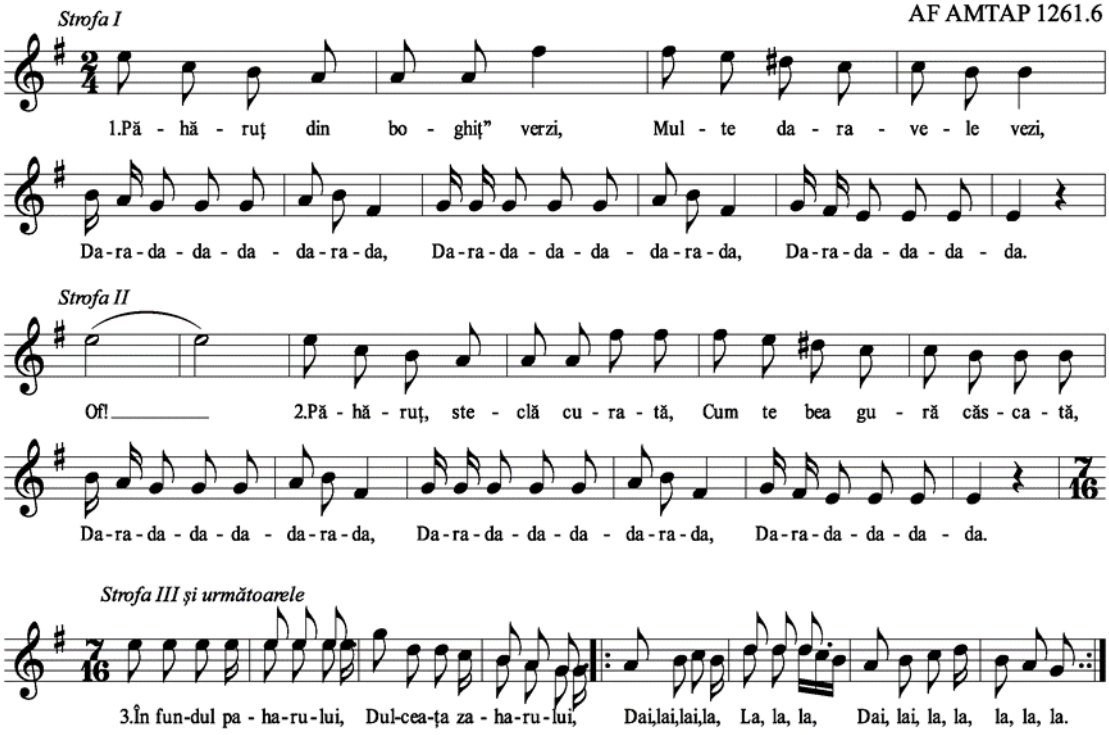

1. Păhăruț din boghiț' verz'
   Multe daravele vez',
   Da-ra-da-da-da,da-ra-da,
   Da-ra-da-da-da, da-ra-da.

2. Of, păhăruț steclă curată,
   Cum te be gura căscată.

3. In fundul paharului,
   Dulceața zăharului.

4. Hai să bem, să ne-mbătăm,
   Să vedem ce minte-avem.

5. Păhăruț cu fundul rupt,
   După tine mă usuc.

6. Păhăruțu-i ca un peşte,
   El de gură se lichește.

7. Bun îi vinul şi rachiu'
   Dar mai bun mahalagiu'

60. Să-mi vedeți bărbatul meu

Inf. Ceban Tamara, n.1937
or. Căușeni
AF AMTAP 1261.8

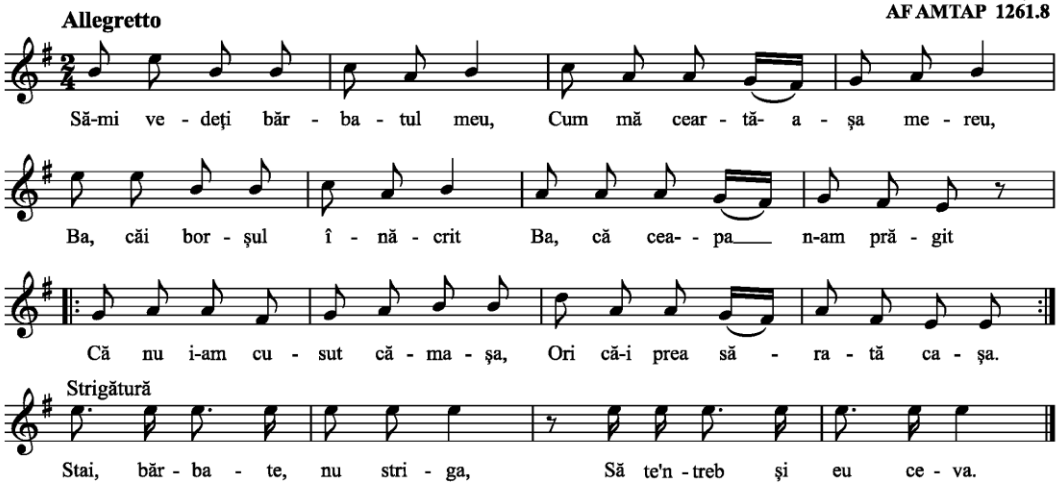

1. Să-mi vedeți bărbatul meu
Cum mă ceartă-așa mereu
Ba, că-i borșul înăcrit,
Ba, că ceapa n-am prăjit.
Că nu i-am cusut cămașa
Ori că-i prea sărată *casa*
Că nu i-am cusut cămașa
Ori că-i prea sărată *casa*
Stai, bărbate, nu striga,
Să te-ntreb și eu ceva.

2. Ian să-ni spui, omule-ndată
Unde-i cheica din lăcată,
Căci și beciu-i descuiat,
Și *ghițălu-i* ne-adăpat.
Cu musteți pân la urechi
Ți-aminteşti de cep pe vechi
Dar la lucru, măi bărbate,
Nu te tragem noi de spate.

3. Da bărbatu-i sub condei,
La prăşit numai să-l ei ,
Eu le spun, dar ei de sete,
Ori privesc tot prin caiete.
Cum nevastă-sa se scoală
Și tot lucru-l făce-afară.
Hăi, bărbate, -n deal la vie,
Și-i scri-acolo o poezie.

4. Și cumătrul tău la fel,
A dat cep la tulburel,
Când în beci se coboră,
A-nceput a mârâi.
Măi Volodea, dealu-i mare,
Ian coboară-te la vale.
Și-a dat stecla în butoi,
Și-a căzut în usturoi,
Și n-a ştiut ce să facă,
Și s-a culcat drept în ceapă.

61. Frunzuliță verde grâușor

Inf. Ceban Tamara, n.1937
or. Căușeni
AF AMTAP 1261.9

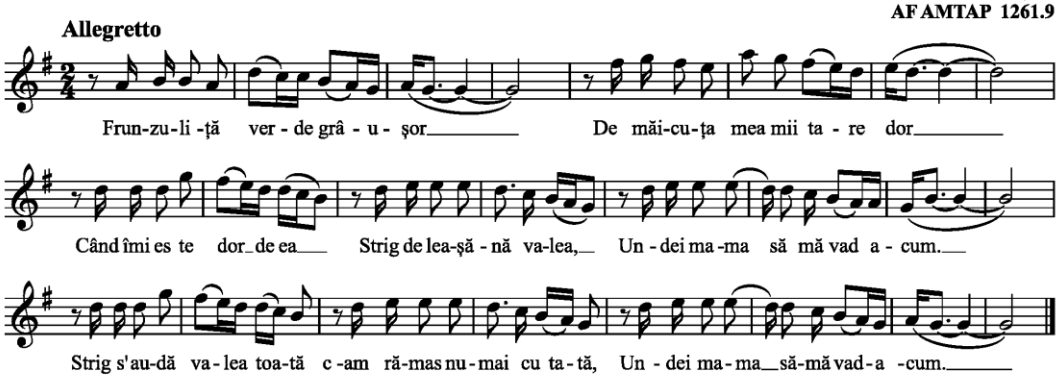

1. Frunzuliță verde grâușor,
   De măicuța mea mi-i tare dor.
   Când îmi este dor de ea,
   Strig de *leașănă* valea
   Unde-i mama, să mă vadă-acum?
   Strig să-audă valea toată
   C-am rămas numai cu tată
   Unde-i mama, să mă vadă-acum?

2. Tăticul meu când s-a însurat,
   De mă-mpac cu ea m-a întrebat.
   Nu mă-mpac, taică, cu ea
   Că mă bate și e rea,
   Unde-i mama, să mă vadă-acu?
   Mai bine nu te-nsurai,
   Și de mine îngrijeai,
   Unde-i mama, să mă vadă-acu?

3. De-aș putea să merg pe sub pământ
   Să vin la pieptul tău și să plâng,
   De ce, mamă, ai murit,
   La mine nu te-ai gândit?
   Unde-i mama, să-mă vadă-acu?
   Mai bine nu-te însurai,
   Și la mine te gândeai,
   Unde-i mama, să-mă vadă-acu?

62. Fa Marie cu bariz

Inf. Ceban Tamara, n.1937
or. Căuşeni
AF AMTAP 1261.10

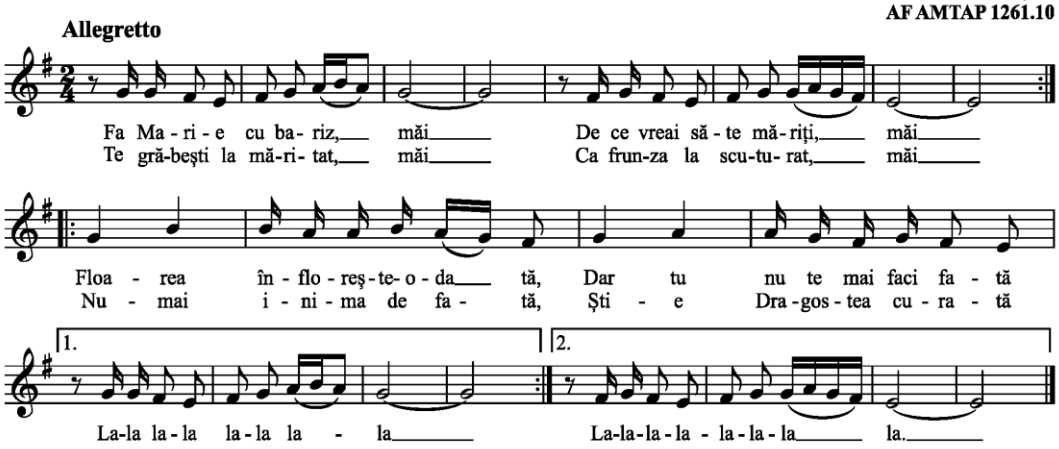

1. Fa Marie, cu bariz, măi
De ce vrei să-te măriţi, măi
Ce grăbeşti la măritat, măi
Ca frunza la scuturat, măi

Refren:
Floarea înfloreşte-odată,
Dar tu nu te mai faci fată,
La, la, la, la,la, la, la, la.
Numai inima de fată
Ştie dragostea curată
La, la, la, la, la, la, la, la.

2. Poartă rochie-nfloratã
Şi mai stai vre-o doi ani fată,
Pune-ţi băsmăluţa-n colţ, măi
Ca să te iubească toţi, măi.

3. Fa Marie, draga mea, măi
Te rog, nu te mărita, măi
Că de măritat nu-i greu, măi
Mă tem să nu-ţi pară rău, măi.

63. Ionel când trece valea

Inf. Ceban Tamara, n.1937
or. Căuşeni
AF AMTAP 1261.11

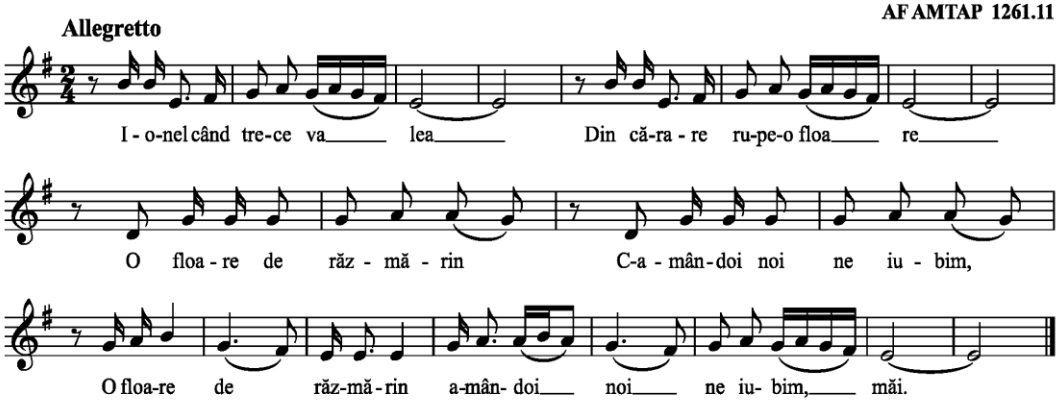

1. Ionel când trece valea
Din cărare rupe-o floare,
O floare de *răzmărin*
C-amândoi noi ne iubim
O floare de *răzmărin*
Amândoi noi ne iubim, măi.

2. O floare de liliac, măi
Că mi-ai fost pe lume drag, măi
Dar rupe-o din rădăcină
S-o sădeşti într-o grădină,
Dar s-o rupi din rădăcină,
S-o sădeşti într-o grădină.

3. Cară-i apa cu *căleată*
Şi s-o uzi cu mâna dreaptă,
Floarea de s-a ofilit,
Dragostea ni s-a sfârşit
Floarea de s-a ofilit,
Dragostea ni s-a sfârşit.

4. Iar de-a fi să înflorească,
Dragostea să ne unească,
Iar de-a fi să înflorească,
Dragostea să ne unească.

64. Frunzuliță, foi și-o fragă

Inf. Ceban Tamara, n.1937
or. Căușeni
AF AMTAP 1261.7

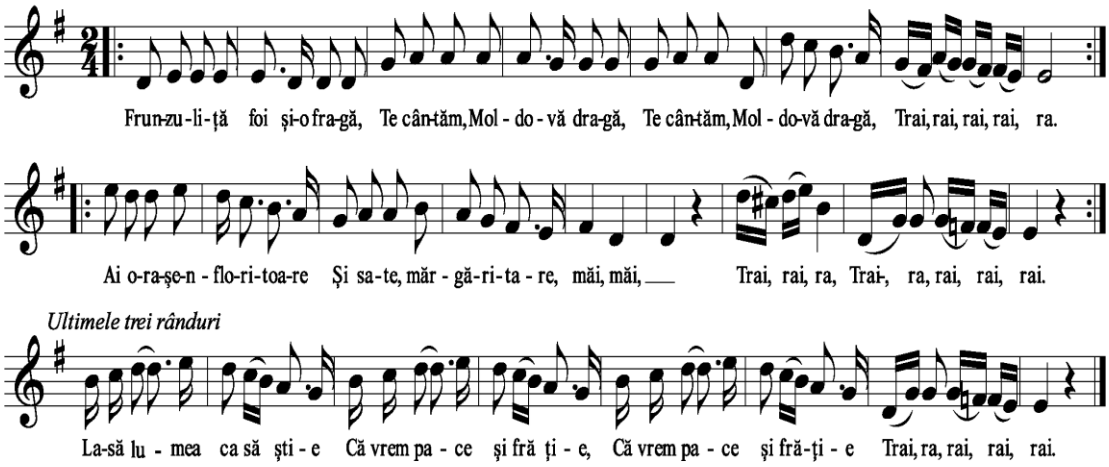

1. Frunzuliță, foi și-o fragă,
   Te cântăm, Moldovă dragă – 2 ori
   Trai, lai, lai, lai, lai, la,
   Ai roadă însoritoare
   Și stai cu mărgăritare, măi – 2 ori.

2. Zboară, zboară ciocârlii
   Ca un lan de bucurii
   Trai-rai-ram, Trai-rai-ram,
   Trai-rai-rai-rai-ram.

3. Aste e Moldova mea, măi, măi
   Zboară, zboară ciocârlii
   Ca un lan de bucurii
   Trai-rai-ram, Trai-rai-ram,
   Trai-rai-rai-rai-ram.

4. Lasă lumea să te știe
   Că prin pace și frăție,
   Că prin pace și frăție.
   Trai-rai-ram, Trai-rai-ram,
   Trai-rai-rai-rai-ram.

65. La Nistru, la mărgioară

Inf. ans. Prealocika
s. Colbasna, r. Râbnița
AF AMTAP 1366.5

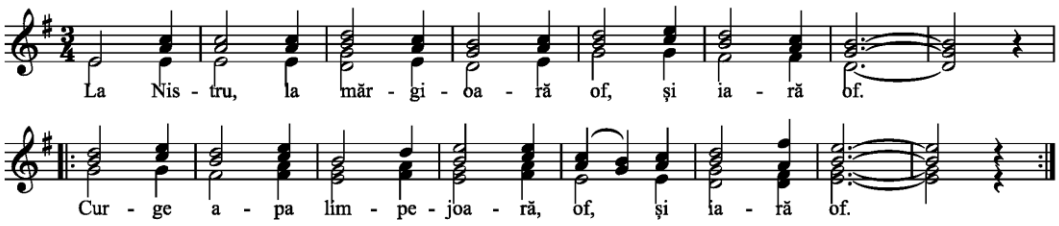

1. La Nistru, la mărgioară, of, și iară, of
Curge apa limpejoară of, și iară of – 2 ori

2. Șăd flăcăii grămăjoară, of, și iară of
Și-ntre ei o surioară of, și iară of – 2 ori

3. Cu rochița albă-n floare, of, și iară of
Varsă, biata, lăcrămioare, of, și iară of. – 2 ori

4. Să mi-o bată norocul, of, și iară of
N-a venit badea la joc, of, și iară of. – 2 ori

5. Vin, Ioane, vin cu drag,
Că te-aștept seara în prag, of, și iară of – 2 ori

6. La Nistru la mărgioară – 3 ori.

66. La Nistru, la mărgioară

Inf. un grup folcloric
s. Şolcani r. Soroca
AF AMTAP 1376.5

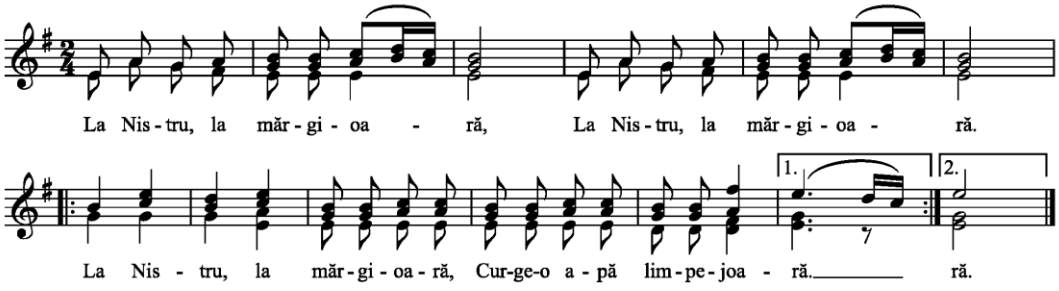

1. La Nistru, la mărgioară,
   La Nistru, la mărgioară,
   La Nistru, la mărgioară,
   Curge-o apă limpejoară.

2. De s-ar face ea cerneală,
   Să o torn în călimară.

3. Să-i scriu maicei o scrisoare
   Să mă jălui ce mă doare.

4. Să-l roage pe Colonelul
   Să nu-mi bată băieţelul.

5. Să nu-l puie înainte,
   Că e mic şi n-are minte.

6. Să nu-l puie la mijloc
   Că îi mic, fără noroc.

7. Să ni-l ia la mărgioară
   Pară-i armata uşoară.

67. Nistrule, cu apă rece

Inf. un grup folcloric
s. Şolcani, r. Soroca
AF AMTAP 1376.6

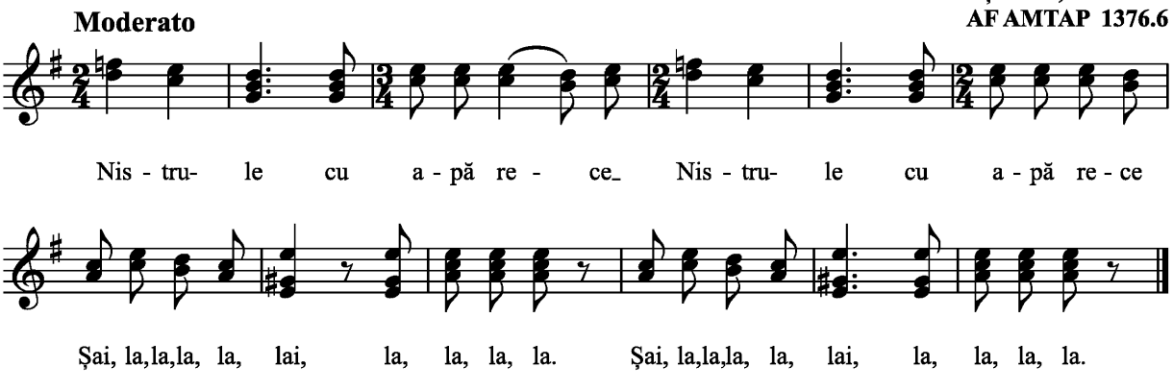

1. Nistrule, cu apă rece,
   Nistrule, cu apă rece,
   Şai, la, la, la, la, lai, la, la, la, la,
   Şai, la, la, la, la, lai, la, la, la, la.

2. M-am jurat că nu te-oi trece.
3. Te-am trecut pe jumătate
   Mi s-a-ntors barca pe-o parte.
4. ’Ncet, încet să nu mă-neci,
   Că n-ai bani să mă plăteşti.
5. Dar nici flori să mă-floreşti,
   Şi nici glas să mă boceşti.

68. Toate fetele se duc

Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924
Iordan Maria, n.1933
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1392.2

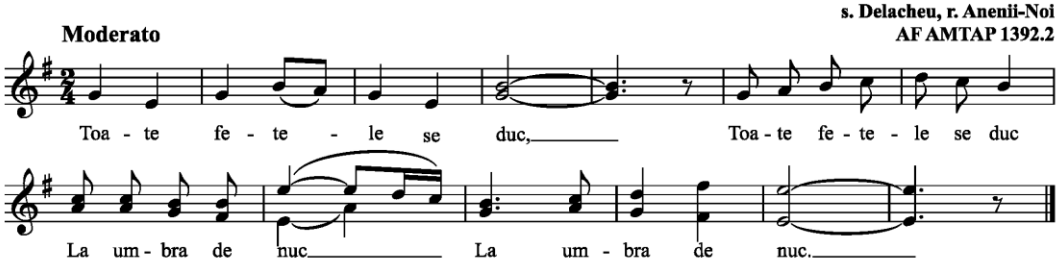

1. Toate fetele se duc,
   Toate fetele se duc
   La umbra de nuc,
   La umbra de nuc.

2. Numai eu nu mă mai duc,
   La umbra de nuc.

3. Căci pe mine nu mă las'
   Căci pe mine nu mă lasă
   Măicuța de-acas'.

4. Căci să teme, căci m-a pierdi'
   Căci să teme, căci m-a pierde
   Prin pădurea verdi'.

5. Căci m-o mai pierdut odat'
   Căci m-o mai pierdut odată
   Prin pădurea lat'.

6. Și mulți bani a cheltuit,
   Și mulți bani a cheltuit
   Pă-n ce m-o găsit.

7. M-o găsit într-o gradin'
   M-o găsit într-o grădină,
   Cu-n *icol* de mână.

8. Și grădina-i după cas'
   Și grădina-i după casă,
   Unde iarba-i deas'.

9. Și fetele mai frumoas'
   Și fetele mai frumoas'
   Tra, la, la, la, la.

69. Bat-o focul, lume rea

Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924
Iordan Maria, n.1933
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1398.6

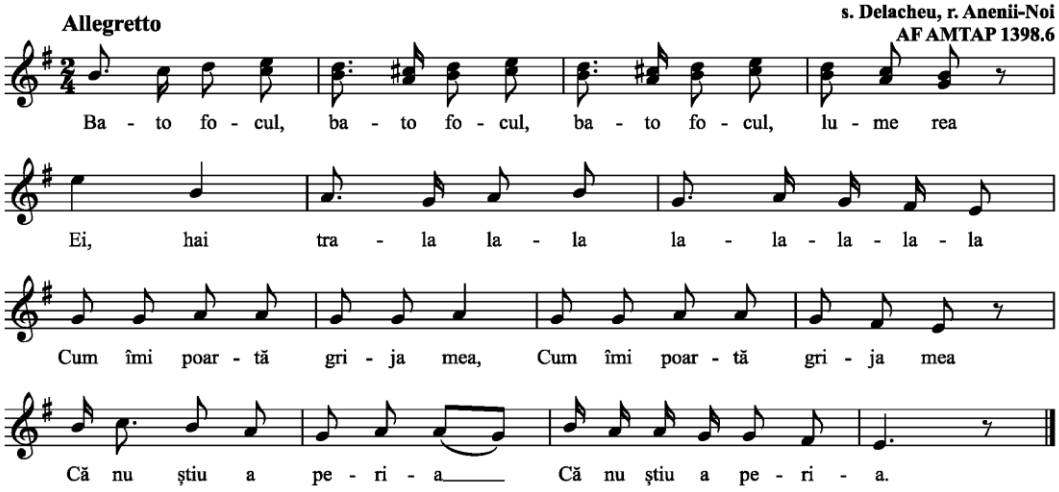

1. Bat-o focul, bat-o focul, lume rea
Ei, hai, tra, la, la, la, la, la, la, la.
Cum îmi poartă grija mea – 2 ori
Că nu ştiu a peria – 2 ori

2. Ba eu ştiu, ba eu ştiu
Ba eu ştiu şi-a răjiţa
Ei, hai, tra, la, la, la, la, la, la, la.
De s-ar face cânepa, - 2 ori
Ei, hai, tra, la, la, la, la, la, la, la

70. Vine Gheorghe de la vie

Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924
Iordan Maria, n.1933
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1398.10

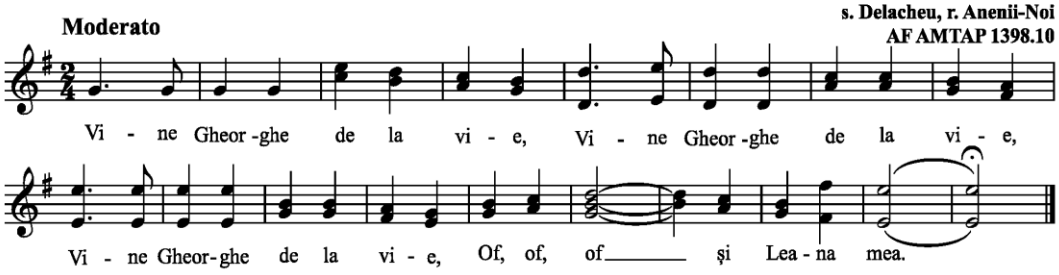

1. Vine Gheorghe de la vie – 3-ori
Of,of, of, şi Leana mea.

2. Cu trei flori la pălărie,
Of,of, of, şi Leana mea.

3. Una lui şi una mie,
Of,of, of, şi Leana mea.

4. Una pentru cununie,
Of,of, of, şi Leana mea.

71. Trenule, maşină neagră

Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924
Iordan Maria, n.1933
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1398.8

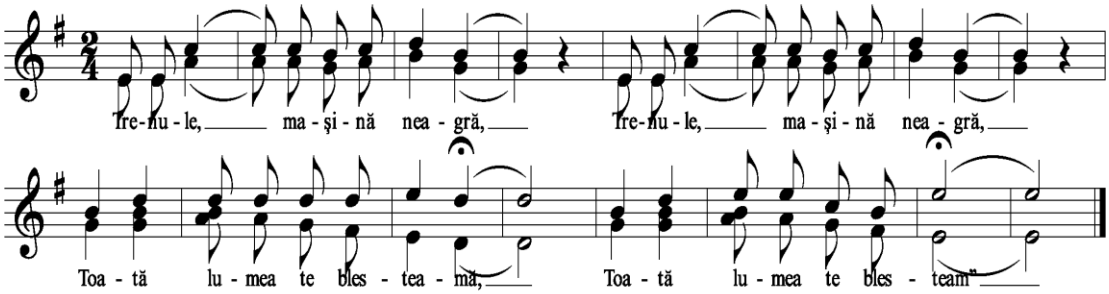

1.Trenule, maşină neagră,
Trenule, maşină neagră,
Toată lumea te blesteamă,
Toată lumea te blesteamă.

2. Şi te-am blestemat şi eu, măi
Căci m-ai dus din satul meu, măi.
3. M-ai dus tânăr ca şi-o floare,
M-ai adus făr-de picioare.
4. M-ai dus tânăr şi voinic, măi
M-ai dus în Sahalin.
5. În armat-când am plecat, măi
Mamă, tată mi-am lăsat, măi.
6. Mi-am lăsat şi-o surioară
Şi-o mândruţă ca şi-o floare.
7. Din armat-când am venit, măi
Mamă, tată, n-am găsit, măi.
8. Surioara m-o uitat, măi
Şi mândra s-a măritat, măi
9. Să-ş' fi măritat 'n alt sat, măi
Nu mi-ar fi nici un bănat.
10. Dar aşa, chiar în măhală,
De m-o ars la inimioară.

72. La casa cu neamuri multe

Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924
Iordan Maria, n.1933
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1398.9

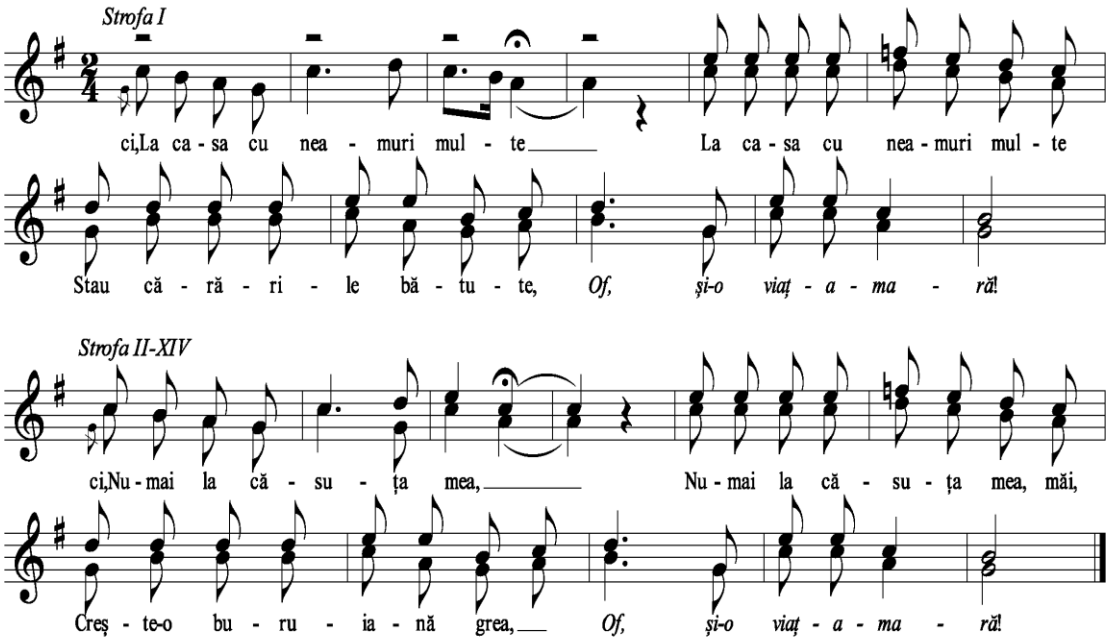

1. La casa cu neamuri multe,
La casa cu neamuri multe,
Stău cărările bătute,
Of, şi-o viaţ-amară.

2. ci, Numai la căsuţa mea
Creşte-o buruiană grea.

3. ci, N-am surori ca s-o plivească,
Dar nici fraţi ca s-o cosească.

4. ci, La cazarma cea de piatră,
Nu-i nici mamă, nu-i nici tată.

5. ci, Nu vezi fraţi, nu vezi surori.
Numai paşi alergători.

6. Şi-am zis verde gheaţă rece,
Hai, maică, şi mă-i petrece.

7. ci, Dragul mamei, nu pot merge,
Căci străinii te-or petrece.

8. Hai, măicuţă, dumneata,
De străini m-oi sătura.

9. ci,De străini îi plină lumea,
Dar măicuţa-i numai una.

10. ci,Spală-mi, mamă, rufele, măi
Că mă-aşteaptă trupele.

11. Spală-mi, mamă, nu-mi spăla,
Căci maşina-mi şuiera.

12. şi,Gata, mamei, sunt spălate,
Dar nu sunt bine uscate.

13. şi, Lasă, mamă, s-or usca,
Un'e-oi sta şi-oi înopta.

14. Un'e-oi sta şi-oi odihni,
Acolo le-oi pregăti.

73. M-a jucat badea la horă

Inf. Vasiliță Maria, n.1964
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1399.2

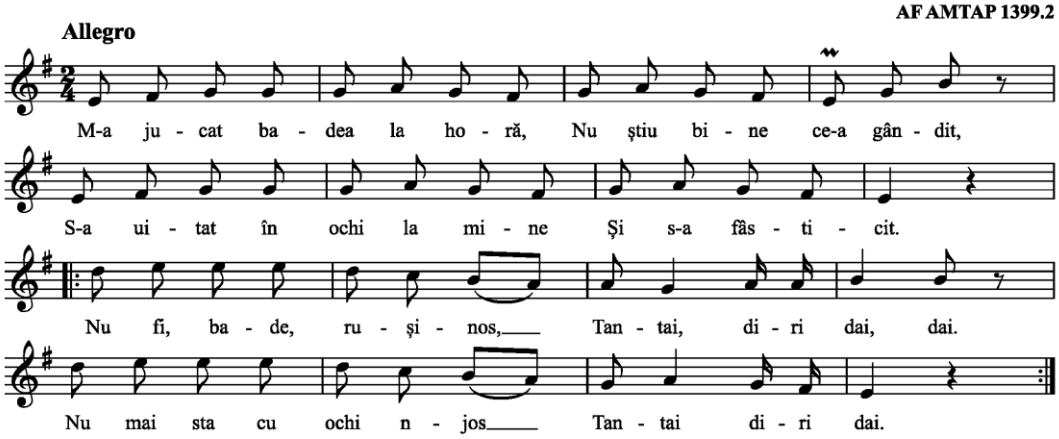

1. M-a jucat badea la horă
Nu ştiu bine ce-a gândit,
S-a uitat în ochi la mine
Şi s-a fâsticit.
Nu fi, bade, ruşinos,
Tan-tai, di-ri dai, dai.
Nu mai sta cu ochi-n jos,
Tan-tai, di-ri dai, dai.

2. Când eram la mama fată
N-ai venit să mă peţeşti
Dar acum, că-s maritată
Stai şi mă păzăşti.
Of, şi tare-mi pare rău
Tan-tai, di-ri dai, dai.
C-ai rămas, bade, flăcău,
Tan-tai, di-ri dai, dai.

3. Badea care mi-o plăcut,
Îmblă singur şi tăcut.
Şi era băiat frumos,
Dar cam ruşinos.
Nu fi, bade, supărat,
Tan-tai, di-ri dai, dai.
Că-s destule fete-n sat,
Tan-tai, di-ri dai, dai.

74. Nistrule, apă vioară

Inf. Melenciuc Ecaterina, n.1924
Iordan Maria, n.1933
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1399.1

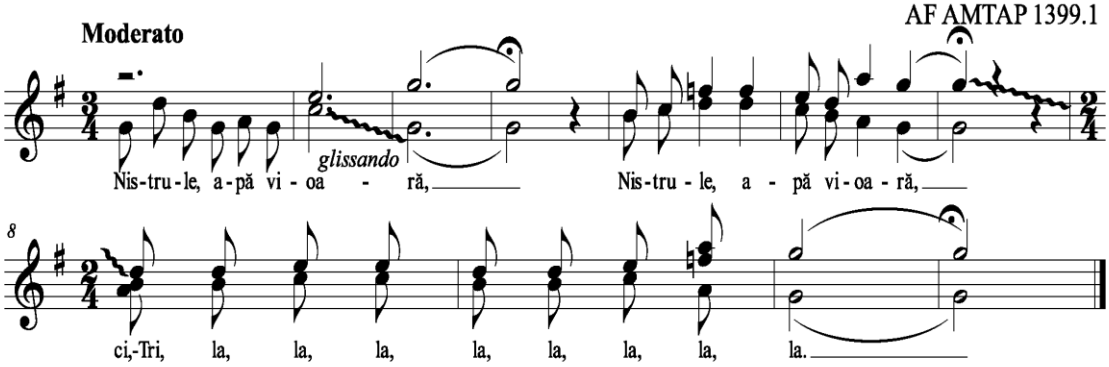

1. Nistrule, apă vioară,
   Nistrule, apă vioară
   Ci, tri,lai,lai, lai, la,la, la, la, la.
2. Face-te-ai neagră cerneală,
3. Să te pun în călimară,
4. Să-mi scriu o carte poştală.
5. S-o trimit la maica-n ţară.
6. Să nu-i scriu că-s împuşcat, măi,
7. Dar să-i scriu că-s însurat,
8. După fata vântului, măi
9. În fundul pământului, măi
10. De vrei, maică, să mă cați, măi
11. Între munții Caucaz, măi
12. C-acolo sunt îngropat, măi
13. Mii şi sute de soldați, măi
14. Ci, De vrei, maică, să mă vezi, măi
15. Cu-o lopată ş-un hârleț, măi
16. Cu hârleţu mă-i săpa, măi
17. Ci, Cu lopata-i arunca, măi
18. Şi să-mi faci mormântu' roat'
19. Şi să-mi pui stâlpu' de piatr'
20. Şi pe stâlp să-mi iscălească,
21. Cine-a trece să citească,
22. Numele, familia, măi
23. Grupa şi compania, măi
24. Rău, maică, m-ai blestemat, măi
25. De-am ajuns şi eu soldat, măi
26. Şi m-ai blăstămat şi lunea,
27. De-am ajuns să-ncunjur lumea,
28. Şi m-ai blestemat şi marța,
29. Ca-n război să-mi petrec viața.

75. Foaie verde lin-pelin

Inf. Dudca Xenia, n.1935
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1399.3

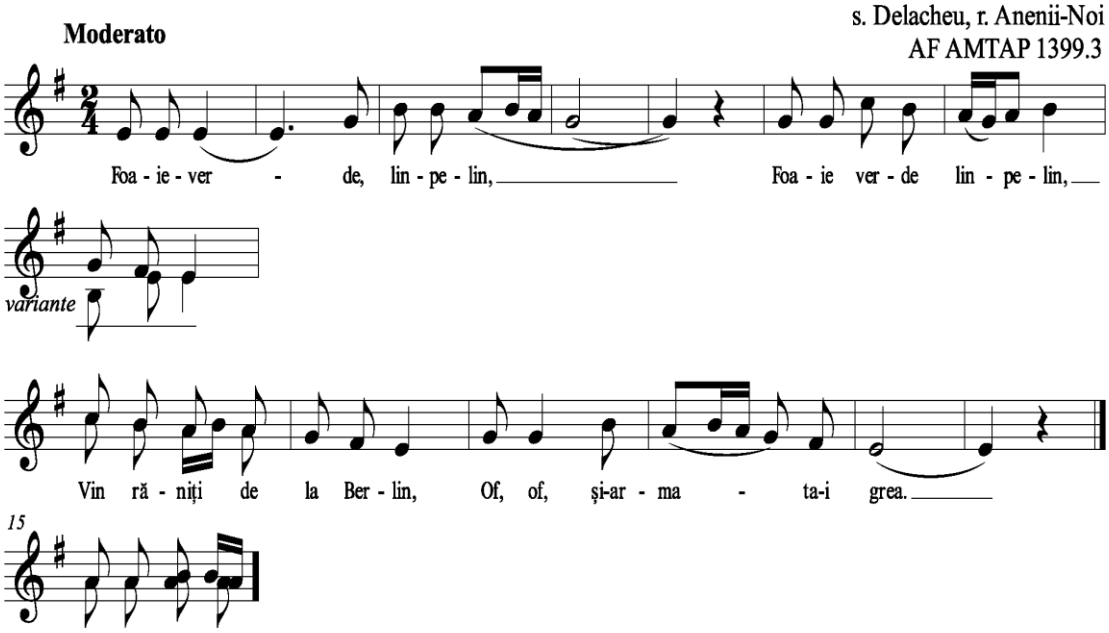

1. Foaie verde lin-pelin,
Foaie verde lin-pelin,
Vin răniți de la Berlin.
Of,of, şi-armata-i grea.

2. Dar eu când am auzit
La portiță am ieşit.

3. Şi pe toți i-am întrebat,
De-al meu frate n-ați aflat?

4. De-al tău frate am aflat
În Berlin când am intrat.

5. Berlinu' când am luat,
Acolo-i înmormântat.

6. Aşa-mi vine câte-un gând,
Să-mi iau drumul să mă duc.

7. Să-mi iau lungul drumului
La tulpina bradului.

8. Acolo când au intrat
Peste-a lui mormânt au dat.

9. Pun eu capul la pământ
S-aud glasul din mormânt.

10. Du-te puică, du-te-acasă,
Te mărită sănătoasă.

11. Că şi eu m-am însurat
Berlinul când am luat.

12. Căci şi eu m-am însurat
Pe patru scânduri de brad.

13. Două-n lung şi două-n lat,
Şi deasupra un capac.

76. În vale, la Doroțcaia

Inf. Dudca Xenia, n.1935
s. Delacheu, r-l Anenii Noi
AF AMTAP 1399.4

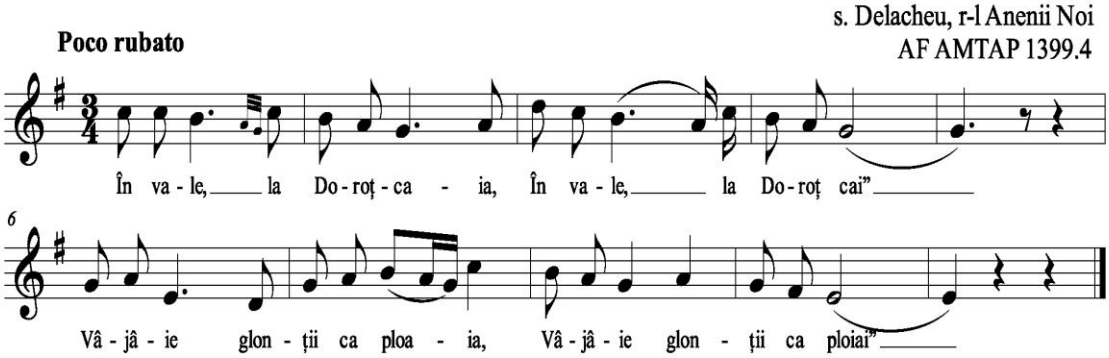

1. În vale la Doroțcaia,
   În vale la Doroțcaia,
   Vâjâie glonții ca ploaia,
   Vâjâie glonții ca ploaia.

2. Și obuzur"le ca vântul,
   De cutremură pământul.
3. Un soldat ședea rănit.
   Cine, mamei, te-a rănit?
4. Un dușmanul de german.
   Mamei, cine te-a-înpansat?
5. O sestriță rusculiță.
   Dumnezeu s-o miluiască,
6. Că ți-au făcut perevează.
   Cine groapa ți-o săpat?
7. Avioane-au bombardat.
   Cine, mamei, te-a jălit?
8. Păsăr"li s-au grămădit,
   Și cu toate-au ciripit.
9. Cine, mamei, te-a-mbrăcat?
   Haine de la stat mi-au dat.

77. Nistrule, apă vioară

Inf. Dudca Xenia, n.1935
s. Delacheu, r-l Anenii Noi
AF AMTAP 1399.5

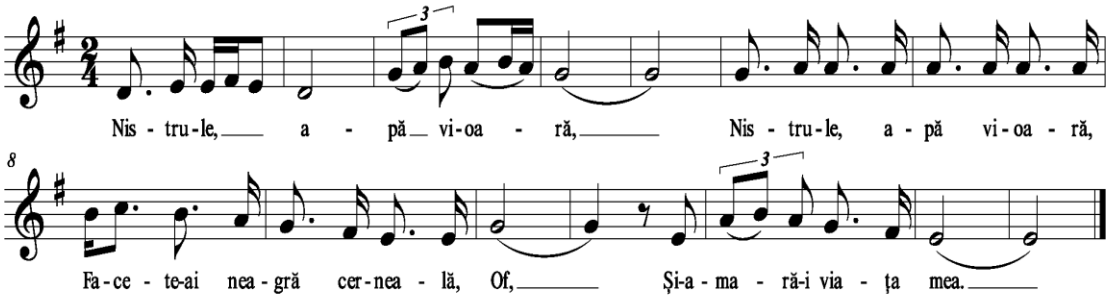

1. Nistrule, apă vioară,
   Nistrule, apă vioară,
   Face-te-ai neagră cerneală,
   Of, și-amar îi viața mea.

2. Să te pun în călimară,
   Să scriu o carte poştală.

3. Să scriu o carte poştală
   S-o trimăt la mama-n ţară.

4. Să nu-i scriu că ma-mpuşcat,
   Dar să-i scriu ca m-a-nsurat.

5. Şi ţin vatra vântului,
   În fundu pământului.

6. Căpitane de vapor,
   Deschide uşa să mor.

7. Şi deschide şi-o fereastră.
   Să-mi mai văd şi a mea viaţă.

78. Mama mea când m-a născut

Inf. Ipati Ecaterina, n.1922
Ipati Olga
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1399.10

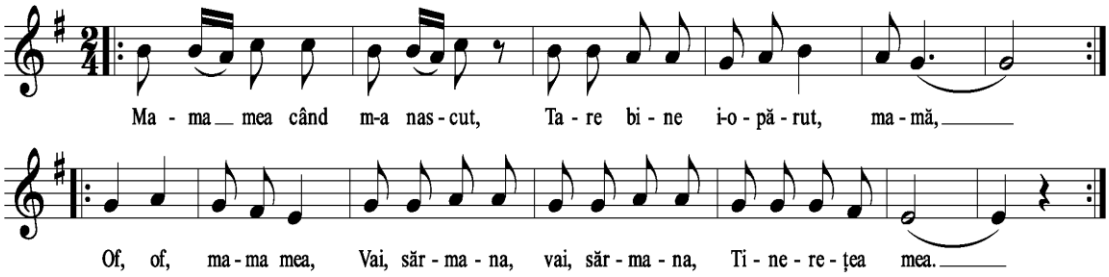

1. Mama mea când m-a născut
Tare bine i-a părut, mamă.
Of, of, mama mea,
Vai, sarmana, vai sărmana,
Tinereţea mea.

2. A crezut c-oi fi o fată,
Să stau cu dânsa la poartă, mamă.

3. Când a văzut că-s băiat,
În leagăn m-a aruncat, mamă.

4. M-ai crescut băiat frumos,
M-ai dat statului, folos, mamă.

5. M-a crescut băiat voinic,
Roata tunului ridic, mamă.

6. Roata tunului e grea,
Mi se rupe inima, mamă.

79. Cu bărbatul cum trăiesc

Inf. Vicol Eudochia, n.1959
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1400. 1

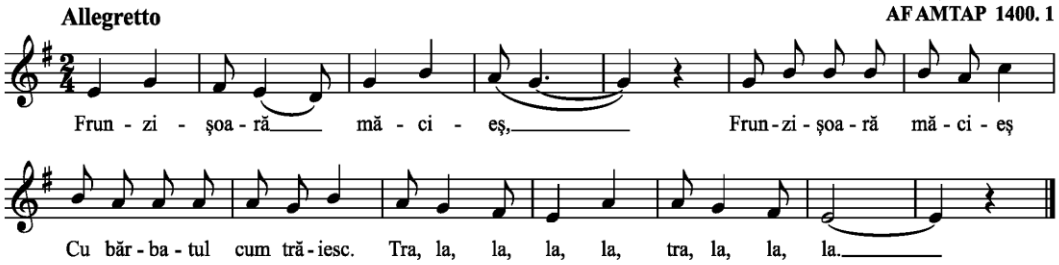

1. Frunzișoară măcieș,
   Frunzișoară măcieș,
   Cu bărbatul cum trăiesc,
   Tra, la, la, la, la, tra, la, la, la.

2. Trăiesc bine ca cu dracu,
   Chiar şi-asară mi-o spart capul.

3. Trăiesc ghini, ginişor,
   Tot cu capul de uşor.

4. Sărmanu bărbatu meu,
   El muncește, dar eu beu.

5. El lucrează cu tractorul,
   Eu beu vinul cu ulciorul.

6. El lucrează cu căruța,
   Dar eu car cu pestelcuța.

7. El lucrează cu ciocanul,
   Eu beu vin cu kilogramul.

80. Și-am avut și-o măiculiță

Inf. Vicol Eudochia, n.1959
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1400.2

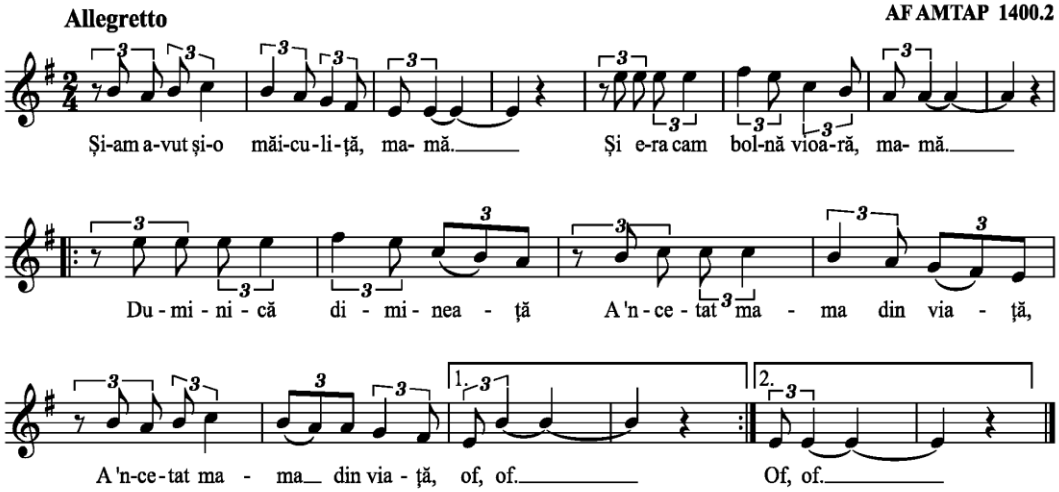

1. Și-am avut și-o măiculiță, *mamă*
Și era cam bolnăvioară, *mamă*
Duminică dimineață
A'ncetat mama din viață,
A'ncetat mama din viață, of, of
Duminică dimineață
A'ncetat mama din viață,
A'ncetat mama din viață, *mamă.*

2. A-ncetat și ne-a uitat, *mamă*
Și pe noi străine ne-a lăsat.
Cinci copii cu fețe blânzi
Și cu ochii lăcrămând
Și cu ochii lăcrămând, of, of.

3. Toți copiii se jucau, *mamă*
Numai noi la poartă stam, *mamă*
Stam la ei și ne uităm,
Cum măicuțele-i strigau,
Na, na, na, puiule, na, of, of,
Stam la ei și ne uitam,
Cum măicuțele-i strigau,
Na, na, na, puiule na.

4. Și-a venit mama-ntr-o seară, *mamă*
Să ne stringă grămăjoară, *mamă*
De ce, mamă, ai murit
La noi nu te-ai mai gândit,
La noi nu te-ai mai gândit, *mamă.*

81. Și-am zis verde de-un păpșoi

Inf. Păvălachi Ana,n.1935
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1400.4

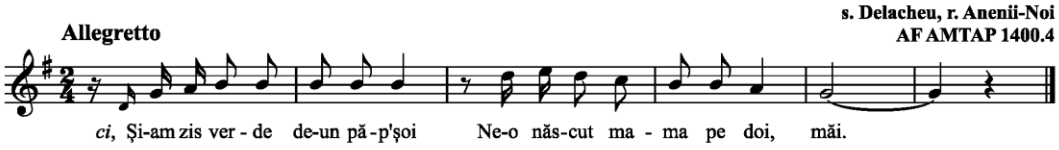

1.*ci,* Și-am zis verde de-un păp'șoi
Ne-o născut mama pe doi, măi

2. Unul miercuri, unul joi
Și-a-mplut țările cu noi, măi.

3. Și-o pornit mama prin țară
Să ne strângă grămăjoară.

4. ci, Grămăjoară nu ne-o strâns,
Numai s-o umplut de plâns, măi.

82. Când eram de paisprezece ani

Inf. Ogorodnic Ludmila, n.1955
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1400. 5

Moderato

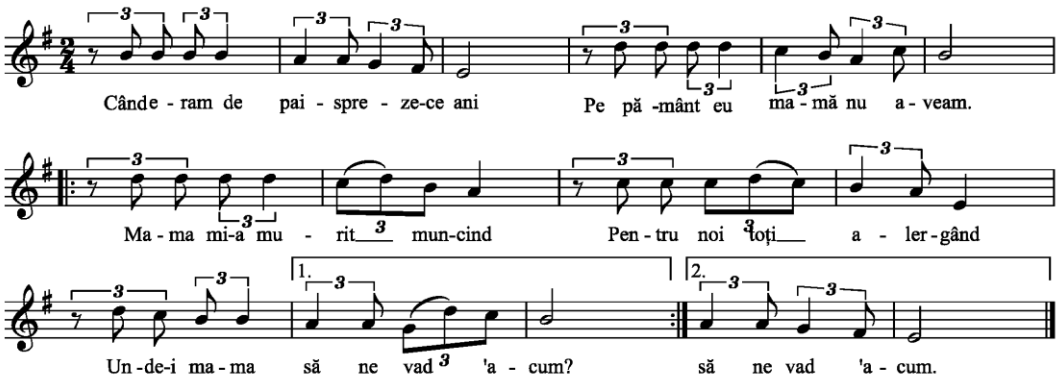

1. Când eram de paisprezece ani,
Pe pământ eu mamă nu aveam,
Mama mi-a murit muncind,
Pentru noi toți alergând,
Unde-i mama să ne vadă-acum?

2. Am crescut șase copii în casă
Ne-așezam cu toții noi la masă
Tata mult ne mângâia,
Dar mama nu mai venea.
Unde-i mama să ne vadă-acum?
Tata tot ne mângâia
Dar mama nu mai venea,
N-a mai venit mama din mormânt.

3. Tata nostru de-acum s-a însurat,
Și ne-ntreabă de ne-mpacăm cu ea
Of, tată nu ne-ntreba,
Că ne bate și îi rea
Unde-i mama, să ne vadă-acum?

4. De s-ar face drum pe sub pământ
Să mă duc la mama la mormânt
De ți-i dor, mamă, de mine
Oprește-mă lângă tine
Unde-i mama, să ne vadă-acum?

5. Să se scoale mama să ne vadă,
Că suntem de-acuma măritate
Ar muri mama-n picoare
Că nici una noroc n-are,
Unde-i mama, să ne vadă-acum?

83. Astăzi Patria ne cere

Inf. Vicol Eudochia, n.1959
Ogorodnic Liudmila, n.1955
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1400.6

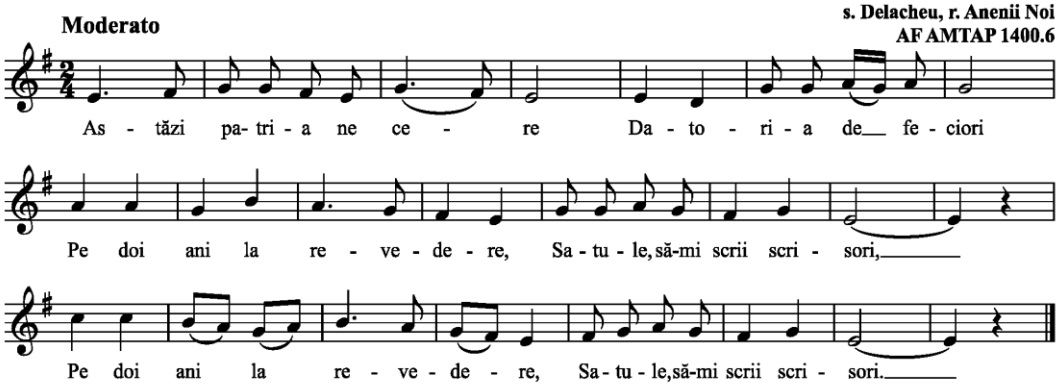

1. Astăzi patria ne cere
Datoria de fecori
Pe doi ani la revedere,
Satule, să-mi scrii scrisori.
Pe doi ani la revedere ,
Satule, să-mi scrii scrisori.

2. Am la piept de-o mângâiere
O năframă mititea,
Pe doi ani la revedere,
Sănătate, draga mea.

3. La hotarul sfânt al țării
Eu voi fi străjerul ei
Pe doi ani la revedere,
Sănătate, dragii mei.

84. Tot mă-ntreabă lumea-n sat

Inf. Ogorodnic Ludmila, n.1955
s. Delacheu, r. Anenii Noi
AF AMTAP 1400. 9

Allegretto

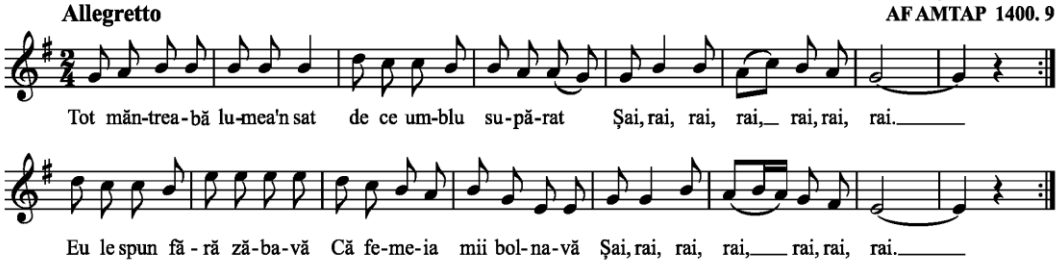

1. Tot mă-ntreabă lumea-n sat
De ce umblu supărat
Șai, rai, rai, rai, rai, rai, rai, rai.
Eu le spun fără zăbavă ,
Că femeia mi-i bolnavă,
Șai, rai, rai, rai, rai, rai, rai, rai.

2. Că de-aceia săptămână
Zace-n pat c-o doare-o mână
Șai, rai, rai, rai, rai, rai, rai, rai.
Și un drac de junghi în coastă
Nu-i dă pace la nevastă,
Șai, rai, rai, rai, rai, rai, rai, rai.

3. Eu femeii, eu i-am spus
Lasă lenea, ți-i de-ajuns,
Șai, rai, rai, rai, rai, rai, rai, rai.
Lenevia-i boală grea,
Și râde lumea de ea,
Șai, rai, rai, rai, rai, rai, rai, rai.

85. Când eram de şapte anişori

Inf. Ogorodnic Ludmila, n.1955
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1400.13

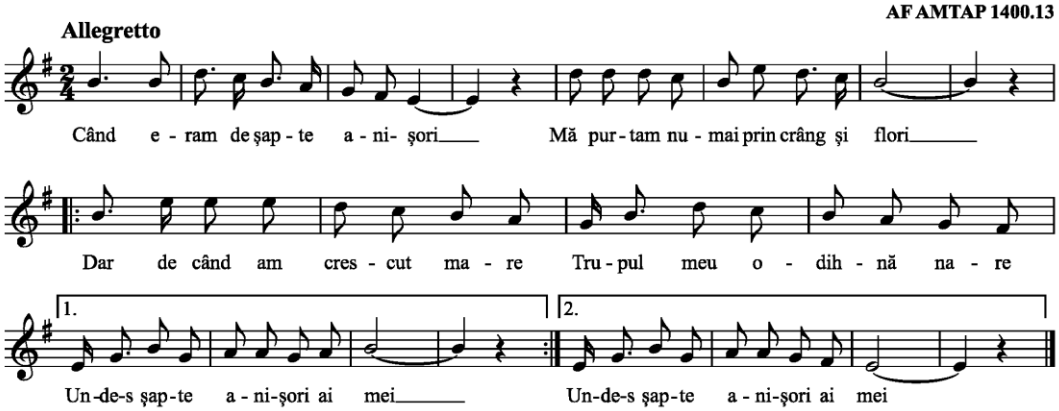

1. Când eram de şapte anişori,
Mă purtam numai prin crâng şi flori.
Dar de când am crescut mare,
Trupul meu odihnă n-are,
Unde-s şapte anişori ai mei?
Dar de când am crescut mare
Trupul meu odihnă n-are,
Unde-s şapte anişori ai mei?

2. Când eram de şaisprezece ani,
Of, ce viaţă dulce mai duceam!
Mă plimbam prin crângul vieţii,
Vedeam anii tinereţii,
Care făr-de veste au trecut.

3. Când eram de douăzeci de ani,
Of, ce viaţă tristă mai aveam!
Mă ducem la primărie,
Să declar o cununie,
Fără să-mi dau seama ce-am făcut.

4. Mai învârteşte, Doamne-odată roata,
Să-mi văd şapte anişori ai mei.
Să-mi amintesc de crângul vieţii,
Să-mi văd anii tinereţii,
Care făr-de veste au trecut.

86. Mândra mea s-a măritat

Inf. Vicol Eugenia, n.1959
Ogorodnic Liudmila n.1955
s. Delacheu, r. Anenii-Noi AF
AF AMTAP 1400.14

Moderato

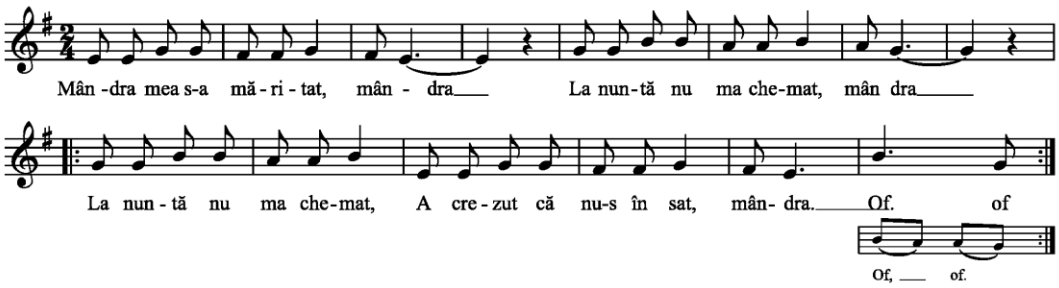

1. Mândra mea s-a măritat, *mândra,*
La nuntă nu m-a chemat, *mândra,*
La nuntă nu m-a chemat,
A crezut că nu-s în sat, *mândra, of, of*
A crezut că nu-s în sat,
Din armată liberat, *mândra.*

2. Eu mă duc s-o văd mireasă, *mândra,*
Ea pe cine capu-şi lasă, *mândra,*
Mândruţa stătea la poartă,
De druşte înconjurată, *mândra, of, of*
De druşte înconjurată,
Şi cu geana-nrourată, *mândra.*

87. Măi război îngrozitor

Inf. Păvălachi Ana,n.1935
s. Delacheu, r. Anenii-Noi
AF AMTAP 1400.3

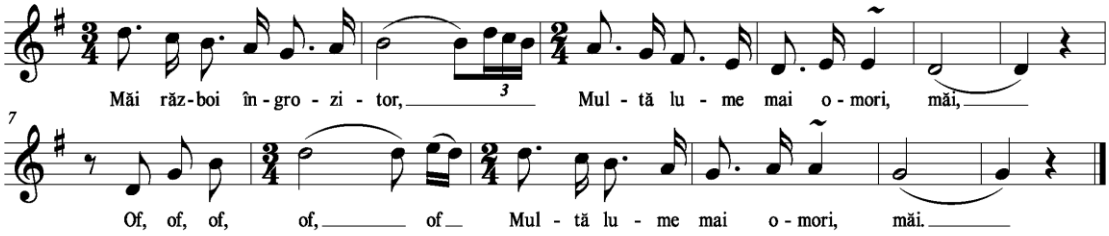

1. Măi război îngrozitor,
Multă lume mai omori, măi.
Of, of, of, of,
Multă lume mai omori, măi.

2. De rămân copii săraci,
Neveste fără bărbaţi, măi.
Of, of, of, of,
Neveste fără bărbaţi, măi.

3. Mamele-şi plângeau feciorii,
Nevestele, soţiorii
Of, of, of, of,
Nevestele, soţiorii.

4. Ici în deal la Doroţcaia
Vâjâie glonţii ca ploaia,
Of, of, of, of,
Vâjâie glonţii ca ploaia.

5. Şi obuzele ca vântul,
De se zguduia pământul,
Of, of, of, of,
De se zguduia pământul.

6. Ici în vale la Ţiganca,
Cărau răniţii cu targa,
Of, of, of, of,
Cărau răniţii cu targa.

7. Cu maşina cărau morţii,
De plângeam şi noi cu toţii,
Of, of, of, of,
De plângeam şi noi cu toţii.

88. La Nistru, la mărgioară

Inf. Potângă Gheorghe, n.1921
s. Văratic, r. Rîşcani
AF AMTAP 1563. 2

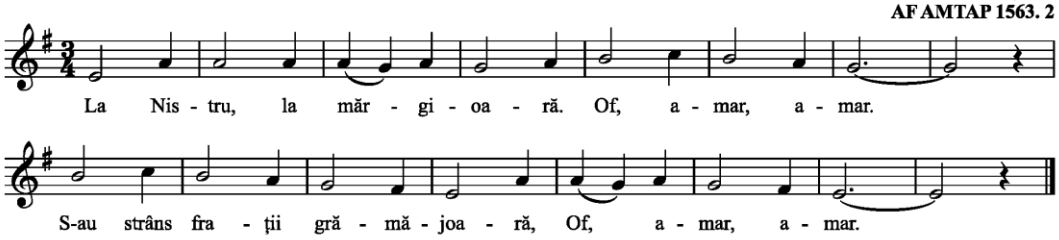

1. La Nistru, la mărgioară
Of amar, amar
S-au strâns fraţii grămăjoară
Of amar, amar.

2. Şi se uită-n altă ţară,
Unde-au lucrat astă vară.

3. Bradule, brăduţ frumos,
I-an apleacă-ţi creanga-n jos.

4. Să mă sui în vârful tău,
Să-mi văd sătişorul meu.

5. Nistrule, apă vioară,
Face-te-ai neagră cerneală.

6. Şi un toc şi-o călimară,
Ca să scriu o hârtioară.

7. Ca să scriu o hârtioară,
La măicuţa mea în ţară.

89. Nistrule, cu apă rece

Inf. un grup folcloric
s. Mocra, r. Râbnița
AF AMTAP 1573.15

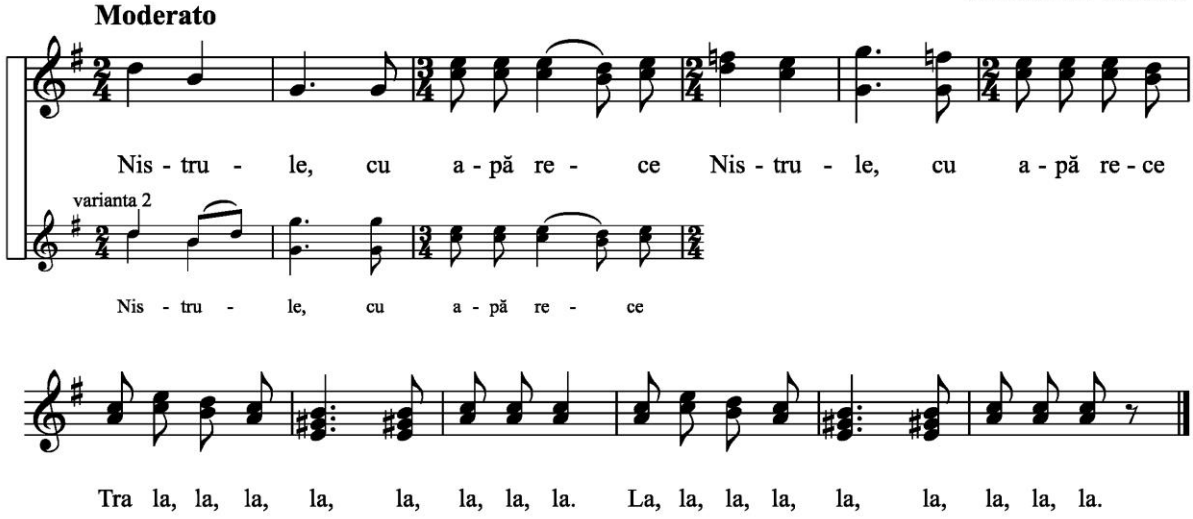

1. Nistrule, cu apă rece,
   Nistrule, cu apă rece,
   Tra, la, la, la, la, la, la, la, la
   Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.

2. M-am jurat că nu te-oi trece
3. Te-am trecut pe jumătate
4. Mi s-a-ntors barca pe-o parte
5. ’Ncet, încet să nu mă-neci
6. Că n-ai bani să mă plăteşti
7. Dar nici flori să mă-floreşti
8. Şi nici glas să mă boceşti.

90. La Nistru, la mărgioară

Inf. Bureacova Alexandra, n.1911
şi Buşilă Nichita, n.1910
s. Vărăncău, r. Râbniţa
AF AMTAP 1577. 8

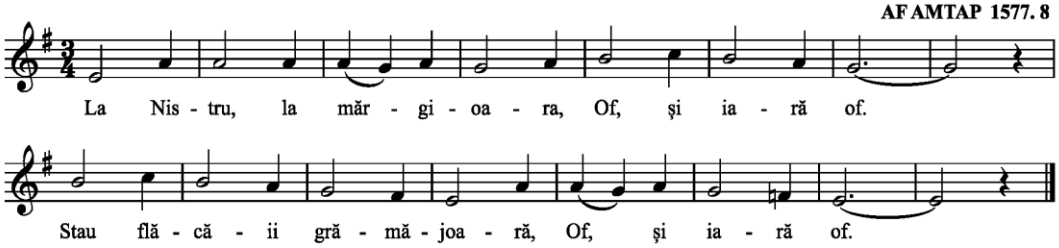

1. La Nistru, la mărgioară,
Of, şi iară of
Stau flăcăii grămăjoară,
Of, şi iară of.

2. Şi-ntre ei o fată mare
Cu cosiţă bălăioară.

3. Cu papuci nalţi în *podvoare*
Şi plânge de se omoară.

4. Şi se uită-n ceea vale
Şi cântă cu glas de jale.

91. Și-am zic verde de-un mohor

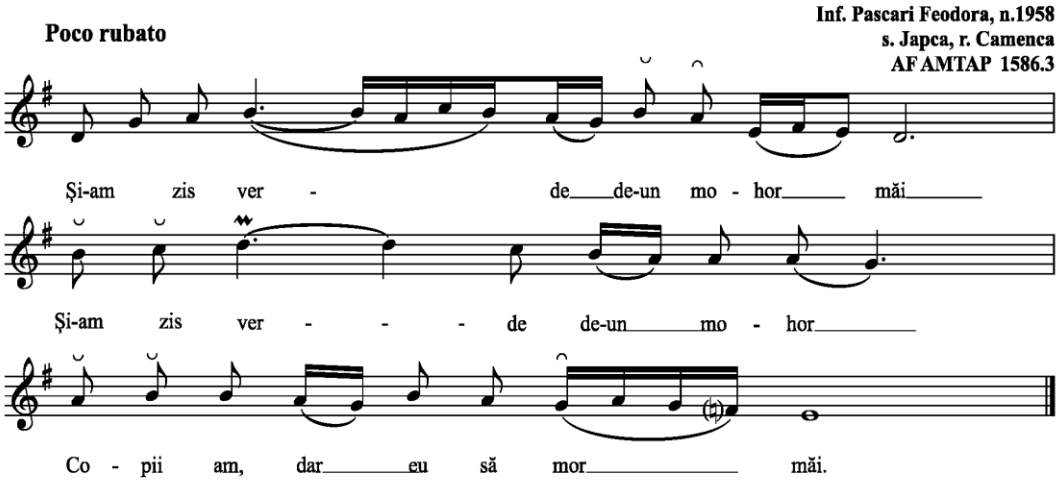

1. Și-am zis verde de-un mohor, măi – 2ori
Copii am, dar eu să mor, măi.
Să n-ajung la ușa lor, măi – 2 ori
Să-mi mănânc pâinea pe dor, măi.

2. Să n-ajung la ușa lor, măi
Să-mi mănânc pâinea pe dor, măi
Că ei dacă s-o-nsurat, măi
De mamă, tată-au uitat, măi.

3. Dar ei când s-au pus la masă,
O-nchis ușele la casă.
Dar eu-am rămas pe prispă-afară,
Cu inima friptă-amară, măi.

4. C-am crezut, că am copii, măi
Cu dânșii să mă mângâi, măi
C-am crezut, că am copii, măi
Cu dânșii să mă mângâi, măi.

92. Fa Ileană

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1586.9

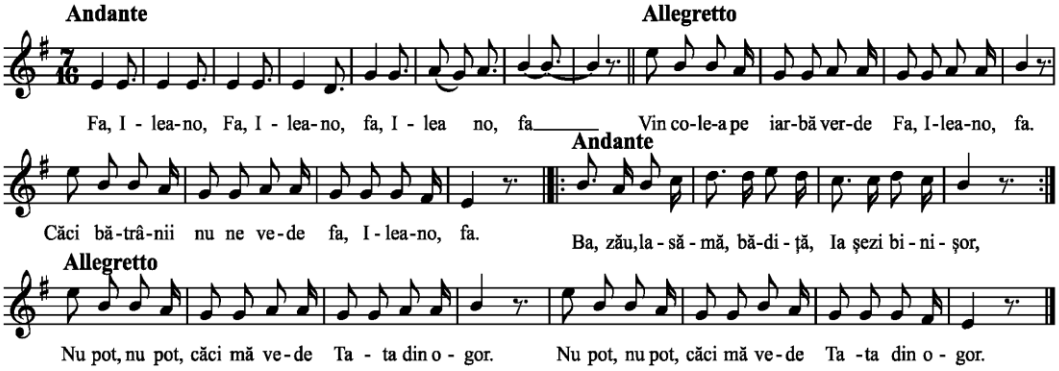

1. Fa, Ileano, fa, Ileano, fa, Ileano fa,
Vin colea, pe iarbă verde,
Fa, Ileano, fa,
Căci bătrânii nu ne vede,
Fa, Ileano, fa,
Ba, zău, lasă-mă, bădiță,
Fa, Ileano, fa,
Ba, zău, lasă-mă, bădiță,
Ia șezi binișor,
Nu pot, nu pot, căci mă vede
Tata din ogor.

2. Fa, Ileano, fa, Ileano, fa, Ileano, fa,
Dacă vii, îți dau mărgele
Fa, Ileano, fa,
Și ți-oi da tot ce mi-i cere,
Fa, Ileano, fa,
Ba, zău, lasă-mă, bădiță,
Pune-ți pofta-n cui.
Ba, zău, lasă-mă, bădiță,
Pune-ți pofta-n cui.
Să nu-ți joace pe spinare
Coada sapei lui.

93. Fă-mă, Doamne, ce m-ai face

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1586.10

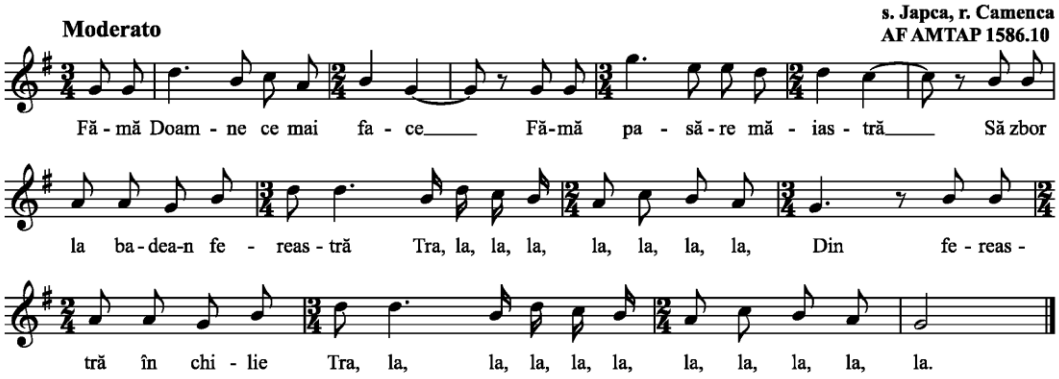

1. Fă-mă, Doamne, ce m-ai face,
Fă-mă pasăre măiastră,
Să zbor la badea-n fereastră,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.
Din fereastră în chilie,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.

2. Acolo bădița scrie
Slove negre pe hârtie
Să mi le trimată mie,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.

3. Fă-mă, Doamne, curcubeu
Să mă sui la Dumnezeu,
Să-l întreb eu cum îmi place,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.
Dragostea din ce se face,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.

4. Nici din mere, nici din pere,
Ci din buze subțirele,
Și gurmazul cu mărgele,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.
De-ar mușca badea din ele ,
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la.

94. Fire-ai, maică, blăstămată

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1586.11

Moderato

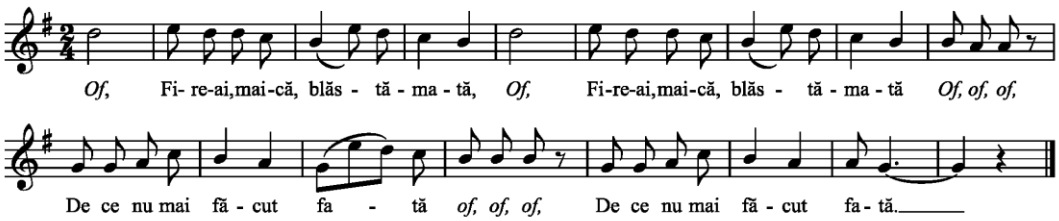

1. *Of,* Fire-ai, maică, blăstămată, *of*
Fire-ai, maică, blăstămată, *of, of, of,*
De ce nu m-ai făcut fată, *of,of, of,*
De ce nu m-ai făcut fată.

2. *Of,* Şi m-ai făcut un băiat, *of*
Şi m-ai făcut un băiat *of, of, of,*
Să umblu noaptea prin sat, *of, of, of,*
Să umblu noaptea prin sat.

3. *Of,* Ş-aseară am fost la clacă, *of*
Ş-aseară am fost la clacă, *of, of, of,*
N-am găsit fată să-mi placă *of, of, of,*
N-am găsit fată să-mi placă.

4. *Of,* Fata care-mi place mie, *of*
Fata care-mi place mie, *of, of, of,*
N-o lasă mă-sa să vie, *of, of, of,*
N-o lasă mă-sa să vie.

5. *Of,* Şi mi-o ţine-nchisă-n casă, *of*
Şi mi-o ţine-nchisă-n casă, *of, of, of,*
Că la mine să nu iasă, *of, of, of,*
Că la mine să nu iasă.

6. *Of,* Mândra care-o am acuma, *of*
Mândra care-o am acuma, *of, of, of,*
N-aş da-o pe toată lumea, *of, of, of,*
N-aş da-o pe toată lumea.

7. *Of,* Căci cu lumea n-am ce face, *of*
Căci cu lumea n-am ce face, *of, of, of,*
Da cu mândra fac ce-mi place, *of, of, of,*
Da cu mândra fac ce-mi place.

95. Azi îi nor, mâine-i senin

Inf. Guțu Maria, n.1956
Ciornei Efrosinia, n.1942
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1586.5

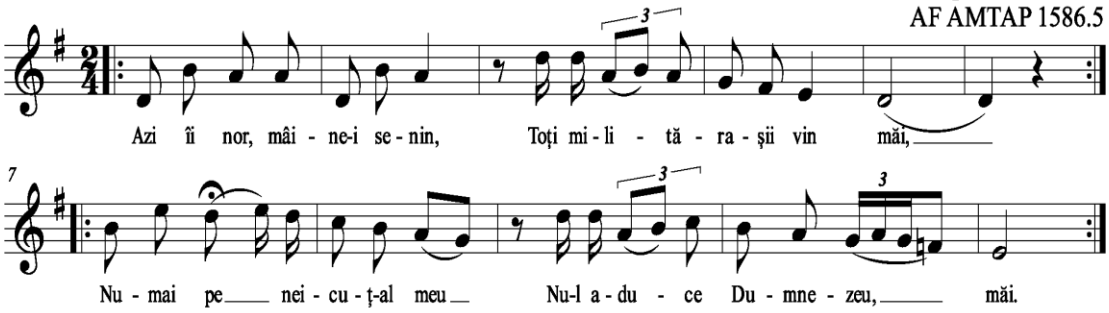

1. Azi îi nor, mâine-i senin
Toți militărașii vin, măi,
Numai pe neicuța-l meu
Nu-l aduce Dumnezeu, măi.

2. Să-l mai văd trecând o dată
Pe la mine, pe la poartă,
Cu pălărioara roată,
Și cu floarea-n partea dreaptă.

3. Dare-ar Dumnezeu odată
Să facă fetele-armată.
Și să fiu eu comandant,
Pe toate să le comand, măi.

4. Și la stânga, și la dreapta,
Să facă cu mine-armata.
Și la stânga, și-ntorcat
Să vadă cum îi soldat, măi.

5. E ușor din gură-a spune
Să fii militar pe lume.
Ordinul să-l execuți.
Și pe mândra s-o săruți, măi.

96. Și-am zis verde de-un mărar

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587. 1

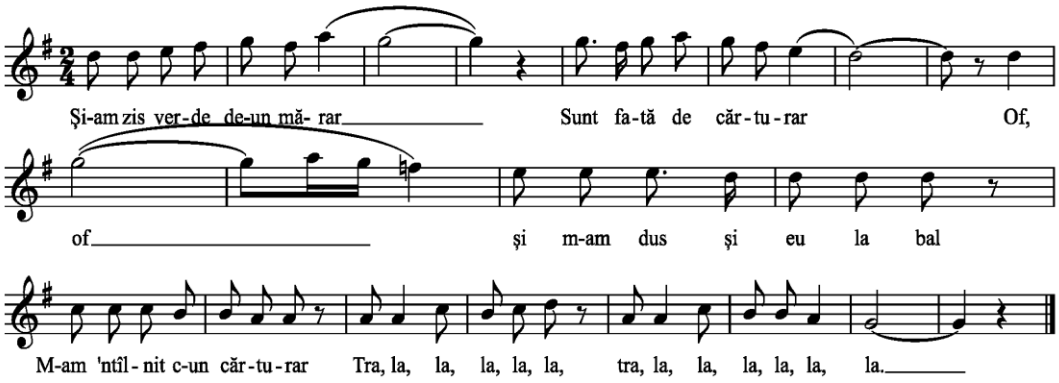

1. Și-am zis verde de-un mărar,
Sunt fată de general,
Of, of, Si m-am dus şi eu la bal
M-a-ntâlnit c-un cărturar
Tra, la, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la, la, la.

2. Cărturaru", om deştept
Îmbrăcat locotenent
Of, of, cărturarul om deştept
Îmbrăcat locotenent.

3. De trei zile merg pe cale
Şi nu i-am pus nici o-ntrebare
Of, of, măi băiete, băieţele
Unde sunt curţile tăle?

4. Ici în vale-n-tre vâlcele
Sunt vreo două corturele
Of, of, Buna ziua, mamă soacră,
N-ai ceva să-mi dai de treabă?

5. Iaca mama ce ţi-o da:
Ghiocul şi o vedenea, măi
Of, of, Cu ghiocul ai ghici,
Cu videneaua-i amăgi.

6. Şi du-te-n sat după făină
Of, of, De la stânjenei cu lemne
Am ajuns să strâng surcele.

7. De la stecla cu parfum
Am ajuns să dorm în drum
*Of, of, D*e la stecla cu parfum
Am ajuns să dorm în drum.

97. Mult e dulce şi frumoasă

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.2

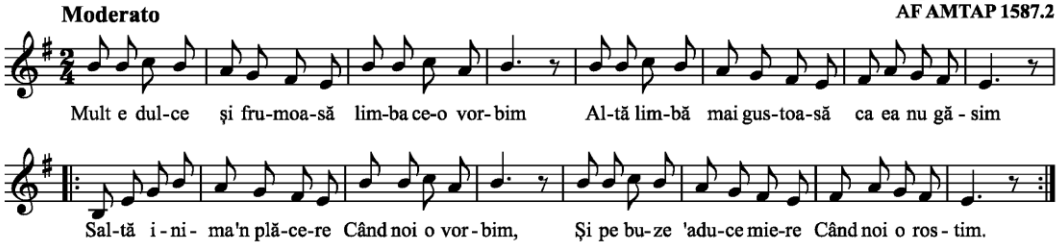

1. Mult e dulce şi frumoasă
Limba ce-o vorbim.
Altă limbă mai gustoasă
Ca ea nu găsim.

2. Saltă inima-n plăcere
Când noi o vorbim.
Şi pe buze-aduce miere
Când noi o rostim.

3. Românaşul o iubeşte
Ca sufletul său.
Gătiţi-vă româneşte,
Pentru Dumnezeu.

98. Când eram de șapte anișori

Inf. Popa Maria, n.1914
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.5

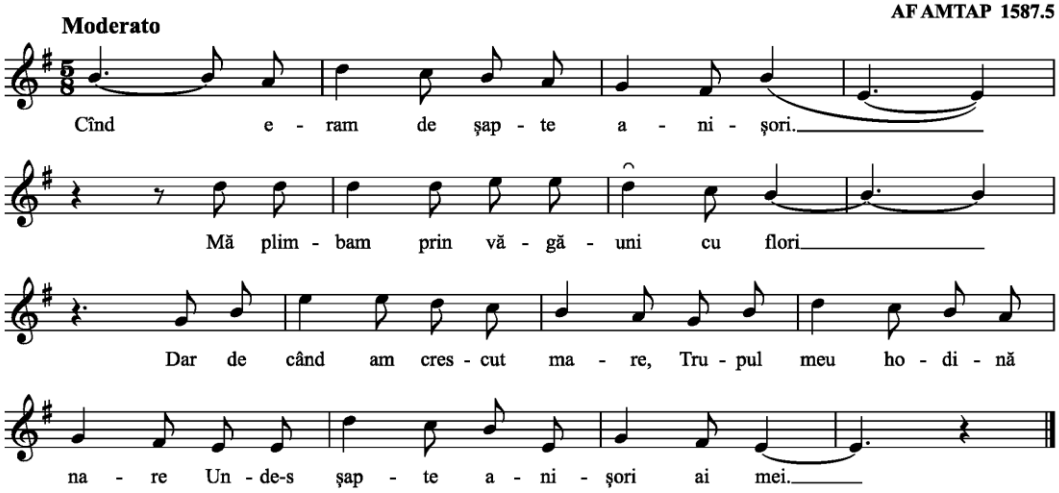

1. Când eram de șapte anișori
Mă plimbam prin văgăuni cu flori
Dar de când am crescut mare
Trupul meu hodină n-are
Unde-s șapte anișori ai mei?

2. Când eram de șaisprezece ani
Așa viața mi-o distram
Prin centrale și locale
Cinematograf și cameri
Uite-așa-mi distram eu viața mea.

3. Când eram de douăzeci de ani
Singur viața mi-o-nchideam.
Mă ducem la primărie
Să declar de cununie,
Fără să-mi dau seama că greșesc.

4. Mai învârte, Doamne-odată roata
Să mă fac de șaisprezece ani,
Să-mi amiros crinul vieții,
Să-mi văd anii tinereții
Care făr-de vreme au trecut.

99. Puișor, bată-te-ar Sfîntu

Inf. Popa Maria, n.1914
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.6

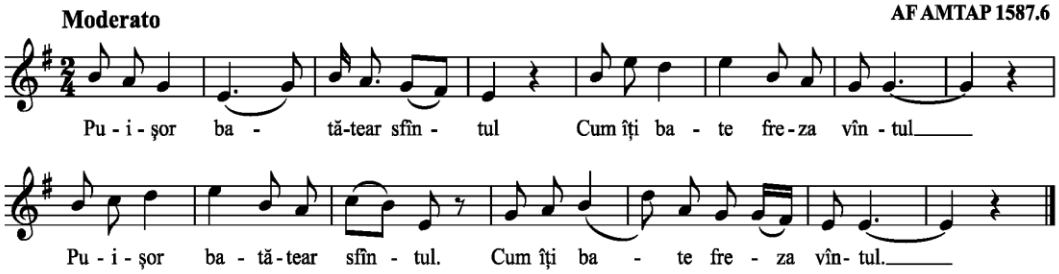

1. Puişor, bată-te-ar Sfîntu
   Cum îţi bate freza vântul.
   Puişor, bată-te-ar Sfîntu
   Cum îţi bate freza vântul.

2. Şi ţi-o bate aşezată
   M-ai iubit şi mai lăsat.

3. M-ai iubit ca pe-un pui blând,
   M-ai lăsat în drum plângând.

4. M-ai iubit într-o grădină,
   Singurea, ca o albină.

5. M-ai iubit ca pe-o copilă,
   M-ai lăsat ca pe-o străină.

6. M-ai iubit ca pe-o cucoană,
   M-ai lăsat ca pe-o văduvă.

100. Răsai, lună, de cu seară

Inf. Pascari Nadejda
şi Popa Maria, n.1914
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.7

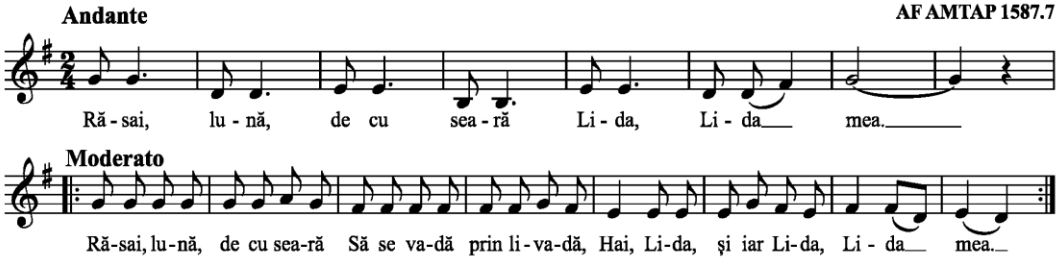

1. Răsai, lună, de cu seară
   Lida, Lida mea.
   Răsai, lună, de cu seară
   Să se vadă prin livadă
   Hai, Lida şi iar Lida, Lida mea
   Hai, Lida şi iar Lida, Lida mea.

2. Să se vadă prin livadă,
   Să-ţi cosesc pelin şi iarbă.

3. Să cosesc pelin şi iarbă,
   Să-i dau murgului să roadă.

4. Murgul roade şi nechează,
   Lida plânge şi oftează.

5. Lasă, Lida, nu ofta,
   Că bădiţa te-a lua.

6. Când a creşte grâu-n tindă
   Şi-a bate cu spicu-n grindă.

101. Of, măi Gheorghe, rău de tine

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.9

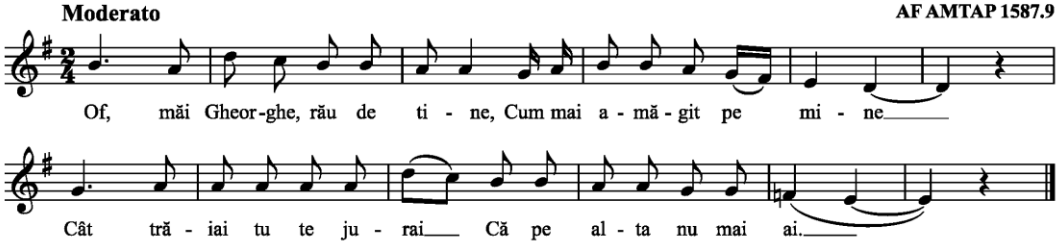

1. Of, măi Gheorghe, rău de tine
Cum m-ai amăgit pe mine.
Cât trăiai, tu te jurai
Că pe alta nu mai ai.

2. Chiar aseară te-am prins, bade
Cum strângeai pe alta-n braţe
Şi-o hrăneai cu alunele
Şi-i dai foc inimii mele.

3. Sub trandafirul de la poartă
Ilenuţa doarme moartă.
Trece Ghiţă şi-o trezeşte,
Ilenuţa-i bănueşte.

4. Taci, Leano, nu bănui,
Că mai mult nu te-oi trezi,
Am venit ca să te-ntreb
Să-mă-nsor ori să te-aştept, măi.

5. Însoară-te sănătos,
Dacă nu ştii ce-i frumos, măi.
Că şi eu m-oi marita
De la deal de casa ta.

6. Şi-oi trece şi oi cânta
Şi ţi-oi rupe inima,
Şi ţi-oi rupe inima,
Şi ţie, şi mâne-ta, măi.

102. Tot am zis şi m-am jurat

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.10

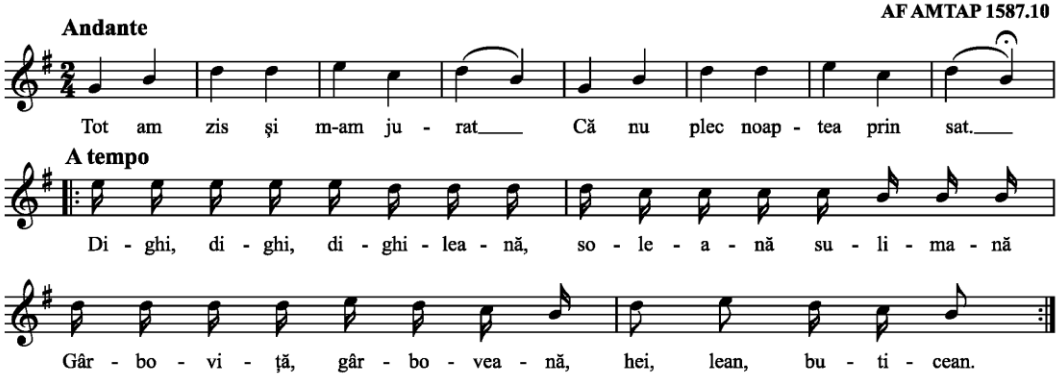

1. Tot am zis şi m-am jurat
Că nu plec noaptea prin sat.
Di-ghi,di-ghi,di-ghi,di-ghi,
Solileană, sulimană,
Gârboviţă, gârboveană,
Hei, lean, buticean.

2. Preoteasa zice-aşa:
Vino şi la fata mea.
Di-ghi,di-ghi,di-ghi,di-ghi,
Solileană, sulimană,
Gârboviţă, gârboveană,
Hei, lean, buticean.

103. Pe o bancă la șosea

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.11

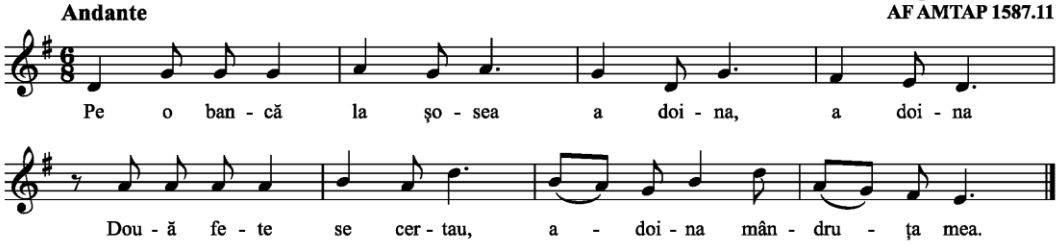

1. Pe o bancă la şosea, *a doina, a doina*
Două fete se certau, *a doina, mândruţa mea.*

2. Cea bogată-aşa zicea, *a doina, a doina*
Pe mine badea o să mă ia, *a doina, mândruţa mea.*

3. Mie tata-mi dă boii mei, *a doina, a doina*
Şi-mi dă şi-o turmă de oi, *a doina, mândruţa mea.*

4. Cea săracă-aşa zicea, *a doina, a doina*
Pe mine badea-o să mă ia, *a doina, mândruţa mea.*

5. Mie tata-mi dă ochii mei, *a doina, a doina*
Şi preţuieşte boii tăi, *a doina, mândruţa mea.*

6. Şi-mi dă şi gura mea, *a doina, a doina*
Şi preţueşte turma ta, *a doina, mândruţa mea.*

104. Răsai, lună, mai degrabă

Inf. Gaban Alexandra, n.1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.12

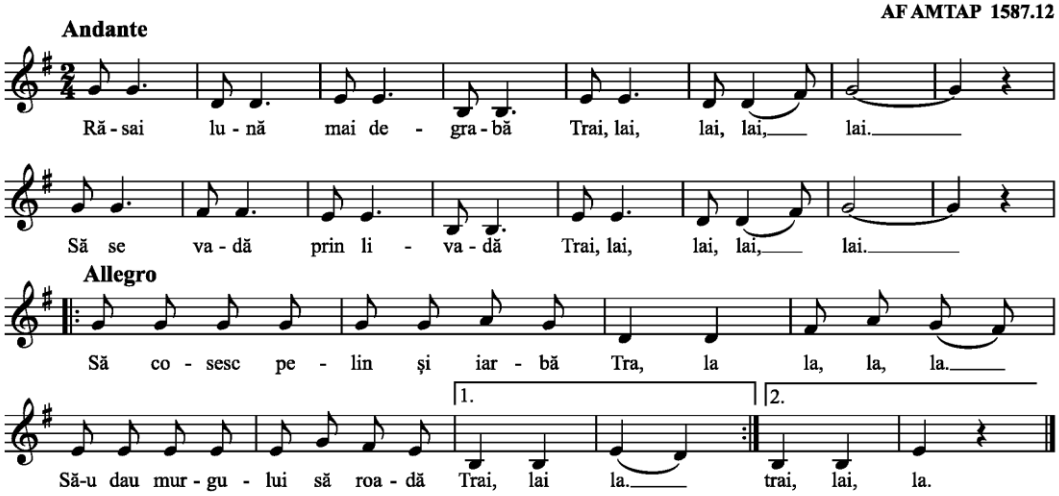

1. Răsai, lună, mai degrabă,
Trai,lai,lai,lai,la.
Să se vadă prin livadă,
Trai,lai, la.
Să cosesc pelin şi iarbă,
Tra,lai,lai,lai, la.
Să-i dau murgului să roadă
Trai, lai, la.

2. Murgul paşte şi nechează,
Mândra plânge şi oftează.
Roade, murgule, mai bine,
Ca să pun şaua pe tine.

3. Taci, mândruţo, nu ofta,
Tot pe tine te-oi lua,
Când a creşte grâu-n tindă
Ş-a bate cu spicu-n grindă.

105. La casa cu neamuri multe

Int. Gaban Alexandra n. 1920
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.13

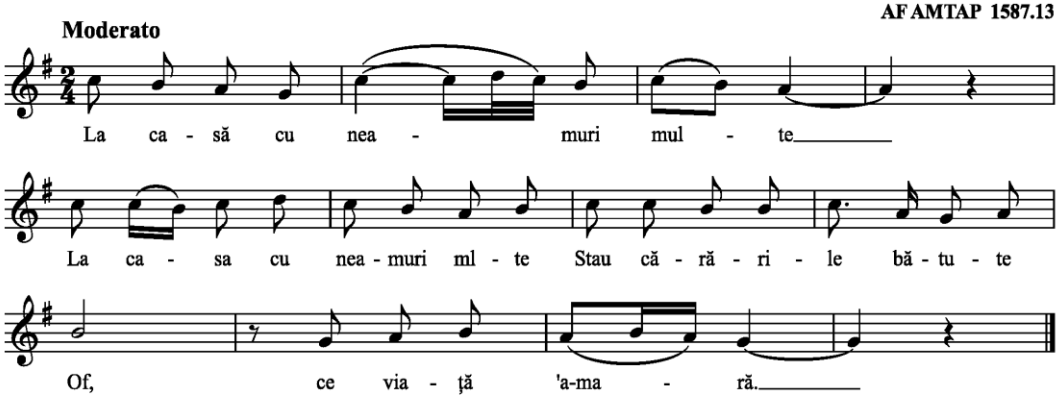

1. La casa cu neamuri multe,
   La casa cu neamuri multe,
   Stau cărările bătute,
   Of, ce viaţă-amară.

2. Numai la căsuţa mea
   Creşte-o buruiană rea.

3. N-am surori să mi-o *plijească*
   Dar nici fraţi să mi-o cosască.

4. Aşa-mi vine uneori
   Să mă sui pe munţi de flori,

5. Să-mi văd fraţi, să-mi vad surori
   Să mă uit spre răsărit,
   Să văd dincotro-am venit.

106. Voinic, înalt ca bradul

Inf. Popa Maria, n.1914
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1587.15

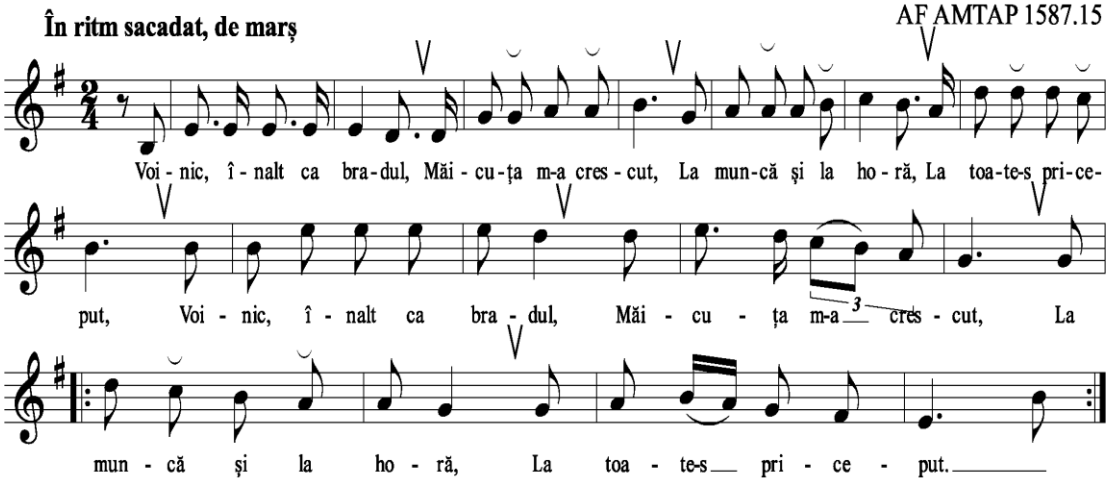

1. Voinic, înalt ca bradul,
Măicuța m-a crescut
La muncă și la horă,
La toate-s priceput.

2. Când am plecat la luptă,
Măicuța mă plângea,
Și suspina cu jale
Căci nu m-a mai vedea.

3. Atunci copila popii
Mă sărută cu dor
Și mi-a șoptit, bădiță,
Să fii biruitor.

4. Au eu am scos inelu
Pe deget i l-am pus
Pe ochi am sărutat-o
Și la război m-am dus.

5. Acolo în tranșee
Mi-am construit palat
Dar nu ca altă dată,
Pe culme, la vânat.

6. Dar nu ca altă dată,
Acasă, după plug,
Ci ungurii și nemții
Ca niște iepuri fug.

7. Când m-am întors în țară
Cu carul încărcat
Făceam să intre dragul
În fetele din sat.

107. Și soarele se revărsase

Ina. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1588.4

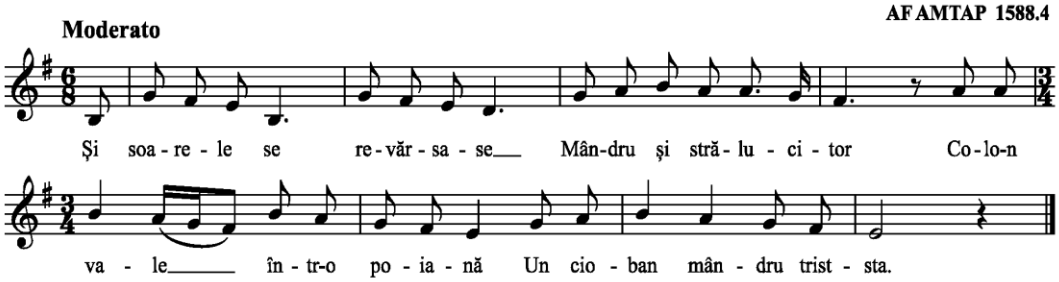

1. Și soarele se revărsase
Mândru și strălucitor
Colo-n vale într-o poiană
Un cioban mândru trist sta.

2. Ce stai tu așa de trist
Și privești așa cu dor
Turma-ți este bolnăvioară
Ori de ți-a murit vre-un miel?

3. Turma-mi este sănătoasă
Nici um miel nu mi-a murit
Dar sunt trist de-al altăseară
Nemții când-o-ntrat în țară.

4. Nemții când-o-ntrat în țară
O colindat acest pământ
Și-au intrat la mine în casă
Poruncindu-mi să le cânt.

5. Le-am cântat a mea cântare
La pagâni m-am închinat
Iară ei cu-nverșunare
Flueraşul mi-au fărmat.

6. Flueraşul mi-au fărmat
Și din viață-am încetat
Flueraşul mi-au fărmat
Și din viața-am și-ncetat.

108. Inimă de-amărăciune

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1588. 5

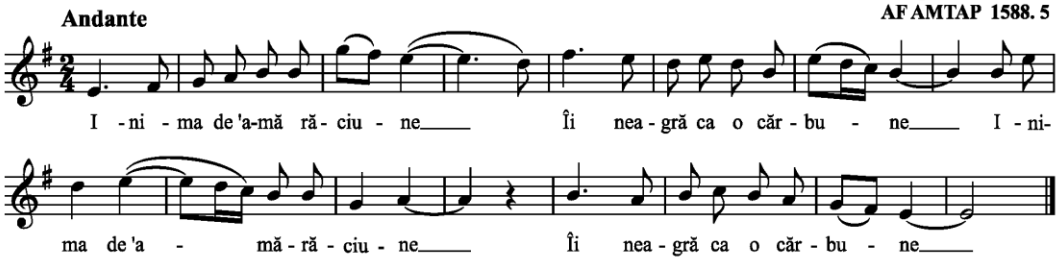

1. Inima de-amărăciune
   Îi neagră ca o cărbune.
   Inima de-amărăciune
   Îi neagră ca o cărbune.

2. Am sămănat busuioc
   Și-o ieșit pară și foc.
3. Am sămănat eu viorele
   O ieșit pară și jăle.
4. O ieșit pară și jăle
   Că vai de zilele mele.
5. De când mama m-o lăsat
   Mor de chin și de nacaz, măi
6. De străină ce-am ramas
   Tucma-s neagră pe obraz, măi
7. Neagră-s neagră și patată
   De-atâta străinătate.
8. Și pământul care-l păşesc
   Tot cu lăcrimi îl stropesc, măi
9. Și mă uit la Dumnezeu
   Unde mi-i norocul meu, măi.
10. Norocul care l-am avut
    Ni s-a dus la putrezit, măi
11. Norocul care l-am avut
    Ni s-a dus la putrezit, măi.

109. Ghiocel din deal adus

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1588.6

Moderato

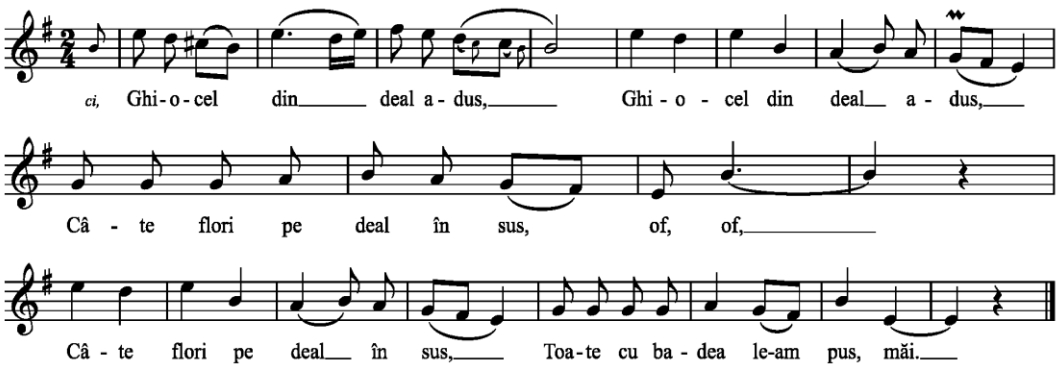

1. *ci,* Ghiocel din deal adus
Ghiocel din deal adus
Câte flori pe deal în sus of, of,
Câte flori pe deal în sus,
Toate cu badea le-am pus, măi.

2. Când le-am pus, le-am sărutat, măi
La-nflorit le-am adunat, măi, măi,
La-nflorit le-am adunat,
Cu drag badelui le-am dat, măi.

3. I le-am dat cu bucurie
Să le poarte-n pălărie, măi, măi.
Să le poarte-n pălărie,
Drag să-mi fie numai mie.

110. Și-am zis verde trei arginți

Inf. Ucrainciuc Ana, n.1934
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1588.9

Moderato

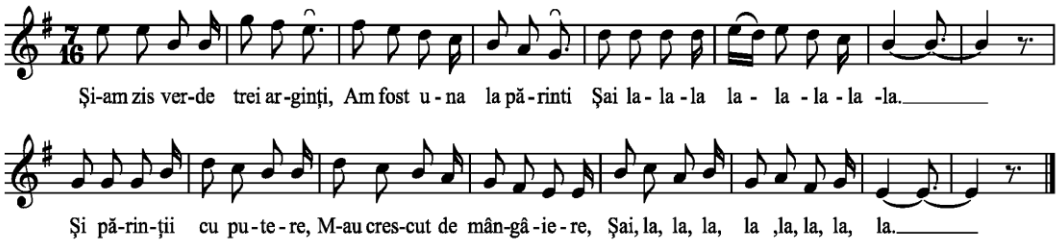

1. Și-am zis verde, trei arginți,
Am fost una la părinți.
Șai,la,la,la,la,la,la,la, la.

2. Și părinții cu putere,
M-au crescut de mângâiere.

3. Mi-a venit mire din sat,
Dar părinții nu m-au dat.

4. Mi-a venit altu din lume,
Cu cai suri și hamuri bune.

5. La părinți le-a părut bine
Și-au făcut nunta cu mine.

6. După două luni de zile
Vine maica pe la mine.

7. Ea nici pragul n-a călcat
Pe mine m-aș întrebat.

8. Ea pe mine m-a-ntrebat,
Cum ți-e, fiică, la bărbat?

9. Eu, de frică, de rușine
I-am spus maicăi că mi-i bine.

10. Dacă ți-i așa de bine
De ce nu vii pe la mine?

11.Aș veni cu totu-acasă,
Dar bărbatul nu mă lasă.

12. Dacă ți-i așa de bine,
Un-ți-i carnea de pe tine?

13. Carnea și ciolanele
Mi-au mâncat-o neamur'le.

14. Adă, mamă, patru boi
Și mi-e zăstrea înapoi.

15. Adă, mamă, patru boi
Descunună-mă 'napoi.

16. Poți să dai și vaci cu lapte,
Cununia-i pân-la moarte.

17. Adă, mamă, patru boi
Și-mi ia zăstrea înapoi.

19. Și mi-o suie-n deal la gară
Și-i dă foc s-ardă cu pară.

20. Să vadă și pietrele
Ce noroc au fetele.

21. Să vadă și bolohanii
Ce noroc au și dușmanii

111. Eu te rog, domn" colonel

Inf. Popa Maria, n.1914
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1588.1

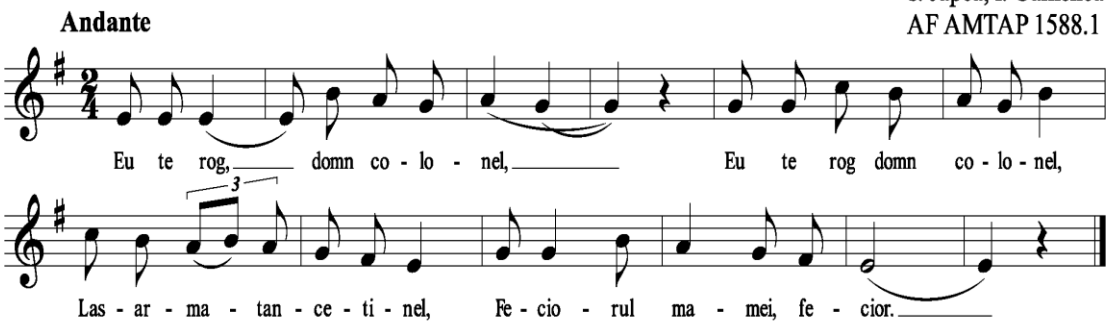

1. Eu te rog, domn colonel – 2 ori
   Las' armata-ncetinel,
   Feciorul mamei, fecior.

2. Las' armata-ncetinel, măi
   C-am şi eu un băieţel.

3. C-am şi eu un băieţel, măi
   Cu numele Ionel.

4. Să nu mi-l puie-nainte
   Că-i micuţ şi făr-de minte.

5. Să nu-l pui, of, la mijloc
   Că-acolo-i mare foc.

6. Da să-l pui la mărgioară
   Unde-armata-i mai uşoară.

7. Şi-am rugat pe colonelu,
   Să nu-mi bată băieţelu.

112. Fetele s-or mărita

Inf. Ucrainciuc Ana, n.1934
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1588.11

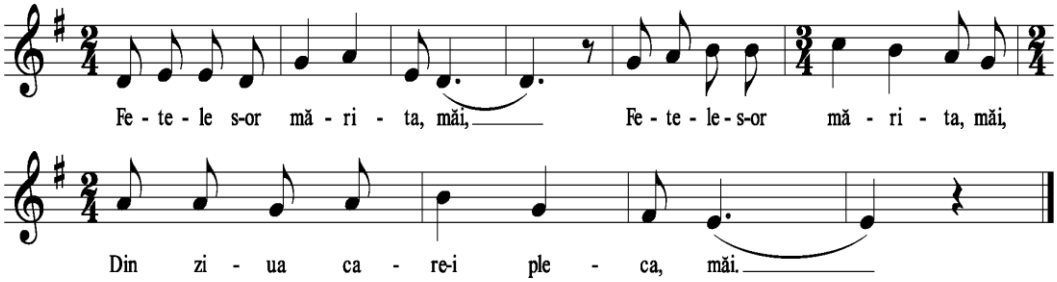

1. Fetele s-or mărita, măi
   Fetele s-or mărita, măi
   Din ziua care-ai pleca, măi.

2. Fetele tot te-or uita, măi
   Din ziua care-ai pleca, măi.
3. Înapoi când m-am întors, măi
   Măicuță n-am mai găsit, măi.
4. Găsii crucea prăvălită
   Și măicuța îngropată, măi.
5. Dar măicuță unde ești, măi
   Cu mine nu mai vorbești, măi.
6. Și de mine ai uitat, măi
   Pe mine m-ai lepădat, măi
7. Pus îi capul la pământ, măi
   Din mormânt tot ascultând, măi
8. Se-aude-un glas dulce zicea, măi
   Du-te, fiule, acasă,
   Că eu nu mai mărg cu tine.

113. Vine trenul din Ardeal

Inf. Caraiman Maria, n.1948
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1589.1

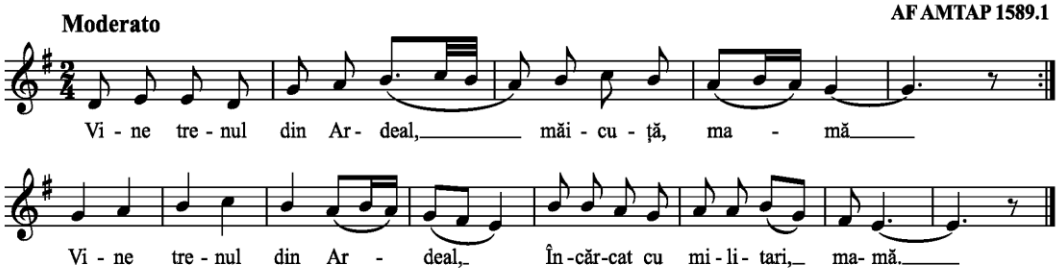

1. Vine trenul din Ardeal, *măicuţă, mamă*
Vine trenul din Ardeal, *măicuţă, mamă*
Vine trenul din Ardeal,
Încărcat cu militari, *mamă.*

2. În vagonul de la urmă, *măicuţă, mamă*
În vagonul de la urmă,
Şede Gheorghe fără-o mână, *mamă.*

3. Făr-o mână ş-un picior, *măicuţă, mamă*
Domn sergent şi căpitane,
Dă-mi un toc şi-o călimară, *mamă,*
Dă-mi un toc şi-o călimară,
Să-i scriu mamei o scrisoare, *mamă.*

4. Să-i spun că m-am însurat, *măicuţă, mamă*
Să-i spun că m-am însurat
Cu trei scânduri-n lung, şi-n lat, *mamă*
Cu trei scânduri-n lung şi-n lat
Şi deasupra, un căpac, *mamă.*

5. Deasupra capacului, *măicuţă mamă*
Deasupra capacului'
Numele soldatului, *mamă.*

114. La bădiț-al meu la poartă

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1589.5

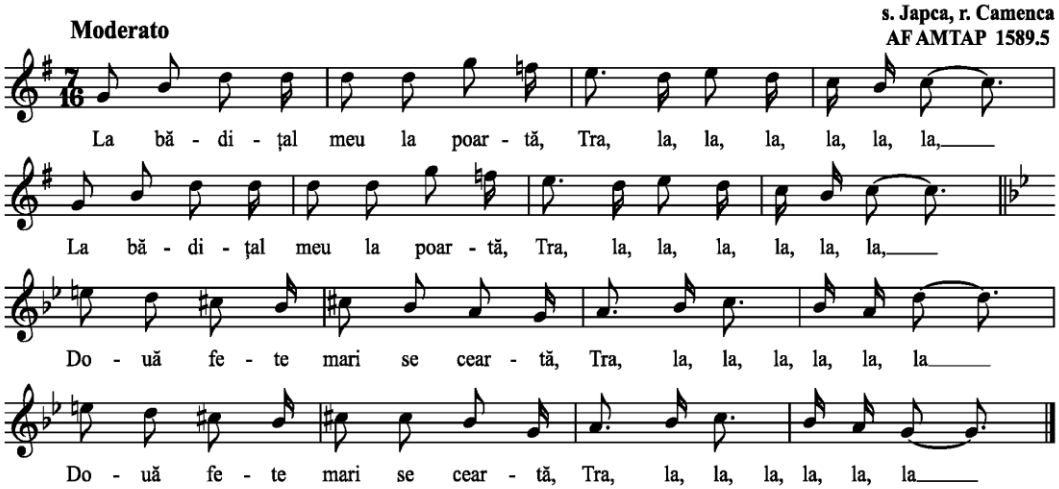

1. La bădiț-al meu la poartă,
Tra, la, la, la, la.
Două fete mari se ceartă,
Tra, la, la, la, la, la.

2. Una hâtră, dar săracă,
Alta proastă, dar bogată.
3. Cea bogată-aşa zicea:
Pe mine badea mă ia, măi.
4. Că-mi dă tata şapte boi,
Şi-o turmă dalbă de oi,măi.
5. Cea săracă-aşa zicea:
Pe mine badea mă ia, măi.
6. Nu dă badea gura mea, măi
Pe întreaga turma ta.
7. Nu dă badea ochii mei,
Pentru şapte boi ai tăi.

115. Cât îi țara ungurească

Inf. Cornea Maria, n. 1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1589.6

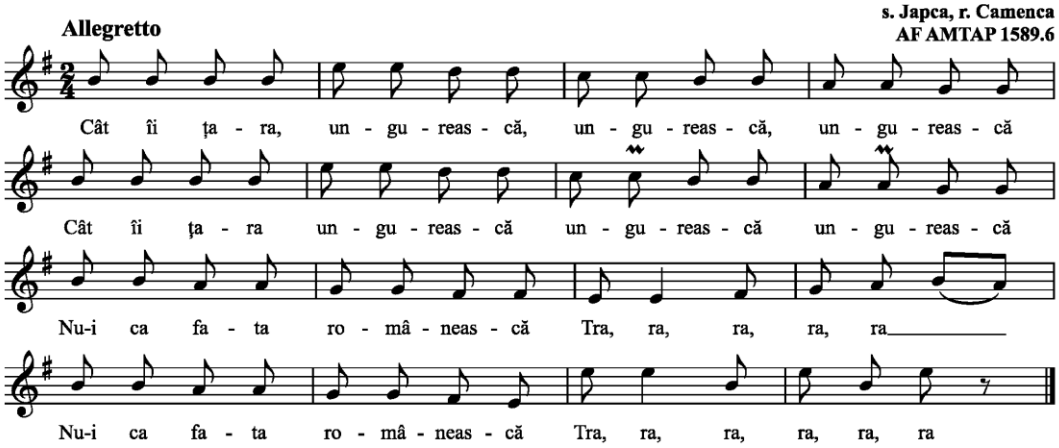

1. Cât îi țara ungurească,
   Ungurească, ungurească,
   Nu-i ca fata românească,
   Tra, ra, ra, ra, ra, ra.

2. De naltă și de subțire,
   De naltă și de frumoasă,
   Și la trup îi sănătoasă.
3. Ea cu brâul când se-ncinge,
   Când se-ncinge, când se-ncinge,
   Fața ei revarsă sânge.
4. Când se-ncinge cu-amândouă
   Cu-amândouă, cu-amândouă
   Fața ei revarsă rouă.
5. Când se-ncinge cu tustrele
   Cu trustele, cu trustele
   Fața ei revarsă stele.
6. Dar mai sus de cingătoare
   Cingătoare, cingătoare.
   Are două merișoare.
7. Două mere aurite,
   Aurite, aurite,
   Șed în sân acoperite.

116. Neagră-i apa pe pârău

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1589.8

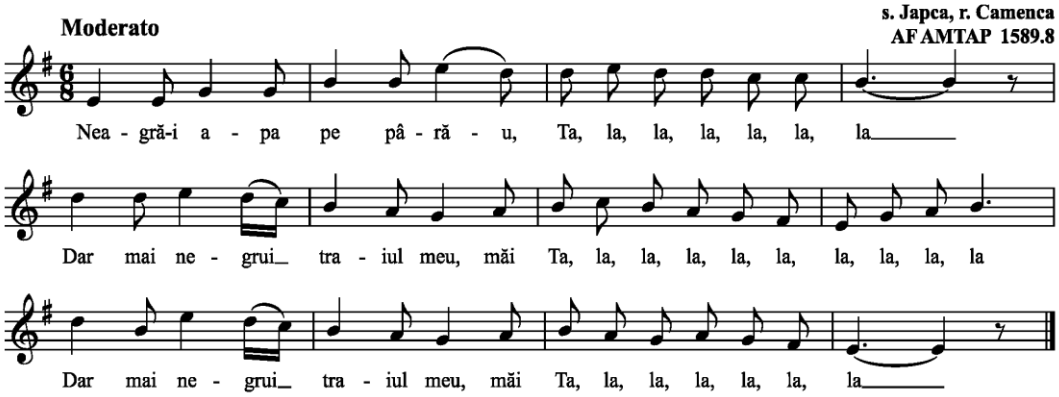

1. Neagră-i apa pe pîrău,
   Ta, la, la, la, la, la, la....
   Dar mai negru-i traiu' meu, măi,
   Ta, la, la, la, la, la, la....

2. La casa cu neamuri multe,
   Sunt cărările bătute.
3. Numai la mine n-are cine,
   Că sunt străinel pe lume.
4. Apa-i neagră ş-străluceşte,
   A mea viaţă putrezeşte.
5. Ş-aş spune, dar nu ştiu cui,
   C-am rămas a nimănui.

117. Măi femeie, măi nevastă

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1589.10

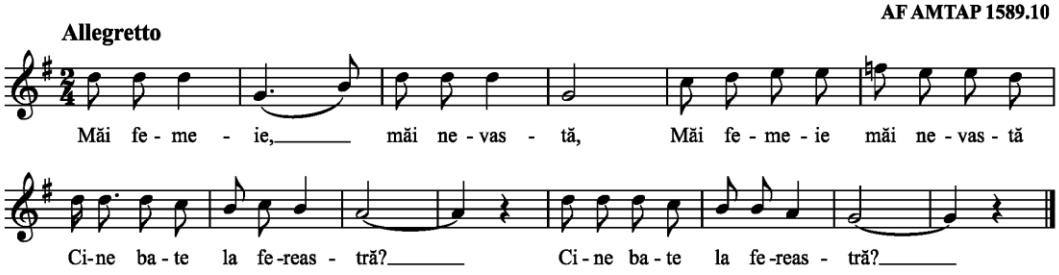

1. Măi femeie, măi nevastă,
   Măi femeie, măi nevastă
   Cine bate la fereastră?
   Cine bate la fereastră?

2. La fereastră, bat-o vina,
   N-ar fi mâța lui vecina?
3. Măi femeie, măi urgie,
   Mâța n-are pălărie.
4. Că nu-i urmă de pisică,
   Dar e urmă de opincă.
5. Măi bărbate, uite patul,
   Culcă-te luate-ar dracul.

118. De mic copil

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1589.9

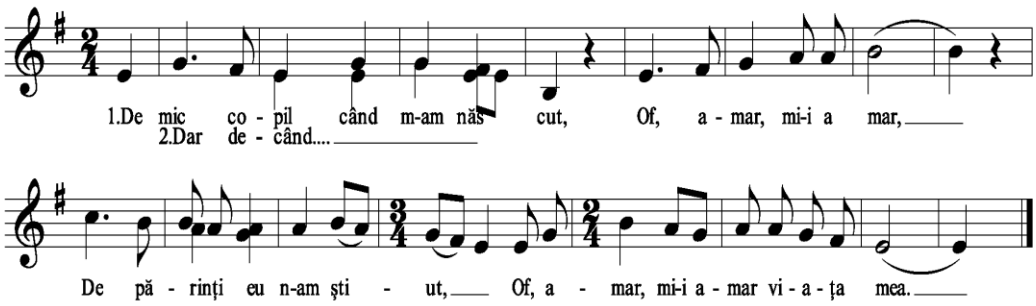

1. De mic copil când m-am născut
   Of, amar, mi-i amar
   De părinți eu n-am ştiut
   Of, amar mi-i amar, viața mea.

2. Dar de când am crescut mare,
   Trupul meu hodină n-are.
3. Desfă-te, pământule,
   Ca să intru-n fundul tău,
4. Ca să intru-n fundul tău,
   Ca să-mi văd norocul meu.
5. Norocul care l-am avut
   Ni s-o dus la putrezit
6. Şi pământul care îl păşesc
   Tot cu lacrimi îl stropesc
7. Ş-am zis verde grâu mărunt,
   Nu ştiu unde să mă duc .
8. Şi cu cine să mă-ntâlnesc
   De toate să mă jăluiesc.

119. Se-aude valea vuind

Inf. Pascari Alexandra, n.1937
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1590.8

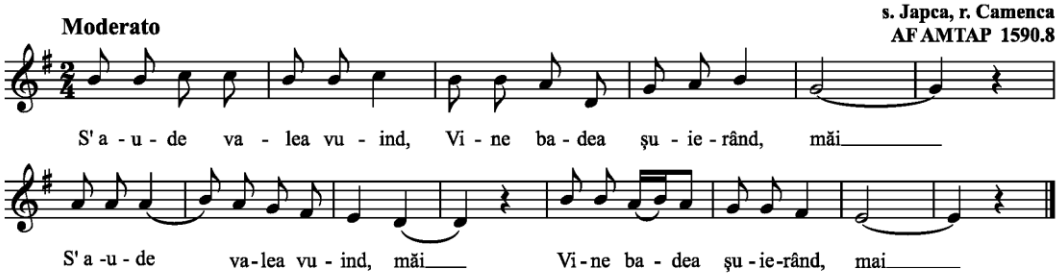

1. Se-aude valea vuind,
   Vine badea şuierând, măi.
   Se-aude valea vuind, măi
   Vine badea şueirând, măi

2. Îl cunosc pe şuierat,
   C-asară m-o căutat, măi.
3. Mână, bade, boii bine,
   Nu te mai uita la mine.
4. Că te-ai mai uitat odată
   Şi m-ai lăsat supărată.
5. Ochii mei arme nu poartă
   Te cuprind şi te săgeată.
6. Ochii mei sunt verzi ca iarba,
   Nu te mai uita degeaba.
7. Ochii mei sunt verzi ca mura
   Când îi vezi, îţi sacă gura.

120. Seara, când răsare luna

Inf. Pascari Alexandra, n.1937
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1590.9

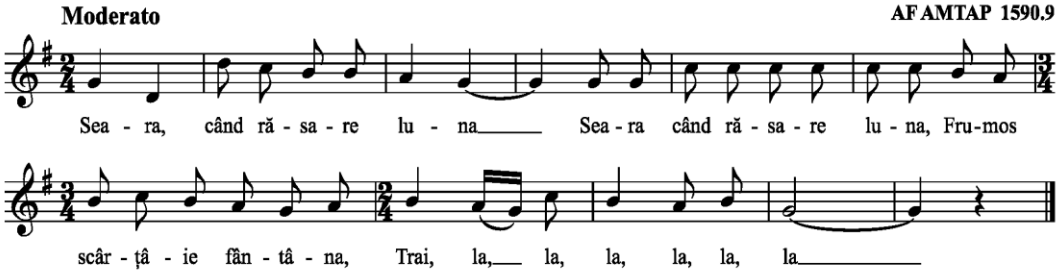

1. Seara, când răsare luna – 2 ori
   Frumos scârţâie fântâna,
   Trai, la, la, la, la, la, la.

2. Frumos scârţâie fântâna.
   Mândra îmi făcea cu mâna.
3. Cu mâna, cu mâneca, măi
   Să n-o vadă nimenea.
4. Nu ştiu, luna pe cer merge
   Ori mândra la apă trece.
5. Dacă-aş şti că-i mândra mea, măi
   Mi-aş da drumul ca o stea.
6. Ca o stea prea luminoasă
   Să-mi văd mândra de frumoasă.
7. De frumoasă ce era, măi
   Seara-n casă lumina.

121. Pe data de șase iunie

Inf. Pascari Olga, n.1935
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1590.1

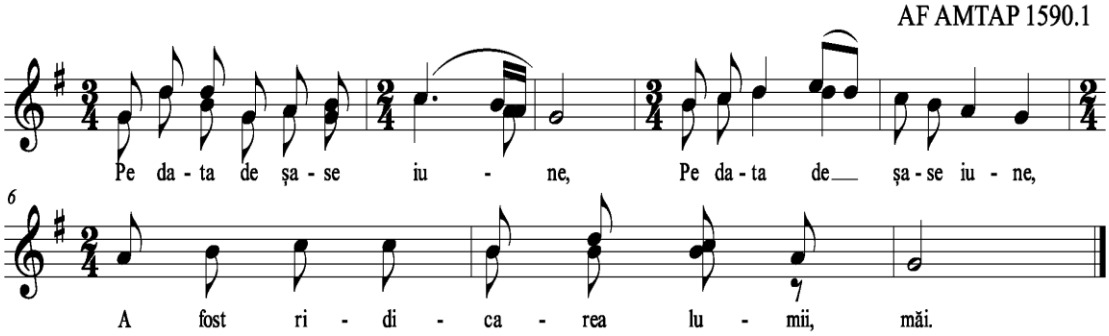

1. Pe data de șase iunie,
   Pe data de șase iunie
   A fost ridicarea lumii, măi

2. Încuiete în vagoane
   Zece mii și milioane, măi
3. Cu zăvoare ruginite
   Cu lăcăți lăcătuite, măi.
4. Trenule să nu ai parte
   De șuruburile toate, măi
5. De șuruburile toate
   Căci tare m-ai dus departe, măi
6. Și m-ai dus și mai cotit
   Drept la Sibiri mai oprit, măi
7. Câte lacrimi am vărsat
   Făceam o fântână-n sat, măi
8. Fântână cu trei izvoare
   Să bea dușmanii să moară, măi
9. De-ar da Dumnezeu odată
   Să ardă Sibiria toată, măi
10. Să rămâie numai scrum
    Să-mi facă și mie drum, măi
11. Inimioară cu lăcată,
    De te-ai descuia odată, măi
12. Că, tare mă tem că-oi muri
    Și veselă n-oi mai fi, măi
13. C-așa-mi vine uneori,
    Să beu otravă să mor, măi
14. Dar mai stau și mă gândesc
    La ce să mă otrăvesc, măi
15. La ce să mă otrăvesc,
    Când am zile să trăiesc, măi
16. C-așa-mi vine câte-o dată
    Să mă sui pe munți de piatră
17. Să-mi văd mamă să-mi văd tată, măi
    Nu-mi văd mamă, nu-mi vad tată.
18. Parcă sunt născut de piatră, măi
    C-așa-mi vine uneori
19. Să mă sui pe munți de flori
    Să-mi văd frați, să-mi văd surori, măi.
20. Nu-mi vad frați, nu-mi văd surori
    Parcă sunt născut din flori, măi.

122. Valea vin, valea mă duc

Inf. Cornea Maria, n.1921
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1590.7

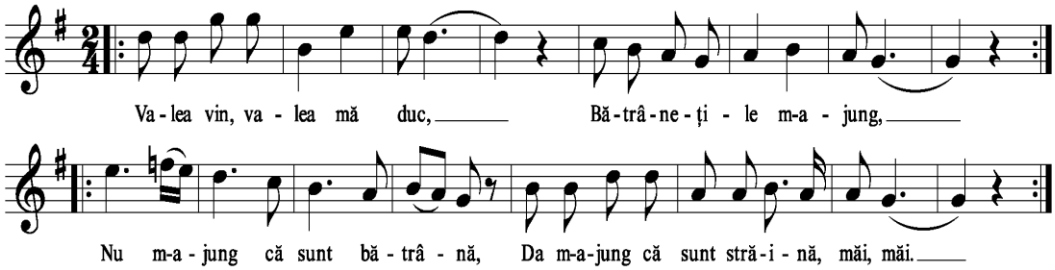

1. Valea vin, valea mă duc,
Bătrâneţile m-ajung.
Nu m-ajung că sunt bătrână,
Dar m-ajung că sunt străină, măi, măi
Nu m-ajung că sunt bătrână,
Dar m-ajung că sunt străină, măi, măi

2. De străină ce-am rămas măi, măi
Tocma-i s neagră pe obraz măi, măi
Neagră, neagră şi pătată
De atâta-nstrăinătate măi, măi.

3. Neagră, neagră şi pătată
De atâta-nstrăinătate
De-ncotro vântul mă bate,
Tot mă frige şi mă arde, măi, măi.

123. Și-am zis verde baraboi

Inf. Caraman Maria, n.1948
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1591.6

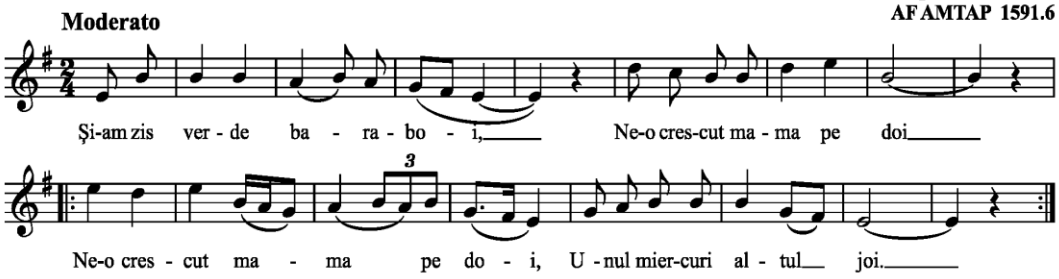

1. Și-am zis verde baraboi, măi
   Ne-o crescut mama pe doi,
   Ne-o crescut mama pe doi,
   Unul miercuri, altul joi.

2. Unul miercuri, altul joi,
   Și-a umplut lumea cu noi.
   Decât mama vă făcea
   Mai bine-un pom răsădea.

3. De rodea, de nu rodea,
   Macar umbră mai făcea,
   Cine trecea se umbrea
   Pomului îi mulțumea.

4. Și-a copt mama pâinișoară,
   Și-a plecat cu ea prin țară,
   Să ne-adune grămăjoară,
   Grămăjoară nu ne-o adunat,
   Și de plâns s-o apucat.

124. Foaie verde, trei crenguțe

Inf. Pascari Efrosinia, n.1928
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1591.8

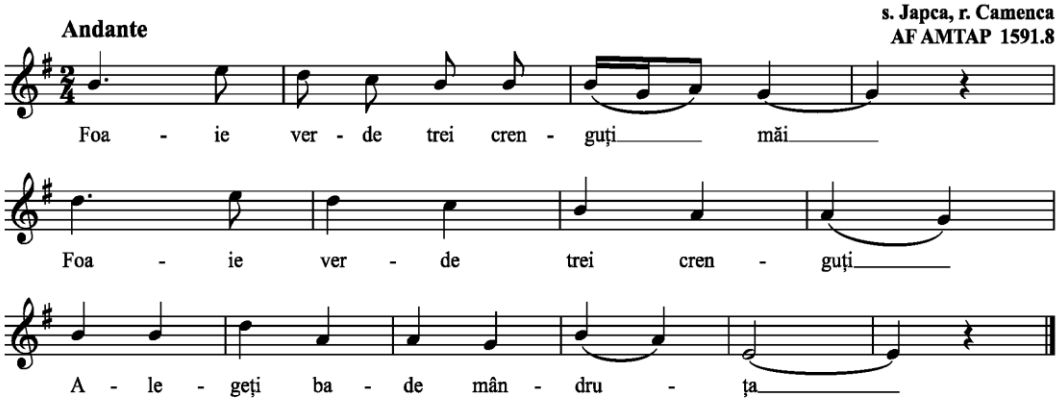

1. Foaie verde, trei crenguțe, măi
Foaie verde, trei crenguțe
Alege-ți bade mândruță.

2. Căci mândruță ți-am fost eu, măi
Aleasă de Dumnezeu, măi.

3. Să fi fost mintea cu tine,
Mă iubeai numai pe mine.

4. Dar ți-o fost mintea pierdută,
Și-ai iubit mai mult de-o sută.

5. Cine iubește și ia
Acela-i în mintea mea.

6. Cine iubește și lasă,
Din ostrov să nu mai iasă.

7. Când a vrea el ca să iasă,
Chică-i carnea de pe oase.

8. Să-i rămăie osul gol,
Să-l ajungă al meu dor.

9. Colo-n vale pe-o toloacă
Vin flăcăi cu cai la apă.

10. Doi îi țin și doi i-adapă,
Doi pe mine mă întreabă:

11. Ce ești mândr-așa slăbuță?
Eu le spun de ce-am slăbit,
C-am fost tănăr-ș-am iubit, măi.

12. Ș-am iubit tănăr băiat, măi
Ce-nvăța a ține-n brațe.

13. Iar eu cu lacrimi pe față
Și cu copilaș în brațe.

125. Ce folos de tinerețea mea

Inf. Pascari Efrosinia, n.1928
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1591.9

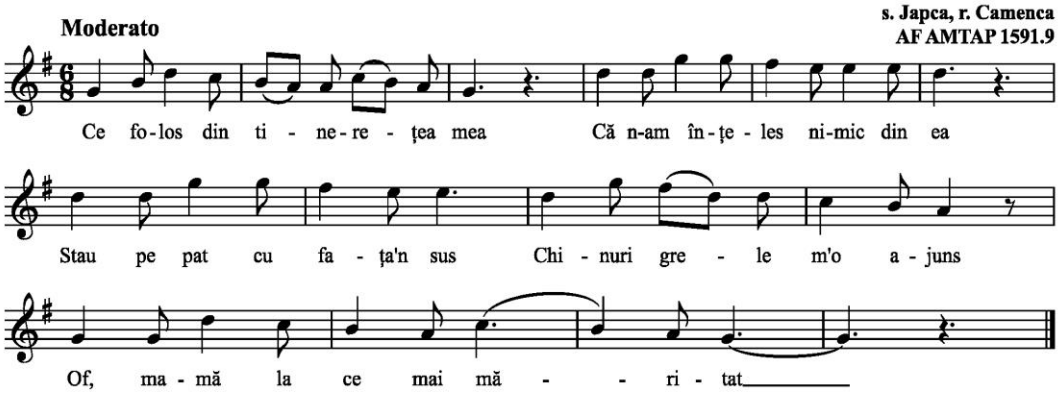

1. Ce folos de tinerețea mea,
Că n-am înțeles nimic din ea.
Stau pe pat cu fața-n sus,
Chinuri grele m-o ajuns,
Of, mamă, la ce m-ai măritat?

2. Și ne-am luat în cununie,
Să trăim în veșnicie,
Veșnicia m-a răpus,
Viața mea mi s-a distrus.

3. Ș-au venit doctori din sat
Pe mine m-au consultat, măi
Depărtându-se de pat
Legănând ușor din cap.

4. Părinții când au auzit, măi
Părinți-au-nceput a plânge
Nu plângeți, părinți și frați
Că nu sunteți vinovați.

5. Decât, mamă, mă făceai, măi
Mai bine-n foc mă dădeai, măi
De ardeam, de nu ardeam,
Jălea mea n-o mai aveam.

126. La 22 iunie

Inf. Pascari Efrosinia, n.1928
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1591.11

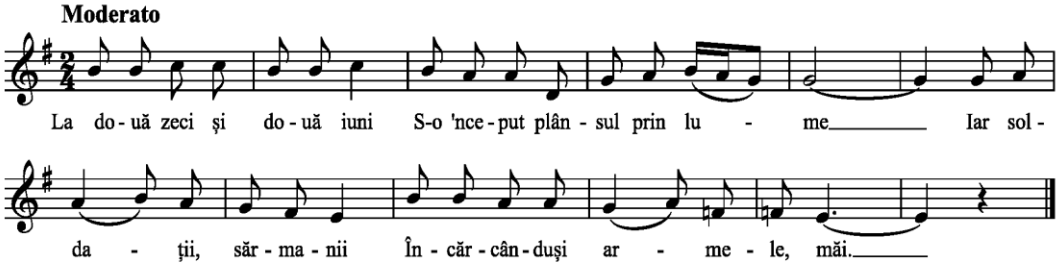

1. La douăzeci şi două iuni
S-o nceput plânsul prin lume
Iar soldaţii, sărmanii
Încărcându-şi armele, măi.

2. Încărcându-şi armele,
Blestemându-şi mamele, măi.
Care i-au făcut pe ei
Aşa 'nanţi şi subţirei, măi.

3. Mai bine mai mititel,
Trece glonţul peste el, măi.
Mai bine mai mititel,
Trece glonţul peste el, măi.

127. Și-am avut, și n-am avut

Inf. Pascari Efrosinia, n.1928
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1591.13

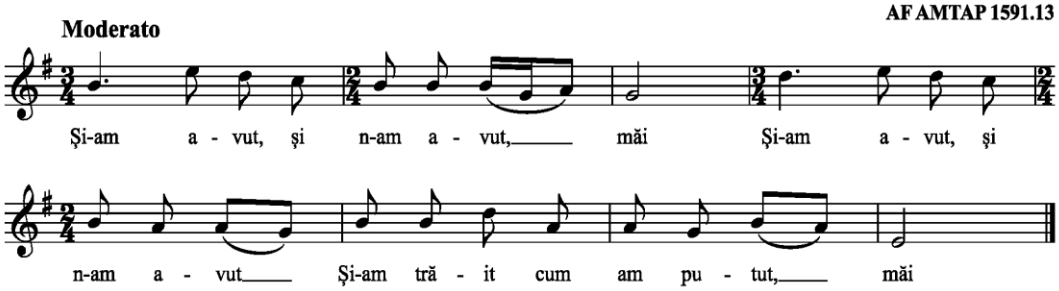

1. Și-am avut, și n-am avut, măi
   Și-am avut, și n-am avut,
   Și-am trăit cum am putut, măi.

2. Și-oi ave, și n-oi ave, măi
   Și-oi trăi cum oi pute, măi.

3. Cine are noroc, are,
   Pune-o piatră și răsare.

4. Dar eu samăn busuioc,
   Și nu răsare de loc, măi.

5. Ș-am semănat și lalele,
   Numa' m-am umplut de jele.

6. Și laleaua s-o uscat, măi
   Bărbatu m-o lepădat, măi.

7. De-aș ști, mamă, c-ai veni, măi
   Cărăruşa ți-aș plivi, măi.

8. Și de iarbă, și de nalbă,
   Și de spini cu floarea albă.

128. Într-o sâmbătă-ndeseară

Inf. Pascari Alexandra, n.1937
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1591.1

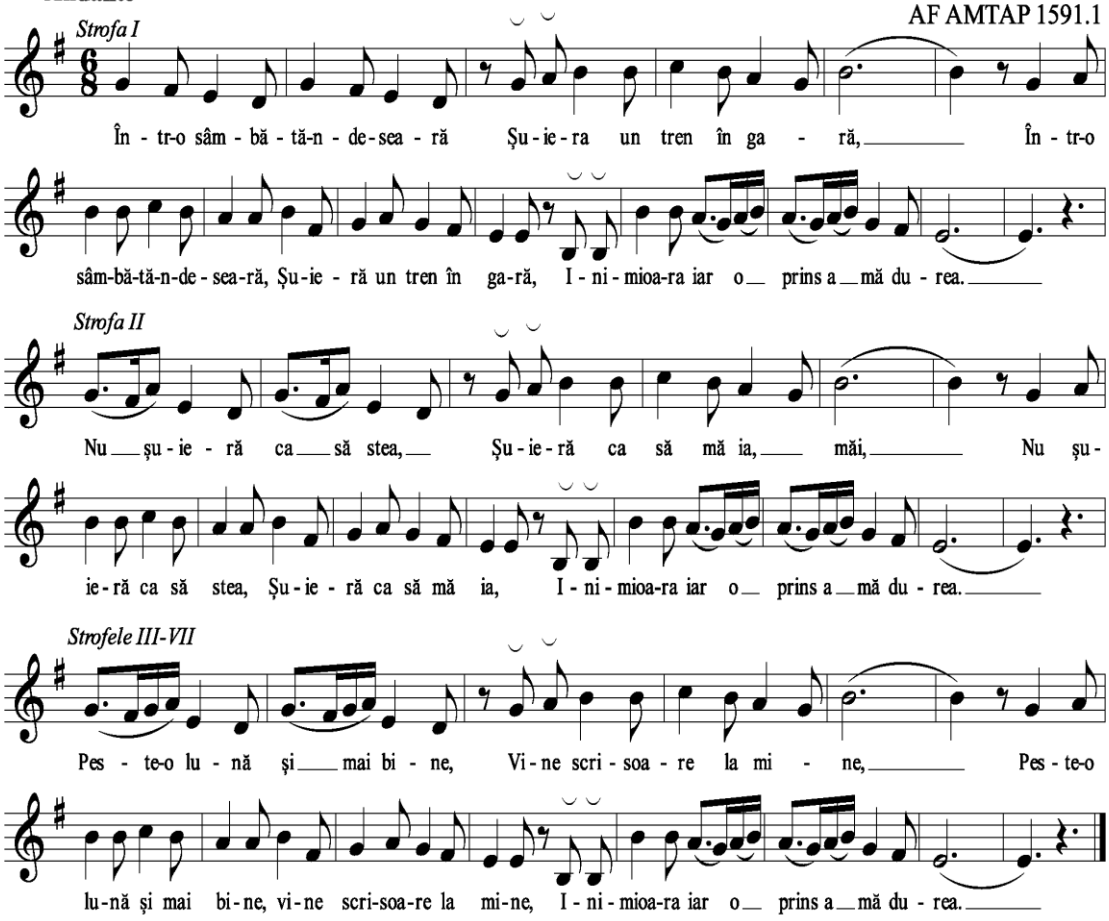

1. Într-o sâmbătă-n deseară
   Şuieră un tren în gară
   Într-o sâmbătă-n deseară
   Şuieră un tren în gară,
   Inimioara, iar o prins a mă durea.

2. Nu şuieră ca să stea,
   Şuieră ca să mă ia, măi
3. Peste-o lună şi mai bine
   Vine scrisoare la mine.
4. Scrisoare de la măicuţa.
   Că să mărită mândruţa.
5. Colonelul îi om bun
   Mi-a făcut foaie de drum.
6. Coborând din deal în vale
   Mă-ntâlnesc cu mândra-n vale.
7. Tu, puiule, vii acasă,
   Eu duminică-s mireasă.

129. Murgule, căluțul meu

Inf. Cornea Xenia
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1592.16

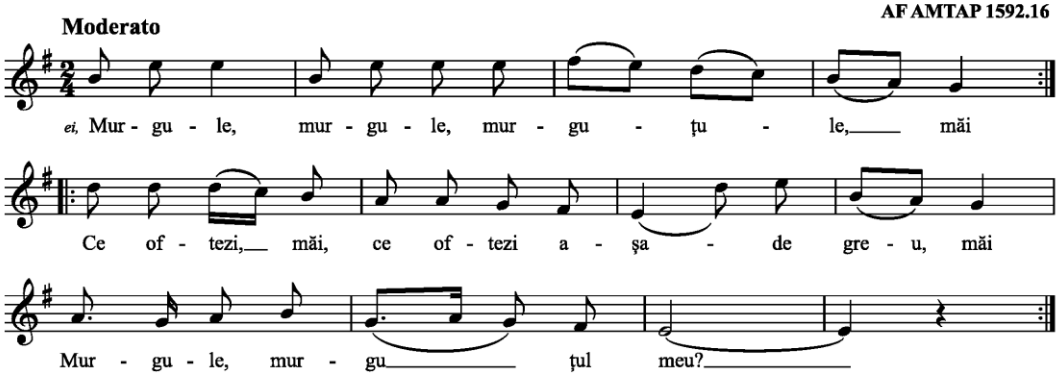

1. *ei,* Murgule, murgule, murguțule, măi
Murgule, murgule, murguțule, măi
Ce oftezi măi, ce oftezi așa de greu, măi
Murgule, murguțul meu?

2. Ori ți-i foame, ori ți-i foame, ori ți-i rău, măi
Ori ți-i greu, ori ți-i greu de trupul meu, măi
Murgule, murguțul meu.

3. Nici mi-i foame, nici mi-i foame, nici mi-i rău, măi
Nici mi-i greu, nici mi-i greu de trupul tău, măi
Dar mi-i greu de ce văd eu.

4. Câte văi, câte văi, câte vâlcele, măi
Toate m-ai, toate m-ai primblat prin ele
Pe la mândruțele tăle.

130. Nevăstuica omului

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1592.19

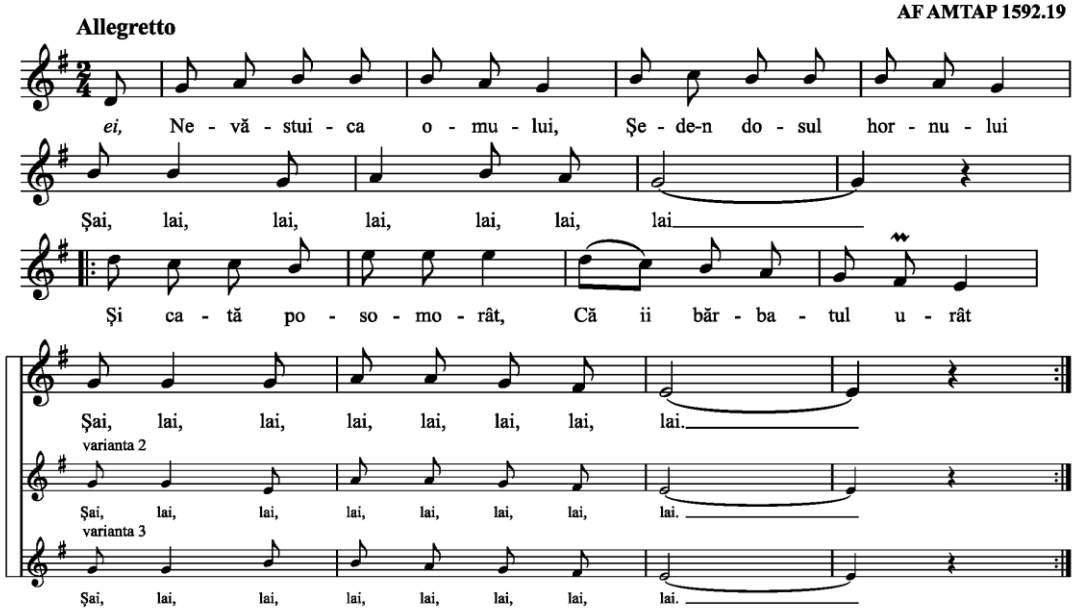

1. *ei,* Nevăstuica omului,
Şede-n dosul hornului,
Şai, lai, lai, lai, lai, lai, lai.
Şi cată posomorât
Că i-i bărbatul urât
Şai, lai, lai, lai, lai, lai, lai.
Şi cată posomorât,
Că i-i bărbatul urât
Şai, lai, lai, lai, lai, lai, lai.

2. Bărbăţelul meu cel bun,
Şi-asară mi-o dat un pumn
Nu ştiu, palmă ori îi pumn
Dar din ceafă-ni iese fum.

3. *îi,* Bată-l Dumnezeu să-l bată
Pe cel cu centura lată.
Ne-o deschis crâşma la poartă
Şi-mi găsesc nevasta beată.

4. Bărbate, nevasta ta,
Iar a prins a se-mbăta
îi, Las-să-mbete, sărmana,
Că-a muncit toată vara.

131. Mureș, Mureș, apă lină

Inf. Ucrainciuc Ecaterina, n.1948
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1592.2

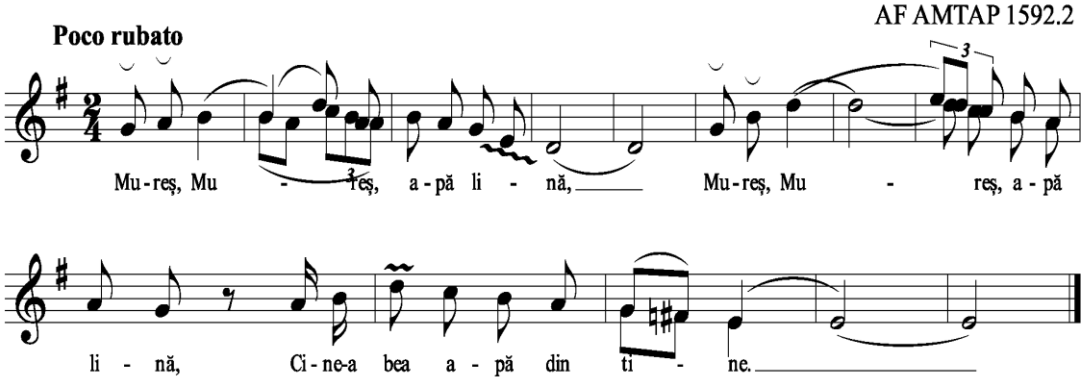

1. Mureș, Mureș apă lină
   Cine-a bea apă din tine,
   Cine-a bea apă din tine,
   Să fie străin ca mine.

2. Că eu numai am băut, măi
   Că eu numai am gustat,
   De străini mă-am săturat, măi.
3. Străin sunt, străin mă cheamă,
   Străinel cu bună seamă.
4. De străină ce-am rămas, măi
   Tocmai-s neagră pe obraz, măi.
5. Neagră, neagră și pătată,
   De străini îs supărată.
6. Es afară-ncetișor, măi
   Și mă uit în sat cu dor, măi.
7. Și mă uit în sat cu dor
   Cum merg frații la surori, măi.
8. Cum merg frații la surori
   Și mamele la nurori, măi
9. Doar la mine, n-are cine
   Că-s străin și n-am pe nime.

132. Stejărel mândru, frumos

Inf. Cornea Xenia, n.1941
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1592.15

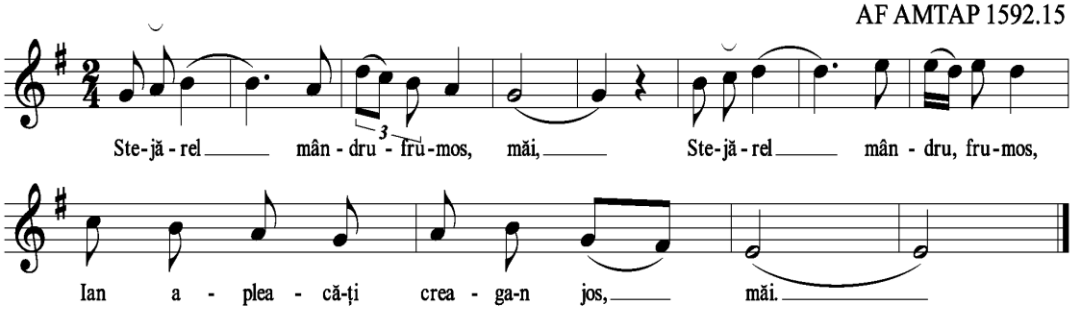

1. Stejărel mândru, frumos, măi
Stejărel mândru, frumos
Ian apleacă-ți creanga-n jos, măi.

2. Să mă urc pe vârful tău, măi
Să mă urc pe vârful tău,
Să privesc în satul meu, măi.

3. Să privesc la sat cu drag, măi
Să privesc la sat cu drag,
Și s-o văd pe maica-n prag, măi.

4. Cum se uită la cărare,
Cum se uită la cărare,
Și m-așteaptă cu dor mare, măi.

5. Să-mi văd nevasta și casa,
Să-mi văd nevasta și casa,
Copilașii stând la masă.

6. Să-mi vad iarba din vâlcele,
Să-mi vad iarba din vâlcele,
Și pe neamurile mele.

133. De unde vii tu oare, mândre căpitane

Inf. Cornea Maria, n.1930
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1592.18

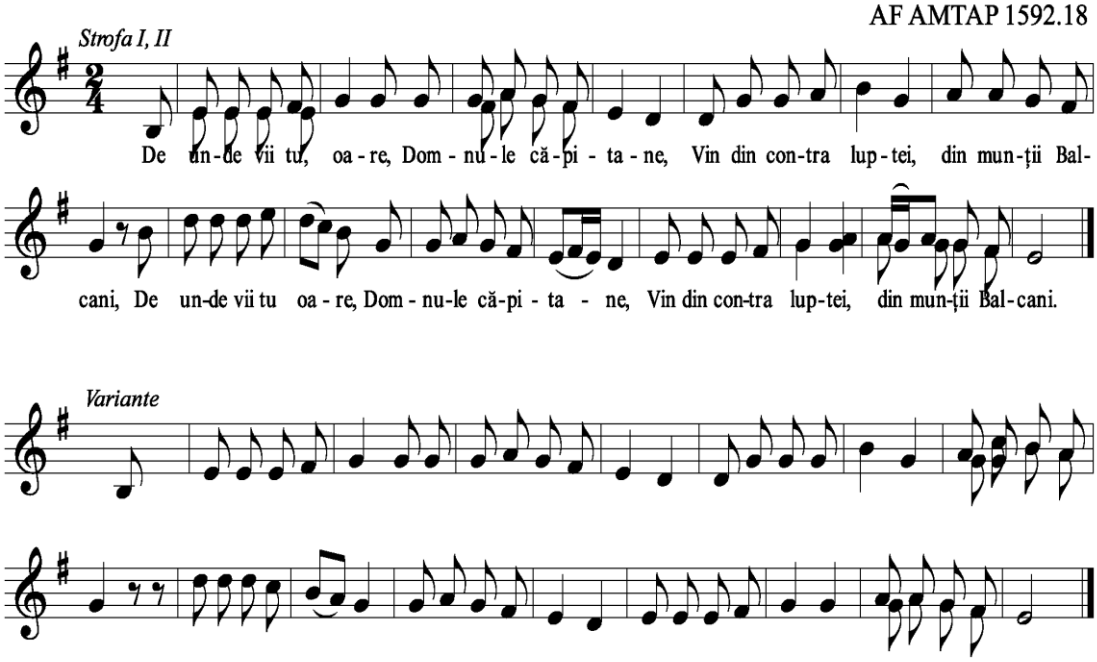

1. De unde vii tu oare, domnule căpitane?
   Vin din contra luptei, din munții Balcani.

2. N-ai văzut tu oare, domnule căpitane,
   Un serjant ce poartă numele de Jan?

3. L-am văzut, fetiță, chiar el m-a sărvit, măi
   Şi pe câmpul de luptă, cu cinste-a murit.

4. Dacă tu nu vreai ca să fii căpitanească
   După trei zile încoace vei fi împărăteas'

5. Nici împărătească nu vreau ca să fiu, măi
   Altuia iubită nu vreau ca să fiu.

6. Dacă de iubire parte n-am avut, măi
   Plec la mănăstire să nu mă sărut.

8. Să port haină neagră şi scufie-n cap, măi
   Eu la mănăstire voi sluji cu drag.

©

134. La cruciulița de piatră

Inf. Gordeleţchii Isac, n.1931
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1594.1

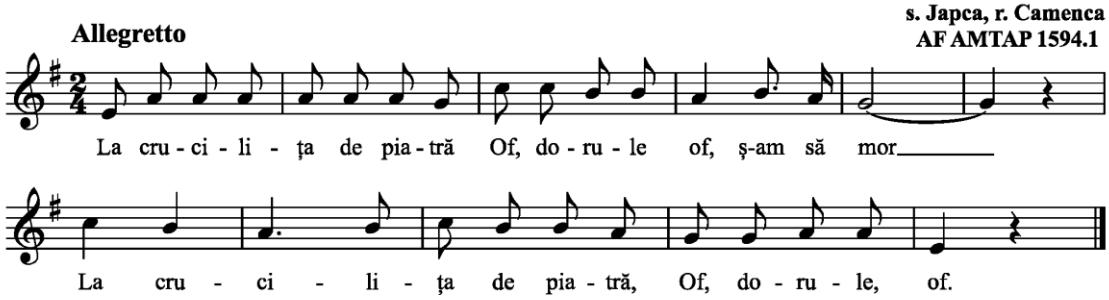

1. La cruciliţa de piatră
Of, dorule of,ş-am să mor.
La cruciliţa de piatră,
Of, dorule, of.

2. Acolo-i mândra-ngropată,
Acolo-i mândra-ngropată.

3. Daţi hârleţul şi lopata,
Să-mi dezgrop şi eu amanta.

4. Să-i dezgrop mânuţa dreptă,
Să-i dezgrop mânuţa dreaptă.

5. Mâna dreaptă i-o cunosc,
Pe dânsa inel o fost.

6. Inelul de cununie,
Ce rugam să-l deie mie.

135. La armată când am plecat

Inf. Gordeleţchii Isac, n.1931
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1594.2

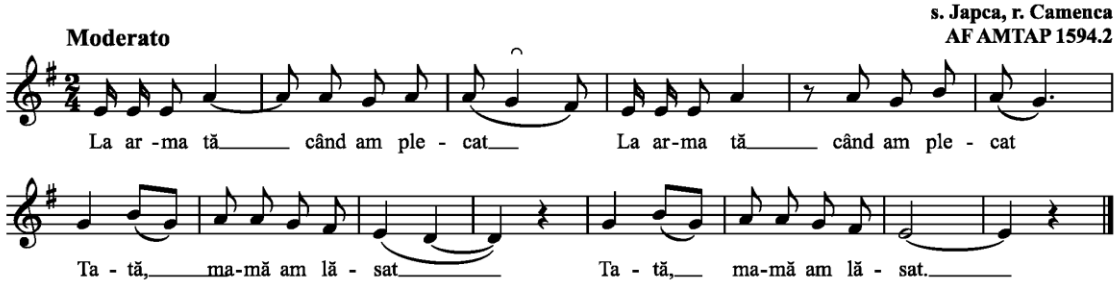

1. La armată când am plecat,
   La armată când am plecat,
   Tată, mamă am lăsat,
   Tată, mamă am lăsat.

2. Am lăsat o surioară
   Şi-o mândruţă ca o floare.

3. Înapoi când am venit,
   Tată, mamă, n-am găsit.

4. Surioara măritată
   Şi mândruţa îngropat'.

5. Daţi hârleţul şi lopata
   Să-mi dezgrop a mea amant'

6. Să-i văd faţa cea pătată
   Şi gurița cea uscat'.

7. Şi gurița cea uscată,
   Care-o sărutam odat'.

136. Hai, Ileană, la Chișinău

Inf. Galben Spiridon, n.1928
s. Japca, r. Camenca
AF AMTAP 1594.6

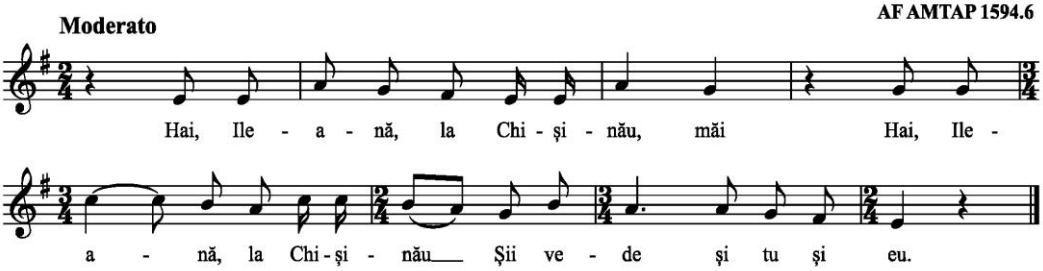

1. Hai, Ileană, la Chișinău, măi
Și-i vede și tu și eu,
Și-i vede și tu și eu.

2. Unde ți-i norocul tău, măi
Unde ți-i norocul tău.
Tra, la, la, la, la, la, la.

2. De-ar da legea să te eu, măi
De-ar da legea săte eu,
Lenuță, norocul tău.

3. De-ar da legea să te las, măi
De-ar da legea să te las,
Rămâi, Leană, de necaz.

NOTE LA ANEXA 1

1. *Cui nu-i place dragostea.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 01
2. *De la prispa casei mele.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 02
3. *Teiule cu frunza rară.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 03
4. *Foaie verde de susai*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 04
5. *O zis mama că mi-a da.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 05.
6. *Smărăndița.* Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 06
7. *Să vii, puiule, să vii.* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari. CA 07
8. *Frunză verde ca cicoarea.* Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 08
9. *Calul lui Gheorghiță.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 09
10. *Vin bădiță, vin deseară*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 10
11. *Dacă ai nevastă rea*. Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 12
12. *Dragu mi-i în sat la joc*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 10
13. *De ce mamă, de ce tată.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 15
14. *Ține-mă, măicuță, bine*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 16
15. *Mândruliță de la munte.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 17
16. *Bădiță, sărutul tău.* Inf. Șincariuc Zinaida, n. 1957, s. Talmaza, r. Ștefan Vodă, CA 18
17. *Vino, maică, să mă vezi.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 19
18. *Hramul satului.* Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 20
19. *Am venit cu drag la voi.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 21
20. *Măi, bădiță, Păvălaș.* Inf. Focșa Natalia, n. 1978, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 22
21. *Nistrule, cu apă rece.* Inf. Mazlam Eudochia, n. 1959, s. Coșnița, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 23
22. *Așa-i viața omului*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 24
23. *La Nistru, la mărgioară.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 25

24. *De la Nistru mai la vale*. Inf. Focșa Natalia, n. 1978, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 26
25. *Fa Ileană, duduleană.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 27
26. *Se-aude Gheorghe cântând.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 29
27. *La portiță la Gheorghiă.* Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 30
28. *Azi în sat la noi e joc.* Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 31
29. *Foaie verde busuioc.* Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 32
30. *Hai, Ileano-n deal la vie*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 35
31. *Săracu norocul meu.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 36
32. *Tot cu ochii pe cărare*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 37
33. *Foaie verde ca mohorul*. Inf. Deliv Nadejda, n. 1949, s. Talmaza, r. Ștefan-Vodă, Transcris Dragoi V., CA 38
34. *La Lenuța sub cerdac*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 39
35. *Foaie verde-a bobului*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 40
36. *Frumoasă-i vecina noasrtă.* Inf. Mazlam Eudochia, n. 1959, s. Coșnița, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 41
37. *Cântec despre Slobozia*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 42
38. *Leliț o Marie*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 43
39. *Umpleți păhărelele.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 44
40. *Joacă moșul și cu baba*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 45
41. *Așa e viața*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 46
42. *Mamă, hai de mă petrece*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 47
43. *Vino, Gheorghe, serile*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 48
44. *Aseară vântul bătea*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 49
45. *Mamă, inima mă doare*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. DubăsariTranscris Dragoi V., CA 50
46. *Bădiță cu părul creț*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 51
47. *La morișca cea din jos*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 52

48. *Hai, Ileană, după mine.* Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 53
49. *Închinați paharele*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 54
50. *Cine m-aude cântând*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 56
51. *Vecină, dragă vecină*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 57
52. *Suflecată pân-la brâu*. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 58
53. *Trecu-i valea, mor de sete*. Inf. Crâșmari Alla, n. 1965, s. Corotna, r. Slobozia și ans. Mărița. Transcris Dragoi V., CA 59
54. *Foaie verde-a bobului*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 60
55. *La Nistru, la mărgioară.* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 61
56. *Foicică foi de grâie.* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 63
57. *Foaie verde trei arginți*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 64
58. *Pe malul oceanului*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 65
59. *E liniște în codrul verde*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 66
60. *Așa-i viața omului*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 67
61. *Fetele mele*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 68
62. *Ce folos de tinerețea mea*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 69
63. *Foaie verde sălcioară*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 70
64. *Of, inima mea*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 71
65. *Scoală, maică, nu dormi*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 72
66. *Foaie verde bob năut*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 73
67. *Crești, pădure, și te-ndeasă.* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 74
68. *Foaie verde doi bujori.* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 75
69. *Foaie verde de trifoi*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 76
70. *Foaie verde foi de nuc*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 77

71. *Pădure, verde, pădure*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 78
72. *Am crescut băiat și fată*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 79
73. *Nistrule, pe malul tău*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 81
74. *Tudoriță, nene*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 82
75. *Să vii, puiule, să vii*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 83
76. *Mai la vale de Gheorghiță*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 84
77. *Măi, Valodea, dealu-i mare*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 85
78. *Câte fete-n sate la noi*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 86
79. *Bade, când te-ai însura*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 87
80. *Cine vine din cel deal*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 88
81. *Foaie verde ca secara*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 89
82. Leliță Ioană. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 90
83. *La mulți ani cu sănătate*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 91
84. *Azi e mare sărbătoare*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 92
85. *De ziua măicuței mele*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 93
86. *Ani frumoși ca dragostea*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 94
87. *Stejărel mândru, frumos*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 95
88. *M-a-nvățat un moș bătrân*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 96
89. *Iarăși beau, iarăși petrec*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 97
90. *Azi îi nor, mâine-i senin*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 98
91. *Douăzeci de primăveri*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 99
92. *Badea-l meu e moldovean*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 100
93. *Badea-l meu la horă vine*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 101

94. *Frunzuliță, iarbă grasă*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi., CA 102
95. *Astăzi este ziua mea*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 103
96. *La cumătra lăudată*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 104
97. *Se-aude valea vuind*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 105
98. *Zărzărică, zărzărea.* Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 106
99. *Bun îi vinul cel bălan*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 107
100. *Foaie verde trei bujori*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 108
101. *Mamă, inima mă doare*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 109
102. *Hai, omule, ș-om petrece*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 110
103. *Mi-ai spus, Ionele-odată*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 111
104. *Mamă, măiculița mea*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 112
105. *Foaie verde ș-o lalea*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 113
106. *Ninuța*. Inf. Zbârnea Maria, n. 1950, s. Goian, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., CA 114
107. *Struguraș de pe colină*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 115
108. *Foaie verde lozioară*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 116
109. *Paraschiță, ochi de poamă*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 117
110. *Mai la deal de casa noastră*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 118
111. Să vii, puiule, să vii. Inf. Negrețcaia Svetlana, n. 1954, s. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 119
112. *Foicică, iarbă grasă*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 120
113. *Are mama fată mare*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 121
114. *Bate vântul vălurele*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 124
115. *Hai, Ileană-n deal la gară*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 126
116. *Fa, Ileană, fa*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 127
117. *Mândra mea s-a măritat*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 128

118. *Bade-al meu, frumos mai ești*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 131
119. *Am pus pânza după casă*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 132
120. *Nistre, Nistre*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 133
121. *Mamă, două fete ai*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 134
122. *Mânios badea-i de-aseară*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 135
123. *Arde focu-n paie ude*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 136
124. *M-a trimis mama la vie*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 137
125. *Trecu-i valea, mor de sete*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 138
126. *Baba mea frumoasă nu e*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 139
127. *Prin pădurea verde, deasă*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 143
128. *Vecină, dragă, vecină*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 144
129. *Mândruliță cu brățări*. Inf. Prodius Liubov, n. 1932, s. Nezavertailovca, r. Slobozia, Transcris Dragoi V., CA 145

NOTE LA ANEXA 2

1. *De la Odesa la vale*. (la o voce) Inf. Simonova Maria, n. 1937, Evtodienco Efrosinia, n. 1928, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 420.1
2. *De la Odesa la vale*. (la două voci) Inf. Simonova Maria, n. 1937, Evtodienco Efrosinia, n. 1928, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 420.3
3. *Ici în vale la prăsad*. Inf. Leontieva Agafia, n. 1938, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 421.3
4. *Și-am zis verde-a bobului*. Inf. Lupulova Lidia, n. 1955, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 423.3
5. *Eu, tată, m-aș însura*. Inf. Postică Condrat, n. 1943 și Volontir Nina, n. 1952, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 424.1
6. *Moș Ion cu vinul bun*. Inf. Volontir Nina, n. 1952, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 424.3
7. *M-an-vățat un moș bătrân*. Inf. Lupulova Nina, n. 1953, s. Tocmazeia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 424.4
8. *Când eram eu tinerică*. Inf. Croitor Maria, n. 1910, s. Tocmazeia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 431.2
9. *La Nistru, la mărgioară*. Inf. Cuzmici Stepanida, n. 1939, s. Teia, r. Tiraspol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 432.3
10. *Frunză verde răsărită*. Inf. Leontieva Agafia, n. 1938, s. Teia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 432.5
11. *Spune-mi, bade, un-te duci*. Inf. Cuzmici Stepanida, n. 1939, s. Teia, r. Tiraspol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 432.2
12. *Omul cât trăiește*. Inf. Chiriacova Feodora, n. 1919, s. Tocmazeia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 434.1
13. *Fa femeie, fa femeie*. Inf. Chiriacova Feodora, n. 1919, s. Tocmazeia, r. Grigoriopol. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 434.2
14. *Cucușor cu pană mură*. Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 472.4
15. *Pe casa lui Vasilică*. Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 473.3
16. *La râpa cu tufele*. Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 473.4
17. *Azi îi luni, da mâine-i marți*. Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 473.6
18. *Frunzișoară de pe vânt*. Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 474.1
19. *Frunză verde răsărită*. Inf. o femeie, s. Podoima, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 475.4
20. *Of, amar și grea durere*. Inf. Vasiliță Nadejda, n. 1918, s. Doroțcaia, r. Dubăsari, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 813.1
21. *Nu mă blăstăma, măicuță*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăiești, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 813.3

22. *De n-ai şti tu, măi bădiţă*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 813.4
23. *Foaie verde alunică*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 813.5
24. *Bate vântul vălurele*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 813.9
25. *La copac, la stejărel*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 813.9
26. *Măi, ce vesăl îi în colhoz*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 814.1
27. *Nistre, Nistre, malul tău*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 814.3
28. *Nu mă da, măicuţă*. Inf. Gheorghieva Maria, n. 1911, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 814.6
29. *Dis-de-dimineaţă eu te-am adăpat*. Inf. Grigoriev Boris, n. 1948, s. Mălăieşti, r. Grigoriopol, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 814.7
30. *Ia-mi, tatucă, papucei*. Inf. Savinova Valentina, or. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.2
31. *Cincisprezece surioare*. Inf. Savinova Valentina, or. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.1
32. *Ş-am zis verde bob de rouă*. Inf. Robceag Gavriil, n. 1912 şi Şerbu Mihai, n. 1910, or. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.4
33. *Şi-am zis verde foi ca una*. Inf. Robceag Gavriil, n. 1912 şi Şerbu Mihai, n. 1910, r. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.5
34. *Rătăcesc pe căi străine*. Inf. Şerbu Mihai, n. 1910, or. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.6
35. *Du-te, neică, să te tot duci*. Inf. Şerbu Mihai, n. 1910, or. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.7
36. *Totdeauna, totdeauna*. Inf, Rapceac Grigore Nistor. N. 1912, or. Criuleni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 815.10
37. *Nistrule cu apă rece*. Inf. Andrievscaia Anastasia, n. 1914, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1121.2
38. *Poloboace*. Inf. Andrievscaia Anastasia, n. 1914, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1123.2
39. *Într-o sâmbătă-n deseară*. Inf. Cristal Hartina, n. 1932, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1125.2
40. *Colo-n vale la izvor*. Inf. Cristal Hartina, n. 1932, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1126.1
41. *Pe-un vârf de munte*. Inf. Cristal Hartina, n. 1932, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1126.2
42. *Plânge-mă, maică, cu dor*. Inf. Cristal Hartina, n. 1932, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1126.3
43. *Amărâtă-i turturica*. Inf. Cristal Hartina, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1127.1
44. *Foiul verde trei vâzdogi*. Inf. Levizoru Mihail, n. 1932, Cristal Hartina, n. 1932, s. Cosăuţi, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1127.6

45. *Trec zilele, mă trec și eu*. Inf. Levizoru Mihail, n. 1932, s. Cosăuți, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1127.7
46. *Bine, maică, ți-a părut*. Inf. Cristal Hartina, n. 1932, s. Cosăuți, r. Soroca. Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1127.8
47. *Rabdă, inimă, şi taci*. Inf. Muntean Ana, s. Sămășcani, r. Șoldănești, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1255.3
48. *Poamă neagră, aguridă*. Inf. Rotaru Eugenia, n. 1926, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1259.4
49. *Câte fete sunt în joc*. Inf. Rotaru Eugenia, n. 1926, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1259.5
50. *La Nistru, la mărgioară*. Inf. Rotaru Eugenia, n. 1926, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1259.6
51. *Frumoase-s fetele pe-aici*. Inf. Rotaru Eugenia, n. 1926, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1259.12
52. *Într-o zi de toamnă*. Inf. Rotaru Eugenia, n. 1926, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1259.13
53. *De unde vii tu oare, domnul căpitane?* Inf. Cojocari Parascovia, n. 1954, Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1260.2
54. *Fetița mamei, cea frumoasă fată*. Inf. Cojocari Parascovia, n. 1954, Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1260.5
55. *Fire albe, roşioare*. Inf. Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1260.1
56. *Tinerel m-am însurat*. Inf. Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.2
57. *Frunzuliță de cireș*. Inf. Cojocari Parascovia, n. 1954, Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.4
58. *Neagră-i apa pe pârău*. Inf. Cojocari Parascovia, n. 1954, Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.5
59. *Păhăruț cu boghiț verz*. Inf. Ivancov Maria, n. 1927, s. Țahnăuți, r. Rezina, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.6
60. *Să-mi vedeți bărbatul meu*. Inf. Ceban Tamara, n. 1937, or. Căușeni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.8
61. *Frunzuliță verde grâușor*. Inf. Ceban Tamara, n. 1937, or. Căușeni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.9
62. *Fa Marie cu bariz*. Inf. Ceban Tamara, n. 1937, or. Căușeni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.10
63. *Ionel când trece valea*. Inf. Ceban Tamara, n. 1937, or. Căușeni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.11
64. *Frunzuliță foi ș-o fragă*. Inf. Ceban Tamara, n. 1937, or. Căușeni, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1261.7
65. *La Nistru, la mărgioară*. Inf. ansamblul Prealocika, s. Colbasna, r. Râbnița, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1366.5
66. *La Nistru, la mărgioară*. Inf. un grup folcloric, s. Șolcani, r. Soroca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1366.5
67. *Nistrule cu apă rece*. Inf. un grup folcloric, s. Șolcani, r. Soroca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1376.5

68. *Toate fetele se duc*. Inf. Melenciuc Ecaterina, n. 1924, Iordan Maria, n. 1933, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1392.2
69. *Bat-o focul, lume rea*. Inf. Melenciuc Ecaterina, n. 1924, Iordan Maria, n. 1933, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1398.6
70. *Vine Gheorghe de la vie*. Inf. Melenciuc Ecaterina, n. 1924, Iordan Maria, n. 1933, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1398.10
71. *Trenule, mașină neagră*. Inf. Melenciuc Ecaterina, n. 1924, Iordan Maria, n. 1933, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1398.8
72. *La casa cu neamuri multe*. Inf. Melenciuc Ecaterina, n. 1924, Iordan Maria, n. 1933, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1398.9
73. *M-a jucat badea la horă*. Inf. Vasiliță Maria, n. 1964, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1399.2
74. *Nistrule, apă vioară*. Inf. Melenciuc Ecaterina, n. 1924, Iordan Maria, n. 1933, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1399.1
75. *Foaie verde lin-pelin*. Inf. Dudca Xenia, n. 1935, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1399.3
76. *În vale la Doroțcaia*. Inf. Dudca Xenia, n. 1935, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1399.4
77. *Nistrule, apă vioară*. Inf. Dudca Xenia, n. 1935, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1399.5
78. *Mama mea când m-a născut*. Inf. Ipati Ecaterina, n. 1922, Ipati Olga, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1399.10
79. *Cu bărbatul cum trăiesc*. Inf. Vicol Eudochia, n. 1959, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.1
80. *Ș-am avut o măiculiță*. Inf. Vicol Eudochia, n. 1959, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.2
81. *Ș-am zis verde de-un păpșoi*. Inf. Păvălachi Ana, n. 1935, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.4
82. *Când eram de paisprezece ani*. Inf. Ogorodnic Ludmila, n. 1955, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.5
83. *Astăzi Patria ne cere*. Inf. Vicol Eudochia, n. 1959, Ogorodnic Ludmila, n. 1955, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.2
84. *Tot mă-ntreabă lumea-n sat*. Inf. Ogorodnic Ludmila, n. 1955, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.9
85. *Când eram de șapte anișori*. Inf. Ogorodnic Ludmila, n. 1955, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.13
86. *Mândra mea s-a măritat*. Inf. Vicol Eudochia, n. 1959, Ogorodnic Ludmila, n. 1955, s. Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.14
87. *Măi război îngrozitor*. Inf. Păvălachi Ana, n. 1935, . Delacheu, r. Anenii-Noi, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1400.3
88. *La Nistru, la mărgioară*. Inf. Potângă Gheorghe, n. 1921, s. Varatic, r., Râșcani, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1563.2
89. *Nistrule, cu apă rece*. Inf. un grup folcoric, s. Mocra, r. Râbnița, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1573.15
90. *La Nistru, la mărgioară*. Inf. Bureacova Alexandra, n. 1911, Bușilă Nichita, n. 1910, s. Vărăncău, r. Râbnița, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1577.8

91. *Ș-am zis verde de-un mohor*. Inf. Pascari Feodora, n. 1958, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1586.3
92. *Fa Ileană*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1586.9
93. *Fă-mă, Doamne, ce m-ai face*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1586.10
94. *Fire-ai, maică, blăstămată*, Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1586.11
95. *Azi îi nor, mâine-i senin*. Inf. Guțu Maria, n. 1956, Ciornei Efrosinia, n. 1942, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1586.5
96. *Ș-am zis verde de-un mărar*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.1
97. *Mult e dulce și frumoasă*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.2
98. *Când eram de șapte anișori*. Inf. Popa Maria, n. 1914, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.5
99. *Puișor, bată-te-ar Sfântu*. Inf. Popa Maria, n. 1914, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.6
100. *Răsai, lună, de cu seară*. Inf. Pascari Nadejda, Popa Maria, n. 1914, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.7
101. *Of, măi Gheorghe, rău de tine*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.9
102. *Tot am zis și m-am jurat*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.10
103. *Pe o bancă la șosea*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.11
104. *Răsai, lună, mai degrabă*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.12
105. *La casa cu neamuri multe*. Inf. Gaban Alexandra, n. 1920, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.13
106. *Voinic, înalt ca bradul*. Inf. Popa Maria, n. 1914, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1587.15
107. *Și soarele se revărsase*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1588.4
108. *Inimă de-amărăciune*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1588.5
109. *Ghiocel din deal adus*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1588.6
110. *Ș-am zis verde trei arginți*. Inf. Ucrainciuc Ana, n. 1934, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1588.9
111. *Eu te rog, domn colonel*. Inf. Popa Maria, n. 1914, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1588.1
112. *Fetele s-or mărita*. Inf. Ucrainciuc Ana, n. 1934, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1588.11
113. *Vine trenul din Ardeal*. Inf. Caraiman Maria, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1589.1

114. *La bădiț-al meu la poartă*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1589.5
115. *Cât îi țara ungurească*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1589.6
116. *Neagră-i apa pe pârău*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1589.8
117. *Măi femeie, măi nevastă*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1589.10
118. *De mic copil*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1589.9
119. *Se-aude valea vuind*. Inf. Pascari Alexandra, n. 1937, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1590.8
120. *Seara, când răsare luna*. Inf. Pascari Alexandra, n. 1937, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1590.9
121. *Pe data de șase iunie*. Inf. Pascari Olga, n. 1935, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1590.1
122. *Valea vin, valea mă duc*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1590.7
123. *Ș-am zis verde baraboi*. Inf. Caraman Maria, n. 1948, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1591.6
124. *Foaie verde trei crenguțe*. Inf. Pascari Efrosinia, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1591.8
125. *Ce folos de tinerețea mea*. Inf. Pascari Efrosinia, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1591.9
126. *La 22 iunie*. Inf. Pascari Efrosinia, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1591.11
127. *Și-am avut, și n-am avut*. Inf. Pascari Efrosinia, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1591.13
128. *Într-o sâmbătă-n deseară*. Inf. Pascari Alexandra, n. 1937, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1591.1
129. *Murgule, căluțul meu*. Inf. Cornea Xenia, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1592.16
130. *Nevăstuica omului*. Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1592.19
131. *Mureș, Mureș, apă lină*. Inf. Ucrainciuc Ana, n. 1934, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1592.2
132. *Stejărel mândru, frumos*. Inf. Cornea Xenia, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1592.15
133. *De unde vii tu oare, mândre căpitane?* Inf. Cornea Maria, n. 1930, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1592.18
134. *La cruciulița de piatră*. Inf. Gordelețchii Isac, n. 1931. s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1594.1
135. *La armată când am plecat*. Inf. Gordelețchii Isac, n. 1931. s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1594.2
136. *Hai, Ileană, la Chișinău*. Inf. Galben Spiridon, n. 1928, s. Japca, r. Camenca, Transcris Dragoi V., AF AMTAP nr. 1594.

DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RĂSPUNDERII

Subsemnatul, Dragoi Vasile, declar pe răspundere personal că materialele prezentate în teza de doctorat sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice. Conștientizez că în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Numele de familie, prenumele: Dragoi Vasile

Semnătura:

Data: 20.09.2022

CV VASILE DRAGOI

Curriculum vitae Europass

INFORMAŢII PERSONALE

Nume / Prenume	**DRAGOI VASILE**
Adresă	Strada 5702 Slobozia, str. Cosmonavtov 10 B
Telefon	Mobil: +373 69639667
E-mail	wwd1609@gmail.com
Naţionalitate	Republica Moldova
Data naşterii	16/09/1969
Sex	masculin

EDUCAŢIE ŞI FORMARE

2014 – 2018	**STUDII DE DOCTORAT, Muzicologie** Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Chișinău, str. Mateevici,
1991 - 1996	**DIPLOMĂ DE STUDII SUPERIOARE, artă interpretativă** Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Chișinău, str. Mateevici, 87
1985 -1989	**DIPLOMĂ DE STUDII MEDII DE SPECIALITATE, Dirijat coral** Colegiul de muzică din or.Tiraspol, str. Sverdlov 19.

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

2022-prezent	**CONFERENȚIAR UNIVERSITAR** Institutul de stat al artelor din or. Tiraspol, str. Sverdlov 19
2012-2022	**LECTOR SUPERIOR** Institutul de stat al artelor din or. Tiraspol, str. Sverdlov 19
2003-2012	**LECTOR** Institutul de stat al artelor din or. Tiraspol, str. Sverdlov 19

ACTIVITATE DIDACTICĂ

2003-2022	**Titular la disciplinele:** o *Specialitate dirijat coral* , Ciclul I, Licență, o *Dirijare,orcestra de estradă,* Ciclul I, Licență, o *Citirea partiturilor* , Ciclul I, Licență, o *Aranjament și instrumentologie,* Ciclul II, Masterat. o *Teoria și istoria culturii,* Ciclul II, Masterat. Institutul de stat al artelor din or. Tiraspol, str. Sverdlov 19
2010 - 2022	**Membru al comisiilor de licență la specialitatea *Dirijat coral*** Institutul de stat al artelor din or. Tiraspol, str. Sverdlov 19

Pentru mai multe informaţii despre Europass accesaţi pagina: http://europass.cedefop.europa.eu
© Comunităţile Europene, 2003 20060628

2014-2018 | **Șef al catedrei de dirijat coral și artă vocală**
Institutul de stat al artelor din or. Tiraspol, str. Sverdlov 19

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

2009 -2022 | **Autor a peste 20 de articole și publicații științifice**
Teme predilecte de cercetare:
etnomuzicologie: *folclorul și arta muzicală în actualitate, folclorul muzical al obiceiurilor,*

2010 | **Proiect internațional cultural de schimb cultural Insel der Chancen trilateral, Germania, Franța, Moldova. Jugendaustausches von 10.09.2010 bis 20.09.2010 Schwerin, Deutschland.**
Prelegeri și prezentări de concerte în cadrul proiectului omonim
Moldova (Institutul de stat al artelor, Tiraspol), Germania (Goethe music gimnazium) Schwerin.
Franța (Colegiul de arte, Marseille).

CONFERINȚE ȘI SEMINARE

26/10/2018 | ***CONGRUL INTERNAȚIONAL DE MUZICOLOGIE*, Ediția a a 4-a,**
Universitatea de Vest, Timișoara, România

15/05/2020 | ***ÎNVĂȚĂMÂNTUL ARTISTIC – DIMENSIUNI CULTURALE***
Conferință științifică internațională, AMTAP, Chișinău, str. Mateevici, 87

2015-2019 | ***PATRIMONIUL MUZICAL DIN REPUBLICA MOLDOVA (FOLCLOR MUZICAL ȘI CREAȚIE COMPONISTICĂ) ÎN CONTEMPORANEITATE***
5 Conferințe științifice internaționale în cadrul proiectului omonim, AMTAP,

2019 | ***CENTENAR GLEB CIAICOVSCHI-MEREȘANU (1919-2019)***
Simpozion științific cu participare internațională, AMTAP, Chișinău, str. Mateevici, 87

2017 | ***ТРАДЫЦЫІ І СУЧАСНЫ СТАН КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВАЎ***
Conferință științifică-practică, Minsk, Belarus

2014 | ***FOLCLOR ȘI POSTFOLCLOR ÎN CONTEMPORANEITATE***
Conferință științifică internațională, AMTAP, Chișinău, str. Mateevici, 87

COMPETENȚE LINGVISTICE

ROMÂNĂ – Limba maternă

RUSĂ

Comprehensiune orală	Citit	Exprimare scrisă	Conversație	Scris
C2	C2	C2	C2	C2

Poloneză

Comprehensiune orală	Citit	Exprimare scrisă	Conversație	Scris
B2	B2	B2	B2	B2

Germană

Comprehensiune orală	Citit	Exprimare scrisă	Conversație	Scris
B2	B2	B2	B2	B2

COMPETENȚE DIGITALE

- Microsoft Word, Excel, Power Point
- Finale (program de redactat partituri muzicale)
- *Sony Sound Forge*

Pentru mai multe informații despre Europass accesați pagina: http://europass.cedefop.europa.eu
© Comunitățile Europene, 2003 20060628

COMPETENȚE TRANSVERSALE

TRADUCĂTOR ÎN DOMENIUL MUZICOLOGIEI ȘI ETNOMUZICOLOGIEI
Română, Rusă, Germană

AFILIAȚII
2016-prezent

MEMBRU AL COMISIEI DE ATESTARE A ȘCOLILOR DE ARTĂ ȘI COLECTIVELOR FOLCLORICE DIN ZONA NISTREANĂ

Căsătorit, doi copii

AUTOR: conf. univ. Vasile Dragoi

8 octombrie, 2022

Pentru mai multe informaţii despre Europass accesaţi pagina: http://europass.cedefop.europa.eu
© Comunităţile Europene, 2003 20060628